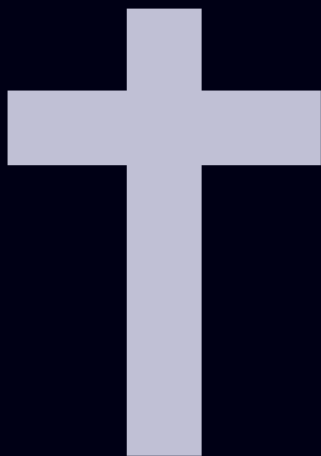

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacao Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	45
SAN LUCAS	73
SAN JUAN	120
HECHOS	156
ROMANOS	199
1 CORINTIOS	218
2 CORINTIOS	236
GÁLATAS	248
EFESIOS	255
FILIPENSES	262
COLOSENSES	267
1 TESALONICENSES	272
2 TESALONICENSES	276
1 TIMOTEO	278
2 TIMOTEO	284
TITO	288
FILEMÓN	291
HEBREOS	292
SANTIAGO	306
1 PEDRO	311
2 PEDRO	316
1 JUAN	319
2 JUAN	324
3 JUAN	325
JUDAS	326
APOCALIPSIS	328

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nisa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xi Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isai. ⁶ Te Isai mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchi ñaha nì sanduu ñahàdihí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivi raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyücànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quivi cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuú Jesucristu ñuhivi yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuú Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xi José. Doco tãñáha ga coo-ne xi nècuàchimà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espiritu Ìi xí Dios. ¹⁹ Ñàyücànduá, nì nacani ìni José ñà-chicà vaha tàhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-néà, vachi nècuàchi vaha nduú-né, te có-cùni-nè cuitnùhu nèhivi María. ²⁰ Doco na nacání ìi ìni-nè quida-ne ducán, nì sàni-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachí ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhí-ní nandàhà-ní xi María. Vátùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espiritu Ìi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmi-vé tùinuú-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmi-yá dacácu-ya nèhivi xi-yá nùù cuàchi-ne —nì cachí ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní cãhàn iin ana cãhàn cuenta xi-ya, te nì cachí-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmi coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuú-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicùihnú ìni José, te nacua nì cachí ángel mà xi-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè nì tùinuú mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes ni sandua na ní tìinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu ni casaà nècuàchi nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá ni quixi-ne. ² Te ni ndàcàtnùhù-né: —¿Índù iá mée ni tìinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchi Judea? Vàchi ndé caná orá sàni xini-nsi sitnúù cachitnúhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —ni cachi-né.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnúhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchimà, ni ndulócó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivi ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, ni cana-tè dùtù chicá xí-idònúù, xi stná nècuàchi dacuahá ley ii, te ni xicàn tnhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tìinuù Cristu. ⁵ Te ni naxiconihí-né nùù-té, cachi-né:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán ni tiaa iin nècuàchi ni càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachi-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchi ñuu Belén iá ladu Judea: màdi ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; cóó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tìinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yà cunuù-yá nèhivi xí, divi nèhivi raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, ni cana dehé Herodes nècuàchi nchichí mà, te ni ndàcàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru ni tui sitnúù mà. ⁸ Dandu ni techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachi-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnúhu-nsia xi', vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —ni cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihí ni sàcùnaha nècuàchi nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán ni natùì tu sitnúù ni xini-nè antes ladu xinu orá. Te ni sàcòdònúù-sí nùù-né ni sàà-si ni ndòò-si diquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga ni cudìì ini-nè na ní xini tu-ne sitnúù mà. ¹¹ Dandu ni caquihvi-ne vehé, te ni xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te ni cahvi-nèvé. Dandu ni nacuna-ne ñà-ñùhù ñà-cuicà-né, te ni dàcutáhvi-néyà, divi oro xi inciensu xi tàtnà nani mirra. ¹² Doco después ni sàni-nè ni cachitnúhu Dios xi-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichi ni naquihin-ne mànuhù-né ñuu-né.

Nansa ni xinudéhé José xi María xi mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchi nchichí, ni sàni stnáì José, ni xini-nè iin ángel ni quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó ni cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnií-ní mée, te cundaca-nívè xi mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudéhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá cundoo-nsia ndé cachi sàì cachitnúhi xi-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —ni cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuu nduá, doco ni ndacuiin José ni saca-ne mée mà xi dihi-vé, te ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà ni sandoo-ne dècuèndè ni xihì Herodes. Te divi ducán ni cuu sàhà-ñà ni cuu ndisá palabra yohó ni cachitnúhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto ni caní Dèhemaní' ñà-ndixi-ya”.

Nansa ni dàndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndulócó nècuàchi nchichí sàhà ñà-nduá ni cachi-te, dandu yáha ga ni xidà ini-te. Ñàyùcànduá, ni techuún-te soldadu ni sàhàn ni casahní xi nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xi inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xichá xi cùu cuàhàn tixi-xi, ni casahní-tévè, vachi ñà-jaàn nduú tiempu ni cachi nècuàchi nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyùcànduá, quivì jaàn ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnúhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó ni cachi-né:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchi ñahà, te cána-ne, divi nècuàchi descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; ni mà cùì cahnde ini-nè, vachi cóò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu ni sàà quivì ni xihì rey Herodes. Te ni sàni tu José inga xichi, ni xini-nè iin iin ángel ni quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachi ángel mà xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xi dihi-vé, te naxicocuiin-nsiá ñuu Israel, vachi sàni xihì nèhivi cuní cahni xi-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, ni ndacuiin José, ni saca-nevé xi dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco ni xinitnúhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelaò, cusahnú-te lugar xi nsi-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, ni yùhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi ni sàni-nè, ni cachitnúhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcànduá, ni yàha-ne chicá nùù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ ni sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán ni candòo-ne. Pues, divi ducán ni cuu sàhà ñà-ni cùu ndisa palabra ni cacachitnúhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivi.

3

Nansa ni càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después ni quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te ni quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachi-nè xi nèhivì ñà-nì nàxícócuñ inì-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana ni cachitnùhu Isaías sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te ni tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xi-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua.

(Ducán ni cachí Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu ni sandixi-ne, te iin quísi ni cuyucun siuhma tixi-ne. Te sica xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xi cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xi stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né ni casaà-nè nùu Juan yucán. ⁶ Te ni cuhii-né ni quida nècuàchimà inì yùte mà na ní dātúì-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco ni xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchi fariseu xi cuàhà stná nècuàchi saduceu, cuni-nè cuhii stná-nè. Ñàyucandùà ni cachí-nè xi nècuàchimà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinùdèhé-nsiá nùu castigu icúmí quixi. ¿Ana divi ni cachí xi-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícócuñ ndisa inì-ndà sàhà cuàchi-nda.

⁹ Ni màsà càhàn cuadú-nsiá cachí-nsiá inì-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtèhé stná-nsiá, te ñàyucandùà còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vātuni nanduu stná nahì descendencia xi Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íà cuàhàn (cachí-yà indú nèhivì nihi-xi castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xi nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá ñi' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gá vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùu yùhù: te ni có-nātù (cundi nahì mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espiritu ñi xí Dios icúmí-yá quida ñi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yá quida stná-yá xi-nsiá (dandáñuhú stná-yá ñà-có-ndiá).

¹² Te vichi sà-íà cuàhàn-yá quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xi yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùniá, chivàhi-ndañá, doco mihi-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yá quida stná-yá (xi nèhivì ñuhivì: nèhivì xi mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuàhàn icúmí-nè coco-ne —ni cachí Juan.

Nansa ni cuhii Jesús

¹³ Daaní, ni quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yá yùte Jordán ndé iá Juan, vàchi cuni-yá quida ñi nècuàchimà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchimà, có-cuni-nè, vàchi cachí-nè xi-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—Ducanicoó vichi, vàchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá icà-ndà.

Dandu ni candisá Juan, te ni quida ñi-néyà.

¹⁶ Daaní, ni nsihì ni cuhii-yá, te ni quee-ya nùu tècuí, dandu ni nuna ansivi, te ni xini-yá mànuu Espiritu ñi xí Dios vaxi-ya na iin si-lomá, meru diquí Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu ni tiacu ni càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yá:

—Dèhemanì nduú ana yohó, te cudí cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa ni cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihi Espiritu ñi Jesús ni sàhàn ñà-coo-ya yucù dānā, vāchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-si lucha dacà-siyá. Ñàyucandùà, ni quihìn-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuu; te inihìl-yá, iá dòcò-yá. Ñàyucandùà, cuàhà doco xihì-yá. ³ Dandu ni tnātuu ñà-malu, vāchi cuni-si dacà-siyá, te ni cachí-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachí-ní xi yùu jaàn ñà-nì nánduá pan cuxi-ní.

⁴ Doco ni cachí-yá xi-sí:

—Còò, vāchi dohó cachí nùu tutu ñi: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còò, vāchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ñi cachí Dios”.

⁵ Daaní, ni saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ñuu ñi Jerusalén, te ni chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te ni cachí-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vāchi ducán cachí nùu tutu ñi:

Icúmi Dios dandacú-yá nùu àngel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmi àngel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu ni cachì Jesùs xi-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá cànûú-ndá ñà-có-cùni Stoho-ndá Señor”.

⁸ Daaní, ni saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ònì ìin yucù ducún sàstnùhù, te ni dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu íá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico íá yucán. ⁹ Dandu ni cachì-si xi-yá:

—Yùhù dacútàhvi´ mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìin sisi-ní nùu, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco ni cachì-yà xi-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vâchi dohó cachí stná nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndá Dios ndiá ìcà-ndá cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu ni nacoò-siyá cuàhàn-si, te ni caquesaa àngel ni nacuaàhandee ini xi-yá.

Nansa ni quesaha Jesùs quidá-yá chuun ndiaha xi-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ni xinitnùhu Jesùs ndiadi Juan (Bautista) vehecaa, dandu mànuhù-yá ñuu-yá Nazaret íá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuèé-yá yucán. Còo, ni quihin-yá ichì cuahàn-yá ñuu Capernaum íá yuhù mar ladu ndé cachí xi-né ladu Zabulón xi Neftalí. ¹⁴ Yucán cuahàn-yá coo-ya sàhà ñà-ní cùu ndisa palabra ni cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachì-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xi ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùú fuerte Dios ini ànima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xi inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xi-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùú ndiaha stná-yá anima-nè; vâchi nèhivì nsidaa lugar mà, nisa xica-ne ichì ñàa, te cuahàn-nè ndafuuhu dahuun-ne ni cùu, doco vichì sàni dàtnùú-yá sàxinítunì-nè na ian ni natùu nùu-né, ni cachì Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà ni quesaha Jesùs càhàn-yá sàhù xi nèhivì, cachì-yá:

—Naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vâchi sà-ítuú tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá íá ansivi.

Nansa ni cana Jesùs cùmi nècuàchi tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesùs yuhù mar íá Galilea, te ni xini-yá ùi ñàní nani Simón Pedro xi Andrés, dacaná-né ñunù xi-né mahi tècuìi, vâchi nècuàchi tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te ni cachì-yá xi-né: —Cunchicùn-nsià yùhù, vâchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchi tavá xi siaca. Còo, vâchi icúmi dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsia nècuàchi tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchimà, vichì vichì ni nacoò-ne ñunù xi-né, te cuahàn-nè nchicùn-nèyá.

²¹ Daaní, ni sàa-yá chicá nùu-xí, te ni xini-yá inga ùi ñàní nani Jacobo xi Juan; dèhe ìin tiàa nani Zebedeo xinduu-ne, te ndoó-né nùu lancha xi-ne, cutnáhà-né xi yua-né nácàhmá-né ñunù xi-né. Te ni cana stná-yá ndúu-né. ²² Te hora mà ni nacoò-ne yua-né nùu lancha mà, te ni tenchicùn-nèyá cuahàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì ni chinaha Jesùs

²³ Daaní, ni xicanuu Jesùs ini ladu Galilea, te ni chinaha-yá nèhivì ini ìin ìin veheñùhu, ni càhàn-yá xi-né ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Yua-nda Dios. Te ni dàndúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyücàndúá, ndé ini ladu Siria ni xitìà fama-yá. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchi kuhì ndacá nèhivì ni quixi nùu-yá, xinduu-ne nèhivì ndohó quidá ìin cuèhè, ò ìin dolor, te xinduu stná-né ana ñuhù ñà-malu anima-xi, xi stná nèhivì xihì ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, ni dàndúvaha-yané. ²⁵ Ñàyücàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì ni tenchicùn xi-yá, xinduu-ne nèhivì ni quixi ladu Decápolis, xi stná ñuu Jerusalén, xi stná ladu Judea, xi stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndúá ni cachì Jesùs na ní nana-ya yucù, te ni càhàn-yá sàhù

¹ Dandu ni xini Jesùs ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyücàndúá, ni nana-ya ìin yucù, te ni sàcòo-ya yucán. Dandu ni tnàtuu nsidaa nècuàchi dacuahá-yá nùu-yá, ² te ni quesaha-yá chináhà-yànè; te dohó ni cachì-yá xi-né:

³ —Nansicáhàn nècuàchi ndahvi ini-xi, vâchi sàni ñihitáhvì-né ñuhivì ìi xí mii-yá íá ansivi.

⁴ Nansicáhàn nècuàchi ndoó tnùnsí ini vichì, vâchi contentu icúmi-nè nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhàn nècuàchi niñnú mání inì-xi, vâchi ñuhivì ndutahvì-né.

⁶ Nansicáhàn nècuàchi yáha ga cuní quida vii, vâchi icúmi Dios chindee-yané ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ Nansicáhàn nècuàchi tùha cundehè ndàhvì xi ñàntnaha-xi, vâchi icúmi Dios cundehè ndàhvì stná-yá mii-né.

⁸ Nansicáhàn nècuàchi íá ndoo anima-xi, vâchi icúmi-nè cuni-nè nùu Dios.

⁹Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xí ñanitnaha-xi, vâchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dêhe Dios.

¹⁰Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun vîi nì quida-ne, vâchi sàni nihitáhvi-nê ñuhiví ìi xí Dios.

¹¹Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nèhiví xi-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xi-nsiá, te ò dacuidáiquí stná-nê mii-nsiá. ¹²Vâchi quiví quida-ne ducán, dandu nì cúdí ini-nsia, te cundoo-nsia contentu, vâchi iin ñà-vâha cahnú cucumi-nsiá ndê ansivi. Vâchi ducán nîsa quida quini stná nèhiví sânahá xi nècuàchì nîsa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixi-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhiví xí Jesús ñuhiví yohó

¹³Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhiví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vâchi còò cá chuan, ñâyücandüá saté uun nèhiví-ñà, te sânihni-neà.

¹⁴Na quidá stná orá datnúú, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhiví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí ñini iin yucu, vâchi mà cúí coo dehá' nùú nèhiví. ¹⁵Stná iin lámpara, có-nâcuícum-ndañá ñà-coo dehá' tixi iin icà; còó. Sácunúú ducún-ñà sàhà-ñà cutnuà, te cutuí nùú nsidaa nèhiví quihvi vehe. ¹⁶Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vâha sàhà-ñà cundehe nèhiví, dandu naquimani-nê Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vâchi na ian datnúú-nsiá nùú nècuàchì mà nduá.

Nansa ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷Màsà cúcáhán-nsiá vâxi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dacúxióé ley mà, ni mà dacúxióé stnáí palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vâxi sàhà ñà-nì cúú ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸Te ñà-ndàá nduá cachí' xi-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cee ndisa nsidaa ñà-nduá cachá'. ¹⁹Ñâyücandüá, nù cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nê nèhiví, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáa na sàà quiví cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nê ñanitnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáa na sàà quiví cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰Vâchi yùhù cachí' xi-nsiá, chicá vîi xiñuhu quida-nsia nùú nècuàchì ley xi veheñuhu, xi nùú stná nècuàchì fariseu, vâchi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xi ñanitnaha-nda, ni cachi Jesús

²¹Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sânahá ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú nì quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²²Doco yùhù cachí', mate cuisí nì cuídá ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú nì cachi-nsiá xi ñanitnaha-nsia neciu-nê, dandu icúmí ndundaà stná sàhàjân nùú juez chicá cusáhnú; doco nú nì cachí-nsiá xi ñanitnaha-nsia tonto-nê, dandu cuidadu cundoo-nsia, vâchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³Nì cachí-ndà cuàhàn iin nèhiví veheñuhu, nihí-nê promesa nacuahatahvi-nê Dios lugar ndé cahvi nèhiví mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nê yucán, te nì nsinuu ini-nê iá cuàchi-ne nùú ñanitnaha-ne, ²⁴dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cúhùn-nê nùú ñanitnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nê sàhà-nê. Cuisí nú ducán, dandu vâtuni naxicocuí-nê veheñuhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa ni cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu ñàcundoo vâha stnaha-nda

²⁵Nú sàni sanicuàchì iin tiàa sàhà ñà-nsiá, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùú tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nacòovâha yachí-nsiá xi-té na cuàhàn-nsiá ichi, còtó sàà-te xi-nsiá nùú juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶Vâchi ñà-ndàá nduá cachí' xi-nsiá yohó, nú ducan nì cuu-xi-nsiá, dandu mà queé-nsiá dècuèndè nù sàni dânáá nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inhíicá-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷Sà-ínahá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sânahá ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nê. ²⁸Doco yùhù, (màs gá) cachí' xi-nsiá vichí, vâchi nú cuisí indêhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchì xi nècuàchì mà, vâchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹Ñâyücandüá, nú nduchínúú-nsiá, cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà, dacanà-nsiáñà, vâchi chicá vâha nì ndañúhú iyuhu iin xaan xi-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰Te nì cachí-ndà nú ndahàcuàhà-nsiá cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha nì táhndèà dacanà-nsiáñà, vâchi chicá vâha nì ndañúhú iyuhu iin xaan xi-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivi (sànahà): "Nú cuàhàn-nsià cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu ìndù itúamà", nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdià ni càhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vàchi (còà disàhà-xí) cate nècuàchi primeru mà-ña. Te iin nècuàchi nandàhà xi ñahà ni xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ínahá stná-nsià ni cachi nècuàchi sànahà: "Nú ni chinàhá-ndá Stoho-ndá Dios ñà-quida-nda ñàhà, dandu fuerza icúmi-ndá quida ndisa-ndaña cumplir". ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-ñàhà, vàchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quìvi ñuhivi yohó, vàchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quìvi ñuu Jerusalén, vàchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yá. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià òni-nsiá, vàchi có-dandacú-nsiá sàhà òni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yá). ³⁷ Nú cuni-nsiá cachi-nsiá iin ñà-ndacuisi, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiá, vàchi nú màs gà ni cachí-nsiá, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchtàcùhà-ndá sàhà ñà-nduá ni quida nèhivi xi-nda

³⁸ 'Sà-ínahá stná-nsià nisa cachi-nè: "Nú ni tavá nèhivi iin nduchinúù-ndá, dandu xiñuhu quee stná iin nduchinúù mii-nè. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni quee stná iin nùhu mii-né". ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndá xi nècuàchi quidá quíni xi-nda. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndá ladu cuàhá-nda, dandu ni cuàha stná-nda inga ladu-nda. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndá, te candiáá-nè dùhnù-ndá, dandu ni cuàha stná-ndané dòo-nda. ⁴¹ Te nú ni tniì-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cunsidá-ndaña. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivi ñàhà nùù-nda, dandu ni cuàha-ndané; te nú cuni toó-né ñàhà, dandu màsà cuidàhàn-ndaña nùù-né.

Ndiá icà-nda cuu ini-nda sàhà ana xiní ùhì xi-nda

⁴³ 'Sà-ínahá stná-nsià dohó nisa cachi nèhivi sànahà: "Icúmi-ndá cuu ini-nda sàhà nècuàchi cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivi xiní ùhì xi-nda, ni cuni ùhì stná-ndané", nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-nda sàhà nèhivi xiní ùhì xi-nda te casàhú vii-nda xi nèhivi xicàn chihàn diquì-nda; te obra vaha ni quidá stná-nda sàhà nèhivi có-xiñùhù xi-nda; te nú cànhàhà-nè xi-nda, te quidá quini-ne xi-nda, dandu ni càcàn tàhvi-nda nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vàchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nùù nsidanicuú nèhivi, vaha-ne ò malu-né. Te dacuùn stná-yá dàvi nùù nsidaa nèhivi, a quidá vii-né, ò có-quidá vii-né. ⁴⁶ Vàchi nú cuisì nèhivi cuú ini xi sàhà-nsiá cuú stná ini-nsiá sàhà-xí, dandu mà nihi-nsiá premiù sàhàjàn. Dècuèndè nècuàchi iá cuàchi-xi nahi tè-dàchlyàhvi (ñuu-nda yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia càsàhú xi-nsiá, pues màdi obra ndiaha nduàjàn, vàchi divi ducán quidá stná nèhivi có-ínahá xí Dios. ⁴⁸ Nàyùcànduá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá ni cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ña cundehè nèhivi, vàchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vàha nihi-nsiá sàhàmà nùù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Nàyùcànduá, nú cuàhàn-nsià dacútàhvi-nsiá nècuàchi ndahví, màsà càtètnùhu-nsia ñà-jaàn. Vàchi ducán quidá nèhivi datiaa uun nduú nèhivi vaha, quidá vátè-nè obra xi-ne veheñùhù ò calle sàhà-ña cuni-nè ndee vaha-ne nùù nèhivi. Te ñà-ndàá nduá cachí xi-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nihi-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiàña, dandu cóo dèhà nùù nèhivi. Doco nùù Yua-nda Dios, cóo, vàchi indèhe-yá, te nùù mii-yá icúmi-nsiá nihi-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá ni cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-nda nùù Dios

⁵ 'Na xícàn tàhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá-nsiá datiaa uun nduú nèhivi vaha. Vàchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñùhù ò esquina sàhà-ña cundehè nèhivi-né. Doco ñà-ndacuisi nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchimànè cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-nda nùù Yua-nda Dios, ni nànsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-nda yehe; dandu miini-yá inini-yá na càhàn-nda xi-yá. Te indèhe-yá, mate nèhivi, cóo, có-xini-nè ñà-nduá quidà-nda. Dandísà nihi-nda iin ñà-vàha xi-nda nùù-yá.

⁷ 'Na càhàn-nda xi-yá, màsà cáhí-nda iin-ni ñàhà cuàhà xichi na quidá nècuàchi có-ínahá xí Dios, vàchi mà chindéamà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmi Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá

cáhàn-nè, doco còò. ⁸Ñàyùcàndùá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vàchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xi-yá ìndú necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ináhà-yá. ⁹Ñàyùcàndùá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, ni ndácùcahan tnũñuhu nèhivi quìvì-ní. ¹⁰Te yàchi ni sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivi ñuhiví yohó. ¹¹Pan xi-nsi iin quiví iin quiví, taxi tahvi-ñiá nùu-nsí vichi. ¹²Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná inì nsiùhù sàhà nèhivi iníhíca nùu-nsí. ¹³Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivi nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vàchi cuiisí mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuiisí mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴Vàchi nú ni cuicáhnú inì-nsiá sàhà nèhivi nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná inì-yá sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵Doco nú màsà cuicáhnú inì-nsiá sàhà nèhivi dava ga, dandu mà cuicáhnú stná inì-yá sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhù-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶'Na iníhí-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiáá-nsiá cuhúún inì-nsiá. Vàchi ducán xiquida stná nècuàchi datiaá uun nduú nèhivi vaha, quidá cánúú-né ndoó-né tnúnsi inì sàhà-ñá cundaá inì nèhivi iníhí-nté. Te ñà-ndácuisi nduá cachí xi-nsiá vichi: cuiisí ñà-jaàn cunduu ñà-vaha ñihí-né. ¹⁷Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhí-nsiá nùu Dios, quisi-nsiá, te nduvii ñni-nsiá ¹⁸sàhà màsà cundaá inì nèhivi iníhí-nsiá; cuiisí Yua-nda Dios cundaá inì-xi, vachi indéhe-yá, mate có-tuú-yá nùu nèhivi; doco indéhe-yá, te cuàhatahvi stná-yànsiá ñà-vaha xi-nsiá (sàhàmà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹'Màsà dácyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhiví yohó, vachi icúmíá cusiquidiá-ñá, te ò nana dítmu-ña, te ò quihí təcuihnà quida cuihna xán. ²⁰Còò, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vachi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítmú-ñá, ni mà quihvi stná təcuihnà quida cuihna xán. ²¹Ducán quida-nsiá, vachi ndé quida-nda cuenta íá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà inì anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchinúú nèhivi

²²'Nduchinúú-ndà nduú ñà-tùnúú iguicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú íá vaha ma, dandu vátuni cutui nùu-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. ²³Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuiin tnùu. Te ducán stná xi anima nèhivi, nú iin tnúú ndé xiñuhu datnúú mii-yá, dandu ñdahví-né! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴'Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vachi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùu-té, te inga-né cundehè ùhì-te. Te ò ni cachi-ndà, iin-ne cahíchi inì-te, te inga-nemà coo vaha xi-té. Te ducán íá stná xi mii-nsiá, nú cuú inì-nsiá sàhà ñhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchi xinduu dèhe-ya

²⁵'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xi-nsiá, màsà nácání inì-nsiá sàhà vida xi-nsiá nansa ñihí-nsiá ñà-cuxi-nsiá coho-nsiá, te cundixi-nsiá. Còò, vachi màdi cuiisí ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùu sicoto ndixi-nda. ²⁶Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chívaha-si nùni, vachi còò cosecha ndaníhí-si. Còò, cuiisí nùu Yuandiaha-nda íá ansivi ñihí-si ñà-itiácú-si. Pues náha xicá, chicá ndiaá mii-nsiá nùu quisi mà. ²⁷Ñàyùcàndùá, mate yáha ga ni cahní-nsiá ñni-nsiá, te nacání inì-nsiá, uun-ni queámà, vachi mà ñihí-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

²⁸'Ni màsà nácání stná inì-nsiá sàhà ñà-nduá cundixi-nsiá. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúún-yá, ni có-quidá vaha stná-yá sicoto. ²⁹Doco chicá ndiaha náhà ita mà nùu rey Salomón (nísa ía sàhana), mate yáha ga vico ni sandixi-ne. ³⁰Iin ita, yùcù-ní nduá (có-ndiaá ndisa); quiví vitni íá campu, te tnaa sàni íchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavaha Dios ita-ñà. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí-yá cuàhatahvi stná-yá ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisá-nsiá mii-yá.

³¹'Pues yùhù cachí, màsà nácání inì-nsiá, te màsà cáhí-nsiá: "¿Índú tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?" ³²Vàchi nèhivi nsidaa raza gá ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-né. Doco mii-nsiá, íá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ináhà-yá xiñuhu nsidaájàn nùu-nsiá. ³³Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivaha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ì xi-yá, te quida-nsiá cumplir ñà-vaha cumi-yá quida-nda, dandisá ñihí stná-nsiá nsidaa gá ñà-nduá quidámáni nùu-nsiá. ³⁴Te màsà nácání inì-nsiá sàhà ñà-nduá cui yaha-nsiá tnaa idá, vachi nú sàni sàà quiví mà, dandu (nsidaámà icúmíá quée viá), mate ni nácání cuàhà

ini-nsiá. Nsiquívi íá cuàhà ñà-ndúá yáha-nsia, ñàyùcàndúá có-xiñhù nacani stná ini-nsiá sàhà tnaa idá —ni cachi Jesús.

7

Màsà dácuidá cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu ni cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuidá cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuidá cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmi stná-yá quida-ya xi-nsiá. Vàchi vara chitácuhá-nsiá, divi icúmi stná-nsiá cuitacuhá-nsiá.

³ 'In nèhivi, ¿índú chuun (indéhe-né falta xi ñanitnaha-ne, te xitnúhu-ne nècuàchimà)? Vàchi ducán queámà na ian cuni-né cundehe-né iin mihi tì inácaa ini nduchinú nècuàchimà, te nduchinú mii-né, iin yutnú cahnú nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿índú chuun cachi-né xi ñanitnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù ni tàví mihi tì inácaa cucuíñ nduchinú-ní”? ⁵ Nècuàchi cachi ducán, datiaá úun-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchinú mii-né, dandu vátuni cutú vù nù-né ñà-tavà-né mihi tì inácaa nduchinú ñanitnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivi nansa ni ni cui sàhà) yà-ì, cótó quida-ne xi-ndà na quidá sihina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivi síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-né, vàchi mate sidiqui yáha ga ndiaa ni chindóo-ndá nù-sí, doco cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndá

⁷ 'Càcàn tàhvi-nsiá, te nihi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nù-yá), te icúmiá tùia. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xicàn tàhvi, icúmi-né nihitáhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmi-né nihi-néa; te nsidaa ana xicàn tàhvi yehè-yá, icúmi-yá nacuna-ya nù-né.

⁹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiaña, màdi yúú. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xicàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiaña, màdi cóó. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivi cuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vù. Ñàyùcàndúá, vihi gá icúmi Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni càcàn tàhvi-nsiá nù-yá.

¹² 'Ñàyùcàndúá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivi xi-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xi mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachi nù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xi nù stná tutu ni tiaa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiñ sàà (gloria), vàchi xica yehè ichi cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivi quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitnìhì yehè, te cuiñ ichi cuàhàn ndé cutiaca ndiaha-nda; te sàhà-ñà nduá ichi cuiñ, ñàyùcàndúá sacu nèhivi ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndá índú nèhivi càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xi nèhivi tñhù dananí úun càhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vaxi-ne (datiaá úun-né màni ini-né) nahi rìi mansu, doco anima-né, cóó, nahi lobu dana, ducán íá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehe-ndá ñà-ndúá quidá-né, dandu cundaà ini-ndá nansa ndisa íá anima-né. Te ducání íá stná xi-né na íá xi yutnú fruta, mà cuàha yutnú iñu ni-iin si-uva, te mà cuàha stná yùcú iñu ni-iin stná sihigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta vaha sàha-nù. Te yutnú cóó chuun xi, cutu ñà-chicuéhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chicuéhè. Ni-iin stná yutnú cóó chuun-xi, mà cuàha-nù ni-iin quisi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sàha xi ñà-íá vù, icúmi-nù tàhndé-nu, te quee-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndúá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúní-ndánú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndá nèhivi sàhà ñà-ndúá quidá-né.

Màdi nsidaa nèhivi càcu-ne, ni cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivi cachi-né xi': “Stoho-nsi Señor nduu-ní”. Doco màdi nsidaa nècuàchimà sàà-né cundoo-ne ñuhiví ì xí Yuamáni' íá ansivi; cuisì nèhivi quidá ndisa xi ñà-ndúá cuní-yá, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quívi (xinu tiempu), dandu icúmi cuàhà nèhivi cachi-né xi': “Stoho-nsi Señor, sàni càhàn-nsi cuenta xi-ní, te ni ndacùcahan-nsí quívi-ní; dècuèndé ni tavà stná-nsi ñà-malu ñuhu ini nèhivi, te cuàhà gá stná milagru ni quida-nsi na ní ndacùcahan-nsí quívi-ní”, cachi-né. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nù-né, te cachi: “Tàcúní nsiohó; cuàhàn-ndá iladu, vàchi cuàhà ñà-chicuéhè sàni quida-ndá”.

Nansa ni nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ 'Ñàyùcàndúá, nsidaa nèhivi iníni xí ñà-ndúá cachí', te quidá ndisa-neà cumplir; nduú-né na iin tiàa nchichí ni nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán ni chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, ni quesaha ni cuun dana dàvi, te ni xinu tēñuhu cuàhà.

Dandu ni dàña stná tàchi fuerte, te ni ducùn nsidaamá icà vehe ma. Doco cóni nduá, vâchi nùu cavà fuerte indúhá.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nèhivi iníni uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa ni quidavàha xi vehe-xi diqui ñusi-ní. ²⁷ Vâchi na ní quesaha ní cuun dana dàvi, te ni dàña stná tàchi fuerte, dandu ni xinu tẽñuhu cuáhà yucán. Te ni ducùn nsidaamá icà vehe ma. Te ni ndua iá ni chàhmà dahuan —ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi ni càhàn-yà xi nèhivi ducán, dandu ni ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhà-yà. ²⁹ Vâchi na iin nèhivi tũha dandacú, ducán ni chinaha-yànè, màdi nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñũhu.

8

Nansa ni dándúvâha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, ni nuu Jesús yucù yucán, te cuáhà gá nèhivi ni tenchicùn xi-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán ni tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te ni tutuyuhu-nè ñũhu sàhà-yá, cachí-nè xi-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vâtùni dándúvâha-ní yùhù.

³ Dandu ni chituu Jesús ndahà-yá nùu-né, te ni cachi-yà:

—Juùn. Vichì duha ni ndúvâha-ní, cachí xi-ní.

Dandu divi hora ni cachi-yá xi-né ducán, ni ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchi-ní ni-ĩñàha xi nèhivi. Cuisi cuahán-ní nùu dùtù dacúndêhe-nínè icà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivi ñà-sàni nduvâha-ní —ni cachi-yà.

Nansa ni dándúvâha Jesús mozo xi iin capitán ni quixi ladu Roma

⁵ Daaní, ni nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán ni tnàtuu iin capitán romanu, ni sacundahví-nè nùu-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ñi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu ni cachi Jesús xi capitán mà:

—Jaàn màsàl dándúvâhi-nè.

⁸ Te ni naxiconihí capitán mà nùu-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtù yàha-ní vehi. Cuisi dandacu-ní xi palabra xi-ní, te nduvâha mozo xi.

⁹ Vâchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùu, te mií, dandacú stnái nùu soldadu xi. Nú ni cachí xi iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xi ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnái xi iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —ni cachi capitán mà.

¹⁰ Ni nsihi ni inini Jesús ñà-jaàn, dandu ni ndulocó-yá, te ni cachi-yá xi nèhivi xínchicùn xi-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cuní ni-iin nèhivi ñuu-ndá Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vâchi cuáhà gá xinindísá-né. ¹¹ Te cachí stnái xi-nsiá, icúmí nataca cuáhà gá nèhivi quixi inicutu ñũhiví dẽcuèndè ndé xínu orá xi ndé quẽcahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xi Abraham xi Isaac xi Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñũhiví ñi xí Dios. ¹² Doco nèhivi dava ga cuáhàn cundoo ñũhiví ñi mà ni cùí, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iin tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nũhu-ne.

¹³ Daaní, ni cachi Jesús xi capitán mà:

—Vâtùni nùhù-ní vichì, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —ni cachi-yá.

Dandu divi hora yucán ni nduvâha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa ni dándúvâha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, ni sàa Jesús vehe Pedro, te yucán ni xini-yá cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nãcuàha yocá-nè. ¹⁵ Nãyucánduá, ni tnii-ya ndahà-né, te ni cuxio cuèhè mà. Dandu ni ndacuiin-nè ni quesaha-né ni xinucuachi-né nùu-yá xi compañeru-yá.

Nansa ni nduvâha cuáhà gá nèhivi ni quida Jesús

¹⁶ Daaní, ni cuñà, te yucán ni sàa stná cuáhà gá nèhivi, ndacá-né cuáhà nècuàchì inacáá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní ni càhàn-yà xi iin iin nècuàchì mà ni dandacú-yá nùu-sí, te ni quee dahuun-si nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí ni casaà yucán, ni dándúvâha stná-yànè. ¹⁷ Ducán ni quida-ya sàhà ñà-ní cùú ndisa ñà-nduá ni cachitũhu nèhivi xí Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá ni dàcúxió-yá cuèhè xi-nda, vâchi ni nacuida-ya ñà-nduá dandoho xi-nda”.

Nansa ni cachi Jesús xi nèhivi cuní cunchicùn xi-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivi nùu-yá, dandu nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xì veheñuhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacá-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivi nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, díhna nì nùhi vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndúxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi nì cúxin xì nsii xì.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcũñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yá xì-né nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídi naà-yá. ²⁵ Ñâyücandúá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsicuihnu ini-nèyá, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsi Señor! ¡Dacacu-ní nsiùhù, vèchi cuàhàn-ndá càhà-ndá!

²⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá, te có-càhvi-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yá nì càhàn-yá nì sadi-yá nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcuìn dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xì-nè?

Nansa nì tavá Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàa Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivi mahì cueva ndé xì-indúxin nsií, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúí-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-nè, mà cùu yáha ni-iin nèhivi ichi yucán ndé ndoó-nè. ²⁹ Te nì càna ndee-nè, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemani Dios nduu-ní. ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù? ¿A vaxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàa hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-si. ³¹ Ñâyücandúá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuàhàn-ní tavá-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yá xán:

—Cuahàn-ndá, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcũñuha ini cochi yucán. Ñâyücandúá, carrera nì canuu nsihí-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndé mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiàá xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachtitnùhu-tè xì nèhivi ñuu mà ñà-nduá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu ini-xi. ³⁴ Ñâyücandúá, nì caquee nsihì nèhivi ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèe dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndívaha Jesús iin nèhivi nì dàñá ùi cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yáha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yá. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivi nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñá ùi cuerpu-xi, indúhu-nè camilla. Ñâyücandúá, na ní xini-yá ñà-cuàhà guá xixinindisá nèhivi yucán mii-yá, nì cachi-yá xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhúun iní-ní, hijo, vèchi yùhù xicáhnù ini sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñuhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchì mà, ñâyücandúá nì cachi-yá xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání víi ini-nsiá? ⁵ Cachi-nsiá xì’: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xi nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndá sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndá xì-nè nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cuàhàn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsiá iá ndisa derechu cuicahnù ini sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví.

Dandu nì cachi-yá xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

7 Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

8 Na ní xini nèhivi cuàhá itá yucán ñà-ndúá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-né Dios; vâchi nì xini-nè iá ndisa ana nì ñihítâhvi cuàhá nùù-yá.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchì dachíyâhvi nani Mateo

9 Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yá. Te nì xini-yá yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyâhvi-ne. Te nì cachi-yá xi-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xi-yá.

10 Daaní, después iá-yá iin vehe xixí-yá, te cutnáhá stná-yá xi cuàhá nècuàchì dachíyâhvi, xi cuàhá gá stná inga nèhivi cachi-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xi-yá xi nècuàchì dacuahá-yá. 11 Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xi nècuàchìmà), te nì càhàn-nè xi nècuàchì dacuahá-yá mà, cachi-nè:

—¿Índü chuun cutnáhá maestru xi-nsia xixí-né xi cuàhá tè-dáchíyâhvi, xi dava ga stná nèhivi cuàchi?

12 Doco nì tiacu Jesús ñà-càchí-nè ducán; ñâyùcándüá nì cachi-yá xi-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. 13 Ñâyùcándüá, cuahán-nsiá dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nùù tutu ì ndé cachi-yá: “Chicá cudúì ñi ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachi-yá. Vâchi yùhù, màdi nèhivi ñihnú ndacuisi ñi-xi vâxi càhàn xi’ ñà-naxicocufin ini-nè. Còó, nèhivi cuàchi vâxi nanduquí âma naxicocufin ini-nè sàhá cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndúá disáhá-xí cónisá ñihíu nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhiví yohó

14 Dandu nì catnâtnuu nècuàchì nchicùn xi Juan Bautista, te nì ndàcâtnùhù-né nùù-yá, cachi-nè:

—Nsìuhù xi stná nècuàchì fariseu, ñihíu cuàhá-nsí ndoó dòcò-nsi, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-ñihíu-né. ¿Índü chuun?

15 Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhá, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnáhá-né xi noviu? Còó. Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né; dandisá tiempu yucán icúmí-né cunihíu-né cundoo dòcò-né.

Ñà-ndúá disáhá-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhá estilu saa ni nacoó Jesús

16 Sicoto saa, màsà nàcâhmá-ndáña nùù ñà-tùhù, vâchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacâhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndatá dahuun sicoto-mà cundua. 17 Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivi-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, dandu ndatà-ñá, te cuitiá vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñâyùcándüá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quèa, te ducán còò ni-ñàha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa ni dânatíacú Jesús dèhe Jairo, te ni dândúvâha stná-yá iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxin ùi cuià

18 Na càhàn va Jesús ducán xi nèhivi, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhá-yá, cachi-nè xi-yá:

—Lâcà ní quesaha xíhi ñihni dèheyoquí; doco nú nì cùhùn-ní, te chitândòò-ní ndahà-ní diquiá, dandu nanihítâhviá ñuhiví —nì cachi-nè.

19 Ñâyùcándüá, nì ndacuiin-yá cuàhàn-yá xi-né. Te cutnáhá stná-nè xi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. 20 Doco nisa ia stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxin ùi cuià ndohó-né ducán. Ñâyùcándüá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dâcùhùn canúú-né ñihndâhá-nè nùù sicoto xi-yá. 21 Vâchi ñihnú ini-nè: “Nú nì ducùn ndahí mate sicotò-ni xi-yá, dandu nduvâhi”. 22 Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yá xi-né:

—Màsà cùhúun ini-ní, hija, vâchi sàni nduvâha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvâha nècuàchìmà.

23 Daaní, nì sàà-yá vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yá yucán ndoó cuàhá nèhivi xi stná tè-siví, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. 24 Ñâyùcándüá, nì cachi-yá xi-né:

—Quee-nsia fuera, vâchi ñahà chii yohó, cóni xíhi ndisa-ñà, quidí uun ni-ñà.

Doco nèhivi mà, nì sâcúndiaa uun-neyà.

25 Dandu mii-yá, nì dâcùhùn-yá nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnií-ya ndahà-ñá, te nì dândácòo-yâña (vâchi sàni natiacú-ña). 26 Daaní, ñicutu ladu yucán nì xitiá palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa ni dândúvâha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchì mà, nchìcùn-nèyà. Dandu nì cachì-yà xì-né:

—¿A xiníndísá ndisa-nsia ñà-vàtùni dandùvàhi mii-nsiá?

—Jaán, Señor —nì cachì-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya dinìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachì-yà:

—Nacua sàni xiníndísá-nsiá, divì ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natù nùù-né. Te nì chinaha-yànè, cachì-yà xì-né ñà-màsà cúnìtnùhu nèhivì sàhà ñà-nduá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nihì iin nècuàchì ihìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácaa stná iin ñà-malu ini-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì, cachì-nè:

—Cò-xinì-ndá ni-iin ñà-ndiaha jaán ñuu-ndá Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachì-nè sàhà-yá:

—Cò. Sàhà-ñà chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcànduá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhì ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachìtnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ùi xí Dios. Te nì dandùvàha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xinì-yá yàha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhì ga ini-yànè, vàchi ndoó-né nahi rii cò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáa nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindísá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ù xì-yá mà), vàchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachì Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùi tià ñà-cunduu-ne apóstol xì-yá

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì nihítàhvi stná-nè dandùvàha-ne nècuàchì cuhì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dáchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachì-nè nècuàchì Canaa, te nì iá stná Judas Iscariote, divì nècuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xidandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacutiá-nè palabra ùi xì-yá

⁵ Pues divì ùxin ùi nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachì-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsiá ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsiá ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Cò, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndá Israel nì cùhùn-nsiá, vàchi nahi rii nì tucù xinduu-ne. ⁷ Cuahán-nsiá cachìtnùhu-nsia xì-né ñà-sà-itúu tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandùvàha-nsia nècuàchì cuhì, te danátíacú-nsiá nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxió-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nèhivì inácaa-si ini-xi. Te màsà quidá-nsiá cobrar nùù nèhivì, vàchi uun-ni sàni nihítàhvi stná-nsiá ñà-quida-nsia ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia.

¹⁰ Ni morral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cuníhí-nsia, xì ndisàn sà-inái-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cuníhí-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúùn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin rancho, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vàha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachì sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vàha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu nì cùnhà ñà-nduá nì

cachi-nsiá xi-né. ¹⁴ Te nú có-cùni-né dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùni-né cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-ni cóyo yàcá xi lugar mà. ¹⁵ Vächì cunaha-nsiá, chicá cuahà castigu icúmi nêhivi ñuu mà nihì-né na sàa quivì juiciu, te chicá menos icúmi nihì nêhivi malu ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra.

Nansa icúmi nêhivi quida quini-ne xi nêcuàchi dacuahá-yá

¹⁶ Cunaha-nsiá, dana ga nêhivi ndé techúfn mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisi ìhi nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñâyücandúá, xiñuhu ñà-cunchito tûha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nêhivi, vächì dava-ne icúmi-né quida-ne mii-nsiá entregar nùu tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñâyücandúá icúmi-né datnátuu-ne mii-nsiá nùu gobiernu xi nùu rey, dandu datùí-nsia nùu nêcuàchimà ñà-ndúá xiníndísá-nsiá, te cunini stná cuahà gà nêhivi inga razu. ¹⁹ Doco na sàa-nsiá nùu tè-xidandacu-ma, màsà nácáni inì-nsia índu palabra naxiconihí-nsiá nùu-té, vächì divi hora mà icúmi-nsiá nihitáhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xi-té. ²⁰ Vächì màdi mii-nsiá cunduu ana cuahàn càhàn; cóo, mii Espíritu Ì xi Yuandiaha-nsiá cuahàn dachitnùnì xi ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè taha nêhivi quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-né, mate ñáni-né, ò dèhe-ne nduú nêcuàchimà. Ndé stná yuadíhì-né icúmi-né nacuni ùhì-né, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-né. Ducán icúmi-né quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñâyücandúá icúmi nsidaa nêhivi cuni ùhì-nénsiá. Doco nú iin-ni ni cúnìhnú vaha ini-nsia dècuèndè cachi sàa xinu tiempu, dandísá icúmi-nsiá càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quidá quini nêhivi xi-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndé inga ñuu. Vächì cunaha-nsiá, tãñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndá Israel, te sàni naxicocufn yùhù ana nduú Taha Nêhivi Ñuhivi.

Nú dandohó nêhivi-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stná Jesús, te xi ñà-jaàn ni cudí ini-ndá

²⁴ Cunaha-nsiá, màdiá chicá tûha iin nêcuàchi làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-té. ²⁵ Cuisi nú sàni sàa iin nêcuàchi dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudí ini-né sàhàjàn. Stná iin peón, nú sàni sàa stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-té, dandu cudí stná ini-te sàhàjàn. Doco nú cachi nêhivi sàhà iin nêcuàchi sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-né sàhà nêhivi vehe-ne.

Màsà yúhì-ndá nêhivi, ni màsà yúhì stná-ndá ñà-malu

²⁶ Ñâyücandúá, màsà yúhì-nsiá nêhivi. Cunaha-nsiá, cóo ni-ñàha cui coo dèhé nicanicuahàn; icúmiá tûa, te icúmi nêhivi cunitnùhu stná-né sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-ndúá cachí xi-nsiá (na ndoo cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ni càhàn cayi xi-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia òni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-ndúá ni cachi. ²⁸ Te màsà yúhì-nsiá nêhivi cuni cahni xi-nsiá, vächì cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cui cahni-né. Ñâyücandúá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhì-nsiá, vächì icúmi ndisa-ya poder daquée-ya nêhivi nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-né xi stná iquicúñú-né.

²⁹ Sà-ínahá-nsiá ñà-ùì chòlihi dicó-né cùmi tunì, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-si mà sàa cui nú có-chitnùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (ínúu stná-yá mii-nsiá), dècuèndè inahá-yá nadaa ididíni iin iin-nsia. ³¹ Ñâyücandúá, màsà yúhì-nsiá, vächì chicá ndiaá-nsiá nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndá ñà-nchícùn-ndá Jesucristu

³² Nú cachi vate nêhivi ñà-nduú-né nêhivi xí, dandu yùhù cachi stnái xi Yuamánì' ía ansivi ñà-divi nêhivi xí nduú stná-né. ³³ Doco nú ni chidèhé-né ñà-nduú-né nêhivi xí, dandu yùhù stná, icúmi nacuaà stnái mii-né nùu Yuamánì'.

Sàhà Jesús icúmi tàhndé dava nêhivi ñuhivi

³⁴ Màsà cùcàhàn-nsiá a vaxi yùhù ñuhivi yohó ñà-cucumi nêhivi paz. Cóo. Mà cundóo mánì-né; icúmi-né cundoo-ne nàá stnàhà-né. ³⁵ Vächì ñà-ni quesai ñuhivi yohó, icúmi cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñàhà chii dihi-ñá, te ò iin nêcuàchi ñàhà, cuni ùhì stná-né dido-ne. ³⁶ Vächì dècuèndè taha-ne cuni ùhì xi-né.

³⁷ Doco nú chicá cuú ini iin nêhivi sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdi yùhù, dandu có-nátùu-ne cunduu-ne nêhivi xí. Te ò nú chicá cuú ini-né sàhà dèhe-ne, te màdi yùhù, dandu có-nátùu stná-né cunduu-ne nêhivi xí. ³⁸ Te nú màsà cóo-né dispuestu cunchicùn-né yùhù mate icúmi-né cunsida stná-né cruz xi-ne (te sàa-né cui stná-né), dandu có-nátùu-ne cunduu-ne nêhivi xí. ³⁹ Nsidaa ana cuni dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñuhù-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ Nú cudí ini nèhivi xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-nè yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xì nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudí ini nèhivi xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihitáhvi stná nèhivi mà nù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducaní stná xi ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudí ini nèhivi xì ñà-ndúá cachí-nè, dandu davani nihitáhvi stná-nè nahi nècuàchimà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivi chicá nduú nèhivi úun, nú nì cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsiá sàhámà nù Dios —nì cachí Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nù nèhivi nì techuún Juan Bautista nì quixi nù-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivi dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuu-ya ñuu te ñuu chinaha-yá nèhivi, cáhàn-yá xi-nè ñà-nduú razón ndiaha xì Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-nè iin ù nèhivi dacuahá-nè ñà-nì cùhùn-nè nù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nì sàa nècuàchimà nì ndàcàtnùhù-nè nù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiātu-nsí?

⁴ Dandu nì cachí-yá xì nèhivi mà:

—Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsiá xì Juan sàhà ñà-ndúá iníní-nsiá, xì ñà-ndúá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhi-nè natúinuù-nè, te nèhivi xicá cuéhè, níhi stná-nè nacaca vii-nè; te nèhivi nì xihì cuñù-xi, níhi-nè nduvàha-ne; te nèhivi dòhò, níhi-nè nati-acu-nè; te nèhivi nì xihì, ndanchitò stná-nè natiácú-nè; te nèhivi ndahví, nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xì Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudí ini nèhivi modo xi, dandu contentu icúmí-nè cundoo-ne —nì cachí-yá.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivi nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yá xì nèhivi sàhà Juan, te dohó nì cachí-ya:

—Na nì caquee-nsiá ñuu-nsiá cuàhàn-nsiá yucù cundehe-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsiá cundehe-nsiá iin nèhivi (tùha dàma ñim-xì) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còò.) ⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-nè iin nèhivi ndixí vico? Còò, vachi nèhivi ndixí vico, vehe rey ndoó-nè. ⁹ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchimà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-nè? Pues ñà-ndáá nduá. Doco màdi cui profeta nduú-nè, vachi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vachi divi nècuàchimà nduú ana cáhàn tutu ì sàhà-xì ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhàn techuún iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivi ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-nè anima-nè), na ian nduví iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xi-nsiá, nù nsidaa nèhivi nì tùninuù-xì ñuhiví, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nù Juan Bautista. Doco cachí stná xi-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusàhnù mii-yá iá ansivi, mate nèhivi úun nduú-nè.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quívi nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivi sàhandee fuerte ini-nè ñà-níhi-nè cundoo-ne ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi. Yáha ga sàhandee ini-nè, te vátuni sàcuàhàn cuàhà-nè nihitáhvi-nè cundoo-ne yucán. ¹³ Vachi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cahan cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa iá ndé cachí nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachí nècuàchì sàhana) icúmí naxicocufin. Te nú cuní-nsiá, vátuni mànihi ini-nsia sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cuníni vaha nsidaa-nsiá ñà-ndúá cachí xi-nsiá —nì cachí Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachí tu-ya:

—Cuàhàn cachí xi-nsiá nansa quidá nèhivi tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-nè na ian quidá ñà-cuati ndoó idáiquí ini iin ñuu, dava cána xi tnaaha, cachá: “Siví-nsi, doco nsiohó, có-itásáhà-ndá; daaní, xitò tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xi Juan xì yùhù, vachi nì quixi nècuàchimà nisa ìa-ne yohó, cóni sáxíxi-nè comida vaha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachí nèhivi sàhà-nè: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaaha Nèhivi Nuhiví, te tùha stná cuxi comida vaha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivi xì ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stná xi tè-dàchíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivi cuàchì, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichí ndiaha nduá quidá-ndà, dandu icúmí sàa-mà cunahà claruá después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivi ñuu cóni cùú arrepentir, icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhà-yá nèhivi ñuu ndé nì quida guá-yá cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nàxícocufin ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchi ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón ni cùì, dandísá, yàchi naxicocuñin ini nècuàchi ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduamà seña ñà-ndisa cuhì ini-nè mii-nè sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmì nihì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchi ñuu Capernaum, mate tuxì ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmì-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùì. ²⁴ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmì nihì nècuàchi ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì nècuàchi ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vátùnì nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhì vahi mii-nì, Yuamáni`; mii-nì nduu-nì Stoho ansivi xì ñuhivì, te palabra (ìì xì-nì), sàni chitnùnì ini-nì ndòò dehá` nùu nècuàchi nchichí, doco nùu nècuàchi (nihnú ndáhvi ini-xì) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-nì sàxinítnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaan nduá nì chitnùnì ini mii-nì —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùu Yuamáni` sàni nihítahví` dandacuí nùu nsidanicuú ñàhà. Te còò ni-iin nèhivì ináhà ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni` Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní` cundaà ini-xì sàhà-yá.

²⁸ Nahà-nsia nùu, nsidaa mii-nsiá nècuàchi cuhúùn ini-xì, te có-cùndéé gá ini-xì, dandu nihì-nsiá ndòò dadí ndiaha ini-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xì quidáchúùn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xì, vachi yùhù, màni ini, te ndahví ini, vátùnì ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xì quidáchúùn-nsiá nùu nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà ùhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchi dacuahá-yà na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quihvi Jesús iin itu, te nì yaha-ya yucán, cutnàhà stná-yà xì nècuàchi dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sicàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxi-neá. ² Doco nècuàchi fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchì, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehe-nì nansa quidá nècuàchi dacuahá-nì, quidá-né iin chuun có-sàha ley xì-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùu tutu ìì) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xì compañeru-nè? ⁴ Vachi nì quihvi-ne ini veheñùhu xì Dios, te nì xixi-ne ditá vidì ìì yucán, mate nì mii-né nì compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neá, cuisì nècuàchi dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvi stná-nsiá nùu ley ìì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ìì) ini veheñùhu, có-chìvaha ndisa-ne quivì mà, doco màdi cuàchi nduá nùu-né? ⁶ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xì Dios. ⁷ (Náhà xicá) cumáni gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí` Dios nùu tutu ìì. Vachi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí ini ñà-cundehe ndahví stnahá-nsiá, te màdi ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú nì sàà-nsiá cundaà ini-nsiá sàhájàn nì cùì, dandu mà dácuídá cuàchi-nsiá nèhivì còò falta xì. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xì

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quihvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xì. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cunì daquéé cuàchi òiquì-yá, te sàháyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuàchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-nè:

—Ni cachí-ndà iá iin rii xì-nsiá, te sàni nacava-sì xìchì, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchì ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin rii. Ñàyùcànduá cundaà ini-ndà, vátùnì iá ñà-quida-nda chuun vù quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà ni nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùà, ni caquee nècuàchi fariseu yucán, ni candatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nèyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhà-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, ñàyùcàndùà ni quee-yà lugar mà cuàhàn-yà. Te ni tenchicùn stná cuàhà gá nèhivi. Te ni dándúvaha-yà nsidaa nècuàchi cuhí xi-ne, doco ni chinaha-yà nècuàchìmà ñà-màsà cachi-nè xi nèhivi ana divi nduú-yà. ¹⁷ Ducán ni cachi-yà xi-né sàhà ñà-ni cùú ndisa ñà-nduá ni cachitnúhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó ni (cachi Dios sàhà Dèhemaní-yà):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchi nù, vàchi sàni nacàxin mii-yà. Cuú ini sàhà-yà, te cudí ini sàhà nansa quidá-yà. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ì xí, dandu cachitnúhu-ya xi nèhivi nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà nàá-yà xi nèhivi, ni mà cacánúú-yà calle ndàhi ndee-yà. ²⁰ Te nèhivi (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cùcúú dana-ya xi-né. Còò. (Mànì gá) quida-ya xi-né na ian quidá nèhivi ni mà dándàhvà xi ñà-cò-tnùù vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivi inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivi mii-yà icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa ni dàquee cuàchi nèhivi diquì Jesús, te ni cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yà, cachi-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxi nùu-yà, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu ni dándúvaha-yà nècuàchìmà, te ni nihí-né ni nacahàn-nè, te ni natù stná nùu-né. ²³ Ñàyùcàndùà, ni ndulocó nèhivi cuàhà yucán, te ni ndàcàtnùhú-nè nùu-né, cachi-nè:

—¿A vñhíni nduú Jesús (nècuàchi ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco iníni nècuàchi fariseu nansa cachi nèhivi mà, ñàyùcàndùà ni cachi-nè:

—Còò, vàchi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhà-yà nansa nacáni ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùà ni cachi-yà xi-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchi xídandacú nùu iin ñuu, te nàá stnàhà-né, dandu mà cùú dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivi ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivi ndoó iin vehe, nú nàá stnàhà-né, dandu mà cùú cundoo táca gá-nè vehe mà. ²⁶ Te nú ducán ni cùndúú stná nacua cachi mii-nsiá, ñà-távà stnàhà ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cunduajàn ni cùú, mà cùú dandacú gá quisi cusáhnù mà nùu tna-ha-si, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachi-nsiá ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco còò, vàchi nèhivi xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè.) Ñàyùcàndùà, vátùni cachi mii-nè xi-nsiá ñà-cóni cachi vii-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ì xí Dios nduú ana chindéé xí tavi-si, ñàyùcàndùà nàhà xicà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yà.

²⁹ Iin tiàa ndacuí, mà cùú quihvi ndevàha nèhivi vehe-tè nansa-ni ni cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tè. Còò, vàchi dihna icúmí-nè chicuhni-nète, dandu vátùni quida-neàmà.

³⁰ Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì nèhivi xí, ducán nduá na ian taxi-nè nècuàchìmà.

³¹ Ñàyùcàndùà, yùhù cachí xi-nsiá, vátùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivi, xi nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè diquì-yà; doco nú ni cáhàn ùhí-nè diquì Espíritu Ì xí-yà, dandu mà nihí-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivi diquì yùhù ana nduú Tna-ha Nèhivi Ñuhívi, doco vátùni nihí-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú diquì Espíritu Ì ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhívi yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívi nicanicua-hàn.

Na ian nacúmi-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivi a vaha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ Nú ni cachi-ndà vaha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vaha stná fruta sàha-nù. Te nú ni cachi-ndà còò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vàchi sàhà fruta-nu cundáà ini-ndà a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchi fariseu), vàchi malu sàstnùhú-nsiá. Ñàyùcàndùà, mà cùú cáhàn-nsiá ñà-íá vii. Vàchi cui si ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchi vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùà divi palabra vaha mà nduá cachi-nè. Doco iin nècuàchi malu, cuàhà ñà-chicuehé ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùà, ñà-chicuehé mà nduá cachi stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xi-nsiá, na sàà quivi juiciú, dandu icúmí nsidaa nèhivi nacua-ha-ne cuenta índú chuun ni cachi-nè

nsidaa palabra chicuèhè mà. ³⁷ Vâchi nacua ni cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuàhàn-nè càcu-ne, te ò cuàhàn-nè ndañuhu-né —ni cachi Jesús.

Nansa ni xicàn nèhivi quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyá, cachi-né
³⁸ Daaní, (ni sàà) dava maestru ley xi veheñuhu, xi stná dava nècuàchi fariseu, te ni cachi-nè xi-yá:

—Maestro, cuní-nsi quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cuisi nèhivi malu te siquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yuhù poder cahan-né. Doco mà níhi-né cundehè-né inga milagru, cuisí ñà-nduá (ni xini nèhivi sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa cahan cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vâchi na ian ni ndòo Jonás mà ini tixi iin siaca cahnú ùni ndui te ùni ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xi yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, cunacaa stnáì tixi ñuhù ùni ndui te ùni ñuú.

⁴¹ Na quívi cuu juiciu, te màcuita nsidaa nèhivi tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuita stná nèhivi ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne diqui nèhivi tiempu vichi, vâchi nèhivi ñuu mà, ni naxicocuíin ini-né na ní cànhan Jonás xi-né. Doco nèhivi vichi, cóo, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuíin stná nècuàchi ñahà reína nisa dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-né diqui nèhivi tiempu vichi, vâchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne cànhan nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndúlócò nèhivi).

Nansa cuú xi iin nèhivi nú sàni naxicocuíin iin ñà-malu ni quee antes nùù-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivi, dandu xicánú-si yáha-sì lugar íchì, nandúcú-sì ndé coo dadi-si. Te nú ni cundaá ini-si mà cùì, ⁴⁴ dandu cachi-si: “Còo, chicá vâha nùhi ini anima ndé nisa ie antes, vâchi vehi nduá”. Ñâyücànduá, mànuhù-sì anima nèhivi mà, doco nú ni xini-si cóo inga ana inácaá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá.

⁴⁵ Ñâyücànduá, cuàhàn-si nàcuàca-si inga usà tñaha-si chicá tñu quini, te quíhvi nsihi-si ini anima nècuàchima ñà-cuñuhu-si yucán. Sàhàjan, chicá pesadu nácòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xi nèhivi malu tiempu vichi —ni cachi Jesús.

Ñà-nduá ni cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyá

⁴⁶ Cànhan va Jesús xi nèhivi, te yucán ni sàà dihi-yá xi stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè cànhan-nè xi-yá. ⁴⁷ Dandu ni cachitnùhu iin nèhivi xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iin mamá xi-ní, xi stná ñani-ní; cuní-nè cànhan-nè xi-ní.

⁴⁸ Dandu ni cachi Jesús xi nèhivi ni cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu ni chitanini-ya ndahà-yá, ni quida-ya señalar nsidaa nèhivi dacuahá-yá mà, te ni cachi-yá:

—Divi nècuàchi yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vâchi nsidanicuú ana quidá-xi ñà-nduá cuní Yuamáni' iá ansivi, divi mi-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchi xitù

¹ Daaní, divi quívi yucán, ni quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndè yuhù mar. ² Te yucán ni nataca cuàhà gá nèhivi nùù-yá: ñâyücànduá ni quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán ni sàcòo-ya. Te nèhivi cuàhà mà, yuhù mar ni sàcundoo-ne. ³ Dandu ni dàcuàhà-yànè cuàhà iñaha, ni nacani-ya xi-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó ni cachi-yá:

—Cunaha-nsiá, nisa ià iin nècuàchi xitù, te ni quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te ni sate uun-ne tata mà. Te dava-ña ni còya nùù ichì. Dandu ni quixi laa ni saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà ni còya nùù cavà ndé cóò cuàhà ñuhù. Te yàchi ni xitiá, vâchi có-ndòo cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu ni xixàn ni quida cahni, te ni íchà, vâchi cóni níhà 'yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù ni còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu ni dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha ni còya, te ni cuàha viá, ùhùn dico gá tantu ni cana, te ò dava ga-ñà, ùni dico ga tantu, te ò dava gá, òcò ùxin gá tantu ni cuàha. ⁹ Ni cúnini vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí' —ni cachi Jesús.

Ñà-nduá disàhà-xi ni nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, ni catnátuu nècuàchi dacuahá-yá nùù-yá, te ni cachi-né:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacáni-ní xi nèhivi?

¹¹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, sàni ñihítàhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, mate antes nisa ía dehé palabra mà. Doco ñehiví dava ga, cóni ñihítàhvi-né mànihí ini-né. ¹² Vàchi nècuàchì sàñùhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-né ñihítàhvi-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco ñehiví có-ñùhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhù ini-né, icúmíá cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcàndüá, puru ejemplu cáhìn xí ñehiví yohó, vachi mate indéhe cuàhà-né, doco quidámáxini-né; te cuní iníni cuàhà stná-né, doco có-sànihí ini-né na ían doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndüá nì cachitnùhu Isaiás sàhana (na ní tìaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàa-nsiá mànihí inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáa ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vachi nsidaa ñehiví raza-nsiá yohó, quidámáxini-né na ían ùhì tiacú-né. Te quidá-né na ían danácuáni-né nùù-né. Vachi có-cuní-né cundehè-né (íchì yùhù), nì có-cuní stná-né cunini-ne, nì có-cuní stná-né mànihí ini-né, nì có-cuní stná-né natnahnù-né íchì yùhù, te ducán nsida vii' anima-né, nì cachi Dios.

¹⁶ "Doco mii-nsiá, ndiaha gá íá xi-nsiá vichi, vachi cundaà inì-nsia sàhà ñà-ndüá indéhe-nsiá; sànihí inì-nsia sàhà ñà-ndüá iníni-nsiá. ¹⁷ Vachi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xí cuàhà gá más ñehiví xí Dios, nsidaa-né nisa cuní sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ñi sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni ñihítàhvi-né ducán. Yáha ga nisa cuní-né cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni ñihítàhvi-né ducán.

Ñà-ndüá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ "Vichi cunini vaha-nsia, vachi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xí ñuhiví ì xí Dios, te iníni iin ñehiví, doco có-cundáa vaha inì-né sàhà-ñá, dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xí Dios ía ini anima nècuàchimà. Ñàyùcàndüá nacua nì cuu xí tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xí stná nècuàchimà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú ñehiví iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudí gá ini-né sàhà-ñá. ²¹ Doco na ían cuú xí viu còò yohó-xí, ducán cuú stná xi-né; iyuhu gá quidándéé ini-né. Vachi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini ñehiví xi-né, dandu luegu naxícócuìn ini-né, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahi iñù nduú ñehiví iníni xí palabra xí Dios, doco cuàhà gá nacáni ini-né sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xihó-né coo cuica-né; ñàyùcàndüá, dandahvíàmáné, te sadiámà nùù palabra xi-ya ini-né, mà cùn ñihindéé palabra mà chindeá-né. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú ñehiví iníni xí palabra xi-ya, te cundaà ini-né, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùni dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxin tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicutéhè nì sahnù mahi viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xi-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:
—Ley xí ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá' nacua nì cuu na ní chihi iin tìaa ñà-ndüú tata vaha trigu itu-né. ²⁵ Doco ía iin tè-xini ùhì xi-né, te na quidí-né, mii-né xí nsidaa compaerneré, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicutéhè mahi itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitiá viu cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicâyòcò-ñà. Dandu nì natù stná ñà-ndüú yùcù chicutéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa ía, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xi lamú xi-tè, cachí-te: "Señor, amadí tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿indù chuun nì xitiá guá yùcù chicutéhè?" ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xi-té: "Divi tè-xini ùhì-xí' nì quida xán". Dandu nì cachi peón mà xi-né: "¿A cuní-ní cùhùn-nsi tnuhu-nsi yùcù mà?" ²⁹⁻³⁰ "Còó", cachí-né, "Còtó tnuhu stná-nsiá viu. Chicá vaha ducáni nì coá dècuèndé nú sàni sahnù ndüá, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quiví mà cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-dihna yùcù chicutéhè datacá-nsiá, cunuhnà manojo, te coca. Daaní después, (tàhndé vii) trigu, te nàcòvaha nùniá".

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xi-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:
—Ley xí ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá' nacua nì quida iin tìaa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-né. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati ía ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nahnù nduú-nu, dècuèndé laa ndavá ansivi vaxi stná quidávaha tacà-xi mahi-nù.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchì xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ "Ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, vachi divia nì quihìn iin nècuàchì ñàhà nì dàqueé-ne mahi ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuàhà yucán, vèchi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachì Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datüi cuàhà iñàha nù-né, cuàhà palabra nì ia dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhivì, nì cachi-yà.

Nansa cunì cachì ejemplu sàhà yùcù chicuèhè

³⁶ Daanì, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivì cuàhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachì-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsì nansa cunì cachì ejemplu sàhà yùcù chicuèhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xì tata vàha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhivì yohó. Te tata vàha ma nduú nèhivì cusáhnü Dios nù-xì, doco tata chicuèhè mà nduú nèhivì xì ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuèhè mà, divi nduú ñà-malu xini ùhì xì'. Daanì, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xinu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihì xì cosecha mà, divi nduú ángel xì Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xì yucù chicuèhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmi cuu stná (xì nèhivì malu) na xinu tiempu yohó. ⁴¹ Vèchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmi techuín ángel xì cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtùcù xì ñaniñnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiáa, te mà cùndóo gá-nè ñuhivì xì, ⁴² vèchi icúmi-nè ndiachì-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmi-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmi sàa meru tiempu xì nèhivì ndàcuisì ini-xi; ndiaha gá icúmi coo xì-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xì-né quivì sàa Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhivì yohó. Nì cúnini vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dèhùn ìndùxin

⁴⁴ Ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, ducán iá nahi dèhùn cuàhà ìndùxin dèhé nù iin ñuhu, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcàndüá nì nachidèhé-nèa, cudüi gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihì-né ñà-icúmi-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhu mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiáa

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuíin, nducú-nè sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcàndüá nì sàhàn-nè nì dicò nsihì-né ñà-icúmi-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi na iin ñunù chicáa-nè mahi mar, te quihvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèa yuhù mar, te nàcùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nàcòovàha-sì icà sicátè, te siaca chicuèhè, xitià-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmi coo stná quivì xinu tiempu yohó. Icúmi caquesaa ángel xì Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vàha. ⁵⁰ Dandu icúmi nèhivì malu mà ndiachì-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmi-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nù nèhivì yucán:

—¿A sání cundaà ini-nsiá sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuahá vàha-ne sàhà ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vèchi ináhà-nè ley sàhana, te ináhà stná-nè ley saa), te ducán queé stnàmà na iin tiàa ndoó vàha cuàhà traste xì, vátuni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihì nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sání nasaa-yá ñuu-yá, dandu cuàhàn-yá veheñuhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nècuàchì mà, cachì-nè:

—¿Ìndü nì xini-ndà nì cunchichì guá nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amadí dèhé nècuàchì tùha yàcún yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿ìndü nì nihitahvi guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachì nèhivì, ⁵⁷ vèchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còò, có-quidáñhú nècuàchìmà-né —ni cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndüá, mànicüi quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vächì có-xiníndísà-nèyà.

14

Nansa ni xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán ni xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te ni cachi-te xi nèhivì xí-te:

—Adi nsi-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndüá quidá-né cuàhà milagru —ni cachi-te.

³ Vächì Herodes mà nduú ana ni chicadi xi Juan vehecàa. Ducán ni quida-tè sàhà ñahàdihí ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vächì ni cachi Juan xi-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xi ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndüá, cuní-te cahni-tèné, doco yúhí-te nèhivì ñuu-te, vächì quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù nù Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco ni sàà quivì ni naxinu-tè cuà, te ni quida-tè vicò. Te vicò mà ni itasaha dèhe Herodías mà nù nèhivì (ni casaà) yucán, te cuàhà gá ni cudì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndüá, ni chinaha-té Dios dacutáhvi-téñá ndéni iñàhà ni cui ni cacán-ña. ⁸ Dandu (ni sàhàn-ña) nù dihi-ñá, te ni sàcunaha-ñá (nansa cacán-ña), te ñàyùcàndüá ni cachi-ña xi rey mà:

—Dini Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu ni cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indèhe yucán, ñàyùcàndüá ni dándacú-te ñà-ni cóò nacua ni xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ ni sàha-tè orden, te ni quendodò dìni ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihi nèhivì dìni-ndà ni nansihvi ndé iá-te, inacáa ini iin charola. Ñàyùcàndüá, ni tni ñahà chii mà-ñá ni sàhàn ni sàha-ñá dihi-ñá. ¹² Dandu ni quixi nècuàchì nisa dacuahá Juan ni ndanihi-ne nsi ma ni sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xi Jesús.

Nansa ni dàcuxì Jesús ùhùn mìl tiàa

¹³ Na ní nsihì ni inini Jesús, dandu ni quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá ini-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco ni xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndüá ni caquee stná-nè ñuu-nè ni tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te ni quee-ya nù lancha mà, dandu ni xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te ni cuhì ini-yànè; ñàyùcàndüá ni dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhì xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, cachí-nè:

—Vichì sàcuàhàn ni cuaà, te lugar yohò, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndüá ndaquindèè-ní xi nèhivì ni cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco ni cachi-yà xi-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsià dacuxì-nsiánè.

¹⁷ Dandu ni cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xi ù siaca.

¹⁸ Te ni cachi-yà:

—Cunihì-nsiañá quixi.

¹⁹ Dandu ni dándacú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nù yucù cuati. Te ni tni-yà ùhùn pan mà xi ù siaca, te ni ndacoto ndiaá-yà diqui-xí, ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu ni dàcuàchì-yáñá ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néa nù nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né ni xixi-ne ni ndenuu ini-nè. Te pedazu ni ndòò ga ni chitu ùxin ù cà. ²¹ Pues cunaha-nsià, nsidaa nèhivì ni xixi ma, nahi ùhùn mìl tiàa ni sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xi ñà-cuati.

Nansa ni xicandodò Jesús nù təcui mar

²² Vichì duha ni cachi Jesús xi nècuàchì dacuahá-yá ñà-ni mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèè-nè nù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danacutià-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquindèè-yá xi nsidaa nèhivì mà, dandu ni nana cuaán-yá iin yucù ni cáhàn-yá xi Yuamán-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò təcui. Ñàyùcàndüá ndé ndiàchì nihni-nu, vächì yáha ga ndee caná tàchì ladu nù-nù. ²⁵ Daaní, sinduhá ni sàà-yà yucán xicándodo-yà nù təcui. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, ni cayuhì cuàhà-né, te ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichì vichì ni cachi-yà xi-né:

—Nacuàhandee ini-nsia, vächì yùhù nduí. Màsà yúhí-nsià.

²⁸ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Stoho-nsi Señor, nú divi nduu-ní, cachi-ní xí' caqui nùu tècuí sàì ndé vaxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyücàndüá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuí cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yuhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cuí. Ñàyücàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachi-né:

—¡Stoho-nsi Señor, dacácu-ní yuhù!

³¹ Dandu vichì duha nì chitanini-ya ndahà-yà nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yà xì stná Pedro. Te vichì duha nì cucuiin tàchì. ³³ Te nì tnàttuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcutasisi-né nùu-yà, cachi-né:

—¡Ndisa, Dèhemani Dios nduu-ní!

Nansa nì dándüvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sání yaha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yà, te nì cachtitùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyücàndüá, yucán nì casaà cuàhà-né nùu-yà ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xì-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùu-yà áma cuàha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sicoto xì-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvaha-ne.

15

Ñà-ndüá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndá

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùu Jesús. Te nì cachi-nè xì-yà:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índü chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndá? Vàchì na cuàhàn-nè cuxi-ne, có-ndahá-né (nacua cachi estilu xì-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì-mà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índü chuun có-quidá stná-nsiá ñà-ndüá nì dándacú Dios? Vàchì iladu nacóó-nsiá ley xì-ya, te chívaha-nsiá ñà-ndüú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchì dohó nì cachi-yà: nì cóó tnñuhu xì-nda nùu yuadíhí-ndá. Te nú nì càhàn ùhì iin nèhivì dìqui iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachì cachi-nsiá vátumi cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nè: “Mà cù chindeí mii-nsiá xì ñà-ndüá icúmí, vachì sàni cachi sàhà nsidaamà ñà-ndüá dihùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchì-mà, dandu cóò cá obligaciòn icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nè, cachi-nsiá. Ñàyücàndüá, sàhà estilu xì-nsiamà iladu sàni nacoo-nsiá ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívaha-nsiá. ⁷ ¡Ndahví-nsiá! ¡Vàha ga-nsiá cahan-nsiá, doco danani úún-nsiá! (Nàhà xicá) ñà-ndacuisì nduá nì cachtitùhu Isaiás sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndüá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñuhú-nè yuhù. Doco ini anima-nè, cóò, vachì xica ié' cahan-né.

⁹ Cahví-né yuhù tuxí-né, doco có-ndiáá', vachì nèhivì úún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuàhà mà ñà-tnàttuu-ne nùu-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsiá, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsiá cuàchì nèhivì sàhà nì-iin ñà-xixí-né; cóò. Doco palabra queé yuhù-né na cachi-nè ñàhà, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xì-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yà nùu-ya, te nì cachi-né:

—Cunaha-ní, cudúchì ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndüá nì cachi-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yà nùu-né, cachi-yà:

—(Có-quidámà), vachì nú iá ñàhà ñuhivì yohó có-ndüú ñà-nì chitnùni ini Yuamání' iá ansivì, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vachì quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacundéhe xi ian nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán nì quida-nda, cutu sàà-ndá dacóyo nihni stnaha-nda xichì.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yà:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchì-mà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cundáà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ináhá-nsiá nansa cuu-xi comida xixi-nda, quéa yuhù-ndá, dandu yáha ndé tixi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndá, divi ñà-ñuhú ini anima-ndá nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xi anima nèhivì. ¹⁹ Vachì ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchì, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò càhàn-nè xi inga nècuàchì có-ndüú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xi ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-ndüá ñuhú ini anima-ne, ñàyücàndüá xího stná-né quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-né, ò càhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchì

jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivi, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchi ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xi ñuu Sidón. ²² Te yucán ni tnàttuu iin nècuàchi ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhi-nè, cachí-nè xi-yá:

— Señor, mii-ní nècuàchi descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni náxicónihí-yá nùu nècuàchimà. Dandu ni catnàttuu nècuàchi dacuahá-yá, cachí-nè xi-yá:

—(Quida-ní favor xicàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhi guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachí-yá (xi nècuàchi dacuahá-yá):

— Cuisi nùu nècuàchi raza-ndà Israel ni techuún Dios yùhù càhàn xí', vàchi nahi riì ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàttuu nècuàchi ñahà mà ni sàcuiìn sisi-né nùu-yá, cachí-nè xi-yá:

— Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—(Ùhi quide ñà-nduá xicàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxió-ndá dità nùu dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco ni cachí-nè xi-yá:

— Ñà-ndàà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tixi mesa xi stohó-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu ni cachí-yá xi-né:

— Cuàhà gá xinindisá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xicàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivi

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichi mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichi mà, ni nana-ya iin yucù ni sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivi ni nataca nùu-yá yucán, ndacá-né nècuàchi cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchi xicá cuéhè, xi nècuàchi cuaá, xi nècuàchi ihìn, xi nècuàchi cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te ni chitánduhù-ñáné nùu-yá, te ni dánduvàha-yanè. ³¹ Ñàyùcànduá, ni ndulocó nèhivi cuàhà mà na ní xini-nè nansa ni cuu ni nacahàn nècuàchi ihìn, te ni nduvitá ndahà nècuàchi cuhí ndahà-xí; stná nècuàchi xicá cuéhè, ni nacaca viì stná-nè, te ni natùinuù stná nècuàchi cuaá. Te nèhivi ni xini mà, cuàhà gá ni naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivi ñuu-nè Israel.

Nansa ni dàcuxí Jesús cùmi mil nèhivi

³² Daaní, ni cana-ya nècuàchi dacuahá-yá ñà-tnàttuu-ne nùu-yá, te ni cachí-yá xi-né:

— Cuhí inì nèhivi yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivi ndoó-né cutnàhà-né xi-nda yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùnì nacuitià-nè nùhù-nè nú tàñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuità-nè ichi nùhù-nè.

³³ Dandu ni cacachi nècuàchi dacuahá-yá:

— Doco ¿índù ñihí-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te ni ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

— ¿Nadaa pan ñihí-nsiá?

— Ùsà-ñà xi iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu ni dándàcù-yá ni mácùndoo viì nsidaa nèhivi mà ñuhù. ³⁶ Te ni tnii-ya ùsà pan xi stná siaca ma, te ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yáñà ni sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà nùu nèhivi cuàhà mà. ³⁷ Te ni xixi nsidaa-né ni ndenuu ini-nè. Dandu después ni dàtácá-nè ùsà canasta ni chitu ñà-ní cuyodó gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi tiàa ni xixi ma, cùmi mil ni sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchi ñahà xi stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, ni dànácutià-yá nèhivi mà, te ni nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa ni xicàn nècuàchi fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu ni quixi nècuàchi fariseu xi nècuàchi saduceu, te ni xicàn-nè ñà-ní quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudfi ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán ni xicàn-nè, áma nhindèè-né daquéè cuàchi-ne diqui-yá. ² Doco mii-yá, ni cachí-yá xi-né:

— Nú ni cuaá, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-icúmi cuun dàvi”.

³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vicó, dandu cachí-nsiá: “Vàxi

dàvi vitní". ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vàchi mate vètuni nacuni-nsiá seña iá ansivi, doco mà cùl nacuni stná-nsiá indù tiempu nduá vichi.

⁴Nèhivi tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvi sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà nihi-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru ni cuu xi Jonás sàhana —ni cachi Jesús.

Dandu ni nacoo-yanè cuàhàn-yà.

Nansa ni cachi Jesús xi nèhivi xí-yà ñà-ni cùndóo-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhà nècuàchi fariseu

⁵Dandu ni caquee nècuàchi dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xí-yà) inga ladu mar yucán. Doco ni nandódo-né cunihí-ne pan cùhùn. ⁶Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cùndóo-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchi fariseu xi stná nècuàchi saduceu.

⁷Dandu ni quesaha-né ndatnúhú-nè, cachi-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyucànduá cachi-yà xi-nda ducán.

⁸Dandu ni cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, ñàyucànduá ni cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gà xiníndísà-nsiá. Có-xiñùhu ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihi-nsiá vaxi. ⁹Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia sàhà ùhùn pan (ni xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò ni datàcá-nsiá? ¹⁰Te ¿a có-nsinúú gà stná ini-nsia sàhà ùsà pan ni xixi cùmi mil nèhivi, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò stná? ¹¹Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdi pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xi-nsiá ñà-ni càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹²Dandu ni sàà nècuàchi dacuahá-yà ni cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá ni cachi-yà, màdi ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhà nècuàchi fariseu xi nècuàchi saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísà-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu ni quixi nùù Dios

¹³Daaní, cuàhàn Jesús xi nècuàchi dacuahá-yà ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te ni ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachi-yà:

—Yùhù ana nduú Taha Nèhivi Ñuhiví, ¿indù nècuàchi nduú cachi nèhivi?

¹⁴Te ni cachi-nè xi-yà:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachi-nè. Daaní, dava tu-ne cachi-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana ni sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú cachi-nsiá?

¹⁶Dandu ni cachi Simón Pedro xi-yà:

—Divi Cristu Dèhemani Dios iá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdi nèhivi ñuhiví yohó ni dàtnúú ini xi-ní ñà-ní cundaà ini-ní ducán. Còò, divi Yuamáni' iá ansivi nduú ana ni dàtnúú xi sàxinítnùni-ní. ¹⁸Te yùhù cachi' xi mii-ní, Pedro, ñà-icúmi-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivi-xí icúmi danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundea nùù ana xínduu tàcá nèhivi xí. ¹⁹Vàchi cuàhìn danihítahví' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachi-ní) icúmi yàha nèhivi ndé ñuhiví ìi xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachi-ní xi-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachi-ní xi-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndé ansivi —ni cachi-yà.

²⁰Dandu ni sàcunaha nsidaa nècuàchi dacuahá-yà mà ñà-màsà cachi-nè xi nèhivi ñà-nduú-yà Cristu (ni quixi dìquì-xi).

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmi-yà cui-yà

²¹Daaní, quivì yucán ni quesaha-yà cachitnùhu-ya xi nècuàchi dacuahá-yà nansa icúmi cuu xi-yà na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmi-yà ndoho cuahà-yà, ni cachi-yà xi-né, vàchi ducán icúmi quida nècuàchi sahnú dandacú, xi stná dùtù xicusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihí-yà, dandu icúmi-yà natiacu-yà tixi ùni quivì. ²²Dandu ni dava cuàñ Pedro-yà, te ni càhàn duchi ini-nè xi-yà, cachi-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³Doco ni naxiconihí-yà nùù-né, cachi-yà:

—¡Cuxio-ní nùù, vàchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíni-ní xi'! Cuisi chuun xi nèhivi ñuhiví yohó nduá nihnú ini-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴Dandu ni cachi-yà xi nècuàchi dacuahá-yà:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xi', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní ini-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhá-né xi' ñà-cui stná-nè. ²⁵Vàchi

nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cúí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vàchi mate ni ñihí iin nêhiví nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcu nùu Dios. Còo. Te ò nú ni cuní stná iin nêhiví nacuiin-ne anima-nè, còo, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, icúmí naxicocuíin, cutnahá stnáí xi cuàhà ángel xi. Te ndiaha gá icúmí coo tñùñuhu xí, nahi tñùñuhu xí Yuamáni. Dandu nsidandai sàhà nsidaa nêhiví ñuhiví, según nansa ni quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchí itá yohó, mà cúí-nsiá decuèndè cuni-nsiá nansa coo quiví naxicocuíin yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa ni nadama Jesús mii-yá, ni natnuú nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha iñù quiví, dandu ni saca Jesús Pedro xi Jacobo, xi ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndé dìni iin yucú ducún. ² Te yucán ni nadama-ya, tucu ni nàcùnahà-yá ni xini nècuàchimà, vâchi ni natnuú nihni fuerte nùu-yá nahi orá, te ni nanchii cuxín yaa stná sicoto xi-ya nahi nduá orá. ³ Dandu nanàà ni xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nêhiví (sànaha) nani Moisés xi Elías, ndatnúhù-nè xi-yá.

⁴ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Stoho-nsí Señor, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, nú cuní-ní; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te ni dàhvi nsidaa-né mahi iin vicò nchii ndiaha. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahi vicò mà, cachí-yá:

—Dêhemaní nduú ana yohó, te cudí iní sàhà-yá. Ñâyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchí dacuahá-yá palabra mà, dandu ni tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vâchi ni yùhí cuàà-nè. ⁷ Dandu ni tñàtuu Jesús nùu-né, te ni chituu-ya ndahà-yá icà-nè, cachí-yá:

—Vâtùni ndacuita-nsia; màsà yúhí gá-nsiá.

⁸ Dandu ni ndacoto-ne inicutu, te ni xini-nè, còo cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichi mànuu-ya xi-né yucú yucán. Te ichi mà ni chinaha-yàné, cachí-yá xi-né:

—Màsà nácání-nsiá xi nêhiví ñà-nduá ni xini-nsiá vichi decuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xi-yá:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nècuàchí ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxicocuíin Elías?

¹¹ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Ñà-ndàà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuíin-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii.

¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchimà, doco ni nacuaà nêhiví-nè, ni quida ndevâha-ne xi nècuàchimà nacua cudí ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹³ Dandu ni sàà nècuàchí dacuahá-yá ni cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-ya sàhà-xí.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Ni nsihi ni nasaa-yá xi-né ndé ndoo cuàhà nêhiví, dandu ndacá nècuàchimà iin tiàa ni quesaa nùu-yá. Te ni sàcuilín sisi tiàa ma nùu-yá, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehe ndahví sacù-ní dèhi, vâchi cuàhà gá xichi xihí ihí-te. Yâha ga ndohó-te, vâchi cuàhà xichi nduá-te mahi ñuhu xi mahi tècuíí. ¹⁶ Ñâyùcànduá, ndaquí-te ni quixi nùu nècuàchí dacuaaha-ní, doco màni cúí dandùvâha-nète.

¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sâà-nsia cundaà ini-nsia. ¿Nadaa ga quiví icúmí coi xi-nsiá, te quidandee gá stná iní sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiâte quixi nùu.

¹⁸ Dandu (ni saca-nète vâxi nùu-yá), te ni dândácú-yá ni sadi-yá nùu ñà-malu mà, te ni quea cuàhàn. Te ni nduvâha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xi nècuàchí dacuahá-yá, dandu ni catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xi-yá:

—¿Índù chuun mànicúí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndisá-nsiá, ñâyùcànduá mànicúí. Vâchi ñà-ndàà nduú palabra cachí xi-nsiá yohó: nú xiníndisá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuatí yutnú

mostaza, dandu vätüni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vächì nsidanicuú ìñàha cui quida-nsia, nu xiniñdisá-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisi ñisa inaca ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihii dócò-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

²² Na iá va-ya ladu Galilea, ni cachi-yá xi ñehivi xicanúú xí-yá:

—Yühù ana nduú Tnaha Ñehivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà ñehivi (malu), vächì iá iin tiàa cuàhàn cahin xí' nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yühù; doco tixi ùni quivì icúmí natiacuú —ni cachi-yá.

Te ñehivi dacuahá-yá, cuàhà gá ni nàcùndoo-ne tnünsi ini sàhámà.

Nansa ni ñehi Jesús diñun ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yá xi-né ñuu Capernaum, dandu ni tnàtuu tè-xicàn xi cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestro xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu ni quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yá). Te diñna-ya ni càhàn-yá xi-né, cachí-yá:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A nùu ñehivi xí müi-té tavá-te cuota xi-te, te ò nùu ñehivi tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu ni cachi Pedro:

—Divi nùu ñehivi tùcù.

Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu ñehivi xinduu ñehivi xí rey, cóò obligacón icúmí-né, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cuní-ndà cuduchi ini ni-iin ñehivi sàhà-ndà, ñàyucàndüà cuahàn-ní mar yucù siaca, te quisi primeru ñehi-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavá-ní diñun inácaá mà. Dandu cunihí-ñià cùhùn chiyàhvi-ní nùu ñecuàchimà, vächì vätüni sàà mà sàhà ndüi-ndà —ni cachi-yá.

18

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán ni tnàtuu ñecuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te ni ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa ñehivi ñuhiví ì xí müi-yá iá ansivi?

² Dandu Jesús, ní cana-ya iin tètii, te ni chicaní-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yá xi-né:

³ —Palabra ndàcuisi nduá cachí' xi-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuñ inì-nsiá, te nàcùnihnu vü inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhiví ì xí müi-yá iá ansivi. ⁴ Ñàyucàndüà, iin ñehivi, nú nihnú ndáhvì inì-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhiví ì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yühù quidáñuhù ñehivi iin tètii nahi tàyòhó, dandu davaní queá na ian yühù quidáñuhù-né.

⁶ Nú ni datúcù iin ñehivi iin ñà-cuati xiníndisá-xí, jndahví-nè! Vächì chicá vaha màcùndiacu iin yühù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ¡Ndahví ñehivi ñuhiví datúcù xi ñanitnaha-xi! Vächì mate fuerza cuahàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa ñisàhà-xí tùcù-né.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vächì chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihí-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchìnúú-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavá-nsiáñà dacaná-nsiá, vächì chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios) xi mindaa nduchìnúú-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xi ndüià, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii ni tùcù

¹⁰ Màsà nunca cahìchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vächì cachí ndài xi-nsiá, ndé ansivi ndoó àngel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùu Yuamáni'. ¹¹ Vächì yühù ana nduú Tnaha Ñehivi Ñuhiví, ni quesai ñuhiví yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu rii xí-né, te ni tùcù iin-sí? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-si) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi ni ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natüi-si, dandu cudü gá ini-né. Ndé chicá cudü ini-né sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni tùcù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xi ñehivi nahi ñà-cuati yohó, có-cuní Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanitnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ 'Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñané iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchimà. Te nú ni quihín casu nècuàchimà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchimà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gá nèhivi sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa ía chuun. ¹⁷ Doco nú nì-xi ñà-jaàn có-cùni-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivi natácá càhvi xí Dios. Te nú iin-ni có-cùni-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivi mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana ni cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ 'Ñà-ndáa nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivi ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndé ansivi.

¹⁹ 'Te cachí stnáí xì-nsiá, mate cuisi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi ndúi-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvi-nsià iñaha nùu Yuamáni` ía ansivi, dandu icúmí-yá quida-yaña, ndéni chuun ni cui ni cundúá. ²⁰ Váchì nú sàni nataca-nsià mate úi ò úni-nsià iin-ni yaná, te ndácúcahan-nsiá quívi, dandu yucán icúmí coo stnáí cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùni cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu ni tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsí Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé` usà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còo —cachí Jesús xì-né— màdi cuisi usà xichi, cachí`. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu usà xichi ni cundúá.

²³ 'Ñàyucàndúá, ducán ía stná ñuhívi ìi xí mii-yá ía ansivi nacua nì cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xì nèhivi nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón inihíca cuàhà millón pesu nùu-né. ²⁵ Doco còo ni-iñaha icúmí-té ñà-danáa-té. Ñàyucàndúá, nì dándàcù rey mà ñà-ní cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dihùn danáa-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xí”, cundiatu tahvi gá-ní yùhù, dandu danáa nsihí”. ²⁷ Ñàyucàndúá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoò-nète, nì dándùtù nsihí-né ñà-ndúá inihíca-té.

²⁸ 'Doco nì quee cuisi-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vachi inihíca stná nècuàchimà iin cientu dihùn plata nùu-té. Te nì tnií nihni tnuu tehe-tè dúcùn-né nì cachi-te xi-né: “Danáa dahuun ñà-ndúá inihíco nùu”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchimà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-né nùu-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xí” cundiatu tahvi gá-ní yùhù, dandu danáa nsihí”. ³⁰ Doco cóo, cóni cùni-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáa nsihí-né ñà-ndúá inihíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-né. Ñàyucàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xi rey mà ñà-ndúá nì quida-té. ³² Sàhámà tucutu ni cana rey mà-té nì cachi-nè xi-té: “¡Peón malu ndùu-yó! Váchì yùhù, nì xichahnú inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-ndúá nì inihíco, vachi ducán nì sacundahví nùu”. ³³ ¿A có-ndiá ícà stnáú cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-né, ñàyucàndúá nì dàyàha-nète ndahà tè-dándòhò-xi nèhivi ñà-coo-tè ndahà-témà ndé cachi danáa nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni` ía ansivi xi mii-nsiá nú có-cùni-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihì nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivi nì tenchicùn xi-yá nì sàa stná-nè yucán. Ñàyucàndúá nì dándùvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùu-yá nì càhàn-nè xi-yá áma níhindèè-né daquéé cuàchi-ne diquí-yá. Te dohó nì cachi-nè xi-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xi-né:

—Ádi sàni cahvi-nsià nùu tutu ìi ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivi primeru, iin-ne nì sàcunduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá disàhà-xi nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadihí-nè. Ñàyucàndúá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichí na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà

có-ndúú gá-nè díin díin nêhivî; còó, vâchi quida-nda cuenta na ian imindaa nêhivi nduú-né. Ñâyúcândüá, nú ducán sàni dâcuacátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nêhivi màsà caté stnâhá-né.

⁷ Dandu ni cachi nêcuâchi fariseu xi-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índü chuun ni cachi Moisés íá permisú, vâtüni cuâha-nda ñahâdíhî-ndâ iin tutu cachí cuâhân-ndâ cate-ndañâ, dandu nacoo-ndañâ? —ni cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yâ—; sâhâ ñâ-có-cuní-nsiâ cunini vii-nsiâ, ñâyúcândüá ni sâha Moisés permisú cate stnâhá-nsiâ. Doco na ní quesaha ñuhivî, còó, màdi ducán nisá ía. ⁹ Te yùhù cachí stnâi xi-nsiâ, cuâchi ndisa nduá nú ni caté iin nêcuâchi tiâa ñahâdíhî-nè, te coo-ne xi inga nêcuâchi ñahâ. Doco nú sàni câhân ñahâdíhî-nè xi inga tiâa, dandu màdi cuâchi cunduu ñâ-cate-nè ñahâdíhî-nêmâ. Te nú ni nándahâ stnâ iin nêcuâchi tiâa xi iin nêcuâchi ñahâ ni sate stnâhá, divini cuâchi cunduu stnâ mà.

¹⁰ Dandu ni cachi nêcuâchi dacuahá-yâ xi-yá:

—Nú ducán (ùhî) íá chuun sâhâ iin ñahâdíhî-ndâ, dandu chicá vâha màsà nándahâ-ndâ.

¹¹ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Cunaha-nsiâ, màdi ndisaa nêhivi sâa mànihî ini-xi sâhâ ñâ-ndüá ni cachi jaân, cuisí nêhivi sàni nihítâhvi mànihî ini-xi.

¹² 'Dava nêhivi, có-íá nsihî iquicúñú-nè, vâchi ducán ni cacu-ne, ñâyúcândüá, có-nándahâ-né. Daaní, dava nêhivî, có-íá nsihî-ne sâhâ-ñâ ducán ni quida nêhivi xi-né. Daaní, dava stnâ-nè cuisí sâhâ-ñâ (cudí ini-nè quida-ne) chuun xi ñuhivî ì xí Dios, ñâyúcândüá có-cuní-nè nándahâ-né. Nú ni sâa-nsiâ mànihî ini-nsiâ palabra yohó, vâtüni, (te nú còó, pues mà cundáá ini-nsiâ).

Nansa ni chitândóó Jesús ndahâ-yâ ñâ-cuati ñâ-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nêhivi ñâ-cuati vâxi núu-yâ ñâ-chitândóó-yâ ndahâ-yâ ñâ-cuati, te câcân tâhvi-yâ núu Dios sâhâ-vé. Doco nêcuâchi dacuahá-yâ, ni sadi-nè núu nêcuâchimâ.

¹⁴ Ñâyúcândüá ni cachi-yâ xi-né:

—Nacoo-nsiâ ñâ-cuati ni quixá núi. Màsà cádi-nsiâ núá, vâchi nsidaa ana nihnú ini-xi nahi ñâ-cuati, divi cunduu ana sâa ñuhivî ì xí mii-yâ íá ansivi —ni cachi-yâ.

¹⁵ Dandu ni chitândóó-yâ ndahâ-yâ ñâ-cuati, te cuâhân-yâ.

Nansa ni cachi Jesús xi iin têchii cuica

¹⁶ Daaní, ni sâa iin têchii núu-yâ, te ni cachi-te xi-yâ:

—Maestro, mii-ní vâha ndisa-ní. Cachí-ní xi' índü obra vâha quide, te nihítâhvi' vida ndiaha nicanicuahân.

¹⁷ Dandu ni cachi-yâ xi-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) câhân-ní xi yùhù sâhâ índü ñâ-vâha? Vâchi còó ni-iin nêhivi úün vâha ndisa, cuisí nú nduí Dios, dandu vâha ndisa ini. Doco nú cuní-ní nihítâhvi-ní vida ndiaha, dandu chivâha-ní ñâ-ndüá dandacú-yâ.

¹⁸ Dandu ni cachi tèmâ:

—¿Índü ñâ-câchí-yâ ícúmî chivâhi?

Te ni cachi Jesús:

—Divi ñâ-màsâ cáhni stnaha-nda, ni màsâ câhân-ndâ xi inga ana có-ndúú nêcuâchi vehe-nda, ni màsâ quidá cuíhnâ-ndâ, ni màsâ cáchí stnâ-ndâ ni-iin tnùhu sâhâ ñânitnaha-nda. ¹⁹ Te ní coó tnùñuhu xi-nda núu yuadíhî-ndâ; te nacua cuú íní-ndâ sâhâ mii-nda, divi ducán ícúmî-ndâ cuu stnâ ini-ndâ sâhâ ñânitnaha-nda.

²⁰ Dandu ni cachi têchii ma xi-yâ:

—Cunaha-ní, nsidaájân sàni chivâhi dècuèndè na tí. ¿Índü ñâ-cuati cumáni gá quide?

²¹ Dandu ni cachi-yâ xi-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vâha ndisa, dandu cuahân-ní dicó nsihî-ní ñâ-ndüá ícúmî-ní, te dasân-ní ñâ-nè mà núu nêcuâchi ndahví; dandísá nihítâhvi-ní cucumi-ní cuâhâ ñâ-cuicâ íá ansivi. Te quixí-ní cunicicún stnâ-ní yùhù —ni cachi-yâ.

²² Daaní, na ní inini-tè ñâ-jaân, dandu yâha ga ni cuhuun ini-te, vâchi cuica cuâhâ-té. Ñâyúcândüá ni quihî-nè ichi mànuhù-té.

²³ Dandu ni cachi Jesús xi nêcuâchi dacuahá-yâ:

—Ñâ-ndâcuisí nduá cachí xi-nsiâ: Ùhî sâstnùhù sâa iin têcuicâ ñuhivî ì xí mii-yâ íá ansivi. ²⁴ Te ùhî gâ stnâ dayâha-nda iin camellu núu chîcòhò ndùhu íqui, doco ñâ-chicá ùhî nduú ñâ-yâha iin têculcâ ndè ñuhivî ì xí Dios —ni cachi-yâ.

²⁵ Na ní inini nêcuâchi dacuahá-yâ ñâ-jaân, dandu yâha ga ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhî ndisa càcu anima iin nêhivi.

²⁶ Dandu ni indehè vâha Jesús-nè, te ni cachi-yâ:

—Nèhivi ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vätùni, vächi nsidaa iñàha, mà ùhi quida-yañà.

²⁷ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ndúá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñâyücàndúá, ¿índü iin ñà-vàha icúmí-nsí ñhì-nsí?

²⁸ Dandu ni cachi-yà xi nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na sàa tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivi ñhitàhvi stná nsi-ùxìn ùi mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsi-ùxìn ùi dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivi iñàha, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-né ñhitàhvi-né. Mate icúmí-né nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-né, ò cùha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-né, ò dèhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, cò-quidàmà, vächi iin cientu gà tantu icúmí stná-né ñhitàhvi-né, te ñhì stná-né vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivi idónuu vichi, icúmí-né sàà-né natenchicùn-né ndé cahà-xí quivi yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-né nàcòdònùù-né nùù-xí.

20

Ejemplu ni nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi si-ùvà

¹ Ducán iá ñuhiví ùi xi mii-yá iá ansivi nacua ni quida iin lamú, naha ni quee-ne cuàhàn-né nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tùi-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivi, ñâyücàndúá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-né. ³ Daaní, nahi càhìn ni quee tu-ne cuàhàn-né yàhvi, te yucán ni xini-né itá uun itnii gà tiàa. ⁴ Ñâyücàndúá ni càhàn-né xi-té àma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-né, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñâyücàndúá, ni dándàá stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxihù, te yucán ni ñhì tú-né iin ùi gà peón; stná càhùn ni cuaà, ducán ni quida stná-né. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úun más gà tiàa yucán, ñâyücàndúá, ni cachi-né xi-té: “¿Índü chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te ni cacachì-te xi-né: “Divi sàhà còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu ni cachi-né xi-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá itui, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xi tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quihvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècuèndé stná nùù peón ni quihvi primeru”. ⁹ Ñâyücàndúá, dihna tiàa ni caquihvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni ñhì-tè iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te ñhì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñâyücàndúá ni quesaha-té daquée cuàchi-tè diqui lamú mà, ¹² cachi-te xi-né: “Cuisi iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchi último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni ni quidachuún-né xi nsiùhù, mate ndui yacá ni quidachuún ndee-nsí nùù cahni”. ¹³ Dandu ni cachi lamú mà xi iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdi cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sáni ndòò sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-ní, vächi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchi último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xi dihùn xí nacua chitnùni ini? ¿ò cumbidiá ini-ní ñà-ni quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchimà?”, ni cachi lamú mà). ¹⁶ Sàhâyücàndúá, nècuàchi chicá idónuu vichi, icúmí-né sàà-né natenchicùn-né ndé cahà-xí, te nècuàchi nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-né sàà-né nàcòdònùù-né nùù-xí. Vächi mate cuàhà nèhivi cànà (cundoo nùù Dios), doco sacu-né cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichi mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te ni tavà cuàán-yá nsi-ùxìn ùi tiàa dacuahá-yá, te ni cachi-yà xi-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndá ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùrù xicusahnú yucán, xi ndahà stná nècuàchi ley xi veheñuhu, te icúmí-né cachi-né ñà-fuerza icúmí cuì. ¹⁹ Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàa-te yùhù, te cahni cuí-te yùhù, dandu chítuu-tè yùhù nchìca cruz, doco tixi ùni quivi icúmí natiacui.

Ñà-ndúá ni xicàn dihi Jacobo xi Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te ni sàcuìn sisi-né nùù-yá, cuní-né càcàn-né iin favor nùù-yá. ²¹ Te ni cachi-yà xi-né:

—¿Índü iñàha cuní-ní?

Te ni cachi-né xi-yá:

—Cuní ñihitáhví ndúú dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quívi sàà-ní cusahnu-ní ñuhívi, iin-tè coo ladu cuahá-ní, te ingá-te ladu itní-ní.

²² Dandu ñi cachi-yá xí ndúú tíaa ma:

—Mii-nsiá, có-sáñihí ini-nsiá ñà-ndúá xícàn táhvi-nsiá núú. ¿A vátuni cundee ini-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yáha stná-nsiá tnúndoho nacua icúmí yáhi?

—Jaán —ñi cachi-nè— vátuni stná nsiùhù.

²³ Dandu ñi cachi-yá xí-né:

—Ñà-ndáá nduá, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiá yáha stná-nsiá tnúndoho nahi yùhù; doco ñà-dañihitáhví' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúú, mà cúú, vächí có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni' nduú ana chítñuní iní-xí indú ñèhivi ñihitáhví cundoo iin iin ladúú.

²⁴ Daaní, na ní xinitnúhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yá, ñi cuduchi gá ini-nè sàhà ù ñàni mà. ²⁵ Doco ñi cana-ya nsidaa-né ñi nátácá-né núu-yá, te ñi cachi-yá xí-né:

—Sà-ináhá-nsiá nansa xíquida tè-cúsáhnú inga ñuu, fuerte cusáhnú-te núú ñèhivi ñuu-te; vächí nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te núú nècuàchì ñuu-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vächí nú íá ana cuní cunduu ana dandacú núú-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchí núú nsidaa-nsiá. ²⁷ Vächí nècuàchì cuní codónúú núú-xí, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, cóni quésáí ñuhívi yohó ñà-cunucuachi ñèhivi núú. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí núú-né ñi quesaí, dandu después cuáhi vida-xí cuí cuenta xi-ne, te ducán nácúndoo cuahá-né libre.

Nansa ñi natúinuú ùi nècuàchì cuaá ñi quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xí compañeru-yá, ñi quihin-ya ichi ñi quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuahá gá stná ñèhivi dava ga. ³⁰ Te yuhú ichi yucán ndoó ùi nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuahàn yáha Jesús, dandu ñi quesaha-né cána ndee-né, cachi-né:

—¡Stoho-nsí Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhí ini-ní nsiùhù!

³¹ Dandu ñèhivi cuahá yucán, ñi canáhá-né xí nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiá —cachi-né.

Doco nècuàchímá, chicá ndee ní cána-ne, cachi-né:

—¡Stoho-nsí Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhí ini-ní nsiùhù!

³² Dandu ñi cucuiin-yá, te ñi cana-ya nècuàchì cuaá mà ñi cachi-yá xí-né:

—¿Ndíá nduá cuní-nsiá quide sàhà-nsiá?

³³ Te ñi cachi-nè xí-yá:

—Stoho-nsí Señor, cuní-nsi natúinuú-nsí.

³⁴ Ñàyúcándúá ñi cuhí ini-yàné, te ñi chituu-ya ndahá-yá núú-né. Te vichí vichí ñi natúinuú-né. Dandu ñi tenchícùn stná-né mii-yá cuahàn-né.

21

Nansa ñi tui iin burru ñà-cuindánúú Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñi sàà-yá xí-né yatni ñuu Jerusalén ndé íá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni ñi ñi yucú Olivo. Dandu ñi càhàn-yá xí ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-ñi cùhùn cueé-né núú-xí. ² Te dohó ñi cachi-yá xí-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá núú-xí. Te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá nuhní iin burru xí dèhe-sí. Quisí yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixí. ³ Te nú càhàn ñèhivi xí-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsiá xí-né ñà-Stoho-ndá Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuíñ-sí —ñi cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (ñi cachi-yá xí-né) sàhà ñà-ñi cùú ndisa ñà-ndúá ñi cachitnúhu iin ñèhivi xí Dios sánaha na ní cachi-né palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnúhu-nsia xí ñèhivi ñuu Sión, (diví nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, niñnú ndáhví íni-yá, te indánuú-yá iin burru chíi nduú dèhe iin quisi (sànsidá)”.

(Ducan ñi cachitnúhu nècuàchì sánaha ma.)

⁶ Daaní, ñi caquihin ùi nècuàchímá ichi cuahàn-né chuun ma, ñi caquida-né nacua ñi dándacú Jesús núú-né. ⁷ Ní saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sí. Dandu ñi chitándóò-né sìcoto xi-ne diquí-sí, te ñi sàcùnúú-yási.

Nansa ñi quidañuhu ñèhivi Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, ñi chitánduhù-né dòò-né ichi según estilu xí-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuahá yucán, ñi chitánduhù-né dòò-né ichi ndé icúmí-yá yáha-ya, te dava-ne, ñi sahnde-né ndahá yutnú ñi chindoo stná-né ichi mà, (te ducán ñi nducutá).

⁹ Te ñèhivi idónuu, xí stná nècuàchì nchícùn cahá-xí, cána ndee-né, cachi-né:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vâha-ndané, vâchi cuenta xi Stôho-ndâ Señor vâxi-ne! ¡Ansvéhé cahnú mii-yá íá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sâni quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu ni ndulocó gâ nsidaa nèhivi ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchi yohó?

¹¹ Te ni naxiconihí nèhivi cuàhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchi càhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret íá ladu Galilea.

Nansa ni tavâ Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu ni catnâtuu cuàhà nècuàchi cuhí nù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhé-nè; te ni dândúvâha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñâyücândüá, ni candudana nècuàchimâ, cachí-nè xi-yá:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi càcàn tâhvi-né nùí”, cachí-yá. Doco sàhà mii-nsiá sâni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnâ —ni cachi Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchi veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu ni catnâtuu cuàhà nècuàchi cuhí nù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhé-nè; te ni dândúvâha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñâyücândüá, ni candudana nècuàchimâ, cachí-nè xi-yá:

—¿A có-íníni-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Jaan, íníní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé càhàn nèhivi xi Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndé stná ñà-cuati xi mée tíquin sâni dàtnùu stná-ní sàxínitnùni-xi, te ni nhì-vé naquimani ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán ni cachí Jesús xi nècuàchimâ.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yá ñuu tii Betania, te yucán ni quidi-yá.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisi vídi-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, ni quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihì-yá doco. ¹⁹ Te ni xini-yá jaàn yatni ichì mà íin iin nù-higu. Ñâyücândüá, ni tnâtuu-ya ndé iin-nu, doco cóò quisi vídi caá, cutu ndahà cuii-ni-nù íá. Ñâyücândüá ni cachi-yá xi-nù:

—Màsâ nunca cana ga quisi vídi yohó.

Dandu luegu ni ichì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchi dacuahá-yá ñà-ndüá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchi guá ni ichì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Ñà-ndáá ndüá cachí` xi-nsiá yohó; nú ni cúníndisâ vâha-nsia, te có-ndóo-nsiá xi duda, dandu vâtùni quida stná-nsiá milagru, doco màdi cuiisí milagru na ian ni cuu xi nù-higu yohó. Cóò, dècuèndè vâtùni cachi stná-nsiá xi yucù jaàn ñà-ni cúxióá, te quècahna ini mar; te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndisâ víi-nsiá, dandu nihítâhvi-nsiá nsidaa ñà-ndüá ni càcàn tâhvi-nsiá nùu Dios.

Nansa ni cachí tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndüá quidá-yá

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá chináhà-yá nèhivi. Doco ni catnâtuu stná dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchi xidandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xi-yá:

—¿Índù ni nhì-ní derechu quida-ní ñà-ndüá quidá-ní? ¿Ana divi ni dândacú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù cuní stnáí ndacàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùí, dandu cahitnùhu stnáí xi-nsiá ana divi ni dândacù-xi nùí. ²⁵ Cachi-nsiá xi` ana divi ni dândacù-xi nùu Juan (Bautista) ñà-quida ìi-né nèhivi. ¿A Dios ni cachi xi-né, te ò nèhivi ñuhiví?

Dandu nècuàchimâ, ni candatnuhu tnahâ nsidaa-ní mii-né, cachí-né:

—Nú ni cachi-ndâ Dios ni dândacù-xi nùu Juan, dandu cachi Jesús xi-ndâ: “¿Índù chuun cóni xíníndisâ-nsiá nècuàchimâ, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndâ ñà-divi nèhivi úun ni cachí xi nècuàchimâ, dandu yúhí-ndâ ndiâ ndüá quida nèhivi xi-ndâ, vâchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana ni càhàn cuenta xi Dios ni sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñâyücândüá, ni cacachi nècuàchimâ xi-yá:

—Cò-cùndáá ini-nsi ana divi ni dándàcù-xì nùù Juan.

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnái xì-nsiá ana divi ni dándàcù-xì nùú' ñà-ñà-quide ñà-ndúá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu ni cachi Jesús xì-né):

—¿Nansa tuxí ini-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ìa iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te ni cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá si-uva xi-nda”. ²⁹ Te ni cachi dèhe-ne mà: “Còó, vàchi có-càhín cùhìn”. Doco después ni naxicocuñin ini-te, te ni sàhàn-te ni quidachuún-te. ³⁰ Dandu ni sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachi-nè xì-té nacua ni cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-ni cùhùn-te quidachuún-te). Te ni cachi tèchii úi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xí' ìndú tèchii ma ni quida ndisa ñà-ndúá ni dándàcù yua-té.

Te ni cachi nèhivi iníní mà:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuisi nduá cachí' xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcù tè-dàchíyàhvi (càhíchì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ìi xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcù-nsia ducán. ³² Vàchi na ní quixi Juan Bautista cóni xiníndisá-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì vaha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stnà nècuàchì ñahà iá cuàchì xì, ni xiníndisá-nè nècuàchì mà. Te nù sàni xini-nsiá (ni xiníndisá cuàhà nècuàchì mà), dandu ¿ìndú chuun cóni nàxícocuñin stnà ini-nsiá ñà-cuníndisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cuni-nsiá, vàchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ìa iin lamú ni dándàndèe nducu yohó si-uva nùù ñuhù xì-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavàha stnà-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà. Te ni quidavàha stnà-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-nè iin ùi peón xi-ne nùhù naquihìn xì fruta nùù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchì mà yucán, ni catnii medieru mà nsidaa-né, te ni sahnì cuì-te iin-ne, inga-nè, ni sahnì dahuun-tè, te inga-nè ni cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-nè nùù nècuàchì ni nùhù primeru. Doco divi ni ducán ni quida quini medieru mà xì nècuàchì mà. ³⁷ Dandu último ni techuún lamú mà dèhemani-nè nùhù, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne ni cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vaxì dèhe lamú mà, dandu ni candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yohó nduú tè-ìcúmi ndutahvi (xì ñuhù yohó). Vichi cahnì-ndàtè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, ni cacachì-te. ³⁹ Ñàyucàndúá, ni catnii-tè nècuàchì mà ni tavà-téné iladu nùù ñuhù mà, te ni casahnì-téné.

⁴⁰ Pues, vichi ¿ndá nduá icúmi quida stoho itu mà xì medieru mà nù sàni nasaa-nè yucán? —ni cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, ni cachi-nè xì-yá:

—Icúmi-nè dandáñuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhì ini-nète. Dandu después nanducu gà-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuaàha xì-né quisi vídi tiempu iá-si.

⁴² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A táñàha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá' palabra yohó?

Nì ìa iin cavà, te ni cahíchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà ni sàcùndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana ni quida ducán, te ndulócò-nsi ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducan nacánì nùù tutu ìi.) ⁴³ Ñàyucàndúá, yùhù cachí' xì-nsiá, mà níhì gà nèhivi ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhiví ìi xí Dios; còó, nèhivi inga ñuu icúmi ñihitáhvi xán, te mii-nè, ndisa, icúmi-nè quida vii-nè na iin medieru vaha tùha nacuaàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stnà inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihì sahà-xì cavà mà, icúmi-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà diquì-xì, tàdi nchihì-nè quida —ni cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stnà) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stnà-nè ejemplu ni nacani-ya, te ni cundaa ini-nè, divi mii-nè càhàn-yà sàhà-xì. ⁴⁶ Ñàyucàndúá, ni cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivi cuàhà ndoó yucán, vàchi ndeníhì nècuàchì mà mii-yá ñà-nduú-yà iin ana càhàn cuenta xì Dios.

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xi-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó íá ñuhiví ìl xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ìi-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachtitñuhu-tè xí nsidaa nèhiví sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchimà quixi-ne. ⁴ Ñàyücàndúá, nì techuún rey mà màs gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachtitñuhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xi-té: “Cachì-ndá xí nèhiví càna mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vàchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xí nsidaa gà quisi ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhiví càna mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuahàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuahàn-nè nùu ítú, inga-nè cuahàn-nè ndé íá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnúu xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xi-té, nì sahní-néte. ⁷ Ñàyücàndúá na ní inini rey mà, cuahà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dándáñuhú-tè nèhiví mà, te nì sahní-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xi peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhiví nì cachi quixi primeru, cóni nátui-ne ñihitáhvi-né. ⁹ Ñàyücàndúá, vichi cuahán-ndá ndé ichi nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhiví ndácuhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xi-né ñà-nì quixí-né vicò xi”. ¹⁰ Ñàyücàndúá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dånátacá-te nsidanicuú ana nì ndacuhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhiví.

¹¹ Daaní, nì quihvi rey mà ndé íá vicò, te nì xini-nè jaàn íá iin tiàa có-ndixí vicò nacua ndiá icà-ndà na ndoo-nda vicò nándahà. ¹² Ñàyücàndúá, nì cachi-nè xí nècuàchimà: “Amigo, ¿índù chuun nì yàha-ní yohò, te có-ndixí-ní sicoto nacua ndiá icà-ní?” Doco nècuàchimà, mànicú ñaxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xi peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndànè fuera ndé iin tnúu; (ndahví-nè), vàchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhiví, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohò vátuni cundaà ini-nsià) ñà-cuahà nèhiví càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà renta xí ñuu-ndá

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na càhàn-yà (xí nèhiví). ¹⁶ Ñàyücàndúá, nì techuún-né itnii nèhiví nchícùn xi-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachì-nè xi-yá: —Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhiví ndàcuisì ini-xi, te chináhà vii-ní nansa ndisa íá ichi vaha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhiví, te nì có-yuhí stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyücàndúá, cuní-nsí cachì-ní xi-nsí nansa tuxí ini-ní, ¿a vátuni sáha Dios lugar chiyáhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xicàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyücàndúá nì cachi-yà xi-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsià vaha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsià maña nùu? ¹⁹ Dacuní-nsià yuhù iin dihùn xi-nsià chiyáhvi-nsià sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana ñinúu-xí, te ana ñiquíví-xí ítúú icà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsià César ñà-ndúá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndúá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhiví mà, nì ndulocò-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuahàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndá

²³ Daaní, quiví yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndá. Ñàyücàndúá, dohó nì cachi-nè xi-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yohó nduá nì tìaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te cóò dèhe-ne nì ndóo (xí ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xí ñahàcuáan nì ndóo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñani ñuu-ndá yohò, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te cóò dèhe-ne. Ñàyücàndúá, nì ndóo ñahàdihí-nè nùu ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xí nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te cóò stná dèhe-ne, te nì ndóo ñahàdihí-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ní nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyücàndúá, na sàà quiví (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsi-úsà-nè nisa ìa xi-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Còó; có-cáchí vii-nsiá, vâchi có-cùndâá ini-nsia nansa cachí tutu ì xí Dios, ni có-cùndâá stná ini-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sâá quívi natiacu nêhivi, mà nândâhà gá-nè, vâchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmi nanduu nêcuàchi nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sâhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa ni cachi Dios xi-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachí-yà. (Ñâyùcànduá, itíacú ì nêcuàchi nsii ma), vâchi nêcuàchi sání xihì dahuum ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuiis ana itíacú càhì xi-yá ³³ —ni cachi Jesús. Te na ní inini nêhivi cuáhà mà ñà-nduá ni cachi-yà, dandu yáha ga ni ndulocó-nè.

Nansa ni cachi Jesús ìndù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu ni xinitnúhu nêcuàchi fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nêcuàchi saduceu, mànicúí nanihi tnúni ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñâyùcànduá ni nataca nêcuàchi fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nêcuàchi ley xi veheñùhu, te ni tnàtuu-ne nùù-yá ni ndacàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó ni cachi-nè xi-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-nduá ni dândacú Dios nùù ley xi-ya, ¿ìndù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu ni cachi-yá xi-nè:

—Icúmi-ndá cuu ini-ndá sâhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú stná sàxinitnúni-ndà. ³⁸ Ñà-jaan nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ù ì dândacú-yá, (vâchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndá sâhà mii-nda, ducán icúmi stná-ndà cuu ini-ndá sâhà ñanitnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaan nduú yohó nsidanicuú ley xi Moisés xi nsidaa gá stná palabra ni cachi profeta nisa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohótêhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ì nêcuàchi fariseu yucán, te ni cachi Jesús xi-nè:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sâhà ana nduú Cristu? ¿Ìndù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te ni cachi-nè xi-yá:

—Divi David nduú yohótêhè-yá.

⁴³ Dandu ni cachi-yá xi-nè:

—Pues, nú ducán, dandu ¿ìndù chuun ni cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sâhà-yá tíxi poder xi Espíritu ì xí Dios? Vâchi dohó ni cachi nêcuàchimà nùù tutu ì:

⁴⁴ Ni càhàn Yua-nda Dios xi Stohì, (divi Cristu), te ni cachi-yá: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachí sâá cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xi-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-nè”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, ni cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿ìndù modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáa nduá.) —ni cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nêhivi ni nánhi tnúni gá ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñâyùcànduá, quívi nùù-xí cóni sâha ga-nè valor dadavátnâhâ-né xi-yá.

23

Ñà-nduá ni cachi Jesús sâhà nêcuàchi fariseu xi sâhà nêcuàchi ley xi veheñùhu

¹ Dandu ni càhàn tu-ya xi nêhivi cuáhà yucán, xinduu-ne nêcuàchi dacuahá-yá, xi stná nêcuàchi inini ún. ² Te dohó ni cachi-yá xi-nè:

—Nêcuàchi fariseu xi nêcuàchi ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ì xí Moisés. ³ Ñâyùcànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivâha-nsiañà. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còó, vâchi díin iñàha chináhà-nè, te díin iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xi nêhivi ñà-chivâha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivâha-neà. ⁴ Doco nêhivi, mà cùndéé ini-nè chivâha nsii-ne ñà-nduá cachí nêcuàchimà, vâchi na iin carga vèe nduá nùù-nè, te mate ùhì cunsida-ne, doco ndacú nùù-né. Doco nêcuàchi ley mà, còó; ni-iyuhu mà ndánihí-nèà, ni có-dúcùn ni-iin òimindáhà-nèà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nêcuàchimà, cuiis sâhà-ñá cundehè nêhivi-né nduá. Ndahà-nè te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ì, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vâha guá-nè). Te divi sâhà ñà-yucán nduá nsidaa nani stná-nè ñà-vico iá nùù sâhà sicoto xi-ne. ⁶ Te na sâhàn-nè vicó, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudí stná ini-nè ñà-cásâhù tnùñuhu nêhivi xi-né yâhvi, te cachí nêhivi xi-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiá ñà-cachi nêhivi xi-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmi-nsiá, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñani nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchi-nsiá “padre” xi ni-iin nêhivi ñuhiví yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsiá, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchi stnáhá stná-nsiá “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmi-nsiá, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nêcuàchi cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmi cunduu ana

xinúcuáchí. ¹² Vächí nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmi-nè sàa-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndanlí ndáhvi xí mii-xí, divi nduú ana chicá icúmi ñihí xí tñùñuhu.

¹³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächí datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Cutu estorbu quidá-nsiá nùu nèhivi cuní quìhvi ñuhívi ì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivi cuní quìhvi, sadí-nsiá nùu-né.

¹⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Vächí tùha-nsiá (tñi diquí uun-nsiá ley, te) xidándiaá-nsiá vehe nècuàchì ñi xihí ì-xí, te después sácuita-nsiá nacuatú cuahà-nsiá na ian vaha guá-nsiá. Sàháyucàndüá, iin castigu chicá fuerte icúmi-nsiá ñihí-nsiá.

¹⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächí datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Ndé inicutu ñuhívi nácàhin-nsiá, te yàha stná-nsiá mar nducu-nsiá ana dayàha-nsiá nùu religión xi-nsiá. Te nú sàni yàha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsiá sàa stná-né nanduu-ne ana malu, ndé ùi tantu gá más malu nanduu-ne nùu mii-nsiá, te sàhàjàn chicá yächí sàa-né andea.

¹⁶ ¡Ndahví-nsiá! vächí mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiá dacúndéhe-nsiá nèhivi índü iá ichi. Vächí cachí-nsiá xi-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndá compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsiá. ¹⁷ (¡Ndahví-nsiá!) ¿Índü chuun có-sàa-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxiní-nsiá? ¿A có-ináhà-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùu oro mà? vächí cuisì sàhà-ñá iá` ini veheñùhu, ñàyucàndüá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiá ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndá iin compromisu, te chináhà-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùu mesa mà, cachí-nsiá. ¹⁹ Pues ¿índü chuun có-sàa-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxiní guá-nsiá? ¿A có-ináhà-nsiá chicá ndiaá mesa ì mà nùu nsidaa promesa? Vächí divi sàhà mesa-mà ñihí stná promesa mà ndu-iaá. ²⁰ Ñàyucàndüá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né mesa ì, pues davani queámà na ian chináhà stná-né promesa iá nùu mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhà stná-né mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né ansivi, davani queé stná mà na ian chináhà stná-né silla ì xí Dios, xí stná mii-yá iá nùu silla mà.

²³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächí datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, mate tùha-nsiá cuàha-nsiá diezmu xi (yùcu cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xí anís, xí cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiáñà, mate nacáñimà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndá, te cundehé ndáhvi stnahá stná-ndá, xí stná ñà-cunihnu vaha ini-ndá mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiaá icà-nsiá quida-nsiá cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiá diezmu ma. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivi índü iá ichi, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsiá nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndúlócò-nsiá sàhámà. Ñàyucàndüá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, vächí dohó iá estilu xi-nsiá na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin cóhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá`. Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchì ñà-xiho-nsiá cuahà iñàha, te quidá ndévaha-nsiá. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vächí (nú icúmi-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùni coo ndoo (inià xí) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächí datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, doco cóò. Nahi monumentu (ndé índùxin nsi), ducán nduú-nsiá; vächí cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco ini-xí ñuhú chitu iquí nsí xi cuahà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivi mii-nsiá na ian nèhivi vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsiá, vächí anima-nsiá, chitúa ñà-có-ndiaá.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xí stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vächí datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nùu ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xí Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsi ñi sanduu nèhivi vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóò nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivi cáhàn cuenta xi Dios nacua ni quida xii-ndá”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì ñi casahní xí nèhivi xí-yá sàhana. ³² Ñàyucàndüá, nú yohòtèhè-nsiá nduú nècuàchimà, dandu mà úhi quida stná-nsiá divi nacua ni quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichí! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsiá nùu andea, vächí icúmi-nsiá ndoho-nsiá.

³⁴ Sàháyùcàndüá, icúmî techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divì nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichì, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchica cruz, te dava ga-nè cahni cuií-nsiá ini veheñùhu xì-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñâyùcàndüá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuída-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nùu nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-nì vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarias, vachi divì (nèhivì nihnú ini-xì nahì) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchimà na iin-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmì-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñâyùcàndüá, yùhù cachì` xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsa-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì càhàn cuenta xì Dios, vachi na techúün-yánè sàà-nè nùu-nsiá, dandu caníyúú-nsiánè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáqui mii-nsiá nú, na ian danátácá siùn plù xì-sì ñà-nàcũñuhu quisi mà tixi ndìxin-sí; doco còò, cónì cùnì-nsiá. ³⁸ Ñâyùcàndüá, icúmí lugar xì-nsia yohó ndòo nihnia. ³⁹ Te cachì stnái xì-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndé cachì sàà quivì cachì-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divì ana vaxi cuenta xì Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-ndüá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xì veheñùhu cahnú nsa ia ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachì-yá xì-né:

—¿A xini-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachì` xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá nì-iin yùu yohó. Vachi icúmí caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndüá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndé yucú Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachì-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúú naxicocuin-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachì-yá xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví nì-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vachi cuàhà ana icúmí quixi danani uun-tè nduú-te yùhù, te cachì iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá íá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsiá, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha gá sàà xìnu tiempu yohó cunduaamà: íá gá ñà-vaxi cuu. ⁷ Vachi ñuu xì ñuu icúmí nàá stnahá. Te cuàhà rey icúmí-té dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmí tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tñundoho nduá.

⁹ Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-né cahni-né. Vachi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Nì mà cuiñúhù gá stná-né ñanitnaha-ne; mà ùhì cahin-nè ñanitnaha-ne nùu tè-xidandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xì Dios càhàn-te, cachì-te, te mà ùhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhivì, ñâyùcàndüá mà cúú stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-nì cunihnu vaha ini-xì dècuèndè xìnu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitiá stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios; inicuú ñuhivì icúmí cuitiá, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ Sànahà nì cachitnùhu Daniel iin palabra xì Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cunì-nsiá sàni sàcùin figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu nì cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucú. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú ñinivèhé-xì, dandu yàchì nì nuú-né, te cunudèhé stná-né; doco màsà (nãnsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-ndüá icúmí-né. Còò. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùu ítú, dandu màsà nãndúcú-né nì cotón-né. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñahá cuhì cuàhàn tñunuú mèe-xì quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùu Dios ñà-màsà cùvixin tiempu cunudèhé-nsiá mà, te màsà cùndúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vachi quivì yucán yáha gá icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tñundoho chicá cahnú nì ía ndé quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé` quivì coamà; te nì quivì después, mà sàà coo ga tñundoho

ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, te dacúxió yáchi-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nêhiví ñuhiví ní cùí. Doco sàhà nêhiví xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyücàndüá chicá yàchí icúmi-yà dacúxió-yá tnùndoho ma.

²³ Quiví yucán màsà cùnindisà-nsiá yuhù nêhiví cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán iá-yà”. ²⁴ Vàchi icúmi quixi cuàhà têtñhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nêhiví, áma níhi-te dandahví-te nêhiví ní nacàxin-ya cahan-té; doco mà cùí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitñhí xì-nsiá nsidaa ñà-ndüá icúmi cuu. ²⁶ Ñàyücàndüá, nú cachí nêhiví xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucú”, màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú ní cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cùnindisà-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te ximí nêhiví natnúú fuerte ndè iin ladu ansiví xì ndé’ inga ladüá, ducán icúmi (natüi vate) stná yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví quiví naxicocuñ. ²⁸ (Doco nêhiví malu, ducán icúmi cuu xì-né nahi dichu cachí:) “Ndé indühu ñà-ndüá ní xihí, yucán icúmi nataca stná longo”.

Nansa icúmi coo quiví naxicocuñ Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cùnchí gá ní orá ní yoo. Te sinsiví itándiaa ansiví, icúmi-sí còyo nihni-sí nùú ñuhiví. Te sitnúú nahnú, icúmi stná-si ndacúchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmi natüi seña ansiví (ñà-cundaà ini-nsiá sà-iá naxicocuñ) yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. Dandu nêhiví nsidaa ñuu, icúmi-nè cuacu-ne na cundehè-né màni mahí vicò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé màni. ³¹ Dandu icúmi sivi stná corneta, te techuín ángel xì cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nêhiví sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví ní cùndóó-né.

³² Vichi cuàhàn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñà cundaà ini-nsiá. Nú sàni ndunsidi-nú, te ní quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndáà ini-ndá sà-itúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-ndüá icúmi cuu; quiví cuni-nsiá cuú ñà-ndüá sàni cachí xì-nsiá, dandu vätüni cundaà stná ini-nsiá ñà-sà-itúú tiempu naxicocuñ ndüá; sà-itúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàa cui nsihí nêhiví itiácú vichi dècuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá sàni cachí xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmi sàa ansiví xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra ní cachí yuhù, còo, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ ‘Doco ní quiví, te ní hora naxicocuñ, ní-iin nêhiví có-ináhá-nè. Ní ángel ndoó ansiví, có-ináhá stná-nè; ní yuhù ana nduú Dêhemani Dios, có-ináhá stnài, cuisí Yuamání’ Dios ináhá. Vàchi nacua ní cuu tiempu xì Noé, ducán icúmi cuu stná na sàa meru quiví naxicocuñ yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñaha ga cuun dàvi dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nêhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándahá-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè ní sàa quiví ní quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te ní cóni sàa mànihí tnüni ini nêhiví mà dècuèndè ní quixi dàvi, te ní càhà nsihí-ne. Te divi ducán icúmi coo stná tiempu naxicocuñ yuhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nêhiví nùú itü, icúmi iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nêcuàchí ñahá cutnàhá nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² Ñàyücàndüá, cundoo tûha-nsiá, vâchi có-ináhá-nsiá indü quiví icúmi naxicocuñ yuhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ⁴³ Doco nsinuu ini-nsiá nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitñuhu-ne indü hora quiví tècuilhá ñuu, dandu cundiatu tûha-ne; mà cuàha-ne quihvi-tè ní cùí. ⁴⁴ Ñàyücàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tûha-nsiá, vâchi iin quiví có-nihnú ini-nsiá, divi quiví jaàn icúmi naxicocuñ.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ‘¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùú ejemplu yohó? Ní ia iin peón tûha quida vü; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyücàndüá, ní nihí-té chuun nùú lamú xì-tè ñà-dandacú-te nùú peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quiví xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ní quidá vü-tè dècuèndè nsiaa lamú xì-tè. ⁴⁷ Vâchi cunaha-nsiá, icúmi nêcuàchimà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacané chicuèhé ini-te, te cachí-te: “Còo, cucueè-va lamú xì, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahní cuí-te peón dava ga mà, te cuisí-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán ní quidá-te, dandu iin quiví có-nihnú ini-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihí-té iin castigu cahnú sàstñhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vâchi ducán icúmi ndoho nsidaa nêhiví dananí úun vâha ini-xì.

25

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchí nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xì ñuhiví ù xí Dios na ian ní cuu xì ùxin ñahà cuàchí cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xì-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña siquii

ndutè xixìn cuahàn xì lãmpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácání inia, ñàyùcàndúá còò ndúte xixìn nisá ñihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá ñi cuae guá ana nándàhà, ñàyùcàndúá ñi tñii vahná nsi-ùxìn-ña ñi quidia. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu ñi tiacu ndàhi iin nēhiví, cachí-nē: “¡Cunaha-nsiá, sãmàndixi noviu! ¡Naha-nsiá casàhú-nsiá xi-né!” ⁷ Ñàyùcàndúá, ñi ndacuita nsidaa ñahà cuàchi mà ñi nacuiçùn-ñá lãmpara xi-ña. ⁸ Dandu ñahà cuàchi mà-túha nacani iní-xi, ñi cachá xi ñahà cuàchi listu mà: “Taxi toó sacu-nsiá chii ndutè xixìn xi-nsia nù-nsí, vachi meru cuahàn ndàhvã lãmpara xi-nsí”. ⁹ Doco ñi cachi compãneru-ña ma: “Còò, vachi vihini mà sãà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahàn-nsiá cuiin-nsiãtè ndé cùyahvi-tè, dandu cucumi-nsiãtè”. ¹⁰ (Ñàyùcàndúá, cuahàn-ña cuiin-ña.) Te na sání yàha-ña cuahàn-ña, dandu ñi nsiaa noviu, te ñi cayàha nēcuaçhi ndiatu-ma ndé iá vicò, te ñi nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después ñi nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchi ñi sàhàn mà, te ñi càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco ñi naxiconihí nēcuaçhi nduú noviu mà, cachí-nē: “Yùhù, de plano, có-ínáhi ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán ñi cuu xi ñahà cuàchi mà. Ñàyùcàndúá cachí stnái xì mii-nsiá.) ñi cúnihnú vaha ini-nsiá, vachi có-ínáhá-nsiá ñduú quiví, te ñi ñduú hora naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nēhiví Ñuhiví.

Ejemplu sàhà lamú ñi dasàn tòò xì dihùn nùu peón-xi, áma ñihí-té nsida cuahà-téá

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhiví ñi xí Dios nacua ñi quida iin lamú na cuahàn-nē quee-ne cùhùn-nē inga ñuu; ñi cana-ne nsidaa peón xi-ne, te ñi dasàn tòò-né ñà-cuicà-né nùu-té. ¹⁵ Iin-tè ñi ñihí ùhùn mil dihùn plata; ingà-te ñi ñihí ùi mil, te inga stná-te ñi ñihí iin mil-ni, segùn nansa tiacu ini iin iin-té, ducán ñi ñihí-té. Dandu ñi quihin lamú mà ichi cuahàn-nē.

¹⁶ Daaní, peón ñi ñihí ùhùn mil mà, ñi quesaha-té ñi quida-té negociu xi dihùn mà, te ñi ñihí-té ñi nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán ñi quida stná peón ñi ñihí ùi mil, ñi sàà ñi nàcunduú stná inga ùi mil. ¹⁸ Doco tè-ñi ñihí iin mil-ni, ñi sate-té fixi ñuhù, te ñi sùxin-té. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu ñi nsiaa lamú mà, te ñi natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nē nansa ñi quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te ñi tñatuu peón ñi ñihí ùhùn mil, ñi nacuaàha-tènèá xì stná inga ùhùn mil, te ñi cachí-te: “Señor, ùhùn mil ñi nacoo-ní nùí, te vichi yohó iá gá stná inga ùhùn mil ñi quide ganar”. ²¹ Ñàyùcàndúá, ñi cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtuni ñi quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá ñi sandua. Ñàyùcàndúá, icúmi cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuahà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² Daaní, ñi tñatuu peón ñi ñihí ùi mil, te ñi nacuaàha-tènèá xì stná inga ùi mil, te ñi cachí-te: “Señor, ùi mil ñi nacoo-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gá stná inga ùi mil ñi quide ganar”. ²³ Dandu ñi cachi lamú mà: “Vàtuni ñi quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá ñi sandua. Ñàyùcàndúá, icúmi cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuahà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ Dandu ñi tñatuu stná peón ñi ñihí iin mil-ni mà, te ñi cachí-te xi lamú mà: “Yùhù ináhi mii-ní ñà-dana gá-ní; mà ùhi quihin-ní cosecha ndé có-xitú-ní, te mà ùhi quindiaa-ní ñàha mate cóni quida-ñiá. ²⁵ Ñàyùcàndúá, ñi yùhí, te ñi sùxin dihùn xí-ní tixi ñuhù. Yohó iá; naquihin-ñiá”. ²⁶ Dandu ñi cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínáhu ñà-quindiaí cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaí ñàha ndé có-quidáchúin, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cuàhu nēcuaçhi bancu dihùn xí, dandu quiví nsiaí vàtuni ñihí stnái diquía ñi cuf”, ñi cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (ñi càhàn stná-né) xì peón itá yucán, cachí-nē: “Quindiaa-nsiá mil dihùn jaàn nùu tè-yòhò, te cuàha-nsia nēcuaçhi sà-icúmi ùxin mil. ²⁹ Vachi nēcuaçhi sà-icúmi algu vichi, icúmi-nē ñihí gá-nē más, dandu vihi gá cucumi-nē; doco ana có-icúmi vichi, icúmi cuxio nsihí nsidaa iyuhu gá ñà-icúmi-nē. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndúá, dandiachi-nsiãtè fuera ndé iin tñuú ndúchí, te yucán icúmi-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stná ñuhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ Ndiaha gá coo quiví naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nēhiví Ñuhiví. Quiví naxicocuñin icúmi cutnahá stnái xì nsidaa àngel ñi xí quixi. Dandu nàcòì nùu sillà ndiaha xí (ndé cúsáhnui), ³² te (cani) nēhiví nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nē nùí. Dandu icúmi tavà cuàñ nēhiví (vaha nùu nēhiví malu) na quidá pastor na nácaxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó rii, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmi màcuita (nēhiví vaha na ian nduú-né) rii, te ladu itn' icúmi màcuita (nēhiví malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmi cachí xi nēhiví ladu cuahí: “Naha-nsiá, cundoo-nsia ñuhiví ñi xí Yuamáni”, vachi dēcuené tiempu ñi cuyucun ñuhiví sàni chitnùmi ini-yà cundiatiú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vachi na ní xihí güé' doco, ñi dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihí stnái tēcui, ñi dàcútãhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu ñi dàyàha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnui, doco ñi taxi-nsia ñà-ñi sàcùndixi. Ñi cuhi stnái, te ñi nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, ñi sàà stná-nsiá visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nēhiví vaha yucán, icúmi-nē cachí-nē xí:

“Stoho-nsi Señor, (cóni cùndáa ini-nsi ni chindee-nsi mii-ní ducán). ¿Índù ni xini-nsi mii-ní ñà-xíhi-ní doco, te ni dàcùxi-nsi mii-ní, te ò xíhi-ní tècuí, te ni taxi-nsi tècuí ni xíhi-ní? ³⁸ ¿Índù ni xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te ni dàyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhñù-ní, te ni sàha-nsi mii-ní ñà-ni sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ináhá stná-nsi ni cùhi-ní, ò ní sandiadi-ní, te ni sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmi cachi xi nècuàchìma: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivi itá yohó. Ñàyùcándüá na cada ni quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduu-né iin ana chicá cahíchi ini nèhivi, doco davani queámà na ian ni quida stná-nsiá favor xi yùhù”.

⁴¹ Daani icúmi cãhàn stnáí xi nèhivi itá ladu itnɪ, te cachi xi-né: “¿Cuxio-nsia nú! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar ni quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xi nsidaa ángel (malu) xi-si. ⁴² Váchi yùhù, na ní xíhi doco, ni xidahan-nsiá ñà-cuxi. Ni xíhi stnáí tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnáí, doco cóni dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhñù, doco còò ni-iin sicoto ni sàha-nsia yùhù. Ni cùhi váhi, te ni sandiadi stnáí, doco cóni sàa-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivi mà, icúmi-né cachi-né xi: “Señor, mà nunca ni xini-nsi mii-ní na xíhi-ní doco, ò xíhi-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sicoto vaha xi-ní, ò cùhi-ní, ò ndiádí-ní. ¿Índù ni xini-ní nsihù ni xidahan-nsi nsidaamà nuù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmi cachi xi-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chíndé-nsiá nèhivi ndahví yohó, ñàyùcándüá davani queámà na ian sàni cahíchi stná ini-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmi cachi xi nècuàchi malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcándüá icúmi nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivi vaha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmi-né nihitáhvi-né —ni cachi Jesús.

26

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivi, nandúcu-né nansa tnii-ne Jesús

¹ Daani, ni nsihi ni nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xi nècuàchi dacuahá-yá, dandu ni cachi-yá xi-né:

² —Sà-ináhá-nsiá ñà-tixi ùi quivi icúmi nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhiví, icúmi yàhi ndahà nèhivi, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daani, ni nataca dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchi sahnú dandacú ñuu yucán, ni sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnù nani Caifás. ⁴ Te ni ndatnuhu tnahá-né nansa tnii-dèhé-né Jesús, te cahni-néyá. ⁵ Te ni cachi stná-né:

—Chicá vaha màdi mahí vicò tnii-nda nècuàchìma, vachi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivi.

Nansa ni sòdò iin nècuàchi ñahà ndutè tnàmi itnu ñini Jesús

⁶ Iá-yá vehe iin nècuàchi ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìma nduú iin nèhivi ni sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán ni sàà stná iin nècuàchi ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmi ndiáa sàstñuhù. Te divi ndutè mà ni sòdò-né itnu ñini Jesús na iá-yá xixi-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchi dacuahá-yá, ni cuduchi ini-né, cachí-né (iin-ne xi inga-né):

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte ni cuí, dandu tùi cuàhà ñihùn dasàn-ndà nuù nècuàchi ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yá nansa cachí-né, ñàyùcándüá ni cachi-yá xi-né:

—¿Índù chuun cànáhá-nsiá xi nècuàchi jaàn? Váchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xi'. ¹¹ Váchi nècuàchi ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xi-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivi ié' xi-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-ni sòdò nècuàchi yohó ndutè tnàmi ñini, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xi-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmi sàà razón ndiaha xí Dios inicuú ñuhiví, yucán icúmi sàà stná palabra sàhà ñà-vàha ni quida nècuàchi ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivi ñuhiví nandòdò-né nècuàchìma.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nuù nècuàchi xidandacú

¹⁴ Nuù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìma ni sàhàn nuù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te ni cachi-né xi nècuàchìma:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nuù-nsiá?

Dandu ni sàha dùtù mà-né òcò ùxin ñihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcándüá, ñàyùcándüá quivi yucán ni quesaha Judas mà nandúcu-né índù tiempu chicá mà úhi dayáha-ne Jesús nuù ndahà nècuàchìma.

Nansa ni cutnahá Jesús xi compañeru-yà ni xixi-ya Cena ii

¹⁷ Daani, ni sàà tu quivi primeru xi vicò xixi-né pan có-ndutáchí. Te ni tnàtuu nèhivi dacuahá-yá nuù-yá, cachí-né:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

18 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchì maestru sà-itúú meru quìvì xì-yá, ñàyùcàndüá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

19 Ñàyùcàndüá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùu-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. 20-21 Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùu mesa xì nsi-ùxìn ù nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yá xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xì'.

22 Dandu nsidaa nècuàchì, nì nàcùndoo-ne tnùnsi ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A vîhínì yùhù, Señor mío?

23 Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-nì xixi-xi-nda nùu còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'. 24 Vâchi ñà-ndàà ndüá, icúmí cuu ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu nùu tutu ù ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuahàn cahin xì', ñdahví-nè! Chicá vâha màsà tûnuù-né ñuhivì nì cûi —nì cachi-yá.

25 Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuahàn quida xì-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a vîhínì yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

26 Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yá:

—Cuxi-nsia, vâchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

27 Dandu nì tnii stná-yá pocillu, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yá: —Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. 28 Vâchi nahi nùu mii nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nùu' icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vâchi nù sàni xitià nùu, dandu sàhàjan icúmí ndutu cuàchì cuahà-né. 29 Te vichi, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-túu-te xì-nsiá quìvì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínahá-yá icúmí Pedro nacuaà-néya

30 Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuahàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. 31 Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vâchi ducán cachí nùu tutu ù: “Cuahin dacúxióe pastor, dandu cuitià nihni rii”, cachá'. 32 Doco nù sàni natiacuì, dandu icúmí codòñú nùu-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

33 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate nì sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còò, mà nunca.

34 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichì.

35 Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còò, mate nì cahni-nèndó, doco mà nunca sàì nacuai' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducánì nì cachi gá stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemani, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

36 Dandu nì sàà-yá xì-né ndè iin xaan nani Getsemani. Te nì cachi-yá xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vâchi yùhù cuahin chicá nùu-xì càcàn tàhvi nùu Dios.

37 Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñàní dèhe Zebedeo, cuahàn-ya xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsi ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuahà ini-yá. 38 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsi ini, na ian cunià cahni dàhúán yùhù. Ñàyùcàndüá, yohó nì ndóo-nsia, te cunchito tûha-nsia.

39 Dandu cuahàn-ya chicá nùu-xì, nì sàcùnduhù ndéé-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá, cachí-yá:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùu-ní, áma dácúxió-ní (tnùndoho icúmí yáhi), vâchi nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nùu. Doco màdi ñà-ndüá cuní yùhù nì cùndüá; còò, ñà-ndüá cuní mii-ní.

40 Dandu nì naxicocuñin-yá vâxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá sàquidi-nè. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yá xì Pedro:

—¿Áma cúì cunchito stná-nsiá xì yùhù siquiera iin hora-ni? 41 Cundoo tûha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vâchi mate iá voluntad xì-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quadandee ini-nsia.

42 Daaní, tucu tu cuahàn-ya càcàn tàhvi-yá nùu Dios, te nì cachi-yá:

—Yuamáni', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchimà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vachi sádi vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacoo-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñn-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàa-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá. Sàni sàà meru hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivi cuáchi. ⁴⁶ Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-itúú quesaa ana cuàhàn cahin xì'.

Nansa nì tñii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daani, cáhàn ìi-yá xì nècuàchimà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nisa cutnaha-xì ùxìn iin ga nècuàchi dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xicusahnú vaxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchi xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tñii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyücandúá, nì tnàtuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi nì casáhú-nè xì-yá, cachi-nè:

—¡Cuñiàvâhá-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tñii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivi xì-yá, nì tavà-nè espada xì-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùu dùtù cusáhnú, nì sahnè-nè iin tùtmù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaá-ní espada xì-ní doá, vachi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáá ini-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvi nùu Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xì? ⁵⁴ Doco nú nì cáquín ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachtitnuhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daani, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivi cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihi-nsiá espada xì garroti na ian təcuihna nduí, mate nsiquívi nisa ìe xì-nsiá veheñuhu cahnú dacuahí nèhivi, te cóni tñii-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndúá nì tiàa nèhivi xì Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihi nsidaa nècuàchi dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhè-nè.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivi nì tñii xì-yá, ndacá-neyá cuàhàn nùu dùtù cusáhnú nani Caifás. Te divi veheñècuàchimà sàni nataca stná nècuàchi ley xì veheñuhu, xì stná nècuàchi sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nhicùn xicá-nínè mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu ía vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaa ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daani, dùtù xicusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchi Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuáchi diqui-yá sàhà-ñá cui-yá, mate té-tñùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco cóò iin nì túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivi nì càhàn tnùhù diqui-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñuhu xì Dios, dandu tixi ùni quívi naquidavàha saa-neyá.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxicónihí-ní nì-ñàhà? ¿Nansa íá ñà-càhí guá nècuàchi yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úun nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios íá nicanicuahàn, te cachi-ní xì-nsí a díví Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á cóó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchimà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachi stnáí xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi na nui quixi mahì vicò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xì.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidá ini-nè), ñàyücandúá nì ndata canúu-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivi cuàhà mà:

—¡Cuní nècuàchi yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xiñùhù gá-ndà nì-iin testigu quixi! Vachi vichi sàni inini-nsia ñà-quiní guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xì-né, cachi mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchi Junta Cahnú-ma:

—Icúmí nècuàchi jaàn cui-nè, vachi íá cuáchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchimà nì sivi díí-nè nùu-yá, te nì cani-neyá sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachi-nè xì-yá:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì canì xì-ní, vâchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tívèhé íá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xì-né:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivi yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ináhí ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xì nèhivi dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyá, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivi itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vâchi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáá ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ináhí nècuàchimà. Te nú tètènhù ndúi, ni daquixí-yá castigu diquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yúcán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyá ùni xichì. Ñàyúcandúá, nì quee-ne iladu patiu, íá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tìnuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndacú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundáá ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyúcandúá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchimà:

⁴—Cuàchi nduá nì quide, vâchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchimà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xì mii-ní nduá.

⁵ Ñàyúcandúá, nì ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnà-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtácà dùtù mà dihùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xì-nda permisù daquée-nda dihùn yohò alcancia xì Dios, vâchi sàhà ñà-yòhò nì xihì iin nèhivi.

⁷ Ñàyúcandúá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dihùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyúcandúá disáhà-xì nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Ní, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaamá sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vâchi dohò nì tiaa-ne: “Cutu òcò ùxin dihùn plata ndiaá-yá, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachì Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iin-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iin-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yá:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-ñàha nì cachí-yá. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né diquí-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-ñàha nì nàxícónihí-yá. Ñàyúcandúá, nì ndulocò gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yá

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì cacán nèhivi. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadi iin tiaa íá cuàhà fama-xì nani Barrabás.

¹⁷ Ñàyúcandúá, na sání nataca nèhivi cuáhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán ni cachì-te xi-né, vâchi sà-ínahá-tê ñà-cuisi sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahá-té.

¹⁹ Daani, iá ù-té nùu silla ndé nsidándáa-te chuun, te ni quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quidá-ní ni-íñaha xi Jesús, vâchi nècuàchi vâha nduu-né. Cunaha-ní, cuàhà gá ni sàni ñuú ndùvèhè ni quida nècuàchimà, te ni nacani cuaa iní”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xi nècuàchi xidandacú, ni chiyuhù-né nèhivi cuàhà mà ñà-ní cacán-nè dàña Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñâyücándüá, ni càhàn gobernador xi nsidaa nèhivi mà, cachí-te:

—Nùu ùi nècuàchi yohó, ¿índü nècuàchi cuní-nsià dàña?

Dandu ni cachi nèhivi mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu ni cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xi Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te ni naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índü chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivi cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu ni xini Pilatu còò ni-íñaha ñíhíndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivi mà. Ñâyücándüá, ni xicàn-te tècuí, te ni ndaha-té, indéhe nsidaa nèhivi mà, te ni cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú ni cuí nècuàchi yohó, vâchi còò ni-íñaha inihíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu ni cachi nsidaa nèhivi mà:

—Nsiuhù xi dèhe-nsi ni cúnsidá cuàchi-nsi sàhà nècuàchi jaàn.

²⁶ Dandu ni dàña Pilatu Barrabás mà nùu nèhivi mà, doco Jesús, còò; ni dándacú-te ñà-ní ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa ni sàcúndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te ni cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà. ²⁸ Dandu ni tava-té sicoto xi-ya, te ni chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te ni cava stná-te iin corona iñù ni chicaa-te dìni-yá, te ni dàcúndiáha stná-teyá iin nù-iin ndahá cuàhà-yà. Dandu ni sàcúta sisi-té nùu-yá, sàcúndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vâchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te ni casivi dií-teyá. Dandu ni ditá-te nù-iin ma ndahá-yá ni cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ni nsihi ni sàcúndiaa-teyá ducán, dandu ni tava-té capa mà, te ni nachindixi-tèyá sicoto xi mii-yá. Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá ni ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchimà ni catmii-tè ni dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu ni casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dini. ³⁴ Dandu ni cuni-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xi ñà-ùà, doco na ní tuiyáa-yañà, cóni cuní gá-yà coho-yañà.

³⁵ Daani, ni chituu-tèyá nchìca cruz. Te sicoto xi-ya, ni dasàn-téa según nansa ni ñihí iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán ni quida-tè sàhà ñà-ní cuú ndisa palabra ni cachitnùhu nèhivi xí Dios sàhana na ní cachí-nè: “Ni dasàn-té sicoto xi entre mii-té, te ni idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daani, ni sàcúndoo soldadu mà ñà-cúndiaa-teyá. ³⁷ Te diquí-xí dìni cruz xi-ya ni sàcùtuu iin ñà-cachitnùhu indù-ñá disàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán ni sàcúntandiaa stná ùi tècùhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivi yáha yucán, ni canàhà stná-nè xi-yá, dacuico díni-né, cahíchi ini-nèyà, cachí-nè xi-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vâchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñuhu cahnú, te tixi ùni quivì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —ni cachí-nè.

⁴¹ Te divi-ní ducán ni sàcúndiaa stná dùtù xicusahnú, te cutnàhà stná nècuàchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchi xidandacú; nsidaa-né ni sàcúndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xi inga-nè (sàhà-yá):

⁴²—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xì nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé íní-né, (cachí-né): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yané vichi, nú cuní-yá, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-né —ni cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, ni canáhá stná-te xi-yá.

Nansa ni xihì Jesús ni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxihùì xì ndé` càhùìni nì nàcùin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhùìni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yá:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihní nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, ni tiacu-nè ndàhì-yá ducán, ñàyùcànduá ni cachi-né:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, ni dàyáá iin-tè ni quihìn-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te ni chin-daxin-téá xì vinu ni xiò, ni chihi-téá ñini iin vara yutnú, te ni sàha-tèyá ni sihví-yá. ⁴⁹ Dandu ni cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichì ni ndàhì ndee-yá, te ni xihì-yá. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú ni quedava ñi cortina cahnú sadí nihní cuartu xan; iin-ni ni ndàtā-ñá ndè ñini-xí xì ndé` tixi-xi. Te ni tnàa stná ñuhiví, te ni ndàtā cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè ni nuna stná cuàhà lugar ndé índuxin nsii. Ñàyùcànduá na sání natiacu-yá después, dandu ni natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhiví xi-yá, ni caquee-ne ndé índuxin-ne ni caquihvi-ne ini ñuu ñi (Jerusalén), te ni ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhiví ndòo yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iin cruz xi Jesús,) yucán iin stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaa-teyá. Te na ní caxini-te nansa ni cuu ñà-ni tnàa guá, dandu ni yuhí gā-te, cachí-te:

—Ñà-ndāá nduá, Dèhemani Dios ni sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indèhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnàhā-né xi-yá ni quixi ndé ñuu mà ñà-chindee stná-nèyá. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xi José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa ni chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaa quiví yucán, dandu ni sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichi-yá. ⁵⁸ Te divi-ne ni sàhàn nùù Pilatu, ni xicàn-nè cuerpu-yá. Dandu ni cachi Pilatu xi soldadu ñà-ni cuàha-tè nècuàchimà iquicúñú-yá. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, ni sàhàn José ni naquihìn-neyá, te ni chidúcùn-nèyá iin dahmá iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà ni sate nèhiví xi-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcànduá, divi yucán ni chinacaa-nèyá. Dandu ni dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú ni sàcundiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán ni ndòo María Magdalena xi inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé ni ndùxin-ya.

Nansa ni dānācū Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xi sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, ni yàha quiví mà, divi quiví nduú vigilia xi quiví descansu. Dandu meru quiví (descansu) mà ni sàhàn itnii dùtù xi iin ùi stná nècuàchì fariseu, ni tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ ni cachi-nè xi-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsi nansa ni cachi (Jesús) na xicánúú ñi-né dandahví-nè nèhiví, ni cachi-nè ñà-tixi ùni quiví icúmí-né natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcànduá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè ni xínu quiví ùni, vàchi nú coó, vihini nataca nèhiví xi nècuàchimà ñuu, te tava-nané, dandu después cachi-nè xi nèhiví ñà-sàni natiacu nècuàchimà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùù palabra nisa cachi nècuàchimà antes.

⁶⁵ Dandu ni cachi Pilatu xi-né:

—Vàtùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsiá nùù sepultura, te chicadi vaha-nsiàña nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcànduá, ni caquihìn nècuàchimà ichì cuàhàn-nè ndé sepultura, te chicá fuerte ni chicadi-nè lugar mà. Te ni candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, ni yàha quiví descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quiví primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhā stná-nè xi inga María mà. ² Datùha ni quesaha tnàa fuerte, vachi ndé ansivi ni nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ni

dàcúxió-né cavá cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne diquá. ³ Tnúú nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sicoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihí nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcu-nsiâ Jesús, divi ana nì xihí nchica cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnúhu-ya antes. Naha-nsiá cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsiá vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnúhu-nsiá xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yá codònuù-yá nuù-nsiá nuhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichi sàni cachitnúhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáa-nè cuahàn-nè cachitnúhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudí stná ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuahàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casáhù-yá xì-né. Ñâyùcàndúá nì tutuyuhu-né ñuhù nuù sàhà-yá, te nì tnií-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Màsà yúhí-nsiá. Cuahán-nsiá ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsiá xì-né ñà-nì nuhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dándacú dùtù nuù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànùhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahmú nansa nì cuu.

¹² Ñâyùcàndúá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nuù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vichi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsiá xì nèhivì: na hora quidí naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsiá. ¹⁴ Te nú nì cunitnúhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nuù-té, te còò ni-ñàha cuu xì-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñâyùcàndúá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachi-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nuù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-ndúá nì dándacú Jesús nuù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànùhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsi-ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuahàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yá xì-né, divi nduú iin yucú iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nuù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nì nihitáhivì dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñâyùcàndúá, cuahán-nsiá inicutu ñuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì', xì stná yùhù ana nduú Dèhemani-yá, xì stná Espíritu ìi xí-yá. ²⁰ Te chìnaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndúá sàni dándacuí nuù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihi ñuhivì.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemaní-yá Jesucristu.
² Sànaaha nisa cahàn Isaías cuenta xí Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):
 Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xí nèhivì ñà-nduú razón
 xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná
 mii-ní (Cristu).
³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xí nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè)
 na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáá ndé quixi-ya.
 (Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchì mà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xí
 nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuñ inì-nè sàhà-ñá cuicahnú inì
 Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xí nsidaa gá
 stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii
 stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchì mà.

⁶ Dòò idi sì-camellu nì sandixi nècuàchì mà. Te iin quisi nduú siuhma tixi-ne. Te sìca xí
 ndudi ñuñu yucù nduá nisa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xí nèhivì, cachí-nè:
 —Nù sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chícá icumí poder cahnú nù. Nì có-nàtùu
 (cundi nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá. Doco
 mii-yá, còó; tixi Espíritu ì xí Dios icumí-yá quida ì-yánsiá.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán.
¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yá nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu ì xí
 Dios diquì-yá na ìn loma. ¹¹ Te nì tiacu càhàn ìn ana càhàn ansivi, cachí-yá:
 —Mii-ní, Dèhemaní' nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ì xí Dios-yà nì sàhàn
 ñà-coo-ya yucù daná. ¹³ Te yucán nisa ìa-ya ùi dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sàà
 Satanás, nì cuni-si dacà-siá, (doco mànicú). Daaní, después nì casaà stná ángel xí Dios nì
 chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te
 nì quesaha-yá càhàn-yà xí nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. ¹⁵ Te
 dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúu tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcànduá naxicocuñ
 inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yá Simón xí ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù
 xí-né mahì tècuí, vachi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vachi mà cundúú gá-nsiá nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icumí
 dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xí nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá
 cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chícá nùu-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani
 iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana
 stná-yà ndú-nè. Ñàyùcànduá nì nacoo-ne yua-né inì lancha mà xí tètátù, te nì catenchicùn
 stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavá Jesús iin ñà-malu iná cáá inì iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xí-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu
 cuàhàn-yà veheñuhu, te nì dàcuahá-yà nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá
 dàcuahá-yànè, vachi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nani nècuàchì ley xi veheñuhu.

²³ Daaní, inì veheñuhu ma iá stná iin tiàa iná cáá iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiuhù? ¿A vaxi-ní dandáñuhù-ní nsiuhù? Yùhù
 ináhi mii-ní: ana ì nì quixi nùu Dios nduú-ní —cachá'.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandácù-yá nùá, cachí-yá:

—¡Màsà càhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, ni dàquidí fuerteà nècuàchimà, te ni ndàhì ndeá, dandu ni quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyücàndüá, nsidaa nèhivi yucán, ni ndulocó sàstnùhù-né sàhá yücán, te ni ndacàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-né:

—¿Ndíá nduá cuú jaàn? ¿Índü ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchi cusáhnü, ducán càhàn nècuàchi jaàn. Mà úhi dándacú-né nùù ñà-malu, te iníniá-né.

²⁸ Dandu ni xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa ni dándüvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xi Jacobo xi ñani-né Juan, ni yàha-ne vehe Simón xi Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchi ñahà, quidá yócò xi-né. Te vichi vichi ni cachitnùhu nèhivi vehe ma xi-yá sàhá nècuàchi cuhí mà. ³¹ Ñàyücàndüá, ni tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te ni tnüi-ya ndahà-né, ni dándacòo-yané. Dandu vichi duha ni cuxio cuèhè yócò mà-né, te ni quesaha-né ni xinucuachi-né nùù-yá xi compañeru-yà.

Nansa ni dándüvaha Jesús cuàhà gá nècuàchi cuhí

³² Daaní, ni quecahnu orá, te ni cuñaà. Dandu ni casaca nèhivi nsidaa nècuàchi cuhí xi-ne, xi stná nècuàchi inácaá ñà-malu ini-xi ni quixi nùù-yá. ³³ Te nsidaa-né, ni nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te ni dándüvaha-ya nsidaa nècuàchi cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidá-xi-né. Te ni tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-si, vachi ináhá-sí ana nduú-yá.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà ni ndacòo-ya, ni quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivi, te yucán ni xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, ni caquee stná Simón xi compañeru-né cuàhàn-né nanducu-néyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, ni cachi-né xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivi, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco ni cachi-yà xi-né:

—Ni cùhùn-ndà ndé ñuu chicá nùù-xí, cachitnùhu stná xi nèhivi yucán ñà-ndúú ndudu ì, vachi divi chuun jaàn vaxi —ni cachi-yà.

³⁹ Ñàyücàndüá, ducán ni xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, ni cachitnùhu-ya ndudu ì xi-yá xi nèhivi nsidaa veheñùhu yucán, te ni tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivi.

Nansa ni dándüvaha Jesús iin tiàa icúmi cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu ni sàà stná iin tiàa icúmi cuèhè lepra, ni tnàtuu-ne nùù-yá, ni sàcùin sisi-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-né:

—Nú cuní-ní, vätüni dándüvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu ni cuhi ini Jesús nècuàchimà, te ni chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xi-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndüvaha-ní, cachí` xi-ní.

⁴² Dandu na momentu ni cachí-yà ducán ni quee cuèhè quidá-xi-né, te ni nduvàha-ne.

⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yané nùhù-né, dandu cuàhà gá ni chinaha-yànè, cachí-yà xi-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchi-ní ni-ñàha xi nèhivi. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuaàha-ní promesa xi Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vätüni cundaà ini nèhivi ñà-sàni nduvàha-ní nduá —ni cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchimà, ni quee-ne ni quesaha-né nacaní-né xi cuàhà nèhivi, te sàhámà ni xitià cuentu inicutu. Ñàyücàndüá mànicüí gá quihvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánüú-yá. Doco nsidanicuú xaan ni caquee nèhivi ni nataca-né nùù-yá.

2

Nansa ni dándüvaha Jesús iin tiàa ni dàñà ñi cuerpu xi

¹ Ni yàha itnii quiví, dandu mànuhü Jesús ñuu Capernaum. Te ni xinitnùhu nèhivi iá-yà vehe. ² Ñàyücàndüá luegu ni nataca cuàhà-né, ni có-nùnà gá indü cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te ni càhàn-yà xi-né ñà-ndúú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán ni sàà stná itnii gá nèhivi, cùmi-né nsidà-xi iin nècuàchi cuhí ni dàñà ñi cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivi ndoó yucán, mànicüí quihvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyücàndüá ni nana-ne dinivèhé ni nacani-né iyuhu díníá meru ndé indéhe ndáà iá-yà ini vehe. Te na sání nacuna-nemà, dandu ni dànüü-né nècuàchi cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyücàndüá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu ni cachi-yà xi nècuàchi cuhí:

—Hijo, xicáhnü ini sàhá cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchi nduú nècuàchi ley xi veheñùhu, te ni nacani ini-né: ⁷ “¿Índü chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhá ñà-ndúá cachí-né! Vachi còò

inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá". ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduà nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduà nì cachi-yà xi-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagra nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnú inì-ndà sàhà cuàchì-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né nì ndàcuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñaha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmì derechu cuicahnú inì sàhà cuàchì nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachi xì', ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcànduà nsidaa-né, nì ndulocò-né, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachi-né:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yà, te nì dàcuahá-yànè. ¹⁴ Dandu nì yaha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xi-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xi-yà.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixi-yà, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xi cuàhà gá más nècuàchì cachi-nè iá cuàchì-xì, xixi-né xi Jesús xi nècuàchì dacuahá-yà, vachi cuàhà gá nèhivì nchicùn xi-yà. ¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yà xixi-yà xi nèhivì mà. Ñàyùcànduà nì cachi-nè xi nècuàchì dacuahá-yà:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixi-né xi cuàhà tè-dàchíyàhvi, xi dava gá stná nèhivì cuàchì?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachi-nè ducán, dandu nì cachi-yà xi-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatata xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatata xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuíi inì-xi vaxì càhàn xì'. Còó, nèhivì cuàchì vaxì nanduquí, áma naxicocuíin inì-nè sàhà cuàchì-ne.

Ndiá disàhà-xì cónsá inthù dócò nècuàchì dacuahá Jesús na iá ì-yà ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhì nècuàchì dacuahá Juan Bautista xi stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnátuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-nè nùù-yà cachi-nè:

—¿Índù chuun iníhì dócò nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xidacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, cóó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùnì iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhà-né xi noviu? Còó, vachi na ndoó-né xi noviu, mà cúí cunihii dócò-nè. ²⁰ Doco vaxì iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmì-nè cunihii dócò-nè.

Ndiá disàhà-xì sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ 'Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñà nùù ñà-tùhù. Vachi nú ducán, dandu dandásíá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmì ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáqueè stná nèhivì-ñà ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñà, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduà, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yà na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yaha Jesús nùù iin itu ndé iá trigu, te cutnáhà stná-yà xi nècuàchì dacuahá-yà. Te nacua yaha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñàyùcànduà, nì cachi nècuàchì fariseu xi-yà:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ìi) ndé nacání nansa nì quida David sàhana na xicánúu ndahví-nè xi compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtà vídì ìi, mate cóò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñà-yucán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xi nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nêhiví, ñâyùcàndúá nì sàcòo iin quiví descansu, màdiá nì cùyúçún nêhiví sàhà-ñá (chicá nducahnú) quiví mà. ²⁸ Ñâyùcàndúá, yùhù ana nduú Tnahà Nêhiví Ñuhiví, dandacú stnáí sàhà nansa quida nêhiví quiví mà.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ichi dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quihvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ichi dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nêcuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándúvaha-ya nêcuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihindèè-né daquéé cuàchi-ne ñiquí-yá sàhà ñà-ndúá quiví descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuñn-ñí, cuiin-ñí dava mahì nêhiví yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nêhiví nání xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá icà-ndà quida-nda quiví descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá vií, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nêhiví quiví mà, te màdiá cahní stnhà-ndà?

Doco nêcuàchì yucán, còò ni-ñàha nì nàxícónihí-né nùu-yá. ⁵ Ñâyùcàndúá, nì xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vâchi caxin sàstnùhu anima-né. Dandu nì cachi-yà xì tiàa mà:

—Chitanini-ñí ndahà-ñí.

Dandu nì chitanini nêcuàchì mà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñâyùcàndúá nì caquee nêcuàchì fariseu mà nì càhàn-né xì nêcuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñùhú-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nêhiví nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nêcuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhu nêhiví ladu Galilea nì catenchicún stná xi-yá. Te na ní xitiá cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nêhiví nì ndecoyo: nêcuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nêhiví ladu Judea xì stná nêhiví ladu Idumea, xì nêhiví ladu duha yùte Jordán, xì nêhiví ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vâxi-ne ndé iá-yà. ⁹ Ñâyùcàndúá, nì cachi-yà xì nêcuàchì dacuahá-yá ñà-cundiátu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhà màsà ndútmúu guá-yà mahì nêhiví cuàhà mà. ¹⁰ Vâchi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñâyùcàndúá nsidaa nêcuàchì cuhí, nì nachitu-né nùu-yá, cuní-né dacáçuhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcúitasisiá nùu-yá, cachá:

—Dêhemani Dios nduu-ñí.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dandacú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduu-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucú, te nì cana-ya nêcuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-né nùu-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxin ùi-né ñà-cunduu-ne nêhiví cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuun stná-yànè cùhùn-né càhàn-né xì nêhiví palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvi-yànè ñà-dandúvaha-ne nêcuàchì cuhí, te tavà stná-né ñà-malu ñuhù anima nêhiví. ¹⁶ Te divi nêcuàchì yohó xínduu nêcuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dēhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-né Juan, ndúu nêcuàchì mà nì dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachāmà na càhàn dāvì càhàn-né. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dēhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-né nêcuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nêcuàchì icúmi cahín xi-yá.

Daaní, nì yaha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nêhiví nùu-yà. Ñâyùcàndúá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, nì mii-yá nì nêcuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nêcuàchì xínduu nêhiví vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nêhiví sàhà-yá ñà-sāni ndañuhu sàxinitnūnī-yà, cachí-né. Ñâyùcàndúá, cuàhàn-né ndé iá-yà ñà-cuní-né cundaca-neyà nùhu.

Nansa ni dàquéé cuàchi nêhiví ñiquí Jesús, ñà-malu chindéé xi-yà, cachí-né

²² Daaní, nêcuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-né ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne ñiquí-yá, cachí-né xì nêhiví:

—Nêcuàchì jaàn, icúmi-né ñà-malu nani Beelzebú ini-né, divi quisi cusáhnú. Ñâyùcàndúá, vātūni tavá-né dava ga ñà-malu anima nêhiví, vâchi quisi mà chindéé xi-né —nì cachi-ne.

²³ Ñâyùcàndúá nì cana Jesús nêhiví, te nì nacani-ya historia nduu ejemplu, cachí-yà xi-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vâchi ducán iá xán na iá xì nêhiví dandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te nāá stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-né nùu ñuu mà. ²⁵ Te nêhiví ndoó iin vehe, nú xini ùhi stnahá-né, dandu mà cúí cundoo

tàcá gà-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhi stnahá, dandu mà cuéá, te yàchi nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quihvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmi-tè. Còò, vàchi dihna icúmi-nè chichuhni-nète, dandu vátuni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáa ndúá cachí xi-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivi iá nùú Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhì-nè diquì-yá, vátuni cuicahnú ini-yá sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni càhàn ùhì-nè diquì Espiritu Ìi xí Dios, dandisá, mà cúí cuicahnú ini-yá, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmi-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yá xi nèhivi yucán sàhà nècuàchi càhàn tñuhù diquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìncáá iin ñà-malu ini-yá.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yá na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàa stná dihi-yá xi ñani-yá tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

³² Ñàyùcándúá, nèhivi ndoó nùú-yá, nì cachi-nè xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iin dihi-ní xi stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yá xi nèhivi mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúú-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivi ndoó nùú-yá, te nì cachi-yá:

—Divi nècuàchi yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidá-xi ñà-ndúá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchi xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivi nùú mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùú-yá. Ñàyùcándúá, nì nana-ya iin lancha iin yuhù mar mà, te nì sàcòò-ya inì-nu. Te nèhivi cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcúndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xi-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yá:

³ —Cunini-nsia. Nisa ìa iin nècuàchi xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihì-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùú ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxi-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùú cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchi nì xitiá, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dúcàn orá, nì ichà, vàchi cóni níhi yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù nì còya. Te na ní sahnú iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcándúá cóni cuàha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùú ñuhù vàha, te nì xitiá, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxin gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùni dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Ni cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-ndúá cachí.

Ñà-ndúá disàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cúndáa ini nècuàchi cahíchi inì-xi

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xi ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá xi stná nècuàchi ndoó yatni, dandu nì ndàcàtñuhù-né nùú-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcándúá, dohó nì cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaa inì-nsia nansa iá ñuhivì ìi xí Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchi dava ga, còò. Puru ejemplu icúmi nacani xi-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnitñuhu-ne, mate indehé-né, te màsà cúndáa ini-né, mate iníni-né. Pues ducán icúmi cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-né, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-ndúá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yá xi-né:

—¿A ñà-cò-cúndáa ini-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaa stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ “Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchi nì dàndiàchi uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchi chihì xi Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùú ichì mà nduú nahi nèhivì iníni xi palabra xi Dios, doco yàchi vaxi ñà-malu dacuxió-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùú cavà nduú nèhivi iníni xí palabra ìi, te luegu cudú ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùú xi viu còò yohó-xi, ducán cuú stná xi-né. Iyuhu gà quidándéé ini-nè nhicún vii-né. Daaní, nú ni yàha-ne iin tñùndoho, ò nú quidáquini nèhivi xi-né ñà-nhicún-né palabra xi-ya, dandu luegu naxicócuñ inì-nè, te nacóò-néa.

¹⁸ “Daaní, nahi tata nì còyo mahi iñù nduú nèhivi iníni xí palabra ìi, ¹⁹ doco cuàhà gà nacáni ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudú stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vàchi xího sàstñuhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xi nùú palabra xi Dios ñà-mà cùú nihíndéá chindeá-né. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùú ñuhù vàha nduú nèhivi iníni xí palabra

ì, te xiníndísá-néa. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-ndùú-né na iin viú nì cana viì, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxin tantu, te ò ñà-nì cana ùni dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì la dèhé, icumiá tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumiá natui claruá. ²³ Nì cúminí vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichi váha). Váchi divi vara chitácuhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacuhá-nsiá. Doco nú ininí vaha-nsia, dandu chícá ñihitáhvi-nsiá cundaá vaha inì-nsiá. ²⁵ Váchi nēcuaçhì sàñhúhù (ñà-vàha) inì-xì, chícá más icumí-nè ñihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñhúhù ndisa (ñà-vàha) inì-xì, ndé iyuhu (ñà-vàha) ñhuhù inì-nè, icumíá cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñhuhivì ì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòò-tè (nácòtò-teá); daaní sàñaà quidì-te. Doco tata mà, xitià te sahnúá, mate có-cundáá inì-te ìndù modo sahnúá. ²⁸ Váchi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xitià, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchi icumí ndanchito cosecha, vachi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnú mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachi sàhà-ñá cundaá vaha inì-nsia nansa iá ñhuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaá inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà. Váchi tata mà, mate tata chícá cuati iá ñhuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsidaa gá ñà-tátá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòò casi mahì ndahà-nú —nì cachi-yá.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yànè, según nansa nì sàà-nè cundaá inì-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòò mii-yá xì nēcuaçhì dacuahá-yá, dandu nì dátui nsihì-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuñ Jesús tàchi, te nì nàcúñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñàà quivì yucán, nì cachi-yá xì nēcuaçhì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar

³⁶ Dandu nì dānācūitāi compañeru-yá nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yá inì lancha, ducán nì saca-neyá cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùi gá lancha ndoò stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñá iin tàchi dānā, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xinu-tè ndè inì lancha mà, sàdaani chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, ìndùhu-yá quidì-yá cahà-nú, ihì almohada òni-yá. Dandu nì dānsicūihnu inì-nèyá, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndúlócò-ní ñà-vihini cui-ndá?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yá, nì càhàn-yá nì sadi-yá nùù tàchi mà, te nì cachi-yá xì tècuí mar:

—Ihù-nì ní coò, te nì ndúdádì.

Dandu luegu nì cucuiin tàchi, te nì nàcúñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yá xì nēcuaçhì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guá-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhì sàstnùhù nēcuaçhì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nēcuaçhì yohó, te dècuèndè tàchi xì mar ininí xì-né?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñhuhù inì iin nēcuaçhì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nēcuaçhì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñhuhù ñà-malu inì-xì, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xì-ìndùxin nsii. ³ Váchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuhni xì-né, mate cadena nì cundúá. ⁴ Cuàhà xichì nì sàcunuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahné-nèa, te dacuahí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxinítunì-nè. ⁵ Nicanicuaàn ndui te ñuú ndáhi loco-nè, xicánúú-né yucú xì mahì cueva mà, danácuehè-nè mii-né xì yuú. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dayáá-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcuiin sisi-nè nùù-yá, ⁷ ndáhi ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi mii-ní), Dèhemani Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndahví nùu-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchimà, vèchi làcà nì cachi-yà xi-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùu tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vèchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùu-yà ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu.

¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñâyücandüá, nì sacundahví nùu-yà, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù nì cùhùn-nsí màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dándàá-yáñà. Ñâyücandüá nì caquea nùu tiàa ma cuàhàn, nì sacùñuha ini cochi yucán. Nahi ùi mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-si ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiáa xi cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xi nècuàchi ini ñuu mà xi stná nècuàchi ndoó ranchu. Dandu nèhivi ndoó yucán, vèxi-ne cundehè-né ñà-ndüá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-né nècuàchi nisa ñuhu cuàhà ñà-malu ini-xi, iá-nè, ndixi-né sicoto, sàni nàcòo nsihi sàxinítní-nè. Dandu nèhivi yucán, nì cayùhí-nè. ¹⁶ Te nècuàchi nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xi nsidaa nèhivi mà sàhà cochi xi sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivi cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-né nùu-yà ñà-nì quèè dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchi nisa ñuhu ñà-malu inì-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xi-yà cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còo—cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xi tnahà-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xi-ní, te nì cuhi ini-ya mii-ní.

²⁰ Ñâyücandüá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xi-né. Te nsidaa nèhivi yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchi ñahà

²¹ Dandu nì nayáha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivi nùu-yà. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchi cusáhnü nùu iin veheñuhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùu-yà, nì tutuyuhu-né ñuhu nùu sàhà-yà, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùu-yà, cachí-nè:

—Meru cucáhví dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cùí-ñà.

²⁴ Ñâyücandüá, cuàhàn-yà xi-né. Te cuàhà gá stná nèhivi cutnahá xi-yà nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xi-yà ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahi nèhivi mà cuàhàn stná iin nècuàchi ñahà cuhí. Ûxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchi quidátátná, doco cóni nìhi nècuàchimà chindee-ñànè. Còo, chícá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né ðihùn xí-né sàhà. ²⁷ Doco na nì xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yà mahi nèhivi cuàhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùu sicoto xi-ya, ²⁸ vèchi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sicoto-ní xi-ya, vátuni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndàà nduá), luegu nì cucuñin nùu-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándúvaha iin nèhivi xi poder xi-ya. Ñâyücandüá, nì naxicocuñin duma-yà yàtà-xí mahi nèhivi cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí icà sicoto xí?

³¹ Dandu nècuàchi dacuahá-yá, nì cachi-nè xi-yà:

—¿A có-xini-ní ñà-cuàhà guá nèhivi ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índü chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí icà sicoto xí?”?

³² Dandu nì xiconúu-yà nì indehè-yà, áma nátüi nècuàchi nì quida mà. ³³ Te nècuàchi ñahà mà, ndé quidí cuisí-né ñà-yùhí-nè, vèchi ináhà-nè ñà-ndüá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sacuñin sisi-né nùu-yà, te nì cachi ndàà-nè xi-yà nsidaa ñà-ndüá nì cuu xi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátuni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxío cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivi vèxi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì cacachi-nè xi nècuàchimà:

—Sàni xihí dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuñ gá-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócó-yà sàhà ñà-ndüá nì cachi-nè, cuisí-ní nì cachi-yà xi presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vâha inì-ní.

³⁷ Dandu ni cachi-yà ñà-màsà cúnáhâ gá nêhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te ni sàà-yà xì-né ndé vehe presidente mà, te ni xini-yà ndoó chitu nêhivì, yáha ga quidácuahâ-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu ni nsihvi-ya vehe, te ni cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xíhì ñahà chiì yohó. Quidí uun ni-ñâ.

⁴⁰ Doco nêcuàchimâ, ni sâcündiaa uun-neyâ. Ñâyùcândüâ, ni tavâ nsihí-yánè fuera, te ni saca-ya yuadihá xì nêcuàchi cutnâhâ xí-yâ, ni yâha-ne ndé indúhu ñahâ chiì ma. ⁴¹ Dandu ni tñii-ya ndahâ-ñâ, cachi-yà:

—Talita cumi —te uní cachâmâ dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xí', ndacuiin xâ.

⁴² Dandu vichi vichi ni ndacuiin-ñâ ni nacacanu-ñâ, vâchi nahi ùxin ùi cuiâ xicâ-ñâ. Te nêcuàchi cutnâhâ xí-yâ, ni candulocó sâstnùhù-né sâhâ ñâ-ndüâ ni cuu. ⁴³ Doco mii-yâ, ni chinaha-yánè ñâ-màsà cáhí-nè xì nêhivì ñâ-ndüâ ni xini-nè. Dandu ni cachi-yà xì-né ni dâcúxí-ñêña.

6

Ñâ-ndüâ ni quida nêhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu ni quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yâ, te nchícun stná nêcuàchi dacuahá-yá, ndacá tnâhâ-né xì-yâ cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, ni sâhàn-yâ veheñuhu, te ni quesaha-yâ dacuahá-yâ nêhivì. Te na ní inini-ne ñâ-ndüâ ni cachi-yâ, ni ndulocó-nè, cachi-nè:

—¿Índù ni xini-ndâ ni nihitâhvi guá nêcuàchi yòhó? Te ¿Índù ni xini-ndâ ni cunchichí guâ-né? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vâchi iin ana tùha yâcún yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahâcuha-ne, ¿a có-ndòò stná-nè yohó ndé ndòò-ndâ?

Ducánì ni cachi-nè ñâ-ni cuduchi inì-nè sâhâ-yâ. ⁴ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Iin ana câhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni câhàn-nè, dandu siempre quidáñúhù nêhivì ñuu mà-né, doco nêhivì ñuu mii-né, ò tñaha-ne, ò nêhivì vehe-ne, cóó, có-quidáñúhù-ñânè —ni cachi-yâ.

⁵ Ñâyùcândüâ, màncùí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nêcuàchi cuhí, ni chitândóó-yâ ndahâ-yâ diquì-né, te ni nduvâha-ne. ⁶ Te ni ndulocó-yâ ñâ-có-cunì nêcuàchi ñuu mà cunindisá-né.

Nansa ni techuín Jesús nêcuàchi dacuahá-yâ ñâ-dacutiâ-nè palabra ìi

Dandu ni nacâhin-ya vuelta cuàhâ ñuu cuatì, ni dâcuahá-yâ nêcuàchi ñuu yucán. ⁷ Dandu ni cana-ya ùxin ùi nêcuàchi dâcuahá-yâ, te ni dândâcú-yâ ñâ-cutnahâ ùi ùi-nè cùhùn. Te ni sâhatahvi-yánè ñâ-tavâ-né ñâ-malu. ⁸ Te ni cachi stná-yâ xì-né ñâ-còò ni-ñânâ cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xì-ne; còò morral, còò pan, còò dihùn cunihi-ne inì siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnâi-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te ni cachi stná-yâ xì-né:

—Nú cuàhàn-nsiâ cundoos-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoos-nsia yucán ndé cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cunì nêhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nemâ, te catù-nsiâ sâhâ-nsiâ ñâ-còyo yâcá ñuu mà. Vâchi ñâ-jaàn cunduu testigu diquì-né quivì coo juicio xì-ne. Te yùhù cachí' xì-nsiâ, na sàà quivì ndâcàn Dios cuenta sâhâ cuàchi, dandu chicâ cuàhâ castigu icumì nêcuàchimâ nihì-né nùù nêcuàchi (malu) ni sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sânahâ.

¹² Dandu nêcuàchi dacuahá-yâ mà, ni caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, ni câhàn-nè xì nêhivì ñâ-ndiâ icâ-né naxicocufin inì-nè sâhâ cuàchi-ne. ¹³ Te ni tavâ stná-nè cuàhâ ñâ-malu ñuhú inì nêhivì, te ni saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhâ nêcuàchi cuhí, te ni dândúvâha-ñânè.

Nansa ni xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñâ-cuàhâ guá ni xitiâ fama xi Jesús, ñâyùcândüâ, ni xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sâhámâ ni cachi tèmâ:

—Sâni natiacu Juan Bautista, te ñâyùcândüâ quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán ni cachi tèmâ. Doco dava ga nêhivì, ni cacachi-nè sâhâ-yâ ñâ-divi Elías nisa ìa sânahâ nduú-yâ. Te dava ga-nè, ni cachi-nè ñâ-iin nêcuàchi câhàn cuenta xi Dios nduú-yâ, nahi nêcuàchi profeta sânahâ.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó ni cachi-te na ní xinitnùhu-tè sâhâ-yâ:

—Còó, divi Juan nduú-né, vâchi sâni natiacu-nè, mate ní quendodó dìni-né ni quide.

¹⁷ Ducán ni cachi tèmâ, vâchi antes ni chicadi-te Juan, ni dândâcú-te nùù soldadu xì-te, te ni tñii tèmânè. Ñâyùcândüâ ni sâcunhni-nè cadena, te ni sâcündiadi-nè vehecâa. Pues nsidaa

ñà-jaàn ni quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòo vaha-tè nùu iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñá mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcàndúá ni cachi Juan xí-té:

—Có-sáha Dios lugar coo-ní xí ñahàdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn ni xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahni-ñáné, doco mànicúí. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhá-té Juan ñà-nduú-né iin nècuàchi nihnú ndáá inì-xi, te ì stnà ini-nè. Ñàyùcàndúá, yúhí-tené. Te divi sàhàjan ni xidahan stnà-te nècuàchimà nùu ñahà mà. Te cudí stnà ini-te cunini-tè ñà-ndúá cachí nècuàchimà, mate cóni sàà-te cundaà vaha ini-te.

²¹ Doco ni sàà iin quívì ni cuu ofrecer nansa dandáñúhù ñahà màné, vachi ni naxinu rey mà cuà, te ni quida-tè iin vicò cahnú ni casaà cuahà tè-cúsáhmù ñuu mà, xì cuahà stnà comandante capitán, xì stnà cuahà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu ni quihvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te ni itasaha sàstnùhù-ñá, ni dàcúdíi ini-ña rey mà xì stnà tè-xínduu visita xí-té. Ñàyùcàndúá, ni cachi-te xí-ñá:

—Ndéni ñàhà ni cui cunú, càcùn-ñá nù, te nihùn-ñá.

²³ Te ni chinaha-té Dios ñà-ndéni ñàhà ni cui ni càcàn-ña, cuaha-tèñá, mate ni cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusáhmù-te, cuaha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcàndúá ni quee-ñà cuahàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùu dihi-ñá:

—¿Ndíá nduá càcùn?

Te ni cachi dihi-ñá:

—Dini Juan Bautista càcùn —ni cacha.

²⁵ Ñàyùcàndúá, yàchi ni nansihvi ñahà chiì mà ndé iá rey mà, te ni xicàn-ña, cachí-ña:

—Dini Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuahà gá ni cuhuun ini-te, doco sàhà-ñá sàni dandáa-te, te sàhà stnà visita ndoó yucán, ñàyùcàndúá có-cuní-te dama-tè ñà-ndúá ni cachi-te xí-ñá. ²⁷ Sàhàjan vichi vichi ni techuún-te iin tè-cùhùn cahni xì Juan, te cunihì temà dìni-né ndixi.

²⁸ Ñàyùcàndúá, ni sàhàn temà vehecà, ni quendodò-tè dìni-né, te nihí-teá ini iin charola ni nansihvi ni sàhà-tè ñahà chiì mà, dandu mii-ñá, ni sàhà-ñá dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinìtnùhù nècuàchi nìsa dacuahá Juan, dandu ni casahàn itnii-né ni naquihin-ne iquicúñù nsii ma ni sùxin-ne ni chicao-nèà ndé nduú cueva xì nsii.

Nansa ni dàcúxí Jesús ùhùn mìl nèhivì

³⁰ Daaní, ni cansiaa nècuàchi ni techuún Jesús cacanu, te ni canataca-nè nùu-yá, ni nacani-ne xí-yá nsidaa ñà-ndúá ni quida-ne xì ñà-ndúá ni chinaha-nè. ³¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòo nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán ni cachi-yà, vachi ni có-cúsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuahà guá nèhivì quee nsihvi nùu-né. ³² Ñàyùcàndúá ni nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé cóò iin. ³³ Doco ni xini nèhivì cuahàn-yà, te cuahà-né ni nacuni-nèyà, ñàyùcàndúá ni caquee-ne nsidaa ñuu ni dàyáa-nè, te dihna-ne ni sàa-nè nùu-yá. ³⁴ Ñàyùcàndúá, na ní quee-ya nùu lancha mà, ni xini-yà cuahà gá-nè ndoó, te ni cuhi ini-yànè, vachi nahi riì cóò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndúá, ni dàcuahá-yánè cuahà ñàhà.

³⁵ Daaní, na ní cuaà ni catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xí-yá nùu-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuahàn ni cuaà, te lugar yohó, cóò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcàndúá, ndaquindèè-ní xì nèhivì yohó ñà-ni cutià-nè cùhùn-nè ndé ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vachi cóò ñà-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te ni cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cìentu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsiánè?

³⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahàn-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndúá, (ni ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, ni cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu ni dandá-cú-yá ni mácúndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yùcú cuí. ⁴⁰ Te ducán ni quida-ne ni sàcúndoo yucùn-né, cìentu cìentu-ne, te dava cìentu dava cìentu-nè nùu iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu ni tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, ni ndacoto ndiaá-yà diqu-xí, te ni naquimaní-yá Dios sàhà-ñá. Dandu ni dàcuachí-yá pan mà ni sàhà-ya nècuàchi dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà nùu nèhivì cuahà mà; daaní, divi-ni ducán ni quida stnà-yà xì ùi siaca, ni dàcuachí stnà-yàsi nùu-né. ⁴² Te ni xixi nsidaa-né ni

ndenuu ini-né. ⁴³ Dandu ni chivàha-ne ñà-ni cuyodò gá, pedazu siaca xi stná pedazu pan, te ni chitu ùxin ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa ni sanduu nêhivi ni xixi xi pan mà.

Nansa ni xica ndodò Jesús nùu tècuìi mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha ni cachi-yà xi nècuàchì dacuahá-yá ñà-ni mácuñuhu-ne ini lancha, te codonùu cueé-né nùu-yá cùhùn-né inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yá danácutiá-yá nêhivi cuàhà mà. ⁴⁶ Te ni nsihi ni ndaquindèè-yá xi-né, dandu ni nana-ya iin yucù ni xicàn tàhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ñi lancha mà mahi mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yá ñuhu íchí. ⁴⁸ Dandu ni xini xicá-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnú iá nahi pala, vâchi caná tàchì ladu nùu-né. Ñâyùcàndúá, sinduhá ni sàa-yá nùu-né, xicándódo-yá nùu tècuìi mar, te nihnú ini-yá yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-né nansa xicá-yá nùu tècuìi ducán, dandu ni càna ndee-né, vâchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vâchi nsidaa-né, ni xini-nèyà, te ni ndulocó-né, yúhì cuàhà-né. Doco ni càhàn-yá xi-né, cachí-yá:

—Nacuàhandee ini-nsia, vâchi yùhù nduí; màsà yúhì-nsiá.

⁵¹ Dandu ni quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te ni cucuiìn tàchì mà. Ñâyùcàndúá, cuàhà sàstnùhù ni ndulocó gá-né. ⁵² Vâchi cóni sáníhi váha ini-né sàhà milagru ni nducuahà pan mà, vâchi ùhì mànihi ini-né.

Nansa ni dàndúvâha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xi-né mar mà, dandu ni sàa-yá ñuhu íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xi-yá nùu barcu mà, dandu vichi vichi ni nacuni nêhivi ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñâyùcàndúá, ni cadayáà-né cuàhàn-né inicutu ladu yucán, ni sàquhìn-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihi-né nècuàchimà vâxi nùu-yá itánduhù-né nùu camilla. Te ndéni ni cui ni xinitnùhu-ne iá-yá, divi yucán ni sàa-né xi nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni ni cui, yucán ni cachtánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichi, te ni xicàn-né ñà-siquiera nùu sàhà sícoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana ni dúcùn ndahà-xí ducán, ni nduvàha-ne.

7

Ñà-ndúá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndá

¹ Daaní, ñuu Jerusalén ni caquee dava nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu vâxi-ne, ni quesaa-né nùu Jesús. ² Te ni caxini-né nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixi-né comida xi-ne, te cóni ndahá-né. Ñâyùcàndúá, ni caxitnùhu-ne nècuàchimà. Vâchi modo jaàn nduhí ndahá-ndá (càhàn-né). ³ Vâchi nècuàchì fariseu mà, xi nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndahá-né, mà cúxi-né, vâchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú ni sàhàn-né yâhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-né chivàha-ne, vâchi icúmí-né nacate stná-né taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñâyùcàndúá, nècuàchì fariseu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu, ni xicàn tnùhù-né nùu Jesús, cachí-né:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿índù chuun có-nchicùn-né estilu xi xii-ndá? vâchi có-nduhí ndahá-né na xixi-né.

⁶ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Ñà-ndáà nduá ni cachtitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sánaha, vâchi dananí uun-nsia vâha-nsia. Pues ñà-yòhó ndúá ni cachi Dios, te ni tiaa Isaías yucán:

Nêhivi yohó, cui-síni yuhù-né quidáñuhù-né yùhù, màdi ini anima-né, vâchi xica ié' cahan-né. ⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá', vâchi nêhivi ùun nduú ana ni quidavàha xi ley chináhá-né nêhivi, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihní-nsia ñà-ndúá ni dàndácú Dios, doco ñà-ndúú ley xi nêhivi ùun, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu ni cachi gá-yá xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí ini-nsia vâtùni nacoo-nsia ñà-ndúá ni dàndácú Dios, te cui-sí estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehe-nsiá casu yohó): sánaha ni cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú ni càhàn ùhí iin nêhivi diqui iin yuadíhí-né, dandu icúmí-né cui-né. (Ducán ni cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vâchi cachí-nsiá vâtùni cachi iin nêhivi xi yuadíhí (ndahví-né): “Mà cúí chindei mii-nsiá xi ñà-ndúá icúmí, vâchi sání cachi sàhà nsidaámà ñà-ndúá dihùn ñi; vâchi sání cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xi Dios nduá”. ¹² Te nú ducán ni cachi nècuàchimà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-né yuadíhí-né (xi dihùn mà). ¹³ Ñâyùcàndúá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sání ndòo ley ñi mà, te cui-sí estilu ni ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yucán icúmí stná-nsiá —ni cachi Jesús.

¹⁴ Dandu ni cana-ya nêhivi cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te ni cachi-yá xi-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha ini-nsia: ¹⁵ mà cúnsidá cuàchi ni-iin nêhivi sâhà ñà-nduá xixi-né. Còo. Ñà-nihnú ini anima-nè, te quidá-néá, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima-nè. ¹⁶ Ni cúnini vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu ni yâha-ya ini vehe, te ni ndòo nêhivi cuáhà mà tuvêhé. Dandu ni ndàcàtnùhù nècuàchi dacuahá-yà nùu-yà ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te ni cachi-yà xi-né:

—¿A có-sânihì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iguicúñú-ndà, nú ni queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùu Dios. ¹⁹ Vâchi màdi ini anima-ndà quihvia. Còo, tixi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán ni cachi-yà sâhà-ñà cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdi cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu ni cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nêhivi, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vâchi anima nêhivi ñuhù cuàchi-ne, te sâhà ñà-ñuhámà ini-né, ñà-yùcánduá quidá stná-nè cuáhà ñà-có-ndiáá; vâchi nacání quini ini-né, te ò câhàn-nè xi nècuàchi cóni nándàhà xi-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xi ndé ni nêhivi ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuihná-né; te xího stná-né ñà-icúmi ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-né xi ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-né; tûha quini stná-né, te có-cùcâhàn nùu-né; te cuáhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-né, te câhàn quini-ne diquí ñanìtnaha-ne; cuadú stná-né, te nacání ndévâha ini-né. ²³ Pues ducán quidá-né, vâchi ñuhù nsidaajàn ini anima-nè, te na quidá-néá, dandu dacuidá cuàcha-nè —ni cachi-yà.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchi ñahà inga ñuu icúmi xí inga religión

²⁴ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuáhàn-yà ladu ñuu Tiro xi ñuu Sidón. Te yucán ni sàà-yà visita iin vehe, doco có-cuní-yà cundaà ini nêhivi ñà-íá-yà yucán; doco mànicúí coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vâchi vichi vóchi ni xinitnùhu iin nècuàchi ñahà inácáá iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchi inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé íá-yà, ni sàcuiin sisi-né nùu-yá, ni sacundahví-nè nùu-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco ni cachi-yà xi-né:

—Dihna icúmi cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nêhivi inga ñuu), vâchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sihina cuati. Vâchi mà vâha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco ni cachi tu nècuàchimà xi-yá:

—Ñà-ndáá nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tixi mesa, ñíhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñâyùcánduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Vâtùni cachi-ní. Ñâyùcánduá, xuhun-ní vehe-ní, vâchi sàni quee ñà-malu nùu dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchimà vehe-ne, te ni xini-nè indúhu ví dèhe-ne cama, vâchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa ni nduvâha iin nècuàchi dòhò, te ihin stná-né

³¹ Dandu ni quee Jesús ñuu Tiro mà, ni yâha-ya ñuu Sidón, xi stná ladu Decápolis, te ni nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nêhivi yucán, ni saca-ne iin nècuàchi dòhò có-câhàn vii stná, te ni casaà-nè nùu-yá, ni sacundahví-nè ñà-ni chindánuú-yá ndahà-yá ñà-ni nècuàchimà, te nduvâha-ne. ³³ Dandu ni tava cuaán-yá nècuàchimà, te ni dàquihvi-ya ñà-ni dindáhà-yá ini tùtnù-né. Te ni dàcóyo-ya tedií-yá ñà-ni dindáhà-yá ni chituu-ya nùu yáá-né. ³⁴ Dandu ni ndacoto ndiáá-yà diquí-xí, te ni sàcàn ini-yà, cachi-yà xi tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu ni nuna tùtnù-né, te ni nduvâha stná yáá-né, vâtùni câhàn vii-né. ³⁶ Te ni cachi-yà xi nsidaa nêhivi ndoó yucán ñà-màsà cachi-nè ni-íñàhà xi nêhivi, doco entre más cachi-yà xi-né ducán, vihi gá cuáhà ni sate tnùhu-ne sâhà-yá. ³⁷ Te yâha ga ni ndulocó nsidaa nêhivi, cachi-né:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú iñàhà. Dècuèndè tètòhò natiácú quidá-yá, xi stná tè-ihin dânáccâhàn-yà.

8

Nansa ni dàcuxí Jesús cùmi mil nêhivi

¹ Quiví yucán ni nataca tu cuáhà sàstnùhù nêhivi, doco còo ni-íñàhà cuxi-ne. Ñâyùcánduá, ni cana Jesús nècuàchi dacuahá-yà, te ni cachi-yà xi-né:

² —Yùhù cuhí ini nêhivi yohó, vâchi sàcuàhàn-ndà ùni quiví ndoó-né cutnáhà-né xi-ndà yohó, te còo cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dâncuítie-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cutá-nè ichi, vâchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu ni naxiconihí nècuàchi dacuahá-yà nùu-yà:

—Doco ¿índù nihí-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu ni xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà íá —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni dàndàcù-yá ni mácùndoo vii nsidaa nèhivi mà ñuhù. Te ni tnii-yá ùsà pan mà, ni naquimani-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchí-yáñà. Dandu ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà nùù nèhivi cuàhà mà. ⁷ Te ni ía stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcànduá ni naquimani stná-yá Dios sàhà-sí, te ni cachi-yá xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivi. ⁸ Dandu nèhivi cuàhà mà, ni caxixi nsidaa-né, te ni ndenuu ini-nè. Te después, ni dàtácá-nè ñà-nduá ni cuyodò gá, te ni chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivi ni caxixi ma, nahi cùmi mil ni sanduu-ne. Daaní, na sáni dàncuítì-yá nsidaa nèhivi mà, ¹⁰ dandu ni nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yá xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasáà-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachi' xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoó uun-yanè, ni ndècàhnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichì cuàhàn-yá inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihí-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdò nècuàchì dacuahá-yá cunihì ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cùndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchì xì pan xi nècuàchì fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachi-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihí-nda vaxì, ñàyùcànduá cachi-yá xì-ndà ducán —cachi-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yá ñà-nduá ndatnúhù-nè, dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cò-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còò pan nihí-nsiá vaxì. ¿A có-nsinúú ini-nsia (ñà-nduá ni xini-nsiá)? Yùhù xiní' tàñàha ga cundaà ini-nsia. ¡Na cueé guá sánihì ini-nsia!

¹⁸ Íá nduchinúù-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te íá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tià, ¿nadaa ga icá pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá?

—Ûxin ùà —cachi-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmi mil nèhivi, ¿nadaa icá pedazu pan ni dàtácá-nsiá?

—Ûsà —cachi-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A tàñàha ga mànihì ini-nsia?

Nansa ni dàndívàha Jesús iin nècuàchì cuáá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yá xì-né ñuu Betsaida, te nèhivi ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuáá ni quesaa nùù-yá, sacùndáhvi-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndùvaha-ne.

²³ Ñàyùcànduá, ni tnii-ya ndahà nècuàchì mà, te ni tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yá tédìi-yá nduchinúù-né, te ni chituu-ya ndahà-yá ndè cùhì nùù-né. Dandu ni ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sáni natùinuu-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nèhivi, xicánúú-né, doco na íá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchinúù-né, te ni indehè nsíi-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchinúù-né, te ni natù nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yá xì nècuàchì mà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yàha-ne ñuu tii ma, ni màsà cachi-nè xì nèhivi ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísà-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu ni xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachi-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivi?

²⁸ Te ni cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachi-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú cachi-nsiá?

Dandu ni cachi Pedro:

—Divi Cristu (ni quixi diqui-xi) nduu-ní.

³⁰ Dandu ni sàcùnaha nsidaa nècuàchi dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xi nèhivi dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

³¹ Dandu ni dátui-ya nùu-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Ni cachi-yà xi-né ñà-mii-yá ana nduu Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí-yà ndoho cuahà-yá. Váchi tè-sáhnú xidandacú, xi stná dùtù xicusahnú, xi stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchi ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivi-yá. Doco tixi ùni quivi icúmí-yà natiacu-yà, ³² ni cachi-yà, cáhàn vate-yá xi-né ducán. Ñàyücàndüá, ni tavà cuaán Pedro-yà, ni cachi-nè xi-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán. ³³ Doco ni nacuíco-yá ladu yàtà-yá, ni indehè-yá dava ga nècuàchi dacuahá-yá, te ni cáhàn duchi ini-yá xi Pedro, cáchí-yá:

—Cuxio-ní nùí, váchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nihnú vaha inì-ní Dios. Cuisi chuun xi nèhivi ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu ni cana-ya nècuàchi dacuahá-yá xi dava ga nèhivi ndoo yucán, te ni cachi-yà xi-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu nacoo-ne ñà-ndüá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Váchi nú cuní iin nèhivi dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñúhù-nèamà cundua. Doco nú ni cúí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Váchi mate ni nihí iin nèhivi nsidaa ñà-lá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùu Dios. Cóò, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivi nacuiin-ne anima-nè, cóò, mà cúí. ³⁸ Váchi nèhivi tiempu vichi, nacóò-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyücàndüá, iin nècuàchi iá mahi nèhivi malu ndoo vichi, te cucáhàn nùu-né yàha-ne ladu xì, te ò cucáhàn nùu-né cunini-ne palabra xì, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduu Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí stnáí nacuai' mii-né quivi naxicocuíñ. Váchi icúmí naxicocuíñ ñuhiví yohó, cutnahí xi ángel ì-xì quixi, te ndiaha gá icúmí nanchii' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu ni cachi stná-yá xi-né:

—Palabra ndácuisi nduá yohó cachitnùhi xi-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchi itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xi poder xi-ya —ni cachi-yá.

Nansa ni nadama Jesús mii-yá ni natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, ni yàha iñù quivi, dandu ni saca-ya Pedro, xi Jacobo, xi Juan, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndè òni iin yucù ducún, te yucán ni nadama-ya mii-yá; tucu ni nàcùnàhà-yà ni xini nècuàchimà. ³ Ni nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te ni nanchii' yèhà. Na cuxín yaa ñà-ndüü yùhà (dini yucù), ducán ni nducuxán. Cóò ni-iin nèhivi ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán ni ndecoyo stná nèhivi (sàhana) nani Elías xi Moisés, ndatnùhù-nè xi-yá. ⁵ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —ni cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhí nsidaa-né, ñàyücàndüá ni cóni cúndáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, ni nuu iin vicò yucán, te ni dàhvi nsidaa-né vicò mà. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cáchí-yá:

—Dèhemani' nduu ana yohó. Cunini-nsiá ñà-ndüá cáchí-yá.

⁸ Daaní, ni ndacoto nècuàchi dacuahá-yá, doco na iin cáchí cóò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichi mànuu-ya xi-né yucù yucán. Te ichi mà ni dandàcú-yá nùu-né, cáchí-yá:

—Màsà nácáni-nsiá xi nèhivi ñà-ndüá ni xini-nsiá dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduu Tnaha Nèhivi Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyücàndüá, ni chivàha nècuàchimà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacáni cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yá. ¹¹ Dandu ni xicàn tnùhù-né nùu-yá, cáchí-nè:

—¿Indú chuun cáchí nècuàchi ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuíñ-nè?

¹² Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuíñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-lá vii. Doco ñansa cáchí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacániamà nansa icúmí ndohi xi nansa icúmí nèhivi cahíchi ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivi, ni quida ndevàha-ne xi nècuàchimà nacua ni cudii ini-nè, váchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa ni tava Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tèchii

¹⁴ Dandu ni nasaa-yá xì compañeru-yá ndé ni ndóo dava ga nècuàchi dacuahá-yá. Te yucán ni xini-yá ndoó cuàhà nèhivi sàni nataca nùu nècuàchimà. Te ndoó stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nàá tnahá-né xì nèhivi xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivi cuàhà mà mii-yá, luegu ni ndulocó nsidaa-né, te ni cadayáa-nè vaxi-ne, ni casàhú-nè xí-yá. ¹⁶ Dandu ni ndacàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Ndíá ndatnúhú guá-nsiá xì nècuàchi yohó?

¹⁷ Dandu ni càhàn iin ana iin mahi nèhivi cuàhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùu-ní, vachi inácaá iin ñà-malu ini-te, te sadíá nùu-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni ni cui iá-te, vaxa sahní ihá`-te, ducán`-te, dandu queé chihñù yuhù-té, saxindíá tnahá nùhu-té, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvi nùu nècuàchi dacuahá-ní ñà-tavá-néà, doco mànicúì.

¹⁹ Dandu ni cachí Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quiví icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná ini sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nù.

²⁰ Dandu ni saca-ne tèchii ma vaxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu ni sahní ihá`-te, ñàyucàndùá ni sàcàsàn-té, natùì nihní-te, te caná chihñù yuhù-té. ²¹ Dandu ni xicàn tñùhù-yá nùu yua-té, cachí-yá:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuàhà xichi nduá-te mahi ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcàsàn-té, vachi cuníá cahniá-te. Ñàyucàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida maní-ní xì-nsí.

²³ Dandu ni cachí Jesús xì-né:

—Cuisi cuníá cunindisa-ní, te vátùni. Vachi iin nècuàchi xiníndisá, vátùni nihitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu ni sacu yua-té, te ni càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndisè vichi; te nú cò-sài cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-ní cúníndisá gué`.

²⁵ Dandu ni xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivi natáca. Ñàyucàndùá, ni dándacú-yá ni sadi-yá nùu ñà-malu mà, cachí-yá:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nàxícócuñ gò nansihvu ini-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhià, ni dándacùchá`-te, te ni quea cuàhàn. Doco nahi ana ni xihí ni ndòo-tè. Ñàyucàndùá, cuàhà nèhivi ni cachí-nè:

—Sàni xihí dahuun-tè.

²⁷ Doco ni tñii-ya ndahá-té ni ditá-yá, te ni dándacuíñ-yàte.

²⁸ Daaní, ni quihvi cuaán-yá xì nècuàchi dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán ni xicàn tñùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicúì tava nsiùhù ñà-malu mà (nùu-te)?

²⁹ Dandu ni cachí-yá xì-né:

—Mànicúì, vachi ñà-malu taha quisi mà, có-queá nansa ni ni cui, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihí stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchi dacuahá-yá cuàhàn-yá xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yá, vachi có-cuní-yá cundaà ini nèhivi índù xicànúu-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchi dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yá cui-yá), te dohó ni cachí-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhiví, icúmí yahi ndahá nèhivi (malu), vachi ía iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivi yùhù; doco tixi ùni quiví icúmí natiacúì.

³² Pues divi nduá ni cachí-yá, doco cóni sàá nècuàchimà mànihí ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yuhí stná-nè ndacàtnùhù-né nùu-yá sàhà-ñiá.

Nansa ni cachí Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu ni sàa-yá xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yá ini iin vehe yucán, dandu ni xicàn tñùhù-yá nùu-né, cachí-yá:

—¿Ndíá nduá ndacàtnùhù tnahá guá-nsiá ichi vaxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun ni ndòo-ne, vachi ichi mà ni cuàà-nè ndacàtnùhù tnahá-né índù nècuàchi chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyucàndùá, ni sàcòo-ya, te ni cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te ni cachí-yá xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dándacú, te cunucuachi stná-nè nùu nsidaa nècuàchi dava ga.

³⁶ Dandu ni cana-ya iin tètii ni chicani-ya mahi nsidaa-né, te ni numi nihni-yàte, cachí-yà xi-né:

³⁷—Nú sàhà yùhù quidáñhúhù nēhivì iin tètii nahi tē-yòhò, dandu davani quea na ian yùhù quidáñhúhù-nē. Te nú yùhù quidáñhúhù-nē, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñhúhù stná-nē ana ni techuun-xí vāxi.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xì-nda íá-nē

³⁸ Dandu ni cachi Juan xi-yá:

—Maestro, ni xini-nsi iin tiàa tavá xi ñà-malu nù nēhivì, te ndácùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhà xì-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, ni sadi-nsi nù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco ni cachi Jesús xi-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nù-né, vāchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì', te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè diquí. ⁴⁰ Vāchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xì-nda íá-nē. ⁴¹ Te nú ináhà nēhivì nduú-nsià nēhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsià, dandu seguru icúmí-nē nihí-né ñà-vàha xi-ne nù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá ni sàha-nensià ni xihí-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchì

⁴² Dandu ni cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátùcù nēhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vāchi chicá vāha màcùndiacu iin yùè yòdò dùcùn-né, te ndiachi-né mahi mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vāha ni táhndèà. Vāchi chicá nsiaha (sàà-nsià nù Dios) xi iin-ni ndahà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo nduúà, te ndiachi-nsià andea, vāchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vāha ni táhndè stná, vāchi chicá nsiaha (sàà-nsià nù Dios) xi iin-ni sàhà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo nduúà, te ndiachi-nsià andea, vāchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchìnú-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vāha ni tavá-nsiáñà. Vāchi chicá nsiaha sàà-nsià xi imindaa nù-nsià, te màdiá coo nduúà, te ndiachi-nsià andea. ⁴⁸ Vāchi sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nēhivì, icúmí-nē (yàha-ne tñundoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cundua, na ian nduhádi comida) ñà-queá iin. ⁵⁰ Vāha ga iin, vāchi nsidá ádiá ñà-xixi-ndá; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (íá vāha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsià xi anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáte stnàhà-ndà xi nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu ni quee Jesús ñuhu yucán, cuahàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea íá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán ni nataca tu cuahà gá nēhivì nù-yá. Te ni quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán ni casaá stná nècuàchì fariseu, te ni càhàn-nè xi-yá àma níhìndèè-né coo nansa daquée cuàchi-ne diquí-yá. Te dohò ni cachi-nè xi-yá:

—¿A vátùni íá ñà-cate stnàhà-ndà xi ñahàdihí-ndà?

³ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¿Ndíá nduá ni dándacú Moisés quida-nsia?

⁴ Te ni cacachi nècuàchì yucán:

—Ni sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsià, cuiis sàhà ñà-cò-cùní-nsià cunini vii-nsià, ñàyùcànduá ni tiàa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòò ñuhívì, còó. Vāchi na ní quidayucun Dios ñuhívì, dandu ni quidayucun stná-yà nēhivì, iin-ne ni sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nù yuadíhí-né. ⁸ Ñàyùcànduá, mate diín diín ni sanduu-ne antes, doco na imindaa nēhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-nduú gá-nè diín diín nēhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nēhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nēhivì màsà cáte stnàhà-né —ni cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu ni ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nù-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te ni cachi-yà xi-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdihí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè ìi-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa ni chitandòo Jesús ndahà-yá òni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vaxi nùu-yá ñà-chitandòo-yá ndahà-yá òni. Doco nècuàchì dacuahá-yá, ni sadi-nè nùu nècuàchimà. ¹⁴ Te na ní xini-yá ñà-nduá quidá-né, ni cuduchi ini-yá, cachi-yá:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nú. Màsà cádí-nsià núá, vachi ana nihnú ini-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìi xì Dios. ¹⁵ Te yùhù cachì xì-nsiá, nú màsà cóo (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichi ñuhivì ìi xì mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —ni cachi-yá.

¹⁶ Dandu ni nuni nihni-yañà, ni chitandòo-yá ndahà-yá òni, te ni xicán tàhvi-yá ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ñá.

Nansa ni cachi Jesús xi iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà ni quihin Jesús ichi cuàhàn-yá, dandu ni xini-yá yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàa-te nùu-yá, ni sàcuùn sisi-té, cachi-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachi-ní xì ndiá nduá quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuañàn.

¹⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¿Ndiá nduá disàhà-xì cachi-ní xì? “Mii-ní vaha-ní”? Vachi cóo ni-iin nèhivì úun vaha ndisa, cui si nú nduú Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa ni dándacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-nda xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáhí-nda ni-iin tñuhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvi stnàhà-nda. Te icúmí stnà-nda quidañuhu-nda yuadhi-nda.

²⁰ Dandu ni cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíi.

²¹ Dandu màni màni ni indehè-yate, vachi cuú ini-yá sàhà-té, te ni cachi-yá:

—Cumáni gá inga iñàhà quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví, dandisá, nihitáhvi-ní sàà-ní ansivì, te yucán cucumì ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhì, mate ni cui-ní nhica cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá ni cachi-yá, ni ndulocó-te, te ni cuhuun cuahà ini-te, vachi yáha ga cuicà-té. Ñàyúcànduá, ni quihin-tè ichi cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, ni xiconúu-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhivì ìi xì Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga ni ndulocó-nè. Ñàyúcànduá, inga xichi ni càhàn-yá xì-né, cachi-yá:

—Hijos, na ùhì guá nihitáhvi iin nècuàchì càhvi xì ñà-cuicà-xì yàha-ne ñuhivì ìi xì Dios.

²⁵ Ñà-ndáa nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùu chicòhò nduhù iqui; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ìi xì Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu ni indehè vaha-yanè, te ni cachi-yá:

—Nèhivì ñuhivì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vètuni, vachi nsidaa iñàhà, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Nsihù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmí-nsì, te vaxi-nsi nhicùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachì xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàhà, dandu iin cientu gá tantu icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vachi iin cientu gá tantu ñà-jaàn nihitáhvi-nè mientras íà-nè ñuhivì yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhivì. Doco na sàà-nè inga ñuhivì vaxi xì-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuañàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè càhà-xì quivì yucán; te cuàhà ana nhicùn càhà-xì vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùu-nè.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ìchì mànana ndé ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùu-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-né, te yúhì-né. Dandu ni tavá cuáán-yá nsi-úxìn ùi-né, te ni nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndá ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnù yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xì veheñùhu. Te icúmí nècuàchì mà cachì-né ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuacùndiaà-te yùhù, te cahní cuii-te yùhù; te sivi ñà-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivi icúmí natiacuí —ni cachì-yà.

Ñà-nduá ni xicàn Jacobo xi Juan nùu Jesús

³⁵ Daaní, ni tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan nùu-yá, cachì-né xì-yá:

—Maestro, cuni-nsi quidamani-ní xì-nsi iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu ni cachì-yà:

—¿Índù ñàha cuni-nsiá quide?

³⁷ Te ni cachì-né xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnù-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhà-ní, te inga-nsi coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu ni cachì-yá xì-né:

—Mii-nsiá, có-sáñhì ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá nùí. ¿A vátùnì cundee ini-nsiá ndoho-nsiá nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —ni cachì-né—, vátùnì stná nsiùhù.

Dandu ni cachì-yá xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsiá nahi yùhù; te icúmí stná-nsiá yàha-nsiá tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-dañihitáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsiá iin iin ladúí, mà cúí, vàchì có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì ñihitáhvì cundoo ladúí, cuiisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchì diví sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu ni cuduchi gá ini-né sàhà Jacobo xi Juan mà. ⁴² Doco Jesús, ni cana-ya nsidaa-né ñà-ní nátácá-né nùu-yá, te ni cachì-yá xì-né:

—Ináhà-nsiá sàhà tè-cùsáhnù inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnù-te nùu-né. Vàchì nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchì nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-né cunduu-ne ana xinúcuáchì nùu nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchì nècuàchì cuní codònnù nùu-nsiá, icúmí-né cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésàí ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñà cunucuachi míí nùu-né ni quesaí, dandu después cuàhi vida xì cui cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —ni cachì-yà.

Nansa ni quida Jesús milagru, te ni natùinuú iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, ni sàà-yá xi compañeru-yá iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ìchì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ìchì yucán íá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchì dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te ni tiacu-né sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyucànduá ni quesaha-né ndáhi-né, cachì-né:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì ini-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, ni canáhà-né xì nècuàchì mà:

—Màsà ndáhi gà-ní —cachì-né.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndáhi-né, cachì-né:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì ini-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu ni cucuiin-yá, te ni cachì-yá xi compañeru-yá:

—Cana-nsiané ni quixí-né.

Dandu ni cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachì-né xì nècuàchì mà:

—Màsà cùhúún ini-ní; ndacuiin-ní, vàchì caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyucànduá, ni tavá-né dòò-né, ni dàndiàchì-né iladú. Te yàchì ni ndacuiin-né cuàhàn-né ndé íá-yá. ⁵¹ Dandu ni xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachì-yá:

—¿Ndíá nduá cuní-ní quide?

Te ni cachì-né xì-yá:

—Cuní natùinuú, maestro.

⁵² Dandu ni cachì-yá xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchì sàni nduvàha-ní ñà-ní xinindisa-ní.

Dandu luegu ni natùinuú-né, te ni tenchicùn stná-néyà ìchì cuàhàn-yá.

11

Nansa ni cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ní sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni ñuu Olivo. Dandu ni càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuèé-né nùu-xì. ² Te dohó ní cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùu-xì; te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivi nùu-nsiá indù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuíin-si —ní cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu ní quihin ùi nècuàchì mà ichì cuahàn-né, te ní xini-né yucán iín burru ní cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehé iin vehe. Ñàyùcàndüá ní ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, ní cachi-né:

—¿Indù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu ní naxiconihí nècuàchì mà nacua ní cachi-yà xì-né. Dandu ní sàha nèhivì mà permisú ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndüá luegu ní saca-nési cuahàn-né ndé íá-yà, te ní chitándòó-né sicoto xì-ne diqu-sí. Dandu ní sàcùnùu-yási. ⁸ Te cuahà nècuàchì yucán, ní chitánduhù-né dòò-né ichì nacua cuahàn yàha-ya. Te dava-ne, ní sahnde-né ndahà yutnù ní chindoo stná-né ichì. ⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchì nchìcùn cahà-xì, cánandee-né, cachi-né:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhe mii-yá íá ansivi! —ní cachi-né.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán ní sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñuhu cahnú, te ní xini-yà nansa íá nsidaa iñàha yucán. Dandu ní quee-ya ñuu mà cuahàn-yà xì ùxin ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídi-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì ní quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco. ¹³ Te ní xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te íá ndahà cuii-nu. Ñàyùcàndüá, cuahàn-yà cundehè-yà a có-càà sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya ní xini-yà micuísì ndahà-nú íá. Còò quisì vídi, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-si. ¹⁴ Dandu ní cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídi-yó caxì nèhivì.

Te ní inini stná nècuàchì dacuahá-yà ní cachi-yà ducán.

Nansa ni tavà Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñuhu

¹⁵ Ní nsihì ñà-yúcán, dandu ní sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñuhu cahnú, te ní taxi nsihí-yá tè-dicó xi tè-xiín yucán. Ní naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te ní ducùn stná-yà silla xi tè-dicó xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuco ní-iin nèhivì carga xì-ne yàha-ne patiu veheñuhu cahnu-ma. ¹⁷ Te ní càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachi-yà:

—Dohó cachi Dios nùu tutù ì: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxì nsidanicuú ñuu càcàn tàhvi-né nú”, cachi-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuíhnà.

¹⁸ Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, iníni stná-né ñà-ndüá ní cachi-yà. Te vichì yúhì-nèyà, vàchi ináhà-né ndulócó nsidaa nèhivì sàhà ñà-ndüá dacuahá-yà. Ñàyùcàndüá ní quesaha-né nandúcu-né nansa cui cahní-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu ní quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa ni ichì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vaxì tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yà, te ní nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te ní xini-né sàni ichì dahuun-nù ndé yohò-nú. ²¹ Dandu ní nsinuu iní Pedro, te ní cachi-né xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù ní càhàn xì-ní, te ní sadi-ní nùu-xì icu, jàni ìchì-nu!

²² Dandu ní cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vàha-nsiá Dios. ²³ Vàchi palabra seguru nduá cachi` xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, decuèndé vátùni dandacú stná-né nùu yucú jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua iní mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-né cuu nacua ní cachi-né. ²⁴ Ñàyùcàndüá, yuhù cachi` xì-nsiá, nsidaa iñàha ní càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-ndüá ní xicàn-nsiá, dandu nihí-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichì xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá, te xini ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsiá. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátùni cuicahnú stná ini Yuandíahá-nsiá íá

ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vàchi nú có-xicáhnú ini-nsià sàhà ñanitnaha-nsia, dandu mà cuicáhnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa ni cachi tē-xidandacú cò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndúá quidá-yá

²⁷ Daaní, ni sàà tu-ya xi-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán ni casaá stná dùtù xicusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchì xidandacú nùú ñuu mà, ni ntàtuu-ne nùú-yá, ²⁸ cachí-né:

—¿Índú ni ñihí-ní derechu quida-ní ñà-ndúá quidá-ní? ¿Ana divi ni dándacú nùú-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù cuní stnáí ndàcàtnùhí nùú mii-nsiá, te nú ni nàxícónihí-nsiá nùú, dandu cachtñuhu stnáí xi-nsiá ana divi ni dándacú-xi núú'. ³⁰ Cachi-nsiá xi' ana divi ni dándacú-xi núú Juan (Bautista) ñà-quida ii-né nèhivi. ¿A Dios ni cachi xi-né, te ò nèhivi ñuhivi? Naxiconihí-nsiá nùú.

³¹ Dandu nècuàchì mà, ni candatnuhu tnahá nsidaa ní mii-né, cachí-né:

—Nú ni cachí-ndá Dios ni dándacú-xi núú Juan, dandu cachí Jesús xi-ndá ¿índú chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchì mà? ³² Te nú ni cachí-ndá divi nèhivi úun ni cachi xi-né, (dandu ni mà quéé ví stná mà).

Ducán ni cacachi nècuàchì mà, vàchi yúhí-né ndiá ndúá cachí nèhivi xi-né, vàchi nsidaa nèhivi, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù núú Dios ni sanduu Juan. ³³ Ñàyucándúá, ni cacachi nècuàchì mà xi-yá:

—Có-cùndáá ini-nsi ana divi ni dándacú-xi núú Juan.

Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnáí xi-nsiá ana divi ni dándacú-xi núú' ñà-quide ñà-ndúá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, ni quesaha Jesús nacání-yá xi-né puru ejemplu. Te dohó ni cachi-yá xi-né:

—Ni ia iin lamú, ni dānāndēe-ne nducu yòhò si-uva nùú ñuhù xi-né. Te ni quida-ne corra-ñà, xi stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te ni quidavàha stná-né iin torre ndé cundiaa peón inii itu-né. Dandu ni tatu-né itnii medieru, te cuàhàn-né inga ñuu xicà.

² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihín chii fruta mà nùú medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, ni catnii medieru mà-né, ni sahní cuií-tené, te ni taxi-téné, còò ni-ñàha nihí-né ní násáá. ⁴ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni ni cacani yuu-téné, ndé ni dānācuèhē-te ñini-né, te ni canàhà-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu ni techuún lamú mà inga peón nùú-té. Doco tēmà, ni sahní dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi ni techuún lamú mà más gá peón nùú-té. Doco divi ducán-ní ni cuu, vàchi dava-ne ni sahní cuií-tené, te dava ga-né ni sahní dahuun-té.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dēhemaní lamú mà ndóo ga. Ñàyucándúá último ni techuún stná-né dēhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dēhe-ne, ni cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, ni candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tē-yòhò nduú tē-icúmí ndutahví xi nsidaa ñuhù yohó. Vichí cahní-ndáté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohá”, ni cachí-te. ⁸ Ñàyucándúá ni catnii-té dēhe lamú mà, ni sahní-téné, te ni dācānā-te nsii ma yàtā corra.

⁹ 'Pues vichí, ¿ndiá ndúá icúmí lamú mà quida-ne xi medieru mà? Icúmí-né nùhù-né yucán, te cahní nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xi-né.

¹⁰ Dandu ni cachi gá-yá xi nèhivi mà:

—A táñàha ga cahví-nsia nùú tutu ii xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Ni ia iin cavá, te ni cahíchí ini albañil-ñà. Doco vichí sání sàà mà ni sàcùndua yùú vícò esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndá Señor nduú ana ni quida ducán. Te ndulócò-ndá ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducán nacání nùú tutu ii, ni cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, ni cundaa ini-né divi mii-né cáhàn-yá sàhà-xí na ní cacani-ya ejemplu mà. Ñàyucándúá, ni cuni-né tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhí-né nèhivi cuàhà yucán, ñàyucándúá, ni nacoo-neyà, cuàhàn-né.

Nansa ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndá

¹³ Dandu ni techuún-né iin ùú nècuàchì fariseu quixi xi iin ùú nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuni-né dadaná-neyà na cáhàn-yá. ¹⁴ Ñàyucándúá, ni ntàtuu-ne nùú-yá, cachí-né xi-yá:

—Maestro, ináhà-nsí mii-ní, ana ndàà cuisí ini-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivi, ni có-yúhí stná-ní ni-iin nèhivi, vàchi chináhá ví-ní ñà-ndúú ichi váha Dios. Cachí-ní

xì-nsí: ¿A vátuni sáha Dios lugar ñà-chiyáhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyáhvi-nda, á coó?

¹⁵ Docó Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tñhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcàndüá, ni cachi-yà:

—¿Índü chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihì-nsia iin dihùn quixi, cundehià nansa iá’.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dihùn plata mà, ni indehè-yáña, te ni cachi-yà xi-né:

—¿Bueno, ana ñinúù-xí, te ana ñiquívi-xì itúú ìcà dihùn yohó?

Te ni cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndüá icúmi-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndüá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —ni cachi-yà.

Dandu ñehivì ininì, ni ndulocó-nè ñà-nchichí guà ni naxiconihí-yà nùù nècuàchìmà.

Nansa ni cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu ni catnàtuu itniì nècuàchì saduceu nùù-yà ni càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisá-né icúmi natiacu nsii. Ñàyùcàndüá, dohó ni cachi-nè xi-yá:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò dehe-ne ni ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmi ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahà mà, áma cóó iin dehe-ne; dandu quida-nda cuenta na ìan dehe nsii-ma cunduu meé mà”. ²⁰ Cunaha-ní, ni sandoo ùsà ñani. Te nècuàchì chicá sahnú, ni nandàhà-né xi iin nècuàchì ñahà, doco ni xihì-nè, te còò dehe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chicá nchìcùn gà, ni nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco ni xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dehe-ne. Te divi ducán ni cuu stná xi nècuàchì ùni. ²² Deçuèndè ni sàà nsi-úsá-nè ni nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne ni xihì-nè), doco còò ni-iin dehe-ne ni ía (xi ñahà mà). Daani, último ni xihì stná nècuàchìmà. ²³ Ñàyùcàndüá, na sàà quívi (cachi-nsià) natiacu nsii, ¿índü tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsá-nè nisa ìa xi-ñá —ni cachi-nè.

²⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Còó, có-cachì vii-nsià, vachi có-cundáà inì-nsia nansa cachì tutu ìi xí Dios, ni có-cundáà stná inì-nsia ñà-càhnú-guá poder xi-ya. ²⁵ Cunaha-nsià, na sàà quívi natiacu ñehivì, mà nandàhà gá-nè, vachi nahì ángel ndóo ansivi icúmi-nè nanduu-ne. ²⁶ Te vichì cuàhìn càhìn xi-nsià sàhà nansa iá ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu ni tiaa Moisés ndé cachá’ sàhà yutnú tii (xìxìn), te iá Dios mahi-nú, te ni cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachì-yà. ²⁷ (Ñàyùcàndüá, itiacú ìi nècuàchì sàhana ma), vachi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuiis ñehivì itiacú càhvi xi-yá. Ñàyùcàndüá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-ndüá cachì mii-nsià —ni cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús índü ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daani, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, ni inini-ne nansa ni ndatnuhu stnahá-né, te ni cundaà ini-nè yáha ga ni naxiconihí víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndüá, chicá ni tñàtuu-ne, te ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

—Nùù nsidaa ñà-ndüá ni dándacú Dios, ¿índü ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-dándacú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, ñehivì Israel, vachi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmi-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha ñehivì. ³¹ Daani, nacua cachì ley primeru mà, ducán cachì stná ley ùi dándacú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmi stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda”. Còò cá ñà-ni dándacú Dios chicá ndiaá nùù ùi ñà-jaàn.

³² Dandu ni cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachì vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáa nduá, vachi imindaa Dios iá, còò cá ana nduú Dios, cuiis mii-yá. ³³ Te icúmi-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, xi nsidaa voluntad xi-nda, xi nsidaa stná valor xi-nda; te icúmi stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, á sea nduá iin quisi coco nùù-yá; te ò ndéni promesa ni cúí —ni cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, ni xini-yà ni naxiconihí víi nècuàchìmà nùù-yá; ñàyùcàndüá ni cachi-yà xi-né:

—Làcà iyuhu-ni cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin ñehivì ñuhivì ìi xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi ní cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nêhivì, cóni sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xî-yá.

Ana divi nduú yohôtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivi íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nêhivì, te ní cachi-yà xî-né:

—Cachì nêcuàchì ley xî veheñùhu: “Descendencia xî xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachì nêcuàchimà, doco ¿índuvì cunì cachàmà? ³⁶ Vâchì divi xii-ndà David ní tiaa stná-né sàhà Cristu tixi poder xî Espíritu Ìi xí Dios, te dohó ní cachi-né:

Ní cáhàn Yua-nda Dios xî Stohì (divi Cristu), ní cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ndé cachì sàà cundeí nùù nsidaa tè-xinì ùhì xî-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, ní cachi Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, ní cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xî-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —ní cachi Jesús.

Te nsidaa nêhivì cuàhà yucán, cudí ini-nè xî ñà-nduá cachì-yà.

Ñà-nduá ní cachì Jesús sàhà nêcuàchì ley xî veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachì-yà

³⁸ Dandu ní dâcuahá gá-yà nêhivì, cachì-yà:

—Cótó quida-nsia na xiquida nêcuàchì ley xî veheñùhu. Vâchì ñà-dii xî-né nduá canuu-ne cundixi-ne sícoto quihín vico, te casáhú tñùñuhu nsidaa nêhivì xî-né yàhvi. ³⁹ Te na sáhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tûha stná-né (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-né vehe nêcuàchì ní xihì ì-xí, dandu después sâcuíta-ne nacuatú cuàhâ-né na ian ndisa guá vâha-ne. Sâháyucándüá, iin castigu chicá fuerte icúmí-né nihî-né —ní cachi Jesús.

Nansa ní nacuni Jesús cuàhà gá ndiáá promesa tii ní sàha ñahâcuáán ndahví

⁴¹ Iin xichi íá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xî Dios, te indêhe-yá nêhivì daquéé-ne dihùn ini alcancia mà. Têculcà, cuàhà gá dihùn ní dàquéé-tè. ⁴² Dandu ní quixi stná iin nêcuàchì ñahà ndahví ní xihì ì-xí; te ní dàquéé-ne ùì dihùn cuàti ndiáá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñâyùcándüá, ní cana Jesús nêcuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te ní cachi-yà xî-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá ní sàha nêcuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-ní sàha nsidaa gá nêhivì yucán. ⁴⁴ Vâchì nsidaa gá-né, cuisì ñà-cüyódo nùù-né nduá ní sàha-ne. Doco nêcuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco ní sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-né.

13

Ñà-nduá ní cachitnùhu Jesús cuu xî veheñùhu cahnú íá ñuu Jerusalén tiempu xî-ya

¹ Daaní, na ní quee-yà veheñùhu cahnú, dandu ní cachi iin nêcuàchì dacuahá-yá xî-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá íá yùù nahnú ní cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáá stná vehe yohó!

² Doco ní naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xini-nsiá vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vâxi iin quivi, dandu ní mà códotnahá gá ní-iin yùù yohó, vâchì icúmí fá caà nsìhà quida nêhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xî-né ndé yucù Olivo íá frente veheñùhu cahnú, te yucán ní sâcòo-ya. Te na ndoó-né xî-yá yucán, dandu ní cáhàn ùni-nè xî-yá, divi Pedro, xî Jacobo, xî Juan, ní ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-né:

⁴ —Cachì-ní xî-nsí índù quivi cuu nsidaa ñà-ní cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúú quivi cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu ní cachi-yà xî-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhví ní-iin nêhivì mii-nsiá. ⁶ Vâchì cuàhà ana icúmí quixi danani úun-né nduú-né yùhù, te cachì iin iin-ne xî nêhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nêhivì nihî-né dandahví-né.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia íá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhí-nsiá, vâchì fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, íá gá ñà-vâxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xî ñuu, icúmíá nàá stnahá. Vâchì cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xî inga ñuu. Te icúmí tñaa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tñùndoho cunduumá.

⁹ Doco mii-nsiá, cundoo tûha-nsia, vâchì icúmí nêhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensiá cùhùn nùù tè-xicusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuií-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñà cãhvi-nsiá yùhù, ñâyùcándüá, icúmí-né datnátuu stná-né mii-nsiá nùù gobernador xî nùù rey

(ñà-càhàn tnùhù-né diqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísá-nsiá cunini-temá. ¹⁰ Te ðecuèndè inicutu ñuhívi icúmi cuitiá stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xínu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmi ñehívi canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensiá cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsiá ni-iyuhu índul palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còo, cuiisí nacua dachitnùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xi-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còo, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmi dacàhàn xi-nsiá.

¹² 'Doco dava ñehívi, ðecuèndè ñani-né icúmi-né cahin-né nùù autoridad ñà-cui ñècuàchimà. Te dava stná-né, ðecuèndè ðèhe-ne cahin stná-né ñà-cuiá. Te dava stná-né, ðecuèndè yuadíhí-né cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-né. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmi nsidaa ñehívi cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vaha ini-nsiá ðecuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsiá nùù Dios.

¹⁴ 'Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmi coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quívi cuni-nsiá sàni sàcuñin figura mà iin xaan ndé còo permisu cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xi tutu yohó. Pues na sàà quívi yucán, dandu ni cunúðehé nsidaa ñehívi ndoó ladu Judea yohó cùhùn-né yucù. ¹⁵ Te nú ðinìvèhé ndoó-né (quetátú-né), dandu (yàchi ni nuú-né cunudèhé stná-né), doco màsà nànsihvi ga-né vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmi-né. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-né. ¹⁷ Te ðndahví ñècuàchi ñàhà cuhí cuàhàn tìnuuà mèé-xi quívi yucán! Te ðndahví stná ñècuàchi icúmi xí mèé chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cùvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsiá mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmi ñehívi ndoho-ne quívi yucán. Còo cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quívi ni cuyucun ñuhívi xí ndé quívi coamà. Ni quívi después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundèhe ndahví Dios, dacúxió yàchi-yà tnùndoho ma, dandu ndútù nsihí ñehívi ñuhívi ni cùf. Doco sàhà ñehívi sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchi dacúxió-yà tnùndoho.

²¹ 'Quívi yucán màsà cuníndísá-nsiá yuhù ñehívi cachí xi-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmi quixi cuàhà tètùhù, te iin iin-tè cachi-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmi quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó ñehívi, àma níhì stná-te dandahví-te ñehívi nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùf. ²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsiá, vachi sàni cachitnùhì xi-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmi cuu.

Nansa icúmi cuu quívi naxicocuñin Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quívi yucán, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsiví itándiáá ansiví, icúmi-sì còyo níhni-sì nùù ñuhívi. Te sitnùù nahnú, icúmi stná-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natùu yuhù ana nduú Tnaha Ñehívi Ñuhívi, cundehè ñehívi ñuhívi yuhù sàmànu mahi vicò xí poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànui. ²⁷ Dandu luegu icúmi techuín ángel xí cùhùn-né inicutu ñuhívi ñà-danátácá-né ana nduú ñehívi sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihí gá xica ñuhívi xí ansiví, doco icúmi-né nataca-né quixi-ne quida ángel xí.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xi-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà ini-nsiá iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúu tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xí mii-nsiá; quívi cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachí xi-nsiá, dandu vátùnì cundaà stná ini-nsiá ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñin nduá; sà-itúu níhni. ³⁰ Te mà sàà cui nsihì ñehívi itiacú vichi ðecuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachí xi-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmi sàà ansiví xí ñuhívi ndañuhá, doco palabra xí, còo, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco ní quívi, te nì hora naxicocuñin, ni-iin ñehívi có-ínahá-né, nì ángel ndoó ansiví, có-ínahá stná-né. Nì stná yuhù ana nduú Dèhemani Dios, có-ínahá stnà; cuiisí Yuamání nduú ana ínahá.

³³ 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsiá, te cunihnu vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índu hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-né cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, níhí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiáá yehé, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índu hora divi naxicocuñin yuhù ana nduú Lamú xi-nsiá, sea cuñàà, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi nanáá icúmi naxicocuñin, ñàyùcànduá còtó (nandódó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quidí-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcànduá, yuhù cachí xi-nsiá nacua cachí xi nsidaa ñehívi xí, nì cundóo tùha-nsiá —nì cachí Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcu-né nansa tnií-ne Jesús

¹ Daaní, cumaní gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, ni nanducu-né nansa tnií dehé-né Jesús ñà-cui-yà. ² Doco ni cachì-nè:

—Còó, màdi mahì vicò (quida-nda ducán), vèchi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tñàmì itnu òni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì ni sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yà, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá òucùn-xì. Yùu ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tñàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchimà òucùn quidi ma ni sòdò-nète itnu òni-yà. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guá-te? ⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà ùhì quee iin ùni cientu òihùn plata dasàn-nda nùu nècuàchì ndahví.

Ducán cachì-nè, cánàhá-nè xì nècuàchimà.

⁶ Doco ni cachì Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánàhá-nsiá xì-né? Vèchi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xì'. ⁷ Vèchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoo-né xì-nsiá, te mà ùhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhì, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xì sàhà-ñà cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachìtñuhì xì-nsiá, nsidanucú ñuu ndé sàà razón ndiaha xì Dios inicutu ñuhivì, yucán icúmì sàà stná palabra sàhà ñà-vaha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdò-né nècuàchimà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùu nècuàchì xidandacú

¹⁰ Nùu ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè nùu dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xì nècuàchimà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudii ini nècuàchimà na ni cundaà ini-nè. Te ni saquin-né compromisu chiyàhvì-ne. Ñàyùcànduá, ni quesaha Judas mà nandúcu-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena òi

¹² Daaní, ni sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te quivì yucán xihì stná lelu nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, ni cachì nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu ni dándacú-yà nùu ùi compañeru-yà, cachì-yà:

—Cuahàn-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmì-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihví-ne, yucán càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xímá, cachì-nsiá xì-né ñà-dòhò cachì maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmì nècuàchimà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu òiquì-xì ndé sà-iá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu ni quihin ùi nècuàchimà ichì cuahàn-nè. Te ni sàà-nè ini ñuu mà, te nacua ni cachì-yà, ducán ndisa ni cuu. Ñàyùcànduá divi yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu ni sàà stná-yà xì nsi-ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yà. ¹⁸ Te na ndoo-né xixí-né, dandu ni cachì-yà xì-nè:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xì'. Te yohó iá-nè xixí-né xì-nda.

¹⁹ Dandu ni nàcúndoo nsidaa nècuàchimà tñunsi ini, te ni cachì iin iin-ne xì-yà:

—¿A víhínì yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachì inga-nè.

²⁰ Dandu ni cachì-yà xì-né:

—Nùu nsi-ùxin ùi-nsiá, iin-nsia cuahàn cahin xì', mate iin-ni xixí-né xì-nda, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáa nduá, icúmì cuu ndisa ñà-nduá' ni cachitnùhu nùu tutu ò ñà-icúmì cui yùhù ana nduu Tnahà Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuahàn cahin xì', òndahví-nè! Chicá vaha màsà túnuu-né ñuhivì ni cùí —ni cachì-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, ni tnií-ya iin pan, te ni naquimani-yà Dios sàhà-ñá, te ni dàcuàchì-yáñà, ni dasàn-yà nùu nècuàchì dacuahá-yà mà, cachì-yà:

—Tnií iin iin-nsia pan yohó, vèchi nahi iquicúñu yùhù nduá.

²³ Dandu ni tnií stná-yà pocillu, ni naquimani stná-yà Dios sàhà ñà-ñùhù, te ni sàha-ya ni caxihì nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni cachì-yà:

—Ndutè si-uva yohó, nahi níi nduú-te, vâchi divi sâhà níi icúmí nacoi iin ichi sâa cunchicùn nêhivi nú sâni xitiâ-ñâ sâhà cuâhâ-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà còhó gué' ndutè si-uva yohó ðècuèndè cachi sâa nacoho saa tûi-te quívi sâa cusahnú Dios inicutu ñuhívi yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñâ-ináhâ-yâ icúmí-né nacuaâ-néyâ

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuâhân-nè xi-yâ ndè yucú Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoo nihni-nsia yùhù, vâchi ducán cachi tutu ìi: “Cuâhîn dacúxióé pastor, dandu icúmí riî cuitiâ nihni-si”, cachá'. ²⁸ Doco nú sâni natiacui, dandu icúmí codònú nù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-yâ:

—Mate ni sâa nsidaa nêhivi nacoo nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaâ-ní yùhù. Tãñâha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sâni nacuaâ-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yâha ga ndee ní cãhân-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahni-nèdó, doco mà nunca sâi nacuai' mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducání ni cachi gà stná nsidaa nècuâchi dacuahá-yâ mà.

Nansa ni sãhân Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicân tâhvi-yâ nùu Yuamáni-yâ

³² Dandu ni sâa-yâ xi-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yâ xi-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhîn chicá nùu-xí cãcân tâhvi nùu Dios.

³³ Dandu ni saca-ya Pedro xi Jacobo xi Juan, cuâhân-yâ xi-né. Te ni sãcòo-ya na ian yúhi-yâ, te ni quesaha-yâ yâha ga nacání cuâhâ ini-yâ. ³⁴ Te ni cachi-yâ xi-né:

—Yâha ga ié' tñúnsi ini, na ian cuníâ cahni dahuan yùhù. Ñâyúcandúâ, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tûha-nsia.

³⁵ Dandu cuâhân-yâ chicá nùu-xí, te ni sãcunduhù ndéé-yâ ni xicân tâhvi-yâ nùu Dios, áma cui xucio tñúndoho icúmí-yâ yâha-ya. ³⁶ Te dohó ni cachi-yâ:

—Yuamáni', nsidaa iñâha vâtùni quida-ní. Ñâyúcandúâ, xicân tâhvi nùu-ní áma cúxió tñúndoho icúmí yâhi, vâchi na iin (ñâ-úâ ñuhú iin) taza nduá nùu, te ùhi cohiâ. Doco màdi ñâ-nduá cuní yùhù ni cundúâ, cuisí ñâ-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vâxi tu-ya ndé ni ndòo nècuâchi dacuahá-yâ, te ni xini-yâ xíquidi-nè. Ñâyúcandúâ, ni cachi-yâ xi Pedro:

—Simón, ¿indú chuun quídi-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundo tûha-nsia, te cãcân tâhvi-nsiá nùu Dios sâhá màsà dándáhi ñâ-malu mii-nsiá, vâchi mate íâ voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñâ-quidandee ini-nsia.

³⁹ Dandu ni sãhân-yâ inga xichi, te divi ducán-ní ni cachi tu-ya xi Yua-yâ Dios. ⁴⁰ Dandu vâxi tu-ya, te ni xini-yâ tucutu quídi-nè, vâchi sãdi vãhnâ-nè. Ni cò-nãni tñúni ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yâ. ⁴¹ Dandu tucu tu ni sãhân-yâ ñâ-ùni, te ni nsiaa tu-ya nùu-nè, cachí-yâ:

—Cùdù cuéyââ-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vâchi sâ-íâ, sâni sâa hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhívi, divi hora icúmí yâhi ndahâ nêhivi cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndâ, vâchi sâ-itúú quesaa ana ni cahin xí'.

Nansa ni tñii nêhivi Jesús, te ni suhni-nèyâ

⁴³ Daaní, na cãhân ìi-yâ xi nècuâchimâ, dandu ni quesaa Judas, divi iin nècuâchi nùu ùxin ùi nècuâchi dacuahá-yâ. Te ndacá stná-nè cuâhâ gá tiãa xinihi xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xicusahnú vâxi-tè, xi cuenta xi stná nècuâchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuâchi xidandacú nùu ñuu mà. ⁴⁴ Te sâni ndatnuhu Judas xi nsidaa tiãa xicutnahá xi-né ñâ-coo iin seña ana tñii-tè. Divi ana chitú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sâni quesaa-nè, dandu vichi vichi ni tñatuu-ne nùu Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu ni chitú-nè nùu-yâ.

⁴⁶ Dandu compañeru-nemâ, ni tñii-tè Jesús, ni ndòo-ya ndahâ-té. ⁴⁷ Doco iin nêhivi xí-yâ, ni tavâ-né espada xi-ne, ni cani-ne iin tiãa quidáchúun nùu dùtù cusáhnú, ni sahnde-nè iin tñtñ-té. ⁴⁸ Dandu ni cachi-yâ xi nsidaa nêhivi cuâhâ mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vâxi-nsia nihí-nsiá espada xi garroti ñâ-tñii-nsia yùhù, na ian təcũhnâ nduí, ⁴⁹ mate nsiquívi nisa le xi-nsiá veheñuhu cahnú dacuahí nêhivi, doco cóni tñii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xí' vichi sãhâ-ñâ cuu ndisa ñâ-nduá cachí nùu tutu ìi —ni cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu ni nacoo nihni nsidaa nècuâchi dacuahá-yâ mii-yâ, ni xinudèhé-nè.

Iin tètchii nì xinuðèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tètchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tniì stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chícá cusáhnù. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnú, te nì sàcòo stná-nè xi policia ndoó nadàá nùu ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xi nsidaa Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéé cuàchì diquí Jesús, (te cundua iin cuàchì pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì tui càhàn ducán. ⁵⁶ Vàchi cuàhà tètùhù nì càhàn tñùhù diquí-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndúá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tñùhù-té diquí-yá, cachi-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivi (ñuu-ndá). Dandu tixi ùni quivi cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñá, doco màdi xi ndahà nèhivi cuyucàn, cachi-nè —nì cachi tètùhù mà.

⁵⁹ Doco nì ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-ndúá nì cachi inga-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, cachi-nè xi-yá:

—¿Ama náxicóníhí-ní ni-íñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-íñàha nì cachi-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachi-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemani Yua-nda Dios ndùu-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì mà:

—Jaàn, divi nduí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi na naxicocuñ, ié' ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuí mahi vicò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnù mà, (ní xidà ini-nè, ñàyucàndúá) nì ndata canúu-nè iyuhu sìcoto ndixi-né, te nì cachi-nè xi nèhivi cuàhà mà:

—¡Cò-xiñùhù gá-ndá ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guà nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachi mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yá cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dií-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùu-yá, sahní cuií-teyá xi sicutú, cachi-te:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní cani-ne nùu-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tixi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñàhà chii quidáchúùn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinia Pedro iin-né nadàá stná-nè nùu ñuhu, dandu nì indehè váha-ñá nùu-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xi Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachi-nè:

—Còò, tàcùní nècuàchì mà, nì có-cundáá ini ñà-ndúá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñàhà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ní nì nacuaà tú Pedro-yá.

Daaní, tixi inga ratu gá, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xi-né, cachi-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vachi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivi ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètùhù nduí, nì quixi castigu xi nùu Dios. Yùhù, chináhi Dios, tàcùní nècuàchì cachi-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ù; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xi-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùi xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tuiinu, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xi tèt-cusáhnù nùu ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyucàndúá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xi-yá nùu gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

² Dandu nì xicàn tñùhù-té nùu-yá, cachi-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóo?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yá.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu ni ndacàtnùhù Pilatu nùu-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè diquí-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàhà ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, ni ndulocó Pilatu.

Nansa ni cachi stná Pilatu icúmi Jesús cui-yá

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te ni cui ndiadi cudíi ini nèhivi cuàhà. ⁷ Te quívi yucán ndoó itnii tiàa vehecaà. Vàchi ni casahàn-te revolucíón diquí gobiernu, te ni sahnì stnàhà-te. Te iin temà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcànduá ni caquixi tu nèhivi cuàhà mà ni quesaha-né ni xicàn-nè nùu Pilatu ñà-ni quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te ni naxiconihí-te nùu-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsiá Judea?

¹⁰ Ducán ni cachí-te xi-né, vàchi ináhà-té ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá ni dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, ni chiyuhù-né nèhivi cuàhà mà ñà-ni càcàn-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu ni càhàn tu Pilatu xi nèhivi mà, cachí-te:

—¿Ndiá nduá cuni-nsiá quide xi nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiá.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivi yucán, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu ni cachí tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivi mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cùnì Pilatu ndòò vaha-té xi nèhivi mà, ñàyùcànduá ni dañà-té Barrabás. Te ni dandacú-te ñàhnì cuií Jesús xi chirríón. Dandu ni dandacú stná-te nùu soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, ni casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te ni cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu ni chindixi-tèyá iin sicoto moradu. Te ni cavà-té iin corona iñù ni chicaà-te ñà-ni-yá. ¹⁸ Dandu ni sàcùndiaà-teyá, càna-té, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te ni cani fuerte-te ñà-ni-yá xi iin nù-yòò. Dandu ni casivi dií-teyá, te ni sàcùntasisi-tè nùu-yá, na ian quidáñùhù-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihì ni sàcùndiaà-teyá ducán, dandu ni tavà-té sicoto moradu mà, te ni nachindixi-tèyá sicoto xi mii-yá. Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán ni ndacùhun tnahà-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùu itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xi Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchimà ni tnii soldadu, te ni dàcuidá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu ni casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quívi jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquidini. ²³ Dandu ni cuni-te dacohó-teyá vinu dáca xi iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuni-yá. ²⁴ Daaní, ni chituu-tèyá nchìca cruz. Te ni dasàn-té sicoto xi-ya según nansa ni ñhì iin iin-tè na ní idíquì-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-ñin dàtnàà nduá ni chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán ni cachituu stná-te iin ñà-càchítnùhu índù-ñá disàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán ni sàcùntundiaa stná ùi tècùihnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhà-yá, te ingà-te ladu itnì-yá. ²⁸ Te ducán ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu tutu ùi ndé cachá: “Ni quida nèhivi cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivi yáha yucán, ni canàhà-nè xi-yá, dacuico dínì-né, cahíchi ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacia-ní veheñùhu cahnú, te tixi ùni quívi naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues ní ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danu-ní mii-ní nùu cruz cundehè-nsí —ni cachí-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán ni sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán ni cachí-nè. Te dècùendè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, ni canàhà stná-te xi-yá.

Nansa ni xihí Jesús, ni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxhùú xì ndé càhùni, ni nàcuùin tnùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhùni ni ndàhi ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòò nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchi itá yucán, ni tiacu-nè ndàhi-yà ducán, ñàyucànduá ni cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu ni dáyáá iin-tè ni quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te ni chindaxin-téa xì vinu ni xiò, ni chihi-téa òni iin vara yutnù, te ni sàha-téyá ni sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías naníhi xì-né.

³⁷ Dandu ni ndàhi ndee-yá, te ni xihí-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñuhu cahnú (ñuu mà) ni quedava ì cortina cahnú (sadi nihni cuarto xan). Iin-ni ni ndàtà-ñá ndé òni-xí xì ndé tìxi-xì. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te ni xini-te nansa ni ndàhi-yà, te ni xihí-yà. Ñàyucànduá ni cachi-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemani Dios ni sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchi ñahá, indéhe stná-né (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chíi. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchi ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchimá, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, ni cutnahá stná-né xì-yá ni chindee-néyá. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnahá-né xì cuahá gá stná nècuàchi ñahá ni quixi stná xì-yá ndé ñuu Jerusalén.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahu orá quiví yucán. Te quiví mà nduú stná quiví icúmí-né nsidayu-cun-nè sàhà quiví descansu cunduu inga quiví mà. ⁴³ Ñàyucànduá ni sàà stná iin nècuàchi ñuu tii Arimatea nani José, ni xicàn-né cuerpu xì Jesús. Iin nècuàchi dandacò nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-né sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne ni sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhí-né, ni xicàn-né cuerpu xì-ya. ⁴⁴ Te ni ndulocó-te, a ndísá yàchi gá sàni xihí-yà, á coó. Ñàyucànduá, ni cana-tè iin capitán, ni xicàn tnùhù-té nùù témá a ndísá sàni xihí-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —ni cachi capitán mà.

Ñàyucànduá, ni sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xì-ya. ⁴⁶ Sàháyucànduá, ni xiin nècuàchimá iin dahmá finu, te nihí-néá cuahàn ni naníhi-ne cuerpu xì-ya, ni chiducùn-néyá, te ni chinacaa-néyá ini cueva xì nsii sàni cààn canúú icà cavá. Dandu ni dàtùú-né iin cavá cahnú yuhù cueva mà ni sàcùndiadiá. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, ni caxini stná-né lugar ndé ni sàcùnacaa-yà.

16

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñá quiví descansu, dandu ni sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, ni xiin-ne tàtnà tnàmí ñà-cuníhi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xì Jesús. ² Dandu naha quiví primeru semana ni quihin-ne ichi cuahàn-né cueva ndé iá-yá. Te ni xinu orá. ³ Te cachí-né, iin-ne xì inga-né:

—¿Ana chindee xì-nda dacúxíó xì cavá cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco ni candacoto-ne, te ni xini-né sàni cuxio cavá mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu ni quíhvi-ne ini cueva mà, te ni xini-né iá iin ana nduú na iin nècuàchi chíi, iá-né ladu cuahá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quíhín cuxín yaa. Ñàyucànduá ni candulocó gá nècuàchi ñahá mà. ⁶ Doco ni càhàn nècuàchi iá yucán, cachí-né xì nècuàchimá:

—Màsá yúhí-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcu-nsiá, divi ana ni xihí nchica cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yá. Còò cá-yá yohó. Cundehe-nsiá lugar ndé ni sanduhù-yá. ⁷ Ñàyucànduá, cuahàn-nsiá cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchi dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-icúmí-yá codò-nùù-yá nùù-nsiá nùhù-yá ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cuní-nsiyá, vàchi ducán ni cachi-yá xì-nsiá —ni cachi àngel.

⁸ Daaní, ni caquee nècuàchimá cueva mà, ni dáyáá-né cuahàn-né. Vàchi ni quesaha-né quidi-né, te ndulocó gá-né. Doco sàhà ñà-ni yúhí guá-né, cóni càchí-né ni-ñàhà xì ñehiví.

Nansa ni xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán ni natiacu Jesús naha quiví primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchi primeru ni ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchimá, usá ñà-malu ni sañuhu ini-né antes, doco ni tavá-yá nsidaamá anima-né. ¹⁰ Pues divi nècuàchimá ni xini xì-yá primeru, dandu ni sàhàn-né ni cachitnùhu-ne xì compañeru-yá, divi nècuàchi nisa xicanuu xì-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu ni nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yá, te ni ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xìndísá nècuàchimá.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùu campu, te yucán ni ndecunu tu-ya nùu-né, doco tucu ni nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu ni naxicocufìn nècuàchìmà ni cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xiníndisá stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndüá ni dándacú Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànühù-yá

¹⁴ Chicá después ni ndecunu tu-ya ni natù-ya nùu nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te ni càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vachì cóni xiníndisá-né yuhù nècuàchì ni xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsi-danicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-nè càcu-ne nùu Dios. Doco nècuàchì mà cúnindisá-xàn, nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xiníndisá nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yùhù icúmí-nè tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tñii-né iin còò dānā, te ò nú ni cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-iñàha cuu xì-né. Te icúmí stná-nè chitandóó-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhì, te nduvàha nècuàchìmà —ni cachi-yà.

Nansa mànhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mánana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te ni sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, ni caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, ni cachitnùhu vate-né inicutu ñà-ndüú razón ndiaha xì-yà. Te Stoho-ndà Señor, ni chindee stná-yànè ni sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divì palabra ndàcuisi nduá cachí-nè.

Yohó ni nsihì historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa ni nacani ini San Lucas ni tiaa-ne tutu yohò ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá vïi-né historia nacání xí ñà-nduá ni xini nèhivì xí-nsí ni cuu, ni tiaa-ne nacua ni cachitnùhu nècuàchi ni xininùu mà, vàchi ináhà nècuàchimà nansa ni cuu dècuèndè quivì primeru, dandu ni dàcuítà stná-nè palabra mà, te ducán ni xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù ni nacani stná ini tiaí iin tutu ñà-nacání vïi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá ni ia. Vàchi yùhù, sàni sàni ni cundaà vaha ini sàhà nsidaa chuun yohò dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiaí tutu yohò) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátùni cundaà vaha ini-ní divi ñà-ndáa nduá sàni nacani nèhivì xi-ní sàhà-ñá.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel ñà-icúmi tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea ni sandua, te ñuu yucán nisa ia stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu ni saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xi dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu nduú nècuàchimà. ⁶ Te nihnú ndàcuisi ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Docò còò dèhe-ne, vàchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi nduú-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì ni sàa ni quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nisa icumí dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índu chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías ni quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tívèhè nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma ni ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te ni xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmi-xi inciensu. ¹² Te ni yùhì Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu ni càhàn ángel mà xi-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vàchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá ni xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcànduá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vàchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchi vehe-ní Elisabet; mée tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiàvè. ¹⁴ Cuahà gá icumí-nsià cudii ini-nsia, te naquimani stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icumí cudii ini-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icumí-vè ñihí-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàa-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñaha ga tùinuú-né ñuhivì, docò sàchitu anima-nè Espíritu Ì xi Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachí-nè icumí cuahà nècuàchi raza-ní Israel naxicocuíni ini-nè, te natenchicún-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icumí codonùu quesaa, dandu mii-yá. Icumí-né quida-ne nacua nisa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nisa quida nècuàchi yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icumí-nè càhàn stná-nè xi ana xínduu nècuàchi sahnú ñuu-ní, dandu nsinuu ini nècuàchimà dèhe-ne, te nàcúndoo vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xi cuahà nèhivì có-ndulócò xi Dios sàhà-ñá ñihì nècuàchimà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —ni cachí ángel mà.

¹⁸ Dandu ni cachí Zacarías xi ángel:

—¿Índu iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáa nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsàhnú cuáhí', te ducán stná ñahàdihí', sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te ni cachí ángel mà:

—Yùhù nduá Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya ni techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhì xi-ní ñà-nduá sàni cachí xi-ní. ²⁰ Docò vichi icumí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá ni cachí xi-ní, vàchi có-xiníndisá-ní. Docò seguru icumí cuu ñà-nduá ni cachí xi-ní —ni cachí ángel.

²¹ Daaní, nècuàchi xíndiatu tívèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índu chuun ni cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu ni quee nècuàchimà, docò mà cúí gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, ni cundaà ini nèhivì mà sàni dácuní Dios nècuàchimà iñaha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisí-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después ni cuee Zacarías ni ia-ne ñuu yucán dècuèndè ni xinu quivì xinúcuáchí-nè yucán, dandu ni naquihin-ne ichi mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te ni yaha iin tiempu, dandu ni cundaà ini-nè sàñuhú mée xi ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò ni ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudii ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vàchi ináhà-yá

sácùndiaa nèhivi yùhù; ñàyùcàndüá nì indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhìchi gá ini-nè yùhù”.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel icúmi tùnuu Jesús ñuhivi

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xi iin nècuàchì ñahà chiì nani María. Señorita nduú nècuàchìimà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xi iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaaváha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuàhà-ní gracia nù Stoho-ndà Dios, te cutnáhà-yá xi-ní. Chicá ndiaha sàni nihitáhvi-ní nù nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índu chuun cásàhú nècuàchìimà xi-né ducán? cáhàn-nè. ³⁰ Dandu cachi ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vachi ndiaha gá sàni nihitáhvi-ní nù Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmi coo iin mée xi-ní, tùnuu-vé ñuhivi; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmi-yá nihí-yá, vachi Dèhemaní Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nù Yuamáni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohòtèhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmi-yá cusahnú-yá nù nsidaa nèhivi raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yá.

³⁴ Dandu nì cachi María xi ángel mà:

—Doco ¿índu modo cuu xí ducán, como tàyoó iì yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xi-né:

—Fuerte icúmi quixi Espíritu ìl xí Dios ini anima-ní xi poder iì xi-yá; vachi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcàndüá, iì sàstnùhù icúmi coo mée xi-ní, vachi Dèhemaní Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuahàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuàhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nisa cachi nèhivi mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nihitáhvi-né nù Dios, vachi mà úhi quida-ya nsidanicuú ñahà.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còò, vátuni; yùhù icúmi quide ñà-ndüá cachí mii-yá. Vátuni ni quidá-yá xí' nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa ni cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihín María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucú cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xi Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìimà cásàhú María xi-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tixi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu ìl xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní cáhàn-nè, cachí-nè xi María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xi mii-ní nù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesà-ní ndé ié', mate có-nàtù (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vachi cunaha-ní, na ní tiacuí cásàhú-ní xí', dandu nì ndacùchí fuerte mée-xi tixi ñà-cùdì guá ini-vè. ⁴⁵ Vachi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmi cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuahà gá naquímáni' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuahà gá cudí ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcàcú xí. ⁴⁸ Vachi sàni xinimáni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhí, dècuèndè vichi xi ndé' nicanicuahàn icúmi nèhivi cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuahà gá obra sàni quida-ya xí'; iì ndisa-ya sàni cundaà ini. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmi-yá cundehè ndahví-yá nèhivi cáhvi xi-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndüá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nù-né, xi nsidaa stná tè-xidandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nù chuun xi-tè, te nì chidònù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xihí guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-ñàhà ni nihí-né nù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì cáhàn-yá xi xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmi-yá chindee-yá mii-né xi descendencia xi-ne. Ñàyùcàndüá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir; sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-ndüá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nisa ia ga nècuàchìimà xi Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni cuu quivì nì tùnuu Juan Bautista ñuhivi

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mèè xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèè tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xi nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnúhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, nì cudüí gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vächì cuàhàn màcütuu seña xi Dios icà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nèvé Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índü chuun? vächì còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndüá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocò-né. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vätùni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndüá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnúhu sàhà-ñà, nì chivàha nsihi-neà ini anima-né, cachi-né:

—¿Índü iin clase nèhivì cunduu mèè yohó?

Ducán nì cachi-né, vächì cuahà gá nì chindee Dios-vé.

Ñà-ndüá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnúhu-ne nansa cuàhàn quida òhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-né, te ndiaha gá nì càhàn-né nì quida-ya, cachi-né:

⁶⁸ Cuahà gá naquímáni-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvi nsidaa raza-ndà Israel, vächì sàni indehè ndàhvi-yá ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dácacu-yándó.

⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dácacu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vächì òcuèndé chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dácacu xi-nda, vächì ducán nì cachi-yá xi nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachitnúhu nècuàchì ì mà ⁷¹ ñà-icúmi-yá dácacu-yándó nùù nsidaa ana xini ùhi xi-nda, xi nùù stná ana dava ga có-xiñhù xi-nda, ⁷² te cundehe ndàhvi-yá nsidaa yohòtéhè-nda. Mà nándodó-yá tratu ì nì saquin-yá xi xii-nda. ⁷³⁻⁷⁵ Vächì fuerte nì càhàn-yá ñà-seguru quida-ya ñà-ndüá nì cachi-yá xi xii-nda Abraham, icúmi-yá cuidahan-yándó nùù ndahà nsidaa tè-xini ùhi xi-nda, te mà yúhí gá-nda. Dandu vätùni cunucuachi vii-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmu cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá òiquí-xí ansivi, vächì dihana miun icúmu càhùn xi nèhivì sàhà-ñà natenchicùn-né ichi vaha, dandu na quivì quesaa Stoho-ndà Señor, sándóò tùha-ne. ⁷⁷ Vächì icúmu cachitnúhu xi nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-né, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vächì vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndé òiquí-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yá ñà-datnúu-yá sàxínitnúni-nda, ⁷⁹ xi stná sàxínitnúni nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-itúu ndañuhu anima-xi. Te vichi vätùni cundaca-yándó iin ichi víi ndé cundoo vii-nda nùù-yá, te cudüí gá ini-nda, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnü mèè Juan mà, te nì sàcòò fuerte anima-né. Te iin-ni nì ia-ne yucù òcuèndé nì sàà quivì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-né sàhù sàhà mii-yá xi nèhivì raza-né Israel.

2

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quivì yucán nì dándacù tè-cùsáhnü César Augusto ñà-icúmi nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnü-te nùù-xí. ² Ñà-yucán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacù Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcàndüá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-né ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xi stná José, nì quee stná-né ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-né nani Belén, vächì descendencia xi David nduú stná-né, ñàyùcàndüá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ía David sàhana, ⁵ cuahàn-né dayàha-ne quivì-né nùù lista mà. Te cutnàhà stná-né xi María nècuàchì cuàhàn nandàhà xi-né, te ñuhù mèè xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoó ìi-né ñuu yucán, te nì sàà quivì tùinuù mèè mà. ⁷ Ñàyùcàndüá, yucán nì quesaa-vé ñuhivì; mèè nuu xí-né nduú-vé, te nì chidúcùn-nèvé sicoto ndahví, te nì chinduhù-nèvé ini iin canoa, vächì có-sàà gá vehe ndé quidi nècuàchì xicá ichi.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xi rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quidi ndiaá xi rii xí. ⁹ Te na íin cachi nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuiln-né nùù nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù

inicutu ndé ndoó-né ni quida Stoho-ndá Señor. Ñâyùcànduá, ni cayùhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu ni cachi ángel mà xi-né:

—Màsà yúhí-nsiá, vâchi cunaha-nsiá, yohó vâxi nihí iin razón vâha cunini-nsia, iin razón cudíi ini nsidaa nèhivi ñuhivi nduá. ¹¹ Vâchi vichi ndè ñuu xii-nsiá David sàni tũnuu iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndá Cristu. ¹² Te na sàa-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiáyà, idáducún-yá sicoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaá vâha ini-nsiá divi ñà-ndáá nduá cachí xi-nsiá —ni cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí ni ndecoyo cuàhà gá ángel ni caquixi ansivi, cutnáhâ-né xi ángel ni quesaa primeru mà. Te ndeníhí vâha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Diquí-xí ansivi ni queé cuàhà tñũñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhivi yohó ni cúndóó víi nsidaa nèhivi cudíi ini-yá sàhâ-xí.

¹⁵ Daaní, ni ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu ni cachi nècuàchì xíndiaa xi rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá ni cuu ni cachitnùhu Stoho-ndá Señor xi-ndá.

¹⁶ Ñâyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te ni casaa-nè yucán, ni xini-nè yucán iá María xi José xi stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu ni nsíhi ni xini-nè mée mà, dandu ni cachitnùhu-ne xi nèhivi ñà-nduá ni cachí ángel xi-nè sàhâ-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivi ni inini xi ñà-nduá nacání pastor mà, ni ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòó stná-nè ñà-nduá ni cachí ángel xi-nè, iin-ni nacání ini-nè sàhâmà. ²⁰ Daaní, ni caquihin pastor mà ichi mànuhù-né, ndeníhí vâha-ne Dios, naquímani cuàhâ-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá ni xinitnùhu-ne, xi ñà-nduá ni xini-nè, vâchi nacua ni cachitnùhu ángel mà xi-nè, divi ducán ni cuu.

Nansa ni quida José xi María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quívi, dandu ni sàcùtuu seña xi Dios icà mée Jesús mà, te ni nihí stná-yá quívi-yá; ni sàcùnani-yá Jesús, vâchi ñà-jaàn cunduu quívi-yá ni cachí ángel na táñâha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, ni yàha quívi cuhí quihmi María, vâchi ni quida-ne cumprir nacua iá ley xi Moisés sàhà nadaa quívi coo quihmi-né. Dandu mii-né xi José, nihí-nèvé cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, ²³ vâchi dohó cachí tutu ìi nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhivi, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xi Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-icúmí-nè cuàha-ne ùi lungu, te nú coó, ùi loma cuachi. Ñâyùcànduá, ni sàhàn-nè ni sàha stná-nè quisi mà ñà-cui-si cunduu-si promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa la iin tiàa nani Simeón. Nècuàchi nihnú ndàcuisi ini xi Dios nduú stná-nè, vâchi cahvi víi-néyà, te nihnú vâha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìi xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìi mà sàni cachitnùhu-ya xi-nè antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachí cuninùu-né ana nduú Cristu ni quixi nùu Stoho-ndá Señor.

²⁷ Ñâyùcànduá, quívi yucán ni càhàn Espíritu ìi xi-nè, te ni sàa-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vé nihí-nèvé vâxi quida-ne nacua cachí ley ìi. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, ni sàcùndiaa-nèvé, te ni naquimani-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-íá vichi, Señor mío, vâtuni nacua-ní yuhù vichi, vâchi contentu ié, vâchi nacua ni cachí-ní xí, divi ducán ni cuu ndica, sàni xini ana ni techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, ni chitnùní iní-ní quesaa-yá, dandu nihí nèhivi nsidanicuú ñuu cundaá ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vâchi icúmí-yá datnúú-yá sàxinítñùní nsidaa nèhivi mà; te divi ducání stná nècuàchì raza-nsi Israel, cuàhà gá tñũñùhú ndiaha icúmí-nsí nihí-nsí sàhâ-yá, ni cachí Simeón.

³³ Ñâyùcànduá, cuàhà gá ni ndulocó José xi María sàhà ñà-nduá ni cachí nècuàchì mà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu ni xicàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vé, te ni cachí stná-nè xi dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndá Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñũndoho cahnú diquí-né, según nansa indèhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yá cachitnùhu-ya sàhà ichi Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivi cahíchi ini xi-yá. ³⁵ Te sàhâmà icúmí cundaá ini-xi ñà-nduá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cuni-ní tñũndoho), na ian xida iin càa anima-ní —ni cachí Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nisa la stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nihítàhvi-nè càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohótèhè-né. Sàsàhnú cuàhâ-né vichi. Ni nandàhâ-né na chíi-né, te usà cuà ni ia-ne xi ìi-né, dandu ni xihí nècuàchì mà. Te vichi sàcuàhàn-ndá 84 cuà iá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vâchi ndui te ñuu íá-nè yucán, xinúcuàchì-nè nùu Dios, inihí-né, te xicàn tàhvi-né nùu-yá.

³⁸ Ñâyùcàndüá, divi momentu mà ni tnátuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te ni naquihin-ne stná-né Dios (sàhà meé Jesús), dandu ni quesaha-né ni càhàn-né xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, ni cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, ni nsihi ni quida-ne nsidaa ñà-ndüá dandacú ley xì Dios, dandu ni naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, ni nasaa-né ñuu-né Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te meé nduú mii-yá, ni sahnu-ya, ni cufuerté anima-yà, te chicá ni cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xì Dios icúmí-yà.

Nansa ni quida Jesús na chii-yá, te ni sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuià cuià ni sasàhàn yuadíhí-yà ñuu Jerusalén quivi nacává vicò pascua. ⁴² (Te ni cuu iin xichi) na sáxicá-yá ùxin ùi cuià, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vächì ñà-jaàn ni sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, ni nsihi vicò mà, te ni naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco ni ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xì María, ⁴⁴ vächì ádi váxi-ya cutnàhà-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñâyùcàndüá, iin quivi sáxicá-né mànuhù-né, dandu ni quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyá, ndácàtnùhù-né nùu tnaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátüi-ya. Ñâyùcàndüá, ni naxicocufin-né ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tíxi ùni quivi ni natüi-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahì maestru xì ley ìi, iníni-yá ñà-ndüá cachì nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníni má, ni ndulocó-né ñà-nchichí guá-yà, te naxicónihí nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu ni ndulocó-né, te ni cachì díhi-yá:

—Hijo, ¿índü chuun ni quido xi-nsí ducán? vächì yùhù xì yuo, cuàhà gá ni xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacáni cuàhà ini-nsi.

⁴⁹ Dandu ni cachì-yà xì-né:

—Còo, có-ndüá fuerza nanducun-nsiá yùhù, vächì xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun ni nihí nùu Yua mií, te icúmí quidea.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánihì ini-né ñà-ndüá ni cachì-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu ni nacua-ca-neyà mànuhù-né xi-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndüá ni cuu ma, ni chivàha María-ñà ini anima-né. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-ndüá ni cachì yuadíhí-yá. Te chicá ni cunchichí-yà, te chicá ni sahnu-ya, te nicanicuàhàn ndéè vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, ni cudüi stná ini-né sàhà-yà.

3

Nansa ni quida Juan Bautista ni càhàn-né sàhù yucù

¹ Daaní, ni yàha tiempu, te ni sàà sàhùn cuià cusàhmù rey cahnú Tiberio. Mismo cuià yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisania. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán ni quesaha Dios datnúú-yà ini sàxiníntùnì Juan (Bautista) ndé iá-né yucù. ³ Ñâyùcàndüá ni quee-ne cuàhàn-né inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán ni càhàn-né sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-né cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhüi-né. ⁴ Vächì ducán cachì stná nùu tutu ìi ni tiaa profeta Isaías, divi nècuàchi ni sacahàn cuenta xi Dios; dohó ni tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachì-né xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvüi ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chítu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lünsì, xì nsidaa stná ichì cávã, icúmíá ndundaà, te ndé iá ichì chicuèhè, nduvüi stná yucán. (Ducán icúmí nduvüi stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-né sàà-né cuni-né nansa sàhatahvi Dios salvación xi-ya.

(Ducán ni cachitnùhu tiaa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñâyùcàndüá ni caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-né nùu Juan, vächì cuni-né cuhüi stná-né. Dandu ni cachì Juan xi-né:

—Mii-nsiá, na quidá cóo, ducán quidá-nsiá, vächì-nsia yohó xinùdèhé-nsiá nùu castigu cahnú icúmí quixì. ¿Ana divi ni cachì xi-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-ndüá xiñuhu ndüá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohótèhè-ndà, cóo ni-ñàha cuu xi-nda”. Vächì cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vätüni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuni mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachì-yà índü nèhivì nihì xi castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-cànã fruta, te sà-iníndáhã-ndã hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —ni cachì Juan.

¹⁰ Dandu ni cachì nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá icà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácùtâhvi-ndâné ian, nú icúmi-ndá ùià. Te nècuàchì xíhí doco, ni dácúxí stná-ndâné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán ni casaà stná nècuàchì dachiyâhvi, te ni cuhii stná-nè. Dandu ni xicàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachiyâhvi-nsia nèhivi, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, ni caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchì mà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi?

Dandu ni cachi Juan:

—Màsà dáyùhí-nsià ni-iin nèhivi, te tavà-nsià dihùn nùù-né; ni màsà quidáyúcin uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xi ñà-ndúá quiyâhvi-nsia —ni cachi Juan.

¹⁵ Ñâyücândúá, nsidaa nèhivi, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmi quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú ni càhàn Juan xi nsidaa nèhivi yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá, doco nchícùn gà vâxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtui cundui iin mozo xi-ya ñà-tavi ndisàn-yá. Te icúmi-yá quida ì-yá anima-nsiá tixi Espíritu Ì xi Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yá xi-nsiá (dandáñuhú stná-yá ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vâchi vichi sà-iá cuahàn-yá quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivâha-nda nùnì mà, doco mihi-ñá, icúmiá coca. Pues ducan icúmi stná-yá quida-ya (xi nèhivi, nèhivi xi mii-yá dacácu-ya, doco nèhivi dava ga), còò, nicanicuahàn icúmi-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán ni cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuahà gá stná ñà-vâha ni cachi-nè xi nèhivi yucán, áma nânsidá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, ni càhàn stná Juan mà xi-té sàhà cuñada xi-té nani Herodías, vâchi iá-te xi ñahà mà, te ñahâdhí ñani-te Felipe nduú-ña. Te ni càhàn stná-nè xi-té sàhà nsidaa gá ñà-có-iá vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más ni quida chicuèhè-te, dècuèndè ni sadi stná-te Juan vehècâa.

Nansa ni quida ì Juan Jesús na tâñâha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi ni cuhii nsidaa nèhivi dava ga, dandu ni cuhii stná Jesús. Te iin-yá yucán xicàn tâhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te ni nuu Espíritu Ì xi Dios diqui-yá; na iá loma, ducán iá-yá manuu-ya. Te ni tiacu stná tâchì Dios càhàn-yá ansivi, cachí-yá (xi Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudûi cuahà ini sàhà-ní.

Ana xinduu yohôtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxin cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xi-yá), te tuxí ini nèhivi dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí ni sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat ni sanduu Leví; te yua Leví ni sanduu Melqui; te yua Melqui ni sanduu Jana; te yua Jana ni sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías ni sanduu Amós; te yua Amós ni sanduu Nahum; te yua Nahum ni sanduu Esli; te yua Esli ni sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai ni sanduu Maat; te yua Maat ni sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà ni sanduu Semei; te yua Semei ni sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá ni sanduu Joana; te yua Joana ni sanduu Resa; te yua Resa ni sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel ni sanduu Salatiel; te yua Salatiel ni sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri ni sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi ni sanduu Cosam; te yua Cosam ni sanduu Elmodam; te yua Elmodam ni sanduu Er; ²⁹ te yua Er ni sanduu Josué; te yua Josué ni sanduu Eliezer; te yua Eliezer ni sanduu Jorim; te yua Jorim ni sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón ni sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán ni sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim ni sanduu Melea; te yua Melea ni sanuu Mainán; te yua Mainán ni sanduu Matata; te yua Matata ni sanduu Natán; ³² te yua Natán ni sanduu David; te yua David ni sanduu Isai; te yua Isai ni sanduu Obed; te yua Obed ni sanduu Booz; te yua Booz ni sanduu Salmón; te yua Salmón ni sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón ni sanduu Aminadab; te yua Aminadab ni sanduu Aram; te yua Aram ni sanduu Esrom; te yua Esrom ni sanduu Fares; te yua Fares ni sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob ni sanduu Isaac; te yua Isaac ni sanduu Abraham; te yua Abraham ni sanduu Taré; te yua Taré ni sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor ni sanduu Serug; te yua Serug ni sanduu Ragau; te yua Ragau ni sanduu Peleg; te yua Peleg ni sanduu Heber; te yua Heber ni sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala ni sanduu Cainán; te yua Cainán ni sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad ni sanduu Sem; te yua Sem ni sanduu Noé; te yua Noé ni sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec ni sanduu Matusalén;

te yua Matalalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa ni cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espiritu ìi xí Dios. Dandu nihí Espiritu ìi mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dãná. ² Ùi dico quivi ñsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyá, (doco cóni cündéé-sí). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivi mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xi yùù yohó nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xi-sí:

—Còò, vèchi dohó cachi nùù tutu ìi: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivi; còò, vèchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachi Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá òni iin yucù ducún, te nì dácùnì-siyá nsidanicuú ñuu ìá ñuhiví; iin ratu tii, te sàni dácùnì-siyá nsidaámá.

⁶ Dandu cachi-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvi’ mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nihì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmîá, vèchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacúí nùá, te anà-ni nì cui cudîi inì dacútâhvi’ ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñâyùcândúá nú nì mácuìn sîsì-ní nùù, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvi’ mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Còò, vèchi dohó cachi nùù tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndé ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndé òni veheñuhu cahnú, te nì cachi-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vèchi ducán cachi nùù tutu ìi:

Ìcúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachi stná tutu mà:

Ìcúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-cò-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cuni-si dacà-siyá, dandu nì nacoò chii-siyá cuàhàn-si.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xi-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espiritu ìi xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivi sàhà-yá ìnicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñuhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivi. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa ni quida nèhivi na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya. Te na ní sàà quivi descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñuhu yucán, vèchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yà ìni veheñuhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìi) cunini nèhivi mà. Te nì sàha iin nèhivi-yá tutu nì tiaa profeta Isaiás nì sacahàn cuenta xi Dios sànhaha. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachi ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espiritu ìi xí Dios ìni animè, vèchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìi cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nècuàchi ndahví, daaní, vèxi stnáí ñà-càhin xi ana xíndoo tnùnsí ìni, dandu cahnde ìni-nè sàhámá. Te vèxi stnáí cachitnùhi xi ana có-ndóò libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchi cuaá, vètùni natùì stná nùù-né quide, xi nècuàchi yàha tnùndoho, vètùni càcu ndisa-ne nùámá quide. ¹⁹ Te vèxi stnáí cachi xi nsidaa nèhivi (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xi Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconhi-yàñá nùù tiaa xinucúachi yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivi ndóò veheñuhu yucán, ìndéhe váha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yá xi nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidè nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivi yucán, nì ndenihi vaha-neyà, te nì ndulocò-nè, vèchi yàha ga ndiaha càhàn-yà. Doco cachi stná-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Amàdi dèhe José nduú nècuàchi yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xi' nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿indù chuun có-dàndúvaha-ní mii-ní?” Vàchi sàni xinitnùhu-nsia nansa ni quide milagru fiuu Capernaum, ñàyücàndüá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xi' ñà-xiñùhù quida stnái milagru mà fiuu-ndà yohó nacua ni quide yucán.

²⁴ Dandu ni cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa ndúa, ni-iin tiàa ni nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhù nècuàchì fiuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùun dàvi ùni cuà dàva, dandu fuerte ni quixi tnama inicutu fiuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà ni xihì ii-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni nihitáhvi-né sàa Elías vehe-ne. Còo, iin nècuàchì cuaán inga fiuu nani Sarepta yatni fiuu Sidón, divi ni nihitáhvi sàa nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stnà tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra fiuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dàndúvaha Eliseo-né, cuisì iin nècuàchì inga fiuu Siria nani Naamán—ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivi ndoó veheñùhu yucán, yáha ga ni caxidá ini-nè ñà-ni cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyücàndüá, ni ndacuita nsihi-ne, ni tavà-néyá iladu fiuu mà. Te sàhà-ñá ñni yucù indúhá, ñàyücàndüá nihí-néyá ni casaà ndé iá tahvi, cuàhàn-nè dandiachi-néyá ni cùí.

³⁰ Doco ni yáha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú ni sàa-yá fiuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán ni dàcuàhá-yá nèhivi sáhàn veheñùhu quivi descansu. ³² Te nècuàchì mà, ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dacuahá-yáné, vachi chináhá-yá nahì ana cusáhmù.

³³ Te mahì nèhivi ndoó ini veheñùhu yucán nisa la iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte ni ndàhì ndee-né, ³⁴ cachi-né:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhù-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhì mii-ní! ¡Ana ñi ni quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús núa, cachi-yá:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivi yucán, te ni nàcasàn tiàa ma ni quida ñà-malu, te ni quee-sì cuàhàn-sì, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyücàndüá ni ndulocó sàstnùhù nèhivi ndoó yucán, cachi-nè iin-ne xi inga-né:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana ni nihì chuun cahnù, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyücàndüá, ni xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa ni dàndúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yá vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xi-né. Dandu ni sacundahví nèhivi yucán ñà-ni quidá-yá favor chindee-yá nècuàchì mà. ³⁹ Ñàyücàndüá ni nacahnù ndee-ya ladu ñni-né, te ni dàndacú-yá nùu yòcò mà ñà-ni cúcuñan luegu. Te divi ducán ni cuu. Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchì mà ni quesaha-né ni xinucua-chì-né nùu mii-yá xi compañeru-yá.

Nansa ni dàndúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu ni casaca cuàhà nèhivi nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchì mà ni sàa nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyücàndüá ni chitándòó-yá ndahà-yá ñni iin iin-ne, te ducán ni canduvàha-ne. ⁴¹ Nùu cuàhà nècuàchì cuhí ni caquee stnà ñà-malu, cána-sì, cachi-sì xi-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

Dandu ni sadi-yá nùu-sí, cóni sàha-ya càhàn gà-sì, vachi ináhà-sí Cristu ni quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivi), ni quee cuaán-yá cuàhàn-yá iin xaan ndé còò nèhivi. Te nanducú nèhivi-yá ni casaà-nè ndé iá-yá, te ni xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yáné, te cùhùn-yá. ⁴³ Doco ni cachi-yá xi-né:

—Ndé cuàhà stnà inga fiuu icúmì cùhìn cachitnùhì xi nèhivi razón ndiaha sàhà ñuhivì ñi xí Dios, vachi sàhà chuun jaàn ni techuún Yuamáni' yùhù váxi—ni cachi-yá.

⁴⁴ Ñàyücàndüá, ducán ni xicanuu-ya ladu Galilea ni nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te ni càhàn-yá sàhù (xi nèhivi xínataca yucán).

5

Nansa ni cuu iin milagru ni tavà nèhivi xi Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi ni nataca cuahà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vâchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te ni xini-yá yucán itá ùi lancha (mahì tècuif mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xí-né, vâchi tè-tává siaca xinduu-ne. ³ Ñâyücàndüá, ni nana-ya ni quècahnu stná-yá ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu ni càhàn-yá xi nècuàchimà áma dácùxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuif, te ducán ni quida-ne. Dandu ni sàcòo-ya ini lancha mà, te ni quesaha-yá ni dàcuahá-yá nèhivì cuahà mà.

⁴ Daaní, ni nsihi ni dàcuahá-yànè, dandu ni cachi-yá xi Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuif, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tñii-nsiá siaca.

⁵ Doco ni cachi Simón xi-yá:

—Niüyacá sàni quidachuún-nsí, te còo ni-iin-si ni ñihí-nsí, Maestro. Doco vichi vátùnì danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachi-ní.

⁶ Daaní, na ní dānùù tú-né ñunù xí-né, ni tùi cuahà siaca, dècuèndè ni quesaha ndátá ñunù xí-né ñà-cuahà guá-si. ⁷ Ñâyücàndüá ni quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-ni tnátuu stná nècuàchimà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, ni chitu ndùù lancha mà puru siaca, sāmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro ni cuu ducán, dandu ni sàcùùn sisi-né nùù-yá, cachi-nè:

—Nacoo-ní yuhù, por favor, vâchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —ni cachi-nè. ⁹ Vâchi mii-né xi nsidaa nècuàchi cutnáhá xí-né, yáha ga ni ndulocó-nè sàhá ñà-cuahà guá siaca ni catavá-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan, cuahà gá ni ndulocó stná-nè, vâchi iin-ni compañeru xinduu-ne xi Simón nùù chuun xi-ne. Dandu ni cachi Jesús xi Simón: —Màsá yúhí-ní, vâchi quivì nùù-xí màdì gá siaca tavá-ní; nèhivì icúmí-ní tavá-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñâyücàndüá, ni dātnátuu-ne lancha xi-ne nùù ñuhù íchì, te nsidaa-né ni nacoo ù-né ñà-ndüá icúmí-nè, te ni tENCHICUN-nè mii-yá.

Nansa ni cuu ni dāndúvāha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, ni cuu iin xichi iá-yá iin ñuu, te yucán iá stná iin tiāa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchimà, ni xini-nè yucán iin Jesús, ñâyücàndüá ni sàcùùn sisi-né nùù-yá ni tutuyuhu-né nùù sàhá-yá, te ni xicàn tàhvi-nè nùù-yá, cachi-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùnì dandúvāha-ní yuhù.

¹³ Dandu ni dácùhùn Jesús ndahá-yá dìni-né, te ni cachi-yá:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvāha-ní, cachí' xi-ní.

Dandu na momentu ni cachi-yá ducán, ni quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú ni sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsá cachi-nè xi nèhivì, cuisi-ní ni cùhùn-nè nùù dùtù dacuní-nè nècuàchimà icà-né (ñà-sàni nduvāha-ne), dandu nacuaaha-ne promesa nùù Dios, vâchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvāha-ne.

¹⁵ Doco còo, vihi gá más ni xitiá palabra sàhá-yá, te cuahà gá nèhivì ni nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-ne càhàn-yá, te cuní stná-nè nduvāha-ne sàhá cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nisa quecuaán-yá iladu ndé còo nèhivì, te yucán ni xicàn tàhvi-yá.

Nansa ni dāndúvāha Jesús iin tiāa ni dàñā ù cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yá dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu; nduú-né nèhivì ni caquixi cuahà ñuu ladu Galilea, xi stná ñuu cuachi ladu Judea xi stná ñuu Jerusalén. Te fuerte ni chindee Dios ni dāndúvāha Jesús cuahà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán ni casaà gá stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì ni dàñā ù cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchimà nansa dayáha-ne nècuàchì kuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchimà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni ñihí-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñâyücàndüá, ni canana-ne dìnivèhé, ni nacani-nè teja, te ni dānùú-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahì nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yá ñà-cuahà guá xíxinindisá nècuàchimà mii-yá, dandu ni cachi-yá xi nècuàchì kuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiāa jaàn, xicáhnù ini sàhá cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchì fariseu, ni quesaha-né nacání ini-nè, te cachi-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhò ducán? Mà ndóo ini Dios sàhá palabra cachí-te, vâchi còo inga ana cui cuicahnú ini-xí sàhá-ndà, cuiisí Dios?”

²²⁻²³ Doco Jesús, ni cundaà ini anima-yá ñà-ndüá nacání guá ini cada iin iin nècuàchimà, ñâyücàndüá ni cachi-yá xi-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsiá ducán? Vichi cachi-nsiá xi' Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì kuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhá cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né ni ndácuifin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì

Ñuhiví, cuàhìn guide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-icúmí ndise derechu cuicahnú ini sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví.

Dandu ni cachi-yà xì nècuàchi cuhí mà:

—Vichi cachi' xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xì-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchi cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivi yucán; te ni ndanihi-ne camilla xì-ne, mànuhù-né vehe-ne ndenihi vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivi mà, te ni ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhí stná-nè, cachi-nè:

—Mà cándisá ini-ndà ñà-nduá ni xini-ndà vichi.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchi dachiyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, ni quee-ya cuàhàn-yà, te ni xini-yà iin nècuàchi dachiyàhvi renta nani Leví, iá-né lugar ndé naquihín-né renta. Te ni cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu ni ndacuiin-nè ni nacao nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después ni quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañùhu-né Jesús. Te yucán ni casaà stná cuàhà nècuàchi dachiyàhvi, xì cuàhà stná nèhivi uún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchi ley xì veheñùhu xì stná nècuàchi fariseu, ni xitnùhu-ne nècuàchi dacuahá-yá, cachi-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchi dachiyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchi cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xì-né?

³¹ Dandu ni naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachi-yá:

—Màdi nècuàchi ndáa vaha xiñùhu xì ana quidatatna xì-né. Còó; divi nècuàchi cuhí xiñùhu xì ana quidatatna xì-né. ³² Yùhù, màdi nèhivi nihnú ndàcuisi ini-xì vaxi càhàn xì'. Còó; nèhivi cuáchi vaxi nanduquí, àma naxicocuiin ini-nè sàhà cuáchi-ne.

Ndiá disàhà-xí cónisá ínhíi nècuàchi dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, ni cachi nèhivi xì-yá:

—Nècuàchi dacuahá Juan xì stná nècuàchi xidacuahá tè-fariseu, xì-inihii nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchi dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-itiácú-nè.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchi ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihii-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iin quivi mà còó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu ni nacani Jesús sàhà-ñà cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhà ley saa xì estilu sàhana

³⁶ Dandu ni nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachi-yá:

—Sicoto saa, mà ndátà-ndáñà quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sicoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xì sicoto tùhú, vachi nàhà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivi-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitiá vinu mà, te cuchicuehè stná itni iin mà. ³⁸ Ñayúcandúá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chivàha nèhivi-ñá, te còó ni-íñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cuní-te vinu saa, vachi cachi-te: “Ñà-tùhú chicá vaha”.

6

Nansa ni xitnùhu nèhivi Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni yàha Jesús mahi iin itu. Te ni quesaha nècuàchi dacuahá-yá sàhnù-nè sicâyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nuniá ini ndahà-né, te saxí-neá. ² Doco ni cacachi nècuàchi fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xì-nda quida-nda quivi descansu?

³ Dandu ni naxiconihí Jesús nùù-né, cachi-yá:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ìi) ndé cachá' nansa ni quida David sàhana quivì ni xihí cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndé ini veheñùhu xì Dios ni quihvi-ne, ni tnii-ne dità vidi ìi iá nùù Dios, te ni xixi-neá, dècuèndè compañeru-nè ni sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dità mà, cuisí dùtù xixi xì ñà-yúcán.

⁵ Te ni cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivi quivì descansu.

Nansa ni nduvàha iin nèhivi ni ìchi iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu ni quihvi-ya ini veheñùhu, te ni dàcuahá-yá nèhivi; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchi ndahà cuàhà-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchi fariseu xì stná nècuàchi ley xì veheñùhu, xínàni-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quivì descansu

nduá, vâchi nú ducán, dandu nihî ndèè-né daquéé cuàchi-ne diquí-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini-nè. Ñâyücándüá, ni cachi-yá xi tiâa ni ichi iin ndahâ-ximâ: —Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahî nêhivi yohô.

Te ducán ni quida nècuàchimâ.

⁹ Dandu ni cachi Jesús xi nsidaa-né:

—Yühù cuní cachi-nsiá xí nansa ndiá icà-ndâ quida-nda quivi descansu. ¿Amâdi chicá iá vâha quida-nda ñâ-íá vii, te màdiá ñâ-có-íá vâha? ¿Amâdi chicá nsiha dacácu-nda nêhivi quivi mà, te màdiá cahni stnâhâ-ndâ?

¹⁰ Dandu ni xiconüü-yá nuù nsidaa-né, te ni cachi-yá xi tiâa ma:

Chitanini-ní ndahâ-ní.

Te ducán ni quida-ne, te ni nduvâha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchi ni xitnùhu yucán, yáha ga ni caxidâ ini-nè, te ni candatnuhu-né indü modo cadî-nè nuù Jesús.

Nansa nani ùxin ùi nêhivi ni cana Jesús ñâ-dacuahá-yânè

¹² Daaní, quivi yucán ni quecuaañ-yá cuàhân-yá yucü, te niüyacà ni ña-ya yucán cáhân-yá xi Dios. ¹³ Na ní tûinuü ni cana-ya nêhivi dacuahá-yá, te ni nacâxin-ya ùxin ùi-nè; nècuàchi apóstol cucumi chuun nuù-yá cunduu-ne ni cachi-yá xi-né. ¹⁴ Iin nècuàchimâ nani Simón, doco Pedro ni dâcúnání-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xi Juan, xi Felipe, xi Bartolomé, ¹⁵ xi Mateo, xi Tomás, xi Jacobo nduú dèhe Alfeo, xi stná inga Simón. El Celador cachi stná-nè xi Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xi stná Judas Iscariote, divi tiâa icúmi cahin xi-yá.

Nansa ni chinaha Jesús cuàhâ nêhivi; te ni dândúvâha stná-yá nècuàchi cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, ni nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndâá, te ni nataca nsidaa nècuàchi dacuahá-yá nuù-yá, mii-né xi cuàhâ gá stná nêhivi, xínduu-ne nêhivi ladu Judea, xi nêhivi ñuu Jerusalén, xi nêhivi ñuu Tiro xi ñuu Sidón ndoó yuhü mar. Pues nsidaa nêhivi mà, ni casaâ-nè yucán, cunî-nè cunini-ne cáhân-yâ, te cuní stná-nè nduvâha nècuàchi cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nêhivi xíndoho quidá ñâ-malu, ni canduvâha stná nsidaa-né ni quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nêhivi cuàhâ mà, cunî-nè dúcün ndahâ-né icà-yá, te nduvâha-ne, vâchi fuerte iá milagru xi-ya, vâtüni dândúvâha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivi

²⁰ Daaní, ni indehè-yá nsidaa nêhivi xínchicün xi-yá ndoó yucán, te ni cachi-yá:

—Nansicáhân mii-nsiá nècuàchi ndahví, vâchi sâni nihitâhvi-nsiá ñuhivi ñi xí Dios.

²¹ 'Nansicáhân mii-nsiá nècuàchi xihî doco vichi, vâchi icúmi-nsiâ sâa-nsiâ ndenuu ini-nsiâ.

'Nansicáhân mii-nsiá nècuàchi sacü, (te ndoó-nsiâ tnünsí ini) vichi, vâchi icúmi-nsiâ sâa-nsiâ cudüi cuàhâ ini-nsiâ.

²² 'Nansicáhân stná-nsiâ na cahíchi ini nêhivi-nsiâ, te nacóo dahuun-ne mii-nsiâ, te ò cànâhâ-nè daquéé cuàchi-ne diquí-nsiâ sâhâ yühü ana nduú Tnaha Nêhivi Nuhivi. ²³ Quivi cuu xi-nsiâ ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiâ, te cudüi ini-nsiâ, vâchi iin ñâ-vâha cahnú cucumi-nsiâ ndè glorie. Te nú quidá quini nêhivi xi-nsiâ vichi, dandu nsinuu ini-nsiâ ñâ-divi ducán nisa quida stná xii-né xi nècuàchi nisa cahn cuenta xi Dios sâhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiâ nècuàchi cuicâ, ¡ndahví-nsiâ! vâchi mate iin vida vâha icúmi-nsiâ vichi, doco después mà nihî gá-nsiâ ni-ñâha.

²⁵ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiâ nècuàchi xixi tnaha guá vichi! vâchi icúmi sâa iin quivi tnaha ini-nsiâ. Te mii-nsiâ nècuàchi cudüi guá ini-xi sâhâ vida-xi vichi, icúmi-nsiâ cundoo-nsiâ tnünsí ini, te cuhuun ga ini-nsiâ.

²⁶ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiâ nú ndeníhî vâha nsidanicuü nêhivi mii-nsiâ! vâchi divi ducán nisa quida stná yohôtéhè nêhivi vichi, nisa ndenihi vâha stná nsidaa-né tètñühü cachi cáhân cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndâ cuu stnahá ini-ndâ sâhâ-ndâ

²⁷ 'Yühü cachí xi nsidaa mii-nsiâ nècuàchi iníni vichi, xiñuhu-ñâ cuu ini-nsiâ sâhâ nêhivi xini ùhî xi-nsiâ, te obra vâha quida stná-nsiâ sâhâ ana cahíchi ini xi-nsiâ. ²⁸ Te cáhân vii stná-nsiâ xi nêhivi xicân chihân diquí-nsiâ; te cacân tâhvi stná-nsiâ nuù Dios sâhâ nêhivi quidá quini xi-nsiâ. ²⁹ Te nú ni caní iin tiâa iin ladu nuù-nsiâ, dandu danâcuicó stná-nsiâ inga ladu nuù-nsiâ; te nú candiáá iin tiâa sacü ndixí-nsiâ, te cuní stná-te candiâa-tè dühñü-nsiâ, dandu màsâ cuidáhân-nsiâñâ nuù-té. ³⁰ Nsidaa ana xicân iñâha nuù-nsiâ, cuâha-nsiâ nècuàchimâ, te nú ni cándiáá-né iñâha xi-nsiâ, màsâ nándácân gâ-nsiâñâ. ³¹ Nacua cuní mii-nsiâ quida nêhivi xi-nsiâ, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiâ xi-né.

³² 'Vâchi nú cuisî nêhivi cuü ini-xi sâhâ-ndâ cuü stná ini-ndâ sâhâ-xí, dandu mà cuâha Dios premiü sâhâñân, vâchi ducán quidá stná ndéni nêhivi cuâchi ni cui, cuü ini-nè sâhâ nècuàchi

cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuàha Dios premiù sàhájàn, vàchi divì ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuàchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sàha too-nda dìhùn nùù nèhivì ndiatu-nda danáà xì nùù-ndà, dandu mà cuàha Dios premiù sàhájàn, vachì ndè stná nèhivì cuàchi, ducán xíquida stná-nè, sàha toó stnahá stná-nè dìhùn, te naquihín tú-néà. ³⁵ Ñàyücàndüá, (cachí xì-nsiá), xífuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha toó stná-nsiànè ìñàha, te màsà cùnìhnú ini-nsiá naquihín-nsiá dìhùn mà, dandu cahnú coo premiù xi-nsiá, te cunduu ndisa-nsiá dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xì ansivi, vàchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyücàndüá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divì ducán ndiá icà stná mii-nsiá quida-nsiá, cuhi stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuidá cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuidá cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dácuee cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dácuee cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ 'Nú dacutàhvi stnahá-nsiá ìñàha, dandu icúmì stná-nsiá nihitáhvi-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-ndüá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácüha vii medida mà, ndè quidínihni-teá ñà-queè trua, te sádi vaha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na nihitáhvi-nsiá nùù mii-yá. Vàchi divì vara chitácühá-nsiá icúmì stná-nsiá nacuitacühá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yá:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùnì dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácóyo nihni stnahá-né ini xichì?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihì nì cutüha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ 'Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá), vàchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchinúù ñanitnaha-ne. Doco ini nduchinúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndühú yutnú, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá, cachí), vàchi ducán queámà na ian cachí iin-nsiá xì iin ñanitnaha-nsiá: "Nacoo-ní yühù tavì xèhè tii inácaa dacúcuín nduchinúù-ní". Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vàchi inácaa stná iin ñà-càhmú nduchinúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xífuhu tavà-né ñà-jaàn nùù mii-né, dandu vátùnì cutüvi vii nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchinúù ñanitnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnú fruta, mà cuàha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xì, mà cuàha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vàchi sàhà fruta-uma cundáà ini-ndà, a yütnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnú ìñù, de por sí, có-cànà si-higu nùù-nù. Stná si-uva, mà cuidá-ndà quisi mà nùù iin nducu yòhò ìñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhu ini anima-nè; te ñàyücàndüá, divì palabra vaha ma nduá cachì-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chicuèhè ñuhu ini anima-nè, ñàyücàndüá ñà-chicuèhè nduá cachí stná-nè. Vàchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divì nduá càhàn-ndà sàhà-xì.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, "Stoho-nsì Señor" cachì-nsiá xì', doco ¿indù chuun có-càhvi-nsiá ñà-ndüá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichì cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yühù, te ininì vii-né palabra xì, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natüi cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tēñuhu cuàhà, nì ximù-tè nì ducùn-te ndè icà vehe ma, doco cóni nduá', vàchi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì ininì uun xi ñà-ndüá cachí', te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhu ùùn, còò cimientu xan. Dandu nì ximù stná tēñuhu nì ducùn-te ndè icà vehe ma, te vichì vichì nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándüvaha Jesús iin tiàa quidáchüün nùù iin capitán

¹ Daaní, nì nsihì nì càhàn-yà nì ininì nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmì-nè iin mozo màni cuàhà nùù-nè, doco sàni quicuehè nècuàchimà, meru cucàhvi-nè. ³ Ñàyücàndüá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te

nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-né nùu-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyücàndüá, nì casaá nècuàchì sàhnümà nùu-yá, te nì casacundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivi raza-ndá. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñuhu xì-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuahàn-yà. Te na sá-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xì-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùu-yá, te dohó cachá':

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nátui yaha-ní vehi. ⁷ Nì có-nátui stnáì tnatui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvaha mozo xi. ⁸ (Ináhi), vàchi iá inga nèhivi dandacú nùu yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùu tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí' xì iin-tè: "¡Cuahán!" dandu cùhùn-te; te ò nú cachí' xì ingà-tè: "¡Naha!" dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí' xì mozo xi: "Dohó quido", dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsíhi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní' nì-iin nèhivi raza-ndá Israel xiníndísá vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xì capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvaha mozo cuhí mà.

Nansa nì dånatiácú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yaha iin tiempu, te cuahàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuahà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuahà stná nèhivi dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yá yucán vaxi nèhivi xínsida xì iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnàhá-né xì cuahà nèhivi. Sàni xihí stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuahàn cundúxin vichí. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndá Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachí-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnatuu-ya nùu caja mà, te nì chituu-ya dínindáhá-yà icà-nú. Ñàyücàndüá, nì cucuita tiàa xínsida xì-nú. Dandu nì cachí-yà xì nsii mà:

—Ndacuíin-ní, cachí' xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachí Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayúhí nsidaa nèhivi mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichí ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuahà sàstnúhù ñà-ndüá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícachí stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-ndùu nèhivi xì-yá.

¹⁷ Ñàyücàndüá, nì xitiá palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivi nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-ndüá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyücàndüá, nì cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndacàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyücàndüá, cuahàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te nì cachí-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xì-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndacàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsí?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dandúvaha-yà cuahà nècuàchì cuhí. Te nì nduvaha stná cuahà nècuàchì ñuhú ñà-malu ini-xi, xì cuahà stná nècuàchì cuaá nì dånátui-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachí-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahàn-nsiá cachitnúhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndüá nì xini-nsia yohó, xì ñà-ndüá nì inini-nsia, te cachí-nsiá xì-né nansa nì cuu nì natúinuú nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhé, te nì nduvaha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihí stná nècuàchì dòhò nì natiacu tútnù-né; stná nèhivi nì xihí, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihítàhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyücàndüá, nú cudíi ini nèhivi modo xi, dandu contentu nì cundóo-né —nì cachí-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivi nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì cáhàn-yà xì nèhivi cuahà ndoó yucán; dohó nì cachí-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsiá cuahàn-nsiá yucú cundehè-nsiá Juan, ¿a cuahàn-nsiá cundehè-nsiá iin nèhivi (tùha dàma dñi-xí) na iin yutnú ndóyo quidá tàchi? (Còó.) ²⁵ Te nú

coó, dandu ¿nansa íá-né cahan-nsiá? ¿A iin nêhivî ndixî vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vâchi nêhivî ndixî vico, te xindoo-ne vicò nsiquívî, puru vehe rey xindoo-ne. ²⁶ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa íá nècuàchî cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuiisî profeta nduú-né, chicá más ndiaá-né, ²⁷ vâchi divi nècuàchimà cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhîn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xi nêhivî ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vii nècuàchimà anima-nè, na ian nduvîi iin ichî, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ìi mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xi-nsiá, nùu nsidaa nêhivî nî tùinuù ñuhivî, còò inga profeta chicá nî quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga nudává xi-nè. Doco cachí stnáî xi-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhivî yohó, mate nêhivî úun nduú-né —nî cachí Jesús.

²⁹ Daanî, nècuàchî dachíyàhvi, xi nsidaa stná nêhivî, nî naquimani-né Dios sàhà ñà-nduá nî cachí-yà, vâchi cuàhà-nè sàni quida ìi Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchî fariseu xi nècuàchî ley xi veheñùhu, nî cahíchî ini-nè palabra nî cachí Dios sàhà-nè, vâchi cóni sàha-ne cuhii-né quida Juan. ³¹⁻³² Daanî, nî cachí tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhîn cachí xi-nsiá nansa quidá nêhivî tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idáidiquí ini iin ñuu, dava caná xi tnahá, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itásáhà-ndá; daanî, xitó tásî-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán íá sàhà Juan Bautista xi yùhù), vâchi nî quixi Juan mà, nisa ía-ne yohó, cóni sáxíxi-né comida vâha, nî cóni sáxíhî stná-nè (vinu); ñâyücànduá, nî cachí-nsiá sàhà-nè: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daanî, nî quesaa stná yùhù ana nduú Tnahá Nêhivî Ñuhivî, te tùha stnáî cuxi comida vâha, te xihî stnáî (vinu), doco cachí-nsiá sàhî ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsiá ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè íá vâha stnáî xi nècuàchî dachíyàhvi, xi stná nsidaa gá nêhivî cuàchî, cachí-nsiá. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchíchî ndiaha nduá quidè, te xinî stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñùhú stná-nè yùhù.

Nansa nî quida Jesús na ía-yà vehe iin nècuàchî fariseu nani Simón

³⁶ Daanî, nî canà-yà cùhùn-yà vehe iin nècuàchî fariseu ñà-cutnahá-yà xi-né cuxi-ne xi-yá. (Ñâyücànduá, cuàhàn-yà yucán), te nî yàha-ya ini vehe nî sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán íá iin nècuàchî ñahà có-quidá sahnú. Te nî xinitnùhu nècuàchimà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchî fariseu-mà cuxi-ya. Ñâyücànduá nî tnii-ne iin quidi tii nî cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmi quidi mà, ³⁸ te nihi-néa cuàhàn ndé ía-yà. Te nî sàcùin-nè yàtá-yà yatni nùu sàhà-yà, te sacú cuàhà-né. Te ndutènuù-némà nî dándaxín-nè sàhà-yà, dandu nî nsida íchî-nèa xi ididíni-né. Nî tutuyuhu stná-nè sàhà-yà, te nî dácánúú-nè ñà-tnami mà ícà sàhà-yà. ³⁹ Doco nècuàchî fariseu nî cana xi-yà mà, ini-nî mii-né nî nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nêhivî vâxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhi cundaà ini-nè sàhà nècuàchî ñahà tniî xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchimà iin nêhivî cuàchî”. Ducán nî nacani ini nècuàchî fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nî cachí-yà xi-né:

—Íá ñà-nduá cunî cachí xi-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachí-ní xi —nî cachí Simón mà.

⁴¹ Dandu nî cachí-yà:

—Nî sandoo ùi tiàa, te nduú-nè, xí-inihica-né dihùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchimà, inihíca-nè ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu inihíca-nè. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-ñàha ícúmi-nè ñà-danáa-né. Ñâyücànduá, tiàa inihíca-nè nùu-ximà, nî dándutù-né cuenta xi ndúu nècuàchimà. Ñâyücànduá, vichi cachí-ní xi, ¿índú tiàa mà chicá cuàhàn cuu ini-xi sàhà nècuàchimà cahan-ní?

⁴³ Dandu nî cachí Simón mà:

—Yùhù tuxí ini, nècuàchî chicá nî sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú ini-xi sàhà nècuàchimà.

Dandu cachí Jesús xi-né:

—Sàni cachí vâha-ní.

⁴⁴ Dandu nî ndacoto-ya yàtá-yà ndé íá nècuàchî ñahà mà, te nî cachí-yà xi Simón mà:

—¿A xinî-ní nècuàchî ñahà yohó? Na ní quesai, te nî quihvi vehe-ní, còò tècuíi nî chindánuu-ní ñà-ndoo sàhî; doco nècuàchî yohó, ndutènuù-nè nî dándaxín-nè sàhî, te nî nsida íchî-nèa xi ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xi, doco nècuàchî yohó, dècuèndè hora nî quesai, có-nàcòo-nè ñà-tütúyúhú-nè sàhî. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñùhú-ní yùhù) ñà-dácánúú-ní aceite diní. Doco nècuàchî yohó, tàtnà tnàmi sàni dácánúú-nè sàhî. ⁴⁷ Ñâyücànduá, mate cuàhà cuàchî-ne íá, doco ñà-sàni nihi-né perdón sàhà mà nduá, (náhà xicà), vâchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhî). Doco nú iyuhu cuàchî íá sàni nihi nêhivî perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhî).

⁴⁸ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivi dava ga ndoo xixí xi-yá yucán, ni nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¡Cò-nduá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, ni cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-ni xinindisa-ní. Vátuni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnì nècuàchì ñahà ni chindee xi Jesús

¹ Daaní, ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà ni nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-yà sàhù, cachitnùhu-ya xì nèhivi ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te cutnàhà stnà-yà xì nsi-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stnà nècuàchì ñahà ni dándúvaha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè ni sandoho-ne, doco ni dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu ni tavà-yá nùu-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuzà, iin nècuàchì dandacú nùu biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stnà nècuàchì ñahà dava ga cutnàhà xi-yá cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stnà-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, ni quesaa cuàhà nèhivi ni caquixi iin iin ñuu, ni nataca-nè nùu-yá. Te ni càhàn-yà xi-né, ni nacani-ya xi-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó ni cachi-yà:

⁵ —Ni ia iin tìa, te cuàhàn-nè chíhi-ne. Te ni sate uun-ne tata mà. Ducán ni quida-ne, te dava-ña ni còya mahi ichì. Te yucán ni sànihni nèhivi-ñá; stnà laa ndavá ansivi, ni saxi-siá.

⁶ Te dava stnà tata mà, ni còya nùu cavà. Te yucán ni xitiá, doco ni ichà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stnà tata mà, ni còya mahi iñù, te iin-ni ni sahnua xi-ñá mà. Doco ni dàdáhviamá-ñá.

⁸ Doco dava stnà tata mà, nùu ñuhù vaha ni còya, te ni xitiá viiá; ndé ùhùn dico tantu ni cana —ni cachi Jesús.

Dandu fuerte ni cachi-yà:

—¡Ni cúnini vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disàhà-xí ni nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Despues ni xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—¿Ndíá nduá cuní cachi ejemplu ni nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu ni cachi-yà:

—Sàni sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhiví ì xí-yá, mate antes nisa là dehámà. Doco nècuàchì dava ga, còò. Puru ejemplu nacání xi-nè sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate iníni-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yohó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata ni còyo mahi ichi mà nduú nahi nèhivi iníni palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhà màsà cúnindísá-né, te càcu anima-nè.

¹³ Daaní, tata ni còyo nùu cavà mà nduú nèhivi iníni xi palabra ìi, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísá-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóò-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata ni còyo mahi iñù mà nduú nèhivi iníni xi palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivi yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversion có-íá vii nandúcú-nè. Nàyúcandùá, ducán queá xi-né na ian ni cuu xi viu mà, ni dàhvia ni quida iñù, vàchi có-sàà-nè quida-ne ñà-vaha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata ni còyo nùu ñuhù vaha nduú nèhivi nihnú ndacuisi ini-xi; vaha anima-nè, iníni-né palabra vaha mà, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nhicùn-nèa, te sàhámà nduú-né nahi viu ni cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúú

¹⁶ Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chicání-ndáñá tíxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còò, icúmíá cuiàn ndé ducún ñà-cutnuà nùu nèhivi yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dehé, icúmíá tùi vateá. Vàchi nsidaa ñà-nduá quidádéhé nèhivi, icúmíá natùu claruá, te cunitnùhu nèhivi sàhà-ñá.

¹⁸ Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá ichi váha, vàchi nècuàchì ñuhù (ñà-vàha) ini-xi, chicá más icúmí-né nihitáhvi-né; doco nèhivi có-ñuhù ndisa (ñà-vàha) ini-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíá cuxio nsiha.

Ñà-nduá ni cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-nèyá

¹⁹ Daaní, ni sàhà dihi-yá xi ñani-yà, doco mànicú quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivi ndoo yucán. ²⁰ Dandu ni cachi nèhivi xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníni xì Palabra xì Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchi, te nì nacuiñuhu dadí tècuií mar

²² Iin quivi nì nana-ya iní iin lancha, mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyucàndüá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahi mar, dandu nì quidi-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchi fuerte vaxi ndè ñuhù ichì, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuií, yáha ga iá peligru xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnátuu-ne ndé indúhu-yá quidi-yà, te nì dándacò-neyá, cachi-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyucàndüá, nì ndacuiìn-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchi mà xì nùù ñà-nacuáhnù tódo tècuií. Dandu nì cucuiìn ì nsidaamà, nì nàcuiìn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nihnú vaha ndisa iní-nsia Dios?

Ñàyucàndüá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachi-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Váchi ndé tàchi xì ndé stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú iní iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndé ñuu nècuàchi gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùù ñuhù ichì. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhù cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcání tiempu ñuhà anima-nè. Có-ndixí-né sicoto, nì cóò stná vehe-ne, cuisí mahì cueva ndé xì-indúxin nsii iá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuiìn sisi-né nùù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yuhù? (Yùhù ináhi), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvì nùù-ní jmàsà dándóhó-ní yuhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchi-mà, váchi sàcáchi Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Váchi antes cuàhà xichi nì dándóhà-nè, ñàyucàndüá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nisa la-ne, ndiaá nèhivi-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhni-nè, te xinúdehé-nè yucú sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicán trùhù-yá nùá, cachi-yá:

—¿Nansa nanu?

Te nì caghà:

—Ejército naní—cachá', váchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhù anima-nè.

³¹ Te nì sacundahví nùù-yá ñà-màsà dándacú-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iní yucú ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-si. Ñàyucàndüá, nì xicán tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquihvia iní cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ña iní tiàa ma cuàhàn, te nì caquihvia iní cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-si); carrera nì canuu-si candiaa mà nì còyo-si mar, te nì càhà-si.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxini-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivi ñuu yucán xì stná nèhivi ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndiá nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùù-yá, sàndixí-nè sicoto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxiníntùnì-nè. Ñàyucàndüá, yáha ga nì cayuhí nèhivi mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa mà, nì nacani-ne xì nèhivi nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchi ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, váchi yuhí cuaá-nè. Ñàyucàndüá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachi-yá:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yá.

Ñàyucàndüá, mànuhù nècuàchimà ñuu-nè yucán, te iní ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivi nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yá iin nècuàchi ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yá, nì cacudii iní nèhivi ndoó yucán, váchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yá. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchi nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchi cusáhnù nùù iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Váchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxin ùi cuiá xicá-ña, doco vichi sàcúcáhvì-ña. Ñàyucàndüá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivi cutnahá xì-yá, dècùèndé yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahi nêhivî mà cuàhàn stná iin nêcuàchî ñahà, ùxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nîi, te sàni nsihî dihùn xî-né cuàhàn nùu cuàhà nêcuàchî nî quidatna xî-né, doco ni-iin nêcuàchimà, cónî nîhî-né dandúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divî ñahà mà nî quixî ladu yàtà Jesús, nî dàcùhùn-nè ndahà-né nùu ìcà sicoto xî-ya. Te hora nchito ma nî cucuim nî-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divî nî dúcùn ndahà-xî yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachî nsidaa-né.

Te Pedro xî compañeru-nè, nî cachi-nè xî-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vâxi-nda mahi nêhivî. ¿Índú chuun ndácàtnùhù-ní ana nî dúcùn ndahà-xî ìcà sicoto xî-ní?

⁴⁶ Doco nî cachi-yà:

—Ináhî iá ana nî quida xî ducán, vâchi nî cundaà inî nî quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nêcuàchî ñahà mà, nî cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhâ Jesús ñà-ndúá nî quida-ne. Ñâyücandúá, vâxi-ne, ndé quidî cuiisî-né nî sàcuim sîsî-né nùu-yá. Te itá nsidaa nêhivî yucán, inî-né, te nî nacani nêcuàchimà xî-yá índú ñà-disáhâ-xî nî dàcàcùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nî nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nî cachi-yà xî-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nî xinindisa-ní. Vâtùni nùhù-ní vichi, te contentu nî coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachî-yà ducan, dandu nî quesaa iin tiàa nî quixî vehe presidente xî veheñuhu ma, te nî càhàn-te xî nêcuàchimà, cachî-te:

—Sàni xihî dèheyoco-ní. Cò-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nî tiacu Jesús ñà-ndúá nî cachî-te, ñâyücandúá nî cachi-yà xî nêcuàchî dândàcù-mà:

—Màsà yúhî-ní. Cuisi cunihnu vâha inî-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nî sàa-yà xî-né), te nî quihvi-ya xî-né ini vehe. Doco cónî sâha-ya quihvi inga nêhivî (ndé índúhu nsii ma), cuiisî Pedro xî Jacobo xî Juan xî stná yuadíhî-ñà. ⁵² Vâchi ndoó cuàhà nêhivî, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihî-ñà. Dandu nî cachi-yà xî-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vâchi cónî xihî-ñà; quidî uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nêcuàchimà, nî sàcundiaa-nèyà, vâchi ináhâ-nè ñà-sàni xihî-ñà nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nî cachi-yà nî cáquée nsihî-ne fuera. Dandu nî tni-yà ndahà-ñá, te nî càhàn fuerte-yà, cachî-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nî nsiaa tu espíritu xî-ñà, te yâchi nî ndacuiin-ñà. Te nî dândàcù-yá daquixî-né ñà-cutiacù-ñà. ⁵⁶ Te yuadíhî-ñà, yáha ga nî ndulocó-nè. Dandu nî cachi-yà xî-né ñà-màsà nácáni-né xî ni-iin nêhivî.

9

Nansa nî techuún Jesús ùxin ùi nêhivî dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ìi

¹ Daaní, nî cana Jesús ùxin ùi nêcuàchî dacuahá-yá, te nî sàhatahvi-yánè ñà-vâtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nêhivî, te vâtùni dandúvaha stná-nè nêhivî cuhî. ² Te nî sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xî nêhivî palabra sàhà ñuhivî ìi xî Dios, te dandúvaha stná-nè nêcuàchî cuhî. ³ Dohó nî cachi-yà xî-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihî-nsiá cùhùn, nî bastón, nî morral, nî dità, nî dihùn, nî inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihî-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nî sàa-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-nî cundoo-nsia yucán dècuèndè cachî sàa quivî quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cunî nêhivî dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduamà seña cónî quidá víi nêcuàchimà (xî-nsiá) —nî cachi-yà.

⁶ Daaní, nêcuàchî dacuahá-yamá, nî caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nî nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nî càhàn-nè xî nêhivî nansa iá razón vâha xî Dios, te nî dândúvaha stná-nè nêcuàchî cuhî nsidanicuú lugar.

Nansa nî nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nî xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nî ndulocó-te, vâchi cachî dava nêhivî ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nî cachi-nè divî Elías sàni ndecunu, te ò iin nêcuàchî yuhù nùu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nî ndulocó-te), te nî cachi-te:

—Yùhù nî sàhi orden tãhndè ñim Juan (Bautista). Doco inga nêcuàchî càhàn guá nêhivî sàhà-ximà, ¿ana divî nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nî cachi-te. Ñâyücandúá cunî-te cundehè-té Jesús.

Nansa nî dàcútiácú Jesús cuàhà mil nêhivî

¹⁰ Daaní, sàmàndixî nsidaa nêcuàchî dacuahá-yá nî cansiaa-nè, te nî nacani-ne xî-yá nsidaa ñà-ndúá nî quida-ne ndé nî sàhàn-nè. Dandu nî nacuaa-ya nsidaa-né cuàhàn

cuaán-yá xî-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivî. ¹¹ Doco cuàhà nèhivî nî tenchicùn xî-yá, vâchi nî xinitnùhu-ne cuàhàn-yá. Ñâyùcànduá, nî casáhú-yá xî-né, te nî càhàn-yá xî-né sàhà ichî dandacú Yua-nda Dios. Te nî dándúvâha stná-yá nècuàchi cuhî xî-ne.

¹² Dandu nî cuaà quivî yucán. Te ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá, nî tnátuu-ne nùu-yá, cachi-nè xî-yá:

—Ndaqúndèè-ní xî nèhivî, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhî-né ndé cuxî-ne, te cùdù-nè, vâchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nî cachi-yá xî-né:

—Mii-nsiá dacuxî-nsiánè.

Te nî cachi-nè:

—Cuisî ùhùn pan nihî-nsî, xî ùi siaca. ¿A cunî-nî cùhùn-nsî cuiin-nsî ñà-cuxî nsidaa nècuàchi yohó? —nî cachi-nè. ¹⁴ Vâchi nècuàchi tiàa ndoo yucán, ùhùn mil nduu nsidaa-né.

Dandu nî cachi-yá xî nècuàchi dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xî nèhivî ñà-nî mácúndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin nî cùndúú-né.

¹⁵ Ñâyùcànduá, ducán nî caquida nècuàchi dacuahá-yá, nî càhàn-nè xî nèhivî, te nî sàcúndoo nsihî-ne. ¹⁶ Dandu nî tnúî-ya ùhùn pan mà xî ùi siaca ma, te nî ndacoto ndiaá-yá dìquî-xî, nî naquimanî-yá Dios sàhámà. Dandu nî dâcuàchî-yáñà, te nî sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te nî dasàn-néà nùu nèhivî. ¹⁷ Te nsidaa-né, nî xixî-ne nî ndenuu ini-nè. Dandu nî chivâha-ne ñà-nî cuyodò, te nî chitu ùxin ùi icà pedazu pan mà.

Nansa nî cachi Pedro ñà-xinîndísà-né ñà-divî Cristu dacácu xî-nda nduu Jesús

¹⁸ Daanî, nî ia iin xichi nî quecuaán-yá xî nècuàchi dacuahá-yá, te nî xicàn tàhvi-yá nùu Dios. Dandu después nî ndacátnùhù-yá nùu nècuàchìmà, cachi-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivî?

¹⁹ Te nî cachi-nè xî-yá:

—Dava-ne cachi-nè ñà-Juan Bautista nduu-nî. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-nî. Te dava ga-nè cachi-nè iin nècuàchi profeta sàhana nduu-nî, te sàni natiacù-nî vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nî cachi-yá xî-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduî, cachi-nsiá?

Dandu nî cachi Pedro xî-yá:

—Divî Cristu nî quixî nùu Dios nduu-nî.

²¹ Dandu nî dândacú-yá nùu-né ñà-màsà nácánî-né xî nèhivî nduú-yá Cristu.

Nansa nî cachitnùhu Jesús icúmi-yá cui-yá

²² Dandu nî cachi stná-yá xî-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivî Ñuhivî, cuàhà gá icúmi ndohi. Vâchi tè-sàhnú xídandacú, xî stná dùtù xicusahnú, xî stná nècuàchi ley xî veheñùhu, nsidaa-né icúmi-nè cahîchi ini-nè yùhù, dandu cacahnî nèhivî yùhù. Doco tíxi ùni quivî icúmi natiacù.

²³ Te nî cachi stná-yá xî nsidaa-né;

—Nsidaa ana cunî cunchicùn xî', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cunî ini-nî mii-né quida-ne, te nsiquívî quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xî-ne cutnáhâ-né xî' (ñà-cui stná-nè).

²⁴ Vâchi nsidaa ana cunî dacácu xî vida xî vichi, ñà-dândáñúhù-nè mii-né nduá. Doco nú nî cui-nè sàhî, dandu ñà-sànî càcu ndisa vida xî-ne cundua. ²⁵ Vâchi nú nî nihî iin nèhivî nsidaa ñà-jà ñuhivî, nî ñà-jaàn, mà cùnduá iin bien xî-ne nú màsà sàà anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivî, nú cucáhàn nùu-né coo-ne ladu xî, o nú cucáhàn nùu-né cunini-ne palabra xî, (ndahevî-nè), vâchi icúmi stnáî nacuai mii-né quivî naxicocufin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivî Ñuhivî. Te ndiaha gá coo quivî mà sàhà yùhù, xî sàhà Yuamáni', xî sàhà ángel ùi cacutnahá xî quixî. ²⁷ Doco ñà-ndáa nduá cachi' xî-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchi itá yohó, tàháha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhivî ùi xî Dios —nî cachi-yá.

Nansa nî nadama Jesús mii-yá nî natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daanî, nî nsihi nî cachi-yá ducán, dandu nî yàha nahî unà gá quivî, te nî saca-ya Pedro xî Juan, xî Jacobo, cuàhàn-yá xî-né iin yucú ndé cuàhàn-yá càhàn-yá xî Dios. ²⁹ (Daanî, na iá-yá yucán) xicàn tàhvi-yá nùu Dios, dandu nî xini nècuàchìmà tucu nî nàcùnahá-yá. Nî nducuxin yaa sicoto xî-ya, te tnúu nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nî xini stná-nè, yucán nî canatú stná ùi nècuàchi (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhù-ndá xî-yá. Te tnúu nihni stná-ndá, càhàn-ndá xî-yá sàhà nansa icúmi-yá cui-yá ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xî compañeru-nè, sádi gá vâhnâ-nè. Doco na nî nsiicuhnú vîi ini-nè, dandu nî caxini-nè ndiaha gá tnúu nihni-ya, te mimí nî caxini-nè itá stná ùi ndósàhnù-mà. ³³ Daanî, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu nî cachi Pedro xî-yá:

—¡Maestro, nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, ian coo mii-nî, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vâchi cóni cúndáa ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vicò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahi vicò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndúá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchi dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha ni cachí-nè xì ni-iin nèhivi sàhà nsidaa ñà-ndúá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccáa nuù iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivi nì nuu-ya xì-né yucú mà vâxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivi sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchimà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nuù-yá, cachí-né:

—Maestro, sacúndáhvì nuù-ní, cundehé ndahví-ní tèchii xí, vâchi mindaa-té nduú dèhi.

³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xì-té, dandáhià-te, te xíhì ihí-te quidá, queé chihíñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cuníá nacoà-te. ⁴⁰ Ñâyùcándúá nì sacundahví nuù nècuàchi dacua-ha-ní ñà-tavà-néa, doco mànicúí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vâchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, nì có-sàà-nsiá cundaà ini-nsia. ¿Nadaa ga quivi icúmí coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná ini sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachí-yà.

⁴² Daaní, sàvâxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahní ihá'-te. Ñâyùcándúá, nì sadi-yá nuá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nuù yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivi ndoó yucán, nì ndulocó cuáhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulocó guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yá xì nècuàchi dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vâha-nsia palabra cuáhàn cachi xì-nsiá. Yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, icúmí yâhi coi ndahà nèhivi (malu), vâchi iá iin tiàa cuáhàn quida xí entregar —nì cachí-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchimà, cóni cúndáa ini-nè ñà-ndúá nì cachí-yá, vâchi nì ia dèhé chuun ma nuù-né; ñâyùcándúá, cóni sánihì ini-né. Te yúhí stná-nè ndácàtnùhù-né nuù-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndácàtnùhù stnahá-né nuù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yá nansa xínacani ini-nè, te ñâyùcándúá nì nacua-ya iin tètii nì chicaní-yàte iladú-yá, ⁴⁸ te nì cachí-yá xì nècuàchimà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhù iin nèhivi tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhù-né. Te nú yùhù quidáñúhù-né, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhù stná-né ana nì techuun-xí vâxi. Vâchi nècuàchi chicá nihnú ndáhvì ini-xí, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchi có-xini ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xí ñà-malu nuù nèhivi, te quivi mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-ndúú-né iin ana cutnáhà xì-ndá xicánúú. Ñâyùcándúá, nì sadi-nsi nuù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádi-nsià nuù-né, vâchi nsidaa ana có-xini ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nuù ana cóni quidáñúhù xì-yá

⁵¹ Daaní, na sà-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yá, dandu nì quihin-ya ichi cuáhàn-yá ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yá sàà-yá yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònuù nuù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yá yàha-ya ichi yucán. Ñâyùcándúá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchi raza samaritanu, cuáhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchi ñuu mà, nì loho cóni cándisá-né coo chii-yá ñuu-né, vâchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichi Jerusalén nduá cuáhàn-yá. ⁵⁴ Ñâyùcándúá, ùi nècuàchi dacuahá-yá nani Jacobo xì Juan, na ní tiacu-nè ñà-dúcán nì cachi nècuàchi ñuu mà, dandu nì cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, ¿a có-cuní-ní dandacú-nsí còyo ñuuu ansivi, te coco nsihì nèhivi ñuu yohó, vâchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhí Jesús nècuàchimà, cachí-yá:

—Mii-nsiá, có-cúndáa ini-nsia nansa ndiá icà-nsiá cunihnu vâha ini-nsia. ⁵⁶ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, ¿indú divi chuun nì quesai ñuhívi yohó? Pues divi sàhà ñà-dacáci nèhivi, te màdiá dandáñúhí-nè —nì cachí-yá.

Dandu cuáhàn-yá xì-né inga ñuu chicá nuù-xí.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús xì nèhivi cuni cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xi-yá, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdi.

⁵⁹ Daaní, nì cachì-yá xi inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachì nècuàchì mà:

—Señor mío, dihna ni núhi ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cui) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsii-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cahitnúhu-ní razón sàhà ñuhiví ì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachì-nè xi-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhi (coo chif) ndaquindèi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-itnii-xí yàtà, nú cui yàtà-né indéhe-né, dandu mà queé víamà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xí-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor unì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yànè cùhùn-nè ùi ùi-nè codònú-né nù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xi nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yá. ² Ñàyucándüá, nì cachì-yá xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, cuahà nèhivì (tàñáha ga curindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xì-ndá) ndanchitua. Ñàyucándüá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xí-yá), vachi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátuni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahi nèhivì dānā, cunduu-nsia nahi lelù xicānū mahi lobu. ⁴ Doco māsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, nì stná morral xi-nsia, nì inga ndisān-nsiá. Te ni-iin nèhivì māsà cāsàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nù sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachì-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóò mání mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa nduó nèhivì túha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátuni. Doco nú cóo, ni cúnahá ñà-ndüá nì cachì-nsiá.

⁷ Cuisi iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-ndüá sàha nècuàchì divéhé-ximá mii-nsiá. Vachi nsidaa ana quidáchúùn, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còò; iin-ni nì cundóò-nsiá cui si iin-ni vehe. ⁸ Te nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te candisá nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-ndüá sàha-nensiá, divi ñà-jaan nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachì-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachì-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xinindisá nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahi ichì cahnú ñuu mà, te cachì-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tñii sàhà-nsí, icúmí-nsí catú vāha-nsiñā cōya, (vāchi ndahví gā modo xi-nsia). Doco cunaha vāha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ì xí Dios (mate cóni ndúlócō-nsiá)”. Ducán cachì-nsiá (xi nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí` xi-nsiá na sáa quóvi juiciu, dandu chicá cuahà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vachi cuahà milagru fuerte ni xini-nè, (te cóni ndúlócō-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì cóo stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cù, dandisá, yachi naxicocufin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahi yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quívi cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-ndüá cachì mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú nì cáhichi ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchi stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhichi ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahíchi stná ini-nè mii-yá ana dichúún-xí vaxi.

Ñà-ndüá nì cachì Jesús xì 70 nèhivì nì dàcutiá xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, ni naxicocuñin ùni dico ùxin (70) nècuàchi dacuahá-yá, te cudii ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsi Señor, dècuèndè stná ñà-malu ni cundee-nsí nùu-xí ñà-ni ndacùcahan-nsí quivi-ní.

¹⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Ni xini stnáí ñà-malu cusáhnú, ni quea ndè gloria vaxan, ni nacava na ian ni tása.

¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dānñitáhvi stnáí mii-nsiá ñà-nú ni cuāñihni-nsia còò ò siduhma, dandu (còò ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vātūni cundee stná-nsiá nùu nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xini ùhìandó, te yáha ga nacúndéa, doco còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudii ini-nsiá vichi, doco màdi sáhà-ñá vātūni ni cundee-nsiá nùu ñà-malu. Còò, cui si xiñuhu cudii ini-nsia sáhà ñà-sàni sàcùitandiaa quivi-nsiá nùu (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xí ni cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchi dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán ni cudii ini Jesús ni quida Espíritu Ìi xí Dios, te ni cachi-yá (xì Yuamáni-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni' Dios; vāchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra ìi xí-ní), sàni chitnūni ini-ní ndòo dèhá' nùu nècuàchi nchichí; doco nùu nècuàchi nihnú ndahvi ini-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúu-ní sàxinítñūni-nè. Ducán iá, vāchi ñà-jaan nduá ni chitnūni ini-ní quida-ní, te ni cudii ini-ní coo ducán —ni cachi-yá xì Yuamáni-yá.

²² Dandu ni cachi stná-yá:

—Nùu Yuamáni' sàni nihitáhvi' dandacuí nùu nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivi ináhá ana nduú yùhù, cui si mii-yá; te cui si yùhù ináhá stnáí mii-yá, cui si yùhù xì stná nèhivi cuní cundaà ini-xi sáhà-yá —ni cachi-yá.

²³ Dandu ni nacucio-yá nùu nècuàchi dacuahá-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vāchi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xininùu-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuahà profeta sànaaha, xì cuahà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nihitáhvi-né cuni-nèa. Te nisa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàa-nè nihitáhvi-né cunini-neà.

Nècuàchi samaritanu vaha ini-xi

²⁵ Daaní, ni ndacuiin iin nècuàchi ley xi veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxi-conihí Jesús nùu-né. Te dohó ni cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndá nduá quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuhàn?

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-ñá. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu ni cachi nècuàchimà:

—Dohó cachá': "Icúmi-ndá cuu ini-ndà sáhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú ini-ndà, xi nsidanicuú valor xi-nda, xi nsidanicuú stná sàxinítñūni-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sáhà mii-nda, ducán icúmi stná-ndà cuu ini-ndà sáhà ñanitnaha-nda".

²⁸ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihí-ní vida ndiaha nicanicuhàn.

²⁹ Doco nècuàchimà, có-cuní-nè cachi nèhivi xì-né tonto iá-nè, ñàyucandúá, ni cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿indú clase nèhivi cachí xi-ndà nduú ñanitnaha-nda?

³⁰ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te ni quee-ne cuahàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichi mà) ni ndacùhun tnahá-né xì itni tēcuihnà. Te ni sadi-te nùu-né, ni xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, ni sahní cuií-tené, grave ni dānácuehè-tené, te cuahàn-te.

³¹ Daaní, ni cuu ni yáha iin dùtú ichi mà. Te ni xini-nè indúhu nècuàchi ni nacuehè mà, doco iladú ni yáha-ne. ³² Daaní, yucán ni yáha stná iin tiàa levita (quidáchúun veheñuhu), te ni xini stná-nè nècuàchimà. Te divini iladú ni yáha stná-nè. ³³ Daaní, ichi yucán ni yáha stná iin nècuàchi ñuu Samaria, te na ní sàa-nè ndé indúhu nècuàchimà, ni xini-nè nècuàchimà, te ni cuhi ini-ñané. ³⁴ Ni tñātūu-ne ni quidatātna-né ndé ni nacuehè xi nècuàchimà, ni dàqueé-ne aceite xi vinu, te ni chidúcun-nèa. Dandu ni chindānūu-ñané quisi ndacá-né. te cuahàn-nè xi nècuàchimà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchi xicá ichi caní. Yucán ni ìa-ne ni sandiaa-nè nècuàchimà. ³⁵ Dandu inga quivi na ní quihñ-ne ichi cuahàn-nè, ni tavá-né ùi dihún, ni sàha-ne nècuàchi divéhé-ximá, cachí-nè: "Cundiaa sacú-ní nècuàchi ndahví yohó, te nù chicá cuahà cuahàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmi danáí' na náyahi", ni cachi-nè.

³⁶ Pues, vichi cachi-ní xì': nùu nsi-ùni tiàa (ni yáha yucán), ¿indú nècuàchi meru ni sanduu ndisa ñanitnaha nècuàchi ni ndacùhun tnahá xi tēcuihnà mà cahan-ní? —ni cachi Jesús.

³⁷ Dandu ni cachi nècuàchi ley xi veheñuhu ma:

—Pues, divi tiàa ni indehé ndahví xi nècuàchimà.

Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa ni cachi Jesús xi ùi cùhì nani Marta xi María

³⁸ Daaní, ni yàha-ya xi compañeru-yà ndè chicá nùu-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñàhà nani Marta, te divi-ne ní quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchì-mà nani María. Te María mà, cudú ini-nè coo-ne ñuhù nùu Jesús cunini-ne ñà-nduá cachi-yá. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnhù icúmí-né, te ndé cutóntò-nè sàhà chuun ma. Ñàyucànduá, vaxi-ne ndé iá-yá, cachí-nè xi-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhà mii-ní ñà-sàni nacoo cùhì yùhù quidachuun mindaí. Cachi-ní xi-né ñà-nì chindéé stná-né yùhù.

⁴¹ Doco ni cachi-yá xi-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání ini-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuiisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudú ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùu-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndá càcàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Daaní, ni cuu iin xichi iá-yá iin xaan xicàn tàhvi-yá nùu Dios. Te ni nsihi ni càhàn-yá xi Dios ducán, dandu ni cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacua-ha-ní nsiuhù càcàn tàhvi stná-nsì nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xi mii-né.

² Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Na xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios, dohó cachì-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndacùcahan tnùñuhu nèhivi quivi-ní; te yàchì ni sàá stná tiempo cusahnu-ní ñuhívi yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoo ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivi ñuhívi yohó. ³ Pan xi-nsí iin quivi, iin quivi taxi tahvi-niá nùu-nsí. ⁴ Te cuicahnú ini-ní sàhà cuàchì inihíca-nsí, vachi nsiuhù, xicahnú stná ini-nsi sàhà nsidaa ana inihíca nùu-nsí. Te chindee-ní nsiuhù ñà-màsà dáca nèhivi nsiuhù, te dacácu stná-ní nsiuhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te ni cachi stná-yá xi-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàá-ndá vehe-ne, te cachí-ndá xi-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nù, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichi caní ni quixi-ne. Te còò ni-ñàhà cuàhì-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachí-nè xi-ndá: “Còò, màsà dāñáná-ní yùhù, vachi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xi dèhe-nsi. Mà cùu ndácòjì cuàhì mii-ní ñà-nduá xicàn-ní”, cachí-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándisá-né ndacòo-ne cuàhà-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñà ní cunaha iin-nda càhàn-ndá yehè-né, ñàyucànduá icúmí-né ndacòo-ne cuàhà-nèndó iñàhà. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xi-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihitáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùu-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vachi nsidaa ana xicàn tàhvi, icúmí-né nihitáhvi ndisa-neá; te nsidaa ana nanducú xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nùu-né; te nsidaa ana xicàn tàhvi nùu yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nùu-né.

¹¹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàhà-nsiàte, te màdì iin yùu. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdì iin còò cuàhà-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivi xicàn-te caxi-té, màdì iin siduhma cuàhà-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivi cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàhà-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyucànduá Yuamáni-ndá iá ansivi, chicá icúmí-yá cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espíritu Ìi xi-yá nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùu-yá.

Nansa ni dàqué cuàchì nèhivi diquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-né

¹⁴ Daaní, iin xichi ni cuu ni tavá-yá iin ñà-malu ihin (ní nsida ihin xi) iin nèhivi. Daaní, ni nsihi ni queamà, dandu vátùnì ni nacahàn nècuàchì-mà. Te ni ndulocó nèhivi cuàhà ndoo yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, ni (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —ni cachí-né.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivi yucán, ni xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndisá cui quida-yañà, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yá ñà-nduá nacání ini-né. Ñàyucànduá, ni cachi-yá xi-né:

—Nècuàchì xidandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náá stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nèhivi ndoo iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnaha-si, dandu mà cúí gá dandacú-si nùu quisi dava ga mà. Ducán cachí, vachi cachí mii-nsiá sáhi ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vachi stná nèhivi

xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-nè ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xi-nsiá ñà-cóni cachi vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá nàhà xicà ñà-vichi sàni sàa tiempu cuni-nsia nansa dandácù ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacu, nú nihi-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-iñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhmú chicá fuerte, te cundee ndómá nùù-tè, dandu dandiachi nsihì-nda arma nihi-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té ni cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmá nihi-nda nsidaa ñà-icúmí-têmá, te quida-nda xán nacua cudii ini-nda.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámá na ian tàxi-né nècuàchimá.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu ni quee nùù-né antes, doco cóni quihvi ndisa-ne ichi Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ichí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si; te nú ni cundáá ini-si mà cùí, dandu cachi-si: "Còò, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá". ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-si nàcuàca-sì inga usà tnahà-sì chicá tùha quini, te caquihvi nsihì-sì ini anima nècuàchimá ñà-cuñuhu-si yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòò tiàa mà nùù antes.

Nansa nihi-nda cucumí-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xi nèhivì cuàhà mà, dandu ni cachi iin nècuàchì ñahà xi-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì ni dètúinuú xi-ní ñuhivì, te ni dàchichì-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-nda nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra ìi xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa ni cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá ní nachitu nèhivì cuàhà nùù-yá. Te ni càhàn-yà xi-né, cachi-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà nihi-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (ni xini nèhivì sàna) na ní cuu iin milagru xi Jonás, iin nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vachi milagru xi Jonás mà, ñà-yucán ni sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhivì, icúmí cuu stná iin milagru xi', te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí nàcuñin stná iin nècuàchì ñahà ni sanduu reina dandacú nùù ladu sur sàna. Te daquéè cuàchi-ne diquí nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ni quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichì nùù Salomón mà, doco (có-ndulócò nèhivì). ³² Te quivì coo juicio mà, yucán màcuíta stná nèhivì ñuu sàna nani Nínive, te daquéè cuàchì stná-nè diquí nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì yucán, ni naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xi-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còò, có-nàxicócuñin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùù Jonás mà.

Nansa ndiá icà-nda cundiaa-nda anima-nda sàhà-ñà vátùni datnúù Dios sàxinítnùnì-nda

³³ 'Iin lámpara, có-nàcuicun-ndañá sàhà-ñà cuiin dèhá'; ni mà cuián tixi iin icà; còò, icumíá cuián ndé ducun, dandu cutnuà cutùì nùù nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchinúù-nda nduú ñà-tùnúù iquicuñú-nda. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha mà, dandu vátùni cutùì nùù-nda ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhì nduchinúù-nda, dandu nàcutnùù nùù-nda.

³⁵ Te ducán stná xi anima-nda. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuàhàn datnúù mii-yá ni cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxinítnùnì-nsiá datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iin tnuú, vachi cundamà na ian nchií ndiaha inicutu sàxinítnùnì-nsiá, te quee stná mà na ian tnuú fuerte iin lámpara nùù-nda.

Nansa ni cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchì fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchì ley xi veheñuhu

³⁷ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yà, dandu ni quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xi-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te ni yàha-ya ini vehe nècuàchimá, te ni sàcòò-ya. ³⁸ Doco nècuàchimá, ni ndulocó-nè ñà-cóni ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu ni cachi Stoho-nda Señor xi nècuàchimá:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vachi ducán queámá na ian nacaté-nda iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (iniá, quini iá'. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsiá cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsiá! vachi mà Xíha-nsia cundaá ini-nsia. ¿A có-ináhá-nsiá ñà-iin-ní

mii-yá nì quida vâha xi stná anima-nsiá, màdiá cuisì iquicúñú-nsiá? ⁴¹ Doco nú nihnú vâha ini-nsiá, te cutúha-nsiá dacútâhvi stnahá-nsiá, dandu vâtuñi cundaâ ini-nsiá iá vii nsidaa ñâ-ndúâ (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi fariseu! vâchi mate túha ndisa-nsiá cuâha-nsiá diezmu, (iá gà ndé có-guidá vii-nsiá). Mate sâha-nsiá diezmu xi yùcù cuatiluha caxi-ndâ nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduâ (iin chuun cahnú), có-ndúlóc-nsiá sâhâmâ, vâchi có-nihnú ndâcuisì ini-nsiá, ni mà túha stná-nsiá cuu ini-nsiá sâhâ Dios. Pues divi ñâ-jaân ndisa ndiá icâ-nsiá quida-nsiá cumplir, te ni có-xiñùhù nacoó stná-nsiá diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi fariseu! vâchi na sâhân-nsiá veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsiá; te na sâhân-nsiá yâhvi, cuní stná-nsiá casâhù tñùñuhu cuâhâ nèhivi xi-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu, xi mii stná-nsiá nècuàchi fariseu! Datiaá uun-nsiá vâha-nsiá. Vâchi na iin yavi xi nsií, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhâ gà, te vihini cuâñihni nèhivi núâ ñâ-có-sâha-ne cuenta nduâ yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sâhâ nècuàchimâ, dandu queámâ na ian diquí stná nsiùhù càhân-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yâ xi nècuàchimâ:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu! vâchi túha-nsiá quidayucun-nsiá cuâhâ ley ñâ-chivâha nèhivi, mate mà cundéé ini-nè quida-neâ. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin ñâ-ndâhâ-nsiáñâ.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vâchi túha-nsiá quidavâha-nsiá monumentu núù ñaña xi nècuàchi nisa cahân cuenta xi Dios sâhâha, doco divi xií-nsiá nduú ana nì sahnì xi nècuàchimâ.

⁴⁸ Ñâyùcândúâ, ducán queá na ian cudí ini-nsiá sâhâ cuâchi nì quida xií-nsiámâ, vâchi dihna mii-né nì sahnì xi nècuàchimâ, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavâha-nsiá monumentu xi nsií ma.

⁴⁹ Ñâyùcândúâ, dohó cachí Dios ñâ-nchichí guâ-yâ: “Cuâhâ profeta icúmí techuín, te càhân-nè xi nèhivi ñâ-ndúú razón xi. Te cuâhâ stná nècuàchi apóstol icúmí techuín núù-né. Doco nèhivi malu mà, cahñi-né nèhivi xí, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchimâ”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivi tiempu vichi cunsida-ne cuâchi sâhâ nsidaa profeta nì casahnì nèhivi dècuèndè tiempu nì cuâha ñuhiví. ⁵¹ Ñâ-ndââ nduâ cachí xi-nsiá, icúmí nèhivi tiempu vichi cunsida-ne cuâchi sâhâ nsidaa profeta nì xihí mà dècuèndè tiempu nì xihí Abel xi dècuèndè tiempu nì xihí stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahí veheñùhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñâ-camáni-ndâ Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sâhâ (vehe ndé dacuahá) nèhivi cundaâ ini-nè (sâhâ Dios), doco nì chidèhé-nsiá ndahacáa nuna yehé vehe ma. Nì cóni quíhvi mii-nsiá ñâ-cundaâ ini-nsiá sâhâ-yâ, te nì sadi stná-nsiá núù nèhivi cuní quíhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yâ nsidaajân, dandu nì xidâ ini nècuàchi ley xi veheñùhu ma, xi stná nècuàchi fariseu, te ni caquesaha-né nì càhân ndee-né xi-yá, cuní-nè càhân-yâ, te cachi-yâ sâhâ cuâhâ iñâha, ⁵⁴ âma cáchí-yâ iñâha ñâ-cui daquée cuâchi-ne diquí-yâ.

12

Icúmí cundaâ ini-xi sâhâ nsidaa nèhivi danani úún nduú nèhivi vâha

¹ Vichi sâni nataca chitu cuâhâ mil nèhivi, dècuèndè sâñihni tnahá-né. Dandu nì càhân Jesús xi nèhivi mà. Primeru nì càhân-yâ xi nècuàchi dacuahá-yâ, cachí-yâ:

—Cuidadu cundoo-nsiá, cótó quida-nsiá na quidâ nècuàchi fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicó xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsiá na quidâ nècuàchimâ, danani úún-né nduú-né nèhivi vâha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñâha coo dèhé nicanicuahân. Icumíâ tùia, te cunitnúhu nèhivi sâhâ. ³ Dècuèndè stná ñâ-ndúâ nì cachi nèhivi na ndoó dèhé-né ndé iin tñúú, icúmí palabra mà natúí vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nì càhân iin tiâa sâhâ tùtñú compañeru-né ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuitiâ), vâchi nana ducún nèhivi, te cachitnúhu ndee-né nsidaámâ.

Chicá vâha yúhi-ndâ mii-yâ dandacú sâhâ vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ Amigos, cachí xi-nsiá: màsâ yúhi-nsiá ana cui cahñi xi cuisì iquicúñú-nsiá; cóò, vâchi nú sâni xihí-nsiá, dandu còò cá ni-iñâha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yuhè cachí xi-nsiá ana ndiá icâ-nsiá yúhi-nsiá. Xiñuhu yúhi ndisa-nsiá mii-yâ ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sâni xihí-nsiá. Mii-yâ, ndisa xiñuhu yúhi-nsiá.

⁶ Sâhâ cuisì ù tuní dicó-né ùhùn chòlhi. Doco ni-iin quisi mà, có-nândòó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhâ stná-yâ nadaa ididíni itá ñiñi iin iin nèhivi. Ñâyùcândúâ, màsâ nácání ini-nsiá, vâchi chicá ndiaá-nsiá núù iin chòlhi tñi, te ò núú cuâhâ stná-si.

⁸ Yùhù cachí xì-nsiá, nú cachí vate iin nêhiví ñà-ndúú-né nêhiví xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, icúmí stnáí cachí nùú ángel xí Dios ñà-divi nêhiví xí nduú stná nêcuáchimá. ⁹ Doco nú ni chídehé-né ñà-ndúú-né nêhiví xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaá stnáí mii-né nùú ángel xí Dios.

¹⁰ Mate ni cáhàn ùhí iin nêhiví ñà-ndúú-né nêhiví xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, doco vátuni nîhî-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú ñà-ndúú Espiritu Ì sàni cáhàn ùhî-né, dandu mà nuncia sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nêcuáchimá.

¹¹ Daaní, nú ni dàtnâtuu nêhiví mii-nsiá nùú nêcuáchì dandacú nùú veheñùhu, ò nùú juez, te ò nùú tē-nihí chuun, màsà nácání ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùú-té, ¹² vâchi momentu yucán icúmí Espiritu Ì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaá ini-nsiá Ìndù-ñá chicá ndiaha cachí-nsiá —ni cachí Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nêcuáchì cuicá

¹³ Daaní, iin tiáa iin mahí nêhiví cuàhà yucán, ni cachí-né xí Jesús:

—Maestro, cáhàn-ní xí ñani ñà-ní cáhà-ndé dacuachí-né interés ni ndutahvi-nsí (nùú yua-nsí).

¹⁴ Dandu ni cachí-yà xí nêcuáchimá:

—Senór, còò chuun ni nihí' cundui juez nsidandaí sàhà chuun xí mii-nsiá, ni có-ndúú stnáí iin ana dacuachí-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te ni cachí stná-yà xí nêhiví cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdì xihò-nsiá cuàhà ñà-ndé, vâchi mate ni cóo cuàhà gá biene xi-nda, có-cuní cachamá ñà-sàni nîhî ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu ni nancia-yà xí-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Ñisa ña iin tēcuicá; te iin cosecha cahnú ni cuàhà itù-te. ¹⁷ Ñâyúcandúá, ni nacani iní-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vâchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu ni cachí-te: “Chicá vâha dohó quide; cuàhàn duquinn vehe cuachí yohó, te quidavâha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vátuni sàà nâcòvâha cosecha xi, xí nsidaa gá stná ñà-cuiqué. ¹⁹ Dandu cachí iní-ní mii: Vichí sà-íá cuàhà ñà-ndé ñà-ndé. Vátuni sàà ñà-jaan cutiacu cuàhà cuà; vátuni quetatui vichí, vâchi ñà-cuxi, te cohí. Contentu cuàhàn coi”, ni cachí-te. ²⁰ Doco ni cáhàn Dios xí-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vâchi ñuú vichí icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivâhu, ¿ana ndòo xán?”, ni cachí-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xí nêhiví dacáyá xí cuàhà ñà-cuicá sàhà mii-xí, te ni cóo ni-ñà-ndé nduú ñà-cuicá ndisa-ne nùú Dios —ni cachí Jesús.

Nansa ndiaá Dios nêcuáchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después ni cachí stná-yà xí nêcuáchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nîhî-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³ vâchi màdì cuisi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amadí chicá ndiaámá nùú sicoto ndixi-nda? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitù-si, có-ndàníhî-si cosecha xi-si, ni cóò vehe icúmí-si, ni cóò stná ni-iin lugar ndé chivâha-si ñà-ndé; doco Dios, dacutiácú-yási. Te mii-nsiá, ¿amadí chicá ndiaá-nsiá nùú laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yâha ga sahní-nsiá ñà-ndé, te nacání ini-nsia, uun-ní nduámá, mà ñà-ndé-nsiá cuahnú ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñâyúcandúá, nú mà cù quida-nsia chuun tii jaan, dandu chicá vâha màsà cáhni gá-nsiá ñà-ndé-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-ñà-ndé-nsiá yâ, ni có-ñà-ndé-nsiá stná-yà sicoto, doco chicá ndiaha ita mà nùú rey Salomón (ñisa ña sàhana), mate yâha ga vico ni sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yucú-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quivi vitni íá' campu, te tnaa sàni ñà-ndé, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá ni quidavâha Dios ita mà. Ñâyúcandúá, vihí gá icúmí-yà cuàhatahvi stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xíníndisá-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cacánúú-nsiá cahní-nsiá ñà-ndé-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vâchi nsidaa nêhiví ndoó ñuhiví, divi ñà-jaan nduá nandúcú-né. Doco ndohó, íá Yuamáni-nda Dios, te ñà-ndé-yá xiñuhu nsidaámá nùú-nda. ³¹ Ñâyúcandúá, diha xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivâha vii-nsiá ley xi ñuhiví ñà-xí-yá, dandísá nîhî stná-nsiá nsidaa ñà-ndé cumáni gá nùú-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyá-nda ñà-cuicá-nda

³² Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhî-nsiá, mate mà túú-nsiá, vâchi sàni chitnùni ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá ndé ñuhiví ñà-xí-yá.

³³ Dico-nsiá biene xi-nsia, te dacutâhvi-nsiá nêcuáchì ndahví. Dandu queámá na ña sàni chivâha-nsia ñà-cuicá-nsiá ndé gloria. Te queé stná na ña ñà-ndé mà ñà-xí-yá mà sàà tēhí, vâchi ndé gloria yucán, mà sàà ndaíuhá, vâchi mà quihín tēcuíhà-ñá, ni mà cúsiquídí stná.

³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta íá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —ni cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tûha-nda, vâchi sà-ituú-yá naxicocuûn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu ni cachi-yà:

—Cundoo tûha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchìmà vicò nandàhà; nacuicun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchìmà, te ni càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tè nú ndiatú tûha-tè na nsiaa-nè, vâchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùù, ò ndé¹ sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìi peón mà, pues nansicáhàn-tè ni sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhà-nda ndévi hora quixi tècuìhnà quihvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tûha-nda, mà cuàha-nda quihvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tûha stná-nsiá, vâchi iin quivi có-nìhnú inì-nsia naxicocuûn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi —ni cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xi vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsiùhù, te ò cuni stná-ní quihin casu nsidaa nèhivi dava ga?

⁴² Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Ni ia iin peón; tûha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te ni nìhi-tè chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchìmà quivi cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón ni ndóo dandacu-ma nú iin-ní quidá vii-tè dècuendè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchìmà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacáni chicuèhè ini peón mà, te cachi-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhà-té cahni cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuii-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-tè, te cutnáhà stná-te xi tè-xini xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivi có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ináhà-tè, dandísà nìhi-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísà xí-yà.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhà vâha-tè ñà-nduá cuni lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-iníni-te ñà-nduá cachi-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñahni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñahni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-nda nùù ndahà inga nèhivi (ñà-cundiaa-nè). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná ñàhà icúmí-nda naquihin-nda nùù nècuàchìmà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà ñàhà ndahà iin nèhivi, dandu divi-ni ducán cuàhà ñàhà icúmí stná-nda nandacàn-nda nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivi sàhà ichi Jesús; mà úhi tàhndé dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivi, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivi tàhndé dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vâchi íá iin trùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacáni inì ndé cachi sàà hora yâhamà. ⁵¹ ¿A tuxí ini-nsia vâxi ñuhivi yohó ñà-cucumi nèhivi paz? Còo, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndé dava nsidaa-né. ⁵² Ndé vichi xi ndé¹ quivi nùù-xí icúmí tàhndé dava-ne. Por ejemplu, nú íá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivi, ùni-nè cuni ùhi xi nècuàchi ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhi xi nècuàchi ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhi-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhi xi mii-né; te ò iin nècuàchi ñahà, cuni ùhi-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhi xi mii-né; te ò dído iin nècuàchi ñahà cuni ùhi xi sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhi xi mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-nda índuvi tiempu nuná ñuhivi, te sáhatahvi Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiaa

⁵⁴ Dandu ni cachi-yà xi nèhivi cuàhà ndoó yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchi ñuu yohó), nú ni xini-nsia itá vicò ladu quecahnu orá, dandu cachi-nsiá: “Vâxi dàvì”, te ducán íá. ⁵⁵ Te nú caná tàchi ladu sur, dandu cachi-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate tûha-nsia nacuni-nsiá seña íá ñuhivi xi ansivi, doco ¿índú chuun mà cui nacuni stná-nsiá índú tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxinítnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànihì inì-nsia índú chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensia cuàhàn nùù tè-nìhí chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichi cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensia sàà nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tensia ndahà comandante xi-tè, te chicadi temà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachi¹ xi-nsiá, nú ni

cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà queé gá-nsià décuèndè nú sàni dànaà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihicá-nsiá —ni cachi Jesús.

13

Chuuu cahnú nduú ñà-cuu-nda arreptir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán ni cachtinùhu nèhivi xi-yá nansa ni cuu xi nècuàchi ladu Galilea, ni dàndacú Pilatu, te ni sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvi-né quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xihì quisi mà, te ni sahnì-ténè. ² Dandu ni naxiconihí-yá nùu nècuàchi ni nacani ma, te dohó ni cachi-yà:

—Nècuàchi Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá ni sanduu-ne nèhivi cuàchi nùu nsidaa nècuàchi ñuu-nè, te sáhámà ni xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vachi divi ducáni ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cuú-nsiá arreptir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsiá nansa ni cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te ni chàhmà sàhùn ùni nèhivi. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ia cuàchi nècuàchimà nùu nsidaa gá nèhivi ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vachi décuèndè mii stná-nsiá, divi ducáni icúmi stná-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà náxicócuin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisi vídi-xi

⁶ Dandu ni nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ia iin tiàa icúmi xí iin ñuhù íá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te ni sàa tiàa ma iin xichì yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò ni-iin sihigu-nu ni ndàcùhun-ne. ⁷ Ñàyùcànduá, ni cachi-nè xi tèndiáá xi yutnù tàtá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùni cuà quixí indéhí, áma nihí’ sihigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vaha; có-cùn’ cuiin uun gá-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, ni cachi-te: “Senór, nacoó gá-nínu décuèndè inga cuà, vachi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuàha-nùsi; te nú coó, dandísá, táhndè-nu”, ni cachi peón mà.

Nansa ni quida Jesús iin quivi descansu, ni dàndúvaha-ya iin nècuàchi ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivi sàbado íá-yá iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivi. ¹¹ Te yucán ni quihvi stná iin nècuàchi ñahà, sàhùn ùni cuà dandohó iin ñà-malu-nè, ni cuitá yaa-ne quidá-si, ñàyùcànduá xicá todo-ne, mà cuí nácuin ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, ni cana-yanè ñà-tàtuu-ne. Dandu ní cachi-yá xi-nè:

—Mii-nè nècuàchi ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu ni chitándòó-yá ndahà-yá òni-nè. Te vichi vichi ni ndundaà cuerpu xi-ne, te ni nihì-nè ni nàcuin ndàà-nè. Ñàyùcànduá, cuàhà gá ni naquimani-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchi dandacú nùu veheñuhu yucán, ni cuduchi ini-nè, vachi quivi descansu nduá na ní dàndúvaha-ya nècuàchimà. Ñàyùcànduá, ni cachi nècuàchi dandacu-ma xi nsidaa nèhivi yucán:

—Íñù quivi ùun íá quidachuun-nda; ñàyùcànduá, quivi jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivi descansu.

¹⁵ Dandu ni naxiconihí Stoho-ndà Señor nùu nècuàchimà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vachi nsidaa-nsiá, cada quivi descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xi-sí ñà-coho-si tècuí. ¹⁶ Te nècuàchi ñahà yohó, descendencia xi xil-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcànduá, amadí ndiá ícà stná-nè dàña stná-nè nùu cuèhè itnì xi-nè, mate quivi descansu nduá, vachi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùni cuà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —ni cachi-yá.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchi xini ùhì xi-yá, ni nducahan-ne; doco nèhivi cuàhà mà, ni cudii ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu ni nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, ni cachi gá-yá xi-nè:

—¿Índù iñaha cui cachi sàhà-ñá cundaà vii inì-nsia nansa íá ñuhiví ì xi Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xi-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa íá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán íá tiempu mà, na ían ni cuu na ní chihì iin tiàa tata mà itu-nè, te ni sahnua; iin yutnù cahnú ni nanduu-nù. Décuèndè laa ndavá ansivi, vaxi stná-si quidávaha-si tacá-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu ni cachi-yá:

—¿Índù ejemplu cui nacani xi-nsiá sàhà ñuhiví ì xi Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vachi divia ni quihin iin nècuàchi ñahà ni dàqueé-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te ni ndutachi nsihá —ni cachi Jesús.

Yehè Sitnìhi

²² Daaní, na xicá-yá ichi Jerusalén, ni nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivi ndoó yucán. ²³ Te ni cachi iin nèhivi mà xì-yá:

—Señor mio, ¿a iyuhu nèhivi cunduu nècuàchì càcu anima-xì?

Dandu ni cachi-yá xì nsidaa nèhivi mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quihvi-nsia yehè sitnìhi gloria, vachi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivi cucuni quihvi yucán, cuàhà-né, mà ñíhi-né yàha-ne. ²⁵ Vachi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuni-nsiá quihvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-ximá yehè-né. Ñàyucàndúá sàa-nsiá, te cáhàn-nsiá yehè, cachí-nsiá: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchimà, icúmí-né cachí-né: “Còo, tàcuní mii-nsiá, (ni có-ínáhi) indú ni quixi-nsiá”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsiá cachi-nsiá: “Nsiùhù, nisa cutnahá-nsi xì-ní ni sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihì-nda (tècuì); te mii-ní, nisa dacuaaha-ní nèhivi ñuu-nsí, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-né cachí-né: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcuní mii-nsiá, ni có-ínáhi indú ni quixi-nsia. Ñàyucàndúá, cuahán-nsiá iladu, vachi nècuàchì chicuèhé xinduu-nsiá”, cachi nècuàchì sahnú-ma. ²⁸ Pues (ducán stnà mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsiá na yáha xii-ndà Abraham ndé ñuhiví ìi xí Dios, mii-né xì stnà Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stnà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-né màcúndoo-ne nùu Dios ñuhiví ìi xí-yá. Doco mii-nsiá, còo; fuera icúmí-nsiá ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna ñuhu-nsia (ñà-ndòhó guá-nsiá). ²⁹ Vachi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivi sàa-né ñuhiví ìi xí-yá, cunduu-ne nèhivi vaxi ladu caná hora, xì nèhivi ladu quécachu stnà, xì nèhivi ladu norte, xì nèhivi ladu sur, nsidaa-né icúmí-né casaà-né màcúndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhiví ìi xí-yá. ³⁰ Vachi nèhivi nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-né sàa-né nàcòdò nùu-né xì-xí (quivi yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-né sàa-né natenchicùn-né ndé cahà-xí.

Nansa ni sacu Jesús sàhà nèhivi ñuu Jerusalén

³¹ Divi quivi yucán ni casaà dava nècuàchì fariseu nùu-yá, te ni cachi-né xì-yá:

—Cuahán-ní quecuáán-ní yohó, vachi cuní Herodes cahni-ndé mii-ní.

³² Dandu ni cachi-yá xì nècuàchimà:

—Cuahán-nsiá, te dohó cachi-nsiá xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuàhìn tavi ñà-malu ñuhú anima nèhivi, te dandúvaha stnà nècuàchì cuhí, dandu quivi ùni cuàhìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vachi ndé ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivi cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vachi na techúún-yánè sàa-né nùu-nsiá dandu caniyúú-nsiánè ñà-cui-nè. Na cuahá guá xichi ni cuní danátáqui mii-nsiá nùu na ian danátáca siùn pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxi-sí; doco cóò, cóni cuní-nsiá. ³⁵ Ñàyucàndúá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnà xì-nsiá, mà cuní gà-nsiá yùhù ndé cachi sàa quivi cachi-nsiá xì’: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14*Nansa ni dandúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun*

¹⁻² Daaní, iin quivi descansu cuàhàn-yá vehe iin nècuàchì idónuu nùu nècuàchì fariseu, cuàhàn-yá cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchimà iá stnà iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùu-yá. Ñàyucàndúá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyucàndúá, ni cachi-yá xì nècuàchì fariseu mà xì stnà nècuàchì ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìi xì-ndà dandúvaha-nda nèhivi nú quivi descansu nduá? (Cachi-nsiá xì’.)

⁴ Doco nècuàchimà, dadí úun ni ndòo-ne. Ñàyucàndúá, ni tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te ni dandúvaha-yanè. Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu ni cachi stnà-yá xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsiá, te ni nacava-sì ini iin xichi, ¿ama cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quivi descansu nduá? —ni cachi-yá.

⁶ Te mii-né, mànicúni nanihì tnùni ini-né nansa naxiconihí-né nùu-yá.

Mà yáha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, ni xini Jesús nansa quida nècuàchì ni quesaa vicò mà, nandúcú-né lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xì-né. Ñàyucàndúá, ni nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachi-yá:

⁸ —Nú càna iin nèhivi cùhùn-né iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vachi vihini sàa stnà inga ana chicá quidañuhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán,

dandu icúmi nècuàchi divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchi nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchimà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchi sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchimà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchi divéhé-xímá, icúmi-nè cachi-nè xi-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda núu nècuàchi cutnâhâ xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vâchi nsidaa ana datiaa chicá ndiaá, icúmi-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmi nihí xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì cahàn-yà xì nècuàchi nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachi-yà xì-né:

—Nú cuahàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuàa, dandu màsà cánà-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchi cuicà ndoó yatni, còtó cana stnà-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còò, vâchi nú cuni-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchi ndahví, xì nècuàchi nì nacuehè, xì nècuàchi xicá cuéhè, xì nècuàchi cuaa; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vâchi nsidaa nècuàchi yucán, mà cúí danáà-né núu-ní. Daaní (ndé inga vida) na natiacu-ní xì nsidaa gá nèhivi nihnú ndàcuisi inì-xi, icúmi-ní nihí-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchi cutnâhâ xí-yà na xixi-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xi-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchimà:

—Nisa la iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuahà gá nèhivi nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuahàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchi nì canà mà ñà-sà-íà hora yàha-ne, vâchi sà-íà listu nsidaa.

¹⁸ “Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú inì nècuàchi quidá-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchi primeru, nì cachi-nè: “Còò, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmi cùhìn cundehià. Nì cuicáhnú inì-nè sàhí”, cachi-nè.

¹⁹ “Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còò, vâchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmi cùhìn cundaa inì sàhà-sí, a quidá ví-sí, á coó. Nì cuicáhnú inì nècuàchimà sàhí”, nì cachi tiàa mà.

²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còò, vâchi làcà nì nandáhi, te ñâyucánduá, mà cúí cùhìn”.

²¹ “Ñâyucánduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivi mà. Ñâyucánduá, nì xidá inì nècuàchimà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahàn-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndá yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacá-ní nècuàchi ndahví, nècuàchi nì nacuehè, xì stná nècuàchi xicá cuéhè, xì nècuàchi cuaa ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² “Ñâyucánduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: “Sàni quide ñà-nduá nì cachi-ní xí”, señor, te vátuni cundoo más gá nèhivi”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichi xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivi sàhà-ñà chitu vehi nèhivi. ²⁴ Vâchi ñà-yohò cachí’ xi-nsiá, ni-iin nèhivi nì quide invitar daa, mà níhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xi-ndà ñà-iin-ni nì nácánì inì-ndà cunchicùn-ndáyá

²⁵ Cunaha-ní, cuahà gá nèhivi xínchicùn xi-yá cuahàn stná-nè. Ñâyucánduá nì naxic-ocuñn-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xi-né:

²⁶ —Nú vâxi iin nèhivi nú, te cuni-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gà-nè ñà-nduá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxi inì nècuàchimà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Nì màsà cúú gá stná inì-nè sàhà vida xi-ne, vâchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchicùn xí. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuahàn-nè cui-nè. Vâchi nú có-nihnú inì-nè ducán, te có-nchicùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivi xí. ²⁸ Vâchi nú cuni-ndá quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátuni sàà dihùn xi-ndá, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisí cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íà nì. Dandu nècuàchi indéhe, cuahàn-nè cuacúndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuahàn tè-jaan quidavàha-tè iin vehe ni cuí, doco cóni níhi-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuacúndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nì cuni-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xì inga rey vâxi xì soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vâha inì-te, a vátuni sàà ùxin mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té núu òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivi xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì temà nansa nsihí pleitu xi-tè. ³³ Te ducán

stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñàha icúmí-nsiá, vâchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícum xí'.

Ejemplu nacání sàhà iin ni cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴Vàha ga iin, (vâchi nsidá ádiá ñà-xì-xì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá'. ³⁵Vâchi còò cá chuan, mà cundúá ñuhù chihì-nda, ni mà vâha daquéé stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vâha cate-ndañá. Ni cúníni vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii ni tùcù

¹Daaní, ni catnátuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xì, vâchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ²Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, ni xiñùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudfì ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuàchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìimà.

³Dandu ni nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó ni cachí-yà:

⁴—Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te ni quecuáan iin-sì ñndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachí nanihì-ndási? ⁵Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasi, cudfì ini-ndà ⁶mànuhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xì-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudfì ini-ndà, vâchi sàni natùì rii xì ni ndañuhu ni cui!”

⁷Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, nú ni sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yâha ga xícudfì ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudfì ini-nè sàhà nècuàchìimà nùù 99 nèhivì niñnù vâha ini-xì, vâchi mii-né, có-xìñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn ni ndañuhu, te ni natùia

⁸Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñhàhà icúmí xì ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndañùhù ian, amádi nacucùn-né iin isi, te nashivì-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachí natùia. ⁹Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñhàhà xíndoo yatni, te cachí-nè xì nècuàchìimà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudfì ini-ndà, vâchi sàni natùì dihùn xì ni ndañuhu ni cui”, cachí-nè. ¹⁰Te cachí stnái xì-nsiá, ducán cudfì stná ini nsidaa ángel xi Dios nú ni sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xì cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe ni sàhàn xicà

¹¹Dandu ni cachí stná-yà:

—Nisa iá iin tiàa ndoó ùi dèhe-xì. ¹²Te ni cachí tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi nihi-nsí nùù-ní”. Ñâyùcandúá, ni sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³Cóni yâha cuàhà quivì, te ni dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán ni quida ndevâha-tè gastu dihùn xì-te, ni quihvi-tè cuàhà vicu. ¹⁴Daaní, na ní nsihì dihùn mà, ni quixi fuerte tnama ñuu yucán, te ni quesaha-tè ni ndundahví-te. ¹⁵Ñâyùcandúá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te ni nihi-té chuun nùù nècuàchìimà, ni techuuhimà-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶(Ñâyùcandúá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sâha xi-té ni-ñhàhà. ¹⁷Dandu ni nàcùnihu sahnú ini-te, te ni cachí-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó ié' ndè cuní' cui quidá doco. ¹⁸Chicá vâha naquihìn ichi nùhì ndé iá papá xi, te cachí xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùù Dios, te nsidá cuàchi stnái nùù mii-ní. ¹⁹Ni mà natùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání ini-te entre mii-té. ²⁰Ñâyùcandúá, ni naquihìn-tè ichi mánuhù-té ndé iá yua-té.

Te xica ñi vâxi-tè ndé iá nècuàchìimà, te ni xini-nète. Dandu ni cuhi ini-nète, te ni dàyâà-nè cuàhàn-nè ni numi niñni-nète. Ni tutuyuhu tnahá-né nùù-né. ²¹Dandu ni cachí dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùù mii-yá iá ansivì, te nsidá cuàchi stnái nùù mii-ní. Mà natùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, ni cachí-te. ²²Doco yua-té, ni cachí-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sicoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stná iin anillu ñimindáhà-te; ni nàcuáin stná-te iin ndisàn. ²³Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cui-sì quida-nda vicò. ²⁴Vâchi sàni xihì dèhì yohó cahn, doco vichì (sàni nsiaà-te) na iin tiàa ni natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cui, doco vichì sàni natùì-tè”, ni cachí yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, ni quesaha-né ni quida cahnú-né vicò mà.

²⁵Daaní, dèhe sahnú nècuàchìimà, iá-te nùù itú. Te ni naquihìn-tè ichi màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, ni tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhà stná-nè. ²⁶Ñâyùcandúá, ni cana-tè iin peón; ni xicàn tñuhù-tè nùù nècuàchìimà, cachí-te: “¿Ndíá nduá cùù-guá vehi?” ²⁷Dandu ni cachí peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñâyùcandúá ni cachí yua-ní ñà-ni càhní-nsi chelù

ndatnù, vâchi sâni natùì dèhe-ne, te còò ni-iaàha ni cuu xi-té”.²⁸ Ñâyücàndüá, ni xidá ini ñani sâhnümâ, có-cùní-te nansihvi-tè vehe. Dandu ni quee yua-té ni càhàn vii-né xi-té.²⁹ Doco ni cachi-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcâni cuià ié` nùù-ní quidáchüín, te iníni nsidanicuú ñâ-ndüá cachí-ní xí`; doco tâñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xi amigo xi.”³⁰ Doco vichi sàhâ ñâ-ní nsiaa tè-ndüù dèhe-ní yohó, (ñâyücàndüá quidá-ní iin vicò cahnú), dècuèndè ni xihí stná chelù ndatnù xi-nda sàhâ-té, mate nduú-te iin ana ni quida uun gastu xi biene xi-ní sàhâ ñahâ xí-te”, ni cachi dèhe sahnuma.³¹ Dandu ni cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñâ-ndüù biene xi, stoho stná` nduú stnáù.”³² Doco vitni ndiá icà-ndâ quida-nda vicò, te cudüì ini-ndâ, vâchi tè-ñanù yohó, ni xihí-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian ni natiacù-te; sâni ndañuhu dahuun-tè ni cahín, doco cóò, sâni nsiaa-te vichi”.

16

Ejemplu nacáni sàhâ mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu ni cachi Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Iin nècuàchi cuiçà, ni ia iin mayordomu xi-ne, te ni cachitnùhu nèhivi xi-né: “Cò-quidá víi mayordomu xi-ní xí biene xi-ní”.² Ñâyücàndüá, ni cana-ne têmâ, cachí-nè xi-té: “¿Nansa iá ñâ-ndüá quidá-ní? vâchi càhàn tnùhù nèhivi sàhâ-ní nùù. Pues vichi icúmi-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùù, vâchi cuàhìn tavi mii-ní nùù chuun xi-ní ñâ-ndüù-ní mayordomu”, ni cachi-nè.³ Ñâyücàndüá, ni quesaha-témâ nacáni ini-te, cachí-te ini-ní mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xi quidachuín xi pala. Vihini càcàn stnáì caridad, doco cucáhàn nùù.”⁴ ¡Á! Vâchi sâni cundaà ini nansa quide, te cundoò ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xi”, ni cachi-te.⁵ Ñâyücàndüá, ni cana-tè iin iin nèhivi inihíca nùù lamú xi-tè. Te ni ndàcàtnùhù-té nùù nècuàchi primeru mà: “¿Nadaa inihíca-ní nùù lamú xi?”⁶ Te ni cachi nècuàchimâ: “Iin cientu tonel aceite inihíqué”. Dandu ni cachi mayordomu mà: “Tnií-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yâchi natiaa-ní cuenta xi-ní ñâ-cundua cuisú ùù dico ùxin (50) tonel vichi”.⁷ Dandu ni cachi-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa inihíca-ní?” Te ni cachi nècuàchimâ: “Iin cientu carga nùni trigo inihíqué”. Dandu ni cachi-te: “Tnií-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmi dicó (80) carga-ní”.⁸ Daaní, lamú xi-tè, ni cundaà ini-nè ñâ-ndüá quidá-te. Ñâyücàndüá, ni cachi-nè xi-tè sàhâ-ñâ cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá ni quida-ní!” ni cachi-nè. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivi nihnú ini-xi cuisú ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùù chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivi datnúù Dios sâxiníntnùni-xi.

⁹ Te yùhù cachí xi-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xi dihùn xi-tè, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñâ-cuicâ-nsiá sàhâ-ñâ naquimaní nèhivi-nsiá, dandu na quívi nsihi dihùn xi-nsiá mà, vâtuni cuàha Dios sâ-nsiá nùù-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ “Nú sâni nihí iin nèhivi iin chuun tii, te quidá víi-néâ, dandu ñâ-jaàn cundaà ini-ndâ vâtuni quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú.”¹¹ Ñâyücàndüá, nú icúmi-ndâ ñâ-cuicâ ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñâ-ndüù ñâ-cuicâ ndiaha ndisa.¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñâ-cundiaa-ndâ biene xi inga ñanitnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñâ-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ “Iin tè-quidáchüín, mà cúí coo ùù patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmi-tè cuni ùhi-te iin-ne, te inga-né cuu ini-tè sàhâ-xí. Te ò ni cachí-ndâ, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-né cahíchi ini-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhâ dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùù Dios —ni cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchi fariseu, itá stná-nè yucán, iníni-né nsidaa ñâ-ndüá cachí-yá, te ni sàcúndiaa-nèyâ, vâchi cuàhâ gá cuú ini-nè sàhâ dihùn.”¹⁵ Ñâyücàndüá, ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivi cuni-nsiá ndee vâha-nsia, na ian ni cundúù-nsiá nèhivi vâha guá. Doco Dios, ináhâ-yâ ñâ-ñùhú ini anima-nsiá. Vâchi ñâ-ndüá chicá xihó nècuàchi ñuhiví yohó, có-nâtüia nùù mii-yá, vâchi ñâ-chicá có-íá vâha nduá nùù-yá.

Iin palabra ni cachi Jesús sàhâ ley xi Moisés xi sàhâ ñuhiví ùù xí Dios

¹⁶ “Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) ni sandiaa ley (xi Moisés) xi stná palabra ni cachi profeta nisa càhàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vâxi duha ni quesaha xitiá cuentu sàhâ ñuhiví ùù xí Dios, te vichi nsidaa nèhivi, quidá-né lucha sàà-nè ñuhiví ùù mà.

¹⁷ “Doco ley (sánaha) mà, nicanicuahàn cundua iin ley vâha; vâchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà ùhi ndañuhu ansivi xi ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa ni cachi Jesús ñâ-mâ vâha cate tnàhâ-ndâ

¹⁸ Nú ni caté stnahé iin tiàa xi ñahàdihì-nè, te coo-ne xi inga nècuàchi ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñahà ní sate stnahé, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa ni cuu xi iin tècuicà xi stná iin nècuàchi ndahví nani Lázaro

¹⁹ Nisa la iin tècuicà, ndixì-te sicoto cuxín finu, xi cuàhà gá sicoto chicá vii. Te nsiquívì nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nisa la stná iin nècuàchi satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhi icà-né. ²¹ Te cunì-né nihì-né pedazu cuati comida cóyo nùu mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yáa-si nsìhi uhi icà-némà. ²² Daaní, ni sàà quívì ni xihì-nè, te ni caquixi ángel ni nacua-ne anima nècuàchimà cuàhàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después ni xihì stná tècuicà mà, te ni ndùxin-tè. ²³ Dandu (ni sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchi xinduu nsii. Te yucán ni quesaha-tè ndohó cuàhà-tè. Dandu ni ndacoto-tè ni xini xicà-tè yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyucànduá, ni ndàhì ndee-té, cachì-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsì nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhá-nè tècuí, te danchíco-ne yáf, vachi yáha ga ndohì ié mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco ni cachì Abraham: “Nsinuu ini-ní, hijo, vachi na nisa itiacù-ní ñuhivì, vaha vida nisa icumì-ní. Doco Lázaro yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yáha-ne. Doco vichì sàni nihitáhvi-né cudìi cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icumì-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vachi mahì nsiùhù yohó xi mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyucànduá, mate ni cucáhàn-nsì yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cú; te stná mii-nsiá, mà cú yáha stná-nsiá ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu ni cachì tèmà: “Pues, nú ma cú, dandu sacúndáhvi nùu-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cunì càhàn Lázaro xi-tè ñà-màsà quixì stná-tè lugar yohó ndé ndohó guá-nsi”. ²⁹ Dandu ni cachì Abraham xi-tè: “Sà-icumì-tè libru ì ni tíaa Moisés, xi stná libru ni tíaa nècuàchi profeta. Ni cúnini-te ñà-nduá cachì nùu tutu mà”. ³⁰ Dandu ni cachì-te: “Còo, tío Abraham, vachi nú ni natiácú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xi-tè, dandisá, icumì-tè cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco ni cachì Abraham xi-tè: “Nú có-cunì-te cunini-tè ñà-nduá ni cachì Moisés, te ni ñà-nduá ni cachì profeta, dandu mà sàà-te naxicocuín ini-te mate ni natiácú iin nsii (càhàn xi-tè)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu ni cachì Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá:
—Ñà-ndàà nduá, icumì dava nèhivì tucù-nè ichì có-ndiàá quida ñanitnaha-ne. Doco ndahví nècuàchi datúcù tnahà-ximà. ² Vachi chicá vaha ni macúndiacu iin yùù yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñà màsà datúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyucànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.
⁴ Nú quidá iin ñanitnaha-nsia cuàchi nùu-nsiá, dandu càhàn-nsiá xi-né sàhámà. Te nú ni náxicócuín ini-nè sàhà ñà-nduá ni quida-ne, dandu cuicahnú ini-nsia sàhà-né. ⁴ Mate usà xichì ini quívì ni quidá-nsé iin cuàchi nùu-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachì-nè ñà-cuù-né arrepentir, dandu icumì-nsiá cuicahnú ini-nsia sàhà-né —ni cachì Jesús.

Vatùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchi ni nihì chuun nùu Stoho-ndà Señor, ni xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachì-nè:
—Chindee-ní nsiùhù ñà-ni sàà-nsi cunindisá ví gá-nsi.
⁶ Dandu ni cachì-yá xi-nè:
—Cuati lihngu tata yutnú nani nùu-mostaza. Te ñà-yohó cachì xi-nsiá: ní xiniánsiá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vatùni dandacú-nsiá nùu yutnú nahi yutnú fruta jaàn ñà-ni ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icumì coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchuún nùu-ndà

⁷ Ni cachì-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùu-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiáa-tè quisi xi-nda. Doco nú ni nsiaa-te vehe, ¿a cachì-ndà xi-tè ñà-ni cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còo, dohó cuàhàn-ndà cachì-ndà xi-tè: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icumì-ní cuxi-ní”, cachì-ndà xi-tè. ⁹ Pues, ¿a náquimáni-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuu-tè? Ádi cóo. ¹⁰ Pues divi ducán stná xi mii-nsiá, vachi nú sàni nsìhi ni quida-nsia nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuu-nsiá, dandu icumì-nsiá, cachì-nsiá: “Còo ni-ñàha ni quidá-nsi, cuisì ñà-nduá ndiá icà-nsi ni quida-nsi”, —ni cachì Jesús.

Nansa ni dàndúvaha Jesús uxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichi Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria.
¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né,
¹³ cána ndee-né, cachí-né:

—¡Stoho-nsi Jesús! ¡Cundehe ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù icà-nsià.

Ñàyùcàndúà nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichi mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñin-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñin sisi-nè nùù-yà, naquímánì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amadí ùxin tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì náxicócuñin. ¹⁸ Cuisi mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñin naquímánì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñin mà:

—Ndacuñin-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátuni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndúà nì nìhi-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmi cuu quivi naxicocuñin Jesús ñà-cusahnú-yà nùù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùù-yà índù tiempu sàà quivi cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchinúù-nsià cuni-nsià ñuhiví ì xì Dios. ²¹ Mà cundúamà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsià, cachi-nè yohó iá ñuhiví ì mà, te ò yucán iá'. Còò, vàchi yohó mahi mii-nsià iá ñuhiví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà:

—Vaxi iin tiempu na yàha ga cuni-nsià cundua tiempu ndiaha (naxicocuñin) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco tãñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsià ñà-yohó sàni naxicocuñin, te ò yucán ié', màsà cùhùn-nsià xì-né, màsà cùnchicùn-nsià. ²⁴ Vachi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmi cuu stná xì yùhù na sàà quivi xí, (te cundehe nsidaa nèhivì yùhù).

²⁵ Doco antes, cuàhà ñàha icúmi ndohi; vachi icúmi nèhivì tiempu vichi cahíchi ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xì Noé sàhaha, ducán icúmi cuu stná na sàà meru quivi xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²⁷ Vachi tiempu xì Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivi nì quihví Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvi nì sahni xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducanì stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xì Lot sàhaha, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivi nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuu xì tàtnà cuaàn sahàn quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmi cuu stná na quivi naxicocuñin, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ Quivi mà, nú ndoo nèhivì ñinivéhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmi-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhàmà. Cuisi-nì nì cùnù dhéhe-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà náxicócuñin-nè vehe-ne. ³² Màsà nándódò-nsià nansa nì cuu xì ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xì vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nèamà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xì vida xì, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsià, na sàà ñuu naxicocuñin, dandu ndé quidi ù nèhivì, icúmi cuxio iin-ne, te iin-ne ndòò. ³⁵ Te ndé ndoo ù nècuàchì ñàhà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmi cuxio, te inga-nè ndòò. ³⁶ Te ndé ndoo stná ù tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòò.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-nè nùù-yà, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsià, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé índúhu ñà-nì xihì, yucán icúmi nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacani sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehè

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmi-ndá càcàn tãhvi-ndá nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndá. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa la iin juez iin ñuu; doco nì cóni sácáhví-tè Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa la stná iin nècuàchì ñàhà nì xihì ì-xì. Te sàhàn nècuàchìmà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-nì chuun xì, vachi iá iin nècuàchì xini ùhì xì”. ⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani ini-te, cachí-te ini-ni mii-té: “Yàha ga sáhachuún ñàhàcuààn yohó yùhù. Ñàyùcàndúà mate có-càhví Dios, nì có-càhví stná nì-iin nèhivì, doco cuàhàn nsidandaì chuun xì nècuàchì yohó, vachi cuàñí ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndá Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchimà). ⁷⁻⁸ Ñàyücàndüá, Dios, ¿ama nsidandaà stná-yà sàhà nèhivi nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tãhvi-nè, te sacúndáhví-nè nùu-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàa quivi nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchi icúmí-yà nachitacùhà-yà sàhà-né, cachí' xi-nsiá. Doco quivi naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Nùhivi, ¿a ndísá cunindísá cuàhà nèhivi yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacáni sàhà iin nècuàchi fariseu cuadú, xi sàhà stná iin nècuàchi dachiyàhvi ni naxicocuñin ini-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivi ndaníhí vaha guá xi mii-xí, te cachíchi ini-nè nècuàchi dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ūi tiàa, cuàhàn-nè veheñùhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùu Dios. Iin-ne nduú nècuàchi fariseu, te inga-nè nduú nècuàchi dachiyàhvi. ¹¹ Te nècuàchi fariseu mà, nì sàcuñin-nè yucán, te nì naquimani-nè Dios sàhà mii-nè, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchi dava ga mà, te có-quidá cuihna stnái ni-ñàhà, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá iqué quide, có-càhin xi inga nècuàchi ñahà, nì có-quidá stnái na quidá tè-dáchiyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùu cada ùnà quivi iníhí' íá dòqu' ùi quivi, te nùu cada ùxin pesu quidé ganar, chivàha cuafn ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchimà.

¹³ “Doco nècuàchi dachiyàhvi ma, xica iín-né, cucáhàn nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyücàndüá, iin-ne, caní-né nchica-ne (ñà-cuù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchi cuàchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyücàndüá, yùhù cachí' xi-nsiá, divi nècuàchi yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchi primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivi vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xi mii-xí, chicá icúmí-nè nihi-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitándóo-yá ndahà-yá ñimí-vé. Doco na ní caxini nècuàchi dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchimà. ¹⁶ Ñàyücàndüá, nì cana Jesús ñà-cuati ma nì tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùu. Màsà cádí-nsiá nùá, vàchi cuisì nècuàchi nihnú ini-xi nahi miá cunduu ana sàa ñuhiví ìi xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàá nduá cachí' xi-nsiá, nú ni coó (vitá ini) nèhivi nahi ñà-cuati, dandu nihi-né quihvi-ne ñuhiví ìi xí-yá, doco nú coó, mà sàa-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xi iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nihí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachí-ní xí' ndiá quide, te nihitáhví' vida ndiaha nicanicuàhàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-té:

—¿Ndiá disáhà-xí cachí-ní xí': “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còó ni-iin nèhivi úun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa ini. ²⁰ Pues vichi, sà-ínahá-ní nansa nì dándacú-yá ñà-màsà càhàn-ndà xi inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda; te màsà càhni stnaha-nda, nì màsà quidá cuíhnà-ndá, nì màsà cáchí-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu yuadihí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumání gá inga ñàhà quida-ní. Dicò nsihí-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní ñihùn mà nùu nècuàchi ndahví; dandísá nihitáhví-ní sàa-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco têmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yàha ga nì cuhuun ini-te, vàchi cuica cuàhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-ní cuhuun guá ini-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na ùhì guá sàa iin tècuicà ñuhiví ìi xí Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayàha-nda iin camellu nùu chichòhò ndùhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìi xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchi xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivi?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàa nèhivi quida-ne, vātùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xi-yá:

—Nsihù, sàni nacoo iì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáa ndua cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nêhiví ñuhiví ì xí Dios, te sàhámà icúmí-né nacoo-ne ñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (cò-quidámà), ³⁰ vâchi después yâha ga cuàhà gá más icúmí-nè ñihitâhvi-né vida xi-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sâa-nè inga ñuhiví vâxi xi-nda, dandu ñihitâhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ, dandu natiacu-yâ

³¹ Daaní, ni tavà cuaán-yâ ùxin ùi nêcuàchì dacuahá-yâ, te ni cachi-yâ xi-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndâ vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni tîaa nêhiví xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. ³² Vâchi icúmí nêhiví dayâha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaa-te yùhù, te canàhá stná-te xí'. Te icúmí stná-te sivi díí-te nùí, te cahni cuií-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivi icúmí natiacui —ni cachi-yâ.

³⁴ Doco nêcuàchì dacuahá-yâ, cóni cùndáa ini-nè sàhámà. Cóni sâa-nè mànihi ini-nè, vâchi nahì palabra dèhé ni sandua nù-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dânatùí-ya nùu iin nêcuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yâ ñuu Jericó vâxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nêcuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yâha cuàhà nêhiví, dandu ni ndacàtnùhù-né ndiá nduá cuú. ³⁷ Te ni cachi nêhiví ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yâha. ³⁸ Ñâyùcândüá, ni ndâhi-nè, cachí-né:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì ini-ní yùhù!

³⁹ Doco nêhiví idónuu (nùu nêhiví cuàhà mà), ni canàhá-nè xì nêcuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nêcuàchì mà xi-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndâhi-nè, cachí-né:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhì ini-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu ni cucuiin Jesús, ni dândâcù-yâ ñà-ní cùndácá nêhiví nêcuàchì mà quixi. Te na ní tnâttuu-ne, ni xicàn tnùhù-yâ nù-né, ⁴¹ cachí-yâ:

—¿Ndíá nduá cuní-ní guide?

Dandu ni cachi-nè xi-yâ:

—Señor mío, cuní natùinu!'

⁴² Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—¡Ni ndúvâha nduchinúú-ní, cachí xi-ní! Vâchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñâyùcândüá sàni nduvâha-ní.

⁴³ Dandu luegu ni natùinu-né, te ni tenchicùn stná-nèyâ, naquímáni-né Dios. Te nsidaa nêhiví ni xini ñà-nduá ni cuu, ni ndenihi ndiaha stná-nèyâ sàhámà.

19

Nansa ni xinindisá iin nêcuàchì cuicà nani Zaqueo, te ni nanduu-ne iin nêhiví xí Jesús

¹ Na ní sâa-yâ ñuu Jericó, ni yâha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nêcuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nêcuàchì mà nduá dandacú-né nùu dava ga tè-dâchíyâhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehé-né Jesús ana nduú-yâ. Doco mànicúí ñà-cuàhà guá nêhiví itá yucán, vâchi iin nêcuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñâyùcândüá, ni dàyâá-nè chicá nù-xí, te ni nana-ne dòcò iin yutnú fruta tnuu, vâchi yucán icúmí Jesús yâha-ya. ⁵ Dandu na ní sâa-yâ lugar mà, ni ndacoto-ya diquí-xí, te ni xini-yâ nêcuàchì mà, dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Zaqueo, dânsíhi-ní nuu-ní, vâchi vichì icúmí sâi vehe-ní.

⁶ Ñâyùcândüá, vichì vichì ni nuu yâchì nêcuàchì mà, te ndacá-nèyâ mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nêhiví cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yâ xì nêcuàchì mà, dandu ni xitnùhu-neyâ, índù chuun cuàhàn-yâ vehe iin nêcuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, ni cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yâ vehe Zaqueo mà), ni ndacuiin nêcuàchì mà, cachí-nè xi-yâ:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùu nêhiví ndahví. Te nêcuàchì ni dândâhví ni quihin dihùn-xí, cùmi tantu gâ cuàhìn nacuahì-nè.

⁹ Dandu ni cachi Jesús (xi nêhiví yucán):

—Vichì sâ-iá salvación xi nêcuàchì divéhé-xí yohó, vâchi nacua ni quida yohótèhè-ndâ Abraham, ducán ni quida stná-nè, (te sàhámà ni cacu-ne), ¹⁰ vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, ni quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana ni tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —ni cachi-yâ.

Ejemplu nacání sàhà ùxin dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nêhiví yucán, ndoó-né iníni-né ñà-nduá cachí-yâ. Dandu ni nacani tu-ya xi-né inga ejemplu, vâchi sâ-ítuú-yâ sâa-yâ ñuu Jerusalén, te tuxi ini-nè ñà-mà cuéé gâ, te sâà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñâyùcândüá, ni cachi-yâ xi-né:

—Nisa ia iin dehe rey, cuni-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stnà-nè chuun dandacú stnà-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né).¹³ Ñâyúcandúa, (na táñaha ga quihin-ne ichi, dandu) ni cana-ne ùxin peón xi-ne, te ni sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te ni cachi-nè xi-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuñin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (ni cachi-nè xi-té, dandu cuàhàn-nè).¹⁴ Doco nècuàchi ñuu-nè, sàhà-ñà có-xiñhùh-nè nècuàchimà, ñâyúcandúa, ni technuun-nè itnii nèhivi xí-né nihì-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón có: “Có-cúni-nsi cusahnú nècuàchi jaàn nùu-nsí”, cachá.¹⁵ Doco nècuàchimà, vátuni ni nihì-né chuun cusahnú-né, te ni naxicocuñin-nè ñuu-nè mà. Dandu ni dándacú-né càna nsidaa peón ni sàha-ne iin iin dihùn mà, vachi cuni-nè cundaà ini-nè nadaa ni nandua.¹⁶ Dandu ni tnàtúu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro ni taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxin dihùn”.¹⁷ Dandu ni cachi nècuàchimà xi-té: “¡Vátuni íá! Peón vaha nduu-ní. Ñâyúcandúa icúmí-ní dandacu-ní nùu ùxin ñuu nahnú, vachi vii gá ni quida-ní xi iin chuun tii”.¹⁸ Dandu ni tnàtúu peón ùi, cachí-te: “Señor, ni taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”.¹⁹ Ñâyúcandúa, ni cachi-nè xi témá: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùu ùhùn ñuu nahnú”.²⁰ Dandu ni tnàtúu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vachi ni chivàhià nùu iin sicoto.²¹ Vachi yúhí mii-ní. Ináhí nansa íá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stnà-ní candiaà-ní iñaha mate cóni quidáchuún-ní, te tùha stnà-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”.²² Dandu ni cachi nècuàchi dándacú-mà xi peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiaí iñaha ndé cóni quidáchuún, te ndanihí cosecha ndé cóni xitúí.”²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dácùhùn dihùn xí nùu iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quivì nsiaí, vátuni nihì stnái diquái ni cui?”²⁴ Dandu ni cachi-nè xi peón itá yatni ma: “Candiaa-nsia dihùn nùu tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchi icúmí ùxin dihùn oro jaàn”.²⁵ Dandu ni cacachi peón mà xi-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchimà ùxin-ñà vitni”.²⁶ Doco ni cachi nècuàchi cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichí, icúmí-nè nihì gá-nè más, te ana icúmí cui si iyuhu iñaha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndúa icúmí-nè.”²⁷ Doco nèhivi xiní ùhì xí, te có-cúni-nè cusahnú nùu-né, cundaca-nsiané quixi ní, te cahni-nsiané yohó”, ni cachi rey mà.

Nansa ni cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, ni nsihi ni nacani-ya ejemplu mà, ni quihin tu-ya ichi cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùu compañeru-ya cuàhàn-yà.²⁹ Te sà-itúu-yá sàà-yá ñuu cuati Betfagé xi Betania, frente yucú Olivo. Dandu ni càhàn-yà xi ùi nècuàchi dacuahá-yá ñà-ni cùhùn cueé-nè chícá nùu-xí.³⁰ Te dohó ni cachi-yà xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru táñaha ga cuida nduu-si. Quisí yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi.³¹ Te nú ndacàtnùhù nèhivi nùu-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xi-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —ni cachi-yà.

³² Dandu luegu ni caquihin ùi nècuàchimà ichi cuàhàn-nè chuun ma, te ni xini-nè ñà-divi nacua ni cachi-yà xi-né, ducán ndisa ni ia.³³ Te na meru ndaxin-nesi, dandu ni càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu ni cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu ni saca-nesi cuàhàn-nè ndé íá-yà; te ni chindàndòó-né sicoto xi-ne diquí-sí, te ni sácùnùu-yási³⁶ ni quihin-ya ichi cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichi yucán ndé yàha-ya ni chitánduhù nèhivi dòò-né.³⁷ Te na sà-itúu-yá nacataca-ya yucú Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivi nchícùn xi-yá, ni quesaha-né càna fuerte-ne, naquímáni-né Dios sàhà ñà-cuahá guá milagru ni quida-ya ni xini-nè;³⁸ te palabra yohó ndúa ni cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá ía paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá ía diquí-xí! —ni cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchi fariseu cuàhàn mahi nèhivi cuáhà mà, ni cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xi nèhivi xí-ní (ñà-màsà cachí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádí nècuàchi càna guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stnà nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, ni sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te ni indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te ni sacu-ya sàhà nèhivi ndoó yucán,⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vachi meru quivì vaha xi-nsia ndúa vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsia nansa coo ndisa paz ñuu-nsia ni cui! Doco cóni cundáà ini-nsia. Ñâyúcandúa, vichi sàni ndòo dehámà nùu-nsiá, te mà nihì gá-nsiá cundaà ini-nsia.⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsiá, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuu-nsia ñà-cadi-te nùu-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu.⁴⁴ Te dacaá

nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidajàn icúmi cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúni-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa ni tavà Jesús tè-dicó xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te ni taxi nsihí-yà tè-dicó xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachi-yà xì-té:

—Dohó cachi Dios nùù tutu ìì: “Veheñùhu xi, icúmiá cundua iin vehe ndé natáca nèhivi càcàn tàhvi nùù”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —ni cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívi sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yà nèhivi. Doco dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchi nihí chuun ñuu mà, nandúcu-né nansa cui dandáñúhú-néyà. ⁴⁸ Doco mànicúì nihí-né nansa quida-neà, vàchi nsidaa nèhivi cuàhà mà, iníni vàha-ne ñà-ndúà dacuahá-yà.

20

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndúà quidá-yá

¹ Daaní, ni cuu iin quívi mà íá-yà dacuahá-yà nèhivi veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vàha xi Dios, dandu ni casaà stná dùtù xícusahnú, cutnàhà-né xi nècuàchi ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchi xidandacú nùù ñuu mà, ² cachi-né xì-yá:

—Cachi-ní xì-nsí ìndù ni nihí-ní derechu quida-ní ñà-ndúà quida-guá-ní. ¿Ana divi ni dándacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnáì nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xì'. ⁴ ¿Ana divi ni dándacú-xi nùù Juan Bautista ñà-quida ìì-né nèhivi? ¿A Dios ni cachi xì-né, te ò nèhivi ñuhívi?

⁵ Dandu nècuàchìmà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachi-né:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachi-ndà divi Dios ni dándacú-xi nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xiníndísà-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachi-ndà divi nèhivi úun ni cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivi-ndó xì yùù, vàchi nsidaa-né ndenihí-né Juan mà ñà-ni sanduu ndisa-ne iin ana nisa càhàn cuenta xi Dios —ni cachi-né.

⁷ Ñàyucándúà, ni naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndáà ini-né ana divi (ni dándacú-xi nùù Juan mà).

⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnáì xì-nsiá ana divi ni dándacú-xi nùù' quide ñà-ndúà quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu ni nacani-ya xì nèhivi iin ejemplu, te dohó ni cachi-yà:

—Nisa ìa iin lamú, te ni dándacú-ne nducu yòhò si-úvà nùù ñuhù xì-né. Dandu ni tatu-né itniì medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihìn xi chíi fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, ni casahní cuí-tené, te ni taxi-téné, còò ni-íñàha nihí-né ni násáá. ¹¹ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu ni casahní cuí-tené, ni quida quini-tè xì-né, te ni taxi tú-tené, còò ni-íñàha nihí-né ni násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni ni techuún tu lamú mà inga nèhivi, doco divini ducán ni cuu xi-né, dècuèndè ni dándacúhè tèmà-né, te fuerza ni tavà-tené nùù ñuhù ndé íá ñà-tàtà mà.

¹³ Ñàyucándúà, ni cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vàha techuún dèhemaní nùhù-te, vàchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachi-né. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xì-tè, dandu ni candatnuhu tnahá-te, cachi-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmi ndutahvi xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndàtè chicá vàha, dandu mii-nda nanduu-nda stohó ñuhù yohó”, ni cacachì-te. ¹⁵ Ñàyucándúà, ni tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te ni casahní-téné.

‘Pues vichi, ¿ndíà ndúà icúmi lamú mà quida-ne xi medieru mà?’ ¹⁶ Icúmi-né nùhù-né cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xì-né —ni cachi-yà.

Dandu ni cachi nèhivi xì-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúu ducán!

¹⁷ Dandu ni indehè-yáné, te ni cachi-yà:

—Nacua cachi nùù tutu ìì xì Dios, ñà-jaàn nduá icúmi cuu, vàchi dohó cachá':

Ni ìa iin cavà ni cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà ni sàcundua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquihì sàhà-xí cavà mà, icúmi-né nacuehè-né. Te nsidaa ana nacava cavà mà diqui-xí, tàdi nchihì-né quida-mà —ni cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tniì-neyà hora mà, vèchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicúì tniì-neyà, vèchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhíndèè-né càhàn tñùhu-ne sàhà ñà-ndüá cachí-yà, te ducàn tniì-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador.

²¹ Ñàyùcàndüá, cuahàn nècuàchì mà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhà-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì ini-xì nduu-ní, te cuisì ñà-íá viì dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; cóò, vèchi chináhà ví-ní ñà-ndüú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcàndüá, cuni-nsì cachí-ní xì-nsì, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyáhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tñùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcàndüá, nì cachí-yà xì-né;

—¿Índü chuun cuní-nsiá quida-nsia maña nùù? ²⁴ Dacuní-nsiá yùhù iin dñhùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xì' ana dñnúù-xí, te ana dñquívì-xí itúú icà dñhùn yohó.

Te nì cachí-nè:

—Divì rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nú ducàn nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsiá Dios ñà-ndüá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayá —nì cachí-yà.

²⁶ Ñàyùcàndüá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itniì nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchì mà, có-xìníndísá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndüá, nì xìcàn tñùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yohó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, doco cóò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuáán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàni. Te nècuàchì chicá sahnú-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te cóò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-né xì nècuàchì mà, doco nì xìhì stná nècuàchì ùì mà, te cóò stná déhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùni xì ñahà mà, doco nì xìhì stná-nè; te divì ducàn nì cuu xì nsi-úsà ñàni mà; doco divini, cóò ni-iin déhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndüá, na sàa quivì (cachí-nsiá) natiacu nsii, ¿índü tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nisa ía xi-ñá? —nì cachí-nè.

³⁴ Dandu nì cachí Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nándàhà gà-nè. ³⁶ Ni mà cúí gà-nè, vèchi cuahàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne déhe ndisa Dios, vèchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachí Moisés sánaha sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tì (xìxìn); nì cachí-nè ñà-divì Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcàndüá, itiacú ù nsii ma), vèchi nècuàchì nì xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; cóò, cuisì nèhivì itiacú càhvi xì-yá. Vèchi nùù mii-yá, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachí Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vátùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihì nì càhàn-yà xì-né ducàn, cóò gà iin nì sáhandee ini-xì ndàcàtnùhù gà xì nùù-yá sàhà ni-iñaha.

¿Ana divì nduú yohótéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachí Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohótéhè xì-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa íájàn? ⁴²⁻⁴³ Vèchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ù nani Salmos, te dohó nì cachí-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divì Cristu), nì cachí-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachí Dios.

⁴⁴ Cundehè-nsiá, nì cachí David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducàn nduú-yá, dandu ¿índü modo cunduu stná-yà iin descendencia xì-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachí Jesús.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quídá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachí-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchi ley xi veheñùhu, vâchi ñà-dii xí-né nduá canuu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tñùñuhu nèhivi xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcu-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tûha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchi nì xihì ì-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa vâha guá-nè. Sàhâyucàndüá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa ni nacuni Jesús cuàhà gá ndiáa promesa tii ni sàha nècuàchi ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancía xi Dios. ² Te nì xini stná-yà íá iin nècuàchi ñahà ndahví nì xihì ì-xí, te nì daquéé-ne ù ñà-úhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndáá nduá cachí' xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivi yucán. ⁴ Vâchi nsidaa gá-nè, cuisí ñà-cüyódo nù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchi ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá ni cachitñuhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú íá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì cãhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá íá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá íá promesa nì sàhatahvi nèhivi nì nducutá, cachí-nè. Ñâyucàndüá nì cachi-yà xì-né:

⁶—Cunaha-nsiá, vâxi iin quivi icúmí nèhivi ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivi vâxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndacàtnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índü quivi cuu ñà-nduá nì cachi-ní jaàn? ¿Índü milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-itúú quivi mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándahví ni-iin nèhivi-nsiá. Vâchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivi ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivi (xí-yá)”. Doco mií-nsiá, màsà cunchícùn-nsiá nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitñuhu-nsia íá cuàhà guerra, ò íá revolución, màsà yúhí-nsiá, vâchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tãñáha ga nsihì tiempu yohó nduámà, íá gá ñà-vâxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmí nàá stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tñàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhí xì nèhivi.

¹² ‘Doco na tãñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivi tñi-ne mií-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mií-nsiá cùhùn nù tè-xidandacu veheñùhu, te chicadí stná-nè mií-nsiá vehēcà. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mií-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquéé cuàchi-ne diqui-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quivi quida tocar mií-nsiá datú stná-nsiá nùù nsidaa-nè ñà-nduá xiníndisá-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácánì ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchi gobiernu mà, ¹⁵ vâchi mií, icúmí chindeí sãxínitñuni-nsiá ñà-vátuni cãhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mií-né, ni mà nánihì tñuní ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còò, mà nihì-nè nacahnù-nè mií-nsiá.

¹⁶ ‘Daaní, ndè stná yuadíhí-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tñaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mií-nsiá nùù tè-xidandacuma; te dava-nsia icúmí-nè cãcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivi cuni ùhì-nè mií-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsiá ndañuhu-nsiá (nù); ni-iin ididini-nsiá mà ndañuhú. ¹⁹ Te nú iin-ni nì cúníndisá-nsiá, dandu nihì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ ‘Doco quivi cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsia sà-itúú quivi cuàhàn-te dandáñuhù-tè ñuu yohó. ²¹ Ñâyucàndüá, na sàà quivi mà, ni cunúdhè nsidaa nèhivi ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dhè-nè yucú. Te nècuàchi ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchi ndoó fuera, màsà nãnsihvi ga-nè ñuu. ²² Vâchi quivi yucán cunduu quivi nihì (cuàhà nèhivi) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitñuhu tutu ì xí Dios sãnaha. ²³ ¡Ndahví nècuàchi ñahà cuhí cuàhàn tñunuú mée-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchi icúmí xí mée chichi! Vâchi quivi yucán cuàhà gá tñundoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivi yohó nihì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicá (ñà-quidachuún-né).

Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùu ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihì tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuíñ Jesús

²⁵ Quìvì yucán icúmí coo cuahà seña nùu orá, xì nùu yoo, xì stná nùu sitnúù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuúí mar; te nacuáhnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-nè ñà-yúhí guá-nè ndoó-nè ndiatú-né cuu ñà-ndúá cuahàn cuu ñuhiví. Ndè stná sitnúù nahnú itándiaa ansivì, icúmí-sí ndacúchí ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehe nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cùndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá diquì-xì, vächì sà-itúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:
—Cundehe-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnú ní cui; ³⁰ nú indèhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaá ini-ndá sà-itúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsiá cuú ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá, dandu vätùni cundaá ini-nsia ñà-sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² Ñà-ndáa nduá cachi, mà sàa cui nsihì nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivì xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachi yùhù, còo, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vächì nú quidá cuahà-nsiá vicò, te xini-nsia, te ò nacánì cuahá ini-nsia sàhà vida xì-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanáa sàa quìvì coo tnùndoho, te có-nìhnú ini-nsia. ³⁵ Vächì na ian (nanáa tnú iin quisi ini) nì trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho diquì nèhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcándúá, cunihnu túha ini-nsia, te càcàn tãhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vätùni càcu-nsia nùu nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nihitãhvi-nsiá natùì-nsia màcundoo-nsia nùu yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quìvì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yà nèhivì, te ñuu núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucú Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtmàa vaxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcándúá, nèhivì cuahá mà, naha vaxi stná-nè veheñùhu, vächì cunì-nè cunini-ne nansa cachi-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcu-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndútáchí. Te sà-itúú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xicusahnú xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nandúcu-nè nansa nihì-né cahnì-né Jesús, vächì yúhì-nè (cunitnúhu) nèhivì cuahá sàhámà.

³ Daaní, nì quihví ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcándúá, nì sàhàn-nè nùu dùtù xicusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xidandacú nùu policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyãhvi-ne. ⁶ Ñàyùcándúá nì cachi Judas vätùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nihì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco ni cùndúá na có-ndòó cuahá nèhivì indèhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ii

⁷ Daaní, nì sàa vicò xixi-né pan có-ndútáchí, te quìvì yucán xihì stná iin lelu nduu promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcándúá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá quidayucun-nsiá ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cunì-nì cùhùn-nsi quidayucun-nsi?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsiá ñuu mà, icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuúí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsiá cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divèhé-xì má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachi maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà?” ¹² Dandu nècuàchì divèhé-xì má, icúmí-nè dacunì-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu diquì-xì ndé sà-itá víi yutnú. Yucán nsidayucun-nsiá ñà-cudinì-nda.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuahàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcándúá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàa hora mà, dandu nì sàa-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsi-úxin ùi nècuàchì nì nihì chuun nùu-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi ini cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmi ndohi. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vachi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivi cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuni cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tñii-ya pocillu, te nì naquimani-yá Dios (sàhà ndutè si-úvã ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tñii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tè. ¹⁸ Vachi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè si-úvã ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tñii stná-yá iin pan, nì naquimani-yá Dios sàhà, te nì dàcuachí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñuì nduá, vachi cuàhìn cuàhatahvi vida xi (cui) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quivi nùu-xì) sàhà-ñà nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daani, divini ducán nì quida stná-yá xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tñii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichi saa nacóí cunchicùn nèhivi, vachi nahi nì nduá, te icúmi nì cuitià sàhà-ñà ñihitáhvi ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùu mesa yohó. Te mate ñà-ndáa nduá, icúmi cui, vachi ducán nì chitrnùni ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xi', ñdahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyucandúá, nì quesaha nèhivi ndoó yucán nì xicàn tñuhù stnahá-né nùu-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchi dacuahá-yá, iin iin-ne cuni-né cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-né sàhà-ñà ana cunduu nècuàchi chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyucandúá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnú-te nùu nèhivi ñuu-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xicusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vachi nsidaa ana ñihì chuun dandacú nùu-nsiá, icúmi-né cunihnu (ndahvi ini-nè) na iin nèhivi chicá chii; vachi iin nècuàchi chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchi. ²⁷ Vachi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchi xinúcuáchi (nùu chuun yuhùnùhù), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchi, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchi iin-ni sàni tenchicùn xì', te nì yàha stná-nsiá nsidaa tñundoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyucandúá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán ñihitáhvi stná mii-nsiá quide, ñihì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vachi na sàà quivi cusahnú, dandu icúmi stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì' cundoo-nda cuxi-nda nùu mesa xi, te ñihitáhvi stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùu ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivi raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ínahá-yá icúmi-né nacuaà-néyá

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¿Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchi-ndá nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn táhvi sàhà-ní ñà-màsà nándódó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quivi sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee ini-ní ñañitnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié' dispuestu cunchicùn mii-ní mate nì chícádi-nèndó, te ò nì cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñaha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tñii nèhivi-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yá xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndacuí nùu-nsiá ñà-ni ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te nì màsà cúnihí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì'), ¿a ní quidamanì iñàha nùu-nsiá quivi yucán?

Dandu nì cachi-né xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu ía vichi, vâchi xiñuhu-ñâ cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmi espada, chicá vâha ni dicó-né dùhñù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vâchi dohó cachá` sâhí nùu tutu ì: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiâa malu”. Nâyücandüá, yùhù cachí` (xi-nsiá), fuerza icúmi cuu ducán xí, vâchi nsidaa ña-ndüá cachá` sâhí, icúmiá cuu ndisa.

³⁸ Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Òi espada nihí-nsí.

Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, ni quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yá Yucú Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàa-yá lugar cuní-yà, dandu ni cachi-yá xi-né:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-ñâ màsà dándáhvì ñâ-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu ni cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sàa dacana-nda iin yùu. Te yucán ni sàcùun sisi-yá ni xicàn tàhvi-yá nùu Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùu-ní. Nù cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmi yâhi, vâchi nahi (ñâ-úà ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdi ñâ-nduá cuní yùhù ni cùndüá; cóó, ñâ-ndüá cuní mii-ní —ni cachi-yá.

⁴³ Dandu ni ndecunu iin ángel ni quixi ansivi, te ni chindee-né mii-yá ñâ-nihí gá-yá valor xi-ya. ⁴⁴ Vâchi yáha ga nacáni ini-yá. Nâyücandüá chicá fuerte ni càhàn-yá xi Dios. Te ni cana cuàhà tètñii-yá, doco tètñii mà, na ian cóyo gota nahnú nù, ducán ní cóyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, ni ndacuüin-yá vâxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te ni xini-yá xíquidi-né ñâ-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Nâyücandüá, ni cachi-yá xi-né:

—¿A ñâ-sàni quidi-nsia nduá? Chicá vâha ndacuita-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándáhvì ñâ-malu mii-nsiá.

Nansa ni tñii nèhivì Jesús, te ni suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìi-yá xì nècuàchì mà, dandu ni quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiâa ni sanchicùn xi-yá nduú ana ndàcà-xi-né vâxi, divi Judas, vâchi iin ana nisa cutnahá xi nsi-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni chitú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Judas, ñâ-ni chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

⁴⁹ Dandu compañeru-yá, ni cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñâyücandüá ni cachi-né xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a caní-nsí mii-né xi espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yá, ni caní-ne espada xi-ne iin tiâa quidáchúun nùu dùtù cusáhnù, te ni tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco ni cachi-yá:

—¡Daaní xì ñâ-jaàn!

Te ni chituu-ya dñindàhà-yá tùtnù témà, te ni nduvàha dahuan. ⁵² Dandu ni càhàn-yá xi nsidaa nèhivì ni caquesaa tñii xi-yá, divi dùtù xícusahmù, xi tè-dàndàcú xíndiaa veheñùhu, xi dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te ni cachi-yá xi nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tñii-nsiá yùhù), vâxi-nsia nihí-nsiá espada xi garroti na ian tètcihñà nduí, ⁵³ mate nsiquívi nisa ìe xi-nsiá veheñùhu cahnú, te cóni tñii-nsiá yùhù. Doco vichí, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùu ichi ñâa.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu ni tñii-tèyá ni saca-tèyá cuàhàn-te ndé ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te ni yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, ni xicùn-né iin ñuhu mahí patiu mà, te ni sàcùndoo-ne; te ni sàcòo stná Pedro mahí nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chii quidáchúun yucán, ni xini-ñâ Pedro na ía stná-nè ndé tnúu ñuhu mà, te ni indehè vâha-ñâné, cachí-ñâ:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, ni nacuaà-nèyá, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhí Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indèhe stná inga nèhivì-né, te ni cachi-né:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco ni cachi Pedro:

—Còó, mà ndisá, señor.

⁵⁹ Daaní, ni yàha inga hora, te fuerte ni cachi inga nèhivì (xi compañeru-nè):

—Ñà-ndáá nduá, nècuàchi yohó nduú iin nèhivi nì cutnahá stná xì Jesús, vâchi nècuàchi ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáá inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xì.

Te cáhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yúcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùni xichi sàni nacuaà-neyá. ⁶² Ñàyúcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policia xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xì-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì cani-tèyá, cachi-te xì-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì cani xì-ní!

⁶⁵ Te cuahà gá stná iñàha nì cacachi-te nì cahíchi uun ini-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tìuunù, nì nataca nsidaa nècuàchi nduú Junta Cahnú; nì canà nècuàchi sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchi ley xì veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Nú nì cachi' xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú nì ndacàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, nì mà nàxícónihí stná-nsiá nùù, te nì mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, dècuèndé vichi cuahàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusahnú, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyúcànduá, nsidaa nècuàchi Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachi-nè:

—¿A ndísá Dèhemani Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachi-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyúcànduá, nì cachi nèhivi Junta mà:

—Cò-xiñùhù gá-ndà nì-iin testigu quixí, vâchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchi Junta yucán, nì ndacuíta-ne, nì saca-neyá cuahàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuahà nì cáhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachi-nè:

—Nècuàchi yohó, sàni xini-nsi, dacá-né òni nèhivi ñuu-nsi yohó, vâchi cachi-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xì naciòn nùù rey cahnú César, vâchi cachi-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndacàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachi-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xì nècuàchi raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachi Jesús:

—Nacua cachi-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivi cuahà yucán:

—Sàni cáhìn xì nècuàchi yohó, te cóò ni-iin falta nì quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchi cáhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì cáhàn-nè, cachi-nè:

—Nècuàchi yohó, cuahà nèhivi raza-nsi dacuahá-né, te danácuidà-nè nècuàchímà dècuèndé ladu Galilea xì ndé' stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndacàtnùhù-té, ¿a nècuàchi Galilea nduú Jesús, á cóó?

⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyúcànduá, nì cundaà ini-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icá nsidandaà sàhà chuun ma. Sáháyúcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vâchi iá stná témà ñuu Jerusalén quiví yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudíi gá ini-te, vâchi sàcàni tiempu cuní-te cundehè-tèyá. Vâchi cuahà gá ñà-nduá cachi nèhivi sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyúcànduá, cuahà ní ndacàtnùhù-té nùù-yá, doco cóò ni-iñàha nì nàxícónihí-yá nùù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchi ley xì veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì cáhàn tnùhu-ne diquí-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xì-tè, xisi-ní nì dàvadiquí uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sicoto vico, te nì dānùhù-tèyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quiví yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vâchi nisa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivi. Te nì nsihì nì catnátuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xì-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vaxi, vaxhi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivi ñuù-nsiá yohó. Doco sàni xicàn tnùhù vahi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundàà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después ni dàyáhi-nè ndahà Herodes, te ni sàhàn stná-nsiá nùù nècuàchimà, doco ni mii stná-nè, cóni cächí stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vaxhi còò ni-ñàhà iníhíca-nè. ¹⁶ Ñàyücàndüá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu ñàhà-nè.

¹⁷ (Ducán ni cachi Pilatu), vaxhi fuerza icumí-tè ñàhà-té iin nècuàchi ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivi cuàhà itá yucán, iin-ni càna fuerte sàstnùhù-nè, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dàñà cuní-nsi! —ni cachi-nè, ¹⁹ vaxhi Barrabás mà nduú iin tiàa ni quida revolucióin ñuu yucán, te ni sahnì stnáhà-te, ñàyücàndüá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu ni cànhan Pilatu xi nèhivi cuàhà mà, fuerte ni cànhan-te, vaxhi dispuestu iá-te ñàhà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivi mà, tucutu càna ndee-nè, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchica cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsi!

²² Dandu ñà-úni ni cànhan-te xi-nè, cachí-te:

—¿Índü chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndacàtnùhì nùù-né, te còò ni-ñàhà disàhà-xí cui-nè. Ñàyücàndüá, icumí-nè ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-nè —ni cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivi cuàhà yucán xi stná dùtù cutnáhà xí-nè, vihi gá fuerte ni càna ndee-nè, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchica cruz. Te ñà-fuerte guá ni càna-ne, sàhámà ni cundee-nè (ni dàxinù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua ni cuni mii-nè. ²⁵ Ñàyücàndüá, ni ñàhà-té Barrabás nùù-nè, vaxhi divi-tè ni xicàn-nè dàñà, mate iin ana ni quida revolucióin nduú-te, te ni sahnì stnáhà-te, ñàyücàndüá ni sàcündiadi-te. Doco Jesús, còò. Ni dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xi-yá ñà-ndüá ni xicàn nèhivi cuàhà mà.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchica cruz

²⁶ Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán ni xini-te vaxi iin nècuàchi ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchimà ní tnii soldadu, te ni dàcuidá-tené cruz xi-yá; ñàyücàndüá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchicùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchi ñàhà nchicùn stná xi-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivi dava ga. Te nècuàchi ñàhà mà, yáha ga xisacu-ne, ndoo-nè tnünsi ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu ni nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yá xi-nè:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchi ñàhà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xi sàhà dèhe-nsiá. ²⁹ Vaxhi vaxi iin tiempu (ùhi) quivi nùù-xi, dandu icumí nèhivi cachí-nè: “Nansicáhàn nèhivi còò mée-xi. Chicá nsiha màsà cáciu ni-iin dèhe-nda ni cui, te màsà cücümi-nda ni-iin mée dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icumí stná-nè cachí-nè: “¡A sácü vaha ni caá yucü ò lünsi diquì-nda, te dàhvi dahuun-nda!” cachí-nè. ³¹ Vaxhi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivi (cahmi-ne), dandu vihi gá mà ùhi coco stná tutnù ichí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivi dandohó-nè, dandu vihi gá más icumí nèhivi malu ndoho stná-nè) —ni cachi-yá.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùi tiàa ni quida falta, cutnáhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu ni casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iqui Dini. Te yucán ni chituu soldadu mà-yá nchica cruz, mii-yá xi stná ùi tè-ni quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahà-yá, te ingà-te ladu itni-yá. ³⁴ Dandu ni cachi-yá:

—Padre mío, cuicahnú ini-ní sàhà nèhivi yohó, vaxhi có-ináhà-nè ñà-ndüá quidá-nè.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, ni dasàn-té sicoto xi-ya según ni ñihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñà. ³⁵ Te indéhe vaha nsidaa nèhivi cuàhà mà. Te itá stná nècuàchi ñihì chuun, sàcündiàa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchi yohó, nisa dacácu-ne nècuàchi dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-nè, nú ndisa Dios ni techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —ni cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, ni sàcündiàa stná-teyá, ni catnàtuu-tè nùù-yá chitánini-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchi raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná ñàhà dìni cruz ndé itándiàa palabra dàhàn griegu, xi dàhàn latin, xi stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, ni cànhan stná iin tè-itúú stná nchica cruz yucán, divi iin tè-ni quida falta mà; te ni canáhà stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, ni cànhan duchi ini-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni ñihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-nda ndoho-nda, vaxhi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyücàndüá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-ñàhà iníhíca-yá.

⁴² Dandu ni cachi-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quìvì naxicocufìn-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáa nduá cachi` xì-ní, quìvì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xí` cundoo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dānāá-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi cāxihúhì nì dāhvi orá, te nì nācuuìn tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dēcuēndé cāhúni nì cuaa. Te ini veheñuhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndāhi ndee-yá, cachi-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímé —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñā-nduá nì cuu, te nì ndenihì váha-té Dios, cachi-te:

—Ñà-ndáa nduá, ñēhivì ndācuisi inì-xi nì sanduu nēcuàchi yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá ñēhivì nì sàa yucán, nì xini-nē nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichi mānuhù-né vehe-ne, caní ndāha-né nchica-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nēcuàchi ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnāhā-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nēcuàchi dava ga ináhá xì-yá, xica itá-né, indéhe váha-ne ñā-nduá nì cuu.

Nansa nì ndūxin Jesús inì cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nisa ia stná iin tiāa nani José. Iin nēcuàchi váha nduú-né, vāchi ndācuisi inì-né. Te meru ñuu-nē nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nēcuàchi raza-nē Judea. Iin nēcuàchi Junta Cahnú nduú stná-né, doco mii-né, cóni ndóo ini-né xì ñā-nduá nì dāndācu compañeru-nē ñā-cui Jesús, vāchi nihnú ini-né (Dios, te xiníndisā-né) ñā-icúmí-yā cusahnú-yá ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi nēcuàchimà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicān-nē iquicūñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nē nì nanihi-neyà, nì chidicún-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-nēyà inì cueva xi nsii nì sate ñēhivì nùù cavà. Te cueva mà, nì-iin nsii tāñáha ga cundūxin iniā. ⁵⁴ Cunaha-ní, quìvì yucán nì sanduu víspera xì vicó pascua, te sà-itúú cunduu stná quìvì descansu. ⁵⁵ Ñāyūcānduá, nēcuàchi ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicún stná-né nì sàhàn ndé nì sácūndūxin-ya, te nì xini-nē lugar mà, xì nansa nì sácūnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mānuhù-né, nì quidayucun-nē tātnā tnāmì xì pomada sahān tnāmì. Daaní, quìvì descansu mà nì quetatu-nē nacua cachi ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quìvì primeru semana nì quihin nēcuàchi ñahà mà ichi cuàhàn-nē ndé nì ndūxin-ya, nihí-né tātnā tnāmì nì quidayucun-nē, te cutnāhā stná-né xì itnii gá nēcuàchi ñahà. Te na ní casaà-nē yucán ² nì xini-nē sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndā Jesús nì xini-né. ⁴ Ñāyūcānduá, cuàhà gá nì ndulocó-nē. Dandu nì xini-nē yatni uun yucán nì sàcuíta ù ana ndixín sìcoto cuxín yēhē. ⁵ Te nì cayuhí cuaá-nē, te nì nācūnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vāchi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yá yohó, vāchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsiā ñā-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vāchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Ñēhivì Ñuhiví, icúmí yāhi ndahà tē-malu, dandu cachituu-tē yùhù nchica cruz; doco tixi ùni quìvì icúmí natiacuú”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nēcuàchi ñahà mà, nì nsinuu inì-nē ñā-dūcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mānuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin ñēhivì xì-yá, xì stná nēcuàchi dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nēcuàchi ñahà mānuhù cachitnùhu xi ñēhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nēcuàchi ñahà dava ga. ¹¹ Doco nēcuàchi tiāa (nì inini mà), nì tuxi ini-né ádi cuentu uun nduá nì nacani nēcuàchi ñahà mà. Ñāyūcānduá, cóni xiníndisā-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nē nì dāyáá-nē cuàhàn-nē sepultura mà. Te (na ní sàa-nē) nì xito nihni-ne iniā nì xini-nē mii dahmà nì ndòo itānduhú iladú. Dandu mānuhù-né vehe-ne, nacánì cuàhà ini-nē ndiā nduá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùi ñēhivì xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quìvì yucán cuàhàn ùi ñēhivì xì-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xi ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nēcuàchimà, ndatnùhú-nē cuàhàn-nē, cāhàn-nē sàhā nsidaa ñā-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnùhú-nē ducán, te nì cuyatni Jesús vāxi-ya; nì tnātuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nēyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndiā nduá ndatnùhú guá-nsiā cuàhàn-nsiā, te ndoó-nsiā tnūnsi ini?

¹⁸ Dandu ni naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, ni cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivi ndoó ñuu Jerusalén, ináhà-nè ñà-ndúà ni cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnitñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu ni cachi-yà:

—¿Ndíà ndúà ni cuu yucán?

Te ni cachi-nè:

—Càhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana càhàn ndisa cuenta xi Dios ni sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte ni quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha ni chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nisa quida-ya ni cundaà ini nsidaa nèhivi ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihì chuun ga, ni dàyáha-neyà ndahà ana ni sahnì xì-yá, te ni chítuu-tèyá nchica cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel ni cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ni cuu xì-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi ni sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndisá stná xì-yá, te ni ndulocó-nsi ni quida-ne, vàchi naha ni sàhàn-nè sepultura (xì-ya), te còò gá iquicúñú-yà ni xini-nè, cachí-nè. Te ni ndecoyo stná àngel nùù-nè, te cachí àngel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, ni sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua ni nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán ni xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì ini-nsia; cueè sàstnùhù-nsià cunindisá-nsià nsidaa ñà-ndúà ni tiaa nècuàchì ni càhàn cuenta xi Dios sàna. ²⁶ Vàchi (claru ni cachitñuhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yà tñùñuhu ndiaha xì-yà —ni cachi-yà.

²⁷ Dandu ni quesaha-yà ni dàtúí-ya nùù-nè nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu ni tiaa Moisés, xì stná tutu ni tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu ni cundaà ini-nè cuní-yà cùhòn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcàndúà, ni sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòò-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cufaà.

Dandu ni yaha nsidaa-nè ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-nè. ³⁰ Te ni sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-nè. Te ni tñii-ya pan, ni naquimani-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchì-yáñà; dandu ni dasàn-yáñà nùù-nè. ³¹ Te momentu jaàn ni nihì-nè ni nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na ìn cachí ni ndañuhu-yá nùù-nè. ³² Dandu ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá niñnù ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichi mà, te ni dàtúí-ya nùù-ndà nansa cuní cachí tutu ì!

³³ Dandu vichi duha ni ndacuíta-ne mànuhù-nè ñuu Jerusalén, ni nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gá-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, ni cachitñuhu-ne xì nècuàchì làcà ni cansiia mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì ni cansiia mà, ni nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa ni cuu xì-nè na cuàhàn-nè ichi yucán, te después ni nacuni-nèyà na ní dàcuàchì-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùxin iin nèhivi dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàà ni sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te ni cachi-yà xì-nè:

—¡Ni ndóò vaha ini nsidaa-nsià!

³⁷ Doco mii-nè, ni cayùhì cuaà-nè; yáha ga ni ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá ni cahan-nè. ³⁸ Ñàyùcàndúà, ni cachi-yà xì-nè:

—¿Índù chuun yúhì guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá ini-nsia? ³⁹ Cundehè-nsià ndahí xì sàhì, dandu cundaà ini-nsia divi yùhù nduí. Tñii ndahà-nsià yùhù, te cundaà ini-nsia màdì ihna nduí, vàchi ihna, còò iquicúñúà, doco yùhù, iá iquicúñú sà-índéhe-nsià ⁴⁰ —ni cachi-yà.

Dandu ni dàcuní-yànè ndahá-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndisá ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulocó-nè. Ñàyùcàndúà, ni cachi-yà xì-nè:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu ni sàha-neyá iyuhu cuñu siaca ni chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcàndúà, ni tñii-yañà ni xixi-ya ni sandehè nsidaa-nè.

⁴⁴ Dandu, ni cachi-yà xì-nè:

—Ñà-yohó nduá ni cachi xì-nsià na nisa ìe xì-nsià antes, te ni cachi xì-nsià ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-ndúà cachá` sàhì nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza ni cuu ndisa, —ni cachi-yà.

⁴⁵ Dandu ni dàtúí-ya nùù nsidaa-nè nansa cuní cachí tutu ì, te ni sàà-nè ni cundaà ini-nè ni quida-ya. ⁴⁶ Dandu ni cachi stná-yà xì-nè:

—Nacua nì cachi xi-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vâchi ducán nì cachitnùhu tutu ì ñà-icúmí ndohi, te cui, dandu tixi ùnì quìvi natiacui. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma ìnicutu ñuhiví, vâchi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xi nsidaa nêhiví ñà-ndiá icà-né naxicocufin ini-nè sàhà cuâchi-ne, dandu cuicahnú ini xi sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñâyùcànduá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñâyùcànduá, yohó nì cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsiá ndudu ì vâxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xi-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvi-yá nuú Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñâyùcànduá nì sàcùita sisi nsidaa-né nì naquimani ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichi mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudí gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívi nisa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoo-né ndeníhí vâha cuahà-né Dios, te naquímáni stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datú nansa ía Dios, vâchi nì nanduu-ya nèhivi

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datú nansa niñnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios ía-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya ía nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha ía ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, nì-iñàha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nèhivi ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichi ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichi ñáa ma, cóni cùu cundeá nùu-yá.

⁶ Nisa ía iin tiàa nì nihì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-né ñà-ndácuisi xì nèhivi nansa ía mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-ndà sàhà-ñá vátuni cunindisá nsidaa-néyá. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xì ini-ndà, cóo; cuiisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa ía mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúu ndiaha xì ini anima nsidaa nèhivi, te mà dándàhvi-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácùnì nèhivi-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-yá yohó, doco nèhivi ñuhiví xì-ya, nì cahichì ini-néyá. ¹² Doco nsidaa ana nì dáyáha xì-yá ini anima-xi, nì nihitáhvi-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xínindisá-xì-yá, te ndácúcahan xì quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nihì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xì iin nèhivi (chica ndiaa), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-dúcán cunì iin nèhivi coo. Cóo, sàhà cuiisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datú nansa ía Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivi ía igucúñù-xì. Te nisa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsi ñà-ndiaha guá ía-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dèhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndácuisi.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-né, cachì-né (xì nèhivi):
—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhàn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaa nùí, vâchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ñi ñuhù ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vâchi ley sàhana nduá nì datú Moisés antes, doco vichi sàni datú-ya ñà-nduú gracia ndiaha xì-yá xì stná palabra ndácuisi xì-yá. ¹⁸ Còò nì-iin nèhivi nì xini xì Yua-nda Dios nì-iin xichi. Doco mindaa Dèhemani-yá ía nùu-yá, sàni datú yà-yucán nansa ía Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnàhà stná-né xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-né á cóo; nì cachi ndàà-né:

—Yùhù, có-ndù mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsi-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchimà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúu càhàn cuenta xì Dios?

—Còó —cachì Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchimà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vâchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivi nì catechuun-xi-nsí vâxi-nsi. ¿Ndíá cachì-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduú ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivi ñà-nsidavii-né anima-né) na ian ndundaà iin ichi ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-né cuenta xì Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùu Juan mà, nècuàchì fariseu xinduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-né, cachì-né:

—Vichì, ¿indù chuun quidà ñi-ní nèhivi nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsi-Elías, te nì có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xì Dios?

²⁶ Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Yùhù, ndisa, quida ì' nêhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá íá iin ana có-nácùnì-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gà vâxi-ya nùì, te chicá ndiaá stná-yà nùì. Ni mà nátùì (cundi iin mozo xi-ya) ñà-tavá xì ndisàn-yá —ni cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé íá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán ni cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xihì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, ni yàha inga quivì, dandu ni xini Juan vâxi Jesús, te ni cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vâxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì ni sáhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nêhivì ñuhivì. ³⁰ Sàhà mii-yá ni càhìn daa na ní cachi: nchícùn gà vâxi-ya nùì, vâchi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vâchi nicanicuahàn íá-yà. ³¹ Te cóni nácùnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhàjàn ni nihì chuun quida ì' nêhivì xì tècuí —ni cachi Juan.

³² Daaní, ni cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, ni xini ni nuu Espiritu Ì xì Dios; nahi loma nàhà-yà mànuu-ya ansivi ni sàcòo-ya dìni Jesús, te ni ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácùnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nêhivì, dandu ni cachi stná-yà xì': "Na cùnì-ní nuu Espiritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhù), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nêhivì tixi Espiritu Ì". ³⁴ Ñàyücandüá, yùhù, sàni xini, te datúì nuù-nsiá ñà-divi Dêhemani Dios nduú Jesús —ni cachi Juan.

Nècuàchì primeru ni catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, ni yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnàhà-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te ni xini-nè yatni yàha Jesús, ñàyücandüá ni cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vâxi nuù Dios.

³⁷ Te ùì tiàa dacuahà-ma, ni tiacu-nè ni càhàn Juan ducán, te ni tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu ni ndacoto-ya, te ni xini-yà xinchicùn nècuàchìmà. Ñàyücandüá ni cachi-yà xi-né:

—¿Ndíá nduá nandúcú-nsiá?

Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹ —Nahà-nsiá, cundehè-nsiá —ni cachi-yà xi-né.

Ñàyücandüá, cuàhàn-nè xi-yá, te ni xini-nè índù íá-yà. Te ni ndòo-ne xi-yá sàcuàa yucán, vâchi nahi càcùmi ni cuàà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana ni inini na ní càhàn Juan daa, te ni tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichì duha ni sàhàn stná-nè ni nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te ni cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quivì Mesías ni cachi Andrés dàhàn mii-né, vâchi cunì cachàmà Cristu (ni quixi dìqui-xì).

⁴² Dandu ni saca-ne ñani-nè ni casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu ni cachi-yà xi-né:

—Dêhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhàn cachi xi-ní Cefas —ni cachi-yà. Te quivì Cefas mà, Pedro cunì cachà.

Nansa ni cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, ni yàha inga quivì, te cunì Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te ni ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te ni cachi-yà xi-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyücandüá ni nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te ni cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá ni tiàa Moisés sàhà-xì nuù ley ì, te divi sàhà stná-yà ni tiàa stná cuàhà profeta ni càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu ni cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A íá iin nêhivì vâha ñuu Nazaret?

Dandu ni cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xi nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vâxi Natanael, dandu ni cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vâxi iin tiàa quida ndisa nacua ndíá ícà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

48 Dandu nì cachi Natanael xi-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xi-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitùí mii-ní.

49 Dandu nì cachi Natanael xi-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

50 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Mà úhi guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitùí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cuni-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachì xi-ní, icúmí-ní cuni-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mánana mánuu cucuu-ne diqui-xi ndé iin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì la ñuu Caná

¹ Daaní, quivi ùni nì la iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì caná stná mii-yá xi nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuíí vidi si-uva coho-ne. Ñàyùcàndúá, nì cànàn dihi-yá xi-yá, cachì-né:

—Sàni nsihi tècuíí vidi si-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Chicá vaha nacoó-ní ña-jaàn nùù yùhù, vachi táñaha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì cànàn dihi-yá xi tiàa xinúcuáchí yucán, cachì-né:

—Quida-nsia nacua cachì dèhi xi-nsia.

⁶ Cunaha-nsia, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmi ò úhùn yoo tècuíí. Tècuíí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xi tiàa yucán:

—Dachitu-nsia barril jaàn tècuíí.

Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida-tè, dècuèndé yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yá xi-té:

—Vichi chitacuhá-nsia chii-té cunihi-nsia cùhùn nùù nècuàchì iin sáhnù nùù vicò.

Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuíí mà, doco sàni nandoo-tè tècuíí vidi si-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchì nì catavá xi-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-né nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-né xi nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivi, na sáha-ne tècuíí vidi si-uva coho-nda, dihana sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahá-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còò, làcà vichi nì tavá-ní ndutè chicá finu —nì cachi-né.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañá. Ducán nduú nì dàcùnì-yá nèhivi ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xi dihi-yá xi ñani-yá, xi stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yá iin ùi quivi.

Nansa nì tavá Jesús nèhivi dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yá ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-itúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndúá, nì sàà-yá ñuu mà), te nì xini-yá yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivi dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivi nadámá tnahá xi dihùn (vaxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yá itnii yohò nì quidayucun-yá iin chirrión, te nì taxi nsihí-yané yehè veheñuhuma, mii-né xi riì xi-né xi stná buey xi-ne. Te nì dandiàchì-yá dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yá xi nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavá-nsia quisi yohó fuera! vachi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yá.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachì nùù tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuàhà nacánì ìni sàhà veheñuhu ì xi-ní ñà-màsà dándàñùhú nèhivi ñà-ì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yá Judea yucán, nì cachi-né xi-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Vátùni. Ducùn-nsia veheñuhu yohó, te tixi ùni quivi nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ûi dico iñù cuiá nì quidachuún nèhivi nì dàxínu-ne veheñuhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá dàxínu-níá tixi ùni quivi? —nì cachi-né.

²¹ Doco màdi veheñuhu ndisa ndua cãhàn-yà sàhà-xí; còo, vãchi ejemplu-ni nduamà; divi cuerpu mii-yá cãhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyücandüá, después, na quívi sàni natiacu-yà, dandu ni nsinuu ini nècuàchi nchícùn xì-yá ñà-dúcàn ni cachi-yá xì-né daa, te ni sàà-nè ni xinindisá-né ñà-ndüá cachí nùu tutu ìi, te ni xinindisá stná-nè ñà-ndüá ni cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivi

²³ Cuàhà nèhivi ni xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru ni quida-ya na iá-yá ñuu Jerusalén quívi vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni ícúmí-yá nècuàchimà seguru, vãchi ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còo necesidad ícúmí-yá cachi iin nèhivi xi-yá nansa iá anima ñanitnaha-ne, vãchi ináhá-yá nsidaa ñà-ndüá ñuhú ini anima nèhivi.

3

Nansa ni cãhàn iin tiàa nani Nicodemo xi Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchi fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchi xídandacú nùu ladu Judea mà nduu stná-nè. ² Te divi-ne ni sàhàn ndé iá Jesús iin sãñaà, te ni cachi-nè xi-yá:

—Maestro, ináhá-nsi divi mandu xi Dios vãxi-ní, vãchi nu màsà chíndéé Dios, dandu ni-iin nèhivi, mà ñihí-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivi, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhiví ìi xí Dios.

⁴ Dandu ni cachi Nicodemo xi-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcũñuhu saa-nda ini dihímànì-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ñà-ndàcuisi nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivi quida tècuíi xì stná Espíritu Ìi, dandu mà ñihí-né yàha-ne ñuhiví ìi ndé cusáhmù Dios. ⁶ Vãchi nú sàni cacu-nda nùu yuadíhí-ndá, dandu iquicũñú ícúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndá quida Espíritu Ìi xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumí stná-ndá. ⁷ Màsà ndúlócò-ní ñà-ní cachi xì-ní ícúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vãchi dúcàn quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiá ìndù lugar vãxa, ni ìndù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xi anima nsidaa nèhivi ni nacacu ni quida Espíritu Ìi.

⁹ Dandu ni cachi Nicodemo xi-yá:

—Pues, ¿ìndù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-ní jaàn?

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ìin maestru ñuu-ndá Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhàjàn nacua ndiá icà-ní.

¹¹ Ñà-ndàcuisi nduá yohó cachí xì-ní: ñà-ndüá ináhá-nsi, divi ñà-jaàn cachí-nsi xi-nsiá. Te datúí stná-nsi nùu-nsiá ñà-ndüá sàni xini-nsi, doco có-xiníndisá-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-ìá ñuhiví yohó-ní nduá cãhin xi-nsiá, doco có-xiníndisá-nsiá; ñàyücandüá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cãhin xi-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ Ni-iin nèhivi tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, asivi nduú vehi, te ni nui ni quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua ni quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, ni chituu ducún-nè iin còo (càa), pues ducán stná yùhù, ícúmí nèhivi chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivi cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còo, nicanicuaahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vãchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivi ñuhiví, ni sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivi xiníndisá-xi-yá, mà sàà-nè ndañuhu-né, còo, nicanicuaahàn ícúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vãchi màdi sàhà-ñà dandohó-yá nèhivi cuàchi nduá disàhà-xí ni ndacu nuú Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còo; divi sàhà-ñà càcu-ne nduá.

¹⁸ Nú xiníndisá iin nèhivi Dèhemanì Dios, dandu ñà-sànì càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nèhivi có-xiníndisá, sà-ìá vãxi castigu xi-ne nùu-yá, vãchi có-xiníndisá-né ñà-ndüá cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-disàhà-xí vãxi castigu mà diquí-né? Divi sàhà-ñà sàni quesaa palabra ndàcuisi ñuhiví yohó ñà-datnúá sàxinítnùnì nèhivi, doco chícà ní cudíi ini-nè caca-ne ichi ñàa, màdi ichi ndé datnúú Dios, vãchi quini iá ñà-ndüá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchimà, có-cunì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúú xi sàxinítnùnì-nè, ni có-tnàtuu stná-nè ndé cãhàn xi palabra mà sàhà-ñà màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nèhivi quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisi, cudíi ini-nè tnàtuu-ne ndé iá palabra datnúú xi sàxinítnùnì-nè, vãchi cunì-nè cundaa ini nsidaa nèhivi ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichi Dios —ni cachi Jesús.

Ñà-ndüá ni cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, ni quihin tu Jesús ichi cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchi xínchicùn xì-yá. Te yucán ni ndòo chii-yá xì-né, dandu ni cuhii nèhivi cuàhà gá ni sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vâchi ñuhú cuàhà tècuí yucán. Ñâyücandüá, divi lugar mà sáhàn cuàhà nèhivi ñà-cuhii-né, ²⁴ vâchi tãháha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà ni cuu ni quesaha ni cuàà nèhivi nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchi raza-né Judea, vâchi tucu tucu cachi iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né ni quixi-ne nùu Juan ni cacachi-né xì nècuàchimà:

—Maestro, ináhà-ní ana nisa ia xi-ní ladu duha yùte Jordán, te ni càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-né ni cachi-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nèhivi, te cuàhà gá nèhivi sáhàn nùu-né.

²⁷ Dandu ni cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivi, mà cúí ñihí-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-né. ²⁸ Ináhà-nsiá nansa ni cachi: “Yùhù, có-ndüí (rey ndiaha nani) Cristu, cuiis iin ana ni techuún Dios ndüí, te dihna vâxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandahà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnáhá xì-né. Doco iá stná padrinu iladú, iníni-né, te cudüí ini-né na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu ndüí, te yáha ga cudüí ini sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmi-yá ñihí gá-yà tñùuhu xì-yá, doco yùhù, còó. Cueé-ni cueé-ni icúmi nèhivi nandòó-né yèhù.

Jesús nduú ana ni nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìqu-xí ni quee-ya, ñâyücandüá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nèhivi ñuhívi yohó, nèhivi úun nduú-né, te cuiis sàhà ñuhívi yohó càhàn-né. Doco mii-yá, ansivi ni quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-ndüá sàni xini-yà, xì ñà-ndüá ni inini-ya, ñà-jaàn nduá cachi-yá xì nèhivi, doco có-xiníndisá-né ñà-ndüá cachi-yá. ³³ Doco nú xiníndisá iin nèhivi-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchimà ñà-mii palabra ndàcuisi nduá cachi Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xì (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamáni-yá càhàn-yà, vâchi màdi iyuhu-ní Espiritu Ì sàni ñihítàhvi-yá, còó. Sàni ñihí nsihí-yá Espiritu Ì. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ináha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndisá-xí Dèhemani Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivi có-xiníndisá, mà-ñihí-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmi-né ñihí-né nùu-yá, te sà-itúá vâxan.

4

Nansa ni yàha iin nècuàchi ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quiví yucán ni nducuahà gá nèhivi nchícùn xì Jesús. Te ni cuhii stná-né. Doco màdi mii Jesús ni quidá ì xi-né, cuiis nècuàchi dacuahá-yá ni quida ì xi-né. Dècuèndè màs gá nèhivi xì-yá ni cuhii nùu nèhivi ni quida ì Juan Bautista. Dandu ni ninitnùhu stná nècuàchi fariseu ñà-cuàhà guá nèhivi nchícùn xì-yá. Ñâyücandüá, na ni cundaà ini-yá ñà-sà-ináhà nècuàchimà ñà-jaàn, ³ dandu ni quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá).

⁴ Te ichi mà icúmi-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá ni nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhaha, vâchi ñuhù ni ndutahvi-né nùu yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhaha. Pues divi yuhù pozo mà ni sàcòo chii-yá, vâchi caní ichi ni xica-ya, te xávi-yá. Nahi càxíhüí nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchi dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-né. Dandu (nùu pozo mà) ni tñàtuu stná iin nècuàchi ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te ni cachi-yá xì-né:

—Taxi tahvi-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te ni cachi nècuàchimà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchi raza Judea nduu-ní. ¿Índü chuun xicàn-ní tècuí coho-ní nùu yùhù? vâchi nsidaa nècuàchi ñuu-ní, indéhe úhi-né nsiùhù tè-nduú nècuàchi Samaria yohó.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vâchi có-cundáà ini-ní nansa quidá Dios, dacútàhvi-yá tñumani xì-yá nùu nèhivi; ni có-ináhà stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuí nùu-ní. Vâchi nú ni cundáà ini-ní, dandu càcàn tahvi-ní nùu, te dacútàhvi' mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu ni cachi-né xì-yá:

—Señor, còó ni-ñàha ñihí-ní tavà-ní tècuí yohó, vâchi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihi xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xì-né, dandu ni nacoo-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nú ni cohó nêhivì tècuìi pozò yohó, dandu tucutu icúmí-nê cui-nê tècuìi después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuìi dacútâhvi yùhù-nê, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhú tècuìi ini-nê, te ndeá ndiaha-té dècuèndè nihítâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuìi mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuìi, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò ì-ní, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa íá xi-ní vichi, màdi ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà ìni, na ìin nêhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahví-nsí Dios òini yucú jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cahví-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vâxi ìin quivì, dandu màdi cuiisì òini yucú jaàn, ni màdi cuiisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahví-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ináhà ndisá-nsiá ana divi cahví-nsiá. Doco nsiùhù, ináhà vâha-nsi ana cahví-nsí, vâchi cuiisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nêhivì. ²³ Cunaha-ní, vâxi ìin quivì, dandu nêhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, ìni-ní anima-nê icúmí-nê cahví-nèyà, te cahvi stná-nèyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yá quida-ne na cahví-nèyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyücandüá, nú cuahàn-ndà cahví-ndayá, dandu ìni-ní anima-ndà icúmí-ndà cahví-ndayá; te icúmí-ndà cahvi stná-ndayá cuiisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yá, dandu cachitnùhu-ya xì nêhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Yùhù ana cáhàn xi-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nê, cóni cundáa ìni-nê ìndù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicán tnùhù-né nùu-yá ìndù chuun cáhàn-yá xi-né, ni cóni ndacátnúhù-né nùu-yá ìndù palabra cachí-yá xi-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànhù-né ìni ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nêhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá ìin tiàa íá yucán, vâchi nì nacani-ne xí' nsidaa ñà-ndüá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñâyücandüá, nì ndecoyo cuahà nêhivì ñuu yucán vâxi-ne ndé íá Jesús, ³¹ vâchi íá ìi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yá xi-né:

—Sà-icúmí ñà-cutiaçuì mate có-cundáa ìni-nsia ìndù ifñaha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá ìin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi ìin nêhivì nihí xí ñà-ndüá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñâyücandüá nì cachi-yá xi-né:

—Còò. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vâxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiáçuì. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsiá cumáni gá cümü yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí' xi-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nêhivì ndoó ñuhivì), vâchi nahi cosecha xinduu stná-nê, te sà-íá ndanchitoa. Te na quidá nêhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanitnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nê nihí-né ñà-vâha xi-ne, te cudii gá ìni-nê, mii-né xí stná nêhivì nì chihì stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Diín nêhivì chihí, te diín nêhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuun mii-nsiá ñà-quida-nsia ìin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nêhivì nihí-né vida ndiaha, na ian) ndaníhí-nsia cosecha. Doco màdi mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còò, diín nêhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivi ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vâchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchi ñahà mà ñà-nì nacani-ya xi-né nsidaa ñà-ndúà nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñâyùcàndúà na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nù-yá ñà-nì còò chíi gá-yà ñuu-nè; te sàhàjàn nì la ga-yà ùi gá quivi. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivi nì xinindisa-xi-yá, vâchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴² Ñâyùcàndúà, nì cacachi-nè xi nècuàchi ñahà mà:

—Vichi màdi cuiisì sàhà ñà-ndúà nì cachi-ní nì xinindisá-nsí; còò, vâchi vichi sàni inini stná-nsi mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñâyùcàndúà sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivi ñuhivi; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchi dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihì nì la Jesús ñuu yucán ùi quivi, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-cò-quidáñúhú nèhivi iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchi ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudii ini nècuàchi ladu yucán sàhà-yá, vâchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivi nì la vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yá ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xi tècuíi uun nì nanduu-tè ndutè vídi si-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivi xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vâchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnúhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñâyùcàndúà vâxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nù-yá àma cùhùn-yà xi-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vâchi sàcúcàhvi-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xi-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàa-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchì mà xi-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Vâtùni nùhù-ní, vâchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchì mà palabra nì cachi-yà xi-né, ñâyùcàndúà mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xi itnii peón xi-ne nihi-xi razón vâxi, te nì cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn trùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachi-te:

—Icu, nahì càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³ Ñâyùcàndúà, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xi Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachi-yà xi-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñâyùcàndúà, nì xinindisá-nèyà, mii-né xi nsidaa stná nèhivi vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñhú-xi

¹ Daaní, quivi yucán nacávà iin vicò xí nècuàchi raza Judea, ñâyùcàndúà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíi. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahì corrodor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchi cuhí, nècuàchi cuaá, nècuàchi xicá cuèhè, nècuàchi yáha ga nì ichì, xindiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíi mà. ⁴ Vâchi (cachi-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandáçúchí xi-té. Dandu nèhivi primeru quihvi mahi-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cundúà, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíi mà, 38 cuià icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhà stná-yà ñà-caní cuià iá-nè xi cuèhè mà, ñâyùcàndúà, nì cachi-yà xi-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xi-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndacùchí tècuíi, te quihvi stnáì mahi-té. Vâchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàa-nè nùì, te nuú-né ndé ñuhù tècuíi.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchì mà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivi yucán, quivi descansu nduá. ¹⁰ Ñâyùcàndúà, nì cachi dava nècuàchi ñuu mà xi nècuàchi nì nduvàha mà:

—Quivi descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchi ni dándúvaha xí, ni cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu ni ndàcàtnùhù nèhivì mà nùù tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi ni cachi xi-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchimà, có-ináhá-nè nansa nani ana ni dándúvaha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndóo lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después ni ndacùhun tnahá-yá xi-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te ni cachi-yá xi-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuñin-ní quida-ní cuàchi, còtò quixi iin tnùndoho chícá fuerte diquí-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xi nècuàchi raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana ni dándúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyúcàndüà ni caxini ùhì nècuàchi yucán mii-yá, te ni quesaha-né ndatnùhù-né nansa cahni-néyà ñà-ní quida-ya milagru mà iin quivi descansu. ¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi nsidaa nècuàchi yucán:

—Yuamánì, iin-ni quidáñúú-yá nsiquívi, ñàyúcàndüà ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyúcàndüà chícá más ni cuni nècuàchi ladu Judea mà cahni-néyà, vachi màdi cuisini-ní có-chívaha vii-yá quivi descansu (cahan-né), sino que ni cachi stná-yá Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xi mii Dios.

Nansa icúmi Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu ni naxiconihí-yá nùù nècuàchimà, cachí-yá:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-ñàha, cuisì ñà-ndüà sàni xinì quidá stná Yuamánì Dios, vachi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmi quida stnáì.

²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yá sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacunì stná-yá yùhù quide. Te vichi sàni xinì-nsiá iin ùù milagru, doco cuàhà obra chícá ndiaha icúmi-yá dacunì-yá yùhù, dandu más gá icúmi-nsiá ndulocó-nsiá. ²¹ Vachi nacua danátíacú-yá nècuàchi nsiì, te nacuaàha-yané vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyúcàndüà, vátuni danátíacú stnáì ndéni nèhivì ní cui cudí ini. ²² Te có-nsidándáà-yá sàhà cuàchi nèhivì, vachi ndahà yùhù sàni dàyàha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidáñùhù-né mii-yá. Vachi nú màsà quidáñùhù-né yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queámà na ian có-quidáñùhù stná-né mii-yá ana ni techuun-xí vaxi.

²⁴ Ñà-ndácuisi nduá cachí xi-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-ndüà cachí, te xiníndísá-né mii-yá ni techuun-xí vaxi, dandu cutiacu-nè nicanicuàhàn. Mà sàà-nè cuni-né juiciu, vachi sàni yàha-ne nahòh mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóó gá-né ladu ndé xihì anima-né.

²⁵ Ñà-ndáà nduá yohó cachí xi-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmi yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhì fuertí, te canì nsidaa nècuàchi sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ Yuamánì, nicanicuàhàn ñuhù vida saín ini-yá. Te sàni chitnùni stná ini-yá ñà-nicanicuàhàn cucunì stná yùhù vida saín mà, vachi Dèhemani-yá nduú. ²⁷ Te sàni sàha stná-yá yùhù chuun nsidandá sàhà cuàchi nèhivì, vachi tnahà nèhivì ñuhivì nduú stnáì. ²⁸ Te có-ndüà ñà-ndulocó-nsiá sàhà palabra jaàn, vachi vaxi iin quívi, dandu nsidaa ana ñuhù tixi ñuhù, icúmi-né tiacu-né na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchi nisa quida vii, nihì-né natiacu-né sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuàhàn. Doco nècuàchi cóni quidá vii, cuisì natiacu-né sàhà ñà-nihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa ni cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamánì-yá ni quesaa-yá ñuhivì yohó

³⁰ Cuenta xi mii, mà cúí quide ni-ñàha. Cuisì nacua ni sàcùnahí, divi ducán nsidándá sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándá sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vachi divi Yuamánì nduú ana ni techuun-xí ni quesai ñuhivì, te ñà-ndüà cunì mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cunì mii.

³¹ Nú cuisì yùhù ni cundúú ana cachitnùhu xi-nsiá sàhà ana nduú, dandu mà có-ndiáà mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachitnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-né. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te ni techuún-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchimà, te ñà-ndáà nduú palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, cóò necesidad icúmi càhàn iin nèhivì úùn sàhí. Te ñà-ndüà cachí xi-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñá nihì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii ni cudí ini-nsiá sàhà ñà-ndüà quidá Juan (Bautista), vachi iin ana datnúú xi sàxiníntnùni-nsiá (sàhà ichi Dios) ni sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñàha chícá fuerte nùù palabra ni cachi Juan sàhí. Vachi cuàhà chuun ndiaha ni sàhatahvi Yuamánì yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátuni cundáà inì-nsiá ñà-divi mandu xi mii-yá vaxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtú-yá ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcunì-nsiá nansa càhàn-yá; te tàcunì stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nìhnú stná inì-nsiá ñà-ndüà cachí-yá, vachi có-xiníndísá-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-yá.

³⁹ 'Cuahà gá dacuahá stná-nsià tutu ìi, vâchi ducán nîhî-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachi-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìi mà. ⁴⁰ Doco có-cùnî-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nîhî-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xicánúí nandúquí nansa quidañuhu nêhivî yùhù. ⁴² Doco ináhi nansa nihnú ini mii-nsiá; ináhi có-cúú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamáni' vâxi, có-xinindisá-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisî sàhà mii-xí, dandu divi cuahàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu nêhivî mii-nsiá, doco ñà-ndee vâha-nsia nùù ana nduú mindaa Dios, cóò, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. Ñâyücàndúá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùu cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà túxî ini-nsia yùhù cuahàn daquéé cuàchi diquí-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còó, diin nduú ana icúmî canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate túxî ini-nsiá ley xi nècuàchimà nduá cuahàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vâchi nú ni xinindisá-nsiá ñà-ndúá ni tiaa Moisés ni cùí, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vâchi divi sàhà yùhù ni tiaa nècuàchimà. ⁴⁷ Doco nú có-xinindisá-nsiá palabra ni tiaa-nemà, dandu mà sàá stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-ndúá cachi yùhù —ni cachi Jesús.

6

Nansa ni dàcuxî Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daani, ni quihin tu-ya ichi cuahàn-yà inga ladu tècuí cuahà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhá stná-yà xi cuahà gá nêhivî, vâchi sàni xini-nè nansa ni quida-ya milagru ni dándúvâha-ya cuahà nècuàchi cuhí. ³ Dandu ni nana-ya iin yucú yucán, te ni sàcòo-ya, mii-yá xi stná nècuàchi dacuahá-yá. ⁴ Te quivî yucán nduú quivî sà-itúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xí nècuàchi raza Judea. ⁵ Te ni indehè-yá, ni xini-yà ñà-cuahà guá nêhivî vâxi nùù-yá, ñâyücàndúá, ni cachi-yà xi Felipe:

—¿Índú cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nêhivî yohó cahan-ní?

⁶ Ducán ni cachi-yà xi nècuàchimà, doco sà-ináhá-yá nansa cuahàn-yà quida-ya; ni cachi uun-ya xi-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñâyücàndúá, ni cachi-nè xi-yá:

—Còó, ni mà sàá ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi ni ñà-jaàn mà sàá nîhî iin iin-ne iyuhu iyuhá —ni cachi-nè.

⁸ Dandu ni càhàn iin nècuàchi dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te ni cachi-nè xi-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xi ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàá cuxi nsidaa nêhivî ñà-cuahà guá-nè.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús:

—Càhàn-nsiá xi nêhivî ni mácúndoo-ne ñuhù.

Ñâyücàndúá ni sàcúndoo nsidaa nêhivî nùù yucú cuí, vâchi iá cuahà yucú yucán. Te cunaha-nsiá, cuisî nècuàchi xinduu tiàa, ùhùn mil ni sanduu-ne. ¹¹ Dandu ni tniî-ya nsi-ùhùn pan mà, ni naquimanî-yá Dios sàhà-ñá, te ni dasàn-yáñà nùù nècuàchi dacuahá-yá. Dandu mii-né, ni dàcuàchî-néà ni sàha-ne nêhivî ndoó yucán. Te divi ducán ni quida stná-nè xi siaca. Te nsidaa nêhivî, ni nihi-né nacua cudí ini-nè cuxi-ne. ¹² Daani, na sàni chitu tixi nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Datacá-nsiá ñà-ni cusobrá sàhà màsà ndáñuhú ni-iyuhá.

¹³ Ñâyücàndúá, ni dàtácá-nè ñà-ni ndòo ma na ní nshî ni xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà ni cuyodò gá ùxin ùi icà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaà ini nêhivî yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñâyücàndúá ni cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhivî, divi nècuàchi icúmî càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yá nansa xínihu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnî-nè tniî-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñâyücàndúá, ni quecuaán-yá inga xichi, cuahàn mindaa-yá ndé nduú yucú.

Nansa ni xicandodò Jesús nùù tècuí mar

¹⁶ Daani, ni cuaà quivî yucán, te ni nuu nècuàchi dacuahá-yá dècuèndè yùhù tècuí cuahà mà. ¹⁷ Ni sàcúñuhu-ne ini lancha, te ni quihin-ne ichi cuahàn-nè inga ladu mar tii ma, cunî-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te ni cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu ni quesaha caná fuerte tàchi, ñâyücàndúá, ducún ni nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuahàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò iñù kilómetro, dandu ni xini-nè jaàn vâxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yá ndé cuahàn lancha. Doco mii-né, ni yùhî-nè. ²⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhí-nsià.

²¹ Ñàyücàndüá, nì dáyáha-neyà ini lancha, cudû ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-nè Jesús, te nì cachi-yà xi-né nansa sáhatahvi-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nìsa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-cò-cùtnàhà-yá xì nècuàchimà cuàhàn, vàchi micuúsi-nè cuàhàn-nè.

²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyücàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihìn-ne ichi cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xi-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdi sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vàha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì ini-nsia sàhà nansa nihì-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vàchi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ñi cutiacu-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vàchi nùù Yua-nda Dios sàni nihítahvi ñà-quide chuun ìi xí-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xi-yá:

—Cachì-ní xi-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vàha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xi-né:

—Ñà-cunindisá-nsià yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vàha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xi-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vàchi xii-ndá, na ní saxica-ne yucù dàná, nìsa còyo ñà-ndiaha nani maná nìsa xixi-ne, vàchi ducán cachí nùù tutu ìi: “Nùù ansivi nì dácóyo Yua-nda Dios pan nìsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Ñà-ndacuisi nduá cachí xi-nsià: pan nì nihì xii-nsià nùù Moisés sàhana ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còó. Yuamánì' nduú ana sáhatahvi xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vàchi pan sáhatahvi mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndé gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyücàndüá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvi-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ìan mà nunca cui-nè doco, te nì mà nunca cui stná-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xi-nsià, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndisá-nsià. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì' ñà-cundoo ana nduú nèhivì xì, te nsidanicuú nècuàchimà, icúmí-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxi ni-iin ana cuní tnatuu nú. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyücàndüá nì quei gloria nì quesai. Mà vaxi quide ñà-nduá cuní mii. ³⁹ Te ¿ndíá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yá (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvi-yá yùhù; có-cuní-yá ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nsihi-ne quide.

⁴⁰ Ñàyücàndüá, ndéni nèhivì nì cuníntùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, te cunindisá-nè yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vàchi ducán nì chitnùnì ini Yuamánì'. Dandu quivì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyücàndüá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhí-nè. ¿Índù chuun cachí-nè ndé gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyücàndüá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni nihítahvi-né ducán nùù Yuamánì' nì techuun-xí; doco nú nì nihítahvi-né ducán, dandu na quivì xinu tiempu, icúmí danátíacuí-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nùù tutu ìi, te dohó

nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñâyùcándúá, nsidaa nêhivì iníní xí Yua-nda Dios, te cundaà vâha ini-nè, divi nduú nêcuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ Còò ni-iin nì xini xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xininùu xi-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñâ-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni nìhitáhvi-né. ⁴⁸ Yùhù nduú nahi pan (cuxi nêhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nîsa xica yucú dâná, nîsa xixi-ne nùni ansivì nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùu gloria nì quea vâxan, te nú sàni xixi iin nêhivì-ñâ, dandu mà cúí gâ-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduú pan mà. Nùu gloria nì nui vâxi, te nú nì cunchicùn iin nêhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù ìñàha cundua cuàhi ñâ-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vâchi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nêhivì ñuhivì sàhà-ñâ nîhi-nè cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Ñâyùcándúá, nì quesaha nêcuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuàha nêcuàchì yohó iquicúñú-nè ñâ-caxi-ndâñá?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xi-nè:

—Palabra ndâcuisi nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nîí, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xi cuñuú, te xihí-né nîí, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu. ⁵⁵ Vâchi cuñuú, ñâ-cutiacu-ndâ nduá, te nîí, ñâ-coho-nda nduú stnâ. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xi cuñuú, te xihí-né nîí, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnâi ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiácuú sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vâxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stnâ xi nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nîsa xixi xì-nsiá sànahà, vâchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vichì, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñâ-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nêhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nîhi-ndâ vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nêcuàchì dacuahá-yá ñâ-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ûhi cunindisa-nda ñâ-jaàn. Mà cándísà nêhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yá nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñâyùcándúá, nì cachi-yà xi-né:

—¿A có-ndôo ini-nsiá sàhà ñâ-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú cóó, (dandu ¿nansa cachi gâ-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mánani ansivì nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndâ nîhi-ndâ cutiacu ndiaha-nda, màdi sàhà iquicúñú-ndâ, vâchi còò ni-ìñàha nîhi-ndâ nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácuú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñâ-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vâchi decuèndè antes sà-ináhá-yà ana xínduu nêhivì có-xiníndísâ, te ináhá stnâ-yà índù tiàa cuahàn cahin xi-yá. ⁶⁵ Ñâyùcándúá, nì cachi-yà xi nsidaa-nè:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nêhivì yùhù nú màsà nìhitáhvi-né ducán nùu Yuamáni’.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuáan cuàhà nêcuàchì dacuahá-yá, nì naxicocufin ini-nè, cóni cútñáhá gâ-nè xi-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñâyùcándúá nì cáhàn-yà xi ùxin ùi nêcuàchì dacuahá-yá (còni quécuaân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stnâ-nsiá yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xi-yá:

—Señor mío, còò inga gâ ana cùhñ-nsi nùu-xí, vâchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nìhitáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñâ-nduú-ní Cristu, divi Dêhemani mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñâ-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xi-nè:

—Ûxin ùi mii-nsiá sàni nacâxin, doco iin-nsia nduú nahi ñâ-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dêhe Simón, nêcuàchì nani Judas Iscariote, vâchi divi-ne nduú tiàa cuahàn cahin xi-yá, te nduú stnâ-nè iin nêcuàchì dacuahá.

7

Ñâ-nduá nì cachi ñani Jesús xi-yá ñâ-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cùnì gâ-yà cacanu-yà ladu Judea, vâchi nêcuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-nèyà. ² Doco vichì sà-itúu

iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñâyücàndüá, ni càhàn ñiani Jesús xi-yá, cachí-nè:

—Vichí chicá vaha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchi dacuaha-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Váchi nú cuní-ndá cuitiá fama xi-nda nùù nèhivi, dandu mà quidá dehé-ndá ñà-ndüá quida-nda. Ñâyücàndüá, nú cuahá guá ñà-ndüá quida-ní, dandu quida vate-niá cundehè nsidaa nèhivi —ni cachí-nè xi-yá, ⁵ váchi cunaha-nsiá, ni ñiani-yá có-xiníndisá-xí-yá.

⁶ Ñâyücàndüá, ni cachi Jesús xi-né:

—Tañáha ga sàà quivi xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu ni cui, vátüni quida-nsia ñà-ndüá cudí iní-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhi nèhivi ñuhivi mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhi-nè yùhù, vachi cachí xi-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsiá vicò mà; vachi yùhù, tañáha ga cùhin, vachi tásáà quivi xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá ni cachí-yá xi-né, te ni ndòo ìi-yá ladu Galilea yucán.

Nansa ni quida Jesús na ní sàhàn-yá vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, ni nsihi ni caquihin ñiani-yá ichi, dandu ni quihin stná-yá ichi cuahàn-yá vicò mà. Doco cuahàn dehé-yá, mà cuahàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà ni nanducu nècuàchi ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índü iá Jesús?

¹² Te cuahá gá ni ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vaha ga-yá, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, cóo, mà váha-ya, vachi dandahví uun-ya nèhivi, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivi, cóni càhàn vate-né sàhà-yá, vachi yúhí-nè nècuàchi ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu ni sàà-yá yehè veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivi ndòo yucán. ¹⁵ Ñâyücàndüá, ni ndulocó nècuàchi ñiu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá càhàn nècuàchi yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, màdi ñi yùhù tavi ñà-ndüá dacuahí nèhivi. Vachi divi mii-yá ni techuun-xí vaxi nduú ana ni chitnùni iní-xi nansa coo ñà-ndüá chináhi. ¹⁷ Te ndéni nèhivi ni cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndüá cuní Dios, vátüni sàà-nè cundaà iní-nè sàhà palabra chináhi, a divi ñi mí queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Váchi nú iní-ni mii-nda chitnùni iní-ndá índü palabra chinaha-ndá, dandu náhà claru cuisí cuní-ndá tavà-ndá tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana ni techuun-xi-nda vaxi, dandu vátüni cundaà iní-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndá, màdiá dandahví-ndá nèhivi nduá.

¹⁹ Moisés ni sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndüá cachí ley mà. ¿Índü chuun cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu ni cachi nèhivi cuahá yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní ni quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xi-ní cahan-ní?

²¹ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru ni quide. ²² (Ináhà-ndá), sàhana ni saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndá. Doco màdi mii Moisés nduú ana ni chitnùni iní-xi ñà-coo estilu mà, vachi xii-ndá chicá antes nduú ana ni dàquésáhà xán. Ñâyücàndüá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivi descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin meé. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndé stná iin quivi descansu saquin stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuehè-nsiávè) sàhà ñà-cuní-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivi descansu mà ni sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te ni ndòo váha-ne; doco sàhàjan xidá iní-nsia. ¿Nansa nduján? ²⁴ (Yùhù cachí xi-nsiá), màsà cuítnùhu ndevàha-nsia nacua tuxi uun iní-nsiá. Nú cuahàn-nsiá càhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivi, dandu ñà-ndácuisi xiñùhu cundua cachi-nsiá —ni cachí-yá.

Nansa ni cachi Jesús xi nèhivi tuxi iní-xi nduú-yá iin nèhivi ñuhivi yohó

²⁵ Ñâyücàndüá, dava nècuàchi ñiu Jerusalén yucán, ni cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Amádi nècuàchi jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahi nèhivi, chináhà-nè, te cóa cachí nècuàchi cuní dandáñùhú xi-nè. ¿A vihi-ní sàni nacuni tè-xidandacú nùù-ndá ñà-divi Cristu (ni quixi nùù Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, cóo, vachi sà-ináhà-nsí índü ni quixi nècuàchi jaàn. Vachi na quivi quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà iní-xi índü ni quixi-ya —ni cachí-nè.

²⁸ Ñâyücàndüá, ndee ní càhàn Jesús xi nèhivi dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yá:

—¿A ináhà-nsiá yùhù (tuxi iní-nsia)? ¿A ndisa ináhà-nsiá ndéni ni quixi? Pues yùhù, màdiá iní-ni mí ni ndàcú iní quixi; cóo. Iá ana ni techuun-xí vaxi, te vátüni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhà-nsiâyá. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vachi divi-ya nduú ana ni techuun-xí, te ñâyücàndüá nùù mii-yá ni quixi —ni cachí Jesús.

³⁰ Ñâyùcàndüá, nì nanducu nècuàchìmá nansa tñii-neyà, doco cóni níhi-né quida-neà, vâchi tâñáha ga sàà quívi cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivi itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndüá cachí nèhivi sàhà-yá. Ñâyùcàndüá, mii-né xi dùtù xicusahnù, nì càhàn-nè xi policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yá xi nèhivi inga xichi, cachí-yá:

—Sacù-ni tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmí nùhi nùu ana nì techuun-xí vâxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsiá yùhù, vâchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yá Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índü cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xi-cà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sânihi ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate nì nándúcú-ndané, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivi mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iinyute limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuáhatahvì-yá vida ndiaha xi-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quívi nì xinu vicò mà, divi quívi chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahi nèhivi, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yá xi-né:

—Nú iá ana xíhi tēcuií, dandu nì quixí-né nùí, te coho vâha-ne. ³⁸ Vâchi nú xiníndisá iin nèhivi xi', ducán queá nùu-né na ian caná fuerte tēcuií ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tēcuií coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítñuhu nùu tutu ì —nì cachi-yá.

³⁹ Doco tēcuií nì cachi-yá mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espiritu Ìi nduú tēcuií mà, te nsidaa ana xiníndisá-xí-yá, icúmí-nè nihitáhvi-né Espiritu Ìi mà. Doco tâñáha ga cuáhatahvì Dios Yà-ìi mà, vâchi tâñáha ga nanihì Jesús trññuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivi cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndüá nì cachi-yá, dandu nì cachi-nè:

—Ndísa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí ini-nsiá rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)?

⁴² Amádi cachítñuhu tutu ìi sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yá, cachá'.

⁴³ Ñâyùcàndüá, nì tãhndè dava nèhivi sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tñii-neyà, doco ni-iin-ne có-sãhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xidandacú ñà-có-càndisá-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sãmànühù tē-xínduu policia ndé ndoó dùtù xicusahnù xi nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xi-té:

—¿Índü chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana càhàn ndiaha guá na càhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé' stná mii-nsiá sàni dándàhvì Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tē-xidandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còò, ni-iin-nsi. Te ¿ò dáva gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xinindisá-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivi ndahví yucán, nì có-ináhá-nè nansa cachí ley ìi, sàháyucàndüá icúmí-nè nihí-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùu Jesús daa, vâchi iin nècuàchì xidandacú nduú stná-nè. Te vichi nì càhàn stná-nè xi nsidaa compañeru-nè mà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñáni), ndéni nèhivi ní cui, nú cuní-ndà nsidanda-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndà cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vátuni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nè mà cachí-nè:

—¿A ndé' stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùu tutu ìi), dandu cundaà ini-ní, còò ni-iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacutià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-nduá ni cachi Jesús xi iin nècuàchi ñahà cóni quidá víi

¹ Daaní, ni quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quìvi na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te ni nataca cuàhà gá nèhivi nù-yá; te ni sàcòo-ya ni chinaha-yànè. ³ Dandu yucán ni sàà stná itnii maestru ináhà ley sànahà, xi stná dava nècuàchi fariseu, xindaca-ne iin nècuàchi ñahà ni sàà, te ni chicani-ne nècuàchimà nù-yá, vachi ñahà mà, ni càhàn-nè xi iin nècuàchi có-nduú nècuàchi vehe-ne. ⁴ Ñàyücànduá ni cacachi nècuàchi tiàa ma xi-yá:

—Maestro, ni tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmi-né cui-nè xi yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶ Ducán ni cachi nècuàchimà, áma cachí-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquée cuàchi-ne diqui-yá. Doco mii-yá, ni nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xi ñindàhá-yá. ⁷ Dandu chicá cuàhà ni ndàcàtnùhù-né nù-yá, ñàyücànduá, ni nàcòo ndaà-yá, te ni cachí-yá xi-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cúnduú primeru caniyuu-xi nècuàchi yohó.

⁸ Dandu ingá tu ni nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchi itá yucán, ináhà-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyücànduá, dihna nècuàchi chicá sahnú ni caquee cuàhàn, dandu después ni caquee stná iin iin nècuàchi dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús ni ndòo, xi stná nècuàchi ñahà mà. Dandu ni nàcòo ndaà-yá, te ni xini-yá ndelà mindaa nècuàchimà iin. Ñàyücànduá, ni cachí-yá xi-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivi daquée cuàchi diqui-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnú xi-ní?

¹¹ Dandu ni cachi nècuàchimà:

—Còò, Señor; còò cá iin.

Dandu ni cachí Jesús xi-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stnáì cui-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuñ-ní quida gà-ní cuàchi mà —ni cachí-yá.

Jesús nduú ana datnúú xi sàxínitnùni nèhivi ñuhiví

¹² Daaní, ni càhàn gá Jesús xi nèhivi yucán, cachí-yá:

—Yùhù nduí ana datnúú xi sàxínitnùni nèhivi ñuhiví. Ñàyücànduá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmi cutnuù ndiaha nùù ichi nchícùn-nè, te ducán nihitáhvi stná-nè vida ndiaha, vachi mà nunca cunduamà ichi ñáa.

¹³ Dandu ni cachi nècuàchi fariseu xi-yá:

—Còò, mà ndisá, vachi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—Mate mií càhin sàhà-xí, doco vátùni cundiaa mà, vachi ináhi índù ni quei vaxi, te ináhi índù icúmi nùhi. Doco mii-nsiá, có-ináhà-nsiá índù ni quei vaxi, ni có-ináhà stná-nsiá índù icúmi nùhi. ¹⁵ Indèhe uun-nsia nansa quidá nèhivi, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ó á coó. Doco yùhù, có-càchí' nú quidá víi-né, ó á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhi sàhà-né, dandu ñà-ndàcuisì nduámà, vachi màdi cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vachi cutnáhá stná Yuamání' xí', divi mii-yá ana ni techuun-xí vaxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xi ùù testigu vátùni cunindisa-nda ñà-ndáa nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá ni techuun-xí, divi Yuamání', te càhàn stná-yá favor xi.

¹⁹ Dandu ni cacachi nècuàchimà xi-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te ni cachí-yá xi-né:

—Mii-nsiá, ni có-ináhà-nsiá yùhù, ni có-ináhà stná-nsiá Yuamání'. Vachi nú ni cúnáhà ndisa-nsia yùhù ni cúí, dandu ñà-jaàn nùhi stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá ni cachi Jesús na ní ñàcuàhá-yá nèhivi ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còò iin ni tnii-xi-yá, vachi tãñáha ga sàà quìvi cuu xi-yá ducán.

Nansa ni cachi Jesús icúmi-yá cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivi có-xinndisá

²¹ Daaní, ni cachí tu Jesús xi nècuàchi yucán:

—Yùhù icúmi cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmi-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quìvi cui-nsiá, icúmi-nsiá cui-nsiá xi cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhùn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyücànduá, ni cachi nècuàchi raza-yá Judea mà entre mii-né:

—¿A vihiní cahní nècuàchi jaàn mii-né, ñàyücànduá ni cachí-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndá?

²³ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—Nèhivì ñuhiví yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-ndúú nèhivì ñuhiví yohó. ²⁴ Ñàyùcándúá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndisá-nsiá yùhù ñà-ndúú ana nì cachi xì-nsiá, dandu quívi cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcándúá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yá xì-né:

—Ndè primeru sàni cachi xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí gué` cundehí, te cachi sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachi mii-yá ana dichúun-xí vaxi. Nùú mii-yá nì sàcùnahí cachi nsidaa ñà-ndúá cachí` xì mii-nsiá nèhivì ñuhiví yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánihí ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yá sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcándúá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandu cundaá ini-nsiá ñà-divi yùhù nduí ana cachí` xì-nsiá, te màdi dìni mii chítuní ini quide ñà-ndúá quidé. Cuisi quidé ñà-ndúá nì dándacú Yuamání` núí, te divi ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání` nì techuun-xí vaxi, te nicanicuahàn iá-yá cutnáhá stná-yá xì` ; mà nunca nacóó-yá yùhù, vachi nicanicuahàn quidé ñà-ndúá cudí ini-yá.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xiníndisá cuàhà gá nèhiví-yá.

Ndoó nèhivì iníni xí Dios, te ndoó nèhivì iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì càhàn Jesús xì nèhivì xiníndisá-xí-yá, cachí-yá:

—Nú iin-nì cuníndisá vaha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsiá mànihí ini-nsiá ñà-ndúú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtèhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùú-nsí. Ñàyùcándúá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xì cuàchi, divi cuàchi ma nduá dándacù-xì nùú-nè vida xì-ne, na ian peón xì cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdi nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xì-tè. Tucu íá xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nè coo-ne nùú nècuàchìmá. ³⁶ Ñàyùcándúá, nú sàni dácácu Dèhemaní (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandisá, libre dahuun icúmí-nsiá cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtèhè-nsiá. Doco vichí cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, vachi có-ndóó iní-nsia xì ñà-ndúá cachí` xì-nsiá. ³⁸ Cuisi ñà-ndúá sàni xini nùú Yuamání` nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-ndúá nì inini-nsia nùú yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmá xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham nì cundúú yohòtèhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá quida vii-nsiá nacua nisa quida nècuàchìmá sàhana. Doco vichí cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùú Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì`. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndúú-nsi dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí íá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Nú Dios nì cundúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhí, vachi nùú mii-yá nì quei vaxi. Màdi yùhù nì nácání mii iní quixi, cóò. Divi mii-yá nì techuun-xí vaxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànihí ini-nsia ñà-ndúá cachí` xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cundéé ini-nsia cuníndisá-nsiá palabra xi. ⁴⁴ Vachi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudí ini quisi mà quida quini-sí, divi ducán stná mii-nsiá, cudí stná ini-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudí ini-si dacahní stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-ñàha nduú ñà-ndáá, vachi cóò ni-iin palabra vaha niñnú ini-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsá ndúlócò-ndá), vachi ducání tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí` xì-nsiá ñà-ndúú ñà-ndácuisi, ñàyùcándúá có-xiníndisá-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú íá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-cachí claru-nsiáñá? Doco te nú ñà-ndáá nduá cachí` xì-nsiá, dandu xiñuhu cuníndisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudí ini-nè cunini-ne palabra vaxi nùú-yá. Doco sàhà-ñá có-ndúú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcándúá có-iníni-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nêhivi sàhana

⁴⁸ Dandu ni cãhàn tu nêhivi raza-yà Judea xi-yá, cachí-nê:

—Ádi ñà-ndâa nduá cachí-nsi, iin nêcuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu ni cachí-yà xi-né:

—Còò ñà-malu anímê. (Na cãhìn xi-nsiá), cuisì cuní` quee tnũñuhu xí Yuamáni'. Doco mii-nsiá, cahíchi ini-nsia yùhù. ⁵⁰ Cò-nàndúquí nansa tavà nêhivi tnũñuhu xí mii, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmi nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun.

⁵¹ Palabra ndâcuisì nduá cachí` xi-nsiá yohó: nú ni chivàha iin nêhivi ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu ni cachí nêcuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsi iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana ni xihì Abraham yucán, te ni xihì stná nsidaa profeta nisa cãhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nêhivi chivàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí ini-ní chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà Abraham? Vâchi còò gá ndómà, xi stná profeta nisa cãhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihì-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu ni cachí Jesús xi-né:

—Nú mii ni cachí` ñà-chicá ndiaf, dandu, mà cúndiáá` mà. Vâchi divi Yuamáni' nduú ana icúmi tavà xi tnũñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana cãhvi stná-nsiá, cachí-nsiá. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyá; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú ni cachí` có-ináhí-yà, dandu cunduu stnáni tē-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chivàhi ñà-nduá cachí-yà.

⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, ni cudii ini-nè ñà-nihitáhvi-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhiví yohó). Ñâyúcànduá, contentu ni ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu ni cachí nêhivi mà xi-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxin cuà, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu ni cachí Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, táyôo Abraham, doco yùhù sà-ié'.

⁵⁹ Ñâyúcànduá ni dàtácá nêcuàchì mà yùù cuahàn-nè cahnì-néyá ni cùí, doco ni quee dehé-yà veheñuhu ma ni chindaà-yà mahi-né cuahàn-yà.

9

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nêcuàchì cuaá dècuèndè quivì ni cacu-ne

¹ Dandu ni yàha Jesús chicá nùù-xí, te ni xini-yà yucán iá iin nêcuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ² Te ni xicàn tnùhù nêcuàchì dacuahá-yà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nêcuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu ni cachí Jesús xi-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nêcuàchì yohó, ni stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñà ni sàà nêhivi cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñâyúcànduá ni cuu xi nêcuàchì yohó ducán.

⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmi quide obra ndiaha ni sàcùnahí nùù mii-yá ana ni techuun-xí vâxi; vâchi (vâxi iin tiempu ùhì) nàcùnìn tnùù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nêhivi chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxinítnúni nêhivi.

⁶ Dandu ni nsihì ni cachí-yà ducán, ni dàcòyo-yà tedií-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhì ni dàcánúú-yà nùù nêcuàchì cuaá mà. ⁷ Te ni cachí-yà xi-né:

—Vichi cuahàn-ní quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nêhivi-ndó. Ñâyúcànduá, ni sàhàn tiàa ma ni quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùñuú-né. ⁸ Dandu nsidaa nêcuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xi stná dava ga nêcuàchì ináhá xí-nè antes cuaá-nè, ni cachí-nè:

—¿Amádi nêcuàchì tiàa jaàn nduú ana nisa ìa xicàn xi caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nêcuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nêcuàchì yohó.

Doco nêcuàchì ni sanduu nêcuàchì cuaá mà, ni cachí-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu ni cacachi nêcuàchì yucán xi nêcuàchì mà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuú-ní?

¹¹ Te ni cachí nêcuàchì mà:

—Ìin tiàa nani Jesús, ni quidavàha-ne iyuhu ndèhì ni dàcánúú-né nùí, te ni cachí-nè xi': "Cuahàn-ní ndé pila Siloé, te quisi-ní". Ñâyúcànduá, ducán ni quide, te ni natùinuú'.

¹² Dandu ni cachi nèhivi mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù íá tiàa ma?

Te ni cachi nècuàchì mà:

—Cò-cùndáà ini.

¹³ Dandu nèhivi yucán, ndacá-né nècuàchì mà cuàhàn nùù nècuàchì fariseu. ¹⁴ Vàchi cu-naha-nsiá, quivi descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhi ni dånátui-ya nùù nècuàchì mà.

¹⁵ Ñâyücàndüá, ni xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nùù nècuàchì mà nansa ni cuu ni natùinuù-né. Dandu ni cachi-né:

—Ni quidavàha nècuàchì mà ndèhi, te ni dácánúú-né nùú; dandu ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni natùinuù'.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, ni cacachi-né:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vachi có-chívàha-ne quivi descansu.

Doco dava ga nècuàchì mà, ni cacachi-né:

—Còó, vachi nú nècuàchì cuàchi ni cùndúú nècuàchì mà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñâyücàndüá, ni tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu ni cachi tu-ne xi tiàa ni sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchì mà ñà-sàni dånátui-ne nùù-ní?

Dandu ni cachi nècuàchì mà:

—Iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xidandacú nùù tè-raza Judea, cóni xìníndísá-né ñà-cuaá ndisa nècuàchì mà na ní cacu-ne. Ñâyücàndüá, ni cana-ne yuadíhí nècuàchì mà, ¹⁹ te ni xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-né:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsiá? Te ní ducán, ¿nansa ni cuu ni natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu ni cachi yuadíhí nècuàchì mà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáà nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáà ini-nsi nansa ni cuu ni natùinuù-té, ni có-ináhá stná-nsi ana nduú nècuàchì ni dándúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Våtùni nacani-tè nansa ni cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá ni cachi yuadíhí nècuàchì mà, vachi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-né Judea, vachi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (ni quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchì mà veheñùhu. ²³ Ñâyücàndüá, ni cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemá, chicá vaha ndàcàtnùhù xi nùù mii-né.

²⁴ Daaní, ni cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa ni nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te ni cachi-né xi nècuàchì mà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vachi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì ni cáhàn xi-ní.

²⁵ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà ini, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóó. Cuisi imindaa iñàha ináhi: divi ñà-antes nisa ía cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuù'.

²⁶ Dandu ni cachi nècuàchì mà:

—¿Nansa ni quida-ne xi-ní? ¿Ndíá nduá ni quida-ne, te ni nanihí-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xi-nsiá nsidaamà, te có-xìníndísá-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xi-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu ni quesaha nècuàchì mà cànàhá-nè, cachí-né:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchì mà íá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés íá-nsi. ²⁹ Ináhá-nsí ni cáhàn Dios xi Moisés, doco nècuàchì jaàn, ni có-ináhá-nsí índù ladu ni quixi-ne.

³⁰ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha máni nduájàn. Ni có-ináhá-ndá índù ni quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchínú'. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníni Dios na xicàn tàhvi iin nèhivi có-quidá víi. Doco nú nihnú váha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yá, dandu quihín casu-yà na xicàn tàhvi-nda nùù-yá. ³² Te ni dècuèndè sàhaha có-xìnítnùhu-nda coo ana danátui xi nùù iin nèhivi cuaá dècuèndè quivi ni cacu-ne. ³³ Ñâyücàndüá, sàni cundaà ini, ladu xi Dios íá Jesús, vachi nú cóó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu ni cachi nsidaa nècuàchì mà xi tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè ni quesaa-ní ñuhiví sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí ini-ní cuàhàn-ní chinahá-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitùhù Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánè. Ñâyùcàndúá, na nì ndacùhun stnahá-yá xi-né, nì cachi-yá xi-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemani Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xi-yá:

—Señor, cachi-ní xi' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni xini-ní mii-yá, vâchi divi nduú yùhù ana cáhàn xi-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísé, Señor mío.

Te nì cahvi-néyá.

³⁹ Dandu nì cachi-yá:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhiví cuaá ini anima-xi, vâtùni nihì-né (cundaá ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhiví tuxí ini-xi sàcúndáá vâha ini-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cúndáá gà ini-nè) —nì cachi-yá.

⁴⁰ Doco dava nècuàchi fariseu cutnáhá xi-yá yucán, nì inini-ne ñà-ndúá nì cachi-yá, te nì cacachi-nè xi-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsi cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nú sàni nacuni-nsiá cuaá ini anima-nsiá nì cùí, dandu mà cóó gá cuàchi-nsia; doco vichi cachi-nsiá (ñà-cúndáá vâha ini-nsiá), te claru ináhá-nsiá nsidaa iñâha. Ñâyùcàndúá, iá ìi cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisi nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhiví icà corra ndé có-ndúú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchi vâxi quidacuihna xi rii xi-ndá nduú-né. ² Doco nècuàchi quíhvi yehè corra, cóò, nècuàchi dirí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xi yehè mà. Te cuisí nùù nècuàchi dirí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xi rii xi-né, nacuni-siné. Te caná-nèsi quiví iin iin-si, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdonùù-né nùù-sí cuàhàn-nè; te viví-ni xínchicùn-siné, vâchi ináhá-sí tàchi stohò-si. Doco inga nèhiví tùcù, cóò, mà cúnchicùn-siné. Xinúdèhé-si nùù-né, vâchi có-nàcuni-si tàchi nèhiví tùcù.

⁶ Ñà-jaan nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xi nèhiví yucán, doco coní cúndáá ini-nè ndiá nduá cuní cahàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xi nèhiví yucán, cachi-yá:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixí antes, tècuihnà xinduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-tè rii xí. Doco nèhiví nduú nahi rii xí, coní ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduú, ñâyùcàndúá, sàhà yùhù vâtùni quíhvi nèhiví, te nihì-nè salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xi-né, na iin rii sàhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-si corra-si.

¹⁰ Iin tècuihnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-tè ñà-ndúá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xi-ndá. Doco yùhù, cóò, sàhà ñà-cui nihitáhvi nèhiví cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñâyùcàndúá nì quesai (ñuhiví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vâha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhiví nduú nahi rii xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xi rii, peón-ni nduú-te, te mà ùhi nacoo-tèsi, vâchi có-nduú ndisa-tè pastor xi-si; có-nduú-te meru stohò-si. Ñâyùcàndúá nú nì xini-te vâxi nsivòhú, dandu nacóò nihni-tèsi, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisi mà-si, te xitiá nihni nsihi-si. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócò-te sàhà-sí.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vâha ndisa nduú, te ináhá vâhi nèhiví xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamáni' yùhù, ducán ináhá stná mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhiví xí, vâchi nahi rii xi xinduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhiví nduú nahi rii xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xi nsidaa gá ana nduú rii xí; te mindaa yùhù cundiái-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihí nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuá. Sahájàn cuú ini Yuamáni' sáhi. ¹⁸ Cunaha-nsiá, cóò ni-iin cuu quindiaa xi vida xi. Voluntad xi míi cuàhiá. Vâtùni cuàhiá, te vâtùni danátíacuí míi, vâchi ducán nì nihitáhvi' nùù Yuamáni'; divi ducán nì cachi-yá xi' —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daani, nècuàchi ladu Judea mà, nì tãhndè dava-ne sàhà ñà-ndúá nì cachi-yá. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchi ini-nèyá), cachi-nè:

—Iin ñà-malu inácaa ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índü chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè ni cachi-nè:

—Còó, màdi iin nècuàchi inácaa ñà-malu nduú nècuàchi cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchi cuaá?

Nansa ni cuni tu nècuàchi raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, ni sàà quivi nducahnú ñà-ni xinu veheñuhu cahnú. Tiempu vixin ni sandua, te ía tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánú-yá patiu veheñuhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán ni sàà stná itnii nècuàchi raza-yá Judea, cachi-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu ni cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xinindisá-nsiá. Ni ndacùcahín quivi Yuamáni', te ni quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vátuni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xinindisá-nsiá, vächì có-ndúú-nsiá ana nduú rii xí, nacua ni cachi xì-nsiá. ²⁷ Vächì nèhivi nduú nahi rii xí, iníni-né na cahnì xì-né. Te ináhí-né, te nchícùn-né yùhù. ²⁸ Te sáhi-né vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tavá xì-né nùù ndahí'. ²⁹ Vächì nùù Yuamáni' ni nihí nèhivi nduú nahi rii xí, te còò cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xí-né nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamáni', iin-ni xínduu-nsi —ni cachi Jesús.

³¹ Ñàyúcàndüá, nècuàchi raza-yá yucán, ni dátacá tu-ne yùù ñà-caniyuu-néyà, te cahni-néyà. ³² Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide ni xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá ni nihítáhivi' nùù Yuamáni'. Pues ¿índü obra xì (có-ndiáá), te sàhàmà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu ni cachi nècuàchimà xì-yá:

—Còó, màdi sàhà ñà-ni quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñà-ni cachi-ní iin cuàchi, ñàyúcàndüá ndiá icà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vächì cuní-ni ndudava-ní xì Dios, te nèhivi úún nduu-ní.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachi nùù tutu nduú ley xì-nsia? Dohó cachá': "Nahi dios xínduu-nsia, cachi'". ³⁵ Pues, ducán cachá' sàhà nèhivi sánaha ma, mate cuisì nèhivi úún ni iníni razón xì Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá', te ináhà-ndá, siempre ñà-ndácuisi nduá cachi tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ì nùù Yuamáni', te ni techuún-yá yùhù ni quesai ñuhivi yohó, doco cachi-nsià iin cuàchi nduá ñà-cáchí' nduí Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsià obra quidé, te nú có-ndüá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúnindisá-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni ía obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xinindisá-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátuni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xì Yuamáni' anímé, te ñuhú saín stná vida xì yùhù ini mii-yá —ni cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchi yucán, tucutu ni cuni-né tnií-neyá, doco ni càcu-yá nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yá inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé ni saquida ì Juan (Bautista) nèhivi. Te ni cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyúcàndüá, cuàhà nèhivi ni casaà stná nùù-yá yucán, vächì dohó cachí-né:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-ndüá ni cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáá nduá, (sàni xini-nsi) —ni cachi nècuàchimà.

⁴² Te tiempu ía-yá lugar yucán ni xinindisá cuàhà nèhivi mii-yá.

11

Nansa ni xihí Lázaro, te ni natiacu-né

¹⁻² Daaní, después ni quicuehè iin nècuàchi ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchi (ni sàà nùù Jesús después), te ni dácúchí-né tàtnà tnàmi sàhà-yá, dandu ni nsida ichí-nèà xì ididíni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana ni catehuún iin razón nùù Jesús, cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cuhí vaha nècuàchi màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyúcàndüá, (ni sàà razón mà ndé ía-yà); doco na ní tiacu-yá palabra mà, dandu ni cachi-yá:

—Cuèhè jaàn, có-ndüá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimani cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xí Dèhemani-yá —ni cachi-yá.

⁵ Cunaña-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhí-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-yá cuhí nècuàchimà, ni cuee chii gá-yá ùi quivi lugar yucán. ⁷ Dandu ni cachi-yá xì nècuàchi dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùù nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxin ùi hora nchíí orá nù-ndà, ñàyùcàndùá mà ùhi cacanu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vàchi tnùù nù-ndà ñuhiví yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuù, mà ùhi nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtmúù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Quídi amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndùá, cùhìn dansicuilhu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quídi uun-ne vichi, ádi vàtùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí inì-nè càhàn-yà sàhà ñà-quídi-ndà na quetátú-ndà; doco cóo, sàhà ñà-xihì-ndà càhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, chicá claru nì càhàn-yà xì-né, cachi-yá:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìe' xì-né (na ní xihì-nè), doco vàtùni, vàchi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsi ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gà compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichi cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsi ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmi quivì inácaa-ndà cueva ndé índuxin-nda.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuàhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndùá, nì casaà stná cuàhà nècuàchì mà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchì mà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nànhicùn-nèyá. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iin-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe. ²² Doco yùhù ináhi, nsidaa ñà-ndùá nì càcàn tàhvi-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmi cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhi, ícúmi-nè natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danatíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xì', mate sàni xihì-nè, doco ícúmi-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itiácú, te xiníndisá-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndisá-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaán, Señor mío; yùhù xiníndisê ñà-mii-ní nduú-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànhuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yá, ³⁰ vàchi tàháha ga sàà-yá meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nàcuàhandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchì mà cuàhàn-nè, ñàyùcàndùá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índuxin nsi ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcùin sísì-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhá xì-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yá, te nì cutási ini-yá. ³⁴ Dandu nì cachi-yá xì nèhivì yucán:

—¿Índü índuxin nsi?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsi Señor.

³⁵ Dandu nì sacú stná-yá. ³⁶ Te sàháyùcàndùá nì cacachi nècuàchì raza-yá (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuàhà guá cuú ini-yá sàhà nsi ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dànátùì Jesús yohó nùu-xí. ¿Índù chuun mànicúì dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúì-nè nì cùì? —nì cachi-nè.

³⁸ Daanì, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índuxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sácàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivi yucán:

—Dítá-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachi-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmi quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàni cachi xì-ní cuisì xífuhu cunindisá vaha-ní, dandu cuni-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyúcàndüá, nì dítá nèhivi mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà ñiquí-xí, te nì cachi-yà:

—Anshivéhe-ní, Yuamáni', vachi nì inini-ní ñà-ndüá nì xicàn tàhví nùu-ní. ⁴² Te ináhi, ducani inini-ní yùhù na xicàn tàhví nùu-ní, doco ducán cachi' xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúníni nèhivi itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-ndüu-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhi ndee-yá, cachi-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idádúcun í-né sicoto. Te nuhní stná ndahásàhà-né, te nùu-né, idàhvi stná iin sicoto. Dandu nì dándàcú-yà nùu nèhivi itá yucán, cachi-yà:

—Nacani-nsiànè, te nì cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivi ñà-tñii-ne Jesús, te cahnì-néyá

⁴⁵ Ñàyúcàndüá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-néyá na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divi nèhivi nì sàhàn vehe María nácòtò xì nècuàchimà xínduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivi yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya.

⁴⁷ Ñàyúcàndüá, nì nataka nècuàchimà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachi-nè:

—¿Ndíá quida-nda? vachi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú nì nácóo uun-ndané, dandu icúmi nsidaa nèhivi cunindisá-né nècuàchimà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xì-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuià yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndáa ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsiá ñà-nùu ndohó chicá vaha quea nú nì cuí imindaa nèhivi sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndaifuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùni ini-nè cachi-nè ducán; còò, vachi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuià yucán, ñàyúcàndüá Dios nì dàchitnùni ini-yànè ducán sàhà Jesús ñà-icúmi-yá cui-yà sàhà nèhivi ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivi ñuu-yà. Còò, vachi icúmi stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivi nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndé quivì yucán nì quesaha tè-xídanacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴ Ñàyúcàndüá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivi raza-yà yucán, còò. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucú. Te yucán nì ia chíi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daanì, quivì yucán sà-itùu nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidacáhnú nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyúcàndüá, cuàhà nèhivi nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchimà veheñùhu cahnú ndatnùhù-nè, ndácàtnùhù stnahá-né nùu-né a quixi stná Jesús vicò mà, á cóo, cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsiá? ¿A quixi-ne, á cóo? Ádi mà quixí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùu dùtù xícusahnú, xì nùu nècuàchì fariseu, cachi-nè xì nsidaa nèhivi ñà-icúmi-nè cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhà-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchimà tñii-neyá.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchì-né sàhà Jesús xì tàtnà tñamì

¹ Daanì, cumáni gá iñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dànátíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivi iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne

chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nêhivì cutnáhá xí-yâ xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihi-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchì-nète sàhà-yá, dandu ni nacua-ha-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nêcuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xi-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cui? Vàchi vátùni tùi ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nù nêcuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nêcuàchimà, doco màdi ndisa nêcuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachi iin nêcuàchì cuìhna nduú-né. Te ndahá-né iá itni dihùn xí nsidaa nêcuàchimà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma. ⁷ Ñâyùcàndüá, nì cachi Jesús xi-né:

—Nacoo-ní nêcuàchì ñàhà yohó, vachi sàhà-ñá sà-itúú quivì cundùxin, ñâyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nêcuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, cóo, sacù-ni quivì ié' xi-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhivì ñà-cahni stná-né Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nêcuàchì raza Judea, nì sàà stná-né ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yá. Doco màdi cui si mii-yá cuní-nè cundehè-né, cóo. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vachi sàni natiacu nêcuàchimà. ¹⁰ Ñâyùcàndüá, dècuèndè stná nêcuàchimà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vachi sàhà Lázaro cuàhà nêhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyá.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nêhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yá. ¹³ Ñâyùcàndüá, nì sahnde-né ndahá nù-ñúu, te nihi-nènu nì quee-ne cuàhàn-né dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nêcuàchì yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndá Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-né, vachi cuàhàn-né cusahnú-né nù ñuu-ndá Israel!

¹⁴ Dandu nì tùi iin burru chii, te nì sàcùnù-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachí nùu tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nêhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhì-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùu-nsiá, cuindànù-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nêcuàchì dacuahá-yá, có-ináhà-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisi dècuèndè después na sàni nanihi-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyá, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichì sàni ndecoyo cuàhà nêhivì (ñuu mà) nánchicùn xi-yá, vachi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-né. Vachi nêhivì nì xini xi milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nêcuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nêhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-yuhu có-quidà-ndá ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nêhivì nchícùn xi Jesús vichì.

Nansa nì quixi nêcuàchì raza Grecia nandúciú-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nêcuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnàtuu-ne nù Felipe, iin nêcuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xi nêcuàchimà: —Señor, cuní-nsi cahàn-nsi xi Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xi Andrés, dandu nduú-nè cuàhàn-nè nù mii-yá, te nì cachi-nè xi-yá sàhà nêcuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yá:

—Vichì sàni sàà quivì nanihi' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnahá Nêhivì Ñuhivì.

²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùni, te sàhámà có-chìhì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihì-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà'. ²⁵ Pues ducán iá stná xi vida xi nêhivì. Nú cuhí gà ini-né vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nè, dandu nicanicuahàn cucumí-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nù, dandu nì cunchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nêcuàchimà cutnahá-né xí'. Te nsidaa ana xinúcuáchí nù, icúmí Yuamání' quidañuhu-yáne.

²⁷ Vichì yàha gá nacáni cuàhà ìni. Doco ¿a cuàhàn càquin nù Yuamání' ñà-nì dácacu-ya yùhù nù ñà-ndüá icúmí cuu xí vichì? Cóo, vachi divi sàhà ñà-nì cùu-xi' ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichì dohó cachí' xi Yuamání': “Tavá-ní tnùñuhu xí-nì cundehè nêhivì”.

Dandu nì tiacu tàchì ana cahàn ansivi, cachí-yá:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nù nêhivì quivì nùu-xi.

²⁹ Ñàyùcàndüá, ñèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchi-yá, ñì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè ñì cachi-nè:

—Ádi ángel ñì càhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu ñì cachi-yá xi-né:

—Màdi sàhà yùhù ñì càhàn Dios ndé ansivi ñì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá ñì càhàn-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhiví yohó. Te vichi icúmi Dios tava-yá quisi dandacú nú ñuhiví yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún ñèhiví yùhù, dandu icúmi danátàquì cuàhà ñèhiví nùí.

³³ Palabra mà ñì cachi-yá nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndá índù modò icúmi ñèhiví cahni-néyá (nchica cruz). ³⁴ Dandu ñì cachi ñèhiví cuàhà mà xi-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi ñì cahvi-ne nùù ley ñì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmi coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachi-ñì ñà-icúmi ñèhiví dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ñì ñà-ndùù-ní Tnaha Ñèhiví Ñuhiví. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Ñèhiví Ñuhiví?

³⁵ Dandu ñì cachi Jesús xi-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xì Dios) mahi-nsiá. Ñàyùcàndüá, nacua datnúù ndiaha-yá nùù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vachi (vaxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuiisì ichi ñáa ndòo nùù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ñì cacá iin ñèhiví ichi ñáa, mà có-cùndáá tñùnì ini-nè índù nùù-xì sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúù ndiaha-yá luz (xi-ya) nùù-nsiá, ñàyùcàndüá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xi-nsiá — ñì cachi-yá.

Dandu ñì quecuáan-yá iin xaan ndé mà ndácuhun ñècuàchimá-yá.

Nansa ñì cahíchi ini ñècuàchi ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuàhà milagru nahnú ñì quida-ya ñì xini ñèhiví, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyá. ³⁸⁻³⁹ Te ducán ñì cuu ndisa ñà-ndüá ñì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vachi dohó ñì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu ñèhiví ñì xinindisá ñà-ndüá ñì cachi-nsi xi-né, mate cuàhà gá sàni quida-ñì milagru fuerte, ñì cachi ndómà.

Ñàyùcàndüá, mànicüí gá cunindisá ñèhiví (raza-yá), vachi dohó ñì tiaa stná Isaías mà (ñà-ndüá ñì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuàì anima-nè, te quidámáxiní-nè quidé. Ñàyùcàndüá, có-cùni-nè cundehè-né ichi yùhù, ñì có-cùni stná-nè mànihì ini-nè, ñì có-cùni stná-nè natnahnù-nè (ichi váha), te ducán nsida vii' anima-nè, ñì cachi-yá.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá ñì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te ñì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná ñèhiví raza-yá ñì xinindisá stná-néyá, dècuèndè stná cuàhà ñècuàchi dandacú. Doco cóni cachí vate-né ñà-jaàn, vachi ñì yùhì-nè (cuidà ini) ñècuàchi fariseu-nè, te mà cóo gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vachi chicá ñì cudii ini-nè ndee váha-ne nùù ñèhiví ñuhiví, te màdi nùù Dios.

Nansa icúmi palabra ñì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi ñèhiví ñuhiví

⁴⁴ Daaní, ñì ndàhi ndee Jesús, cachí-yá:

—Nú xinindisá ñèhiví yùhù, màdi cuiisì yùhù xinindisá-né; cóo. Stná mii-yá ana ñì techuun-xì vaxi xinindisá stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana ñì techuun-xì vaxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúù nùù ñèhiví ichi cùhùn-nè, ñàyùcàndüá ñì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xinindisá xì, mà cacá gá-nè ichi ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin ñèhiví ñà-ndüá cachí', te có-chívaha-neá, dandu icúmi ndundaà sàhà cuàchi-ne, te ñihì-né castigu. Doco màdi yùhù icúmi nsidandaà xì sàhà-né. Cóo, vachi màdi sàhà-ñá dandohì ñèhiví ñì quesai ñuhiví yohó. Cóo; sàhà-ñá càcu-ne ñì quesai. Diví palabra sàni cachí icúmi nsidandaà sàhà cuàchi ñèhiví cahíchi ini-xi, te có-càndisá-né ñà-ndüá cachí'. Icúmi palabra mà cachá nansa ñihì-né castigu na sàà xinu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-ndüá sàni cachí xi-nsiá, màdi ñini mii' ñì queá; cóo, diví Yuamáni' nduú ana ñì sàcunahí nùù-xì; diví mii-yá ñì cachi-yá xì' ñà-ndüá cuni-yá cachí xi-nsiá. ⁵⁰ Te ináhi, nú ñì cùnindisá-nsiá ñà-ndüá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, nacua sàni cachi-yá xì', diví ñà-jaàn nduá cachí' xi-nsiá — ñì cachi Jesús.

13

Nansa ñì nacate Jesús sàhà ñècuàchi dacuahá-yá

¹ Daaní, ñì sàà vigilia vicò pascua, te ináhi Jesús sà-itúú stná quivì icúmi-yá quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yá ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yá sàhà ñèhiví xi-yá ndoo

ñuhiví yohó, ñâyücandúá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudíní-yà xì (nèhivi xì-yà). Doco iin nècuàchìmà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùù tè-xídandacú), vàchi ducán nì dãnácánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yà, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamánì-yà ñà-dandacú-yà nùù nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nùù Yuamánì-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñâyücandúá, nì nacoo-ya ñà-xixí-yà, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chichuhni nihni-ya iin scoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tñii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuú, dandu nì quesaha-yà nacaté-yà sàhà nècuàchì dacuahá-yà, te después nì nsida lchí-yáñà xì scoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¿A ndisa cuni-nì nacate-ní sàhì, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vìchi có-sànihì ini-ní índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vàxi iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha ini-ní.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhì!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivi xì.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yà:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahì xì dínì, te màdiá cuisì sàhì.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivi, còò necesidad cuchi tu-ne, vàchi sà-íá ndoo inicutu icà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vàchi ináhá-yà ana cuàhàn dicò xì-yà, ñâyücandúá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcundixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáà ini-nsiá índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xì', te Stoho-nsì Señor cachí stná-nsiá xì'. Te vátuni iámà, vàchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xì-nsiá nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacatì sàhà-nsiá. Ñâyücandúá, stná mii-nsiá ndiá icà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vàchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxì ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xì-tè. Stná iin tè-nihì-xì iin razón, màsà cútúxì ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xì-té xì razón mà. ¹⁷ Ñâyücandúá, nù sàni cundaà vaha ini-nsiá ñà-ndáà nduá sàni cachi xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ “Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhì índù nèhivi sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ìì, ducán ndisa sàni cuu xì, vàchi dohó cachá’: “Iin tiàa cutnàhà xì na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”.” ¹⁹ Yùhù, tàñàha ga yàhi tñundoho icúmi cuu xì, doco sàni cachitnùhì xì-nsiá sàhà-ñà, dandu na sàà cuu ducán, icúmi-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yà. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá nèhivi iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachámà xiníndisá stná-nè mii-yà nì techuun-xì vàxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmi quida xì-yà entregar

Dandu nì quesaha-yà cuhúun cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivi xì-yà yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì’.

²² Ñâyücandúá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nùù-né, nacánì ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xì cahan-né. ²³ Te yatni uun dñn-yà iá iin nècuàchì màni guá nùù-yà.

²⁴ Ñâyücandúá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchìmà ñà-nì ndacàtnùhù-né nùù-yà ana divi cáhàn-yà sàhà-xì. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùù-yà, te nì cachi-nè xì-yà:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dandaxín-yà pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tñii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-niá.

²⁸ Doco nèhivi dava ga cutnàhà xì-yà yucán, cóni cundáà ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiáà xì dñhùn xì nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnù

vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nuù nècuàchi ndahví cahan-né, (doco còo). ³⁰ Daaní, na ní nsihi ní tnií Judas mà pan mà, dandu vichi vichi ní quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa ni dandacú Jesús nuù-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu ní cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, vichi sàni nihì ndise tñùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tñùñuhu xí (Yuamáni') Dios. ³² Ñàyucànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tñùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nihì gá stnái más tñùñuhu quida-ya; te yàchi icúmí-yá quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua ní cachi xì nècuàchi raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachi stnái xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cúí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsiá, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà ini sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ní cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vátuni cundaà ini nsidaa nèhiví ñà-divi nèhiví xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa ni cachitñuhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu ní cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índüví cùhùn-ní?

Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí' cùhùn índü icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu ní cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índü chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié' cui sàhà-ní.

³⁸ Dandu ní cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí' xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá ni cachi Jesús xì nèhiví xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichi sàà-ndà nuù Yua-nda Dios

¹ Mäsà nácáni gá ini-nsiá; cuiñi cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamáni' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá ní cúí. Doco icúmí codòñü nuù-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii' ndé cundoo stná-nsiá xí'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuñin nàcuàqui mii-nsiá nuhù-ndà sàhà-ñà cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà ini-nsiá índü iá', te sàcùndàà stná ini-nsiá índü ichi sàà yucán.

⁵ Dandu ní cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichi mà, vàchi có-cùndàà ini-nsiá índü cùhùn-ní.

⁶ Dandu ní cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichi mà, te nduú stnái ñà-ndàcuisi, te nduú stnái ana (sàha xi) vida ndiaha. Nú màdi sàhà yùhù, còo ín sàà nuù Yuamáni'. ⁷ Doco nú ináhà-nsiá yùhù, dandu ináhà stná-nsiá mii-yá. Ñàyucànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínahá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu ní cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cui-nsí cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndò; vàha ini-nsi.

⁹ Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié' cutnái xì-nsiá, te ¿a tàñáha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamáni' nduá, te còo cá necesidad cachi-ní ñà-cuni-nsiá cundehè-nsiàyà. ¹⁰ Ádi sà-xiníndisá-ní ñà-ñùhú sain vida xí ini Yuamáni', te ñuhú stná vida xì-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí' xì-nsiá, màdià ini-ní mií ndacú ínià, vàchi ini anímè iá Yuamáni', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xini-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xí ini mii-yá, te iá stna vida xì-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndisá-nsiá mate sàni cachi xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha ní quide. ¹² Ñà-ndàà nduá cachí' xì-nsiá yohó: nú xiníndisá ndisa iin nèhiví yùhù, dandu vátuni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quide. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátuni quida stná-nè, vàchi icúmí nuhì ndé iá Yuamáni'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá ní càn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nihì Yuamáni' tñùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemaní-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha ní cui ní càn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa ni quida Jesús comprometer techuín-yá Espíritu ñi xí-yá quixi

¹⁵ 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmi-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nù-nsiá. ¹⁶ Icutí càn càhvi stnái nùu Yuamáni', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmi quixi ma, nicanicuahàn icúmi-yá coo-ya cutnahá-yá xi-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndácuisi cachí-yá. Nèhivi dava ga ñuhiví yohó, mà cúí ñihí-né Yà-ìi mà, vâchi có-tùl-yá nùu-né, te ni có-ináhá stnâ-nèyâ. Doco mii-nsiá, sâ-ináhâ-nsiâyâ, vâchi sâ-îá-yâ cutnahâ-yá xi-nsiá, te después, icúmi-yá yâha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuâhí ndòo penchi-nsiá, vâchi icúmi naxicocuñ ñà-coi xi-nsiá.

¹⁹ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúnì gâ nèhivi ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vâtùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhâ ñà-itiácuì, ñâyùcânduá iin-ni cutiacu stnâ mii-nsiá. ²⁰ Na sâá quiví yucán, dandu cundaâ vâha ini-nsia ñà-iin-ni nduú xi Yuamáni', te cundaâ stnâ ini-nsia ñà-sâ-îá stnâ mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnâ.

²¹ 'Ana ináhâ xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néa cumplir, divi nècuàchmâ nduú ana cuú ndisa ini-xi sàhí. Daani, nú cuú ini-né sàhí, icúmi Yuamáni' cuu stnâ ini-yâ sàhâ-né, te stnâ yùhù, cuu stnâ ini sàhâ mii-né, te datú nansa nduú modo xi nùu-né.

²² Daani, ni càhàn Judas xi-yá, (doco inga Judas), màdi Judas Iscariote, te dohó nì cachi-né xi-yá:

—Señor mío, ¿indù chuun cuisì nùu nsiùhù icúmi-ní datú-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Indù chuun mà quidá-ní ducán xi dava ga nèhivi ñuhiví?

²³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Nèhivi cuú ini-xi sàhí, tûha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí' xi-né. Dandu Yuamáni', icúmi stnâ-yá cuu ini-yâ sàhâ-né, te sââ-nsi nùu-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nècuàchi có-cuú ini-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí'. Te ñà-nduá cachí' xi-nsiá, màdi ini-ni mii ndacuì ini cachi ñà-jaàn. Còo, Yuamáni' nduú ana chitnùni ini-xi ñà-nduá cachí' xi-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xi-nsiá mientras iá ve xi-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu ìi icúmi Yuamáni' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìi mà, icúmi-yá chinaha-yâ mii-nsiá nsidaa iñâha, te dansínúú ini-yâ mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachi xi-nsiá.

²⁷ 'Mate cùhìn, doco sàhâ yùhù vâtùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié' contentu, ducán sáhatahvi stnái mii-nsiá ñà-cundoo stnâ-nsiá contentu. Mà quidé na quidá nèhivi ñuhiví yohó, diin modo ndoó ñi-né. Còo, màsâ nácáni ini-nsiá sàhâ ni-iñâha, ni màsâ yúhí-nsiá. ²⁸ Vichí sàni inini-nsia ni cachi ñà-icúmi nùhù xìqué, dandu naxicocuñ. Te nú ni cuú vâha ini-nsiá sàhí ni cúí, dandísá cudíi gâ ini-nsia ñà-ni cachi icúmi nùhí ndé iá Yuamáni', vâchi chicá dandacuí mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhí xi-nsiá palabra yohó sàhâ ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quiví cuu ndisa nacua sàni cachi xi-nsiá, vâtùni cunindisá ví-gâ-nsiá.

³⁰ 'Pues vichí, mà càhàn cuàhâ gué' xi-nsiá, vâchi sâ-vâxi mii-sí dandacu-xi nùu nèhivi ñuhiví yohó, te còo ni-iñâha nduú-sí xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideâ sàhâ ñà-cundaâ ini nèhivi ñuhiví ñà-cúú ndisa ini sàhâ Yuamáni', te cuní' quidandise ñà-nduá ni dândacu-yá nùí. Ñâyùcânduá, ndacuíta-nsia cùhùn-ndâ.

15

Ejemplu sàhâ nducuyohò si-uva

¹ 'Ñà-ndáâ nduá, ducán ié' xi nèhivi-xi na ian nducuyohò ndèè nduú. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni', nahi nècuàchi ndiaâ xi-nú nduú-yá. ² Vâchi nsidaa ndahâ nducuyohò, nu có-cánâ quisi vídiâ, tâhndèâ. Te nú cuàha-si nùu ndahâ-nú, dandu tâhndè ndodó iin ian ndundoo sàhâ-ñâ chicá más quisi vídi cana. Ducán nduú modo quidá stnâ Yuamáni' xi nsidaa nèhivi nihnú vâha ini xi'. ³ Ñâyùcânduá, stnâ mii-nsiá, sàni ndundoo stnâ anima-nsiá ñà-sàni càhìn xi-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichí, iin-ni ni cúníhnu vâha ini-nsiá yùhù, dandu icúmi coo stnâ vida-xi ini anima-nsiá, vâchi ducán iá' na iin ndahâ nducuyohò, nú có-itúú gâ' icâ nducuyohò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisi vídi. Te ducán iá stnâ xi mii-nsiá, nú có-níhnú vâha ga ini-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vâha.

⁵ 'Ñâyùcânduá, yùhù nduú nahi nducuyohò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iá stnâ vida xi ini anima-nsiá, dandu vâtùni quida stnâ-nsiá cuàhâ gâ ñà-vâha. Doco nú màsâ chindéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñâha. ⁶ Doco iin nèhivi, nú có-cúní-né cunihnu ini-né yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahâ yutnú sàni tâhndè, vâchi dítâ-nèâ iladu ñà-ichâ, te nú sàni ichâ, dandu danátácâ-nèâ quéa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-nduá cachí' xi-nsiá, dandísá, vâtùni càcàn tâhvi-nsiá nùu Dios ndéni iñâha ni cuí, te ñihí-nsiáñâ. ⁸ Te nú cuàhâ gâ

ñà-vàha ñihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamáni' quee, te sàà stná-nsiá cunduu ndisa-nsia ñehivi ñchícùn vìi xí'.

⁹'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamáni' sàhí, divi ducán cuú stná ini sàhà mii-nsiá. Ñàyücàndùá, iin-ni ni cùndóó màni-nsiá núí. ¹⁰Cunaha-nsiá, nú ni chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo màni-nsiá núí. Vàchi yùhù, chivàha stnáí ñà-nduá cachí Yuamáni', ñàyücàndùá màni gué' nùù-yá.

¹¹'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí xì-nsiá sàhà-ñá ni cùdí stná ini-nsiá nacua cudí ini yùhù, vachi cuní cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹²Ñà-yohó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-ni cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní quida stná-nsiá.

¹³'Nú ni cuí iin ñehivì sàhà iin ana iá vaha xì-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-né sàhà ñecuàchìmà. ¹⁴Pues cunaha-nsiá, ñecuàchì xíndoo vaha-xì nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

¹⁵'Vichì mà cachí gué xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùú; còò, amigo-xì cachí xì-nsiá, vachi iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xì, có-cùndáá ini-né nansa nacáni ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachí xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ni cachí Yuamáni' xí', ñàyücàndùá, nàhà xicà, amigo-xì sànduú-nsiá.

¹⁶'Cunaha-nsiá, màdi mii-nsiá ni nàcàxin-nsia yùhù. Còò, yùhù ni nàcàxin mii-nsiá, te ni chitnùní ini ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuahà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútá. Dandu nsidaa ñà-nduá ni càcàn tãhvi-nsiá nùù Yuamáni', te ndàcùcahan-nsiá quiví, seguru ñihì-nsiáñà.

¹⁷'Ñà-yohó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-ni cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús ñà-mà cutñùhú dava ñehivi ñuhiví ndohó tè-nduú ñehivi xí-yá, vachi ni cóni xiñùhù stná-né mii-yá

¹⁸'Na xini-nsiá xini ùhì ñehivì ñuhiví mii-nsiá, dandu xiñùhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù ni xini ùhì stná-né. ¹⁹Doco nú iin-ni ni cùníhmú stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-né sàhà-nsiá ni cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyücàndùá xini ùhì-nènsiá, vachi có-níhnu gá ini-nsiá nahi mii-né. ²⁰Doco xiñùhu nsinuu ini-nsia nansa ni cachí xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiáá-te nùù lamú xì-tè. Vachi nú sàni quida quini ñehivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmi-né quida quini xì-né. Te nú ni chivàha-ne ñà-nduá ni cachí yùhù ni cùí, dandísá chivàha stná-né ñà-nduá cachí mii-nsiá. ²¹Cunaha-nsiá, ducán icúmi ñehivì cuni ùhì-né mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá ñehivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínáhá-né mii-yá ana ni techuun-xí vaxi.

²²'Nú màsà quésáí ñuhiví yohó càhìn xì-né, dandu mà cùnsidá cuàchi-ne ni cùí. Doco vichì có-nànihí gá ini-né nansa cachì-né sàhà cuàchi ni quida-ne. ²³Nú có-xiñùhù ñehivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-né Yuamáni' nduú stná. ²⁴Cuàhà milagru sàni quide ni xini-né. Mate ndooó gá ñehivì ni quida ga stná milagru, doco có-ndudávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cùnsidá cuàchi stná-né ni cùí. Doco vichì sàni xini-né yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyücàndùá xini ùhì-né yùhù xì stná mii-yá. ²⁵Doco ducán ni quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ì xì-né ndé cachá': "Ni xini ùhì-né yùhù, mate còò ni-íñàha disáhà-xí nduá".

²⁶'Cunaha-nsiá, nú sàni nasà nùù Yuamáni', dandu icúmi techuín mii-yá ana nduú Espiritu ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndàcuisì nihnú ini-yá. Nùù Yuamáni' icúmi-yá quee-ya quixi-ya ñà-datnùú ini-yá mii-nsiá sàhí. ²⁷Dandu icúmi stná-nsiá càhàn-nsiá xì ñehivì sàhí, vachi ndè quiví primeru xicánúú-nsiá xí'.

16

¹'Cuahà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuñin ini-nsiá. ²Vachi ñehivì dava ga, icúmi-né taxi-né mii-nsiá nùù veheñùhu xì-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-né ñà-cùdí gá ini Dios nú ni cahí-né mii-nsiá. ³Doco sàhà-ñá có-ínáhá-né Yuamáni', te ni có-ínáhá stná-né yùhù, ñàyücàndùá icúmi-né quida-ne ducán. ⁴Doco vichì sàni cachitnùhì xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quiví cuu xì-nsiá ducán, vátùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán ni cachí xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmi Espiritu ì xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhì xì-nsiá palabra yohó antes, vachi yohó ié' cutnàhí xì-nsiá. ⁵Doco vichì icúmi nùhì nùù mii-yá ana ni techuun-xí vaxi. Te ni-iin-nsia có-ndàcàtmùhù-nsiá nùú ìndù cùhìn. ⁶Doco ñà-ni cachí xì-nsiá ñà-nduá ni cachí, ñàyücàndùá yáha ga ndooó-nsiá tnùnsí ini vichì. ⁷Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáá nduá, chicá ndiaha icúmi quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vachi nú màsà cùhìn, dandu mà quixí mii-yá ana icúmi chindee xì-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmi techuín mii-yá quixi-ya. ⁸Te nú sàni quesaa-yá, dandu dacúndáá ini-yá ñehivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichi vaha, xì sàhà stná nansa icúmi ndundaà sàhà-né. ⁹Clarú icúmi-yá dacúndáá ini-yá ñecuàchìmà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndisá-né yùhù.

¹⁰ Te icúmi-yá cachi stná-yá xi-né nansa íá ichi váha, vâchi yùhù, mànuhì' nùu Yuamáni' (íá ansivi), te mà cúní gà-né yùhù. ¹¹ Daaní, icúmi-yá cachi stná-yá xi-né nansa icúmi ndundaà sàhà-né, vâchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhivì yohó ñà-icúmi-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² Cuahà gá ñàha cumàni gá cachi xi-nsiá, doco vichi mà cúí, vâchi tãñáha ga cui mànihi ñi-nsiá. ¹³ Doco después icúmi quesaa Espíritu ìi, te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yá. Te icúmi-yá chindee stná-yá mii-nsiá sàhà-ñá vátuni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-ndúu ndisa palabra ndácuisi. Vâchi màdi ini-ni mii-yá ndacu ini-yá ñà-ndúá cuahàn-yá cachi-yá. Còo, cuisì cachi-yá ñà-ndúá inini-yá cachi (Yuamáni'). Te icúmi-yá cachitnùhu stná-yá xi-nsiá nansa icúmi coo quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yá más tnùhu xi; vâchi nùu yùhù icúmi-yá ñà-ndiaha ñi xí, te datnúu-yá sàxinítnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndúá icúmi Yuamáni', divi stoho stná nduí. Ñàyucàndúá cachí' xi-nsiá ñà-icúmi Espíritu ìi mà ñi-yá nsidaa ñà-ndúu ñà-ndiaha ñi xí, dandu datnúu stná-yá sàxinítnùnì mii-nsiá.

Ícúmi ñehivì xí Jesús cuhuun ini-né iin tiempu tii, doco yâchi icúmi-né ndudii ini-né inga tu na natiacu-yá, ni cachi-yá

¹⁶ Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vâchi mànuhì' nùu Yuamáni'. Doco sacú-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —ni cachi-yá.

¹⁷ Ñàyucàndúá, ni ndacàtnùhù tnahá dava nècuàchi dacuahá-yá-mà nùu-né, cachí-né:

—Ndíá ndúá cuní cachi-yá ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndáyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndáyá, ni cachi-yá; te cachi stná-yá mànuhù-yá nùu Yuamáni-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíá ndúá cuní cachi palabra ni cachi-yá mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yá yohó? Cò-cundáá ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —ni cachi-né.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yá cuní-né ndacàtnùhù-né nùu-yá sàhàmà, ñàyucàndúá ni cachi-yá xi-né:

—¿A cuní-nsiá ndacàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-ndúá ni cachi xi-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yòhó cachitnùhi xi-nsiá: icúmi-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco ñehivì dava ga ndoo ñuhivì, còo. Icúmi-né cudii ini-né. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cundóo-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmi cuxio nsidaamá nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchi ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mèe xi-ne ñuhivì, dandu yáha ga cuhúun ini-né, vâchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vâchi cudíi gá ini-né ñà-sàni quesaa inga luchi tii. ²² Te ducán icúmi coo stná xi mii-nsiá. Mate cuahá gá cuhúun ini-nsia vichi, doco yùhù icúmi cuni tui mii-nsiá después, dandu cuahà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin ñehivì, mà cúí cadí-né nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmi Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsiá ni-ñàha nùí, vâchi cuisì icúmi-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvi-nsiá nùu Yuamáni', dandu ñihi-nsiá nsidaa ñà-ndúá xicàn-nsiá. Palabra ndácuisi nduájàn. ²⁴ Tãñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvi-nsiá ñàha. Doco vichi ni cacán tàhvi-nsiá ducán, te ñihi-nsiá, dandu chicá cudii ini-nsiá.

²⁵ 'Ndé vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá ni nacani xi-nsiá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà nácáni gué' ejemplu xi-nsiá, vâchi claru icúmi cachi xi-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdi yùhù cacán gué nùu-yá sàhà-nsiá, cachí'. Còo, cuisì quivì yùhù icúmi-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cacán tàhvi-nsiá). ²⁷ Vâchi cuú ini-yá sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísá stná-nsiá ñà-nùu mii-yá ni quixi. ²⁸ Vâchi (ñà-ndáa nduá), nùu mii-yá ni quixi ni quesai ñuhivì yohó; te vichi icúmi nacoi ñuhivì yohó, te nùhi nùu-yá.

²⁹ Dandu ni cachi nècuàchi dacuahá-yá xi-yá:

—Vichi ndisa, claru cahan-ní. Màdi ejemplu uun nduá cachí-ní vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsi ni cundaà ini-nsi ñà-ínahá-ní nsidanicuú ñàha. Te mate tãñáha ga ndacàtnùhù-nsi nùu-ní sàhà ñàha, (doco vátuni cachi-ní xi-nsi). Ñàyucàndúá vichi xiníndísá vâha-nsi, ñà-ndáa nduá, nùu Yua-nda Dios ni quixi-ní.

³¹ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—¿A ndísá xiníndísá vâha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vâxi iin tiempu, dandu cuitiá ñihi-nsia vehe-nsia, te làcà mindái nacoo-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdi ndisa ndoo mií; còo, vâchi cutnâhá stnáxi xi Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xi-nsiá sàhà-ñá ni cundóo-nsiá contentu ñà-ñihnú vâha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quíni ñehivì xi-nsiá na ndoo ñi-nsiá ñuhivì yohó, doco màsà cuhúun ini-nsiá sàhàjàn, vâchi yùhù, sàni cundeí nùu ñehivì malu ñuhivì yohó.

¹ Na ní nsihí nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xí Yuamáni-yá:

—Cáhhn xí-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemani-ní, xíquèn ñà-ní tàvâ-ní tnùñuhu xí nùù nêhiví ñuhiví, dandu vâtùni quee stná tnùñuhu xí mii-ní quide.

² Vâchi sàni chitnùni inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nêhiví. Dandu nêhiví nì chitnùni inì-ní cunduu nêhiví xí, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùú. ³ Te jíndú modo nihì-né vida ndiaha ma? Cuisi sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xí stná yùhù Jesucristu, vâchi mii-ní, ñà-ndácuisi mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vâxi ñuhiví.

⁴ 'Vichi sàni dàxinú chuun nì dândacù-ní nùú quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuahà tnùñuhu xí-ní. ⁵ Ñâyücandüá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xí-ní, te ducán quee más gà tnùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xí tnùñuhu xí nacua nisa le antes na táyoo ñuhiví.

⁶ 'Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nêhiví ñuhiví yohó, te nì chitnùni inì-ní ñà-cunduu-ne nêhiví xí. Te yùhù, sàni dátú nùù-né nansa iá-ní. Nêhiví xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùni inì-ní ñà-cunduu-ne nêhiví xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xí-ní. ⁷ Te sàni cundaa stná ini-né sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvi-ní yùhù, sà-ináhà-né ñà-nùù mii-ní nì nihì-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachi-ní xí', sàni cachi stná-ñà xí-né, te mii-né, cudíi inì-né xí palabra mà, te cundaa vaha ini-né ñà-nùù mii-ní nì quei vâxi, vâchi xiníndisá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

⁹ 'Vichi xícàn tàhvi nùù-ní sàhà-né, màdi sàhà dava ga nêhiví ñuhiví, cóo, cuisí sàhà nêhiví nì chitnùni inì-ní cunduu nêhiví xí; vâchi nêhiví xí mii-ní xínduu stná-né. ¹⁰ Nsidaa nêhiví-xí, nêhiví xí mii-ní nduú stná-né. Te nêhiví xí mii-ní, nêhiví xí yùhù nduú stná-né, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnùñuhu xí.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóo gué' ñuhiví yohó. Icumí nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Í Ndiahí. Doco nêhiví nì sàhatahvi-ní yùhù, yohó icumí-né candòo-ne. Ñâyücandüá, sàhà poder xí-ní cundiaa-ní nsidaa-né sàhà-ñà iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xí yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xí-né ñuhiví yohó, nì sandiai-né xí poder xí-ní. Te nsidaa ana nì dáyáha-ní nùú, iin-ni ndiaa vâhi-né, cóni ndáñúhú nì-iin-ne, cuisí imindaa tè-de por sí icumí ndañuhu, vâchi ducán icumí coo sàhà-ñà nì cuú ndisa ñà-ndüá cachí nùù tutu ì sàhà-té.

¹³ 'Te vichi sàmãnasai nùù-ní. Doco ñà-yohó nduá cachí' na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñà nì cundúo nêhiví-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùni xí-né palabra xí-ní. Doco nêhiví dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nihnú gà ini-né nahi nècuàchimà. Te ducán stná yùhù, có-nihnú stná inì nahi nêhiví ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-níné ñuhiví yohó. Cuisi xíquèn-ñà cundiaa-níné ñà-màsà dáca ñà-malu-né. ¹⁶ Yuhu, có-nihnú inì nahi nêhiví ñuhiví yohó, ñâyücandüá, stná nêhiví-xí, có-nihnú gà stná ini-né nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ 'Daaní, xícàn tàhvi stná ñà-ní chináhà-níné ñà-ndüú palabra ndácuisi, te ducán sàà-né cunduu-ne nêhiví nihnú ì ini-xí. Te palabra sàni cachi-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndácuisi. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnáí, techuún mii-né ñà-cuhùn-né (càhàn-né xí) nêhiví ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vàhú gà ini-né nahi nècuàchimà. Te nsidaa chuun ì (iá gà quide), dandu vâtùni sàà stná-né cunihnu ì ini-né nù sàni chivàha-ne ñà-ndüú palabra ndácuisi.

²⁰ 'Doco màdi cuisí sàhà nêhiví yohó xícàn tàhvi. Cóo, vâchi icumí mii-né càhàn stná-né xí nêhiví dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchimà yùhù. Ñâyücandüá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhvi stnáí.

²¹ 'Daaní, xícàn tàhvi ñà-nahi iin-ni nêhiví nì cundúú nsidaa nècuàchimà, te iin-ni nì cundúú stná anima mii-né xí anima ndohó, nahi mii-ní xí yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini animè, te yùhù, iá stnáí ini anima mii-ní. Ñâyücandüá xícàn tàhvi ñà-iin-ni anima nì cùcúmi nsidaa-né, dandu vâtùni cunindisá nêhiví ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùni inì-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihítàhvi stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini animè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xí ndohó. Te ducán icumí nêhiví dava ga ñuhiví cundaa stná ini-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vâxi, te cundaa stná ini-né ñà-cuú stná inì-ní sàhà nêhiví-xí nacua cuú ini-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùni inì-ní cundoo ana cunduu nêhiví xí. Ñâyücandüá, yùhù cuní' sàà stná nsidaa nècuàchimà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñà iin-ni cutnahá-né xí', te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvi-ní yùhù, vâchi ndé antes na táyoo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndácuisi nihnú inì-ní. Doco nêhiví ñuhiví, tàcùnì-né mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nêhiví cutnahá xí yohó, sàni cundaa stná ini-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dátú nùù-né nansa

ia-ní nacua cuàhìn quide quivì nùu-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —ni cachi Jesús.

18

Nansa ni tnii-tè Jesús

¹ Ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnàhà-yà xì nècuàchì dacuahá-yà. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahìn xì-yà, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vàchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yà yucán. ³ Ñàyücàndüá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nihì stná-nè itnii policia nùu dùtù xicusahnù xì nùu stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa témà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-té lámpara xì nù-ñùhù xíxin, xì stná cãa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yà nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xì-yà, nì quee-ya nì sànhicùn-yà témà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

⁵ Te nì cachi-te xì-yà:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnàhà-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yà. ⁶ Daaní, na ní nsihì nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchi nì naxiconihí duma candüá-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachi xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyücàndüá, nù yùhù nchícùn-nsiá, nacoo-nsiá nèhivì xì yohò nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-ndüá nì cachi-yà ñà-còò nì-iin nèhivì xì-yà nì ndànùhù, nì-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xì-yà, cónì ndànùhù-nè. ¹⁰ Daaní, nì tava Simón Pedro espada xì-ne, te nì canì-ne iin mozo xì dùtù cusáhnù, nì sahnde ì-né tùtù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xì-ní, vàchi yùhù, icúmì yàhi ñà-ndüá nì chitnùnì ini Yuamánì' cuu xì.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùu dùtù cusáhnù

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xì-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chichuhni-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xì-yà nùu nècuàchì nani Anás, vàchi dido dùtù cusáhnù cuiá yucán nduú-nè. Te Caifás nani dùtù cusáhnù-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì cahàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yà. Te compañeru-nèmà, ináhà-nè dùtù cusáhnù. Ñàyücàndüá, na ní dayáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quihvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùu yehè patiu-ni ma. Ñàyücàndüá, vaxi tu compañeru-nè ináhá xì dùtù mà, te nì cahàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà àma dayáha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còò.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuuu tnùù ñà-nadaa-té, vàchi cùvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadaa stná-nè.

Nansa ni ndacàtnùhù dùtù cusáhnù nùu Jesús sàhà ñà-ndüá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndacàtnùhù-nè nùu-yà sàhà nèhivì dacuahá-yà xì sàhà stná palabra chináhà-yànè. ²⁰ Ñàyücàndüá, nì cachi-yà xì-nè:

—Yùhù, vate ní cahnì xì nsidaa nèhivì ini veheñuhu cuachi, te ini stná veheñuhu cahnù ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nisa dacuahí nèhivì. Còò nì-ñàhà nì chináhà dèhì'. ²¹ Chicá vaha màsà ndacàtnùhù-ní nùu mii; nùu nèhivì nì inini xì ñà-ndüá nì cachi chicá vaha, vàchi mii-né ináhà-nè ñà-ndüá nì cachi.

²² Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu ni cani-tè nùù-yá, cachi-te:

—¿Índù chuun cáhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni cáhàn vii' tuxi-ní, dandu cachi-ní xì' índù palabra cóni cächi vii'. Doco nú còò ni-íñàha ni cáhàn quini, dandu có-icúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu ni dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadàà-né. Dandu nèhivi itá yucán, ni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachi-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivi xí Jesús?

Dandu ni nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachi-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, ni cáhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tñaha tiàa ni tãhndè tùtnù-xí; te ni cachi-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní ni xini iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu ni cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà ni xito lehe.

Nansa ni dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, ni saca-tèyá ni caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndé vehe gobernador, te yucán ni dàyáha-tèyá ini vehe. Iín vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quihvi-tè vehe yucán, vächi nú ni quihvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, ni quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana ni casaà mà, te ni cachi-te:

—¿Ndíà nduá ní quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu ni cacachi-te xi Pilatu:

—Nú ni cùndúú-né iin nècuàchì cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cùndácá-nsinè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu ni cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco ni cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán ni cacachi-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yá cui-yá. ³³ Daaní, ni nansihvi Pilatu vehe-tè, te ni cana-tè Jesús, ni cachi-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní ni nacani ini-ní ndàcàtnùhù-ní nùù ducán, te ò inga nèhivi ni cachi xi-ní ducán?

³⁵ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—Yùhù, có-ndúú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana ni dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi ní quida-ní?

³⁶ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vächi nú ñuhiví yohó ni cùndúá, dandísá icúmí nèhivi-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xini ùhì xì' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyúcànduá, ni cachi tu Pilatu xi-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivi ñà-nduú palabra ndàcuisi, ñàyúcànduá ni quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudú ini xi palabra ndàcuisi mà, divi nduú stná ana cudú ini xi ñà-nduá cachí'.

³⁸ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisi?

Nansa ni dàndáa Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, ni nsihi ni cachi Pilatu ducán, dandu ni quee-tè inga xichi ni cáhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sàni càhin xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiadi cada nacávà vicò pascua yohó. Ñàyucàndúá, vichi ¿a cuní-nsiá dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsiá Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu ni càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdi nècuàchì jaàn cuní-nsi dáñà. Barrabás chicá vaha ni dáñà —ni cacachí-te. Doco cunaha-nsiá, iin tècuihnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, ni dándacù Pilatu nùù soldadu, te ni tavà-téyâ iladú, ni sahnì cuif-teyâ xì iin chirrión. ² Dandu ni quidavàha-tè iin sicàté ifù, te ni chinacaà-teá dìni-yá. Te ni chindixi stná-teyâ iin capa moradu. ³ Dandu ni catnátuu-tè nùù-yá, (ni sàcùndiaà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuuváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu ni cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu ni quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhin taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-nè ni ndácùhin.

⁵ Ñàyucàndúá, ni quee Jesús (vehe ma), ñuhú dìni-yá sicàté ifù mà, te ndixí stná-yá capa moradu mà. Dandu ni cachí Pilatu xi nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policia, na ní xini-nèyà, dandu ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu ni cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vachi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu ni cacachì nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-ni cacachì-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-ni cacachì nècuàchì mà ducán, chicá ni yuhí-te, ⁹ te ni nansihvi-tè ini vehe cahnú-te ni càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa ni quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yá.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ináhá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahnì mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

¹¹ Dandu ni cachì-yá xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítùnini ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhàmà tiàa ni dándacù quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —ni cachì-yá.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán ni nanducu Pilatu nansa daña-téyâ, doco chicá fuerte ni càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni daña-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vachi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xini ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu ni tavà tú-teyâ inga xichì, te ni sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iin-nu diqui yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quìvì yucán, divi quìvì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu ni càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsi! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsiá cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te ni cacachì dùtù xícusahnuma:

—Cuisi imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyucàndúá, ni candisá Pilatu ñà-ndúá xicàn nècuàchì mà; ni dándacù-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu ni saca soldadu-yá cuàhàn-te xì-yá.

Nansa ni sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, ni sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yá, te ni sàà-yá nùù iin xaan nani lunsì Calvariu. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán ni cachituu-téyâ nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yá, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, ni dándacù stná Pilatu ñà-ni mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-cachí: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu ni cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vachi lugar ndé ni chituu-téyâ nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn ni tiàa palabra

mà: dàhàn hebreu, xi dàhàn griegu, xi dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xi Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáhí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còo, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivi raza-nsi.

²² Dandu nì cachi Pilatu xi nècuàchi yucán:

—Còo. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yá nchica cruz, dandu nì dàcuàchí-te sicoto xi-ya nùu nsicúmi-tè. Chii chiá nì nìhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yá, vachi iin-nì cahnú nì cuàha; còo ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñá. Chicá vaha cuidàdiquí-ndá suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndá ana nìhì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sicoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índu-té nìhì xi ñà-nduá ndixí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iin stná dihi-yá xi cùhi-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iin stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yá dihi-yá, te nì xini stná-yá yucán iin stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yá sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xi dihi-yá:

—Cundehe-ní mamá, jaàn iin dehe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yá xi nècuàchì dácuaahàmà:

—Cundehe-ní, jaàn iin mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcúndiaa nècuàchimà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yá ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcànduá, nì cachi-yá:

—Xihì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-téa òmì iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-téa vinu mà, te nì dàcúhùn-téa nùu yuhù-yá ³⁰ nì sihvì-yá chiá. Dandu nì cachi-yá:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcuindee òmì-yá, te nì xihì-yá.

Nansa nì dàquihvi iin soldadu lanza xi-tè diin tixi Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsi ma nchica cruz, vachi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xi-né. Ñàyùcànduá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì nani sàhà iin iin ana itándiaa nchica cruz (sàhà ñà-nì cúy yáchi-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz. ³² Ñàyùcànduá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquísàhà iin tiàa itúu nchica cruz iin ladu Jesús, dandu después ingá-te. ³³ Doco na ní nàtuu-tè ndé itúu mii-yá, nì cundaà ini-tè sàni xihì-yá; ñàyùcànduá, cóni sáhnù gá-te iquísàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquihvi-tè lanza xi-tè diin tixi-yá, te nì dàñá nùu-yá xi tècuí. ³⁵ Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcànduá nacánì xi-nsiá sàhà. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yùhù ináhi, te cachitnùhu ndai xi-nsiá sàhà-ñá nì cúníndisá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Ícúmi nèhivi cuni-nè mii-yá ana nì dàquihvi-tè (càa) icà-xí!”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchimà, te nduú stná-nè iin nèhivi xí Jesús, doco chidéhé-nè, vachi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisu nùu Pilatu nanihi-ne iquicúñù-yá. Te juun nì cachi Pilatu. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquicúñù-yá. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuu visita ndé íá-yá. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dáca stnahá stná mà xi inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, José xi Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñù-yá nùu cruz, te nì chidúcún-neyá sicoto finu cuxín, te nì dàqué stná-nè ñà-tnami ma, vachi ducán nduú estilu xi nèhivi raza Judea na sácundùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchica cruz, yucán itá stná itnii yutnú tátá. Te mahi yutnú mà íá stná iin cueva làcà ní sate, doco tãñáha ga cundùxin ni-iin nsi-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúu quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcànduá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyá, vachi yatni nduá.

20

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, quívi primeru semana, (divi quívi domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índuxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu ni xini-né, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñâyücàndüá, ni dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te ni cachi-né xì nècuàchì mà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé ni sàcùndüxin-ya. Te có-cùndáà ini-nsì índü cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñâyücàndüá, ni quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhâ-né ni dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayücàndüá, dihna nècuàchì mà ni sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te ni nacàhnu ndee-ne ni xito nihni-ne ini cueva, te ni xini-nè ndé sicoto xi-ya itánduhù, doco cóni quíhvi-ne ini-xi. ⁶ Daaní, nchícùn Simón Pedro ni sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, ni quíhvi-ne ini-xi, te ni xini stná-nè itánduhù sicoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nisa idàhvi nùu-yá, doco có-índuhá xì sicoto dava ga; iladú índuhá, te sàni natnahnú viá. ⁸ Dandu ni quíhvi stná compañeru Pedro ni sàà primeru, te ni xini stná-nè nansa iámá, te ni xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né ni stná Pedro, tãñáha ga cundaà ini-nè nansa cachi nùu tutu ì ndé cachi ícúmí-yá natiacu-yá. ¹⁰ Daaní, ndüi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (ni sàà) stná María. Te vichi iin-né fuera sacú-né. Te ni nacàhnu ndee-ne, ni xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán ni xini-nè ndoó ù àngel xì Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé ni sanduu òni-yá, te inga-nè ndé ni sanduu sàhà-yá. ¹³ Te ni cachi àngel mà xì María:

—Señorita, ¿índü chuun sacú-ní?

Dandu cachi-né xì nècuàchì mà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndáà ini índü cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu ni ndecotu María ladu yàtà-né, te ni xini-nè yucán iin mii-yá, doco cóni nácúni-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te ni cachi-yá xì-né:

—Señorita, ¿índü chuun sacú-ní? ¿Ana divi nandúcu-ní?

Doco María, ni tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnù tátá iá yucán nduú ana cáhàn; ñâyücàndüá ni cachi-né:

—Señor, nú mii-ní ni tavà-niyá, dandu cachi sacú-ní xí' índü ni sànihi-niyá, te cùhìn naquihìn-yá.

¹⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¡María!

Dandu ni naxicocuñin-nè ladu yàtà-né, te ni cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndüá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vachi tãñáha ga nani nùu Yuamáni'. Còò. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivi xí, vachi nahi ñani xínduu-ne. Te cachi-ní xì-né ñà-ícumí nani nùhì nùu Yuamáni'. Te cunaha-nsiá, Yuamáni mii-nsiá nduú stná-yá. Te ana cáhvi yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yá ana cáhvi mii-nsiá —ni cachi Jesús.

¹⁸ Ñâyücàndüá, ni sàhàn María Magdalena mà ni cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, ni nacani-ne nansa ni xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó ni cachi-yá xì-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñáà quívi domingu mà ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te ni nacadi vaha-ne yehè, vachi yúhì-nè nèhivi dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachi) ni sàcuñin Jesús dava mahí-né, te ni cachi-yá xì-né:

—Contentu ni cùndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì ni cachi-yá ducán, dandu ni dàcúni-yànè ndahà-yá xì diin tixi-yá. Ñâyücàndüá, cuàhà gá ni cudii ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá.

²¹ Dandu inga xichì ni cachi-yá xì-né:

—Contentu ni cùndóó-nsiá. Nacua ni techuún Yuamáni' yùhù ni quesai, ducán techúñ stnáni mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, ni sivi tàchi-yá nùu nsidaa-né, te ni cachi-yá:

—Ni nándèe Espíritu Ì ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú ni cuicáhnü ini-nsia sàhà cuàchi nèhivi, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnü ini-nsia sàhà-né, dandu iá ì cuàchi-ne —ni cachi-yá.

Nansa ni sàà Tomás ni xinindisá-né ñà-ni natiacu Jesús

²⁴ Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduu nècuàchì mà, te Cuatí cachí stná nèhivi xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ni cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, jsàni xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, ni cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahá-yá ndé ni ihi clavu, te daquíhvi dinindáhí ndé ni xida mà, te daquíhvi stná ndahí ndé (ni nacuéhè) diin tìxì-yá, te nú cóó, mà cúnindísè —ni cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quìvì, ni nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa íá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te ni sàà Jesús inga xichi ni sàcùin-yà mahi-né, te ni cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu ni cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní dinindáhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahá-ní diin tìxì. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cachí gà-ní có-xinindísá-ní.

²⁸ Dandu ni cachi Tomás xì-yá:

—Stohi Señor nduu-ní, vachi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñà ni xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndüá ni xinindisa-ní. Vihì gá ndiaha cundua nú ni cúnindísá-nsiá mate tãñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —ni cachi-yà.

Ñà-ndüá disáhà-xí ni tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru ni quida Jesús ni indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiàá nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-ndüá cachí nùù tutu yohó, ni tiaa-ña sàhà-ñà ni sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemani Dios nduu Jesús. Vachi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùchan-nsiá quìvì-yá, dandu vida ndiaha sàni nihì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihàjàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhá Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhá stná Natanael nècuàchì diñúú-xì nani Caná íá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndüá, ni sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni nihì-né niù yacá. ⁴ Daaní, na sàcùahàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúni-nèyá. ⁵ Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nihì-nsiá ñà-caxi-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —ni cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xì-nsiá, dandu nihì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca ni nihì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, ni cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduu Yà-yohó!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduu-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacú-nè, vachi cui siacoto inì-xì ndixì-né. Dandu ni ndàvà-nè mahi tècuí cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vachi yatni iin-nu nùù ñuhù íchì, nahì 100 metro. Te cahà-nú itá cáá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchì yucán ñuhù íchì, te ni xini-nè yucán ndoó tnuù sàxìxìn, te sà-itándoo stná siaca chòhò. Te íá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsiá quihin-nsiá itnii siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndüá, ni nana tu Simón Pedro lancha, te ni ditá-nè ñunù mà ni naxìna ndé nùù ñuhù íchì. Chitu dìni ñunù mà siaca, vachi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-sì ñuhù, doco cóni sàchì ñunù mà. ¹² Dandu ni cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsiá, cadì inì-nsiá.

Te ni-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vâchi ináhâ-nè divi Stoho-ndâ Señor nduú-yá. ¹³ Dandu ni tnâtuu Jesús ni tnii-ya pan, te ni dasàn-yãñâ nùù-né. Te ni dasàn stnâ-yá siaca (ni chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñâ-jaàn ni sanduu ùni xichi ni ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sání natiacu-yá. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi ni sadi ini nsidaa-né, dandu ni cachi-yá xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñâ-ndâà chicá cuú ndisa ini-ní sáhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sâ-ináhâ-ní cuú ini sâhâ-ní —ni cachi-nè.

Dandu cachi tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaâ-ní nèhivì xí na ian ndiaâ pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñâ-ùì ni cachi-yá xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa ini-ní sáhí?

Te ni cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sâ-ináhâ-ní cuú ini sâhâ-ní.

Dandu cachi Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichi váha), na ian ndiaâ-ndâ rìi.

¹⁷ Daaní, ñâ-ùni ni cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñâ-ndâà nduá, cuú ndisa ini-ní sáhí?

Pues vichi ni cuhuun ini-nè ñâ-sâ-ùni xichi ndàcàtnhù-yá a ndísá cuú ini-nè sâhâ-yá, á cóo. Ñâyúcànduá ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñâha ináhâ-ní. Ñâyúcànduá, ináhâ stnâ-ní, yùhù cuú ndisa ini sâhâ-ní.

Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaâ-ní nèhivì xí, na ian ndiaâ-ndâ rìi xì-ndâ. ¹⁸ Cunaha-ní, ñâ-ndâà nduá cuàhìn cachítñhù xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcúndixi-ní sicoto xì-ní), ni sansidatnuu-ní cinturón xì-ní, te cuàhân-ní ndéni ni cui cudí ini-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahâ-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xì-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí ini-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñâ-jaàn nduá ni cachi Jesús cachítñhù-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, ni nsihi ni cachi-yá ñâ-jaàn, dandu ni cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, ni nacuíco Pedro yàtâ-né, te ni xini-nè nchicùn stnâ nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yá sâhâ-xí. Te divi nècuàchímâ nduú nècuàchì ni ia yatni diin Jesús na ní sandoo-ne ni xixi-ne xì-yá daa, te ni xicàn tnùhù-né nùù-yá ni cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiaa icúmí cahìn xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchímâ ni xini Pedro nchicùn vâxi, te ni cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xì-né, Señor mío?

²² Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Pues nú cudí ini cutiacu-nè ndé cachi sàà quívì naxicocuñin, doco mii-ní, màsà nácání ini-ní sahájàn. (Chuun xì-ní nduá) ñâ-cunchicùn-ní yùhù —ni cachi-yá.

²³ Ñâyúcànduá, ni xitiâ cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñâ-mâ nunca cui nècuàchì dacuahama, cachi cuentu. Doco cóni cachi-yá mà cúí-nè. Còo, cuisì ní cachi-yá nú cuní-yá cutiacu-nè ndé cachi sàà quívì naxicocuñin-yá, màsà nácání ini Pedro sâhâmâ.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchímâ nduú yùhù, te divi yùhù ni tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñâ-ndâcuisi nduá cachí, vâchi ináhí cachí ndâi xì-nsiâ.

²⁵ Cunaha-nsiâ, cuàhâ gá stnâ iñâha iá ni quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndâ tiaa nsihi-nda nsidaamá, dandu cuàhâ sâstñhù libru cundua. Te mà cuàhâ-ñâ ni inicutu ñuhivì, cachi yùhù. Sâ-íá.

Chuun Nsiha Ni Caquida Nècuàchì Ni Nìhì Chuun Ì nùù Jesús

Nansa ni quida Jesús comprometer icúmi quixi Espiritu Ì xí Dios

¹⁻² Cásàhùù xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu ni tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-nduá ni quida Jesús xì ñà-nduá ni chinaha-yà ndè quivi ni quesaha-yá xì ndé` quivi ni nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñaha ga nùhù-yà, dandu ni càhàn-yà xì apóstol ana ni sàhatahvi-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espiritu Ì xí Dios ni càhàn-yà xi-né ni dándacù-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi ni ndoho-ya, te ni xihì-yà, dandu vivu ni ndecunu-ya, te ni xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùi dico quivi ni ndòo ga-yà ñuhiví, te cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduá ni quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-né divi nduú-yá. Te ni càhàn stná-yà xi-né sàhà chuun xi ñuhiví Ì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xi-né, ni cachi-yà xi-né ñà-màsà queé yáchi-né ñuu Jerusalén:

—Còó —cachi-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nihitáhvi-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamáni` comprometer, divi ñà-nduá ni cachi stná xi-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáa nduá, tècuí nisa quida ì Juan nèhivi. Doco mii-nsiá, tixi Espiritu Ì xí Dios icúmi anima-nsiá nduhúà tixi sacu quivi —ni cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, ni nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yá, te ni xicàn tñuhù-né, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cò-sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá ìndù iin quivì, ò ìndù iin tiempu cuu ìñaha. Còò, vachi cuisì Yuamáni` iá ansivi chítñunì inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmi-nsiá nihitáhvi-nsiá quivi quixi fuerte Espiritu Ì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmi-nsiá càhàn-nsiá sàhí. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhiví ⁹ —ni cachi-yà.

Daaní, indèhe-né ni ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te ni dàhvi-ya nùù-né mahi iin vicò mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indèhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né ni sàcuita stná ùi ana ndixín cuxín. ¹¹ Te ni cachi nècuàchì-mà xì nècuàchì xi-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, cò-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús ni xini-nsiá mànuhù yucán, icúmi-yá naxicocuñin-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmi-yà naxicocuñin-yà nuu-ya.

Nansa ni quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, ni nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, ni yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, ni canana-ne diqui-xí ndé ndoó-né. Te nèhivi ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì-mà, iin-ni nihnú ini-né, te iin-ni xicàn tãhvi-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gá stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivi yucán ni nataca nsidaa nèhivi nchícùn ichi-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te ni ndacuiñ Pedro mahi nsidaa-né, cachi-né:

—Ñàni, sàhana ni chindee Espiritu Ì xí Dios xii-ndà David, te ni tiaa-ne ni cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiaa ni sacatnahá xì nècuàchì ni tñii xi Jesús. Te ducán ni cuu, vachi ñà-nduá ni cachi Dios sàhana ma, fuerza ni cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vachi Judas mà, nisa cutnahá-né xi-ndà, iin-ni chuun nisa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco ni quida-ne iin cuàchì, ni tñii-ne dihù, te sàhà dihùn mà ni xiin-ne iin ñuhù. Dandu ni nacava candéé-né yucán, ni cahnsi ì-né ni quecoyo ì sisi-né. ¹⁹ Te nsidaa nèhivi ñuu Jerusalén yohó, ni xinitnùhu stná-né sàhámà. Ñàyúcànduá ni sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivi mà: “Ìin ñuhù ndé ni xitià nì”. ²⁰ Vachi ducán ni cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ì ndé cachá: “Ni ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóó gá nèhivi yucán”. Te cachi stná tutu mà: “Ni ndóo chuun xi-ne nùù inga nèhivi”.

²¹⁻²² Ñàyúcànduá, xiñuhu nanducu-nda inga tiaa chindee tñaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivi ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmi-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahi-ndà dècuèndè tiempu nisa quida ì Juan xì ndé quivi ni nana-ya ansivi cuàhàn-yà —ni cachi Pedro.

²³ Ñâyücandüá, ni catavà-né ùi nêhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nêrà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu ni xicàn tàvhi nsidaa-né nùu Dios, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-ní nansa iá anima nsidaa nêhivì. Ñâyücandüá, nùu ùi tiàa yohó cuàha-ní nsiühù iin seña indù nêcuàchi cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vâchi nêcuàchimà, sàhà cuàchi-ne, ñâyücandüá ni ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé ni nchihò ini-nè cùhùn-nè —ni cachi-nè.

²⁶ Dandu ni caquida-ne iin sorteu, te nêcuàchi nani Matías mà ni quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxin iin ga nêcuàchi apóstol.

2

Nansa ni nuu Espiritu Ìi xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan ni nataca nsihi nêcuàchi nchicùn ichi mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáa ni tiacu-nè ndé ñiqui-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchi, te ni tiacu iniñi ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu ni xini-né nchí ñuhu cuati nahi yáa-ndà, te ni xitá nihnia, iin ian ni ndòo ñini iin iin nêhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, ni chitu anima-nè Espiritu Ìi xí Dios, te ni quesaha-né cãhàn-nè dàhàn sàà según nansa ni dàtnúu Espiritu Ìi sãxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nêcuàchi raza Judea ni caquee nùu nsidaa ñuu ñicutu ñuhivì. Nêhivì càhvi víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cãhàn guá nêhivì yucán, dandu ni nataca cuàhà-né, te yáha ga ni ndulocó-nè, vâchi iníni-né cãhàn nêcuàchimà dàhàn cada iin iin ñuu nêcuàchi ni nataca iníni má. ⁷ Ñâyücandüá, ni ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachì-nè iin-ne xi inga-nè:

—Amadí puru nêcuàchi ñuu Galilea xínduu nêcuàchi cãhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníni-ndá cãhàn-nè dàhàn ní sahnú cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neamá? ⁹ Vâchi mii-nda, cuàhà ñuu ni quixi-nda: ñuu Partia, xi ñuu Media, xi ñuu Elam, xi ñuu Mesopotamia, xi ladu Judea yohó, xi ñuu Capadocia, xi ñuu Ponto, xi ladu Asia, ¹⁰ xi ladu Frigia, xi ladu Panfilia, xi ñuu Egipto, xi stná ladu Africa iá nùu-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nêcuàchi Roma, nduú-né nêcuàchi raza Judea, te nduú stná-nè nêcuàchi ni yáha ndé religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nêcuàchi ñuu Creta, xi stná nêcuàchi ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníni-ndá cãhàn nêcuàchi yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhi vâha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —ni cacachi-nè.

¹² Ñâyücandüá nsidaa nêcuàchi iníni yucán, ni ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachì-nè:

—¿Ndáa nduá cuní cachì ñà-yohó?

¹³ Doco dava ga nêhivì, ni sàcúndiaa uun-ne, cachì-nè:

—Ádi xíni nsidaa nêcuàchi jaàn ni quida vinu fuerte —cachì-nè.

Ñà-ndüá ni cachi Pedro xi nêhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnahá-né xi ùxin iin nêcuàchi icúmí stná chuun nùu Jesús, te ndee ni cãhàn-nè xi nsidaa nêcuàchi sàni nataca yucán, cachì-nè:

—Mii-nsiá tè-ndüü ñanitnaha raza-ndà Judea, xi nsidaa mii-nsiá nêcuàchi ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhàn cãhàn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí ini-nsia, doco còo. Có-ndüá ñà-xíni-nsi, vâchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còo, ñà-ndüá cãhàn nêcuàchi yohó, divi nduú ñà-ndüá ni cachi Joel sàna na ní cachtitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachì-yá, ni cachi Joel mà:

Quivì xinu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahvi´ nsidaa nêhivì Espiritu Ìi xí. Ndé dèhe ii-nsiá xi dèhe yoco-nsiá, icumíá cãhàn ñà-ndüü razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùu-nè cuàhà ñà-ndiaha; xi stná nêcuàchi sahnù, icúmí quixi stná sani nùu-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahvi´ nêcuàchi xinúcuáchi nùu, tiàa-ne te ñàhà-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitãhvi-né Espiritu Ìi xí, dandu cãhàn-nè ñà-ndüü razón xi. ¹⁹ Te ñiqui-xí ansivi icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte guide, xi stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsiá cuni-nsiá milagru ndiaha xí. Vâchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñuhmà nahi ñuhmãnsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xi stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quivì xí yühù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xi quivì, icúmí-né càcu-ne, ni cachi-yá.

²² Nsidaa-nsiá nêcuàchi ñanitnaha raza Israel, cunini vâha-nsia ñà-ndüá cuàhàn cachi: ni quixi Jesús de Nazaret ni xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá ni quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vâchi sàhà poder ndiaha xí Dios ni quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhá vâha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, ni chitnùnì ini-yá ñà-tmii-nsia Jesús, te coo-ya ndahá-nsiá. Te divi ducán ni cuu, vâchi ináhá Dios nansa cuàhàn

cuu xi (Dèhemaní-yá) Jesús. Ñâyùcàndüá, ni tnii-nsiayá, te ni sahní-nsiáyá, vâchi iin-ni ni ndatnuhu-nsiá xi tiâa malu, te ni cachtuu-téyá nchica cruz. ²⁴ Doco ni dânátiácú Yua-nda Dios-yá, ni tavà-ñiáyá nùù tnùndoho ñà-ni xihí-yá, vâchi có-ndüá ducán ndòo-ya tixi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán ndüá ni cachtinuhu stná David sàhana sàhà-yá, vâchi dohó ni cachi-nè:

Dios ni quide cuenta cutnâhá-xí nicanicuahàn, vâchi yatni iá-yá ladu cuahí sàhà-ñá màsà dáyúhí nêhivi yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñâyùcàndüá, cuahà gá ni cudüi ini animè, te ni naquimaní (mii-yá), vâchi mate ni ndúxin iquicúñüü, doco ináhi iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vâchi dohó sàni cachi xi Dios: “Ináhi, mà nácóó-ní animè ñà-ndòa ndé ndóó vâha anima nècuàchi nsi; còó, yùhù tè-ndüü dèhemaní-ní, mà cuâha-ní tnani iquicúñüü ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni ni cundaà ini nansa iá ichi cutiacu ndiahi; icúmi-ní dacúdüi ini-ní yùhù, vâchi seguru icúmi naxicocuñin cundehi nùù-ní”, ni cachi David.

²⁹ Doco ináhá-ndá ni sàà xi-ndàmà ni xihí-nè, ñáni, dandu ni ndúxin-ne, (ináhá-ndá), vâchi ñuu yohó nduú ndé indúxin-ne, te ndé vichi náhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tûha cachtinuhu razón xi Dios ni sanduu stná nècuàchimà, ñâyùcàndüá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yá nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñâyùcàndüá, ni dâcüní Dios-nè iñàha, te ni xini-nè nansa cuahàn cuu xi Cristu ñà-icúmi-yá natiacu-yá, mà ndóo anima-yá ndé ndóó vâha anima nsi, ni mà tnání stná iquicúñüü-yá ñuhù. ³² Te divi ducán ni cuu, ni natiacu-yá ni quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsí, vâchi testigu nduú-nsí. ³³ Dandu después dècuèndé gloria mànana ducún-yá ni quida ndahà cuahà Yua-nda Dios, te divi nduú ana ni quida comprometer cuahatahvi stná-yá Espiritu ìi xí-yá. Ñâyùcàndüá sàni dàquixi fuerte Jesús Espiritu ìi, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-ndüá xiní-nsiá te iníni-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsi-David (sàhana ma), tâñàha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còó, vâchi palabra yohó nduá ni cachi-nè:

Ni cachi Dios xi Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuahí” ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhí xi-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-nè”.

³⁶ Ñâyùcàndüá, mii-nsiá xi dava ga stná nècuàchì Israel, ni cúnáhà vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchica cruz ni chituu-nsia Jesús, doco ni chitnùni ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yá rey ndiaha Cristu —ni cachi Pedro.

³⁷ Daaní, ni nsihi ni inini nêhivi cuahà mà ñà-jaàn, ni nâcúndoo-ne tnùnsí ini. Cuahà gá ni nacani ini-nè, te ni cachi-nè xi Pedro xi dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu ni cachi Pedro xi-né:

—Icúmi iin iin-nsia naxicocuñin iní-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhii-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivi Jesucristu sàha ñà-dúcán ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu ìi xí-yá anima-nsiá; ³⁹ vâchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmi-ndá nihitáhvi-ndá Espiritu ìi xí-yá nú ni cúníndísá-ndá na caná-yândó. Vâtuni nihitáhvi-ndá, mii-nda, xi stná dèhe-nda, xi stná anà-ni ni cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán ni cachi Pedro xi nsidaa nècuàchimà, vâchi cuahà gá ni càhàn-nè ni dátüi-ne ichi-yá nùù nècuàchimà; te dohó ni cachi stná-nè:

—Nêhivi tiempu vichi, icúmi-nè ndafuhu-né, vâchi malu-nè. Ñâyùcàndüá, nacoosnianè, te càcu-nsia —ni cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuahà gá nècuàchì yucán, ni cudüi ini-nè palabra ni inini-ne mà; nahi ùni ml nêhivi nduú-né, te ni yâha-ne ladu xi nècuàchì xiníndísá. Te divi quivi yucán ni cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni ni quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni màni ndoo-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xícàn tãhvi stná-nè nùù Dios.

Nansa nisa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nêhivi dava ga, yâha ga ni ndulocó-nè, vâchi (ni chindee Dios) nècuàchì apóstol, te ni caquida-ne cuahà milagru fuerte, cuahà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísá xí-yá, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-ndüá icúmi-nè, nisa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xi-né, ò inga iñàha xi-ne, ni dicò-né, ni tui dihùn, te ni dasàn-né dihùn mà según iá necesidad nùù iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivi nisa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nisa xixi tàcá stná-nè, cudüi ini-nè, te ndóo vâha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vâha stná-nè Dios. Te nsidaa nêhivi dava ga, cudüi stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidánühú stná-nè nècuàchimà. Te quivi quivi más gá nêhivi ni càná nùù Stoho-ndá Jesús ñà-càcu anima-nè, te ni nacuastnahá stná-nè xi nêhivi xí-yá.

3

Nansa ni nduvâha iin tiâa mà cùì cácá

¹ Iin quívi cutnáhá Pedro xí Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhúni nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vâchi divi hora yucán nisa xicàn tâhvi nèhivi nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu ma nisa nani Yehè Ndiàha. Te nsiquívi nisa saà nèhivi yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùu caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhívi. Ñâyücàndüá, yucán nisa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchi quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xí Juan ñà-cuàhàn-nè quihvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchìmà. ⁴ Ñâyücàndüá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-nè:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xí Juan, cuàhàn-nè nihi-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-nè:

—Nì còò plata nihi, te nì còò stná oro. Doco ñà-ndüá sài quide. Ndácùcàhín quívi Jesucristu de Nazaret, te cachi xì-nì ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tñii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchi nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quihvi stná-nè veheñùhu, cutnáhá-né xì Pedro xí Juan, nandávà niñni-ne, xicánúú-né naquímánì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchi itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhi vâha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchìmà ñà-ndüú-né tiàa nisa ía Yehè Ndiàha veheñùhu cahnú xicàn caridad. Ñâyücàndüá, cuàhà gá nì ndulocó nèhivi mà, nacánì ini-nè sàhà ñà-ndüá nì cuu xì tiàa ma, te nì nduvâha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na ía-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvâha ma, itnii ndáha stnahà vâha-ne xì Pedro xí Juan. Dandu nsidaa nèhivi veheñùhu yucán, nì nataca-nè ndé ía Pedro xí Juan, yáha ga ndulócò-nè. ¹² Ñâyücàndüá na nì xini Pedro natàcà-guá nèhivi, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-nè, cachi-nè:

—Nècuàchi ñuu-ndà Israel, ¿índü chuun ndulócò-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índü chuun indéhe vâha-nsià nsìhùh na ian nsìhùh nì dándüvâha xì nècuàchi yohó cahan-nsiá? Còò, màdì sàhà fuerza xì nsìhùh nì nihi nècuàchi yohó caca-ne, te nì màdì sàhà ñà-ì guá stná-nsì. Còò.

¹³⁻¹⁴ Xii-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nisa cahví-né Dios ndiàha xì-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùni ini-xì ñà-cucumi Dèhemani-yá Jesús tñiñùhu ndiàha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dáyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiayà na nì cuni tèmà dañà-téyá. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yá, doco (cóni ndulócò-nsià), iin tè-sàhni nì xicàn-nsià dàñà. ¹⁵ Dandu nì sahnì-nsiayà, mate divi sàhà mii-yá itíacú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dānātiacú-yá Jesús. Ináhà-nsí, vâchi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nihnú vâha ini-nsi mii-yá, te ndácùcàhan-nsí quívi-yá, ñâyücàndüá nì ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiànè, ináhà-nsiànè. Náhà xicà sàni nduvâha vâha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sàhni ini ñà-cóni cundáá ini-nsia nduá, ñāni. Stná nècuàchi cusáhnù nùu ñuu-ndà, nì cóni cundáá stná ini-nè, ñâyücàndüá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-ndüá nì cachtñùhu Dios sàhà, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vâchi ñà-icúmi Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchi profeta sàhà. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñâyücàndüá, naxicocuíin ini-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichi mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiàha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vâchi divi-ya nduú ana nì chitnùni ini Dios cunduu rey ndiàha xì-nda. ²¹ Doco vichi ía-yá gloria, te yucán icúmi-yá coo-ya ndè cachi sàà tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vâchi ducán nì cachtñùhu nèhivi xí Dios sàhà na nì càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vâchi ñà-ndácuisi nduá nì cachtñùhu Moisés xì xii-ndà sàhà na nì cachi-nè palabra yohó: “Icúmi Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xì-nda cunduu ana càhàn cuenta xì-ya. Te divi nacia nì quida yùhù, ducán icúmi quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmi-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-ndüá cachi-ya xì-nsiá. ²³ Te nú nì coó iin nècuàchi có-cunì cunini xì-yá, dandu icúmi nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàhà nisa càhàn cuenta xì-ya, inii décuèndè tiempu nisa càhàn Samuel te vâxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchi nisa càhàn razón mà. Ñâyücàndüá icúmi-ndà nihtáhvi-ndà ñà-ndiàha ñi nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na nì saquin-yá tratu xì Abraham, te nì cachi-yá palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xì-ní icúmi quixi ñà-ndiàha ñi cundiatú anima nsidanicuú nèhivi ñuhívi”, nì cachi-yá.

²⁶ Ñâyücàndüá, dihna ndohó nècuàchi (ñuu yohó) nì nihtáhvi-ndà, vâchi divi chuun jaàn nì sàhatahvi Dios Dèhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nâxícocuíin ini-ndà, te nacoo-nda ichi malu nchicùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-ndúá ni cuu na ní càrà Pedro xì Juan nùú Junta Cahnú

¹ Daani, na meru càhàn-nè xì nèhivi yucán, dandu ni caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnáhá nècuàchìmà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnáhá stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndóo ini-nè ñà-chínáhá Pedro xì Juan sàhá nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcàndüá, ni tñii-ne nècuàchìmà ni chicadi-ñànè vehecàa, te sàhá ñà-sàni cuuà, ñàyùcàndüá ni candóo-ne yucán ndé inga quivi. ⁴ Doco nècuàchì ni inini ni càhàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuahà-né ni xinindisá-né, ndé ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiàa xinindisá.

⁵ Daani, inga quivi ni nataca nècuàchì cusáhnù, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nsidaa-né ni nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te ni sàa stná dùtù cusáhnù nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahà dùtù cusáhnümá. ⁷ Dandu ni tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te ni sàcùita nècuàchìmà dava mahi-xí. Dandu ni candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachì-né:

—¿Ana ñàvalor-xi ni càhàn-nsià sàhá-xí ni quida-nsia ñà-ndüá ni quida-nsia? ¿Ana ñàquivi-xi ni ndacùcahan-nsià?

⁸ Dandu fuerte ni quixi Espiritu Ìì xí Dios ini anima Pedro, te ni naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachì-né:

—Mii-nsià nècuàchì xicusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tñùhù-nsià nùù-nsí nansa ni quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa ni nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnáhá mii-nsià xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana ñàquivi-xí ni ndacùcahan-nsí, te ni nduvàha-ne. Te yohó iin stná-né dava mahi-nsià, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchica cruz, te ni xihí-yà, doco ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahichí ini-nsià, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian ni cuu xi iin cavà ni cahichí ini albañil, te después ni sàa ni sàcùndua yùù vicò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàha xì salvación, cuisì mii-yà. Vàchi inicutu ñuhiví còò inga gà ana ñàquivi-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana ni techuún Dios ñuhiví yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yà —ni cachì Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, ni xini-nè, có-yùhí Pedro càhàn-nè, te có-yùhí stná Juan. Te ni có-ndüú stná ñà-ni ñàcuahá cuahà-né, còò, vachi cóni xica cuahà-nè escuela. Ñàyùcàndüá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, ni ndulocò-nè, te ni cundaa ini-nè, ñà Jesús nisa cutnahá xì nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa ni nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, mà ni cùí ñihindèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhá Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, ni dandàcù-né ni cáquéc nècuàchìmà iladu, te ni ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachì-né:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchì caá? Vachi iin milagru cahnú ndisa nduá ni quida-ne, ináhá nsidaa nèhivi ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachì-nsi nduá tñùhu. ¹⁷ Doco sàhá-ñá màsà cùitià gà palabra yohó, chicá vaha dayúhí-ndané ñà-màsà càhàn gà-nè sàhá Jesús xì ni-iin nèhivi —ni cachì-nè.

¹⁸ Dandu ni cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte ni chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivi sàhá Jesús, ni màsà ñàcuahá gà-nè ni-iin nèhivi sàhá-yà. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, ni cachì-nè:

—¿Índü ñà-tùxí ini mii-nsià, a chicá vaha cunini-nsi ñà-ndüá cachì mii-nsià, te ò ñà-ndüá cachì Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsià, có-ndüá ducán cuhihin-nsí. Vachi ndiá ñà-nsí càhàn-nsí xì nèhivi ñà-ndüá sàni xinahu-nsí xì ñà-ndüá sàni tiacu tñùhù-nsí —ni cachì-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá ni càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después ni ñàña-ñané, vachi cóni tui ni-iin falta ñà-ndóho-ne. Te yùhí stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivi cuahá ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchìmà, naquímànì-né Dios sàhá ñà-ndüá ni cuu. ²² Vachi tiàa ni nduvàha sàhá milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuià xicá-né.

Nansa ni xicàn tàhvi nèhivi xí Dios nùù-yà, cuní-nè nacuañandee ini-yànè

²³ Daani, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndóò compañeru-nè, te ni cachitnùhu-ne nsidaa ñà-ndüá ni cachì dùtù xicusahnú, xì ñà-ndüá ni cachì nècuàchì sahnú xidandacú. ²⁴ Te ni nsihì ni cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachì-nè:

—Stoho-nsí Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana ni quidavàha xì ansivi, ñuhù íchí, mar, xì nsidaa stná ñàhá iá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana ni ñàcàhàn xì iin nècuàchì sànahà cahvi xi-ní, divi xii-nsí David, te dohó ni cachì nècuàchìmà: Nèhivi ñuhiví, ¿índü chuun cuadú guà-nè, te canáhá guà-nè ñàquì Dios? ¿Índü chuun nacáñi guà ini cuahá raza nèhivi quida-ne ñà-có-ndiá? ²⁶ Vachi cuahá rey xicusahnú ñuhiví

yohó, ni sàcùita listu-te xi dava ga tè-xíandacú; ni nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhi-te Yua-nda Dios xi Dèhemani-yá Cristu, ni cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndáa nduá, vâchi ducán ni cuu, divi ñuu yohó ni nataca rey Herodes, xi Poncio Pilatu, xi stná nècuàchi ñuu Israel yohó, xi stná cuàhà nèhivi inga nación, vâchi cuní-nè quida quini-ne xi Dèhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana ni chitnúni iní-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchímà ducán, cuisí ñà-nduá ni nacani iní-ní díhna ni sandua, te ni sàha-ní lugar ni quida-ne ducán; vâchi mii-ní, ni chitnúni iní-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xícàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachi nècuàchímà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhí-nè nsiùhù. Doco nacuàhandee iní-ní nsiùhù nècuàchi cahvi xi-ní, te ducán vâtùni cachitnúhu-nsi palabra ì xi-ní, te mà yúhí-nsi. ³⁰ Xícàn tàhvi-nsí nù-ní ñà-ní dándúvâha-ní nècuàchi cuhí sàhà poder ì xi-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivi) —ni cacachi nècuàchímà.

³¹ Daaní, ní nsihi ni xícàn tàhvi-né nùu Dios ducán, dandu ni ndacùchi vehe ndé ndoó-né, te fuerte ni quixi Espíritu ì xi-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ì xi-yá, cóni yúhí-nè.

Nansa nisa quida nècuàchi xiníndísá, iin-ni cahnú nisa ia biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínitnúni nisa icumi nsidanicuú nècuàchi xiníndísá. Còo ni-ñàha nisa xidáhàn-nè nùu ñanitnaha-ne, vâchi iin-ni cahnú-ní nisa ia nsidaa ñà-nduá icúmí-né. ³³ Te poder cahnú xi Dios, cuàhà gá ni chindeá nècuàchi apóstol, vâchi fuerte ni càhàn-nè sàhù sàhà nansa ni xinínùu-né Stoho-ndá Jesús na sání natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùu nsidaa nèhivi xi-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñâyùcánduá, cóni quidámáni ni-ñàha nùu ni-iin-ne, vâchi nècuàchi nisa ia ñuhù-xí, ò vehe-xi, ni dicò-néá, te nihí-né dihùn mà ni sàhàn ni nacoo-neá nùu nècuàchi apóstol, dandu mii-né, ni dasàn-néá nùu nèhivi icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchi ni dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchi apóstol xi-né, vâchi quiví mà, iin ana nàcuàhandee iní xi-ndá cuní cachámà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Levi nduú yohòtèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xi iin ñuhù, te ni dicò-néá. Dandu nihí-né dihùn yàhvia ni sàhàn ni sàha-ne nècuàchi apóstol, te ni ndòa ndahà nècuàchímà.

5

Nansa ni quida Ananías xi Safira, ni xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nisa ia iin tiàa nani Ananías xi ñahàdihí-nè Safira, te ni dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco ni chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn ni cusobrá mà nduá ni tniú nècuàchi tiàa ma, te nihí-néá ni sàhàn ni sàha-ne nècuàchi apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhá stná ñahàdihí-nè nansa ni quida-ne. ³ Doco Pedro, ni cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun ni sàha-ní ni dacá ñà-malu ñà-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu ì xi Dios, vâchi ni chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amadí ñuhù xi mii-ní ni sandua daa, te vâtùni quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sání dicò-níá, ¿amadí dihùn xi mii-ní ni sanduu stná? ¿Índù chuun ni nacani quini iní-ní, te ni quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdi nùu nèhivi ni càhàn trùhù-ní. Còo, nùu Dios ni càhàn trùhù-ní —ni cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi ni inini Ananías ducán, dandu ni natnahnù-nè, te ni xihí-nè. Te nsidaa ana ni xinítnúhu ma, ni yúhí cuaá-nè. ⁶ Dandu ni caquixi tiàa cuachí gá, ni chidúcùn-te nsií ma, te ni xida-tèndó cuàhàn-ndá cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, ni quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñàha ga cunitnúhu-ne nansa ni cuu. ⁸ Dandu ni ndàcàtnùhù Pedro nùu-né, cachi-nè:

—Cachi-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó ni dicò-nsiá ñuhù xi-nsiá?

Te cachi nècuàchímà:

—Jaan, divi ducán ni sandua.

⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-né:

—¿Índù chuun ni ndatnúhu ndúu-nsiá quida-nsiá ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu ì xi Stoho-ndá Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sání nsiaa ana ni casahàn ni sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —ni cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha ni natnahnù stná nècuàchímà nùu sàhà Pedro, te ni xihí-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sání xihí-nè ni xini-te, ñâyùcánduá, ni tava stná-te nsií ma ni sàhàn-te ni sùxin stná-te ndómà divi ndé ni sàcundùxin nsi-ì-ndá. ¹¹ Ñâyùcánduá, cuàhà gá ni yúhí nsidaa nècuàchi xiníndísá ichi-yá, mii-né xi nsidaa stná nècuàchi dava ga ni xinítnúhu ma.

Nansa ni cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchi apóstol, ndiaha gá ni caquida-ne cuàhà milagru ni indehè nèhivi. Te nsidaa nècuàchi xiníndísámá, nsiquíví nisa nataca-nè nùu Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxínitnúni nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivi dava ga, ni-iin-ne cóni

sáhandee ini-nè cutnahá-né xi nècuàchi natácá mà, mate ndeníhi vaha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te ni sàà ni xinindisá cuahá gá nèhivi, tiàa te ñahà-né, ni xinindisá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivi nècuàchi cuhí xi-ne, ni chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ichí, dava-ne nùu cama, te dava-ne nùu yui, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casi nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni ni caquee cuahá stná nèhivi vâxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuahá nècuàchi ndohó quidá cuèhè, xi stná nècuàchi dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, ni nduvàha-ne.

Nansa ni catnii-ne nsidaa nècuàchi apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xicusahnu-ma, yàha ga ni cumbidia ini-nè, mii-né xi compañeru-nè tè-nduú nècuàchi saduceu. ¹⁸ Ñâyùcándüá, ni tnii-ne nècuàchi icúmí chuun nùu Jesús, te ni chicadi-né nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu ni sàà-nè vehecàa yucán, te ni nacuna-ne yehè ni tavà-né nècuàchìmà, te ni cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsiá cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xi nèhivi nansa ñihitáhvì-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán ni dándacú-nè nùu nècuàchìmà quida-ne. Ñâyùcándüá, na ní tùinuú, dandu ni quihvi-ne veheñùhu cahnú, te ni quesaha-né dacuahá-né nèhivi.

Daaní, dùtù cusáhnú, xi compañeru-nè, ni cana-ne nècuàchi Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchi sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu ni techuún-né policia cuahàn-te vehecàa ñà-ñudaca-tè nècuàchi ndiadí quixí. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñâyùcándüá, ni naxicocuiin-te ni cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndáá nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchi ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnú, xi comandante ndiaá veheñùhu, xi stná dùtù nihí gá chuun nahnú, ni ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índü fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà ni quesaa inga tiàa ni cachitnùhu xi-nè:

—Cunaha-nsiá, nècuàchi ni chicadi-nsiá vehecàa, yucán sándóó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivi —ni cachi-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuahàn-te xi policia xi-tè, te vivi-ni ni saca-tè nècuàchìmà vâxi-ne, vâchi yúhí-te nèhivi cuahá mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñâyùcándüá, ndacá-te nècuàchìmà ni quesaa, te ni sâcuita-ne nùu nsidaa nècuàchi Junta mà. Dandu ni cachi dùtù cusáhnú:

²⁸ —¿Amadí sáni dándacú-nsí nùu-nsiá ñà-màsà chínahá gâ-nsiá nèhivi sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsiá sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsiá ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchi ni xihí mà.

²⁹ Dandu Pedro xi dava ga nècuàchi apóstol, ni naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè: —Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsi ñà-ndüá cachí Dios, te màdi ñà-ndüá cachí nèhivi úun. ³⁰ Mii-nsiá ni chituu-nsia Jesús nchica cruz. Doco mate modo ducán ni sahní-nsiáyá, doco vichi sàni natiacu-yà ni quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xi-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquín-yà Jesús ndahá cuahá-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnú, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán ni cuu sàhà-ñà ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchi ñuu Israel yohó, te ducán ñihí-yà nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vâchi ni xininuú-nsí ducán ni cuu. Te testigu nduú stná Espiritu ñi xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vâchi nsidaa ana cunini xi-yá, ñihitáhvì-né ndèe Espiritu ñi xí-yá ini anima-né quida-ya —ni cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchi dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yàha ga ni caxidà ini-nè, te ni quesaha-né ni ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñùhù-né nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùu nèhivi Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchi fariseu chináhà xi ley xi Dios. Nècuàchi vaha nduú-né cachi nsidaa nècuàchi ñuu yucán. Te divi-ne ni ndacuiin-nè ni dándacú-né quee cuaán chii nècuàchi apóstol mà. ³⁵ Dandu ni cachi-nè xi nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchi raza-ndà Israel, cuidadu ni cündóó-ndá sàhà ñà-ndüá quida-nda xi nècuàchi cáá. ³⁶ Vâchi ¿a có-nsínuu ini-nsia nansa ni cuu tiempu na ní ña iin tiàa nani Teudas? Tè-cáhnú ícá-xí nduú-te nìsa cachi-te. Te nahi cümü cientu nèhivi ni quihvi tnahá xi-té ni sanchicùn-nète. Doco por fin ni sahní nèhivi-té, te ni xitiá ñihni nsidaa nècuàchi nchicùn xi-té, te ducán ni nsihí chuun ma. ³⁷ Daaní, después ni yàha inga casu na tiempu ni cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, ni ñihí-té ni dayáha-tè cuahá nèhivi ladu xi-tè. Doco ni xihí stná-tè, te ni xitiá ñihni stná nsidaa nèhivi ni chiyuhù-tè. ³⁸ Ñâyùcándüá, yuhù cachí xi-nsiá vichi, ni cúnahá nècuàchi sàni tnii-nda jaàn. Chicá vaha nacoo-ndané, vâchi nú ini-ni mii-né ni nacani ini-nè quida-ne ñà-ndüá quidá-né, dandu icumíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios ni dándacú-xi nùu-né, dandu mà nunca ñihí-ndà cadí-ndà nùu-né, te cachí, còtó Dios nàá stnahá-xi-ndà —ni cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, nì òàjuùn-nè nècuàchìmà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuii-nè nècuàchìmà, te nì chinaha-ñànè ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì òaña Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natù stnà-nè ndoho-ne sàhà chuun xì mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívì vehe vehe nìsa xìcanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stnà-nè veheñùhu cahnú, te chináhá stnà-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-yuhu cóni nácóó-nèamà.

6

Nansa nì cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchìcùn ichì mii-yá; dava-ne càhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè càhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè càhàn hebreu, vachi ñahàcuáán xì-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyúcandúa nì cana nsi-úxin ùi apóstol nsidaa nècuàchì xinindísá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-ndúá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xì palabra xì Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyúcandúa, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñànì. Nècuàchì tnùñuhu nì cundúú-né, te nì coó chitu stnà anima-nè Espíritu ùi xì Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-nì cuahàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùu-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudí ini-nè ñà-ndúá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyúcandúa, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú váha inì-xì nduú-né, te chitu stnà anima-nè Espíritu ùi xì Dios. Te nì caquee stnà nombradu nècuàchì nchìcùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquia nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religión xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùu nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xìcàn tàhvi-né nùu Dios, te nì chindòó-né ndahá-né òinì nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xì Dios, vachi cuahà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàa nì xinindísá, te cuahà gá stnà nècuàchì dùtù nì sàa-nè nì xinindísá stnà-nè palabra mà.

Nansa nì tnù Esteban

⁸ Daaní, nì xìcanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuahà milagru ndiaha, vachi cuahà gá icúmì-né gracia xì Dios, te fuerte iá palabra cachí-né. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né nàá tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivì sàhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivì Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandria, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànciú nihindèè-né màcòdonùu-né nùu Esteban, vachi chindéé Espíritu ùi xì Dios-nè càhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyúcandúa, nècuàchì nàá xì-nèamà, nì nducu-né iin ùi tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-tè òiquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban òiquì (yua-nda) Moisés xì òiquì stnà Dios.

¹² Ñàyúcandúa, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì òanacuidà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stnà nècuàchì sahnú dandacú, xì stnà nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàa-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tnii-ñanè, te ndacá-ñanè nì casaà nùu nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuaèchì-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tè-jaàn, vachi quini càhàn-te òiquì veheñùhu ùi xì-ndà, xì òiquì stnà ley ùi xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stnà-nsi nì cachi-te ñà-icúmì quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xì-nda. Dandu fuerza icúmì òama estilu xì-nda, divi estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nùu Esteban, te nì xini-nè, na indèhe àngel indèhe nècuàchìmà vichì.

7

Ñà-ndúá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A divi ñà-ndáa nduá (xìcachi nècuàchì jaàn), á coó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñànì, vachi (cuahàn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xì-nda sàhana òecuèndè na iá ùi xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàñáha ga nadàma-ne ndé ñuu Harán, dandu nì òacùn Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yá xì-né: “Nacoo-ní ñuu-ní yohó, te nacoo-ní tnahá-ní, quihìn-ní ichì cuahàn-ní inga ñuu icúmì

dacuní mii-ní". ⁴ Ñâyücandüá, ni quee-ne ladu Caldea yucán, te ni sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà ni ndòo-ne dècuèndè ni xihì yua-né. Dandu inga xichi ni càhàn tu Dios xi-né, ñâyücandüá ni quihìn-ne ichì ni quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cóni sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquièra iin ñuhù tìi. Doco ni cachi-yà xi-né ñà-después cuahàn-yà dacútáhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néà, mii-né xi dèhe-ne. Ducán ni cachi-yà xi-né, mate táyò ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te ni cachi stná-yà ñà-icúmi descendencia xi-né sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchì-mà-né, ni cachi-yà; te cuahà icúmi-né ndoho-ne quida nècuàchì-mà, te cùmi cientu cuià cundua. ⁷ Doco dohó ni cachi stná-yà (xi Abraham mà): "Después icúmi dandohó stnài nèhivi cuichuun-xi tnahá-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugos yohó". ⁸ Dandu ni quida stná-yà iin tratu xi Abraham, ni cachi-yà ñà-icúmi tãhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñâyücandüá, na ní tùmuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi unà quivi ni sàcùnìhi seña icà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, ni sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ní ducán ni quida stná Jacob mà xi nsihúxin ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduu xii-ndà. ⁹ Te xii-ndà mà, ni cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñâyücandüá ni dicò-né nècuàchì-mà nùu nèhivi cuahàn ñuu Egipto. Doco Dios, ni cutnahá stná-yà xi nècuàchì-mà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ ni dàyáha-yanè nùu nsidaa tñundoho ni xini-né. Dandu ni cunchichì-nè ni quida-yà, te ni ndòo maní-né nùu rey Faraón ñuu Egipto yucán, vachi mii-yà ni chindee-yanè. Te ni quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ù nùu-té ñuu mà, dècuèndè ni cachi-te ñà-dandacú stná-nè nùu nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ Daaní, ni quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xi stná inii ñuu Canaán; iin tñundoho cahnú ni sandua. Te xii-ndàmà, có-nìhi gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu ni xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íà trigu ndé ñuu Egipto. Ñâyücandüá, ni techuún-né dèhe-ne cuahàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji ni sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtùí José mii-né nùu ñani-nèmà. Dandu ni cundaà ini rey Faraón indù raza nèhivi nduu José. ¹⁴ Te ni dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xi nsidaa stná tnahá-ne. Te nsidaa nsidaa-nè ùni dico sàhùn (75) nduu-né. ¹⁵ Ñâyücandüá, ni sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán ni ndòo-ne dècuèndè ni xihì-nè, mii-né xi nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después ni natavà xii-ndà iquì nsii mà, te nihí-néà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndé iá ñuu tii Siquem, te yucán ni nduxan ini iin cueva, divi cueva ni xii xii-ndà Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ Daaní, ni cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-ndüá ni cachi Dios na ní càhàn-yà xi Abraham daa. Te yáha ga ni nducuahà descendencia xi nècuàchì-mà ndoó ñuu Egipto yucán; cuahà sàstnùhù ni nanduu-ne. ¹⁸ Dandu ni quihvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cundáà ini-te nansa (ni chindee) José antes. ¹⁹ Ñâyücandüá, ni dandáhvi-te xii-ndà mà, ni quida quini-tè xi-né, ni dandacú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-sàhà-ñà cui-vé. ²⁰ Te divi tiempu mà ni tùmuù Moisés ñuhiví, te cudí ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò ni la-ve xi yuadhí-vé, ²¹ Te ni sàà hora icúmi-né nacoo nihni-nevè, doco (ni càcu-ve), vachi ni ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te ni dàcuàhnù-ñavè na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después ni dàcuahà vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Ni cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te ni ià stná fama-nè sàhà chuun nahnú nisa quida-ne.

²³ Daaní, na cuahàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, ni nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnahá-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán ni xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnahá-ne. Ñâyücandüá, ni nacuidahan-né nècuàchì-mà nùu tèmà, te ni nachitacùhà-nè sàhà tnahá-nemà, ni sahnì-né tèmà. ²⁵ Vachi ni tuxi ini-nè cuahàn nsidaa tnahá-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmi Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco cóò, cóni cãcundáà ini nècuàchì-mà.

²⁶ Daaní, inga quivi-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te ni xini-nè itá ùi tnahá-ne nàà stnahà. Ñâyücandüá, ni cuni-nè nachindovii-né nècuàchì-mà, te ni cachi-nè xi nècuàchì-mà: "Señores, ¿indù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amadí iin-ni ñani xínduu-nda?" ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, ni chindaha nihni-te Moisés, cachí-te: "¿Ana ni cachi xi-ní ñà-dandacù-ní nùu-nsí? Còò, cóò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsìuhù. ²⁸ ¿A cuni-ní cahní stná-ní yùhù nacua ni sahnì-ní tè-Egipto icu?" ni cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, ni xinudèhè-nè cuahàn-nè ñuu Madián. Te yucán ni ndòo-ne, te ni sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ Daaní, ni yáha ùi dico cuià iá-nè yucán, dandu iin quivi xicánúú-né icà yucù nani Sinaí, te ni xini-nè xixìn iin yutnù tìi. Te mahí ñuhu mà ni natùi iin àngel. ³¹ Ñâyücandüá, ni ndulocò-nè sàhà ñà-ndüá ni xini-né. Te na ní cuyatni-ne ñà-cuahàn-nè cundehè vaha-ne, dandu ni tiacu-nè càhàn Stoho-ndà Dios xi-né, cachi-yà: ³² "Yùhù nduí Dios. Cuisi yùhù nisa cahvi xii-ní Abraham, xi Isaac xi Jacob", ni cachi-yà. Ñâyücandüá, ni quesaha Moisés quidi-né, te yùhì-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu ni cachi tu Stoho-ndà Señor xi-né: "Tavà-ní ndisàn-ní, vachi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ùi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivi-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuú xitnana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñâyücandüá, sàni nui

yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vâchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñâyùcàndúá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tñaha-nda, te dacácu-ne nècuàchimà, vâchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahi yutnù tii mà, te indêhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchi ini tñaha-nda daa na nì cachi-né: “¿Ana nì cachi xi-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còo permisu nsidandaà-ní chuun xi-nsí?”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xi nècuàchimà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-né cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te ini ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucú dâná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachtitnùhu Moisés inga palabra xi xii-ndà nècuàchi Israel mà, te dohó nì cachi-né: “Vâxi iin quivi na icúmi Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tñaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmi quida stná ana icúmi quixi ma. Te icúmi-nsiá cahvi-nsiá ñà-ndúá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsiá), divi Moisés nduú ana nisa ìa yucú dâná yucán, cutnâhâ-né xi nèhivi cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnâhâ stná-né xi mii-yá nì càhàn xi-né yucú Sinai mà, divi mii-yá indêhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-né palabra xi vida ndiaha icúmi-ndà chivâha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còo, cóni cùnì-né cunini-ne Moisés. Nì cahíchi ini-né nècuàchimà, vâchi cunì-cunì-né nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-né xi Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù nùù-ndà, vâchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cundáà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchimà. ⁴¹ Te divi quivi yucán nì quidavâha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-né quisi cunduu promesa nùù chelù mà, te cudí gá ini-né, vâchi sàni quidavâha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñâyùcàndúá, nì naxicocuñin ini Dios sâhâ-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xi yoo, xi sitnúù. Ináhâ-ndá nì cuu ducán, vâchi dohó cachi-yà nùù libru nì tiaa profeta sâhana ndé cachi-yà:

¿Nsiohò nècuàchi Israel, ùi dico cuà nì xica-ndá yucú, te nì sâha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sâhí? Doco ¿a ndisá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còo, mà ndisá; yùù yócò (nduá nisa cahvi-ndá, vâchi divia) nisa nihì-ndá xicánú, divi yùù yócò nani Moloc inácaá ini vèha, xi stná stohò-ndá nani Renfán náha nahi sitnúù cahnú. Vâchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sâhâ nsidaámà) icúmi taxi xiqué nsiohò ndé nùù-xi ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gá stná Esteban palabra yohó):

—Na nì sandoo xii-ndà mà yucú, nisa icumi-né iin vehe sicoto ndé nisa cahvi-né Dios. Vâchi nì dândacú-yá nùù Moisés ñà-quidavâha-ne vehe ì mà, te ndudava xi ñà-ndúá nì dâcùnì-yànè antes. Ñâyùcàndúá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòa nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchimà, nsidâ-né nì quesaa-né xi Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivi cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivi mà nùù ñuu-né yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vâchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchimà. Ñâyùcàndúá, ñuu yohó nì ndòo vehe ì mà ini tiempu dècùèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-né. Ñâyùcàndúá, nì xicàn tâhvi-né nùù-yá, áma cuàha-ya lugar quidayucun-né iin veheñùhu cahnú xi-yá, vâchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (mâdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitâhvi nì quidayucun xi veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmi-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivi yohó iá-yà. Còo, vâchi ducán nì cachi stná iin nècuàchi nì càhàn cuenta xi-ya sâhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachi-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié' dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sâhí, ducán nduú ñuhivi. Ñâyùcàndúá, mà sâà nèhivi quidavâha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vâchi màdi iin xaan-ni ié' quetátú. ⁵⁰ Còo, yùhù nduí ana nì quida vâha xi ansivi xi ñuhivi; nsidaa ñà-jaàn nì quidavâhi xi ndahí', nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gá Esteban):

—Ndisa, ndee íni mii-nsiá. Có-nihnú ini-nsia Dios, vâchi nahi tè-siùmí xinduu-nsia, ñâyùcàndúá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xini ùhì-nsiá Espiritu ì xi Dios; vâchi divi nacua nisa quida xii-ndà sâhana, ducán quidá stná mii-nsiá vichí. ⁵² Vâchi nècuàchi yucán, quini ga nì quida-ne xi nsidaa nècuàchi nisa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchimà, mate nduú nècuàchimà ana nì cachtitnùhu ñà-icúmi quixi mii-yá ana ndàà cuisì ini-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xi-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì

dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha ni sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴—Ducán ni cachi Esteban xi nèhivi yucán.

Nansa ni sahani nèhivi Esteban xi yùù

Dandu nèhivi inini mà, yàha ga ni caxidà ini-nè, ni saxindiaà stnahà nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espiritu Ìi xi Dios. Dandu ni indehè-nè diqui-xi ansivi, te ni xini-nè tnùù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iin Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu ni cachi-nè:

—Cundehe-nsiá, nuná ansivi indehí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iin mii-yá ana ndú Tnah Ndiaha Nèhivi Ñuhívi.

⁵⁷ Doco nèhivi yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-nè tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchimà. ⁵⁸ Ni tavà-ñané ñuu mà ñà-cahni-ñánè xi yùù. Te tiàa ni càhàn tnùhù sàhà-né, ni tavà-né dùhnù-né, ni ndòa nùù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu ni quesaha-né ni cani-ne cuahà yùù diqui nècuàchimà ñà-cui-nè. Doco mii-né, ni ndacùcahan-né Jesús, cachi-nè:

—Stoho-nsi Jesús, jsà-íá natnii-ní animè!

⁶⁰ Dandu ni sàcuùn sisi-né, te ni ndàhì ndee-né, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, xicán tàhvi nùù-ní ñà-màsà quíhìn cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivi yohó xi'.

Te na ní nsihi ni cachi-nè ducán, dandu ni ndàhvà-ne ñuhívi, na ian ni quidì-nè.

8

Nansa ni sanchicùn Saulo nèhivi cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchimà

¹ Te Saulo mà, cudù stná ini-nè ñà-ní xihì Esteban ducán. Daani, divi quivì yucán ni quesaha ni cucuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichi Jesús. Ni quesaha nèhivi dava ga dandohó-né nsidaa nèhivi xi-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcàndùá, ni xinudèhé nècuàchimà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cóni xitià-nè.

² Daani, (ni nsihi ni sahani nèhivi Esteban), dandu ni casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xi Dios, ni (nsiquihìn-ne ndómà), te ni sùxin-nèndó. Te cuahà gá ni casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yàha ga ni quida quini-ne xi nsidaa nècuàchì nchícùn ichi Jesús, vachi vehe vehe ni xicanuu-ne, ni quíhvi-ne ni tavà-né nècuàchimà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchimà ni sàhàn ni chicadì vaha-ne.

Nansa ni xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì ni xitià mà, inicutu ni sàhàn-nè ni dàcuítia-nè razón ndiaha xi Dios.

⁵ Iin nècuàchimà nani Felipe, te divi-ne ni sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán ni càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te ni nataca cuahà nèhivi ñuu mà, ni inini vaha nsidaa-né ñà-ndúá ni cachi Felipe, vachi ni xini stná-nè milagru ni quida nècuàchimà, ⁷ vachi ni dándúvaha stná-nè cuahà nèhivi ñuhú ñà-malu ini-xi. Caná fuertéa ni caquea ini-nè. Te ni nduvàha stná cuahà nècuàchì ni dàñá ñi cuerpu xi, xi cuahà gá stná nècuàchì xicá cuéhe.

⁸ Ñàyùcàndùá, ni cudù sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdì nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivi ladu yucán, vachi cachi-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá ni nihitáhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivi ñuu mà, xinindisá-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xi Dios icúmi-té. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cahvi vaha-nète, vachi caní tiempo dandahví-tené xi tàtnà xi-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te ni dátú-ne razón ndiaha sàhà ñuhívi ñi xi Dios xi sàhà ichi Jesucristu, dandu ni xinindisá cuahà nècuàchimà, te ni cuhii stná-né, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndé stná Simón mà, ni xinindisá stná-te, te ni cuhii stná-te. Dandu iin-ni ni tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuahà-té, vachi ni xini-te cuú cuahà milagru ndiaha, cuahà milagru fuerte.

¹⁴ Daani, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, ni xinitnùhu-ne ñà-ndúá ni cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuahà stná nècuàchì ladu yucán ñà-nduú palabra ñi xi Dios. Ñàyùcàndùá, ni techuún-né compañeru-nè Pedro xi Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te cacán tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñá nandèe stná Espiritu Ìi xi-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihitáhvi nècuàchimà Espiritu Ìi, cuisí-ñá ni cuhii-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, ni sàà Pedro xi Juan yucán, te ni chitándòó-né ndahà-né ñni nècuàchimà, te ni nandèe Espiritu Ìi xi Dios ini anima-né.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa ni nihitáhvi nècuàchimà Espiritu Ìi xi Dios ñà-ni sàcuítandoó ndahà apóstol ñni-né, dandu ni càhìn-te dihùn nùù nècuàchimà, ¹⁹ cachi-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yùhù ndudu ñi mà, vachi cuní stná chitándòì ndahí ñni nèhivi, te nihì stná-nè Espiritu Ìi xi Dios —ni cachi-te.

²⁰ Doco ni cachi Pedro xi-té:

—Ni sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì dihùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vètùnì cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùu Dios. ²¹ Cò-ndúá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vàchi anima chicutè icúmí-ní nùu mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùu-yá, áma cuicáhnú inì-yá sàhà-ní ñà-ní nacani quini guá inì-ní. ²³ Vàchi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbidia inì-ní, te ñuhú ñi-ní, vàchi sadí cuàchi-ní nùu-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúu xí ni-iñàha nacua nì cachi-nsiá jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchi ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichi ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoo nècuàchi samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-nduù razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchi ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixí iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichi cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichi cuahàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichi yucán, yucú nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyucàndúá, nì quihin nècuàchimà ichi cuahàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchi eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, divi ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànùhù-né ñà-ní sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahví-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiàa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espiritu Ì xí Dios, nì càhàn-yá xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuahàn carreta yucán, cutnahu xì nècuàchimà cùhùn.

³⁰ Ñàyucàndúá nì dayáa Felipe nì sànihí-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchimà tutu nì tiàa Isaías. Ñàyucàndúá, nì xicàn trùhù-né nùu nècuàchimà:

—¿A sànihí inì-ní ñà-ndúá cahví-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchimà:

—Còó, mà cúí, vàchi còó iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihí inì.

Dandu nì sàcùndàhví nècuàchimà nùu Felipe ñà-ní nàná stná-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchimà, dohó cachí meru ndé cahví-nè:

Na ian ndaca-nda iin riì cuahàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuahàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tii na dátè-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchi inì-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuídá cuàchi uun-nèndó, mate còó cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndó. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchimà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachí-ní xí; ¿ìndù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías nì tiàa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xí, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-ndúá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchimà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichi Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiàa mà:

—Cundehe-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmánì quide? vàchi cuní cuhii stnáñ vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vètùnì.

Dandu cachí nècuàchimà:

—Yùhù xinindisè Dèhemani Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyucàndúá, nì dàndacú nècuàchimà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúì-nè nì nuu-ne cuahàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchimà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùu tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachí Felipe nì quida Espiritu Ì xí Stoho-ndà Señor cuahàn-nè, nì ndañuhu-né nùu vista xi inga nècuàchimà. Ñàyucàndúá nì quihin tu nècuàchimà ichi mànuhù-né, cudíí gá stná inì-ní. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto nì natùì-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítì-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quihvi Saulo ichi Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidà sàstnùhù inì-nè sàhà nècuàchi nhicùn ichi Stoho-ndà Señor. Dana càhàn-nè, cuahàn-nè cahnì nsihí-né nècuàchimà, cachí-nè. Ñàyucàndúá nì sàhàn-nè

nùù dùtù cusáhnú, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñùhu xì nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñà ducán nihi-né permisu nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñàha nì cùndúú-né. ³ Ñàyücàndüá, nì quihìn Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachi ndé diquì-xì ansivi nì tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcàsàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn cachi xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yuhù quida quini-ní xì'?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduì Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xì mii-ní, na ian quidá quisi caní sàhà nùù garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisi-né ñà-yúhí guà-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndá nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xì-né cuàhàn ichì mà, nì yùhí cuaa-te, vàchi nì inini-tè iá ana nì càhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchinúú-né, doco màncúú gá cundehè-né, (váchì sàni cuaà nduchinúú-né). Ñàyücàndüá íditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì la-ne ùni quivì, có-tùinúú-né, có-xixí-né, nì có-xihí stná-nè tècuí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachi-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nùù-yá, cachi-nè:

—Yohó íé', Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihìn-ní ichì cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tãhvi-nè nùù. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sání-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quihvi-ní ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní òni-né, te nì nihi-né nì natùinuú-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías:

—Señor mío, cuàhà nèhivì sàni cachi-nè xì' nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuàhà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihi-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xì quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-ní, váchì sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xì, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuàhà inga ñuu, xì nùù stná tè-xidandacú yucán, xì nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stná xì-né ñà-cuàhà guá icúmí-nè ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyücàndüá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitándòò-né ndahà-né òni nècuàchìmà, cachi-nè:

—Ñàni Saulo, ichì vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xì vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuú-ní, te chitu stná anima-ní Espiritu Ìì xì-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sadí nihi nduchinúú Saulo, nahi chididá òni nì sandua, te nì natùì dahuun nduchinúú-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhii-né. ¹⁹ Te na nì nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quivì, nisa la-ne xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xì Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyücàndüá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì càhàn-nè, te nì ndacàtnùhù tnahá-né nùù-nè, cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nisa la ñuu Jerusalén nisa dandáñuhú guá xì nèhivì ndácùcahan xì quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihí tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vachi claru nì dàtùì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xì raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, ni yàha caní quìvi, dandu ni nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni ni candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndüá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma ñihí-té cahni-ténè. Doco ni xinitnúhu-ne nansa cuní têmà quida-tè xi-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ñuú ni saca nêhivi xí Jesús-nè, cuàhàn-nè diqui nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán ni dànüü-ñánè yàtà nama mà, ináčáá-nè ini iin icá sicaté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndüá ni quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán ni cuni-nè nacuatnahá-né xi dava ga nêhivi xí Jesús, doco nsidaa nêcuàchimà, ni yùhí-nè, vâchi có-xiníndísâ-né ñà-ndáá ndüá nchícùn ndisa Saulo ichi mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ni saca Bernabé nêcuàchimà, te ndacá tnahá-né ni sàà nùù nêcuàchi apóstol, ni nacani-ne xi nêcuàchimà nansa ni cuu na ní xini Saulo Stoho-ndá Señor, te ni càhàn-yà xi-né. Te ni nacani stná-nè nansa ni quida Saulo ñuu Damasco, ni càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yucán ni ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánüü-né xi nêhivi xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá ni càhàn-nè sàhà-yá, cóni yùhí-nè. Dècuèndé stná nêcuàchi raza-nè càhàn dàhàn griegu ni càhàn stná xi-né, cuàhà gá ni ndatnuhu-né xi nêcuàchimà. Doco nêcuàchimà, cuisí xícuni-nè cahni-ñánè. ³⁰ Doco dava nêhivi cahvi stná xi Jesús, ni xinitnúhu-ne sàhà peligrú mà. Ñàyùcàndüá, ni saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nêcuàchimà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xi ladu Samaria, xi stná ladu Galilea, ni ndudadí uun; vátümi nataca cuéyàà nêhivi xí Jesús. Ñàyùcàndüá ni nacuahandee gá ini-nè, te chicá ni cahvi víi-né Stoho-ndá Señor, vâchi ni chindee stná Espíritu ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá ni nducuahà-né.

Nansa ni nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánüü Pedro visita inicutu ladu yucán, te ni sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xi nêhivi xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà ni xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuàà indúhu-né cama, vâchi sàni dàña ñi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, ni cachi Pedro xi-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida víi-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà ni ndacuiin-nè. ³⁵ Te (ni xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xi stná yodò nani Sarón, te ni xini nêhivi-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nêcuàchimà ni tenchicùn stná-nè ichi Stoho-ndá Señor.

Nansa ni natiacu iin nêcuàchi ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nisa ìa iin nêhivi xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quìvi-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nisa quida-ne; cuàhà gá nisa chindee-né nêcuàchi ndahví. ³⁷ Doco quìvi yucán ni quicuehè-nè, te ni xihí-nè. Ñàyùcàndüá, ni dàcùchí nêhivi nsii ma tècuí, te ni chinduhù-néndó iin cuarto diqui-xí pisu üi. ³⁸ Dandu nêhivi xí Jesús (ndoó ñuu mà), ni xinitnúhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, ni techuún-né üi tiàa ni sàhàn ni sacundahví xi nùù nêcuàchimà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndüá, ni quihin Pedro ichi vâxi-ne cutnáhâ-né xi tiàa ma, te ni caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu ni saca nêhivi mà-né ni nana-ne ndè vehe diqui-xí. Te yucán ni tnátuu nsidaa nêcuàchi ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-né xi dùhnù-né, vâchi na nisa itiacu nsi-Dorcas mà, ni sansicu-nda sicoto xi nêcuàchimà. ⁴⁰ Dandu ni cachi Pedro xi nsidaa nêhivi mà ñà-ni caquéé-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu ni sàcuiin sisi Pedro, ni xicán tàhvi-né nùù Dios. Te ni nacuco-né, ni indehè-né ndè indúhu nsii ma, te ni cachi-nè xi ndómá:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu ni nacuna nêcuàchimà nduchinù-né, te na ní xini-nè Pedro, ni ndacòo-ne. ⁴¹ Te ni chitanini Pedro ndahà-né ni ndacani-ne nêcuàchimà. Daaní, ni cana-ne nsidaa nêcuàchi dava ga ñà-nensihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xi dava ga stná nêhivi xí Jesús. Te ni cachi-nè xi nêcuàchimà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, ni xitiá cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa ni cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nêhivi ni xinindisa-xi Stoho-ndá Señor. ⁴³ Dandu después, caní quìvi ni ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nêcuàchi túha dacáhi iin.

10

Nansa ni sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea ni sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nisa cachi nêhivi ñuu mà xi soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xi nsidaa stná nêhivi ndoó

vehe-ne, xínduu-ne nêhivî tñũñuhu cahvi ndisa xi Dios, te chívàha ndisa-ne tñũñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xi nècuàchî ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nî cuu iin quivî nahi càhúni nî cuàà nî dàcùnî Dios-nè tuí ndáí vâxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nèmà, te nî cachi ángel mà xi-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nî indehè váha-ne ángel ma, te yúhî cuàhà-né; dandu nî cachi-nè:

—¿Ndíá iá, señor?

Te nî cachi ángel mà xi-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndúá xícàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùî stná obra xi-ní nùù-yá.

⁵ Ñâyücàndúá, vichi duha techuun-ní nêhivî cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchî dacáhi xi iin quisi, te yuàa mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmî cachi xi-ní nansa ndíá icà-ní quida-ní —nî cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nî cana Cornelio ùi mozo xi-ne tñàtuu-ne, te nî cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchi nùù-né, vâchi iin nècuàchî cahvi víi xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nî nacani nsihi-ne xi nècuàchìmà nansa nî cuu, te nî techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúî inga quivî na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nî nana Pedro ñinivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-nè nùù Dios. ¹⁰ Dandu nî quesaha-nè nî xihî cuàhà-nè doco, te cunî-nè cuxi-ne. Ñâyücàndúá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñàha ga coo listúàmà, dandu nî dàcùnî Dios-nè iin seña na ian sánî-nè. ¹¹ Nî xini-nè nî nuna ansivi, te yucán iá iin sicoto na iin dahmà càcùhun nsi-cúmî punta-ñà diquî-xí, mànuu dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nî xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuatî, xi quisi nduú laa. ¹³ Dandu nî tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xi-né, cachi-yà:

—Ndacuiin-ní cahnî-ní quisi jaàn caxî-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nî cachi Pedro:

—Cóó, Señor mío, mà túhe caxî ñà-quini. Mà túhe caxî ñà-có-ndíá iquè caxî.

¹⁵ Dandu cachi tu ana càhàn xi-nèmà:

—Màsà càchi-ní quini iá-si, vâchi Dios nduú yùhù, te sàni cachi, iá vii quisi jaàn —nî cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nî càhàn-yà ducán, dandu nî nana dahmà mà ansivi mànuhá. ¹⁷ Ñâyücàndúá, cuàhà gá nî nacani ini Pedro; ¿ndíá nduá cunî cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nî techuún Cornelio, itá-né yehè, vâchi sàni ndàcàtñuhù-nè nùù nècuàchî ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñâyücàndúá, meru càhàn-nè yehè, xícàn tñuhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndíá cunî cachi) ñà-ndúá nî dàcùnî Dios-nè, te nî cachi Espiritu Ìi xi-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cunî càhàn xi-ní. ²⁰ Ndacuiin-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xi-né. Màsà nacání ini-ní, vâchi yùhù nduú ana nî cana xi-né.

²¹ Ñâyücàndúá, nî nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vâxi nùù Cornelio mà, te nî cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cunî-nsià càhàn xi-nsià. ¿Índú iin chuun nihî-nsià vâxi?

²² Dandu nî cacachi nècuàchìmà:

—Nùù capitán Cornelio vâxi-nsi. Nècuàchî ndàà cuisî ini-xi nduú nècuàchìmà. Chívàha vii-nè tñũñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchî raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel Ìi xí Dios nî cachi xi-né ñà-nî càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xi-né cunini-ne —nî cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nî dàyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nî caquidî nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivî nî naquihin-ne ichî ndacá tñáhà-né xi Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchî ñuu Jope cahvi stná xi Dios, cutnàhà stná-nè xi Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivî ùi nî casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xi tñaha-ne, xi nsidaa stná nècuàchî chícá cutnàhà vâha xi-né, vâchi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nî sàà Pedro meru vehe ma, te nî quee Cornelio, nî casáhù-nè xi nècuàchìmà, nî sàcuin sisi-né nî cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nî ndacani-ne nècuàchìmà, cachi-nè:

—Ndacuiin-ní, vâchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nî quesaha-né ndatnùhù-nè xi nècuàchìmà, te ducán nî cayàha-ne ini vehe, te nî xini Pedro cuàhà gá nêhivî sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nî cachi-nè xi nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsià, sà-ínáhà-nsià nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sàha ley xi-nsi nacuatnahá-nsi xi nêhivî inga ñuu (nahî mii-nsià). Nî coò stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nî cundaà ini nî quida Dios ñà-mà vâha cachi-ndà xi nêhivî inga ñuu ñà-có-xiñhù Dios-nè, te ò nècuàchî siquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñâyücàndúá, na nî cana-nsià

yuhù quixi, cóni càchî á cóo. Vichi duha ni quihin ichi vâxi. Ñâyùcândüá, cunî cundaà ini ndiá ndüá disáhà-xi ni cana-nsia yuhù.

³⁰ Dandu ni cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sâcuàhàn-ndà cùmi quivi, divi hora yohó nahi càhúni ni cuaà ni sandua. Te inihî íá dòquí, te xicán tàhví nùu Dios. Dandu yucán ni ndecunu iin tiàa ni xiní, ndiaha gá nchí sicoto xi-ne. ³¹ Te ni cachi-nè xí: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicán tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natù stná obra xi-ní nùu-yá. ³² Ñâyùcândüá, techuun-ní nêhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; íá-nè vehe inga Simón, iin nêcuàchì dacáhi xí iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmi-nè càhàn-nè xi-ní”. ³³ Ñâyùcândüá, vichi vichi ni dásái razón ñà-quixi-ní. Te vâtùni ni quida-ní ni quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùu Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-ndüá sàni cachi Dios xi-ní —ni cachi Cornelio.

Ñà-ndüá ni cachi Pedro na íá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu ni càhàn Pedro xi nsidaa nêcuàchì-mà, cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndáa ndüá, có-càhichi ini Dios ni-iin nêhivi. ³⁵ Vâchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nêhivi mii-yá, te quidá víi-nè, dandu icúmi-nè ndee vâha-ne nùu-yá, mate nêhivi ndéni ñuu ni cui ni cündütü-nè. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhà-nsiá ñà-ndüá ni cachitnùhu Dios xi raza-nsí Israel, ni dàquésáa-yá iin razón ndiaha nansa nâcündoo vâha-nda nùu-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nêhivi ñuhívi nduú-yá.

Pues ináhà vâha-nsia ñà-ndüá ni cuu, ñà-dihna Juan ni quixi ni càhàn xi nêhivi, te ni quida íi stná-nè nêcuàchì-mà. Daaní, ndè ñuu Galilea ni quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea ni xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhà stná-nsiá nansa ni quida-ya, ni nihí fuerte-yá Espiritu Ìi xí Dios. Ñâyùcândüá, ni xicanuu-ya ni quida-ya milagru ndiaha, ni dândúvâha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vâchi Yuamáni-yá Dios íá xi-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xinduu-nsi, vâchi ni xininùu-nsí nsidaa ñà-ndüá ni quida-ya ladu Judea xi stná ñuu Jerusalén. Dandu ni sahní nêhivi-yá. Nchìca cruz ni chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùni quivi ni natiacu-yá ni quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichí ni ndecunu-ya nùu nêhivi, doco màdi nùu nsidaa-nè. Cóo, cuisì nùu nsiùhù nêcuàchì ni chitnùni ini Dios ndecunu-ya nùu-xí, vâchi divi nsiùhù ni nacàxin-ya cunduu ana cuninùu xi-yá na ní natiacu-yá, dècuèndè ni cutnahá stná-yá xi-nsí ni xixi-nsi (nùu mesa). ⁴² Dandu ni sâcùnaha-nsí nùu-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yá nùu nêhivi, cachi-nsi xi-nè ñà-divi mii-yá ni chitnùni ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nêhivi, nêhivi itiácu, xi nêhivi sàni xihí. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá ni cachitnùhu stná nsidaa nêcuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios sàhana, ni cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vâtùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivi-yá —ni cachi Pedro.

Nansa ni ndèe Espiritu Ìi xí Dios ini anima nêhivi inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte ni quixi Espiritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nêcuàchì (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te ni quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndenihí vâha-ne Dios. Ñâyùcândüá ni ndulocó nêcuàchì raza Judea ni quixi xi Pedro, vâchi ni xini-nè dècuèndè stná nêcuàchì inga raza sàni nihitáhvì Espiritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñâyùcândüá ni cachi Pedro xi nêcuàchì raza-nè xiníndisá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa ni nihitáhvì stná nêcuàchì yohó cucumi-nè Espiritu Ìi xí Dios nahi nsiùhù. Ádi cóo iin cuní cadì xi nùu-nè ñà-cuhii-nè vichi.

⁴⁸ Dandu ni cachi Pedro xi compañeru-nemà ñà-ní ndácùcahan-nè quivi Jesucristu, te quida ìi-nè nêcuàchì sàà mà. Ñâyùcândüá, na ní nsihí ni cuhii nsidaa nêcuàchì-mà, dandu ni sacundahví-nè nùu Pedro ñà-ní cóo chii gá-nè iin ùi gá quivi xi-nè.

11

Ñà-ndüá ni cachi Pedro na ní càna-nè nùu nêcuàchì xiníndisá ndoó ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ni xitiá cuentu nansa ni cuu ni xiníndisá stná nêcuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea ni sàà razón mà, te ñâyùcândüá ni xinitnùhu stná nêcuàchì apóstol xi dava ga nêcuàchì xiníndisá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu ni tnàtuu cuàhà nêcuàchì raza-nè nùu-nè, te ni quesaha-nè xitnùhu-ñanè, ³ cachi-nè:

—¿Índù chuun ni quihitnaha-ní xi nêcuàchì có-nchìcùn ley xi-nda, te ni yâha-ní vehe-ne ni xixi-nsia?

⁴ Dandu ni nacani nsihí Pedro xi nêcuàchì-mà nansa ni cuu, te dohó ni cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope íé xicán tàhví nùu Dios, te ni dâcùnì-yá yuhù ifàha. Ni xiní iin ñà-ndüú nahi dahmà cahnú câcùhun nsi-cùmi punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi ni nua vâxan ndé íé'. ⁶ Indéhe vâhi, te nacání ini, ¿ndiá ndüá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi

nahnú, quisi yùcù, quisi cuàti, xì stná laa. ⁷Dandu nì tiacuí cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì': "Ndacuiin-ní cahni-nísi caxi-ní, Pedro". ⁸Doco nì cachi xi-yá: "Còó, Señor mío, mà túhe caxi ni-iin ña-quini, ni-iin ña-có-ndiá l'ique caxi". ⁹Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xì': "Màsà cachi-ní quini iá-si, vächi Dios nduú yühù, te sàni cachi, iá vii-sí", nì cachi-yà. ¹⁰Ùni xichi nì cáhàn-yà xì' ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tühèhé ndé ié'. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcu-né yühù. ¹²Dandu nì cachi Espíritu Ì xì': "Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchimà cùhùn, doco màdí cachi-ní a ndísá, á coó". Dandu nì saqui iñù compañerù iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuahàn-nsí (ñuu yucán. Te na nì sàà-nsi), nì quihvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-né iin iin ángel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xi-né: "Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴vächi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xi-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivi vehe-ní", nì cachi ángel mà. ¹⁵Daaní, làcà nì quesahì cáhàn xì nèhivi ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xì Dios diqui-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶Dandu nì nsinuu ini nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xi-ndà na nì cachi-yà: "Ñà-ndáà nduá, tècuí nisa quida ì Juan nèhivi, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xì Dios icúmí-nsiá nduhù-nsiá", nì cachi-yà. ¹⁷Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihitáhvi stná-né Espíritu Ì xì Dios nacua nì nihitáhvi ndohó na nì xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini), divi Dios nduú ana nì quida xi ña-jaàn, te sáhámà nì nacani ini chicá vaha màsà cádi nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸Dandu na nì nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vaha ini-né, te nì naquimani-né Dios, cachí-né:

—Pues ñà-ndáà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi ña-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatiú-né vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-né.

Nansa nì xinindisá stná nèhivi ñuu Antioquía

¹⁹Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivi Esteban nì quesaha stná-né quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivi xì Jesús. Ñàyùcànduá, cuahà nècuàchimà nì xitià nihni cuahàn cuahà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndé stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cáhàn stná-né palabra xì Dios, doco xi cuisì nècuàchì raza-né Judea. ²⁰Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xi dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-né ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cáhàn-né xì nèhivi ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹Te cuahà gá nì chindee-yànè, vächi cuahà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-né ichi-yá.

²²Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivi xì Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaajàn. Ñàyùcànduá, nì techuun-né Bernabé cuahàn-né Antioquía. ²³Te na nì sàà-né yucán, yáha ga nì cudii ini-né na nì xini-né ña-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivi yucán. Ñàyùcànduá, nì cáhàn-né xì nècuàchimà ña-siempre Stoho-ndà Señor nì cahvi xi-né. ²⁴Vächi Bernabé mà, vaha ndisa ini-né, vächi chitu anima-né Espíritu Ì xì Dios, te xinindisá fuerte-nèyà. Te cuahà gá stná nèhivi ñuu mà nì tenchicùn xi ichi-yá.

²⁵Dandu nì quihin Bernabé mà ichi cuahàn-né ñuu Tarso nandúcu-né Saulo. Te na nì ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶Daaní, inii iin cuià totoo nì nataka-né xì cuahà nèhivi xì Jesús, nì dàcuahá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivi cachí-né cristianu xì nècuàchì nchicùn ichi Jesús.

²⁷⁻²⁸Daaní, quivi yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchimà nì sàcuiin-né mahì nèhivi natácá mà, te nì dácàhàn Espíritu Ì xì Dios-né, nì cachitnùhu-ne ña-vàxi tnama inicutu ñuhiví. Te ña-ndáà nduá, vächi ducán nì cuu ndisa tiempu xì rey cahnú nani Claudio. ²⁹Ñàyùcànduá, (na nì tiacu) nèhivi (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-né chicá vaha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahvi) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin iin-ne iyuhu según ña-nduá sàà-né cuàha-ne. ³⁰Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchimà, nihí-néà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòà ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tñi stná Pedro

¹Daaní, divi tiempu yucán nì dándacù rey Herodes tñi dava nècuàchì natácá cahvi xì Jesús, ñà-dandohó-tené. ²Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vächi nì dándacù rey mà, te nì sahnì-té nècuàchimà xì espada. ³Dandu nì xini rey mà cudii

ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcàndùá nì nacani ini-te chicá vaha tñii stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndütáchì nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì tñii stná Pedro, te nì sàcündiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xì-né, te cùmi turnu iá nsiquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehè nèhivi-né, (te cui-né). ⁵ Ñàyùcàndùá, yucán iá Pedro, ndiadí-né vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahví xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuu antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivi-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidí naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-né, itníf-te cadena nuhní-né, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tùxìn ndáha ángel mà ñiiin tixi Pedro, nì dàndàcòo-ñané, te nì cachí-né:

—Ndacuiin-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnhá miá. ⁸ Te nì cachí tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiin-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nì quida Pedro ducán, dandu nì cachí tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcàndùá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-né, doco cóni cúndàà ini-né a ndísá ñà-ndàà nduá cuú xi-né, á coó, vachi na ian sání-né quida Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-né nùu ingà-te, dandu nì sàà-né ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-né. Te nì sàà-né ndé nacáhdé-né inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuàhàn-né. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-né, te nì cachí-né:

—Vichi sání cundaà ini, ñà-ndàà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-né nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xi nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nì nacani ini-né sàhámà, dandu cuàhàn-né vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivi sání nataca, xicàn tàhvi-né nùu Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhù-né. Te nì quee iin ñàhà chíi nani Rode vaxi-ña cunini-ña ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchi Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudí ini-ña, cóni nácúná-ña yehè; nì dàyàà-ña nì nansihvià vehe, nì cachitnúha xi nèhivi mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivi yucán, cóni xiníndísá-né, ñàyùcàndùá nì cachí-né xi-ñà:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-ní cachí-ña divi ñà-ndàà nduá.

—Còò —cachí-né—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco inini-né casan yehè, cásàhù ù Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-né jdivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnúhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúnini nècuàchì mà ñà-ndùá cuàhàn-né cachí-né, te nì nacani-ne nansa nì nihè-né nì quee-ne vehecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachí stná-né xì nècuàchì mà (nì cùhùn-né) cachitnúhu stná-né xì Jacobo xì dava ga compañeru-né xiníndísá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-né inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tñuu quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿indù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dàndàcú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátù-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahni-ñáté. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-té.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhi rey mà nèhivi ñuu Tiro xì nèhivi ñuu Sidón. Doco mii-né, cuni-né nàcúndoo vaha-ne xì-té, vachi ndé ñuu-te quixí ñà-itiácú-né ñuu-nèma. Ñàyùcàndùá, nì nihè-né nì nàcúndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchi nùu-té vehe-té, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùu rey mà tixi Blasto mà, (áma nihè-né nàcúndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquín-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà nì sàcòo-té silla cahnú xì-té, ndixí-te sìcoto vachí-né, te nì cáhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchì mà. ²² Dandu yàha ga nì càna fuerte-né, cachí-né:

—jMàdi nèhivi ùin cáhàn! jIin dios nduú ana cáhàn! —cachí-né, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha nì ducùn rey mà iin castigu nì quida ángel xi Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvà-te tñùuhu xi-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxi sindacu ini-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xi Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivi nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihí nì xínu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mánuhù-né.

13

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichi caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natáca cahví xi-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachítnùhu razón xì Dios. Te nècuàchì chicá xíquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-nì nì sahnú xì gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahví nsidaa-né Stoho-ndá Señor, te iníhí stná-nè nùu-yá ndoó dòcò-né, dandu nì cachi Espíritu Ìi xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xì Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyucànduá, nacoo-nsiané nì cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —nì cachi-yá.

³ Ñàyucànduá chicá nì inihí-né, te nì xicán tàhvi stná-nè nùu-yá. Dandu nì chitándòó-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cunduajàn seña ñà-sàni nihì nècuàchimà chuun ndi-aha). Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchimà cuàhàn-né.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyucànduá, nì quihin nècuàchimà ichi cuàhàn-né, vachi sàni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-né. Te nì sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea ía yucán, te nì càn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhá stná Juan xi-né, xinúcuachí nècuàchimà nùu-né. ⁶⁻⁸ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndé nì sàà-nè inga orilla mar ndé ía ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xi iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vachi ducán cachi-né xi tètàtnà dàhàn yucán. Iin tètàtnà Judea nduú stná-te, te càn-nè razón xi Dios, cachi-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè ía nùu iin nècuàchì nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchimà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vachi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càn-nè diqui Bernabé xì Saulo, daquítñùhu-tè nùu nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúnindisá stná-nè ichi Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì cachi stná-ndá Pablo, fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios iní anima-né, ñàyucànduá nì indehé váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachi-né xi-té:

—Ndahví-ní, vachi dandahví uun-ní nèhivi ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te nì-iin ñà-vàha có-cùu iní-ní sàhà-xí, vachi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índú chuun túha guá-ní datúcù-ní nèhivi ñà-màsà cúnchicùn-nè ichi ndacuisi Stoho-ndá Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyucànduá icúmi-ní nihí-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmi-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; nì nduá orá mà cútui ga nùu-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùu témà, te nì nàcuùn trùu dahuan. Ñàyucànduá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítà xi-té cacanuú. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-nduá nì cuu, dandu nì xinindisá stná-nè palabra xi Dios, vachi nì ndulocó-né sàhà ñà-nduá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndá Señor.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía ía ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-né, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga ía ladu Panfilia. Te yucán nì nacoo Juan-né mánuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchimà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía ía ladu Pisidia. Te quivì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcundoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahví nècuàchì xicusahnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ì nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùu Pablo xi Bernabé, cachi-né:

—Nú ía iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vátuni càn-nè vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dánhà ndahà-né ñà-nì cundóó dádi nsidaa-né, te nì cachi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahví stná xi Dios, cunini váha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana cahví nsidaa nèhivi raza-ndá, vachi sàhana nì nacàxin-ya xii-ndá ñà-cunduu-ne nèhivi xí-yá. Te na ndoó xicá ì-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yáné, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nshí-yáné nùu ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuà nì xicanuu-ne yucù dánhà. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yá sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dándañúhù ì-yá nèhivi ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvi-yáné ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nùu xii-ndá mà, vachi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nisa la dècuèndé tiempu nì quesaha Samuel

càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu ni xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nù-né, (te màdi gá juez). Nàyùcàndüá, ni cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né ni sanani Cis. Pues divi nècuàchimà ni dandacú ùi dico cuia nù ñuu-ndà.

²² Daaní, después ni dácúxió Dios nècuàchimà, te ni sàha-ya David chuun dandacuma, vachi dohó nè cachi-yà sàhà-né: “Sàni xini, vaha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudfi gá ini sàhà-né. (Vàchi ináhi) icúmi-né quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndüá cunf’ coo”, ni cachi Dios. ²³ Dandu ni quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xi nècuàchimà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Nàyùcàndüá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduu ana ndiaha ma ni chitnúni ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñaha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu diha Juan ni quixi ni càhàn sàhù xi nsidaa nècuàchi raza-ndà Israel sàhà-ñá ni cùu-né arrepentir, te cuhiì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihì vida xi Juan ñuhivi yohó, dandu ni càhàn-né xi nèhivi, cachi-né: “¿Ana nduu yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdi mii-yá nduí. Doco después na sání yáhi, dandisá vaxi ana nduu mii-yá. Vachi yùhù, ni có-nàtù cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, ni cachi Juan.

²⁶ Ni cúnini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchi nduu descendencia xi xii-ndà Abraham, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchi dava ga cahvi stná xi Dios, vachi nùu mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñáni. ²⁷ Vachi nècuàchi ndoo ñuu Jerusalén, xi stná tè-xícusahnú nù-né yucán, cóni cundáa ini-né ana nduu Jesús, ni cóni cundáa stná ini-né ñà-ndüá cunf’ cachi tutu ìi, mate divi nduá cahvi-né cada quivi descansu, te divi nduu stná tutu ndé ni cachitnúhu profeta sàhaha ñà-icúmi nèhivi cahni-néyá. Te divi ducán ndisa ni cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, ni dáyaha-tèyá ndahà nèhivi cahni xi-yá. ²⁸ Mate cóo ni-iin falta xi-ya, doco ni xicàn-te nùu Pilatu ñà-cui-yá.

²⁹ Nàyùcàndüá, divi ducán ni cuu nacua ni cachitnúhu tutu ìi icúmi cuu xi-yá, ni dandohó-teyá, (te ni xihì-yà). Dandu ni nanihi nèhivi cuerpu xi-ya nùu cruz, te ni chin-duhu-néyá ini cueva. ³⁰ Doco después ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùu nècuàchi ladu Galilea ni quixi xi-yá ndé ñuu Jerusalén. Caní quivi ni ndecunu-ya ducán, te nèhivi ni xini xi-yá, testigu xinduu-ne, nacání-né xi nèhivi sàhà-yá.

³²⁻³³ Nàyùcàndüá, nsiùhù, cachitnúhu-nsi xi-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua ni quida Dios xi xii-ndà comprometer ñà-icúmi-yá danatiácú-yá Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchi nduu descendencia xi xii-ndà mà. Vachi dohó cachi Dios nùu alabanza ìi, divi alabanza ùi ndé cachi-yá: “Mii-ní, Dèhemani nduu-ní. Sà-itiácú-ní vichi ni quide”. ³⁴ Daaní, iá gá más ñà-ndüá ni cachi Dios sàhà-ñá cundáa ini-ndà cuàhàn-yà danatiácú-yá Jesús, te mà cufi gá-yá, ni mà tèhi cuerpu xi-ya, vachi dohó ni cachi stná Yuamáni-yá xi-yá: “Nacua ni cachi xi David ñà-seguru icúmi cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmi quida stná xi mii-ní”, ni cachi-yà sàhaha.

³⁵ Nàyùcàndüá, nùu inga alabanza ìi iá ndé ni càhàn David xi Dios, te dohó ni cachi-né: “Mà cuàhà-ní tèhi ana ìi xi-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndáa nduá, ni quida vii David mà xi nèhivi ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua ni cachi Dios xi-né, doco ni xihì-né, te ni ndùxin-ne ndé ni ndùxin xii-né, dandu ni tnàni iquicúñù-né ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, cóo. Cóni tnàni iquicúñù-yá, vachi ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios.

³⁸ Nàyùcàndüá, ni cúnahá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátuni ndutu cuàchi-nda, ñáni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés cóo nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú ni cúnindisá-ndá Jesús, dandisá, vátuni, vachi nsidaa ana xinindisá xi-yá, seguru ndoo nsihì cuàchi-ne. ⁴⁰ Nàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúu xí-nsiá nacua ni cachi nècuàchi sàhaha ndé ni cachi-né:

⁴¹ Cundehè váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchi ini-xi, vachi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúnindisá-nsiá, mate claru ni cachitnúhu nèhivi xi-nsiá, te sàhámà cuisì icúmi-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán ni cachi Dios —cachi Pablo.

Nansa ni càhàn Pablo xi cuàhà gá más nèhivi ñuu Antioquia iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní queue-ne xi compañeru-né veheñùhu ma, dandu ni sacundahví nèhivi cuàhà mà nùu-né àma nácáni gá-né xi nècuàchimà palabra yucán inga quivi descansu.

⁴³ Nàyùcàndüá, na ní nsihì ni nacutià nsidaa nècuàchimà veheñùhu ma, dandu ni tenchicùn cuàhà-né Pablo xi Bernabé, xinduu-ne nècuàchi raza Judea, te xinduu stná-né nècuàchi inga raza ni yaha ndé religión Judea mà ñà-cahvi stná-né Dios. Dandu Pablo xi Bernabé, ni càhàn-né xi nsidaa nècuàchimà ñà-iin-ni ni cúnchicùn-né ichi-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, ni yàhà unà quivi, dandu ni nataca tu nèhivi, te làcà iyuhu-né ni cumani cunduu nsidanicuú nèhivi ñuu mà ni nataca ñà-cunini-ne palabra ìi xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchi raza Judea mà, na ní xini-né ñà-cuàhà guá nècuàchi inga raza sàni nataca, dandu ni

cumbidia ini-nè, te ni càhàn ùhí-nè diquì ñà-ndúá ni cachi Pablo; quini ga ni càhàn-nè sàhà (palabra li mà). ⁴⁶ Doco Pablo xi Bernabé, cóni yúhí-nè; ni naxiconihí-né nùu nècuàchímà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá ni nihítáhví-nsiá cunini-nsia palabra li xí Dios, doco vichi sàni cahíchi iní-nsia palabra mà, na ian có-cùní-nsiá natùu-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyücandúá icúmí-nsí càhàn-nsí razón mà xi nèhivi inga raza yohó. ⁴⁷ Váchi ducán ni sácúna-há-nsí nùu Stoho-ndá Dios quida-nsi, vâchi dohó ni cachi-yâ (xi Jesús):

Sàni sâhi mii-ní chuun ñà-danát-nùu-ní ini anima nèhivi nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivi ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhiví, ni cachi Dios.

Ducán ni cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi ni inini nsidaa nècuàchi inga raza mà, dandu yâha ga ni cudíi ini-nè; palabra vâha ndisa nduá yohó, ni cachi-nè. Dandu ni xinindisá cuàhà nèhivi mà palabra xi-ya, divi nècuàchi ni chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán ni xitiá palabra xi Stoho-ndá Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchi raza Judea (cò-xinindisámá), ni dàquít-nùhu-ne nùu ñahá cuicá sàhàn veheñùhu mà, xi nùu stná nècuàchi idónuu nùu ñuu mà, te ni nihí-né ni ndulocó nsidaa nècuàchímà ni quida-ne. Ñàyücandúá, ni cucuahà sàhà Pablo xi Bernabé, dècuèndè fuerza ni catavà-ñánè ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu ni catù-né sàhà-né ñà-ní cóyo yacá ni tnia ñuu mà, te (seña nduámá ñà-icúmí nècuàchi ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, ni quihin Pablo xi Bernabé ichi cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchi xinindisá ni candòo ñuu Antioquíá mà, cuàhà gá ni cudíi ini-nè (sàhà fe xi-ne), te ni chitu stná anima-nè Espíritu li xí Dios.

14

Ñà-ndúá ni caquida Pablo xi Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, ni sàà Pablo xi Bernabé ñuu Iconio, te ni quíhvi-ne veheñùhu xi nècuàchi raza-nè Judea ni càhàn-nè sàhù. Ñàyücandúá, cuàhà nèhivi raza-nè ndoó yucán ni xinindisá stná-nè, xi cuàhà stná nècuàchi raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchi raza Judea cóni xinindisámá, ni dacá-né dìni nècuàchi ñuu-nè mà. Ñàyücandúá, cóni cùú gá ini nècuàchi ñuu mà sàhà compañeru-nè xinindisá. ³ Doco Pablo xi Bernabé, caní quiví ni sandoo-ne yucán, te cuàhà gá ni càhàn vate-né xi nèhivi; cóni yúhí-nè, vâchi ni cundee ini-nè Stoho-ndá Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, ni chindee-yánè, te ni quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivi divi ñà-ndáá nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco ni tãhndé dava nècuàchi ñuu mà. Dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi raza Judea, te dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi apóstol. ⁵ Dandu ni nacuatnahá nècuàchi raza Judea mà xi dava ga nècuàchi ñuu mà, xi stná tè-xidandacú, te vâxi nsidaa-né carrera ñà-cùní-nè quida quini-ne xi Pablo xi Bernabé, cuní-nè cahní-né nècuàchímà xi yùu. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchímà, ni xinitnùhu-ne ñà-vâxi nsidaa nèhivi mà, te ni xinudéhè-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé ía ñuu Litra xi ñuu Derbe xi ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne ni càhàn-nè xi nèhivi ñà-ndúú razón ndiaha.

Nansa ni caquida nèhivi siúmí ñuu Litra, ni cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchímà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Litra mà nisa la iin tiàa kuhí sàhà-xí, vâchi ducán ni quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn íá-nè; mà cùu caca-ne. ⁹ Doco (iin quiví) na càhàn Pablo, dandu ni inini stná nècuàchi mà. Te na ní indehè vâha Pablo-nè, ni cundaà ini-nè xinindisá vâha nècuàchímà, te sàhámà mà ùhí nduvâha-ne. ¹⁰ Ñàyücandúá, ni càhàn ndee Pablo xi-nè, cachi-nè:

—Ndacuiín-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha ni ndacuiín nècuàchímà, te ni quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivi cuàhà yucán ñà-ndúá ni quida Pablo, ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndá xínduu nècuàchi yohó, te ni nuu-ne ñuhiví yohó ni nanduu-ne tiàa! —ni cachi nècuàchímà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchi siúmí mà nduú yùu yócó nani) Júpiter, ñàyücandúá ducán ni cachi-nè xi Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyücandúá, divi ducán ni cachi-nè xi Pablo, vâchi chicá càhàn Pablo nùu Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa la stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé ía vèha orilla ñuu mà. Ñàyücandúá, vèha cuàhàn tèmà xi cuàhà nèhivi, te ndacá stná-te idunsiquí ni nducutu xi ita, cuàhàn-te cahní-tésí cunduu-si promesa nùu Pablo xi Bernabé ni cùf. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchímà sàhájàn, dandu ni dàcuàchí-né orilla sicoto xi-ne (ñà-ní cuduchi guá ini-nè), te ni dàyáà-nè ni quíhvi-ne mahí nèhivi cuàhà yucán, te ni càna ndee-né xi nècuàchímà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xi-nsí ducán, vâchi iin-ni xínduu stná-nsi nèhivi úun nahi mii-nsiá. Te divi vâxi-nsi cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-ndiá icá-nsiá nacoo-nsia yùu yócó

yohó, vâchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsià Dios ía nicanicuahàn, vâchi cuisì mii-yá ni quidavâha xi ansivi xi ñuhù íchí, xi mar, xi nsidaa gá ñà-íá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu ni yâha xi-nda ni sâha-ya ñèhiví lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sâha-yândó ñà-cundaà ini-ndà nansa ía-yâ, vâchi màni gá quidá-yá xi-ndà, dacuún-yá dàvi sâhà-ñà cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudüi cuahà ini-ndà —ni cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán ni cachi-nè xi ñèhiví cuahà mà, ùhì ni sadi-nè nùù nècuàchìmà ñà-màsà càhni-nè idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xi ñuu Iconio, ni quixi stná-nè ñuu Listra mà, te ni dàquínùhu-ne nùù ñèhiví ñuu mà. Ñâyücàndüà, ni cacani yuu nècuàchìmà Pablo, ni sahnì-ñánè ni cahan-né. Dandu ñuhú ñihni-ne nècuàchìmà cuahàn-nè iladu ñuu mà, te yucán ni nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndisá ndé indúhu-né, dandu ni ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quìvi cutnâhâ-né xi Bernabé ni quihin-ne ichi cuahàn-nè chicá nùù-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán ni càhàn stná-nè xi ñèhiví ñà-ndüù razón ndiaha xí Dios. Ñâyücàndüà, cuahà nècuàchìmà ni xiníndisá stná, te ni dàcuahâ-né palabra xi-ya.

Daaní, ni quihin tu Pablo xi Bernabé ichi mànuhù-né, ni nayâha-ne ñuu Listra xi ñuu Iconio, te ni nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé ni nayâha-nemà ni nacuahandee ini-nè ñèhiví xiníndisá, cachi-nè xi nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúníndisá vâha-ne, te quidandee stná ini-nè, vâchi cuahà vida ícúmi yâha nsidaa ñèhiví cuní sâà ñuhiví ìi xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà ni quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnú cunduu ana codonù nùù ñèhiví xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar ni xicàn tàhvi cuahâ-né nùù Dios, te ni inihii stná-nè. Dandu Pablo xi Bernabé, ni cachi-nè xi nsidaa nècuàchì xiníndisá-má:

—Yohó ni ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vâchi divi-ya nduú ana sàxiníndisâ-nsiá vichi —ni cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía ía ladu Siria

²⁴ Daaní, ni nayâha-ne ladu Pisidia, xi ladu Panfilia, ²⁵ te ni nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán ni càhàn stná-nè xi ñèhiví ñà-ndüù razón ndiaha xí Dios. Dandu ni yâha-ne chicá ninù dècuèndé ñuu Atalia; ²⁶ te yucán ni quècoyo-ne iin barcu, ni yâha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vâchi divi yucán nduú ñuu ndé ni cachi ñèhiví xi-né ñà-ni cùhùn-ne chuun xi Dios, te ni cúcúmi-né cuahà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xinu vii chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà ni dànátacá tnahâ-né xi nsidaa nècuàchì xiníndisá, te ni nacani nsihì-ne xi nècuàchìmà nansa ni chindee Dios-nè, te ni sâhatahvì-yá ni xiníndisá stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quiví ni ndòo Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnâhâ-né xi dava ga nècuàchì nchicùn ichi-yá.

15

Ñà-ndüà ni ndatnuhu ñèhiví xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán ni casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te ni quesaha-né dacuahâ-né ñèhiví xiníndisá, te dohó ni cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xi Dios icà-nsiá, vâchi nú cóo, còò salvación xi-nsia, vâchi ñà-jaàn nduú estilu ni nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xi Bernabé, cuahà gá ni cuahâ-nè xi nècuàchìmà, te ni cuahnú chuun mà. Ñâyücàndüà, ndüi-nè ni caquee-ne nombradu xi itnii gá ñèhiví ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xi nècuàchì apóstol xi stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sâhà chuun mà.

³ Ñâyücàndüà, ñèhiví xí Jesús ñuu Antioquía yucán, ni sândaca ichi tnahâ-né, te cuahàn nècuàchì nombradu mà. Ni yâha-ne ñuu Fenicia, xi ñuu Samaria, te yucán ni càhàn stná-nè xi ñèhiví xí Jesús, ni nacani-ne nansa ni quihvi cuahà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñâyücàndüà, cuahà gá ni cudüi ini nècuàchì iníni mà.

⁴ Daaní, na ní sâà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu ni casâhú stnahâ-né xi nècuàchì apóstol xi nècuàchì sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná ñèhiví xí Jesús. Te ni nacani-ne nsidaa ñà-ndüà ni quida-ne, xi nansa ni chindee Dios-nè sâhà chuun ni sâhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndisá stná ichi-yá, ni ndacuita-ne, te ni cachi-nè:

—Nsidaa tiâa inga raza mà, xiñuhu màcütuu stná seña xí Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-ni chivâha-ne ley sânahe xí Moisés —ni cachi-nè.

⁶ Ñâyücàndüà, ni nataca càntúu nsidaa nècuàchì apóstol, xi nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te ni ndatnuhu-né sâhà chuun mà. ⁷ Cuahà gá ni càhàn-nè; dandu ni ndacuiin Pedro, te ni cachi-nè:

—Sà-ínahá-nsiâ nansa ni quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñáni. Nùu tàcá-ndà ni cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xi nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindisá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ínahá-yà nansa íá anima nsidanicuú nèhivì, ñàyùcàndüá ni quida-ya xi nècuàchì mà nacua ni quida stná-yà xi ndohó daa, ni sàhatahvi stná-yànè Espiritu Ìì. Dandu ni cundaà ini-ndà, stná nècuàchì mà sàni ndee vaha nùu-yà. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndenihì vaha-ya ndohó xi stná mii-né, ñàyùcàndüá ni nsida ndoo stná-yà cuàchì anima-nè na ni xinindisá-né. ¹⁰ Doco vichi jíndù cheun có-ndóo ini-nsiá xi ñà-ndüá ni quida Dios, te cachí-nsiá xi nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sàhaha mà, vachi nahi yugu vee nduá? Ni mii-nda, te ni xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còo, (ni mà càcu stná-ndà sàhà ley mà), vachi xinindisá-ndá ñà-sàhà cui si gracia xi Stoho-ndá Jesucristu icúmi càcu anima-ndá, te divi ducán stná xi nècuàchì inga raza mà, sàhà cui si gracia xi-ya càcu stná-nè —ni cachì Pedro.

¹² Daaní, dadí uun ni nàcùndoo nèhivì cuàhà mà, dandu ni nacani stná Bernabé xi Pablo ñà-ndiaha guá ni quida Dios na ní xicanuu-ne mahi nèhivì inga raza, te ni chindee-yànè ni quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, ni nsihi ni cacahàn nècuàchì mà, dandu ni càhàn stná Jacobo, cachì-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-ndüá cuàhàn cachì, ñáni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xi-ndà nansa ni quida Dios (sà-íá tiempu), ni indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te ni quesaha-yá ni nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachì stná libru ni tiaa nècuàchì profeta sàhaha, vachi dohó cachì iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachì-yà): “Ícúmi naxicocufin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xi David, vachi cuàhà tñundohò sàni yàha-ne; doco ndiaha mání icúmi-nè nàcùndovì-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmi raza David mà nanihitáhvi sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmi stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivì, vachi nèhivì-xí xínduu stná-nè”.

¹⁸ Ducán ni cachì Stoho-ndá Señor, vachi dècuèndè chícá sàhaha sàni cachitnùhu-ya ñà-ducán icúmi cuu.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, yùhù cachì xi-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquihvi ichi Dios: chícá vaha màsà cuàhachuún gá-ndànè xi ley sàhaha mà. ²⁰ Chícá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùu-né, te cachì-ndà xi-né ñà-mà váha caxi-ndà comida ni sàcùndoo nùu yùu yócò, vachi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xi ni-iin nèhivì cóni nándàhà xi-ndà. Ni màsà càxi-nda cuñu quisi ducuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxí stná-ndà nùu. ²¹ (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vachi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàhaha ndoo cuàhà tiaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-néà ndé natácá-né veheñuhu —ni cachì Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chícá ni ndatnuhu nècuàchì apóstol, xi nècuàchì sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús, te ni nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu mà ñà-cutnahá-né xi Pablo xi Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquia, cunihì-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì ni caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachì tutu mà: “Nsihùhù tè-icúmi chuun nùu Jesús, xi stná nècuàchì sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivì xí mii-yá, càsàhù-nsi xi mii-nsiá nècuàchì ñani-nsi inga raza ndoo ñuu Antioquia xi ladu Siria xi ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsi ni sàhàn dava compañeru-nsi yucán ndé ndoo-nsiá, te ni dãnácáni ini-né mii-nsiá ñà-ni cachì-né ñà-fuerza màcòo seña xi Dios ìcà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhaha, ni cachì-né. Ñàyùcàndüá ni ndulocó-nsiá ni quida-ne. Doco màdi nùu nsihùhù ni ndácú núu-né ñà-dàcuàhà-né ducán, còo. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn ndüá iin-ni ni ndatnuhu váha nsidaa-nsi, te ni cachì-nsi chícá vaha nacàxin-nsi iin ùi nèhivì cutnahá xi ñani màni-ndà Bernabé xi Pablo sàà ndé ndoo-nsiá. ²⁶ Vachi sà-ínahá-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndá Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè ni cúí. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsí, te cutnahá stná-né xi Judas xi Silas casaà ndé ndoo-nsiá ñà-dà-cachitnùhu nsidaa-né nansa íá ñà-ndüá ni ndatnuhu-nsi. ²⁸ Vachi cachì Espiritu Ìì xi Dios, te cachì stná nsihùhù, chícá vaha màsà dándácú-nsí ñà-chivàha-nsia cuàhà ñàha, cui si iin ùi ley nduá chícá xiñuhu, divi ñà-yohó: ²⁹ ñà-màsà càxi-nda ñà-ndüá ni sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxí-ndá nùu; ni màsà càxi-nda cuñu quisi ni sàhnà uun; te ni-iin nèhivì, màsà càhàn-nè xi ana cóni nándàhà xi-né. Cunaha-nsiá, nú ni chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Ni cúcuéé ni-nsia”. Ducán cachì tutu mà.

³⁰ Ñàyùcàndüá, ni techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquia. Te na ní casaà-nè yucán, ni dãnátácá tnahá-né xi nsidaa nècuàchì xinindisá-xí-yá, te ni quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi ni cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá ni cudii ini-né, vachi cuàhà gá ni chindee razón mà mii-né. ³² Dandu,

Judas xì Silas, nì càhàn stnà-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nêhivì xì Jesús ndoó yucán, vâchi nduú stnâ-nè profeta cachitnûhu razón xì Dios. Ñâyücândüá chicá nì sàà nêcuâchimâ nì sâcûnihnu vâha ndisa ini-nè mii-yâ.

³³ Daaní, yucán nì candòo Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquiündèè stnahâ-né, te nì naquimanì vâha stnahâ-né, cuâhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndòo chii gâ-nè yucán. Stnâ Pablo xì Bernabé, nì candòo stnâ-nè yucán. Ñâyücândüá, mii-né xì cuâhâ gâ stnâ-né, iin-nì nì chinaha stnahâ-né ñà-ndüú palabra xì Stoho-ndâ Señor, te nì càhàn-nè xì nêhivì ñà-ndüú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuâhàn-nè ñà-ùì cacanu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñin-ndâ nsidaa ñuu ndé nì sâhàn-ndâ nì càhàn-ndâ palabra xì Stoho-ndâ Señor, te nâcòtò-ndâ ñanitnaha-nda cahvi xì-yâ ñuu yucán sâhâ ñà-cundaâ ini-ndâ nansa nihí-né cuâhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahâ stnâ-nè xì Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cóni cuní-nè, vâchi tuxí íni-nè, mà vâha cundaca-ne nêcuâchimâ cùhùn, vâchi na ní sâhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacao nihni nêcuâchimâ-né màndixi-ne, cóni sâhàn gâ-nè chii gá nù-xì quida-ne chuun mà. ³⁹ Ñâyücândüá, nì cuââ Pablo xì Bernabé sâhâ chuun mà; mànicúì cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sâà-nè nì tâhndè dava-ne. Sâhâmâ nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuâhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahâ-né cùhùn. Dandu nêcuâchi hermanu ndoó yucán, nì xicân tâhvi-né nùú Dios sâhâ nêcuâchimâ ñà-nì chindéé gracia xì-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñâyücândüá, nì quihin-ne ichì cuâhàn-nè, ⁴¹ nì nacâhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nêhivì cahvi xì Jesús nì nacuahandee ini-nè nêcuâchimâ.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnahâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaâ Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nêcuâchi chii nchícùn stnâ ichì Jesús nani Timoteo. Dêhe iin nêcuâchi ñahâ raza Judea nduú-né. Te cahvi stnâ dihi-némâ mii-yâ. Doco yua-né, iin nêcuâchi raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidâ víi ndisa-ne, cachi nsidaa nêhivì xì Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nêcuâchimâ cuní Pablo cutnahâ stnâ xì-né cùhùn. Ñâyücândüá, nì saca-ne nêcuâchimâ nì chicoo-ne seña xì raza-nè Judea icâ-né sâhâ màsâ cúdúchí ini nêcuâchi raza-nè ndoó ladu yucán, vâchi nsidaa nêcuâchimâ, inahâ-nè ñà-iin nêhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuâhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacâhin-ne, nì càhàn-nè xì nêhivì xì Jesús, nì cachitnûhu-ne ñà-ndüá icúmí-nè chivâha-ne nacua nì sâcûnaha-né nùú nêcuâchi apóstol xì dava ga nêcuâchi sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñâyücândüá, nì nacuahandee ini nsidaa nêcuâchi cahvi xì Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahâ gâ stnâ-nè.

Nansa nì dâcuní Dios Pablo seña xì-ya, te nì xini-nè iin iin nêcuâchi ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dândâcú Espíritu ñì xì Dios nùú-né ñà-màsâ cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñâyücândüá, nì yâha-ne ndè chicá nùú-xì cuâhàn-nè, te nì nacâhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sâà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuní-nè nâcâhnde-nè sâà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sâha Espíritu ñì xì Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñâyücândüá, nì yâha ndaâ-nè inii ladu Misia, te nì sâà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuu nì dâcuní Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiâa ñuu mà, cachi-nè: “Nahâ-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsihùhù”, cachi-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sâni Pablo ducán, ñâyücândüá vichì duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stnâ yùhù, vâchi sâni cundaâ ini-nsì, Dios nduú ana techúún-xì-nsì cùhùn-nsì cachitnûhu-nsì xì nêhivì ladu mà ñà-ndüú razón ndiaha xì-yâ.

Nansa nì tàvâ Dios Pablo xì Silas vehecâa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuâhàn-nu ñà-yâha-nù mar. Te nì yâha ndaâ-nsi dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sâà-nsi ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuâhàn-nsi chicá nùú-xì dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá sahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuâhâ stnâ nêcuâchi Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sâà-nsi nì sandoo chii-nsì itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sâà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuâhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natácâ itnii nêhivì xicân tâhvi nùú Dios. Ñâyücândüá, nì sâà-nsi yucán, nì sâcúndoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xì Dios nì inini nêcuâchi ñahâ nì casaâ stnâ yucán.

14 Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sicoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyücándüá na ní cãhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá ni chindee Dios-nè ñà-ni inini vaha-ne ini anima-nè, te ni xinindisá stná-nè palabra mà. 15 Dandu ni cuhii stná-nè, mii-né xi nèhivi vehe-ne. Te después ni cãhàn-nè xi-nsí ni sacundahvi-nè nùu-nsí, cachi-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchi nihnú vaha ndisa ini xi Jesús nduí, dandu yaha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —ni cachi-nè.

Te vátuni ni cundee-né ni candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

16 Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xicàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu ni ndacùhun tnahá-nsí xi iin ñahà chii inácaá iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachi-ña suerte xi-nda. Ñàyücándüá, tiàa xidandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn nihí-té ñà-tùha-ñà cachi-ña suerte xi nèhivi. 17 Pues divi ñahà chii mà ni quesaha-ñá ni tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachi-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchi xinúcuáchi nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xi-nda nansa iá ichi ndé càcu anima-nda —ni cachi-ña.

18 Pues nsiquívi ni quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyücándüá, ni nacuíco-né yàtà-né ni cãhàn-nè xi ñà-malu iá inì-ña, cachi-nè:

—Ndácùcáhn quivì Jesucristu, te dandacú nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuàhàn.

Dandu vichi duha ni quee ñà-malu cuàhàn.

19 Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, ni cundaà inì-te ñà-mà níhi gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyücándüá, ni catnii-tè Pablo xi Silas, te ni ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoo nècuàchi dandacú. 20 Te yucán ni dàtnátuu-téné nùu nècuàchi nsidándáa sàhà chuun, te ni cachi-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntò-te nècuàchi ñuu-nda.

21 Díin estilu chináhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisu chivàha-ndañá, vachi nècuàchi romanu nduu-nda.

22 Dandu nèhivi cuàhà itá yatni yucán, ni xidá stná ini-nè, ñàyücándüá ni dándacú juez mà ñà-tavà-té sicoto xi ndúí-nè, te canì-tèné xi vara. 23 Te na ní nsihi ni sahnì cuif-tené xi vara, dandu ni dàquécuyo-téné vehecàa, te ni chinaha-té nècuàchi ndiáa yucán ñà-ni cúndiáfi vaha nècuàchìmà. 24 Ñàyücándüá, ni dayáha-ne nècuàchìmà ndé chicá inì-xi vehecàa ma, te ni dàquécuyo-ne sàhà nècuàchìmà mahi iin yutnù cahnù.

25 Daaní, nahi dava ñuu ndoo-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te iníni stná tè-xíndiadi gá mà. 26 Dandu nanáa ni tnaà fuerte sàstnùhù, te ni ndoyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan ni xichí stná. Ñàyücándüá ni nuna nsihi yehè, te ni dàñà tnahá nsihi cadena nuhní tè-ndiádi mà. 27 Dandu ni nsiicùhnù ini nècuàchi ndiáa mà, te ni xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyücándüá ni tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahni-né mii-né ni cuí, vachi ni tuxi ini-nè sàni caquee nsihi tè-ndiádi mà. 28 Doco ni ndáhi ndee Pablo, cachi-nè:

—¡Màsà quidá quíni-ní xi míi-ní, vachi ndoo nsihi-nsí!

29 Dandu nècuàchìmà, ni xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te ni quihvi-ne ndé ini vehecàa ma, ndé quidí cuisí-né, te ni sàcuìin sisi-né nùu Pablo xi nùu Silas. 30 Dandu ni tavà-ñánè fuera, te ni cachi-nè:

—Señores, cachi-nsiá xi', ¿ndiá nduá quide, te càcu animé?!

31 Dandu ni naxiconihí Pablo xi Silas nùu-né, cachi-nè:

—Cuisi cunindisa-ní Stoho-nda Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivi vehe-ní.

32 Dandu ni cãhàn-nè xi nècuàchìmà ñà-nduú palabra xi Stoho-nda Señor, te ni inini vaha-ne, mii-né, xi nsidaa stná nèhivi vehe-ne. 33 Daaní, divi hora ñuu mà ni saca-ñané cuàhàn-nè xi nècuàchìmà ni nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé ni ducùn. Daaní, vichi duha ni cuhii-né xi stná nèhivi vehe-ne. 34 Dandu ni saca-ñané ni nana-ne ni nansihvi-ne vehe-ne, ni sàha-ñané ñà-ni xixi-ne, cudí ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudí stná ini nsidaa nèhivi ndoo vehe-nemà.

35 Daaní, na ní tñuunù inga quivì, dandu ni techuún juez itnii policía cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vátuni dàñà Pablo xi Silas. 36 Ñàyücándüá, nècuàchi ndiáa xi vehecàa ma, ducán ni cachitnùhu-ne xi Pablo, cachi-nè:

—Sàni dándacú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachi-nè. Ñàyücándüá, màsà nacáni gá inì-nsia, vachi vátuni quee-nsia cùhùn-nsiá —ni cachi-nè.

37 Doco Pablo, ni cachi-nè xi policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchi romanu nduú stná-nsi. Doco ni ñàhnì cuif-nsi nùu nsidaa nèhivi, te ni còò stná justicia ni ía sàhà-nsí na ní sàcúndiadi-nsi yohó. Sàháyücándüá, mà candisá-nsí quee dèhé-nsi. Cuni-nsi ni cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —ni cachi Pablo.

³⁸ Dandu ni sàhàn policia mà ni cachtinùhu-tè xì juez ñà-ndúá ni cachi Pablo. Ñâyücandúá, ni yuhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchi romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te iá stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu ni quixi juez mà, te vivíi-ni ní càhàn-nè xì nècuàchìmà, ni tava-ñánè, te ni sacundahví-nè nuù nècuàchìmà ñà-ni quèè-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñâyücandúá, na sàni quèe-ne vehècàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, ni nàcòtò-nè nsidaa nèhivi iin-ni cahví xì Jesús, ni nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè.

17

Nansa ni cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, ni yàha-ne ñuu Anfípòlis xì ñuu Apolonia, te ni sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñuhu xì nècuàchi raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñuhu xì nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñâyücandúá ùni semana cada quivi descansu ni sàhàn-nè veheñuhu yucán, ni càhàn-nè sàhù xì nècuàchi natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá' ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání ni dàcùhàh-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñâyücandúá, ni xinindisá dava nècuàchìmà, te ni tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xinduu nècuàchi raza griegu ináhá stná íá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchi ñahà xí-idònnùu ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xinindisá-te palabra mà, vàchi ni cacumbidia ini-te sàhà Pablo. Ñâyücandúá, ni saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xixín, te ni nacana gà-te nèhivi cuàhà, te ni quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; ni sàà-te ndè vehe Jasón, ni caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xì Silas, vàchi cuni-te tava-ténè fuerza, te quida-ténè entregar ndahà nèhivi cuàhà mà. ⁶ Doco cóni ndàcùhun-téné. Ñâyücandúá, ni tava-té Jasón xì iin ùi gà stná nècuàchi xinindisá-xí-yà. Te ñuhú níhni-tené ni sàà-te nuù tè-xicusahnú nuù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndá yohó sàni quesaa nècuàchi quidá tóntó xì nèhivi inicutu ñuhívi. ⁷ Te Jasón yohó, ni dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndulócò-nè sàhà ñà-ndúá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè íá inga rey chicá cusahnú nani Jesús.

⁸ Ducan ni cachi tèmà xì nècuàchi ñuu mà. Ñâyücandúá cuàhà gá ni ndulócò tè-xicusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te ni dandacú-te ñà-fuerza ni dàquihvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu ni cadaña-né.

Ñà-ndúá ni quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivi xì Jesús ndoó yucán, ñuu ni tava déhé-nè Pablo xì Silas ni sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, ni sàhàn stná-nè veheñuhu xì nècuàchi raza Judea. ¹¹ Te nèhivi veheñuhu yucán, chicá ni nacani vii ini-nè nuù nècuàchi ñuu Tesalónica, vàchi xì nsidaa voluntad xi-ne ni inini vaha-ne palabra ì xí Dios. Nsiquívi ni nanducu vaha-ne nuù tutu ì ñà-cúní-nè cundaà ini-nè a ndisá ñà-ndáa nduá cachí Pablo, á cóo. ¹² Ñâyücandúá, cuàhà nècuàchi raza Judea ni xinindisá, te cuàhà stná nècuàchi ñahà raza griegu xí-idònnùu, xì cuàhà stná nècuàchi tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, ni xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñâyücandúá, ni sàà stná-te ñuu Berea mà, te ni dacá stná-te dinì nèhivi ñuu mà, ni dànacuidà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñâyücandúá, nècuàchi cahvi xì Jesús, vichi vichi ni dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèè-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchi ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnàhà-né ni sàà ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, ni sàcùnaha-né cachí-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé íá Pablo.

Ñà-ndúá ni cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchi xicusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te ni xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivi ñuu mà. Te ni cuduchi cuàhà ini-nè sàhámà, ñâyücandúá, itnii xichi ni sàhàn-nè veheñuhu xì nècuàchi raza-nè Judea yucán, te ni càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná nècuàchi inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nisa sàhàn stná-nè yàhvi, ni càhàn-nè xì nsidaa nècuàchi ndàcùhun naha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchicùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, ni ndacùhun stnahá-te xi-né, te ni xicàn tnùhù stnahá-te nuù-né. Ñâyücandúá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíá nduá cachí guá tè-jaàn xi-ndá?

Te ni cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchi inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán ni cachi-te, vâchi iníni-te cãhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà.¹⁹ Dandu ni saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xicusahnú nùù ñuu mà. Te yucán ni ndacàtnùhù témà nùù-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñùhù sàà dacuaha-guá-ní nèhivi? ²⁰ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi cãhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcàndüà cuní-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-ndüà cãhàn guá-ní jaàn —ni cachi-te. ²¹ Vâchi nsidaa nècuàchi ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchi inga ñuu ndoó yucán, chícá cudí ini-né cunitnùhu-ne, te ò cachi-né sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndüà, ni sàcùnì Pablo nùù nècuàchi sàni nataca lugar nani Areópago mà, te ni cachi-né:

—Mii-nsià nècuàchi ñuu Atenas yohó, sàni cundaà ini, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsià. ²³ Vâchi na xicánú yohó ni xini itá cuàhà ñà-ndüà cahvi-nsiá; te ni xini stná yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñùhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ináhá-nsiá Dios mà, te quidáñùhù-nsiáyà, doco yuhù cuàhin cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yà.

²⁴ Mii-yá ndüà ana dandacu-xi nùù nsivi xi sàhà ñuhiví, vâchi mii-yá ni quidayucun xán xi nsidaa stná ñà-iá núà. Ñàyùcàndüà, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivi ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vâchi itíacú mii-yá; cóò ni-iin ana dacútiacú xi-yá, vâchi cóò ni-iñàha quidámáni nùù-yá; cóó. Mii-yá taxi-yá vida xi-nda, tàchi-ndà, xi nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohótèhè-ndà ni quidayucun-yándó, ñàyùcàndüà vichi xíndoo-nda inicu tu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduu ana ni chitnùni ini-xi indü tiempu cundoò iin iin raza ñuhiví, xi indüvi nùù-xi cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xi-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yá ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vâchi sàhà mii-yá itíacú-ndá; divi sàhà mii-yá xicánú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachi-te: “Divi mii-yá nduu yohótèhè-ndà”.

²⁹ Ñàyùcàndüà, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxi ini-ndà Dios nduu iin figura ni nacani ini nèhivi, te ni quidavàha-neà xi oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu ni yàha xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivi, vâchi cónisá cundáa ini-né. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivi inicu tu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vâchi sàni saquin-yá iin quiví cuàhàn-yá ndacàn-yá cuenta sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví, te nihi-né nacua ndiá icá. Te sàni cachi stná-yá ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduu iin ana (ni xihí, te) ni natiacu ni quida-ya. Pues sàhámà vätüni cucumi ndisa-nda seguru ñà-icúmi coo ndisa juiciu —ni cachi Pablo.

³² Daani, na ní inini nècuàchimà ñà-cáchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu ni sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, cóò; dohó ni cachi-né:

—Nsihù, cuní-nsi cunini ga-nsi cãhàn-ní xì-nsí inga quiví sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu ni quee Pablo cuàhàn-né. ³⁴ Doco dava tiàa ni inini ma, ni xinindisá-né, te ni tenchicùn-né nècuàchimà. Iin-ne nduu iin juez quidáchúün lugar nani Areópago mà, te quiví-né nduu Dionisio. Te inga-né nduu iin ñàhà nani Dámaris; te ndoó gá stná iin ù ana ni xinindisá.

18

Ñà-ndüà ni quida Pablo ñuu Corinto

¹ Ni nsihí (ni cãhàn Pablo xi nècuàchimà), dandu ni quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-né ñuu Corinto. ² Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin nècuàchi raza-né Judea nani Aquila. Mii-né xi ñàhàdihí-né Priscila, xinduu-ne nècuàchi iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcá ni quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vâchi ni dándacú rey cahnú Claudio ñà-feroza caquee nsihí nèhivi raza Judea ñuu mà cùhùn-né. Ñàyùcàndüà, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchimà. Dandu ni sàà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán ni ndòo-ne cutnàhá-né xi nècuàchimà quidáchúün-né, vâchi iin-ni oficiu icúmi nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quiví descansu sàhàn-né veheñùhu xi nècuàchi raza-né, te ni cãhàn Pablo xi nèhivi yucán, vâchi cuní-né cunindisá stná nècuàchimà, a sea nduú-né nècuàchi raza-né, te ò nèhivi inga raza.

⁵ Daani, ni quee Silas xi Timoteo ladu Macedonia, ni quesaa-né ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisí chuun cãhàn-né palabra xi Dios ni quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá ni dàcuàhá-né nècuàchi raza-né yucán, cachí-né ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduu Jesús. ⁶ Doco nècuàchi yucán, ni caquesaha-né ni cahíchi ini-né palabra mà, te ni cãhàn úhí-né diquí. Ñàyùcàndüà, ni naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-né nacoo dahuun-ne nècuàchimà). Te ni cachi-né:

—Yùhù, mà cùnsidá cuàchi nú ni sàà anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsiá sàhà-nsiá. Ñàyùcàndüà, vichi, nèhivi inga raza icúmi-nsí cãhàn xì-nsí —ni cachi-né.

⁷ Dandu ni quee-ne veheñuhu ma cuahàn-nè vehe iin tiaa nani Justo. Iin nècuàchi nihnú vaha stná ini xi Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnáhà stná vehe-ne xi veheñuhu yucán. ⁸ Doco ni la iin nècuàchi inúú xi veheñuhu ma nani Crispo, te ni xinindisá stná nècuàchìmà ichi Jesús, mii-né xi nsidaa nèhivi vehe-ne. Daaní, cuahà gá stná nècuàchi ñuu mà, ni inini stná-né palabra xi-ya, te ni xinindisá stná-né, dandu ni cuhii-né.

⁹ Daaní, iin ñuu ni dásaní Dios Pablo ni cachi-yà xi-né:
—Màsà yúhí-ní, te màsà cú-ihín-ní xi ni-iin nèhivi. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xi-né. ¹⁰ Vàchi yùhù ié' cutnàhí xi-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuahà nèhivi ñuu yohó icúmí cunduu nèhivi xí —ni cachi-yà.

¹¹ Ñàyucàndúá, iin cuià dava ni la Pablo ñuu yucán, ni dàcuahá-né nèhivi ndoó yucán ñà-ndúú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcù nani Galión. Te tiempu xi-tè ni nataca cuahà tè-raza Judea, ni catnii-tè Pablo, ni saca-tènè cuahàn-te xi-né nùú tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachi-te:

—Tiaa yohó, díin nduú modo chináhà-né cahvi-nda Dios, vachi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuahàn càhàn stná Pablo ni cui, te ni cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nù ndisa quíni tiaa yohó, te ò iin falta cahnú nduá ni quida-ne ni cui, dandísá, vátuni candisé ñà-sanícuàchi-nsia sàhà-né nùú. ¹⁵ Doco còò, vachi cui si sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsiá, xi sàhà stná nècuàchi nchichí xi-nsia, xi sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyucàndúá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vachi yùhù, mà nsidándái-ñà —ni cachi-te. ¹⁶ Dandu ni dándàcù-te cuxio nsihi-ne nùú-tè.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchi raza griegu ñuu mà, ni catnii-ne iin nècuàchi cusáhnù nùú veheñuhu xi nècuàchi raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te ni sahní cui-ñané nùú Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa ni naxicocuíin Pablo ndè ñuu Antioquia, dandu ni quihin tu-ne ichi inga xichi cuahàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuahà gá quívi ni la Pablo ñuu yucán. Dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchi hermanu ndoó ñuu mà, te cuahàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán ni dátè tehe-né, vachi seña (ni sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùú Dios. Daaní, ñà-cuni-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyucàndúá, ni nana-ne iin barcu, mii-né xi Aquila xi ñahàdhi nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuahàn-nè barcu mà ¹⁹ ni sà-né ñuu Éfeso, vachi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xi Aquila. Dandu ni sàhàn (nsidaa-né) veheñuhu xi nècuàchi raza-né ñuu mà, te ni càhàn Pablo xi nèhivi natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, ni cuni-né cucuee chii gá Pablo xi-né inga ratu gá. Doco cóni cándísá-né, ²¹ vachi ni cachi-né:

—Ícúmí nùhí ñuu Jerusalén ñà-cói yucán quívi nacava vicò sà-itúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuíin yohó inga xichi —ni cachi-né, dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchìmà. Te ni nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuahàn-né. ²² Dandu ni sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán ni nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, ni casàhù-né xi nèhivi xi Jesús ndoó yucán, dandu ni quee tu-ne cuahàn-né ñuu Antioquia. ²³ Te yucán nisa ia-ne iin ratu, dandu ni quihin tu-ne ichi cuahàn-nè ladu Galacia xi ladu Frigia. Te ñuu ñuu ni nacàhin-ne ni càhàn-né xi nècuàchi nchícùn ichi Jesús, ni nacuahandee ini-né nècuàchìmà.

Ñà-ndúá ni cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te ni càhàn-né palabra ì xi Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà ni sàà stná iin nècuàchi raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-né, te túha vaha-ne càhàn-né sàhù. Te ináhà vaha stná-né nansa nacání tutu ì, ²⁵ vachi cuahà gá sàni dàcuahá-né ichi Stoho-ndà Dios. Te dñi gá stná ini-né càhàn-né sàhù. Ñàyucàndúá, claru chináhà-né sàhà ichi-yà. Doco cui si ley xi Juan Bautista nduá ináhà-né. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà ni quesaha-né càhàn ndee-né xi nèhivi sàhàn veheñuhu xi raza-né ñuu Éfeso mà. Te ni inini stná Priscila xi Aquila. Ñàyucàndúá ni tavà cuàán-ñané ni nacani vii-né xi nècuàchìmà nansa meru iá ichi Dios. ²⁷ Daaní, después, ni cuni nècuàchìmà yàha-ne nùú-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), ni cachi-né:

—Ndiaha gá nú ni cùhùn-ní yucán.

Te ni tiaa stná-né iin tutu cùhùn nuu nèhivi xí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùú nècuàchìmà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchìmà yucán, cuahà gá ni nacuahandee ini-né nsidaa nèhivi sàni nihitáhvi cunindisá ichi-yà. ²⁸ Vachi ni càhàn stná-né xi cuahà tè-raza-né Judea, ni cahvi-ne libru ì iníni-te, te ducán claru ni quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yà, te ducán ni cundee-né nùú témà, iníni nsidaa nèhivi.

¹ Daaní, na íá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu ni quihin Pablo ichi nínu, ni yàha-ne ladu yucà mà, te ni sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán ni ndacùhun tnahá-né xi itni ñècuàchi dacuahá ichi Dios.

² Te ni cachi-nè xi ñècuàchìmà:

—Na ní xinindísá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní ñihitáhvì stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu ìi xí-yá?

—Còó —cachi ñècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-íá Espíritu ìi, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu ni cachi Pablo xi-né:

—¿Ana ñiquívi-xí ni ndacùcahan-né na ní cuhì-nsiá?

—Dàñùhù xi Juan Bautista nduá ni cuhì-nsí —ni cachi ñècuàchìmà.

⁴ Dandu ni cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduá, nisa quida ìi Juan mà ñèhìvì na ní cuu-ne arrepentir. Doco ni cachi stná-nè ñà-después icúmi quixi ana cunihnu yàha ndisa ini-ndá, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini ñècuàchìmà nansa cachi Pablo, dandu ni canduhì sàà-né, doco vichi quívi Stoho-ndá Jesús ni ndacùcahan-né. ⁶ Dandu ni chitandòo Pablo ndahá-né ñà ñècuàchìmà, te ni quixi fuerte Espíritu ìi xí Dios ini anima nsidaa-né, te ni dàcàhàn-yànè dàhàn sàà, te ni càhàn stná-né razón ndiaha ni quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa ñèhìvì mà, ùxin ùi tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò ni ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi ñècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xi ñèhìvì yucán, nacání-né nansa íá ichi ndé dándacú Dios, te dacàhàn-nè ñècuàchìmà ñà-ni cunchícùn vii-né ichi-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdì ini-né ley mà; cóni cùnì-nè cunindísá-neá, ñàyùcànduá, quini ga ni càhàn-nè xi ñèhìvì ñècuàchì ichi-yá. Sàhà ñà-jaàn ni nacoo Pablo ñècuàchìmà, te ni tavá cuààn-né nsidaa ñècuàchì nchícùn ichi-yá cuàhàn-nè vehe ìin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà ni dàcuahá-né ñècuàchìmà nsiquívi. ¹⁰ Te ùi cuà ñi chinaha-nè ñèhìvì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú ñèhìvì ndoo ladu Asia yucán, ni xinitnùhu-ne nansa íá razón ndiaha xí Stoho-ndá Jesús, ñècuàchì raza Judea, xi stná ñècuàchì dava ga, nsidaa-né ni xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuahà gá milagru fuerte ni sàhatahvì Dios ni quida Pablo. ¹² Dècuèndé pañuelu xi-ne, ò ndé^c sicoto itándiaa icà-né sàhàn nùù ñècuàchì cuhì, te ndúvaha-ne, te yúxin stná ñà-malu ñuhú ini-né.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán ni sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàni dèhe ìin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te ni quesaha-té xicánúú-te ndàcùcahan stná-te quívi Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndàcùcahn quívi Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuú nùù-ndá ñà-queue-ndá, te cuahàn-ndá”, cachí-te. ¹⁵ Doco (ìin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu ni naxiconihì ñà-malu nùù-té, cachá:

—Yùhù ináhì Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá.

¹⁶ Dandu tiàa inacáá-ñà anima-xi, ni ndàvà-te ni ducùn ndàhà tnahá-te xi témà, te ni cundee-té nùù nsi-ùsà témà, dècuèndé ni dànàcuèhè stná-te témà, te ni dándiàchì ìi-té sicoto xi témà. Ñàyùcànduá, ni canacoyo nsihì-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá ni cuu, te ni xinitnùhu stná nsidaa ñèhìvì ñuu Éfeso yucán, ñècuàchì raza Judea, xi stná ñècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yáha ga ni yuhí-nè, te chicá ni ndenihi yàha stná-nè Stoho-ndá Jesús. ¹⁸ Te cuahà gá stná ñècuàchì xinindísá-xí-yá, ni quixi-ne ni ñàhmà vate-né, ni dátú-ne falta ni quida-ne. ¹⁹ Te cuahà ñècuàchì ni sanduu ñècuàchì tàtnà, ni catni-ne tutu itú ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te ni sahmi nsihì-neá nùù nsidaa ñèhìvì. Te ni tavá stná-né cuenta nadaa xindiaa nsidaa tutu ma, te ni cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mìl (50,000) ñihùn plata ndiáá. ²⁰ Ducán fuerte ni chindee Stoho-ndá Señor ni xitià ñihni palabra xi-ya, te ni cucuahà-ñà.

²¹ Daaní, na ní nsihì ni cuu ducan, dandu ni nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xi ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te ni cachi stná-né:

—Nú sàni ìa chíí ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáì ñuu Roma.

²² Dandu ni càhàn-nè xi ùi ñècuàchì xinúcuáchì nùù-né nani Timoteo xi Erasto, te ni techuún-né ñècuàchìmà ñà-màcòdònùù-né. Ñàyùcànduá, ni queue ñècuàchìmà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, ni ndòò chíí gá-nè ni ìa-ne ladu Asia.

Nansa ni cuu cuahà sàhà ichi Jesús ñuu Éfeso

²³ Quívi yucán yáha ga ni cuu cuahà sàhà ichi-yá. ²⁴ Ìin tiàa nani Demetrio ni dàquésáhà xàn. Chuun xi ñècuàchìmà nduú ñà-quadachuún-né xi plata, quidávaha-ne vehe cuati tnahà vehe cahnú yùù yócò Diana (íá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuahà gá chuun nisa ñihì maestru quidáchuún stná xi plata mà. ²⁵ Ñàyùcànduá ìin quívi ni cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xi dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te ni cachi-nè xi nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmi-ndá ñà-cuicà-ndá, ñáni. ²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, cáhàn-nè xì nèhivi, cachí-nè ñà-màdi dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivi ñuhivi, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuahà nèhivi ñuu-ndá yohó, xì cuahà stná nèhivi, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyücandüá, vihini sàà stná nèhivi cahíchi ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdi cuiú ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchi ini-nè veheñhuu xi dios xi-nda Diana, te dandañúhú stná-nè tñúhuu xí-ña, mate mii-ña nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivi ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivi inicutu ñuhivi. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyücandüá, na ní nsihi nì inini nècuàchimà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana íá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyücandüá, nì candulocó nèhivi inicutu ñuu mà, te cuahà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tnii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhá xì Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchimà. Dandu nsidaa nèhivi cuahà yucán, ñuhú-né nècuàchimà carrera cuahàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivi ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne cáhàn-nè xì nèhivi mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndóo vaha stná-te xì Pablo, ñàyücandüá nì dásàà-te iin razón nùu-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivi cuahà mà, mate tucu tucu xí cachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyücandüá chicá cuahà-né nì cóni sáha tñuni ini-nè índú chuun nì nataca-né yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tñaha-té nani Alejandro ñà-nì mácuñ-nè nùu nsidaa nèhivi cuahà mà. Te nì ndàhì dava nèhivi mà xì Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyücandüá, nì dánhà ndahà-né áma mácúndoo dadí nècuàchimà, vachi cuni-nè cáhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivi cuahà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchimà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana íá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nìhì tè-ndúú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivi cuahà mà. Dandu nì cachi-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndá Éfeso yohó, çamádi sà-ináhá-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivi sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndá vehe stoho cahnú-nda, divi mii-ña ní quee ndé ansivi nì nacava-ña ndé yohó? ³⁶ Pues (ináhá-nè), te mà cùí cachí-nè có-ndüá ñà-ndáá. Ñàyücandüá, ndiá icá-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vachi nècuàchì nì tñii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñhuu xi-nda, nì cóni cáhàn quini-ne diqui dios xi-nda. ³⁸ Ñàyücandüá, nú cuni Demetrio xì compañeru-nè canicuàchì-ne sàhà iin nèhivi, dandu nì cùhùn-nè nùu juez ndóo ñuu yohó, te yucán nì canicuàchì stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú íá gá chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndá ndatnuhu víi-nda ñà-ndúú ichì ley. ⁴⁰ Vachi vichi sàndòò-ndá tixi pèlgru canicuàchì gobiernu sàhà nsidaa-nda, vachi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuahàn-ndá daquésáhá-ndá iin revolucíon nduá, te mà nánihì tñuni gá ini-ndá nansa cachi-ndá xì-né ndiá disáhá-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-ndúú secretariu mà, dandu nì dánhácutià nsihì-tè nèhivi mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivi xì Jesús ndóo yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchimà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuahàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì cáhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndóo yucán sàhà-ña chicá nì cùnihnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuahàn-nè chicá nùu-xì ndé ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ía-ne ùni yòò.

Doco na meru cuahàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuni-te cahnì-ténè. Ñàyücandüá, nì naxic-ocufin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuahàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnáhá stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuahàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-né ñuu Troas. Te yucán nì cucuita-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsùhù tu, na sàni yàha vicó xixí-né pan có-ndutáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivi nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas.

Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsì nì sandoo-nsì yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idómahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícun ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-nduú palabra xì Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vèchi dàtnàà inga quivì icúmí-nè quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuàhà ñuhu tnùu nihni ndé ndoó-nsí cuartu diquì-xì mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sàdi vahná-te ñà-nì cucanì guà hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán nì quidi naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pìsu ùni. (Ñàyùcànduà, nì nuu nèhivi mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihí-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhí-nsià, vèchi itiàcù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì túnutu, dandu nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivi mà-té mànuhù, vèchi sàni natiacu-te, te ñàyùcànduà nì cudii gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndé ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònnùu-nsí nùu Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vèchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vèchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcànduà, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùu-xì ndé ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xì-nsí ndé yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsí ladu Samos, te después nì sàà stná-nsí ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsí ñuu Éfeso, nì sàà-nsí ñuu Mileto. Vèchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-cò-cuní-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vèchi yàha ga cuní-nè nasaa-né ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-nduà nì cachi Pablo xì nècuàchì inuú chuun xì Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo ini razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inuú chuun xì Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsià, sà-ináhá-nsià modo xi, nansa quidè dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsià nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ie cutnàhí xì-nsià, ¹⁹ xinúcuàchì nùu Stoho-ndà Señor. Vèchi cónisá ia cuaduú. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichì sàhà-nsià. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñhù-té yùhù. ²⁰ Te ináhá stná-nsià ñà-cóni chidèhí' nì-ñàhà cunduu ñà-vàha xi anima-nsià. Còó, vèchi nsidaamà nì cachitnùhi xì-nsià. Cuàhà gá nì chinahí mii-nsià na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúu stnáì dacuahí-nsià dècuèndè vehe-nsià. ²¹ Nsidanicuú nèhivi nì càhàn xì', a ducán xinduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachi xì-né ñà-ndià icà-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vàha ini-né Stoho-ndà Jesucristu.

²² Pnes vichì, yàha ga dansihì animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundàà inì nansa cuu xì yucán. ²³ Cuisì ináhí ñà-yohó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espiritu Ìì xì Dios ini animè ñà-icúmí cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcánì inì sàhámà, vèchi có-ndulócò guè sàhà vida xi, mate nì cahní-te yùhù. Cuisì cuní' daxínu vii' chuun icúmí, dandu cudii inì. Vèchi cuní' quidè cumplir chuun nì nihí nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivi ñà-nduú razón ndiaha sàhà gracia xì Dios.

²⁵ Cunaha-nsià, mahi mii-nsià nì xicanui càhìn palabra sàhà ñuhivì Ìì xì Dios. Doco vichì, ináhí mà cúnistnàhà gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcànduà, dohó cachí' xì-nsià vichì: nú nì sàà ndañuhu anima iin-nsià, yùhù mà cúnisá cuàchi guè, ²⁷ vèchi sàni dàcuahí mii-nsià nsidaa ñà-nduà nì cachi Dios quida-nda, cóni chidèhí' nì-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcànduà, cundiaa vàha-nsià mii-nsià, te cundiaa vàha stná-nsià nsidaa gá nèhivi xì Dios, vèchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsià nùu Espiritu Ìì xì Dios. Ñàyùcànduà, cunuú víi-nsià nèhivi xì-yá, vèchi xì nù-yá sàni dànàa-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivi xì-yá.

²⁹ Yùhù ináhí, nú sàcuàhìn, dandu quida ndecoyo tiàa dana cunì dacà xì ñini-nsià. Na quidà quisi Ìhì, có-dàcàcu-si riì, ducán quidà stná nècuàchimà xì-nsià. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsià icúmí dava nèhivi quesaha stná-nè chináhà stnahá-né iin ñà-tnùhù àma cunchícùn stná-nsià ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcànduà, cuàhà gá cundoo tùha-nsià, te nsinuu ini-nsià nansa nì quide, vèchi ùni cuià nì ie xì-nsià, te nicanicuahàn nisa chinahì mii-nsià; ndui te ñuú nisa càhìn xì-nsià, ndé nisa sacu stnáì sàhà-nsià.

³² Pues vichi ni ndóo-nsia xi Dios, te ni cúndiáá-yànsiá, ñáni. Te ni cúnhicùn-nsiá palabra sàhà gracia xi-ya, vâchi nú ni cúndéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsiá cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiátú stná anima-nsiá ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nihitâhvi stná-nsiá cutnahá-nsiá xi nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi ni quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivi cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sícoto xi-ne.

³⁴ Còó, vâchi ináhá-nsiá, xi ndahí nisa quidachuín, te ducán nisa tù ñà-ndúá nisa itiacu-nsi.

³⁵ Sàni xini-nsiá nsidaa ñà-ndúá nisa quide, te sàhámà vâtùni cundaà ini-nsia ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihí-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsia palabra ni cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: “Chicá cundiátú anima-ndà ñà-dacútâhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, ni nsihí ni cachi Pablo ñà-jaàn, dandu ni sàcùntasisi nsidaa-né, te ni xicàn tàhvi Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá ni casacu nsidaa-né, te ni numi nihni stnahá-né, te ni tutuyuhu stnahá-né nùu-né, ³⁸ vâchi yáha ga ni nàcùndoo nsidaa-né tñùmsi ini ñà-ni cachi Pablo mà cúní stnahá gá-né. Dandu ni sàndaca ichi-ñánè dècuèndè nùu barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Ni nsihí ni ndaquindèè-nsí xi nèhivi yucán, dandu ni quihin barcu mà ichi cuàhàn-nu. Primeru ni yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì ni sàà-nsi ñuu Rodas, te después ni sàà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán ni xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñâyùcàndúá, yutnú yucán ni nana-nsi cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsi ñuu cahnú mahi mar nani Chipre, dandu ni yàha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsi ni ndóo ñuu mà. Dandu ni sàà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé ni sàà barcu mà nùu ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán ni ndacùhun tnahá stná-nsi xi nèhivi xí Jesús; ñâyùcàndúá, usà quivì ni sandoo-nsi xi-né mà. Dandu ni dàcáhàn Espiritu Ì xí Dios dava nècuàchímà, te ni cachi-né xi Pablo ñà-màsà cùhùn-né ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihí usà quivì mà, dandu ni quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, te ni sàndaca ichi nsidaa nècuàchímà nsiùhù, tiàa xi ñàhà xi stná dèhe-ne, nsidaa-nsí ni sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán ni sàcùntasisi-nsi ni xicàn tàhvi-nsi nùu Dios, dandu ni ndaquindèè tnahá-nsi, te ni numi nihni stnahá-nsi. Dandu ni nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchímà vehe-ne.

⁷ Daaní, ni quee barcu mà ñuu Tiro, te ni xica-nù mahi mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán ni nuu-nsi, te ni casàhù-nsi xi nècuàchi hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní ni cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì ni quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, Pablo xi nsiùhù nècuàchi cutnàhà xí-né, te ni sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà ndúú iin nècuàchi nùu usà tiàa (nisa dasàn xi ración), doco vichi xicánúú stná-né cáhàn-né xi nèhivi ñà-ndúú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmi dèhe yoco-né ndoo xínduu señorita, te sàni nihitâhvi stná nsiùhù cachtitnhu razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchímà ni sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán ni sàà stná iin tiàa ni quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-né cachtitnhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te ni tñàtuu-ne nùu-nsí, ni ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu ni suhni-nèà sàhà-né xi ndahà-né, te ni cachi-né:

—Dohó cachtitnhu Espiritu Ì xí Dios: “Tiàa disíuhmâtixi-xi yohó, icúmí stná-né cunuhni-né quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñâyùcàndúá, na ní cachi-né ducán, dandu nsiùhù xi stná nècuàchi ñuu Cesarea mà, ni sacundahvi-nsi nùu Pablo ñà-màsà cùhùn-né ñuu Jerusalén. ¹³ Doco ni cachi-né xi-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsiá, vâchi yáha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vâchi dispuestu ié' màcùnuni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè ni cúí stnái yucán sàhà Stoho-ndà Jesús —ni cachi-né.

¹⁴ Pues sàhà-ñà màncúí cadi-nsi nùu-né, còò ni-iñàha ni cachí gà-nsi, cuisí ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, ni nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te ni cutnahá stná-nsi xi iin ùi nècuàchi xiníndisá ndoo ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (ni sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchi ni quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàni quivì nchícùn stná-né ichi Jesús, te divi vehe-ne ndúú ndé cundoo-nsi.

Nansa ni sàhàn Pablo ni ndatnuhu-né xi Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu ni casàhù-nsi xi nècuàchi hermanu ndoo yucán, te ni cudii ini-né ñà-sàni sàà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xi Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchi sahnú inùú xi nèhivi xí Dios. ¹⁹ Dandu ni casàhù Pablo xi nècuàchímà, te ni nacani nsihí-ne nansa ni cuu na ní sàhàn-né ñuu xicà, te (ni quida-ne chuun Ì xí Dios), te ndiaha gá ni chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihí ni ini-ni nècuàchímà, dandu ni naquimani-néyà, te ni cachi-né xi Pablo:

—Ñani, sàxini-ní ndoo cuàhà mil nècuàchi raza-ndà xiníndisà ichi-yá. Te nsidaa-né, nchícun vii-né ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chináhà-ní nècuàchi raza-ndà ndoo inga ñuu ñà-màsà quíhín casu gà-nè sàhà ley mà, ni có-xiñhù gá màcütuu seña xi Dios icà ðehe-ne, ni có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyücàndüá ¿ndiá quida-nda? vâchi icúmi nèhivi nataca-nè nú sàni xinítnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vâha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmi tiàa ndoo yohó sàni saquin xi iin compromisu nùu Dios, te cùhün-nsiá nduhü-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe ðini-né. Vâchi nú ducán ni quida-ní, dandu vätüni cundaà ini nèhivi cuentu uun nduá ndatnúhü-nè sàhà-ní, vâchi (cuninüü-né) quidá vii-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

²⁵ “Doco nsidaa nècuàchi inga yucán, cóo; sàni dásàa-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còo necesidad chivàha-ne ley mà, cuisí ñà-màsà cáxi-né ñà-ní sàcündoo nùu yüü yócó, te màsà cùxi stná-nè nií, ni màsà cáxi-né cüñu quisí ni sàhná uun, ni màsà cóo-né xi nècuàchi cóni nándàhà xi-né —ni cachí Jacobo.

Nansa ni catnii-tè Pablo na iá-nè veheñuhu cahnú

²⁶ Daaní, ni saca Pablo nsi-cúmi tiàa ma, te ni quee-ne inga quivi ni casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu ni quíhvi-ne veheñuhu cahnú, ni cachitnúhu-ne nadaa ga quivi cunihüi-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisí cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Úsà quivi nduú tiempu (cunihüi-né). Te sàdaaní xinu quivi mà, dandu dava tè-raza Judea ni caquixi ladu Asia, ni xiní-te Pablo na iá-nè veheñuhu ma. Ñàyücàndüá ni quesaha-té ni nsida tontó-te nèhivi cuàhà yucán. Ni catnii-tè Pablo, ²⁸ te ni cána ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vâchi divi tàyòhó nduú tiàa càhàn guá ðiqui-ndà ñà-có-ndiáa raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiáa stná ley xi-nda, te ni có-ndiáa gà stná veheñuhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivi inicutu. Te màðì sàhà cuisí ñà-jaàn nduá; cóo, vâchi ni saca stná-te iin tè-raza siquini ni quíhvi-tè xi témà veheñuhu yohó. Ñàyücàndüá, sàni cuchicuehe ñà-ìi icúmi vehe ìi yohó.

²⁹ Ducán ni cachí témà, vâchi antes ni caxini-te xicánúu Pablo ñuu mà cutnáhà-né xi iin nècuàchi ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchi inga raza). Te ni catuxi ini-te ndacá stná Pablo tiàa ma ni sàhàn ini veheñuhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyücàndüá ni nacuidá nsidaa nèhivi inicutu ñuu mà, ni dàyàa-nè vâxi-ne ni nàchitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo ni tavá-né nècuàchimà fuera veheñuhu cahnu-ma, te vichi duha ni nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcü-né modo nansa cahni-né Pablo, dandu ni sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidá sàstnúhù nsidaa nèhivi ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu ni nacuaca comandante mà cuàhà soldadu xi stná capitán xi-ne, te ni dàyàa-nè xi-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivi. Te na ní xiní nèhivi mà vâxi comandante xi soldadu mà, dandu ni cucuüta ìi-né, cóni cànì gá-nè Pablo. ³³ Dandu ni ñàttuu comandante ni dándácü-né nùu soldadu xi-ne ñà-ní tñií-te Pablo, te màcùnuhni-né xi ùi cadaña. Dandu ni ndàcàtnùhü-né nùu nèhivi cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá ni quida-tè?

³⁴ Doco nèhivi cuàhà yucán, cána ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicüi cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-cána guá nècuàchimà. Ñàyücàndüá, ni dándácü-né nùu soldadu xi-ne ñà-ní cündácá-te Pablo nùhü ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témànè ni nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoo nèhivi cuàhà mà, ñàyücàndüá fuerza ni sàcünsida-tè Pablo ni nana, ³⁶ vâchi nhícün chitu nsidaa-né, cána-ne, cachí-nè:

—Cahni-ndà tè-jaàn chicá vâha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivi cuàhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu ni cachí-nè xi comandante coronel yucán:

—¿A iá permisú càhàn tíi xi-ní?

Dandu ni cachí-nè xi Pablo:

—¿A túha stná-ní càhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndüü-ní tè-ñuu Egipto ni quida revolució daa, te ni idòntüü-ní nùu cùmi mìl tè-tèhü ni saca-nite cuàhàn-nsiá yucú?

³⁹ —Còo —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-ndüú stná iin ñuu tii. Ñàyücàndüá sacúndáhvi nùu-ní áma táxi-ní permisú càhàn xi nèhivi cuàhà yohó —ni cachí-nè.

⁴⁰ Dandu ni sàha comandante mà lugar càhàn-nè. Ñàyücàndüá, ni ndacuiin-nè nùu cuai mà, te ni dànáhà ndahà-né ñà-ní cúdádí nsidaa nèhivi mà. Te na ní ndudadí nsihi

nècuàchìmà, dandu nì càhàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì càhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

1—Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhìn càhìn sàhà mií —nì cachi Pablo.

2 Dandu nèhivì cuàhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né càhàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gà Pablo:

3—Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì túnui ñuhivì, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyùcàndüá, nì dàcuàhà vahi nsidaa ñà-ndüá cachi ley xi xii-ndà, vachi yáha ga nisa cuni chivàha vii ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

4 Daani, nì quesahì dandohó stná nècuàchì nchicùn ichi Jesús. Tiàa te ñahà nisa chicuhni, te nisa chicadí-nè; dècuèndè cui stná-nè nisa cuni. 5 Ináhà dùtù cusáhnü ndoo vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacu, vätüni cachi stná-nè nansa nisa quide nú nì cùcàhàn-nè, vachi ináhà-nè (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nihí tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcàndüá, nì quihìn ichi ñuu mà cuàhìn tñii nsihì nèhivì xí Jesús (ndoo yucán), te chicuhni-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

6 Ñàyùcàndüá, xiqué cuàhìn (ichi mà). Te nahi càxihüi nì sandua na sá-itúú sài ñuu Damasco mà, dandu nanáa nì natnuú nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè diqui-xí ansivi nì quixi nduá luz mà. 7 Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacü càhàn iin ana càhàn xí, cachí-yà: “¡Saulo, Saulo! ¿Índü chuun nchicùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” 8 Dandu yùhù, nì cachi xi-yá: “¿Ana nduú mii-né, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yá. 9 Doco compañeru, mate ní xini-nè ñà-tnúú luz mà, te nì cayühí cuàhà-nè, doco cóni tiacü-nè ñà-ndüá nì cachi-yá xí. 10 Dandu nì cachi xi-yá: “¿Ndíá nduá cuní-ní quide, Señor mío?” Dandu nì cachi-tu-ya xí: “Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuu-ní ñà-ndüá sàni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yá. 11 Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tñuú ndiaha nì xini mà, ñàyùcàndüá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñà có-tñmüí, ñàyùcàndüá nì sàcütñii ndahá tñahí xì compañeru, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndé cachi nì sàà-nsi ñuu Damasco mà.

12 Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcàndüá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoo yucán, ndenihí vaha stná-nè nècuàchìmà. 13 Pues divi nècuàchìmà nì sàà nì sàcuiin nùu, te nì cachi-nè xí: “Ñani Saulo, ndacoto-ní, natüinuú-ní vichi, cachí xí-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natüinuú, te vätüni nì xini mii-né. 14 Dandu nì cachi-nè xí: “Mii-yá nisa cahvi xii-ndà, dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yá ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nihitáhvi stná-ní cuninùu-ní mii-yá único ana ndacuisi ini-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní càhàn-yá. 15 Ñàyùcàndüá, vichi icúmí-ní càhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-nè ñà-ndüá nì xini-ní, te nì tiacü-ní. 16 Pues vichi, sà-íá, ndacuiin-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchì anima-ní”, nì cachi Ananías mà xí.

17 Daani, después nì nsiai ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñuhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhvi nùu Dios, dandu nì dàcùnì-yá yùhù iin seña xi-ya. 18 Nì xini mii-yá, te cachí-yá xí: “Dansihí-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vachi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúnindísá-nè ñà-ndüá cachi-ní xì-né sàhí”. 19 Dandu nì naxiconihí nùu-yá, cachí: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ináhà-nè nansa nisa quide antes, nisa nacàhìn veheñuhu tñii nècuàchì xinindísá-xí-ní, te sadí -nè vehecàa, te nì sahnì cuií stná-nè. 20 Stná nèhivì xí-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stná na ní sahnì nèhivì-nè, te nì xitiá nii-né. Nì cui-nè, nì cachi stná. Dècuèndè nì sandiaí sicoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà”. 21 Dandu mii-yá, nì cachi-yá xí: “Quee-ní yohó, vachi icúmí techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoo nèhivì inga raza”, nì cachi-yá. —(Ducán nì cachi Pablo, càhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

22 Doco jaàn-ní nduú nùu-xí nì inini nècuàchìmà, vachi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nì cui dahuun tējaan! ¡Có-xiñhù coo gà-te ñuhivì!

23 Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-nè dùhnü-né, te quidá canúu-nè yacá. 24 Ñàyùcàndüá, nì dàndacu comandante coronel mà nùu soldadu xi-ne ñà-daquihvi-tè Pablo inì vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñà nàhmà-né, te cundaà ini-xi ndíá disàhà-xí càna guá nèhivì sàhà-né ducán. 25 Doco na ní nsihì nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sàha ley xi gobiernu quida-ní xí dohó, ñà-cahni cuií-ní yùhù? vachi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tàñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñâyücandüá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu ni sàhàn-te ni cachtitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vächì nècuàchì romanu nduú-né —ni cachi-te.

²⁷ Dandu ni quixì comandante mà ndé iá Pablo, te ni cachi-nè xì nècuàchimà:

—Cachi-ní xì, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á cóó?

—Jaàn —ni cachi-nè.

²⁸ Dandu cachi tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dihùn ni dàquìhvi, te ni ñihì stnáì ni sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu ni cachi Pablo:

—Doco yùhù, cóó, vächì dècuèndè ni quesà ñuhiví nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuií xì-né ni cui, luegu ni nacoo-tènè cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, ni yùhì-nè sàhà ñà-nì dándàcù-né ni sàcùnuhni nècuàchimà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndüá ni cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daanì, ni tùinuù inga quivì, dandu cunì comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndíá disáhà-xí càhàn tnùhù guá tè-raza Judea mà diquì Pablo. Ñâyücandüá, ni ndaxin-né cadena nuhni nècuàchimà, te ni dándàcù-né nataca dùtù xícusahnù, xì nsidaa stná nècuàchì sahnù idónuu. Dandu ni tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchimà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnümà, te ni chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchimà.

23

¹ Dandu ni indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te ni cachi-nè:

—Ñàni, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quivì vichi, cóò ni-ñàha dandohó gá xì animè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, ni dándàcù-nè nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì canì-te yuhù-né. ³ Dandu ni cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios canì-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànanì uun-ní nduu-ní ñehivì váha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xì sàhà ley xì-nda? Pues nú ducán, dandu ¿indù chuun ni dándàcù-ní nùù-té ñà-nì canì-te yùhù? vächì có-sàha ley xì-nda (canì stnaha-nda) —ni cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, ni cachi-nè xì Pablo:

—¿Indù chuun cànàhá-ní xì ndómà, vächì dùtù cusáhnù iá nùù Dios ndùù-ndà?

⁵ Dandu ni cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cundáa ini nduú ndómà dùtù cusáhnù. Vächì cachi libru ì: “Màsà cànàhá-ndà diquì nècuàchì ñihì chuun ñuu-ndà” —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni indehè Pablo nùù nècuàchì Junta mà, te ni xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñâyücandüá, ndee ní càhàn Pablo, ni cachi-nè xì nsidaa nècuàchimà:

—Ñàni, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vächì yué, divi fariseu ni sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísé iá tnùndé ini natiacu-ndà nú ni xihì-ndà, ñâyücandüá sanícuàchì ñehivì sàhì vichi.

⁷ Na ní nsihì ni cachi-nè ducán, dandu ni quesaha nècuàchì fariseu mà ni nàà stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè ni tãhndè dava-ne, vächì tucu tucu xínacani ini-nè.

⁸ Vächì nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísá-né ñà-icúmí-ndà natiacu-ndà, ni cóò ángel, ni cóò stná anima-ndà, cachi-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísá-né nsidaámà.

⁹ Ñâyücandüá, yáha ga ni cucuahá sàhámà, te fuerte ni càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, ni ndacuíta stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachi-nè:

—Cóó, nuá nùù nsiùhù, cóò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndàà ndüá iin ángel ni cachi xì-né ñàha, te ò iin espíritu xì Dios ni càhàn xì-né. Ñâyücandüá (cuidadu ni cundóó-ndà) cótó Dios nàà stnàhà xì-ndà —ni cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga ni cucuahá gá nàà stnahá ñehivì mà, ndé yúhì comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñâyücandüá, ni dándàcù-né ni tnátuu soldadu, te fuerza ni tavà-té Pablo nùù nècuàchì yucán, ni nacua-tènè mànuhù-té xì-né ndé vehe cahnú-te.

¹¹ Daanì, ni cuñaà quivì yucán. Dandu ni dàcunì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iin-yá, càhàn-yà xì-né, cachi-yà:

—Màsà cúhuún inì-ní, Pablo, vächì nacua sàni càhàn-ní sàhì ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhì ndé ñuu Roma.

Nansa ni candatnuhu tè-có-xiníndísá ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, ni candatnuhu-té ni chinaha-té Dios, cachi-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tēcuí ndè cachi cahni-ndá Pablo, te nú coó, ni sáa Dios cahni-yándó.

¹³ Cunaha-ní, tiàa ni candatnuhu ducán, yáha ùi dico ni sanduu-tè. ¹⁴ Ñâyücàndüá, ni caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndóo cutnáhá xí nècuàchì sahnú xídandacú, te ni cacachì-te xí-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsi ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cui-nsi quida-ya. ¹⁵ Ñâyücàndüá, mii-nsiá xí nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsiá favor nùu comandante coronel, cachi-nsiá xí-né ñà-cùnì-nsiá ndàcàtnùhù gá-nsiá nùu Pablo, te sàhájàn nduá cunì-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichì cahni-nsinè —ni cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ia iin sobrino xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te ni ninitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñâyücàndüá, ni sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te ni quihvi-tè ni cachtinùhu-tè xi Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchimà, ni cana-ne iin capitán, cachi-nè xí témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vächì nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñâyücàndüá, ni saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te ni cachi-te xi nècuàchimà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, ni cana-ne yùhù ni xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vächì nihí-te iin razón vaxi.

¹⁹ Dandu ni tñii comandante mà ndahà tèchii ma ni tavà cuàán-nète ni xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù iñàha cuní-ní cachi-ní xí'?

²⁰ Te ni cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vächì cuàhàn-nè quida-ne na ian cunì-nè ndàcàtnùhù gá-nè nùu tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúnindísá-ní quida-ne, vächì cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, màs ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gá-te, ni mà cóhó gá-te tēcuí ndè cachi cui-nè, xicachì-te. Te vichi, sà-itá tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —ni cachi tèchii ma.

²² Dandu ni chinaha comandante témà, cachi-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cachi-ní xí ni-iin nèhivi ñà-ndüá ni cachtinùhu-ní xí'.

Nansa ni dásáa comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu ni cana comandante mà ùi capitán, te ni cachi-nè xí-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihin-nsiá ichì cundaca-nsiá ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùni dico ùxìn (70) soldadu xi idu, xi stná ùi cundiatu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsiá caquee-nsiá cà-ín sàñaà —ni cachi-nè.

²⁴ Dandu ni cachi stná-nè ni cuitá iin ùi idu cunùu stná Pablo, te ni cundácá ví-ténè sàa nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, ni tiàa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ "Yùhù nani Claudio Lisias, te cásahú tnùñuhí xi mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, ni catñii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténè ni cùí, dandu ni sàa yùhù ndacá stnahí xi soldadu, te ni nacuidahín-nè nùu témà, vächì sàni cundaà ini nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà ini ndiá disáhá-xí dacuidá cuàchì guá-tené, ñâyücàndüá ni saquín-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè. ²⁹ Te yucán ni xiní, còò ni-iin cuàchì icumí-nè ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisí-ní sàhà ñàñhùhù xi mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después ni xinitnùhu stná nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñhùhù-ténè. Ñâyücàndüá, vichi duha ni dandacuí sàa-nè nùu mii-ní; te ni dandacú stná nùu tiàa xicahàn tnùhù mà ñà-ni sàa stná-te nùu-ní. Ni cúcuéé ni-ní". (Ñà-jaàn ndüá ni tiàa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán ni caquida-tè cumplir, divi ñuu mà ni saca-tè Pablo ni sàa-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivi ni naxicocuñìn tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndè ndóo-te, doco tè-xínihi xi idu, ni ndóo-tè xi Pablo. Dandu ni quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né ni sàa ñuu Cesarea. Yucán ni nacoo-tè carta nihí-te nùu gobernador, te ni nacoo stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu ni nsihi ni cahvi témà tutu mà, dandu ni xicàn tnùhù-tè nùu Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà ini-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu ni cachi-te:

—Na quésáá stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —ni cachi-te.

Dandu ni dandacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú ni quidavàha nsi-Herodes.

24

Ñà-ndúá ni cachi Pablo xi Félix na ní cãhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quìvì ní quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xi stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchìmà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nuù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú nì cànà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì cãhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoo dádí nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsi yohó, te cuàhà ñàhà sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsi. ³ Ñàyucàndúá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cundóó-nsí ñà-nì quida-ní xi-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichì sàhà-ñá màsà cuàha chuún gá-nsi mii-ní, ñàyucàndúá sacúndáhvì-nsi ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cãhàn-nsi.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chicuèhè nduú Pablo jaàn, vachi yáha ga datáhnè dava-tè nèhivì raza-nsi inicutu ñuhivì. Idónuu-té nuù nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuèhè-tè ñà-ìì icúmì veheñùhu xi-nsi. Ñàyucàndúá, nì tnii-nsite, te mii-nsí cuàhàn-nsi nsidandaà-nsi sàhà chuun ma modo xi-nsi nì cui, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nuù-nsí. ⁸ Dandu nì dandacú-né nuù-nsí ñà-quixi-nsi yohó nuù mii-ní nú cuní-nsi canicuaachi-nsi sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichì vátùnì cundaà ndisa inì-ní ndiá disàhà-xí sanícuàchi-nsi sàhà-té, cui-nsi ní ndàcàtnùhù-ní nuù mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì cãhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuisì nduú nsidaájàn, nì cacachi-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nuù Pablo ñà-vátùnì cãhàn stná-nè vichì. Ñàyucàndúá, nì cãhàn-nè, cachì-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuà ñà-ìì icúmì-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsi yohó. Ñàyucàndúá, cudí inì ñà-vátùnì cãhàn sàhì nuù-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxin ù quivì cuàhàn-nda nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco nì-iin xichì cónì nái' xì nì-iin nèhivì veheñùhu yucán, te nì-iin xichì cónì dánàcuìdè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñùhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhì, doco còò nì-ñàhà cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachì ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícùn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xì-nsí, mate cachì nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndisè nsidaa ñà-itúú nuù tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndisá stnái nsidaa ñà-ndúá nì tiàa profeta nisa cãhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachì mii-né, ducán cachì stná yùhù, ñà-ìá ndisa tnùndé inì ndiatu-nda nuù-yá, vachi icúmì nsidaa-nda natiacu-nda, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyucàndúá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo nì-iin cuàchi dandoho-xì anímè, vachi nì-iin cuàchi có-cùn' quide nuù Dios, te nì nuù nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuià có-ìé' ñui, dandu nì nasai yucán, nihì cuàhà ñà-ndúá cutahví nèhivì ndahví ndoo yucán, te nihì stnái promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disàhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnái mií (nacua cachì ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cónì dánàcuìdè nèhivì, nì cónì quidá stnái nì-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsi nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà cãhàn tnùhù-né sàhì, dandu ndiá lcà-né màcuíta stná-nè nuù-ní yohó, te canicuaachi mii-né sàhì. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè ñà iin falta nì quide na ní ñè nuù nsidaa tè-xidandacú, dandu nì cachì-nè vichì duha, cuní. ²¹ Cuisi vihini tuxí inì-nè iin falta nduá na ní cãhàn fuertí' xì nsidaa nècuàchìmà nì cachì ñà-xiníndisè icúmì-nda natiacu-nda —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachì-te xi nsidaa-né:

—Nì quésáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué' sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa ía chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vachi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dandacú-te nuù iin capítan ñà-nì cundiáa-te Pablo, doco màsà cundiadí dahuun-ne, te nì màsà cadí stná-te nuù nì-iin ana ía vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñànè, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yaha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñàhà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vachi cuní-te cunini-tè nansa ía ichì cunihnu vaha inì-nda Jesucristu. ²⁵ Ñàyucàndúá, nì cãhàn Pablo xi ndúú-nè, dansitnúú inì-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vii-nda sàhà-ñá màsà quidá ndevàha-nda nansa nì nì cui, vachi icúmì coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yuhí-te, cachì-te xi Pablo:

—Còo, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachi-te, vâchi tuxí stná ini-te vihini daquìhvi Pablo dihùn sàhà-ñà daña-tênê. Ñâyùcàndúá, cuàhà xichi nì cana-tênê nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùi cuà, dandu nì quee-tè nùu mesa, te nì quìhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvâ-te Pablo libre, vâchi cunì-te ndòo vâha-tè xí nêhivi raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùu gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tìxi ùni quìvi nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xí stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xí Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndê Jerusalén, vâchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dehê ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùu nècuàchìmà, cachí-te:

—Còo, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tìxi iin ùi quìvi icúmí stnâi naxicocufin yucán. ⁵ Ñâyùcàndúá, yucán nì cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnáhâ-nsiá xí' cùhùn-ndâ. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vâtùni canicuàchi-nsia —nì cachi-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxin gà quìvi ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xidandacu-ma). Dandu inga quìvi nì yàha Festo ndé ndundáa sàhà nêhivi, te nì sàcòo-tè. Dandu nì dândâcú-te nì queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sâcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-né diquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicúì nìhîndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còo ni-iin falta nì quidé diquì ley xí nècuàchì raza xi, nì còo stná falta nì quidé diquì veheñùhu xi-nsi, nì diquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cunì-te ndòo vâha-tè xí nècuàchì raza Judea mà, ñâyùcàndúá, nì cachi-te xí Pablo:

—¿A cándisá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandai sàhà ñà-ndúá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xi-tè:

—(Còo.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundáa sàhà nêhivi. Ñâyùcàndúá yohó ié'. Te mii-ní, sàvâha ináhâ-ní còo falta nì quidé diquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá inihíquê, te xiñuhu cui, pues vâtùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á còo. Doco nú còo, nú tnùhu ndúá cachí nècuàchì yohó, dandu còo permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahâ-né. Pues vichi xiquên ñà-dayàha-ní yùhù ndahâ rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sàha razón xi-té nansa quida-tè, dandu nì cachi-te xí Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundáa chuun xi-ní nùu César. Pues vâtùni iá; divi nùu César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùu-né

¹³ Na ní yàha itnii quìvi, dandu nì sàà stná rey Agripa xí Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhù-nè xí Festo. ¹⁴ Te como caní quìvi nì ndòo-ne yucán, ñâyùcàndúá nì càhàn Festo xí rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùu mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo). ¹⁵ Ñâyùcàndúá na ní sàhin ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnù xí stná nècuàchì dandacú nùu ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùu-né: “Nsiùhù tè-ndúú nècuàchì romanu, còo estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nêhivi nansa nì nì cui. Còo, vâchi dihna icúmí-tè cuíta-tè nùu nècuàchì sanicuàchì sàhà-ñà ducán vâtùni cucumí-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndúá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñâyùcàndúá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quìvi nì sàhin vehechuún, nì sàcòi silla xí, te nì dândâcú nì tavâ-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sâcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanicuàchì-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còo, cóni sândúá ducán. ¹⁹ Cuisi sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xí sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácu Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cundáa vâha ini nansa chicá vâha quide xí chuun jaàn. Ñâyùcàndúá, nì càhàn xí Pablo, áma cándisâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundáa sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còo, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndé cachí (cùhùn-nè) ndundáa sàhà-né nùu rey

cahnú César. Ñâyücandüá, ni dándacuí coo vâha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùu rey mà —ni cachi Festo.

²² Dandu ni cachi rey Agripa mà xi Festo:

—Yùhù, cudûi stná inì cunini ñà-ndüá cachi ñècuàchimâ.

—Vâtùni, tnaa cunini-ní —ni cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivi vâxi tu Agripa xi Berenice ndè salón cahnú ndé ndundáá sâhâ nsidaa chuun. Ni quìhvi-ne yucán, víco sâstnùhù ndâa-ne. Te yucán sâni caquesaa stná comandante coronel xi cuâhâ stná ñècuàchi chicá idónuu ñuu yucán. Dandu ni dándacú Festo ñà-ni tàvâ-te Pablo. (Te na ni quesaa-nè),²⁴ dandu ni cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xi nsidaa stná mii-nsiá ñècuàchi ni quesaa, yohó indêhe-nsiá ñècuàchi (cachi' xi-nsiá). Cunaha-nsiá, na ni sâhìn ñuu Jerusalén, cuâhâ gâ ñècuàchi raza Judea ni xicân favor nùu, dècuèndè ni càna fuerte-nè, cuní-nè cui ñècuàchi yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi ni ducán xicân stná-ne. ²⁵ Doco nùu yùhù, còò ni-iin falta xi-ne ni túi. Dandu mii-nè, ni xicân stná-nè ndundáá sâhâ-nè nùu rey cahnú, ñâyücandüá, sâni nacani inì, te icúmi techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-ñâha cui cachi ndise na tiai nùu señor rey cahnú sâhâ-nè. Ñâyücandüá sâni tàvâ cànúí-nè nùu mii-ní rey Agripa, xi nùu stná nsidaa mii-nsiá ñècuàchi dava ga, vâchi curí' nanducu-nsiá indú ñâha cui tiai nùu tutu cùhùn xi-nè. ²⁷ Vâchi có-ndüá ñà-techuun-nda iin ñècuàchi presu cùhùn nùu rey mà nú còò ni-ñâha cachiñùhu ñà-ndüu falta xi-ne —ni cachi Festo.

26

Ñà-ndüá ni cachi Pablo na ní càhàn-nè sâhâ mii-nè nùu rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, ni cachi-nè xi Pablo:

—Vâtùni càhàn-ní sâhâ-ní vichi.

Dandu ni cuu ndahâ Pablo, te ni quesaha-nè ni càhàn-nè, cachi-nè:

²—Nansicâhìn vichí, vâchi nùu mii-ní cuâhìn càhìn. Pues cuâhâ gâ ñà-ndüá ni càhàn tnùhù ñècuàchi raza-ndâ sâhí, rey Agripa. ³ Doco cudûi inì vichi, vâchi ináhâ-ní nansa ndisa iá nsidaa estùu xi raza-ndâ, te cundáá stná inì-ní sâhâ nsidaa chuun ndatnùhù cuâhâ-ndâ. Ñâyücandüá, sacúndâhvi' nùu-ní ñà-ni cóo calma xi-ní cunini-ní ñà-ndüá cuâhìn càhìn.

⁴ Nsidaa ñècuàchi ñuu Judea, ináhâ-nè nansa nisa quide na ni sandui tèchii. Dihna nisa ñè ñuu, dandu ni sâhìn nisa ñè ñuu Jerusalén. ⁵ Te ñècuàchi raza-ndâ ndoó yucán, dècuèndè sâhana ináhâ-nè yùhù. Te nú cuní-nè cachiñùhu ndâa-nè, vâtùni cachi-nè nansa nisa quide na ni sanchicuín ley xi ñècuàchi fariseu. Nsidaa ñècuàchi ley mà, chicá fuerte chivâha-ne religiún xi raza-ndâ. ⁶ Doco vichí yohó ié', sanícuàchi-ne sâhí. Te ¿indú falta xi iá? Cuisì ñà-xiníndisè palabra ni quida Dios comprometer xi xii-ndâ, divi ñà-cuâhàn-yâ danátíacú-yâ nsii. ⁷ Pues sâhâ ñà-ní cachi-yâ ducán, ñâyücandüá, nsidaa ñèhivi nduú nsi-úxin ùu descendencia xi raza-ndâ, xinúcuáchí vîi-nè nùu Dios ndui te ñuu, xiníndisâ-nè, te ndiatú-nè cuu ndisa ñà-ndüá ni quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndisâ stná, te ñà-jaàn ndüá ñà-sâhâ-xi sanícuàchi ñèhivi raza-ndâ sâhí.

⁸ Mii-nsiá, ¿a ndisâ có-xiníndisâ stná-nsiâ ñà-vâtùni danátíacú Dios nsi? (Pues ináhâ-ndâ, vâtùni.)

⁹ Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá iqué quida quini xi ñèhivi ndácucahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn ndüá nisa quide ñuu Jerusalén, vâchi ndè nùu dùtù cusâhnú ni tàvi permisú, te cuâhâ ñèhivi xi Jesús nisa sadi vehecâa. Dandu quidi cuâhàn-te cacahni-té ñècuàchimâ, stná yùhù ni sadandâá stná. ¹¹ Te nisa nacâhìn stná nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí ñèhivi xi Jesús ñà-dandohí-nè âma nhíndéi nacuaâ-nè mii-yâ. Te ñà-cuâhâ guâ nisa xidâ inì sâhâ-nè, dècuèndè nisa sâhàn stná ñuu xicâ ni sanchicuín-nè.

¹² Pues sâhâ chuun jaàn ndüá cuâhìn ichi ñuu Damasco, nihí orden ni quee nùu dùtù xícusahnú. Ñâyücandüá, iá permisú-xi cuâhìn sâhâ chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhúu ni sandua, señor rey, dandu ichi cuâhìn mà ni xini yâha ga fuerte ni natnuú nihni iin luz ndé xiqué cuâhìn xi compañerui, ndè diquí-xi ansivi vâxa, te chicá ndiaha ni natnuâ nùu orá. ¹⁴ Ñâyücandüá, ni nacâsân nsidaa-nsí ñuhù, te ni tiacui ni càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachi-yâ xi': "¿Saulo, Saulo! ¿Índú chuun nchicùn-ní yùhù quidâ quíni-ní xi? Cuisì mii-ní quidâ quíni-ní xi mii-ní, vâchi na quidâ quisi caní sâhâ nùu garrocha, ducán quidâ stná-ní".

¹⁵ Dandu yùhù, ni cachi: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Dandu ni cachi-yâ xi': "Yùhù nduú Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichí ndacuiín-ní, vâchi sâhâ-ñâ ni xini-ní yùhù, ñâyücandüá icúmi-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùu, cunduu-ní tistigu sâhâ ñà-ndüá ni xini-ní vichi, xi sâhâ ñà-ndüá cuní gâ-ní na dacuní guè mii-ní mí quivi vâxi xi-nda. ¹⁷ Te vichí cunaha-ní, cuâhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xi ñècuàchi nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xi-ní, dandu cuidahín mii-ní nùu-nè, nùu mii-nè xi nùu stná ñècuàchi raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmi-ní càhàn-ní xi-nè sâhâ-ñâ datnùu Dios sâxinítnúí-nè,

te quee-ne ichi ñáa, quihin-ne ichi ndiaha-yá. Váchi nú ni cáhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàñà-né nùu ndàhà ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivi ìì xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nihítáhvì stná-né cuàhà ñà-ndiaha”, ni cachi Jesús xí’.

¹⁹ “Ñâyücándüá, ni quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndüá ni cachi-yà xí’ na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Váchi primeru ni cáhìn xì nècuàchi ñuu Damasco, dandu ni ndixi stná ñuu Jerusalén, te ni cáhìn xì nèhivi yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà ni cachi xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xì Dios, dandu quida vii-né nacua ndiá lcà-né nú ndisa sàni naxicocuñ inì-né sàhà cuàchi-ne, ni cachi xì-né.

²¹ “Pues cunaha-ní, nsidaájàn nduá dísahà-xí ni tniì nècuàchi raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù ni cùì. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñâyücándüá, iin-ni nchícùn ndài (ichi váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni cáhìn xì nèhivi sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchi ndahví, te ò nècuàchi chicá idónuu, nsidaa-né cáhàn xí’, cachi’ xì-né ñà-ndüá ni cachtinùhu Moisés, xì ñà-ndüá ni cachi stná nècuàchi profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátñuù-yà ichi ndiaha-yá nùu nèhivi, na nèhivi ñuu-ndà, te ducán stná nèhivi inga ñuu —ni cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu ni ndàhì Festo, cachi-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítñuù-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco ni cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá ni culoqu’ nduá, váchi ñà-ndácuisi nduá cachi’ xì-ní. Cáhàn sahnú. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn nùí’ cáhìn nùu mii-né, váchi ináhá-né sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà váha inì-né, váchi chuun yohó, cóni sándüá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-ndüá ni ttaa nècuàchi profeta sàhana. Pues yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu ni cachi Agripa xì-né:

—Cuisi iyuhu gá palabra cachi-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuñ Jesucristu.

²⁹ Dandu ni cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumàni, doco cahnú gá Dios iin-ni ni quidá stná-ní nacua ni quida yùhù, (ni xinindisé mii-yá. A sácú váha ni cúnindísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchi iníni yohó. Cuisi-ní có-cuní’ cunuhni stná-nsià cadena nahi mii’ ³⁰ —ni cachi Pablo.

Dandu ni ndacuita nsidaa nècuàchi ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchi dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te ni cuxio-ne iladu, ndatnúhú-né, cachi-né:

—Ni cóò falta xì nècuàchi jaàn dísahà-xí cui-né, ni ñà-cundiadi-né.

³² Te ni cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-né yàha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhi dàñà-né vichi duha ni cùì.

27

Nansa ni dáyáha-tè Pablo cùhùn-né ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiádí, ni yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnahá xí soldadu xì meru rey César Augusto, váchi sàni cachi tè-xidandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nisa ìa stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchi ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-né nduú ñuu Tesalónica. Ñâyücándüá, ni nana nsidaa-nsí iin barcu ni quixi ñuu Adramitio, váchi sàdaani cuàhàn-nu quihin-nù ichi nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu ni ditá-nu ni quihin-nù ichi cuàhàn-nu xì-nsí.

³ Dandu ni yàha iin quivì, te ni sàà-nsi ñuu Sidón. Te yucán ni quidamani capitán mà ni sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñâyücándüá ni sàhàn nècuàchìmà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xì-ne, te ni nihì-né ñà-ndüá xiñuhu. ⁴ Dandu ni ditá tu barcu mà ichi cuàhàn-nu, te ni yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàhì ni yàha-nsi, váchi ladu nù-xí caná tàhì mà. ⁵ Daaní, ni yàha-nsi chicá nù-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te ni sàà-nsi ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán ni xini capitán mà inga barcu ni quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñâyücándüá, divi barcu mà ni dàndàcù-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì ni xica cueé-nu, váchi úhi xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàhì caca gá-nu. Ñâyücándüá, ni sàha-nù vuelta ni yàha-nsi yatni iin esquina ñuu

Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà ni yàha-nsi, doco ùhi stná caca barcu yucán. Dandu ni sàà-nsi nùù ñuhù íchí iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhí-ndà, te vihini quida quini mar xi barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyücàndüá, ni càhàn Pablo (xi nèhivi ndoó barcu mà),¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sàni ni cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tñundoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà ùhi ndañuhu carga, xi mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá ni xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xi ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdi ñà-ndüá cachí Pablo. ¹² Ñàyücàndüá, cuàhà nècuàchi yucán, chicá ni cuni-nè caquee-ne lugar mà, vachi có-ndüá iin lugar vaha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyücàndüá, ni cachí-nè chicá vaha cùhùn-nè nùù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vätüni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cui si dúcùn tàchi iin dián ndé quècahu hora.

Nansa ni dàñà fuerte dàvitàchi mar

¹³ Daaní, ni quesaha caná yadi tàchi ladu, te ni tuxi ini nècuàchi barcu ñà-vätüni cùhùn-nsi. Ñàyücàndüá, ni quihìn tu-nsi ichi cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu ni quesaha ni cana iin tàchi dàñà, ladu ñuu mà vaxan, tàchi yódo ladu ñinu cachí-nè xán. ¹⁵ Te ni cacùhan barcu xi-nsi, mànicüí gá ñihindèè-nsí caca ndaà-nu ladu vaxan, ñàyücàndüá ni sahnde ini-nsi, vachi ndé ndiàchi úün-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu ni yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahi mar. Te yucán có-càná cuàhà guá tàchi. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu ni ñihí-nsí ni tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu ni dàcùnündüù-te iin cable ndee icá barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndüá-nu. Te ni yúhi stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyücàndüá, ni dānùù-te sicoto ndee dítá tàchi-nú, te ndiachi úün-nu cuàhàn-nu quidá tàchi mà.

¹⁸ Daaní, inga quiví, yáha ga caná ñi tàchi dàñà mà. Ñàyücàndüá ni quesaha-té ni dàndiàchi-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quiví ùni ni dàndiàchi ndahá stná-nsi nsidaa gá ñà-ndüá ñihí-nu. ²⁰ Dandu ni yàha cuàhà gá quiví, te có-tüí orá, có-tüí sitnúù, te yáha ga dúcùn dàvitàchi daná mà nsiuhù. Ñàyücàndüá, cóò gá tñundé ini càcu-nsi ni cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quiví ndoó dòcò-nsi có-xixí-nsí, dandu ni sàcuilìn Pablo mahi nsidaa-nsí, te ni cachí-nè xi-nsí:

—Compañeros, chica vaha nú ni inini-nsia yuhù ni cúí ñà-màsà quèé-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tñundoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xi-nsiá, màsà cùhúün ini-nsia, vachi ni-iin-nda mà cúí-ndà, cui si barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndüvehè ni xini yatni ndé (indúhí) ni sàcuilìn iin ángel xi Dios nú. Vachi mii-yá nduú-yá Stohí, divi ana xinúcuàchí nùù-xí. Pues divi ángel mà ni cachí-nè xi': "Màsà yúhí-ní, Pablo, vachi icúmi-ní sàà-ní nàcuilìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhví Dios mii-nsiá, vachi dohó cachí-yà xi-ní: mà sàà ni-iin nèhivi cutnáhá xi-ní cui-nè, ni-iin nèhivi barcu yohó", ni cachí ángel mà. ²⁵ Ñàyücàndüá contentu ni nàcúndoo-nsia, compañeros, vachi nacua sàni cachí Dios xi', divi ducán icúmi coo, te seguro icúmiá. ²⁶ Doco antes icúmi-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahi mar —ni cachí Pablo.

²⁷ Daaní, ni yàha ùxin cùmi gá quiví, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchi. Dandu peón xiquidachuún barcu mà, ni tuxi ini-te ádi sàni cuyatni-nù nùù ñuhù íchí càhàn-té. ²⁸ Ñàyücàndüá, ni chitacuhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuí yucán, te ni cundaà ini-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu ni chitacuhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyücàndüá, ni yúhí-te dúcùn barcu cava nahnú ñuhú ini mar. Sàhámà ni dānùù-te cùmi càa nahnú xí barcu ndé càhà mar sàhà-ñá màsà cáca gá-nu. Dandu ndiatú cui si-té tūinu.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, ni cuni-te cunu-tè. Ñàyücàndüá, ni sàcuita-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndé càhà mar, doco dandáhví-te, vachi lancha tii mà nduá ni dānùù-te. ³¹ Dandu ni cachí Pablo xi capitán xi stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndoó peón jaàn barcu yohó, mà càcu-nsia.

³² Ñàyücàndüá, ni sàhàn soldadu mà ni sahndè-te cable itácáá lancha mà, te ni ndiachi-nú mahi mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn tūinuú, dandu ni càhàn Pablo xi nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vâha cuxi-nsia iñâha, vâchi sâcuâhân-ndâ ùxin cùmi quìvi có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacaní ini-nsiá. Ñâyùcândüá sacúndâhvi ñù-nsiá ñâ-cuxi-nsia, vâchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vâha-nda, vâchi cunaha-nsiá, còo ni-iñâha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵—ni cachi Pablo.

Dandu ni tñii-ne iin pan, te ni naquimani-né Dios ni indehè nsidaa-né. Dandu ni dàcuâchí-néá, te ni quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷Ñâyùcândüá, nsidaa gá nèhivi yucán, contentu ni ndòo-ne, te ni xixí stná-né. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuâchi ñuhú barcu ma, ù cientu ùni dico sâhùn iin (276) nèhivi ni sanduu-nsi.

Nansa ni cuu xi barcu, ni tuxi-nú ni sachi-nù nùu mar

³⁸⁻³⁹Daaní, na ní nsihi ni xixi nèhivi mà ni ndenuu ini-né, dandu ni sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñâ-cùni-né nduñama chií gá-nu. Dandu na ní tũmuù claru, (ni xini xicá-té yucán iá) iin ñuu mahi mar. Doco cóni nácúni-te índü ñuu nduá. Doco ni xini stná-te yucán iá iin ndahâ mar ndé iá ndââ ñusi orilla-ñâ, te vâha lugar mà daxínu-té barcu cahan-té. ⁴⁰Ñâyùcândüá, ni sahnè-te cable xi càa itnúí xí-nù mahi mar, te ni ndòa. Dandu ni dàñâ stná cable nuhní yutnú chipála dacaca-xi-nú. Te ni nana stná sicoto ndee itánini ladu nùu-nú (ñâ-dítâ tàchi-nú). Ñâyùcândüá ni quesaha-nú ni nacaca-nù, te cueéni cueéni ni cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchí mà.

⁴¹Doco ni sââ-nu iin xaan ndé vâxi ùi ichi tècuí, te yucán ni cacùhun-nù cahâ mar. Ni ndùxin tnuu nùu-nú, doco cahâ-nú, ni quesaha ni sachi ñ-ñâ ni quida tècuí dúcùn ndee guá ícâ-nú. ⁴²Dandu soldadu yucán, ni cacuni-te cahni nsihí-te nècuâchi ndiadi ndiaâ-te, vâchi vihini duté-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³Doco capitán yucán, cóni cùni-né cui Pablo. Ñâyùcândüá, cóni sâha-ne cahni soldadu mà nècuâchi ndiadi. Dandu ni dàndâcú stná-né nùu nècuâchi túha duté ñâ-dihna mii-né ni quécoyo-ne mahi tècuí dècuèndé ni xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴Dandu nècuâchi mà túha, cunchicùn-né cùhùn-né cundòo candee-né diqui yutnú nduú tabla, ò inga yutnú xí barcu ni sachi. Ñâyùcândüá, ducán ni ñihí nsihí-nsí ni quee-nsi ndé ñuhù íchí, te ni càcu-nsi.

28

Ñâ-ndüá ni quida Pablo na ní ia-ne ñuu tii Malta mahi mar

¹Na ní nsihi ni càcu-nsi nùu mar mà, dandu ni xinitnúhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ²Te nèhivi ndoó yucán, ni quida maní-né xi-nsí ni chiñuhu-né iin ñuhu, te ni cachi-né xi-nsí ñâ-ni trátuu-nsi nadaâ-nsi, vâchi cuín dàvi, te vixin ga. ³Ñâyùcândüá ni nducu stná Pablo chií tutnú íchí. Doco na meru daquée-nènu mahi ñuhu mà, dandu ni quecunu iin còo dàná xínu-si nùu ñuhu, te ni trinúhu tnuu-si ndahâ-né. ⁴Ñâyùcândüá, na ní caxini nècuâchi ñuu mà itácáá còo mà ndahâ Pablo, ni cachi-né iin-ne xi inga-né:

—Ádi té-ni sahní nduú tè-jaân, ñâyùcândüá vichi icúmi-té danáâ-te sâhâ-té. Mate sání càcu-té nùu mar; doco mà ñihí-té cutiacu gâ-te —ni cachi-né.

⁵⁻⁶Doco ni quidi Pablo ndahâ-né, te ni ndiachi còo mà mahi ñuhu. Ñâyùcândüá, nsidaa nèhivi yucán, ndé ndiátú úún-né, vâchi tuxí ini-né cuâhân xiun ndahâ Pablo, ò nú cóo, nanââ nâcasân-né cui-né. Doco caní tiempu ndiatú-né indèhe-né, te còo ni-iñâha ni cuu-xi nècuâchimâ. Iin-ni iá-né. Ñâyùcândüá, tucu ni nacani ini nèhivi mà, cachí-né:

—Ádi iin dios nduú nècuâchi jaân.

Nansa ni dàndüvâha Pablo yua nècuâchi dandacú nani Publio

⁷Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuâchi dandacú nùu ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuâchimâ, ni dâyâha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùni quìvi ni sandoo-nsi yucán. Te cuâhâ gá ni cunsihi ini-né nsiùhù. ⁸Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sâhayocá-né, vâchi cuhí-né cuèhè daxin. Dandu ni quihvi Pablo ndé indúhu nècuâchimâ, te ni xicân tàhvi-né nùu Dios, ni chitândòo-né ndahâ-né diqui nècuâchimâ, te ducán ni nduvâha-ne. ⁹⁻¹¹Dandu después dava ga nècuâchi cuhí ndoó ñuu mà, ni caquixi stná-né, te ni nduvâha stná-né. Ñâyùcândüá, cuâhâ gá ni cañuhu nècuâchi ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùni yòo ndoó-nsí yucan, dandu ni nana-nsí iin barcu cuâhân-nsi quihin tu-nsi ichi nacaca-nú xi-nsí. Te nèhivi ñuu mà, ni sâhatahvi stná-né nsiùhù nsidaa ñâ-ndüá xiñuhu nùu-nsí. Te barcu mà, iin yutnú ni ña yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùu-nú itá muñecu nani Cástor xi Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnú ni nana-nsi, te cuâhân-nsi.

¹²⁻¹³Daaní, primeru ni sââ-nsí ñuu Siracusa, te ùni quìvi ni sandoo-nsi yucán. Dandu ni caquee tu-nsi, te duha duha ni càvâ barcu xicá-nu cuâhân-nu, te ducán ni sââ-nu xi-nsí ndé ñuu Regio. Dandu inga quìvi, te ni quesaha tú tàchi ladu. Ñâyùcândüá, ni caquee tu-nsi cuâhân-nsi. Te tixi ùi quìvi ni sââ-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴Ñuu yucán ni ndacùhun

tnahá-nsí xì nècuàchi iin-ni nchìcùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quìvi. Dandu después nì quihìn tu-nsi ichi cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xì Jesús vaxi-ne, vâchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvâxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé' ñuu tii nani ùni Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahâ-né xì-nsi.) Te na ní xini Pablo nècuàchimà, nì naquimani-né Dios, te nì ndòo-ne contèu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnâhâ xì-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaâ-nè, nì ndòo nècuàchimà ndahâ iin comandante. Doco Pablo, nì nihi-né permisio coo cuaân-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchi raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùni quìvi, te nì nacana Pablo nècuàchi raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò ni-ìñàha nì quidè diquì nècuàchi ñuu-ndâ, te ni-iin xichi cóni càhìchi stná ini estilu xì xii-ndâ. Doco nì tniì nècuàchi raza-ndâ yùhù na ié' ñuu Jerusalén, te nì dayâha-ne yùhù ndahâ tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yucán, nì xicàn tnùhù váha-tè núi, dandu cuàhàn-te daña-tè yùhù nì cùí, vâchi còò ni-ìñàha disáhâ-xì cùí. Doco nècuàchi raza-ndâ ndoó yucán, cóni cùnì-nè dañí. Ñâyücandüâ, fuerza nì xiquèn dayâha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaâ temâ sâhí. Doco ni-iyuhu có-nduamâ ñà-cùnì' daquée cuàchi diquì nèhivì raza-ndâ; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiâ, iâ ñà-disáhâ-xì nì quide mii-nsiâ invitar cundehí-nsiâ, te càhìn xì-nsiâ yohó, vâchi vichi ndisa sâ-íâ iin tnùndé ini ndiaha xì nècuàchi raza-ndâ Israel. Doco divì sàhâ-ñâ (xiníndisè tnùndé ini ndiaha ma), ñâyücandüâ nì sàì nì sàctunhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta nì quixí ladu Judea càhàn sàhâ-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchi raza-ndâ nì quésáâ daquée cuàchi-xi diquì-ní. ²² Doco cachi-ní xì-nsí nansa iâ ichi sàà, tuxí ini-ní. Vâchi nsiùhù cùnì-nsi cundaâ ini-nsi, vâchi nsidanicuú lugar càhàn ùhì nèhivì diquì ichi mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quìvi quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quìvi mà, cuàhâ gá nèhivì nì casaâ vehe Pablo. Ñâyücandüâ, ndè dàtmâ, xì ndè nì cuaâ dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datú-ne nansa iâ ichi ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchimà nansa cachi ley xì Dios nì ttaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì ttaa nècuàchi profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vâchi cùnì-nè dacúníndisâ-né nècuàchimà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamâ, dandu dava nècuàchi iníni mà, nì xiníndisâ-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdi iin-ni nì xiníndisâ nsidaa-né. Daaní después cùnì-nè nùhù-nè. Doco na tãñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndáâ nduâ nì cachi Espíritu Ìi xì Dios xì xii-ndâ sàhana na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vâchi dohó nì cachi-yâ xì nècuàchimà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchi raza-ní yohó, te dohó cachi-ní xì-né: “Mii-nsiâ, cuàhâ gá icúmí-nsiâ cunini-nsiâ, doco mà sàâ-nsiâ mànihi ini-nsiâ. Te cuàhâ gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiâ, doco mà cundáâ ndisa ini-nsiâ”. (Ducán cachi-ní xì nècuàchi raza-ní.)

²⁷ Vâchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxiní-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dãnácuaní-nè nùù-nè, vâchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichi váha), nì có-cùnì stná-nè cunini-ne, nì có-cùnì stná-nè mànihi ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichi yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiâ, sàni nihitávi nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yâ. Te mii-né, ndisa, icúmí-né cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchi raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhâ palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, iniù ùi cuàì nisa la Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayâha-ne nsidaa nèhivì sàà nùù-né, ³¹ cachiñnùhu-ne xì nècuàchimà sàhâ ichi ñuhivì Ìi xì Dios, vâchi libre iâ-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñâyücandüâ, cuàhâ gá nì dàcuahâ-né nècuàchimà sàhâ Stoho-ndâ Jesucristu, còò iin nì sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nù Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xì' ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhì razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhaha na ní dàtnùú-yá inì nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nù tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemani-yá, te cachá' ñà-nduú-yá iin descendencia xi rey David, vächì iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diin lugar nì quixi) anima ìi-yá, vächì Dèhemani Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vächì mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nù mii-yá sàni nihitáhvi nsiùhù cacanuun-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivi nsidanicuú ñuu, áma sàá stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-neyá, dandu más gá tñùhuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vächì nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiáyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nù Yua-nda Dios, ñàyücandüá nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivi ì xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù mii-yá xì nù Stoho-ndá Jesucristu ñà-nì cuàha-yansiá gracia, te contentu nì cundóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivi xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahìn Jesucristu, te naquímáni' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xinindisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhàjàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nù-yá, cachitnùhì razón ndiaha sàhà Dèhemani-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndáa nduá nsiùhù cuàhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvi stnáì áma cóo iin quivì nihì tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vächì cuàhà gá cuní' sàì sàhà-ñá nihitáhvi gá-nsiá más ñà-nduá cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuàhandee inì-nsiá. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá vii-ndayá, vächì nsidaa-nda, iin-nì xinindisá-ndáyá.

¹³ Ñáni, cuní' cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà gá xichi nacání inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sadí nù. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vächì stná ndé ndoó-nsiá cuní' quida stnáì chuun ì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vächì ndiá ìquè (cachitnùhì razón ndiaha xi-yá) xì nsidanicuú nèhivi, a xinduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí cáhìn xì nsidaa-né, a nchichì-nè, te ò mà nchichì-nè. ¹⁵ Ñàyücandüá, nù yùhù, dispuestu ié' sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-nduú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn nù cachitnùhì razón ndiaha xí Cristu, vächì cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vätùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cundúú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivi dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vächì divi sàhà razón ndiaha ma datú: Dios nansa cui ndee vâha-nda nù-yá nú nì cunindisá vâha-ndayá, vächì cui-nsiá ñà-jaàn nduá ndiáá, nacua cachí stná tutu ì: "Nù sàni ndee vâha-nda nù-yá ñà-xinindisá-ndáyá, dandu vida ndiaha nihitáhvi stná-ndá".

Nsidaa nèhivi, iá cuàchì-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios diqui nsidaa nèhivi có-quidá vii, vächì quini quidá-né, te cuehé gá-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisi xí-yá, ¹⁹ mate sá-ináhá vâha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vächì sàni dàtúi-yañà nù-ndà. ²⁰ Vächì dècuèndè nì sàcòo ñuhivì náhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Náhà xicá icúmí-yá poder ndisa nicanicuàhàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyücandüá, cóo ni-iin ñà-disáhà-xí (nacuaà nèhivi-yá). ²¹ Vächì na nisa inaha-neyá antes, cóni cáhvi ndisa-neyá nacua ndiá icá-né, nì cóni náquímáni stná-neyá. Cuisi inì-nì mii-né nì chitnùni ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicú gá mànihì tñunì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichì guá-nè cáhàn-né, ñà-yúcán nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-né), nì nandòdò-né ñà-ndiaha guá iá-yá, te cahan-né iin figura iá nahì nèhivi nduú Dios, mate nèhivi, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yá nicanicuàhàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisi nahnú, xì quisi cuàti, (te nì cahví-neyá).

²⁴ Ñâyùcàndüá, ni cuhuun ini Dios sàhà-né, te ni cachi-yà ni cùhùn-nè ichì siquini ni nchihò ini-nè. Te ducán ndisa ni quida-ne, (yáha ga quini) ni quida-ne xi iquicúñú-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Ní nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisi xí-yá, te ñà-ndüú tnùhu ni candisá-né. Màdi mii-yá ana ni quidavàha xi ñuhivì ni càhvi-né; cóo, cuisì-ní ñà-ndüá ni quidavàha-yà ñuhivì yohò ni cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá ni xinucuachi-né nùù-xí, màdi nùù mii-yá ndiaha itiácù nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñâyùcàndüá, ni nacoo dahuun-yanè. Dandu chicá quini ni quida ndevàha-ne xi mii-né. Dècuèndè stná nècuàchi ñahà, cóni nándàhà gá-ña xi nècuàchi tiàa nacua quidá nècuàchi ñahà. Cóo, entre mii-ñá nisa quida-ña cuàchi. ²⁷ Te ducání stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vachi entre mii-té ni naxihò stnahá-te, te ni quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yucán ni nihì stná icà-té (cuèhè), vachi ñà-yucán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-ni quee-tè ichì vaha.

²⁸ Te-ñà cóni cùdí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñâyùcàndüá, ni nacoo dahuun stná-yanè, te sàhámà ni cuchicuehe dahuun sàxìnitnùni-nè. Cuisì ñà-có-ndiá icà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vachi chitu anima-nè nsidanu ñà-chicuehè. Ñâyùcàndüá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchi ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te tùha stná-nè cahni stnahá-né, vachi nàá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-né; dandahví stnahá stná-nè, te cànàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vachi quini ga cànàn-nè diqu ñanitnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vachi cuadú gá-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gá-né. Có-iníni-né ñà-ndüá cachí yuadíhí-né. ³¹ Ni có-sàà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà tùha-ne cuhi stnahá ini-né. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanitnaha-ne, te mà tùha-ne cundehe ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhà vaha-ne ñà-icúmi Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndulócò-né, mate ináhà-né ñà-xiñùhù cui-né sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néà, ndè cudí gá stná ini-né nú quidá stná nèhivi dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xi ana tuxí ini-xi chicá vaha-ne nùù ñanitnaha-ne

¹ Ñâyùcàndüá, (nú iá iin nèhivi), ndéni nèhivi ni cùndüú-né, te xítñuhu-ne ñanitnaha-ne, dandu vátuni cachi stná-ndà dohó xi-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñâyùcàndüá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñanitnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vachi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhà-ndá, palabra ndàcuisi cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivi có-quidá víi. ³ Ñâyùcàndüá, ¿a tuxí ini-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cùí), vachi mate xítñuhu-ní nècuàchi quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xi-ndà, vachi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi ini-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà ini-ní ñà-ndüá dísàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuíñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, cóo), ndee gá ini-ní, có-cùù-ní arpentir; ñâyùcàndüá cáyà, te cáyà castigu nihì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmi nèhivi cundaà ini-né cuisì nsidandaà Dios nacua ndiá icà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), segùn nansa ni quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivi iin-ni quida-xi chuun vù, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vachi sàhà ñà-ndüá quidá-némà nanducú-né nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nùù-yá), vachi cuní-nè ndee vaha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivi có-nchícùn palabra ndàcuisi, iin castigu fuerte nihì-né ñà-cudúchí guá ini-yà sàhà-né, vachi cuisì-ní ni nacani ini-né quida-ne ñà-ndüú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchi có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhàjàn. Dihna nècuàchi raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivi inga raza. ¹⁰ Doco nèhivi quidá víi ma, nihì-né cundoo ndiaha-né, vachi nihì-né natù-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchi raza Judea nihitáhvi ducán, dandu después nèhivi raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vachi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivi ñuhivì. ¹² Nèhivi tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmi-né ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daani stná nèhivi ináhà vaha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmi cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vachi nú ni quidá ndisa nèhivi cumplir ley xi-ya, dandu vátuni ndee vaha-ne nùù-yá. Doco ní cuisì iníni uun-neà, dandu mà cùndiámà. ¹⁴ Vachi dava nèhivi, tàcùnì-né ley xi-ya, doco tùha-ne quida-ne cumplir ñà-ndüá cachá, vachi ini-ni mii-né nacání ini-né quida-ne ducán. Ñâyùcàndüá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vachi cuisì ñà-cundehe-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-né sánhi ini-né nansa iá ley xi-ya. Ináhà vaha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te

stná sàxínitnùní-nè, ducání cachí stná` xì-né. Vàchi dava xichi dandohó sàxínitnùní-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmiá tùia) quivi nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dehé ini anima nêhivi. Te divi ndahà Jesucristu icúmi-yá naco-yu juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachitnùhi xì nêhivi.

Nansa ni quida nècuàchi raza Judea, cóni chívàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nêhivi raza-nsi. Nècuàchi raza Judea nduá danani nêhivi raza-nsi. Te cuàhà nêhivi raza mà, yàha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmi-nè ley ì xí Dios; ñàyücànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vâchi mii-yá càhvi-né, ¹⁸ te ináhà-nè ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuahá cuàhà-né ley ì mà, ñàyücànduá cundáà ini-nè ìndú ìñàha nduú chuun vii, te ìndú ñà-còó. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmi nacani xi nsidaa nêhivi nansa íá ichi váha cahan-né; xiñuhu danátuú ini-nè nsidaa nècuàchi xicá ichi ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisi mii-né cui dacundéhe xi te neciu ini ichi víi, vâchi maestru ndutú-né cahan-né. Nahi méé có-ináhà xínduu nècuàchi dava ga, cahan-né, te ñàyücànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchimà, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátuni mànihì ini-nè nsidanicuú ìñàha, te cundáà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nêhivi dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vâchi cachí-nè xì nêhivi ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndisá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nêhivi ñà-màsà càhàn-nè xì inga nêhivi cóni nándahà xì-né, doco ¿a ndisá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchi ini-nè ñà-nduú yùu yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicá íá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmi-nè ley ì xí Dios, doco có-chívàha ndisa-neá, te cuní cachámà na ian cahíchi ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá`: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchi raza-nda, ñàyücànduá sácundiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya icà-nda, vátuni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còò, dandu davaní queamá na ian còò ni-iin seña mà icà-nda. ²⁶ Ñàyücànduá, nècuàchi (inga raza) còò seña icà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátuni quida stná-ndá cuenta na ian itúú ndisa seña mà icà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà icà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúu claru ñà-có-quidá víi nècuàchi raza-nsi Judea, vâchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmi-nè tutu ì, te itúú stná seña mà icà-né. ²⁸ Ñàyücànduá, ¿ana cachí-nda nduú ndisa nècuàchi raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cui sí sàhà icà-nda nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xi anima-nda nduá, te ini anima-nda nduú ndisa-nda nècuàchi raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-nda seña xi-ya, cui sí ini anima-nda nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nìhnú vâha ini-nda nduá, màdi iin ley ni tiaa nùu tutu. Te nú íá (vii ndisa) anima-nda ducán, dandu icúmi-nda ndee vâha-nda, doco nùu Dios, màdi nùu nêhivi.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índu chuun cachí-nda ndiaha gá íá ñà-nduú-nda nêhivi raza Judea, te itúú seña xi Dios icà-nda? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéa. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-ni nihítahvi nêhivi raza mà cucumi-né tutu ì cachitnùhu palabra xi-ya. ³ Vâchi mate có-xiníndisá dava-ne, doco có-cuní cachámà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá ni cachí-ya. ⁴ Còó, vâchi mate nsidaa nêhivi, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmi-yá quida ndisa-ya cumprir ñà-nduá ni cachí-ya. Te ducán cachí stná nùu tutu ì (ndé càhàn nêhivi xi-ya, cachí-nè): “Clarú icúmi tui ñà-cuisi mii-ní cachí xì ñà-nduú ñà-ndáa, te nú daquéé cuàchi nêhivi diquí-ní, dandu divi mii-ní icúmi-ní cundee-ní nùu-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá íá Dios (na xiní-nda ñà-quini guá quidá nêhivi cuàchi), doco ¿a sàhámà cui cachí stná-nda ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yándó castigu sàhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachí-nda ducán. Cuisi ni cachí palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nêhivi. Docu còò, mà cúí cachí ndisa-nda ducán, vâchi nú ducán ni cundúá, mà cúí nihì Dios nansa nsidandaà-yá sàhà cuàchi-nda ni cui. ⁷ Docu cachí dava nêhivi ñà-chicá quee tñùhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tñùhu, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhàjàn chicá nsinuu ini-nda ndáa cui sí ini Dios. Docu nú ducán ni cundúá ñà-quee tñùhu xi-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá icà-yá nsidandaà-yá sàhà cuàchi-nda ni cui. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-nda ñà-có-ndiáa, dandu chicá quee vía ni cui? (Doco còò, màsà cáhìchi ñà-ndá ducán, mate) cachí dava nêhivi ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne diquí-nsí. Docu nècuàchimà, icúmi-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vâchi divi nduá xiñuhu coo xì-né.

Nsidanicuú nêhivi, ía cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿indù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còo, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivi cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahi nèhivi inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ìi:

Còo ni-iin ana nihnú ndàcuisi ini-xi; ¹¹ còo ni-iin ana sàa cundaà ini-xi, còo ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichi Dios. ¹² Nsidaa nèhivi, sàni tùcù-nè ichi malu; nsidaa-né sàni chuchiehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé ni nuna yavi xi nsii. Te tùha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còo dàná. ¹⁴ Cuàhà gá xicán tàhvi chihán-nè dìqui ñanitnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìqui nècuàchì-mà. ¹⁵ Yàchi gá nacání ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni ni cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivi tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà tùha-ne cunchicùn-nè ichi ndé cundoò manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhà-ndà, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñà cunini nèhivi ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuu nèhivi ñuhivì. ²⁰ Ñàyücàndùá, ni-iin-nda mà sàa-nda ndee vaha-nda nùu Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndà mii-yá, icúmi càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còo ni-iin ley chivàha-nda sàhàmà. Mà úhi cundaà stná ini-ndà ñà-jaan nú ni cahví-nda tutu nduú ley xi-ya, xi stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xiníndisa-nda Jesucristu, dandu icúmi-ndà ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuu ndoho nècuàchì nhcìcu xi-yá. Vàchi iin-ni indèhe Dios nsidaa nèhivi sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàa stná-nè tavà-nè tnùnhu xi-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñà ni dànáà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyücàndùá uun-ni sàhatahvi-yàndò gracia xi-ya, te sàhàjàn vātùni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi ni chitnùni ini Yua-nda Dios ñà-cunduú Jesucristu ana icúmi cui, te cuitià nùu-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá ni quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhàjàn cundaà stná ini nèhivi ñà-vātùni ni quida-ya xi nèhivi sàhana na ní dáyàha uun-ya cuàchi-ne, te ni quidandee gá ini-yá sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disàhà-xí ni xihì-yá nduú stná ñà-cundaà ini nèhivi ñà-ndiaha gá quidá stná-yá tiempu vichi. Te mate ñà-ndàà cuisì cundua na nsidandaà-yá sàhà-ndà, doco nú cahví-nda xi Jesús, dandu vātùni ndenihi-yàndò na ian nduu-nda nèhivi còo falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachì-ndà sàhà nèhivi ndeníhì vaha guá xi mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gá-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñà cóni chivàha vii-né ley ìi? Còo, divi sàhà-ñà mà cúndiáá gá ni-íñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyücàndùá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdi ñà-chivàha-nda ley (sàhana ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivi raza Judea nduú-yá? (Còo.) ¿A có-nduú stná-yá Dios xi nsidaa gá nèhivi ñuhivì? Jaan, vàchi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vàchi imindaa Dios iá, te vātùni ndee vaha nsidaa nèhivi nùu-yá nú ni cúníndísá-nèyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivi inga raza. ³¹ Doco nú cachì-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gá ley ni sàha-ya? Còo, màdi ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmi cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa ni quida Abraham sàhana

¹ Doco ¿nansa cachì-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàhana? ¿Nansa iá ñà-nduá ni nihítahvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né ni nihì-né ndee vaha-ne nùu Dios ni cú, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhàjàn, doco nùu mii-yá, còo, mà cú. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ìi sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-ni xiníndísá Abraham Dios, ñàyücàndùá ni nihì-né ni ndee vaha-ne nùu-yá”, cachá’.

⁴ Pues, ni cachì-ndà iá iin ana quidáchúun nùu-ndà. ¿A cutàhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còo, vàchi ñà-ínhíca-ndà nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xi ichi Dios), vàchi mate còo obra ni quida-nda, doco nú xiníndísá-ndà mii-yá, dandu vātùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vàchi nùu mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yàndò, mate nèhivi cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàhana, ni cachì-né ñà-ndiaha guá iá xi nèhivi nihítahvi ndee vaha nùu-yá mate còo obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá ni cachì David mà: Nansicáhàn nèhivi nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-né nú có-itnì gá-yá cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátuni nihítáhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì iá seña xi-ya icà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vâha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿indú ñà-dìsàhà-xí nì ndee vâha-ne nùu-yá? ¿A sàhà ñà-itúú seña mà icà-né? Còó, vâchi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vâha-ne nùu-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcunaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cunduamà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vâha ndisa-ne nùu-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vâchi tàñàha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxiníndisá-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñâyùcàndúà ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-né yua nsidaa nècuàchì xiníndisá-xí-yá, mate còò nì-iin seña mà icà-né, doco xiníndisá-né, te ducán ndee vâha stná-né nùu-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà icà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindisá stná-né mii-yá nduú stná mà, vâchi davani nì quida stná-né nacua nì quida nècuàchì mà na tàyóo seña mà icà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuisì-nì nèhivì xiníndisá nihítáhvì xán

¹³ Sànaha nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nihítáhvì-né cucumi-né ñuhivì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yucán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vâha-ne nùu-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivâha-ne. ¹⁴ Vâchi nú cuisì ana chivâha xi estilu sànaha nihítáhvì, dandu mà cùndiáà gâ ñà-xiníndisá-ndáyà, nì mà nihítáhvì gâ stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vâchi nú sàhà ley sànaha nì cùndúà, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduú stná. Doco nú còò nì-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáà, vâchi modo jaàn vátuni dacutáhvì stná-yándó gracia xi-ya, te ducán nihítáhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sànaha, te ducán stná ndohó ana xiníndisá nahi Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchì mà xii nsidanicuú-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùu tutu ù (na ní càhàn-yà xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gâ descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñâyùcàndúà, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùu Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divì mii-yá ùha danáticú xì nsiì, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóo nì-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnundé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-nì nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-né iá ndisa tnundé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-né cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-nì nì xinindisá-né ducán, mate ináhà-né yâha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-itúú xinu-ne 100 cuià, te ináhà stná-né ñà-mà cui gâ coo dèhe (ñahàdihí-né) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-nduú nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xi dudu, vâchi iin-nì nihnú ndàcuisì ini-né mii-yá; te nì naquimaní stná-néyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vátuni quida ndisa-ya cumplir ñà-nduú nì cachi-yà xi-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nihnú ini-né ducán, ñâyùcàndúà nì ndee vâha-ne nùu-yá.

Divì ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ù, doco màdì cuisì sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vâchi stná ndohó, vátuni ndee vâha stná-ndà nùu-yá nú nì cunihnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danáticú xi Stoho-ndà Jesús, (divì Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñà nihì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùu-yá.

5

Nansa iá ñà-ndiaha ù nihítáhvì-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùu Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-sàni xinindisa-ndayà. Ñâyùcàndúà, ndiaha gâ sàndòò-ndà nùu-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatu cuàhà anima-ndà, vâchi (nsiquivì) nihì-ndà gracia xi-ya, te cudfì gâ stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quivì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudfì ini-ndà. Còó, vâchi cudfì stná ini-ndà nú icúmì-ndá yâha-nda tnundoho, vâchi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvátuni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudfì ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùu-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nihì-ndà consuelu mà, mà dándáhvì-yándó. Vâchi sàni sàhatahvì-yándó Espiritu ù xi-yá, te divì Espiritu ù nduú ana chináhà xi-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-nda.

⁶ Vâchi ndohó, na tàñàha ga cucumi-nda ni-ñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma nì xihì Cristu sàhà-nda, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-né sàhà iin ñanitnaha-ne, mate nèhivì vâha nì cùndúú nècuàchì mà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee ini-xi cui sàhà inga nèhivì nú vâha ndisa ini nècuàchì mà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vátuni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-nda. ⁹ Te vichi sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-nì

xihì-yà ducán, te nì xitìà nù-yá. Ñàyùcàndúá, vichi, chicá más icúmí-yá dacácu-ya anima-ndá nùù castigu xi-nda, vâchi ñà-sàni ndòo vâha-nda nùù-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xini ùhì-ndâyá nì sandua, doco sâhâ ñà-nì xihì Dêhemani-yâ sâhâ-ndâ, ñàyùcàndúá nì nâcùndoo vâha-nda nùù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhì càcu dahuun-nda nùù-yá, vâchi sâni natiacu Dêhemani-yâ, te itiacú-yâ. ¹¹ Te yâha ga cudîi stná ini-ndâ sâhâ-yâ vichi, vâchi sacahvi-ndâyâ ñà-nì chindee Stoho-ndâ Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-ndâ nì nâcùndoo vâha xi-yâ.

Nansa nì quida Adán, xi nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sâhâ ñà-nì quida imindaa tiâa Adán, ñà-jaân nduá nì sâcòo cuâchi ñuhiví. Daani, sâhâ stná cuâchi nì quida-ne mà, ñàyùcàndúá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá ñehivì nchícùn gâ, vâchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùù ñehivì ñuhiví, doco divi cuâchi nduá nisa quida-ne. Ñà-ndâá nduá, có-itníf Dios cuenta sâhâ cuâchi-nda nú còo nì-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xi dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-nì nì xihì stná nsidaa ñehivì, mate có-ndudávâ cuâchi nì quidâ-né xi cuâchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudávâ chuun nì quida-ne xi chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yâ ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndudávâ cuâhâ-ñâ. Vâchi tnùmani níhì-ndâ nùù mii-yâ, tucu iá nùù ñâ-nduá nì quida Adán, vâchi sâhâ cuâchi nì quida imindaa nècuâchímâ, cuâhâ sâstnùhù ñehivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiâa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sâhâ gracia xi-ya nì sâhatahvi-yâ cuâhâ ñehivì tnùmani ndiaha xí-yâ, te càyâ càyâ gracia mà nùù-ndâ.

¹⁶ Te ñâ-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiâa ma cuâchi, có-ndudávâ stná xi ñâ-nduá nì cuu na ní sâhatahvi Dios ndohó, vâchi cuiisi imindaa cuâchi nì sandua, doco icúmí ñehivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuâhâ cuâchi-nda iá, doco ndiaha gá sâni nihitâhvi-ndâ nùù-yâ, te ndeé vâha-nda nùù-yâ. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì ñehivì; fuerza nisa xihì-nè sâhâ ñâ-nduá nì quida mindaa nècuâchímâ. Doco nú sâhâ imindaa-né nì cuu xi ñehivì ducán, dandu nâhâ xicâ chicá ndiaâ ñâ-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vâchi sâhâ mii-yâ vâtùni nihì-ndâ vihi gracia; nihì-ndâ tnùmani xi-ndâ ñâ-ndee vâha-nda nùù-yâ, te ducán seguru cundee-nda (nùù ñâ-có-ndiâá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndúá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sânahâ, te ducán nì quixi tnùndoho nùù nsidaa ñehivì, pues ducán iá stná xi obra vâha nì quida imindaa mii-yâ; sâhâ obra mà vâtùni nihì nsidaa ñehivì ndee vâha-ne nùù-yâ, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa ñehivì sânahâ cóni ínini xí-yâ, ñàyùcàndúá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-nè ñehivì cuâchi. Te ducán stná (Jesús), imindaa mii-yâ nì sanini vii xi (ñâ-nduá cachí Dios), te ducán nì nihì cuâhâ stná-ndâ nanduu-nda ñehivì nihnú ndâcuisi ini-xi.

²⁰ Nì sâha Dios ley xi-ya sâhâ (ñâ-cunahâ claru) cuâhâ cuâchi quidâ ñehivì. Te ndisa, cuâhâ gá nì cucuahâ cuâchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sâhâmâ chicá más sâni sâhatahvi Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidâ-yâ sâhâ-ñâ cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian nì cundee cuâchi nùù ñehivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda ñehivì nihnú ndâcuisi ini-xi, te cutiacu-ndâ nicanicuahân. Te Stoho-ndâ Jesucristu nduú ana quidâ-xi nsidaájân.

6

Nansa cundee-nda nùù cuâchi-nda, te nihì-ndâ quida vii-ndâ nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndâ? ¿A chicá vâha quida ga-ndâ más cuâchi sâhâ-ñâ nihì gâ-ndâ más gracia? ² Còo, mà vâha, vâchi ¿nansa cui quida ga-ndâ ducán, nú na ian sâni xihì-ndâ nujâjân nduá? Còo nì-iin ñâ-disâhâ-xí quida ga-ndâ ducán. ³ Amadí sâ-inâhâ-nsiá nansa nì cuu na ní cuhii-ndâ, nì sacatnahâ anima-ndâ xi anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sâhâ ñà-jaân xifuhu quida stná-ndâ cuenta na ian nì xihì stná-ndâ na ní xihì mii-yâ, ⁴ te na ian nì cutnahâ stná-ndâ xi-yâ na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndúá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndâ. Daani, ñâ-nì natiacu-yâ nì quida poder ndiaha xí Yuamâni-yâ, divi ducán stná ndohó, sâni nihì stná-ndâ iin vida saa nùù-yâ.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-nì nì xihì stná-ndâ xi mii-yâ, dandu seguru icúmí sââ stná-ndâ natiacu-ndâ nahi mii-yâ. ⁶ Te inâhâ stná-ndâ, nú nihnú ini-ndâ nì xihì-ndâ xi-yâ nchica cruz, dandu sâni cuxio stná sâxinítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sâhâ-ñâ màsâ nihì gá cuâchi-nda cundee nùù-ndâ, nì màsâ dândácú gá stná-mâ nùù-ndâ. ⁷ Vâchi nú na ian sâni xihì-ndâ nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuâchi-nda nùù-ndâ ñâ-quida-ndañâ. ⁸ Ñàyùcàndúá, nú (quida-nda cuenta) sâni xihì stná-ndâ xi mii-yâ, dandu xiníndísâ stná-ndâ icúmí-ndâ cutiacu-ndâ cundoo-nda xi-yâ. ⁹ Inâhâ-ndâ nì xihì-yâ, doco vichi sâni natiacu-yâ. Te mà nunca sââ gâ-yâ cui-yâ. Còo gá

nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itíacú (ndiaha-yá), iá-yà nùu Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-nda na ian sàni xihì stná-nda sàhà-ñá màsà quidá gá-nda cuàchi. Te nì cúnífnú stná ini-nda itíacú ndisa-nda nùu Dios quidá Stoho-nda Jesucristu.

¹² Ñàyucàndüá, mientras itíacú-nda xì iquicúñú-nda ñuhiví yohó, màsà cuàha-nda cundee cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cuí. ¹³ Màsà cuàha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-nda, ni sàhà-nda, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vàchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi nì dáyàha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisi mii-ní-yá nì cuàha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vàchi mà dándacú gá cuàchi-nda nùu-nda, vàchi màdi ley sàhana nduá nchícùn-nda vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda.

Ìn ejemplu nacání nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda, ¿a libre iá-nda quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùu-nda? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vàchi sà-ináhà-nsiá nansa iá na sàà-nda ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-nda cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducání iá stná xì anima-nda, vàchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-nda, te ducán icúmí-nda sàà-nda cui-nda. Doco nú Dios xinúcuáchi-nda nùu-xí, dandu sàà-nda cunihnu ndacuisì ini-nda. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá ñàñùhù nì sàcunaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-ia víi xinúcuáchi-nsiá nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiá sàhà (peón quidáchúñ) ñuhiví yohó, vàchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-nda. Ñàyucàndüá, dohó cachí xi-nsiá: nacua nisa cudí guá ini-nsia cunchicùn-nsiá ñà-ia sìquini, te yàha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudí stná ini-nsia cunchicùn-nsiá cuisì chuun iá víi, dandu nihí-nsiá cunduu-nsia ñèhivi ù xi-yá. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cóni sà-ínini-nsiá ley xi íchì víi. ²¹ Doco còò ni-ñàha nì nihí-nsiá nùu inga ichì mà, vàchi cuisì-ní ñà-dandáñùhù-xi-nda nduamà. Te ñècùendè vichi nducàhàn vá-nsiá sàhà ñà-ndüá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchi-nsiá nùu Dios; sàni ñàhí stná-yà sàxñitnùni-nsiá, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiá nicanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchi-nda nùu-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihí-nda. Doco ñà-ndüá cutàhvi uun-nda nùu Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-nda Jesucristu.

7

Ìnga ejemplu ñà-cundaà ini-nda nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ináhà-nsiá nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiá palabra cuàhàn cachí yohó. Sà-ináhà-nsiá (ñà-cuisi-ní) ñècùendè quivi cui-nda dandacú ley mà nùu-nda. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin ñècuàchi ñàhà, dandu iin-ni icúmí-nè coo-ne xi ù-nè mientras itíacú-va ñècuàchimà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì ñècuàchimà, dandu mà cundíáá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itíacú-va-ne, còò permisú coo ñècuàchi ñàhà mà xi inga tiàa, vàchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ù-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xi inga ñècuàchi tiàa, te mà cundüá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vàchi sàhà ñà-quidà-nda cuenta nì xihì stná-nda xi Cristu, ñàyucàndüá, (ináhà-nda) có-dandacú gá ley sàhana ma nùu-nda. Libre iá-nda vichi, vátùni cundoo-nda xi inga stoho-nda, divi Stoho-nda Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándó quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudí ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cudí ini mii-nda nisa xihò-nda quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-nda nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-nda ducán), dandu chicá más nì cuni-nda quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhàjàn cuàhàn-nda cui-nda nì cuí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùu ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-nda, te có-dandacú gá ley mà nùu-nda, vátùni cunucuachi-nda (nùu Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-nda iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-nda, màdiá cunchicùn cuisì gá-nda nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-nda, te quidá quinia xi-nda

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-cachí ley mà? Còò, màsà nunca cachì-nda ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-nda ñndü ñàhà có-ia víi nú màsà cáchitnùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cáchì ley mà ñà-mà váha xihò-nda (ñà-icúmí ñanitnaha-nda), dandu yuhù mà cundáà ini (cuàchi nduá) ñà-xihò-nda nì cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), màs gá nì dàxíhoá yuhù, te sàhà ley mà vihì gá nì cucuahà deseú xi

ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndàá ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí íá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes ni ia iin tiempu nisa cudíi gá ini ié' ñuhiví, te cóò ni-ñàhà ni sándúú ley mà nùí. Doco ni sàà iin quiví ni cundaà ini sàhà-ñá, dandu na ian ni natiacu cuàchi íá ini anímè. Te (ni cuhuun ini) na ian ni xihí. ¹⁰ Te (ni cundaà ini) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòà sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cuí, doco vichi divi sàhàjàn cuàhìn ndañuhí ni cúí. ¹¹ Vàchi cuàchi (íá ini anímè), sàhà-ñá ináhi nansa cachí ley mà, ñàyùcàndúá ni dándàhviá yùhù, te (ni cundeá nùí), na ian ni sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcàndúá, (ináhá-ndá), ì ndisa ley xi-ya, te ì ndisa stná ñà-ndúá dandacúá, vachi ndiaha gá cachá'; vaha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndá ñà-sàhà ley vaha ma (ni cuchicuehe) anímè, na ian ni xihà? Cóò, màsà cáchi-ndá ducán. Divi cuàchi nduá ni quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán ni cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vachi mate ley vaha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà ni ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá ni nàcùnihu quini ini. Ñàyùcàndúá, sàhà ñà-ni ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcunahà claru ñà-yáha ga quini íá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ì ni cachi Espíritu ì xi Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, cóò; ducání nduú iin tiàa chicuehé, màdi libre ié' quide ñà-íá vií, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vachi ní có-cùndáá vaha ini nansa íá ñà-ndúá quidé, vachi ñà-cudíi ini sàhà-xí, có-quidéá. Te ñà-có-cùní quide, ñà-yucán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicá, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, màdi ndisa yùhù quidá xi cuàchi ma, cóò. Ñà-ndúú ñà-chicuehé ñuhú ini anímè, divi nduá quidá xi ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhi, inii mii nacua nduú ñehiví, cóò ni-iin ñà-vàha. Mate cudíi ini quide ñà-íá vií, doco có-nàñhi' nansa quida ndiseá. ¹⁹ Vachi chuun vii cuní quide, có-quidéá; te chuun quini có-cùní quide, ñà-yucán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcàndúá, nú có-cùní quide ñà-ndúá quide, dandu màdi yùhù ndisa nduú ana quidá xi (ñà-có-ndiàamà). Divi cuàchi íá ini anímè quidá xán. ²¹ Ñàyùcàndúá, sàni cundaà ini, ducán íá xi'; na quiví cuní quide iin chuun vií, dandu sadí ñà-chicuehé íá ini anímè nùí. ²² Ñà-ndáá nduá, ini anímè cudíi ini sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuehé) ini ndahásáhi', ñà-yucán nduá sadí xi nùú ñà-vàha nacání ini quide, te cundéamá nùí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xi nùú iquicúñú malu icúmí? Vachi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin ni cúí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndá Jesucristu (vátuni cácu)! Ñàyùcàndúá, ini anímè xinúcuáchi nùú mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, cóò, cutu ñà-ndúú cuàchi (cuniá) quide.

8

Nansa cutiacu-ndá vida ndiaha quida Espíritu ì xi Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda ñehiví xi Jesucristu. Te có-ndùlócó gà-ndá sàhà ñà-ndúá xího-nda, cui-si-ni niñmú ini-ndá sàhà ñà-ndúá cachí Espíritu ì xi Dios. ² Vachi ñà-íá-ndá ndahà Yà-ìl mà, ñàyùcàndúá sàhà Jesucristu ñhitáhvi-nda vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndá libre nùú ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándó. ³ Doco ley sàhana ma, mànicúí (chindeándó), vachi mà sàà ñehiví chivàha vii-néá, ñàyùcàndúá, mii Dios (ni chindee-yándó), ni dàquixí-yá Dèhemani-yá, ni nanduu-ya iin tiàa nahí nsidaa ndohó ñehiví cuàchi, (dandu ni dānāá-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá' mà nùú-ndá ñuhiví yohó. ⁴ Ducán, dandu vátuni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócó gà-ndá sàhà ñà-siquini xího ñehiví ñuhiví, cui-si-ní ñà-ndúá cachí Espíritu ì xi Dios nduá niñnú ini-ndá.

⁵ Vachi ñehiví tùha cunchicùn ñà-ndúá cudíi ini mii-né, cui-si-ní ñà-jaàn nduá niñnú ini sàxínitùnínè. Doco ñehiví nchícùn xi ñà-cudíi ini Espíritu ì xi Dios, cui-si-ní chuun xi Yà-ìl mà nduá niñnú ini-né. ⁶ Vachi nú cui-si-ní ñà-xího-nda nduá niñnú ini-ndá, dandu icúmí-ndá sàà-ndá cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ì xi Espíritu xi Dios nduá niñnú ini-ndá, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cui-si ñà-cudíi ini mii-ni-nda nduá niñnú ini-ndá, dandu na ian xiní ùhí-ndá Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gà-ndá sujetu nùú ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn ñà-ndá ley mà. ⁸ Ñàyùcàndúá, ñehiví niñnú ini-xi cui-si ñà-ndúú gustu xi mii-né, mà cúí natù-ne nùú Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-niñnú gà ini-nsiá ñà-ndúú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa ináccá Espíritu ì xi Dios anima-nsiá; cóò. Ñà-ndúá cachí Espíritu ì nduá niñnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin ñehiví cóò Espíritu ì xi Cristu anima-xi, có-ndúú ndisa-ne iin ñehiví xi mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùú-yá nduá, te ducán itíacú ndisa anima-nda nùú-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihí iquicúñú-nda sàhà

cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì ònàtiácú xì Jesucristu, te ñà-íá Espíritu ò xí-yá ini-ndà, ñàyucàndúá mate ni cuí-ndà, doco icúmi stná-ndà natiacu-ndà quida-ya, vâchi inácaá Yà-ì mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá òsàhà-xí có-xiñhùhù quida ga-ndà nansa ni nì cui nacua cudî ini mii-nda quida-nda. Còò, ñàni. Màsà cùndóò-ndà quida-nda ducán. ¹³ Vâchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndúá cudî ini mii-nda, dandu icúmi-ndà ndañuhu-nda. Ñàyucàndúá, ni cuàha-nda chindee Espíritu ò ndohó, dandu nihi-ndà dandañúhù dahuun-nda chuun (siquini) cuni-ndà quida-nda, te nú ni nihi-ndà ducán, dandu vida ndiaha nihitáhvì-nda. ¹⁴ Vâchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu ò xí Dios ñà-dacúndéhe-yànè ichi cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nihi-ndà Espíritu ò xí-yá, doco Yà-ì mà, có-ndúu-yá iin ana dandacú ndéè nùu-ndà, te ò dayúhí xì-ndà. Còò, siempre chindéé-yándò ñà-cunihnu ini-ndà ndúu ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xí-yá: “¡Yuamáni!” vâchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachi stná Yà-ì mà xì-ndà ini anima-nda, ñà-ndúu ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-nda, ducán cachi stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmi stná-ndà ndutahví-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, vâchi icúmi-ndà cutnaha-nda xì Cristu nihitáhvì stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vâchi nú ni ndohó-nda sàhà-yá, dandu icúmi stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vâchi iyuhu nduá icúmi-ndà ndohó-nda tiempu vichi, cachi yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndúá nihitáhvì-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndúá nì quidaváha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vâchi cuàhà gá cuniá sàa tiempu cunahá claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-ndúá nì quidaváha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdi sàhà ñà-cuní miá nì cùu ducán, còò; sàhà-ñà ducán nì chitnùni ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yándò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cùndúu gá iin lugar nì cuchicuehe; vâchi icúmi cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhà-ndà, ndé vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdi cuisì ñuhiví nduá quidá ducán; còò, ndé mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihitáhvì-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu ò xí-yá, vâchi divi-ya ndúu tnùmani primeru xì-nda nùu-yá. Ñàyucàndúá ndiatú cuisì-nda ndé cachi sàa tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nêhiví ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vâchi na ní càcu anima-nda, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nihi-ndà. Ñàyucàndúá, cuéyàà-ni nì cùndiátú-ndà dècuèndè cachi cuni-ndàñà, vâchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tañáha ga nihi-ndà nduá, vâchi nú sàni nihi-ndà ináha, dandu mà cachi gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhà-ndà), mà fuerte anima-nda, doco Espíritu ò xí Dios, chindéé-yà ndohó, vâchi có-cúndáà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá icà-ndà, doco Yà-ì mà, càhàn nihi-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sàcàn ini-ndà quidá-yá, te nì có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nêhiví, te ináhà stná-yà nansa nihnú ini Espíritu ò xí-yá, vâchi Yà-ì mà, cuisì ñà-ndúá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmi-ndà cundee-nda nùu nsidaa tnùndohó

²⁸ Ináhà stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú ináha cuú xì-nda, ñà-chindee xì-nda sàhà ñà-vàha xì-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduú-nda ana nì chitnùni ini-yá cana-ya ladu xì-ya. ²⁹ Vâchi nsidaa nêhiví sà-ináhà-yá dècuèndè antes, divi nì chitnùni ini-yá sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemani-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùni ini-yá cunduu nêhiví xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nêhiví nì cana-ya, divi nì nihi stná nì ndee váha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee váha nùu-yá ducán, divi nì nihitáhvì stná tnùnhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò nì-ináha cundee nùu-ndà. ³² Vâchi cunaha-nsiá, nì Dèhemani-yá cóni cùhí ini-yá; nì sàhatahvi-yándò nì xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyucàndúá seguru icúmi-yá cuàhà stná-yándò nsidaa ñà-ndúá xiñhùhù gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi ò quidá-ndà nú sàni nacàxin-yándò? (Còò, mà cùí), vâchi sàndènihí váha-yándò. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xì-nda? Còò, vâchi divi Cristu nì xihì cuenta xì-nda, te nì natiacu-yá, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuamáni-yá Dios, te ndé càhàn nihi stná-yá sàhà-ndà. ³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxió xì-ndà nùu Cristu ñà-màsà cùú gá ini-yá sàhà-ndà? Còò, mà nihindèè-né ducán, mate cuàhà tnùndohó nì còò, te ò cuàhà vida nì yáha-nda, te ò nì quidá quini nêhiví xì-ndà. Doco còò, mà nihi-né ducán, mate nì còò tnama, ò nì yáha ndahví-ndà, ò nùu cuàhà peligrú iá-ndà, te cuní nêhiví cahni-néndò, doco iin-nì cuú ini Dios sàhà-ndà. ³⁶ Vâchi, ducán cachi stná tutu ò (ndé càhàn nêhiví xì-yá, cachi-nè):

Sàhà ñà-ndúú-nsí nêhivì xí mii-ní, ñâyùcàndúá ndui te ñuu nchícùn nêhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian rii nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá'. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tñundoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vâchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yândô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhà vâhi iin-ni icúmí-yá cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhà vida, te ò ni sàá-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàhà ni cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùú-yá; mate ni coó cuàhà tñundoho quivì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni ni cui, mà cúí dacúxiòándó nùú ndahà-yá, vâchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndàhvi-yândô).

9

Ícúmí Dios chindée-yá nêhivì raza Israel

¹ Nêhivì xí Cristu nduí, te ináhà-yá ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachi xí-nsiá); te icúmí cachi ndáà xí-nsiá, vâchi inácaa stná Espíritu Ìi xí Dios ini, ñâyùcàndúá, ináhi ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachi yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tñúnsí ini ié', te nicanicuahàn iá ñà-ndúá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání ini) sàhà ñanìtnahi, divi nêhivì raza xi. Dispuestu ié' ñihichihèn, te ndañuhí nùú Cristu ni cúí (sàhà-ñá ni sáá tnahi cacu-ne nùú-yá). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yá cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nisa itnuú ndiaha-yá. Dècuèndè ni ndatnuhu sahnú stná-yá xí-né, te ni saquin-yá iin tratu, ni sàha-yanè ley ìi xí-yá. Te ni cachitnùhu stná-yá nansa cunucuachi-né nùú-yá na cahvi-néyá. Te cuàhà gá ñà-ndiaha ñi ni quida-ya comprometer xí-né. ⁵ Te yohótéhè primeru-nè, divi yohótéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) ni sàcòo; te iin nêhivì ñuu-nsí ni sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimani-ndà mii-yá, vâchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùú nsidanicuú iñàhà, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-ndúá ni cachi Dios (sàhà raza-nsi mà), màsà cúnihnú ini-ndà sàni yàhà uan. Vâchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nêhivì ìi xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cúni cachàmà ñà-ndúú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi ni cachi Dios xí nêcuàchi sàhnù-mà ñà-cuisi descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nêcuàchi ñihitáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cumí cachi ñà-còò ni-iin nêhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana ni saquin-yá iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó ni quesaa dèhe Abraham); vâchi ni ia iin palabra ni cachi sahnú-yá xí nêcuàchìmà, divi ñà-yohó: "Iin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sà-íá dèhe (ñahàdihí-ni nani) Sara".

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-ndúá ni cuu xi Rebeca, ñahàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² ni cachi Dios xí-né: "Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùú luchì nchícùn gá". Doco (na ní cachi-yá ducán), tãñàhà ga tũnuú mée mà, tãñàhà ga quida-tè ni-iñàhà, ni-iin ñà-vàhà, te ni-iin stná ñà-có-íá vâhà. Doco ñà-jaàn ni cachi-yá sàhà-ñá cunahà claru có-nâcàxin-ya ni-iin nêhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chitnùni ini-yá quida-ya. ¹³ Te ducán ni cachi stná-yá nùú tutu ìi: "Jacob cuú ini sàhà-xí, doco Esaú, còò, có-xiñùhí-te", ni cachi-yá.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñà-cò-quidá víi Dios nduámà? Còò, jmàsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó ni cachi stná-yá xí Moisés: "Cuisì yùhù icúmí cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi ini". ¹⁶ Ñâyùcàndúá, màdi ñà-ndúá cumí nêhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-ndúá sàhandee íni-nè quida-ne; còò, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùú tutu ìi itándiaa palabra yohó ni cachi Dios xí rey ñuu Egipto nani Faraón: "Yùhù, sàni chitnùni ñi cunduu-ní iin rey, doco ¿índu chuun? Cuisì sàhà-ñá cundef nùú-ní xí poder cahnú xí, dandu cundaa ñi nêhivì ñicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xí", ni cachi-yá. ¹⁸ Ñâyùcàndúá, nú ducán cuní-yá, vátùni cundehè ndahví-yá iin nêhivì, te inga-né nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nêhivì: "Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá icá-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?" ²⁰ Doco còò, màsà cachi-ndà ducán, vâchi có-ndudávà-ndá xí mii-yá, te ¿índu chuun cachi-ndà ducán xí-yá? Vâchi ni cachi-ndà iá iin quidi ni quidavàhà iin nêhivì. ¿A vátùni nú ni cachá' xí-né: "¿Índu chuun dohó ni quidavàhà-ní yùhù?" Còò, ²¹ vâchi icúmí tiàa ma derechu quidavàhà-neà nansa ni cùdí ini-nè. Vátùni tñii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-né inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xí mii-yá, mate cuní-yá dacuní-yá nêhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xí-ya, te ñà-càhnù-guá poder xí-ya, doco caní tiempu ni quidandee ini-yá sàhà-né mate ndiá icá-né ñihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yâchi quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còò, (tucu iá), vâchi na iin quidi finu nduu-nda nùú-yá,

te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátú mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùní ini-yà nihítàhví xì trùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcandúá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchì dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachí xi-né có-ndúú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachí xi-né ñà-ndúú-né nèhivì xí. Cóni sácúú ini sàhà-né antes, doco icúmí sàì cachí ñà-màni gá-né nú. ²⁶ Vàchì nèhivì ñuu ndé nì cachí ñà-có-ndúú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuàti ndoó yuhù mar, doco sacu-né icúmí càcu, ²⁸ vachi ñà-ndúá sàni cachí Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yá daxínu dahuun-yañá”. ²⁹ Daaní, ñà-yohó nì cachí stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vachi dandacú-yá nù nsidanicuú iñaha; te nú mà dácàcu-ya iin ù-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ñansa cachí-ndà sàhà nècuàchì có-ndúú raza Israel? (Pues dohó cachí-ndà): mate cóni sánándúcú-né nansa cui ndee vaha-ne nù-yá, doco vichi vátuni nihítàhví-né ducán nú nì cúníndísà-néyá. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-né iin ley tuxí ini-né ñà-ndee vaha-ne nù-yá, doco cóò, cóni ñihì-né natù-ne nù-yá ducán. ³² Te ñíndú chuun? Pues divi sàhà-ñà cuní-né nihítàhví-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-ñihnú ini-néyá. Vachi (na ní cuduchi ini-né sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquihì sàhà-xí iin yùu, te nì sàcàsà-né. ³³ Vachi divi ducán nì cachí Dios nù tutu ù, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivì, te ndua-né, vachi nèhivì ñuu mà, icúmí-né cuduchi ini-né sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-né naxicocuín ini-né.

10

Ndéni nèhivì ní cui, nú nì cúníndísà-né Jesús, vátuni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa animé cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvi nù-yá. ² Pues ñà-ndáà nduá, sàhandee ini-né cahví-néyá, doco tà cundáà vaha ini-né nansa ndiá icà-né quida-ne. ³ Cuní-né ndee vaha-ne nù-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachí-yá quida-ne ducán, te modo xì mii-né cuní-né quida-neàmà. Ñàyùcandúá, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-né ichì mii-yá. ⁴ Vachi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísà-ndá, te ducán sàni ndee vaha-nda nù-yá, dandu cóò cá necesidad cunchicùn gá-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-né iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-né ndee vaha-ne nù-yá nì cùí. Dohó nì cachí Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndúá cachí ley mà, dandu ñihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vaha-nda nù-yá, (dandu nì cúníni-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxì ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndé gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndé ñuhivì yohó— cóò; ⁷ nì màsà cútúxì stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndé tixì ñuhivì”, na ian cuàhàn-ndà danátíácu-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Cóò. ⁸ Pues ñansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà ùhì càhàn-ñiá, mà ùhì cunihnu vaha ini-ñiá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xi-né xiñuhu cunindísà-né mii-yá. ⁹ Vachi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísà-ndá ñà-nì natiacu-yá nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nù-yá. ¹⁰ Vachi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísà-ndáyá, te ndee vaha-nda nù-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn ñihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vachi dohó cachí tutu ù: “Ni-ìni nèhivì, mà sàà-né naxicocuín ini-né ñà-nì xiníndísà-né mii-yá”. ¹² Vachi iin-nì ndiáà nsidaa-nda nù-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vachi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yá nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvi-yándó gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vachi nsidaa ana ndacùcahan xi quiví-yá, icúmí-né càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tãñáha ga cunindísà nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyá. Te-ni cóò stná nansa cunindísà-néyá nú tãñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni cóò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú cóò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te nì mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú cóò ana techuun-xi-né. Ñàyùcandúá, dohó cachí stná tutu ù: “Na ndiaha màni iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdi nsidaa nèhivi raza Israel nì càhvi xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachi stná Isaiás (xì Dios): “Sacu nèhivi nì xinindisa-xì ñà-nduá nì cachi-nsi xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyucànduá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndà cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-nduá cunini-nda, divi razón xì Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivi raza Israel. Jaan. Ñà-ndàá nduá sàni inini-ne palabra mà, vachi (cachi tutu ì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndé chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cóni cundáá ini nèhivi Israel, ñàyucànduá (cóni xinindisá-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé càhàn Dios xì nèhivi Israel, cachi-yá):

Mii-nsiá, có-nàcúni-nsiá nèhivi inga ñuu ñà-nduú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiá cumbidia ini-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàa nèhivi ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmí chindeí-né), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachi Dios.

²⁰ Daaní, después ni tiaa stná Isaiás inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yá, te dohó nì cachi-yá: Nèhivi cóni nánducú xì antes, sàni nihitáhvi-né cahvi ví-né yuhù vichi. Mate antes cóni sándulócó-nè sàhí, doco vichi sàni dàtnúú sàxinítùnù-né.

²¹ Doco sàhà nècuàchi raza Israel, dohó cachi-yá: “(¡Ndahví-nè!) vachi ndui te ñuu ún càhìn xì-né, te caná stnà-né, doco có-iníni-né, cutu càhàn-nè diqui palabra xì”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoo nihni Dios nèhivi xí-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cachi-ndà ducán. Vachi cunaha-nsiá, yuhù nduú stnà ìin nèhivi Israel. Yohòtéhè stnà nduú Abraham, te descendencia xì xii-nsí Benjamín nduú stnà. ² Vachi nèhivi raza-nsi Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachi Dios ñà-nèhivi xì mii-yá nduú-né. Ñàyucànduá, màdi-ñà sàni nacoo nihni-ya nèhivi xí-yá nduá.

Mà nunca sàa ndañuhu nèhivi raza Israel

Amádi sá-ináhà-nsiá nansa cachi tutu ì ndé càhàn Elías, xicàn tàhvi-né nùò Dios, nacáni-né xì-yá ñà-cuàhà guá cachi nèhivi Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-né xì-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchi càhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nèhivi, te sàni dàndutù stnà-né nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsi Señor: làcà mindaí ndóí, te nchícùn stnà-né ñà-cahni-né yuhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yá: “Còó, vachi sàni chitnùni ini ñà-cundoo ùsà gá mil nèhivi-xí mà càhvi xì yùò yócò nani Baal, nì mà sàá stnà-né cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yá. ⁵ Te ducáni iá stnà tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stnà dava nèhivi Israel xinindisá xí-yá vichi, mate sacu xinduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stnà sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú nì cundíáá obra xi-ne nùò-yá nì cúí, dandu mà cundíáá gá stnà gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivi Israel cóni nihì-né (ñà-ndiaha ì) nisa nanducu guá-né; cuisì nèhivi nì nacàxin Dios nì nihitáhvi xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchi Israel mà, nì yàhà nì nducaxin anima-né. ⁸ Te dohó cachi stnà nùò tutu ì: “Sàni chitnùni ini Dios cucumi nèhivi mà iin anima mà ndulócó gá, na ian quidí-né, quidámáximí-né, na ian cuaá-né, te ò doho stnà-né, tè dècuèndè quivì vichi, ducán iá xì-né”, cachi tutu mà. ⁹ Daaní stnà David sàhana, dohó nì cachi stnà-né: Nì sàá nèhivi (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xì-né, te yàchi nì cundúámà; te nì sàá stnà-né yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhà sàhà cuàchi-ne.

¹⁰ Te màsà sàá stnà-né cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sàá-né cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyucànduá, vichi ndisa iá falta xì nècuàchi Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vachi cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida-ne falta mà, ñà-jaan nduá disàhà-xí sàni nihì stnà nsidaa nèhivi inga raza nansa càcu anima-né. Daaní, después vihini naxicocuñ stnà ini nècuàchi Israel na indèhe-né ñà-sàni càcu nèhivi inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida nècuàchi Israel mà falta, ñàyucànduá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndoó nùò dava ga nèhivi ñuhivì. Doco nú sàhà falta xì nècuàchimà sàni nihitáhvi nèhivi dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàá quivì nàcùndoo vaha nècuàchimà xì Dios.

Nansa nì nihitáhvi nèhivi nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchi có-nduú nèhivi Israel. Yuhù, nùò Dios sàni nihì chuun cacanu cachitnùhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachi. ¹⁴ Te cuní quida vii chuun yohó sàhà-ñà cundehe stnà nèhivi raza xi, àma ndúdí stnà ini dava-ne (cunindisá stnà-né), te càcu-ne. ¹⁵ Vachi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùò Dios, te sàhámà nì nihì dava ga nèhivi ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùò-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòo nú sàni nandudii tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivi, te nì natiacu-né.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ì dócò-ndà nù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ì stná dava ga yusan ni cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivi Israel, vèchi nú ì yohòtèhè-nè sàhana, dandu ì stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchimà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnú; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnú ni natnii tnahá nduú nèhivi có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vèchi sàni nihitáhvi stná-nè ñà-ndiaha ì nisa icumi cuiisi nècuàchi Israel antes

¹⁷ Vèchi nècuàchi raza-nsi Israel, na iin yutnú tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivi inga raza, nahi chiò inga yutnú yùcù, ducán nduú-né. Daaní, ni cachí-ndà ní tahnè ìin ùi rama yutnú tàtá, te ni natnii tnahá xi iin ùi ndahá yutnú yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xi mii-nsiá nècuàchi inga raza; vèchi rama yutnú yùcù ni natnii tnahama, sà-itiácuá sàhà ñà-vàha dananá yohò yutnú tàtá mà; dífà fuertèa tècùì nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xi mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsiá ñà-ndiaha ì xi nècuàchi Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxi ini-nsiá chicá ndiaá-nsiá nùu nèhivi Israel mà, vèchi divi sàhà nècuàchimà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ì mà, nacua iá xi chiò cuàti yutnú ni natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnú mà itiácuá, màdi-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácu yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsiá palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchi Israel, vèchi (ni quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian ni tahnè chiò yutnú finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnú yùcù”. Pues ñà-ndáa nduá ni cuxio dava nècuàchi (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisi sàhà-ñá cóni sánihnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcánduá, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuiisi sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiáyà nduá. Màsà cútúxi ini-nsiá chicá ndiaá-nsiá. Còo, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsiá cuidadu. ²¹ Vèchi (nècuàchi Israel mà, cóni quidá vii-né, te sàhájàn) ni cuxio-ne nùu-yá nacua ni cuu xi chiò yutnú tàtá ní tahnè mà; ñàyùcánduá, ducán stná mii-nsiá ana ni quihvi después, cuidadu cundoo-nsiá còtò dacúxió stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vètuni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vèchi nècuàchi raza ni tùcù inga ichi mà, cóni dácacu-yané, doco mii-nsiá, còo; màni gá ni quida-ya xi-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsiá seguir cunchicùn-nsiá gracia xi-ya, vèchi nú còo, dacúxió stná-yá mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchi ni cuxio antes mà, nú ni nácúníndisá-né mii-yá, vètuni (nàcúndoo vaha stná-nè xi-yá), te ducán queamà na ian ni natnii tnahá tú chiò yutnú ni tahnè mà, vèchi Dios, icúmí-yá poder quida-ya ducán. ²⁴ Vèchi mii-nsiá, mate nècuàchi inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsiá cuàhà ñà-vàha xi nècuàchi Israel mà. Te ducán queamà na ian ni tahnè chiò yutnú yùcù olivo, te ni natnii tnahá-nu xi iin yutnú tàtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà ùhi nansihvi tu nèhivi raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vèchi queamà na ian danátnii tnahá tu-nda chiò yutnú finu ìcà mismo mii yutnú ndé ni tahnè.

²⁵ Nàni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ìin chuun nisa ìa dèhè antes còtò cachi-nsiá ñà-chicá nchichí-nsiá. Vèchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchi Israel, quidámáximí-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachí sàà cuacatnahá nadaa ga nèhivi inga raza quihvi ichi mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchi raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ìi:

Mahì nèhivi ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacúcu xi-né, dandu dandañuhú-yá nsidaa ñà-có-ndiaá ni quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra ni càhàn sàhnú xi-nè antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cachíchi ini) nèhivi Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcánduá na ian xini ùhi-néyà nduá, doco ñà-vàha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchimà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vèchi ni cachi-yá xi xii-né icúmí-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvi-yándò; ni mà túha stná-yá naxococuìn ini-yá nú sàni chitnùnì ini-yá cana-yándò. ³⁰ Antes cónisá íniní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni íniní nècuàchi Israel, ñàyùcánduá mii-nsiá ni indehè ndàhvi-yá vichi. ³¹ Te ducáni iá stná xi mii-né, mate có-íniní-néyà vichi, doco ¿indù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehe ndàhvi-yànè nacua ni indehè ndàhvi stná-yá mii-nsiá. ³² Ñàyùcánduá, nùu mii-yá ìin-ni xinduu nsidanicu-nda nèhivi cuàchi có-íniní xi-yá. Te divi sàhájàn vètuni iin-ni cundehe ndàhvi stná-yá nsidanicu-nda.

Nchichí gá ni quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuàhà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yá, ináhà-yá nsidanicuú ìnhà. Te ináhà-yá ñà-nduá cachí-yá, xi ñà-nduá quidá-yá, mate nèhivi, có-sànihì ini-nè. ³⁴ Vèchi còo ni-ìin ana cundaà ndisa ini-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còo stná ana chicá nchichí, te ducán sàha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còo stná ana xicàn toó-yá ìnhà nùu-xí, te cunihica-yá nùu-né; còo. ³⁶ Vèchi mii-yá ni quidavàha xi nsidanicuú

iñàha, te sàhà poder xi-ya íá ìì nsidaa ñà-jaàn ñuhívi yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì quèé gà más tnùñuhu) xí-yá, ñàyùcàndüá nì sàcòo nsidaamá, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuàhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndüá, sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñáni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvi-ndáyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduu stná meru promesa ìì cudíi ini-yà sàhà-xí, vachi divi nacua ndiá icà-nda cahvi vii-ndáyá ini anima-nda nduájàn. ² Doco modo chicuèhé nihnú ini nèhivi ñuhívi yohó, màsà cúnchícùn gà-ndañá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxinítnùni-nda sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vachi nú nì nácùnihu ndiaha ini-nda, dandu sàà-nda cundaà vaha ini-nda nansa cuní-yá quida-nda, vachi cuàhà obra vaha cudíi ini-yà quida-nda, xi cuàhà ñà-íá vii.

³ Yùhù sàni nihitáhvi' gracia nùu-yá (ñà-guide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndüá, cachí' xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-ndüá ndiá icà-nda. Xiñuhu nacani sahnú ini-nda sàhà mii-nda segùn nansa nì sàhatahvi-yá iin iin-nda cunindisa-ndáyá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yá). ⁴ Na ian indèhe-nda iquicúñú-nda, cuàhà ñà-ndüá icúmiá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducání íá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-nda Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuàhà-nda, vachi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-nda nahi cuerpu-nda.

⁶ Ñàyùcàndüá, iin iin-nda sàni nihitáhvi-nda iin ñà-vaha cui quida-nda segùn nansa nì sàhatahvi-yándó gracia xi-ya. Ñàyùcàndüá, nú sàni nihitáhvi-nda càhàn-nda iin razón ndiaha quixí nùu-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá nì cúnshì ini-nda quida-nda nacua sàà-nda xíníndísá-nda. ⁷ Te ò nú sàni nihitáhvi-nda cunucuachi-nda nùu ñanitnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-nda. Daaní, nú ñà-chinaha-nda ñanitnaha-nda nduá nì nihitáhvi-nda, dandu divi ducan nì quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihitáhvi-nda danácuàhandee stnahá ini-nda, dandu divi ducan nì quidá ndisa stná-nda. Te ò nú chuun nì nihitáhvi-nda nduú ñà-dacútáhvi-nda ñanitnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-nda, doco màdi sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivi-ndó. Còó. Te ò nú nì nihitáhvi-nda ñà-cunu-nda (chuun xì Dios), dandu ñà-jaàn nì quidá stná-nda, doco viví-ni nì quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nihitáhvi-nda nduú ñà-cundehe ndáhvi stnaha-nda, dandu nì cudíi ini-nda quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-nda quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmi-nda cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, doco màsà dánáni uun-nda. Te ni loho màsà cúu ini-nda sàhà ñà-có-íá vaha. Còó; cuisì ñà-íá vii nì cúnchícùn-nda. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-nda, vachi iin-ni ñaní xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te nì nácóó stná-nda ñanitnaha-nda nì queé tnùñuhu xì mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-nda; còó. Nì cuàhandee ini-nda quida-nda ñà-ndüá quidá-nda. Xì nsidaa anima-nda nì cúnucúachi-nda nùu Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni nì cudíi stná ini-nda sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá. Te nú yáha-nda tnùndoho, dandu iin-ni nì quidándéé stná ini-nda, te nicanicuahàn nì càcàn tàhvi-nda nùu-yá. ¹³ Te nú íá ñà-ndüá xiñuhu iin nèhivi xì Dios, dandu nì chindéé-ndáné. Te siempre nì quidáñúhú-nda nècuàchì sàá visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivi quidá quíni xí-nda, nì càcàn tàhvi-nda sàhà-né, màdi-ñá càcàn chihàn-nda ñiquí-né.

¹⁵ Nì cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudíi ini-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoo-né, dandu stná ndohó nì cúndóó stná-nda tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni nì cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihu ndahvi ini-nda. Màsà cúníhnu ini-nda nchichí gà-nda. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivi xì-nda, màsà nácáni ini-nda naxicocúñú-nda quida stná-nda xì-né nacua nì quida mii-né xì-nda. Siempre nì cuàhandee stná ini-nda quida vii-nda xì nsidaa nèhivi. ¹⁸ Dècuèndé ñà-ndüá sàà-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoo manì-nda xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà nàchítacúhá-nda ñà-ndüá quidá nèhivi xì-nda. Nùu Dios nì ndóo nsidaájàn, vachi dohó cachí-yá nùu tutu ìì: "Cuisì yùhù icúmi nachitacúhá xì sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana inihíca, icúmi-né danáà-né guide, cachí Stoho-nda Señor". ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ìì: "Nú íá iin ana xini ùhi xì-nda, te xihí-né doco, ò xihí-né tècuí, dandu nì dácúxí-ndáné, te nì cuàha stná-ndáné tècuí coho-ne. Vachi nú ducan nì quida-nda, dandu icúmi-né nducahan-ne".

²¹ Màsà cuàha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivi malu xì-nda; còó. Nì quidá víi-nda xì-né, vachi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùu-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníni-ndá nècuàchì xidandacú, vâchi Dios nduú ana ni chitnùni ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùu mii-yá ni ñihí-né chuun ma. ² Ñâyùcàndúá, iin nècuàchì cahíchi ini xi autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchi stná ini-né. Te nsidaa ana có-ndùlócó (sàhà ley mà), tñundoho nduá icúmí-né ñihí-né. ³ Vâchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-nduá ñà-dayúhí xi-nda te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisi nècuàchì có-quidá víi icúmí-né dayúhí-né. Te nú có-cùni-ndá dayúhí-nèndó, dandu cuisì ñà-íá víi ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudii ini-né sàhà-ndá. ⁴ Vâchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vâha ni yúhí-ndá, vâchi autoridad mà, icúmí-né derechu dandohó-nèndó, te vâtùni quida-neà. Vâchi na ian nùu Dios xinúcuáchí-né na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñâyùcàndúá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdi cuisì sàhà-ñá yúhí-ndá ñihí-ndá castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnisídà cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá díshà-xí chíyàhvi stná-ndá renta nùu ñuu-nda. Vâchi autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchí-né, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñâyùcàndúá, xiñuhu danaà-ndá ñà-nduá iníhíca-ndá nùu iin iin nèhivi. Nècuàchì xicàn dihùn sàhà ñuu-ndá, ni cuáha-ndané, xi stná nècuàchì xicàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóo tñuñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-íñàha màsà cúníhíca-ndá nùu nèhivi. Doco ñà-nduá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndá sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley ì nduá. ⁹ Vâchi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-ndá xi inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídácuíhñá-ndá; ni màsà cáhàn-ndá iin tñuhu sàhà ñanitnaha-nda; ni màsà xího stná-ndá ñà-nduá icúmí nècuàchì mà. Te iá gà más ñà-nduá cachá', doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vâchi ñà-nduá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá nacua cuú ini-ndá sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanitnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vâchi còó dañu quidá-ndá xi-né. Ñâyùcàndúá, nú cuú stnahá ini-ndá sàhà-ndá, dandísá ñà-sàni quida víi-ndá cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaamá xiñuhu quida-nda, vâchi ináhá-ndá nansa vâxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida víi-ndá) nduá; ñâyùcàndúá màsà cùndóó-ndá quidámáxini-ndá, vâchi vichi chicá sàcùyátni quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá' na ian (nisa nihnu ini-ndá) na quivì ni xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-itúú tiempu danátñùu (Dios ini anima cuàhà nèhivi) inicutu, vâchi tiempu vichi (na xicá-né ichi) ñáa, yâchi icúmíyá yâha. Ñâyùcàndúá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-nduú chuun xi ichi ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vâha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichi ndé datnúu-yándó. ¹³ Xiñuhu cacánuu víi-ndá nacua datnúu-yá ini-ndá. Te nacoo dahuun stná-ndá ñà-xíni-nda, xi-ñá quidá-ndá escándalo, te màsà cáhàn stná-ndá xi nèhivi cóni nándàhà xi-nda. Ni màsà quidá ndevàhà stná-ndá ñà-íá quini; ni màsà náá stnahá stná-ndá, te màsà cumbidia stnahá ini-ndá sàhà-ndá. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-ndá Jesucristu, ducan ni cúníhñú stná ini-ndá, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhñú ini-ndá ñà-nduú ñà-chìcuéhé nihnú ini nèhivi ñuhivi, còtó sàà-ndá quida stná-ndá ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanitnaha-nda

¹ Dava nèhivi, mate xiníndísá stná-né mii-yá, doco có-sàà-né cundaá ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te cáhàn-ndá xi-né, doco màsà náà-ndá xi-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vâchi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-ndá. Doco dava nèhivi, có-sàà-né cundaá ini-né, ñâyùcàndúá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà vâha cahíchi ini-né iin ñanitnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanitnaha-ne saxí xi cuñu, vâchi iin-ni sàni ndee vâha stná nècuàchì mà nùu Dios. ⁴ Vâchi nú xitnúhu tñaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xitnúhu-nda ana quidáchúún nùu inga nèhivi, te (ináhá-ndá) có-queé víámà. Cuisi lamú xi nècuàchì mà icúmí cachí a quidá víi peón xi-ne, á cóó. (Ñâyùcàndúá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùu Dios), vâchi ádi vâtùni sàà-né quida víi-né, vâchi icúmí-yá chindee-yànè. ⁵ Dava nèhivi, quivì señaladu nduá nsidácahñú-né, doco dava ga-né, iin-ni nihnú ini-né nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndá quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívâha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vâha ini-né Stoho-ndá Señor nduá. Te ducán stná nècuàchì có-chívâha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vâha stná ini-né mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nùu Stoho-ndá Señor xixí-néà, te naquímáni stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivi có-xixí ndéni comida ni cui, divi nùu stná mii-yá có-xixí-néà, doco naquímáni stná-nèyà (sàhà ñà-nduá xixí-né).

⁷ Vâchi màdi micuísi-nda ndoo-nda ñuhiví yohó, te màdi ini-ni mii-nda cachí-nda cui-nda. ⁸ Vâchi nú itiacú-nda ñuhiví yohó, divi nú Stoho-nda Señor ndoo-nda; te na sâá quíví cui-nda, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñâyùcàndüá, a ducán itiacú-nda te ò ní xihì-nda, iin-ni nduu-nda ñehiví xí Stoho-nda Señor. ⁹ Vâchi Cristu, divi sàhà ñà-ni sâá-yá cusahnú-yá núu nsidaa nsií, xí stná nècuàchí itiacú, sàhà ñà-jaàn nduá ní xihí-yá, te ní natiacu-yá ní ndanchito-ya.

¹⁰ Ñâyùcàndüá, mà váha cuitnúhu-nda ñanitnaha-nda; mà váha cahíchí stnahá stná ini-nda. Vâchi nsidanicuu-nda, icúmi-nda màcuíta stná-nda núu-yá, dandu cachi-yá xi-nda a ní quida vii-nda, á coó. ¹¹ Vâchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-nda Señor, cachí-yá: Nicanicuhàn itiacú, ñâyùcàndüá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmi nsidanicú ñehiví màcúitasisi-né nú, te cachi-né (divi Dios nduí).

¹² Ñâyùcàndüá, vátüni cundaà ini-nda, iin iin-nda icúmi-nda nacuaàha-nda cuenta núu-yá.

Cuidadu ni cündóo-nda sàhà ñà-ndüá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanitnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñâyùcàndüá, màsà cuítnúhu ga-nda ñanitnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-ndüá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdi sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vâchi yùhù ináhi, còò ni-ñàha iá ñuhiví yohó nsidá cuàchi-xi ini-ni miá. Te ducán cachí stná palabra ní cachi Stoho-nda Jesús xi-nda. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda ñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha núu-nda. ¹⁵ Ñâyùcàndüá, nú cudúchí ini iin ñanitnaha-nda sàhà iin ñà-ndüá xixi-nda (ñà-tuxí ini-né cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-nda ñà-jaàn, vâchi nú ducán, dandu có-quidá vii-nda, na ian có-cúú gá ini-nda sàhà nècuàchimà nduá. Ñâyùcàndüá, cuidadu ni cündóo-nda ñà-màsà sâá ndañuhu anima iin ñanitnaha-nda sàhà ñà-cúdí guá ini-nda cuxi-nda, vâchi sàhà stná nècuàchimà ní xihí Cristu.

¹⁶ Vátüni iá nsidaa ñà-ndüá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cündóo-nda còtó cachí iin ñanitnaha-nda quini iá ñà-ndüá quida-nda. ¹⁷ Vâchi ley xi rey xi-nda Dios, có-ndüá iin ley sàhà ñà-xixi-nda ò ñà-xihì-nda. Còó, vâchi núu mii-yá ñà-ndiáà ndisa nduú ñà-quida vii-nda, xi ñà-cundoo maní-nda, xi ñà-cudí stná ini-nda quida Espíritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vâchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuàchí-nda núu Cristu nduá, te cudí stná ini Yua-nda Dios sàhà-nda, òcùendé núu stná ñehiví icúmi-nda ndee váha stná-nda.

¹⁹ Ñâyùcàndüá, xiñuhu nacani cuàhà ini-nda nansa cundoo maní-nda xi ñanitnaha-nda, te nanducu stná-nda nansa nacuaàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cündóo stná-nda) sàhà ñà-ndüá xixi-nda, còtó sàhájàn dandañúhú-nda obra xi Dios (ini anima inga ñehiví). Ináhi, iá permisú caxi-nda, ò cuxi-nda ndéni ñàha ní cui. Doco mà váha caxi-ndañá nú tuxí ini inga-né nduá cuàchi, màdi sàhà ndohó cuàhandee ini-né caxi stná-né. ²¹ Chicá váha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni ñàha ní cui nú tuxí ini iin ñanitnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-né ducán ñà-mà fuerte anima-né. ²² Mate ináhá-nda iá váha caxi-nda ndéni ñàha ní cui, doco ini-ni mii-ní-nda ní chívàha-nda ñà-jaàn, chicá váha, dandu cuii mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-nda màdi cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhàn-nda. ²³ Doco nú iá-nda xi duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxi-nda ñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua níu ní caxi-ndañá, vâchi có-xiníndisá ndisa-nda iin ñà-vàha nduá. Vâchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndüá quida-nda, te có-xiníndisá-nda nduá ini chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-nda cuii ñà-cúdí ini-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vàha xi ñanitnaha-nda

¹ Ñâyùcàndüá, ndohó tè-sà-xiníndisá fuerte, ndiá icá-nda quidandee ini-nda sàhà ñanitnaha-nda nú tãñáha ga cunindisá váha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdi-ñá quida-nda cuii ñà-cúdí ini-ni mii-nda. ² Viví-ni ní quida-nda xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vàha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vâchi nú ducán, dandu chicá icúmi-né nacuaàhandee ini-né. ³ Vâchi ní stná Cristu, cóni quidá-yá cuii ñà-ndüá ní cúdí ini-ni mii-yá. Vâchi dohó cachí stná núu tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xí Yuamáni-yá), cachí-yá: “Ñà-ndüá ní canàhà ñehiví ñiquí mii-ní, yùhù ní nacuída xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra ní tiaa nècuàchí sàhana núu tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutüha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuaàhandee stná ini-nda, vâchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-nda ñà-lá ndisa tñundé ini ndiàha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-nda quidandee ini-nda ducán, te nacuaàhandee stná ini-yándó. Ñâyùcàndüá, núu mii-yá xicàn tàhví ñà-ni cündóó máni nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xicàn tàhvi stná ñà-iin-ni ní cuníñnú váha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ní náquimáni stná-nsiá mii-yá ana càhvi Stoho-nda Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá

stná-ndà) cóni cáhìchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcàndüá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa ni chitnùni ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivi nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yohó nduá cuní cachà: ni quixi Cristu (ñuhiví yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndüá ni cachi Dios xi xii-nsí sàhaha, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivi ñà-mà túha-ya dandahví-yándó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivi inga raza, ni indehè ndàhví stná-yá mii-né, te vichi vátùni naquimaní stná-néyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ì:

Icúmí naquimaní' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivi nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùu inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vátùni cudíi stná ini mii-nsiá nèhivi nsidanicuú ñuu, nacua cudíi ini nèhivi meru ñuu ni nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquimánì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiáyà.

¹² Daaní, stná Isaías, ni tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá`:

Icúmí quesaa iin descendencia xi Isai, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùu nèhivi nsidaa ñuu, te icúmí-nè cahví-ne xí-yá, ni cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcàndüá xícàn tàhvi sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndisá-xí-yá ñà-ni cündóo-nsiá contentu, te ni yáha vaha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ì xí Espírítu Ì xí-yá.

¹⁴ Ñání, có-ié` xí duda sàhà-nsiá; ináhi, vaha ndisa ini-nsiá, te cundáà vaha stná ini-nsia (sàhà ichì-yá), vátùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichì yáha. ¹⁵ Doco nùu tutu yohó tiaí iin palabra nùu-nsiá, te mate ní càhàn ndei xí-nsiá iyuhu, doco cuiis ñà-ni dànsinúu ini mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vàchi (chuun quide ducán) nduá ni ñihítàhvi` nùu-yá na ní quida-ya gracia sáhi ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùu-yá, te cacanuí mahi nèhivi nsidaa ñuu cachitnùhi xí-né ñà-ndüú razón ndiaha xí Jesucristu. Vàchi cuní` sàà cuàhà-né nùu-yá na ian ní cündúu-né promesa dóquí` nùu-yá, dandu cudíi stná ini-yá sàhà-né ñà-sàni nduhii stná anima-nè ni quida Espírítu Ì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá ni chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcàndüá vátùni cudíi ini sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun ní quida inga nèhivi, cóò, mà càhìn sàhámà, cuiis sàhà chuun ni chindee-yá yùhù, te ni cachitnùhi xi nèhivi sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndüá ni quide, te ducán ni xinindisá cuàhà nèhivi inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha ni quide, xi cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá ni chindee stná ndudu ì xí Espírítu xi-ya. Ñàyùcàndüá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndé ñuu Jerusalén xi dècuèndé ladu Ilírico. ²⁰ Vàchi ñà-ndüá siempre cuní` nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivi palabra xi Cristu, te cachitnùhi xí-né ñà-ndüú razón ndiaha. Có-cuní` cùhìn ndé sà-ìá ana quidá xi chuun ì mà. ²¹ Cóò, vachi cuní` coo nacua cachí tutu ì:

Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nè cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-né sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàni ndé ndoó-nsiá, mate ní cuní sàni cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, cóò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcàni cuiá cuàhà gá cuní` sàni nàcòti mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcàndüá, quiví quide disponer cùhìn ladu España, dandu yáhi. Daaní, nú sàni sandoo chi-nda contentu, dandu iin ñà-vaha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihìn tui ichi cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihí iyuhu ñà-chindee xi nèhivi xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nèhivi ladu Macedonia xi ladu Acaya, ni nacani ini-nè ni dàcuátnáhà-né iin ñà-chindee xi nècuàchì mà, vachi dava nècuàchì mà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ni cudíi ini nècuàchì xicà mà ni dàcùtáhvi tnahá-né, vachi ducán ndiá icà-né quida-ne, vachi divi nùu nèhivi ñuu Jerusalén mà ni quixi palabra vaha xiníndisá-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xi nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndüá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoi ñà-ndüá ni cutahvi nècuàchì mà, dandu quihìn tui ichi cùhìn ladu España, te ichi mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàni, ináhi ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ñi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñání, yùhù ináhi, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-nda sàhà-nda quidá Espírítu Ì. Ñàyùcàndüá, sacúndahví` nùu-nsiá ñà-iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá sáhi nùu Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvi stnáì nùu-yá. ³¹ Càcàn tàhvi-nsiá

sàhì ñà-nì cácuì nù ndahà nèhivì có-xiníndísá ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoi ñà-chindee xì nèhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvi stná-nsià nùu-yá sàhà ñà-nì cùdúì ini nècuàchìmà sàhà ñà-nduá cunihi cùhùn. ³² Dandísá vátùnì cudi stná ini na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuni-yá sàì, te después coo chíi xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cùndóo-nsiá xì Dios, te ni yáha vàha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-nduá ni cachi Pablo na ní casàhù-nè xì nsidaa nèhivì ináhà-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidè recomendar doña Febe, vachi vàha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchi nùu nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyúcandúá, nacuna-nsia yehé-nsiá nùu-nè nacua ndiá icà-ndà quida-nda xì nèhivì xí-yá, vachi iin-ni nchicùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmi-nè sàhà iin chuun xì-ne, dandu chindee-nsiánè, vachi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nèhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Casàhùu xì Priscila xì Aquila; nècuàchi nisa cutnahá stná xì ' quidá-nsí chuun xì Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhì nì cùì, ñàyúcandúá yùhù naquímáni ' mii-né; te màdi cui si yùhù, ndé stná nsidaa nèhivì cahvi xì Dios cuàhà gá ñuu, naquímáni stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te casàhù stnáì xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xì-yá.

Daaní, casàhù stnáì xì Epeneto, vachi màni gá-nè nùì; nècuàchi primeru ni xiníndisa-xì Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhù stnáì xì María. Ináhì, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xì Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhù stnáì xì nècuàchi ñuu nani Andrónico xì Junias. Ndúì-nè iá fama-nè nùu nsidaa gá nècuàchi apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchiuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísá-nè mii-yá. Daaní, después iin-ni ni sandiadi stná-nsi vehècàa.

⁸ Daaní, casàhù stnáì xì Amplias, vachi iin-ni iá stná-nè nùu Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa ini sàhà-né. ⁹ Te casàhù stnáì xì Urbano, vachi iin-ni nisa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xì Cristu. Daaní, casàhù stnáì xì Estaquis, vachi màni stná nècuàchìmà nùì. ¹⁰ Te casàhù stnáì xì Apeles. Iin nèhivì seguru xì Cristu nduú stná-nè. Te casàhù stnáì xì nsidaa nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, casàhù stnáì xì nècuàchi ñuu nani Herodión. Te casàhù stnáì xì nsidaa nèhivì vehe Narciso xiníndísá stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, casàhù stnáì xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xì Stoho-ndà Señor xiquida stná nècuàchìmà. Te Pèrsida, cuàhà gá obra xì mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùu nsidaa-nda, ñàyúcandúá casàhù stnáì xì-né. ¹³ Daaní, casàhù stnáì xì Rufo. Iin nèhivì vàha ndisa xì Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, casàhù stnáì xì-né, vachi na iin dihi mii nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, casàhù stnáì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, casàhù stnáì xì nsidaa-né, xì stná Olimpas xì nsidaa gá nèhivì xì Dios cutnahá xì-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhù tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ì xì mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xì Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), casàhù stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvì nùu-nsiá, ñani: cuidadu ni cùndóo-nsiá sàhà nècuàchi cuní datáhnèdè dava xì-nsiá, te datúcu-nènsiá iin ichì cóni dácuaáhà-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vachi nèhivì quidá ducán, màdi nùu Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchi-nè, cui si-ní gustu siquini xì mii-né nduá quidá-né. Vii gá càhàn-nè, te palabra vico xichúùn-nè, ñàyúcandúá mà ùhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte ini-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitíá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini víi-nsiá (palabra xì Dios). Te yùhù, yáha ga cudi ini sàhájàn, doco cuní ñà-más gá ni cùndáa vàha ini-nsia nansa quida víi-nsiá. Doco iin chuun malu, cóo; ni-lyuhu có-cuní mànihi tñuni ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchi icúmi-yá (cundee-yá nùu) ñà-malu na ian cuànihni-ya ñni-sí, te ndóo-si tixi-xì cundehè-nsiá, vachi mii-yá, tùha-ya cuàha-yándó paz.

Vichi ni cùcúmi-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchi cutnahá xì ' quidá-nsí chuun ì xí-yá, te casàhù stná-nè xì-nsiá. Te casàhù stná (ùni) nècuàchi ñuu nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te ndúu ana ni tiaa xì (palabra xì Pablo) nùu carta yohó, te casàhù stnáì xì nsidaa-nsiá, vachi iin-ni xiníndísá stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, casàhù stná Gayo xì-nsiá, nècuàchi divéhé-xì ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xì Dios. Daaní, casàhù stná Erasto, nècuàchi nduú tesoreru ñuu yohó; te casàhù stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cùcúmi nsidaa-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xì carta yohó ndé naquímáni Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhi cahnu-nda mii-yá. Vátùnì nacuañandee ini-yàndó nacua cachì razón ndiaha cachítnùhì xì nèhivì, divi palabra ni xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná

palabra nisa la dèhé caní cuià dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tùi vateá, vàchi mii-yá ana itiacú nicanicuahàn, sàni dàtnúu-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítia palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní mí-yâ nduú Díos, te mindaa-ní mí-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímáni-ndàyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì càna ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cutnâhâ stnái xi ñani-ndâ Sóstenes, ² tiaa-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ñi xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yâha-nsia ladu xi Stoho-ndâ Jesucristu, te nì càna stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ñi ini-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xi quivì-yá, vâchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cùcúmi cuahâ-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xi nù Stoho-ndâ Jesucristu, te contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì' Dios sâhâ-nsiá, vâchi cuahâ gá sàni sâhatahvi-yá mii-nsiá sâhâ-ñâ xínduu-nsia nèhivì xi Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitâhvi-nsiá nù-yá; tûha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundaa vâha stná ini-nsia (sâhâ ichì-yá). ⁶ Ñâyùcandúá, na xinì nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vâtùni cundaa ini-né ñà-ndâá nduá sàni cachi-nsi sâhâ Cristu. ⁷ Vâchi có-cùmáni gá ni-inga modo nihitâhvi gá-nsiá tâhvi ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyâá stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndâ Jesucristu, te cuni-ndâyâ. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmi Yua-nda Dios nacuahandee ini-yá anima-nsiá, dandu mà cóó gá nì-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxicocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndâ Jesucristu. Vâchi vâtùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yândó ñà-cundoo-nda nù Dèhemani-yá.

Màsà tâhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndâhvi' nù-nsiá ñà-ni nsínú ini-nsia Stoho-ndâ Jesucristu, te màsà nâá stnahâ-nsiá, ñâni. Iin-ni ñâhâ ni cúnihnú vâha ini nsidaa-nsiá. Màsà tâhndè dava-nsia. Iin-ni ni cùndóó mánì-nsiá, te iin-ni ñâhâ ni nácánì ini-nsia. ¹¹ Vâchi nacánì nèhivì vehe Cloé xi', cachi-né ñà-sàni tâhndè dava-nsia, ñâni. ¹² Ñà-sàni tâhndè dava-nsia nduá cachí', vâchi ñâni ñâni ñâhâ cachí iin iin-nsia. Vâchi dava-nsia, cachi-nsiá nèhivì xi Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachi-nsiá nèhivì xi Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xi Cristu nduú-nsiá, cachi-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuahâ partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, nì cóni quidá ñi' cuahâ-nsiá, cuiisí Crispo xi Gayo. Ansivéhé Dios, cuiisí mii-né nì quida ñi', còtò cachi nèhivì nì ndacùcahn mii na ní quida ñi' nècuàchì. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ñi stnái, doco có-ñâhâ guè' a ní quida ñi guè' más gá nèhivì, á cóó. ¹⁷ Vâchi màdi-ñâ quida ñi' nèhivì nduá nì dândacú Jesucristu nù, còó; cuiisí ñà-nacani xi-né ñà-nduú razón ndiaha xi-yá, doco màdi ñà-câhàn nchichí uin xi-né cundujàn, còó, còtò mà nâtùni tñùñuhu xi Cristu nansa nì xihì-yá nchìca cruz.

Cuisi ndiaá Jesucristu, màdi càhàn nchichì-ndâ

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácúndiaa uun-ne na càhàn-ndâ xi-né sâhâ obra nì quida Jesús (na ní xihì-yâ) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcâcu-ya, còó, vâchi nù ndohó, cahnú poder icúmi palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yâ) nù tutu ñi: Cuahàn dandâñùhì nsidaa palabra xicâhàn tè-nchichì, xi stná palabra xi nècuàchì tuxí ini-xi

inâhâ guá, icúmi dandutí palabra mà, cachí-yâ.

²⁰ Ñâyùcandúá, mà cùndiá gá ñà-nduá cachí guá tè-nchichì ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sâhâ, te ò yâha ga tûha-tè càhàn-te sâhù. Vâchi sâhâ obra xi Dios sàni cundaa ini-ndâ có-ndiáa palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichì guá. ²¹ Cuahâ gá nandúcú-né nansa cunchichì-né, doco Dios, nì chitnùní ini-yâ ñà-mâdi sâhâ ñà-jaàn ñihì-né cundaa ini-né sâhâ-yâ. Ducán nì quida-ya disponer, vâchi nchichì ndisa-ya. Dandu nì chitnùní stná ini-yâ ñà-cuitiá palabra ñi xí-yá inicutu, te na xiníndísá nèhivì, dandu vâtùni càcu anima-né, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xicân-né cuu iin milagru, (dandu cunindísá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuiisí cuni-né cunini-ne iin palabra chicá nchichì. ²³ Doco nsiùhù, palabra sâhâ nansa nì xihì Cristu nchìca cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sâhâjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacâxin-ya, sàni cundaa ini-ndâ sâhâ-yâ, inâhâ-ndâ cahnú cuahâ poder xi-ya, te nchichì ndisa stná-yâ. Ducán xiníndísá-ndâ, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vâchi mate nì tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichì palabra mà nù nsidaa ñà-nduá cui cachi nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-né, doco chicá fuertèamâ nù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa ni quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivi xí-yá, ñánì. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivi ñuhiví, te sacu stná-nda nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, ni nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-nda. Te ¿ndù chuun? Divi sàhà-ñà dandúcàhàn-yá nèhivi cachí xínduu ana nchichí guá. Stná nèhivi còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñà nducan nèhivi tuxí inì-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhivi chicá ndahví ni nacàxin stná-yà, xí stná nèhivi cahichì ini nècuàchì dava ga, xí stná nèhivi chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùu nècuàchì tuxí inì-xi ndiáá guá. ²⁹ Daaní, quivi icúmí nsidaa nèhivi trátuu-ne nùu-yá, mà cúnihnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùu mii-yá sàni nihitáhvi-nda ñà-cundoo-nda nùu Jesucristu, te datnúu-yá sàxiníntnùnì-nda, dandu níhi-nda càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemani-yámà sàni ndee vaha-nda nùu-yá, te ni ndoo stná cuàchì anima-nda ni quida-ya, vachi Dèhemani-yá nduú ana ni dànáá xí sàhà-nda, te ni càcu-nda. ³¹ Ñàyucàndúá, ducán iá nacua cachí nùu tutu iì: “Nú cunì-nda tava-nda trñùuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhà-nda ñà-cuisi Stoho-nda Señor nduú trñùuhu xí-nda”.

2

Cuisi sàhà Jesús càhàn Pablo xí nèhivi

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdì palabra nchichí nduá ni càhàn xí-nsiá; còò. Ni màdì palabra finu guá ni nácánì xí-nsiá na ní cachitnùhì xí-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còò, vachi ni nacani ini ñà-màsà càhàn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xí sàhà nansa ni xihì-yá nchica cruz. ³ Te ni xini-nsiá ndè ni cuité, te ndè ni quidi stnáì ñà-nácánì guá inì ⁴ na ní càhàn xí-nsiá ñà-nduú palabra ì xí-yá. Màdì palabra vico uun xí maestru nchichí nduá ni càchì xí-nsiá daa; còò. Espíritu ì xí Dios nduú ana ni chindee xí, mii-yá xí milagru xí-ya. ⁵ Vachi ni nacani ini mà vaha cunchicun-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xí nèhivi úun. Còò, micuísì ndudu ì xí Dios nduá cunì cahvi xí-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichuún stná-nsi na càhàn-nsi xí nèhivi sàxiníndisá vaha xí-yá. Doco tucu iá palabra mà nùu ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xidandacú ñuhiví yohó. Vachi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmí-tè ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xí Dios nduá càhàn-nsi.

Datnúu Espíritu ì sàxiníntnùnì-nda sàhà palabra nchichí xí Yua-nda Dios

Antes nisa ìa dèhé palabra mà, cónisá cundáá ini nèhivi. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyoo ñuhiví, dandu ni chitnùnì ini-yá ñà-ndohó sàà-nda cundaa ini-nda sàhà palabra mà, te ducán nihitáhvi-nda sàà-nda gloria xí-ya. ⁸ Doco tè-xidandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundaa ini-te palabra nchichí ì mà, vachi nú ni cundáá ini-te ni cú, mà càhni-té Stoho ndiaha-nda nchica cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùu tutu iì:

Cuàhà ñà-vaha sàni nsidayucun Dios ñà-nihitáhvi nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivi, tañáha ga cuninùu-né nansa iá mà; tañáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nihnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaa ini-nda sàhà-ñà, sà-ináhà-nda nansa iá, vachi ducán sàni quida Espíritu ì xí-yá. Vachi Espíritu ì, ináhà-yá nsidanicuú iñaha; ndè ináhà stná-yá nsidanicuú ñà-nduá nacánì ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-nda iá iin nèhivi nacánì ini-xi sàhà iñaha; pues còò inga nèhivi cundáá ini-xi sàhà ñà-nduá nihnú ini nècuàchimà, cuisì miiní-né ináhà-né. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhà ñà-nduá nacánì ini-yá, cuisì-ní Espíritu ì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xí ñuhiví yohó nduá ni níhi-nda; còò. Divi Espíritu ì xí mii-yá ni nihitáhvi-nda, te sàhà yùcán nduá vátuni mànihì ini-nda ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-nda nùu-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datú-nsi nùu nèhivi nihnú vaha ini xí Espíritu ì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xí nèhivi ñuhiví nduá càhàn-nsi na datú-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhà Espíritu ì nduá càhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivi nihnú ini xí cuisì ñà-nduá cachí sàxiníntnùnì mii-né, mà cú sàà-nè cundaa ini-nè sàhà chuun xí Espíritu ì xí Dios, vachi nahi palabra loco nduá nùu-né. Ñàyucàndúá, mà cùl mànihì ini-nè, vachi cuisì nú ni chindéé Espíritu ì nèhivi, dandu vátuni sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivi datnúu Espíritu ì anima-xi, mà úhi sàà-nè cundaa vaha ini-nè sàhà nsidaa iñaha. Doco nèhivi dava ga, mà cùl sàà-nè cundaa ini-nè nansa ndisa nihnú ini nèhivi xí Dios mà. ¹⁶ (Vachi ducán cachí nùu tutu iì): “Còò ni-iin ana cundáá ndisa ini-xi nansa nihnú ini Stoho-nda Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàhà-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nihitáhvi-nda cunihnu stná ini-nda vichi.

3

¹ Ducán iá, ñáni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), mànicùì dacuahá vâhi mii-nsiá, vâchi tâñáha ga cunihnu vâha inì-nsia nacua cuní Espíritu Ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nêhivi ní cui, ducán nihnú inì-nsia, na ian nihnú iquin inì-nsiá, có-sânhì vîi inì-nsiá ichì Cristu. ² Na iin méé sâha-nda cui-sì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnâi xì-nsiá, (puru palabra mà úhi cundaâ inì-nda nduá nì dàcuâhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vâchi cóni sââ-nsiá cundaâ inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tâñáha ga sââ-nsiá mànhì vâha inì-nsia. ³ Vâchi nihnú Ìì inì-nsia nahi nsidaa nêhivi dava ga ñuhiví. Vâchi ñâ-cumbidia inì-nsia, te nââ stnahá-nsiá, te tâhndè dava-nsia, pues, çamâdi divi ñâ-jaân nduú modo xíquida nêhivi ñuhiví? Te divi sâhâ ñâ-jaân nâhâ claru nihnú Ìì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vâchi dava-nsia, cachí-nsiá nêhivi xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nêhivi xí Apolo nduú-nsiá. Doco çamâdi divi ñâ-jaân nduá quidá stná nêhivi ñuhiví yohó?

Nsidaa-nda cutnâhá-ndá xinúcuâchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdi nêhivi chicá ndiaâ nduú Apolo, te ni màdi nêhivi chicá ndiaâ nduú stná yùhù Pablo. Cuisi nêhivi xinúcuâchí nùu Dios nduú-nsí, te sâhâ nsiùhù sâni xinindisá stná-nsiá palabra Ìì xí-yá. Ñâyücândüá, cada iin iin-nda xi chuun ni ñihitâhvi-nda nùu-yá. ⁶ Vâchi (ducán iá nahi chuun itu-nda), iin-nda chihí, te inga-nda cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xi nsiùhù, primeru yùhù (ni cachitnùhi xì-nsiá palabra Ìì). Daaní, después ni chindee stná Apolo. Doco cuii sâhâ Dios ni quee vîi (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaâ ana ni càhân xi palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaâ stná ana ni chindee después, cuii mii Dios nduú ana chicá ndiaâ, te cuii sâhâ mii-yá nducuâhâ palabra xi-ya. ⁸ Nècuâchì quidâchúün primeru, xi stná nècuâchì nchicùn gâ, iin-ni xindiaa-nsi nùu-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá ñihì-nda tñumani xì-nda nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuâchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidâchúün-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe ni dândâcú-yá cuâha, ducán nduú stná-nsiá. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vâha, ducán nduú, te nì quidâchúün (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) ni quide jaân sâhâ gracia xi-ya. Te vichi sâ-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cùndóo nsidaa nêhivi quidá seguir xi chuun ni dàquésâhì mà. ¹¹ Màsâ cachí-nè iá inga (palabra chicá ndiaâ); cóo. Cuisi ndiaâ palabra sâhâ Jesucristu (ni cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vâchi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nêhivi (quida-ne seguir xi obra mà), dandu queamá na ian cuâhân-nè dacuahnú-né nama dìqui cimientu mà. Te nú cuâhân-nè quida vîi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúün-né oro, ò plata, ò yùu yéhe. Doco nú có-quidá vîi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúün-né yutnù, ò mihì, ò ñù. ¹³ Dandu después icúmí sââ iin quivì cundaâ inì-xi nansa iá obra ni quida iin iin-nda. Vâchi na sââ quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sâhâ ñuhu mà cundaâ inì-xi a natùì obra xi-nda nùu Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsâ cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndá ñihì-nda ñâ-vâha xi-nda nùu-yá. ¹⁵ Doco nú ni cócâ, dandu mà ñihì-nda ñâ-vâha cuâhân-nda ñihì-nda ni cui, doco anima-nda, vâtùni càcu viá, mate cundumâ na ian (ni chindee-nda mii-nda nùu) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ça có-nsinúú inì-nsia ñâ-nduù-nda na iin vehe Ìì ndé iá Dios? Vâchi iá Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nda. ¹⁷ Ñâyücândüá, nú ni dândâñùhù iin nêhivi ñâ-ìc icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuâchì mà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vâchi ndé iá-yâ, yâha ga Ìì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe Ìì-yâ nduu-nda.

¹⁸ Màdi dandahví-nsiá mii-nsiá, vâchi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuâchì nchichí nùu nêhivi ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dâma-ne, mate (cachí nêhivi) sâni culocó-nè, vâchi nú ducán, dandu ñâ-sâni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vâchi ñâ-nduá tuxí ini nêhivi nduú ñâ-chicâ nchichí, pues nùu Dios ñâ-loco nduá. Te dohó cachí stná nùu tutu Ìì: "Ícúmí Dios cundee-yá nùu tènchichí na meru xíquida cuahâ-té màña dândâhvi-te". ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: "Ináhâ Dios, ñâ-chicuéhè uun nduá chitnùni guâ ini nècuâchì nchichí". ²¹ Ñâyücândüá, màsâ cútùxi ini ni-iin-nsia chicá ndiaâ-nsiá ñâ-nchicùn-nsiá iin tal nêhivi. Vâchi nsidanicuú nêhivi, xi nsidanicuú ñâhâ, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-nda ndujân, te mate ni cútíacú-nda, te ò ni sââ-nda cui-nda, có-quidá, vâchi nsidaa ñâ-nduá cùu xi-nda quivì vichi, ò quivì vâxi xi-nda, sâhâ bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-nda. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida ni yâha nècuâchì apóstol ni ñihì chuun nùu Jesús

¹ Sâhâ ñâ-nduá sâni cachí jaân xiñuhu ndanihi nêhivi nsiùhù ñâ-nduú-nsí ana xinúcuâchí nùu Cristu; xiñuhu cundaâ inì-nè ñâ-ndââ nduá ni ñihì ndisa-nsi chuun ñâ-dacuahá-nsí

nèhivi palabra ì nìsa ìa dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá icà-nsí quida vü-nsí chuun ma, vächì divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùu chuun xi inga nèhivi. ³ Doco yùhù, có-ndúlóquì nú cachí-nsià ñà-quidá vííí, ò á cóo. Ni có-nàcání stná ìni nú cachí dava ga nèhivi ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùu ìin juez. Ni yùhù, có-cáchì stnái sàhà mií, a quidá vííí, á cóo. ⁴ Te mate có-dàndòhò sàxìnítnùnì mií, doco có-cuní cachàmà ñà-còò falta xi, vächì mií Stoho-ndá Señor icumí cachi a ní quida vííí, á cóo. ⁵ Ñàyücàndüá, màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda, vächì tàsáá quìvì cunidaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocufìn-yà, dandu natüi claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mií-yá datüi-ya nansa nihnú ìni cada ìin ìin-nda, te cachi-yá xi-ndá ndé tantu sàni quida vü ìin ìin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xi-nsiá nsidaajàn sàhà Apolo xi yùhù, ñáni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ìi, vächì mà váha ndenihì cahnu-nda ìin (ana nchícùn-ndá), mientras inga-nè cahichì ini-ndá; cóo. ⁷ Vächì ìin-ni xínduu-nsia xi nsidanicuú gá nèhivi. Nsidaa ñà-nduá sàni nihitáhvi-nsiá, ñà-nduá ni dàcutáhvi Dios mií-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda ìnàha, dandu mà váha cutuxi ìni-ndá chicá ndiáá-ndá sàhàmà, vächì ñà-ni cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ìni-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsiá na ìin rey cahan-nsiá, te menos ni ndòo nsiùhù nùu-nsiá. A sácú váha nú ni cundúu-nsiá na ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàá stná-nsi cutnahá-nsí xi-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù ìin lugar chicá cahá-xi tuxí ìni, na ian ni cundúu-nsí nèhivi fuerza icumí cui sàhà-ñá cundehe nèhivi (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indèhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vächì sàhà-ñá nchícùn-nsí Cristu, ndenihì nèhivi nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mií-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gá-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, cóò ni-ìñàha ñhìndèè-nsí cahan nèhivi; doco mií-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahichí stná ìni nèhivi nsiùhù; doco mií-nsiá, iá tnùñuhu xi-nsiá nduá-í. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsí doco, xíhì-nsí tècuíí, cóò ñà-cundixi vü-nsí. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsí yoho yucán, vächì cóò ñi-ìin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchüün-nsí, te nú cánàhá-nè xi-nsí, dandu viví-ni naxicónihí-nsí nùu-né. Te nú quidá quíni-né xi-nsí, dandu quidándéé ìni-nsí. ¹³ Te nú cànàn quini-ne xi-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ìchì váha. Doco mií-né, ndenihí-né nsiùhù nahi mihi chicuéhé, te ò ana chicá cóò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índü chuun cachí xi-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nùu-nsiá nduá? Cóo, cuiis sàhà ñà-ni sàa-nsiá cundaà váha ini-nsiá, vächì nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá núí. ¹⁵ Pues mate ni cundóò ùxin mil ana dacuahá nchichí xi-nsiá ìchì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vächì yùhù ni cachitnùhì xi-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyücàndüá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-ìin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá ñisàhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vächì mií-né, nchícùn vü-né Stoho-ndá Señor. Na ìin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè núí. Pues divi icumí cànàn xi-nsiá, te dansínúú ìni-nè mií-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivi nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyá. ¹⁸ Doco vichi, ináhi, ndee xicàhàn dava-nsia, vächì tuxí ìni-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yächì icumí sài, nú cuní mií-yá, dandu cundaà ìni sàhà nècuàchì cànàn ndee guá mà, a ndisá icumí-nè ndudu ìi, á cóo. ²⁰ Vächì ley xi ñuhví ìi xí Dios, màdi palabra uun nduá. Cóo, poder xi mií-yá nduá icumí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xi nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cànàn ndeí xi-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cànàn màni xi-nsiá, te cundoo vü-ndá?

5

Nansa ni cachi Pablo xiñuhu quida nèhivi ñuu Corinto xi ìin tiàa cóni quidá víi xi ìin nècuàchì ñàhà

¹ Cachí nèhivi nacání-né xi ñà-íá ìin-nsia ni ìa xi dihi (quíni-xi). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchì nduajàn; dècuèndè nèhivi có-ínàhá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mií-nsiá, (ndahví-nsiá), vächì tuxí vá ìni-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcúndoo-nsia tnùnsi ìni, te tavá cuààn-nsiá tiàa ni quida ducán ñà-màsá cóo gá-nè nùu-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ìan jaàn ìa animè cutnàhì xi-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani ìni sàhà chuun jaàn, ñàyücàndüá, cuàhìn cachì xi-nsiá nansa quida-nsia xi nècuàchì ni quida xi cuàchì ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ìi xí Stoho-ndá Jesucristu, te na ìan coo stná animè xi-nsiá cundua. Dandu ndacúcahan-nsiá quiví-yá, te cachi-nsiá xi nècuàchì mà ñà-icumí-ndá nacoo-ndané nùu ndahà ñà-malu, te ducán nihì iquicúñù-nè ìin castigu sàhà-ñà después càcu anima-nè quivì (màcultu-nda nùu) Stoho-ndá Jesús.

Ejemplu ni sanduu vicò pascua sàhana na nisa cuxio nsihì pan nihì levadura nsidátachì xàn

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsiá ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còo, có-lá vii ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchá?” (Te ducán iá stná xí falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítià inicutu.)
⁷ Ñàyücànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ia antes, dandu nanduu-nda nèhivi sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xán. Vàchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivi sàà còò falta-xi ñà-sàni xihí Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-nè vicò pascua (na xihí lelù nduú promesa), vachi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyücànduá ndohó, puru ñà-nduú ñà-ndàà cuisí ni cúnchicùn-nda. Màsà dátiiáà uun-nda quida-nda ñà-ia vaha, vachi queámà na ian có-chívaha vii-nda vicò mà; te màsà cúnihnú chicuèhè stná ini-nda, te ni màsà quidá-nda ni-iin ñà-ia quini, vachi nu ducán, dandu queámà na ian có-chívaha vii-nda vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu ni tiai antes ni cachi xi-nsiá ñà-màsà cùtnáhà-nda xí nèhivi tùha càhàn xi ana cóni nándàhà xi-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùu-nsiá, doco có-cùni cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivi xíquida ducán ñuhivi yohó, vachi cuisí inga ñuhivi cunduu lugar ndé mà cùtnáhà gá-nda xí nècuàchimà, vachi ñuhivi yohó ndoó cuàhà ana có-quidá víi: xihó-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidácúihná-né, te ò xicàn tàhvi-né nùu ñà-cò-nduú Dios. ¹¹ Doco ñà-nduú ni cachi nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchi có-quidá víi mà nduú iin ñani-nda (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cùtnáhà gá-nda xi-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchi ñahà, te ò tùha-ne xihó-né ñà-icúmi ñanitnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-nduú Dios, te ò tùha-ne canáhà-né, te ò tùha-ne xini-ne, te ò xidácúihná-né, dandu màsà cùtnáhà gá-nda xi-né. Ni nácóo dahuun-ndané; ni màsà cuàhandee ini-nda cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivi có-nchicùn ichi mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmi-nsiá cachi-nsiá nansa cuu xi nèhivi cutnáhà xi-nsiá nú ni sàà-né quida-ne cuàchi. Ñàyücànduá, dohó cachí xi-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cùhùn-nda nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda, cachí Pablo

¹ Có-ndiá icà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xinindisá-xí ichi Dios. Chicá vaha nùu nèhivi xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsiá. ² Amadí sá-ináhá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivi xí-yá cunduu ana (chindee) nsidanda-xi sàhà nèhivi ñuhivi yohó quivi juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-nda nsidandaà-nda sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempu vichi. ³ Cunaha-nsiá, ðecuèndè stná àngel icúmi-nda nsidandaà-nda sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà ùhì nsidandaà stná-nda sàhà chuun sencillu iá ñuhivi yohó-ní. ⁴ Ñàyücànduá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacaxin-nsia nèhivi tuxí ini-nsiá chicá mà nchichí, te mii-né nsidandaà sàhàjàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xi-nsiá àma cùcàhàn nùu-nsiá sàhàjàn. ¿A ndisá còò ni-iin ñani-nda nchichí mahi-nsiá? ¿A ndisá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vachi sàhàn-nsiá sanicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xinduun-nda. ðecuèndè nùu iin juez có-xinindisá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyücànduá, iin falta cahnú xi-nsiá nduàjàn, vachi có-ndiá icà-nda canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda. Chicá vaha ni cuàhà-nda quidaquini-ne xi-nda, te quidandee ini-nda. Chicá vaha nacoo-ndané cahniñdàhvi-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidandéè stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Còò. ðecuèndè quidáquini-nsiá xi ñanitnaha-nsia, te xidándiáà-nsiá ñà-nduá icúmi-né, mate iin-ni ñani xinduun-nda.

⁹ Sà-ináhá-nsiá ñà-mà níhi nèhivi malu sàà-né ñuhivi ìi xí Dios. Ñàyücànduá, màsà dándahví ni-iin nèhivi mii-nsiá, vachi mà cundiátù anima ni-iin nèhivi nchicùn xi ñahà, ni-iin stná nèhivi cahvi xi yùu ò figura, ni-iin stná nèhivi iá xí inga ana có-nduú nècuàchi vehe-ne, ni-iin stná nèhivi nduú ùi nèhivi, ¹⁰ ni-iin tècuìhnà, ni-iin stná ana tùha xihó xi ñà-icúmi inga nèhivi, ni-iin stná tè-xini, ni-iin stná tè-tùha canáhà, ni-iin stná tè-sàhniñdàhvi xi ñanitnaha xi. Ni-iin nècuàchi jaàn mà ñhítàhvi xi ñuhivi ìi xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ìi stná anima-nsiá. Ñàyücànduá, nèhivi vaha sanduú-nsiá nùu mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìi, te ñi) ndacùcahan-nsiá quivi Stoho-nda Jesucristu, vachi ni chindee stná Espiritu ìi xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàhà-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivi:) “Vátùni quida-nda ñà-nduá cudíi ini-nda”. Pues vihini, doco màdi nsidaa iñaha nduá iin ñà-chindeé xi-nda. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuni-nda, doco

màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-lá vaha nùù sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xi ñà-ndúá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndújàjàn, vachi vaxi iin quívi icúmí Dios dandáñhú-yá nsidaajàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icúmí? Pues màdi-ñá coo-nda xi ndéni ñahá ní cui; còo. Divi ñà-cunucuachi yíi-nda nùù Stoho-nda Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yá sàhà-nda. ¹⁴ Ñàyucàndúá, nacua ni natiacu-yá ni quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-nda quida ndudu ìi xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsínúú inì-nsia ñà-ndahásàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vaha coo stná-nda xi iin ñahá ndevàha, nú nahi ndahásàhà-yá sàndùù-nda? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná inì-nsia nansa iá xi iin tiàa ni quida iin cuàchi xi iin ñahá ndevàha, ñà-iin-ni nèhivi sàni nanduu-ne? Vachi ducán cachí tutu ìi: “Iin-ni nèhivi cunduu ndúì-nè, (nècuàchi tiàa xi nècuàchi ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahá Stoho-nda Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyucàndúá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-nda xi inga ana cóni nándàhà xi-nda. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíni guà` xi iquicúnú-nda. Doco nú ni quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùù cuerpu xi mii-nda nduajàn. ¹⁹ ¿A có-ináhá-nsiá ñà-vehe Espíritu ìi xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vachi sàni nihitáhvi-nda Yà-ìi mà nùù-yá? Ñàyucàndúá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-nda; ²⁰ còo. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dānāá-yá sàhà-nda, te sàhāmā nsidaa ñà-ndúá quidà-nda na itiacú-nda xi cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá ni cundúá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà ñà-ndúá ni tìaa-nsia nùù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-ìá-nè xi ni-iin nècuàchi ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchimà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-nè; te ducání stná nècuàchi ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ìi-nè. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-nè quida ndisa-ne cumplir chuun ni nihì-nè ñà-coo-ne xi ñahàdihì-nè. Stná nècuàchi ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vii-nè cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xi ìi-nè. ⁴ Màdi micuísì nècuàchi ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xi ìi-nè, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchi tiàa. Te ducání stná nècuàchi tiàa ma, màdi cuiisì mii-nè cachi stná-nè nansa quida-ne xi ñahàdihì-nè, vachi icúmí cachi stná nècuàchi ñahà. ⁵ Màsà cachi-nsiá “còó” nùù nècuàchi vehe-nsia. Cuisi nú vihini cunì-nsiá cunihii-nsiá iin ùi quívi sàhà-ñá càcàn tãhvi-nsiá nùù Dios. Dandu después nacua stnahá-nsiá, vachi nú coó, vihini dacá ñà-malu Satanás sàxínítnùnì-nsiá ñà-có-cundéé gá inì-nsiá cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí` xi-nsiá, doco màdi ñà-dandacuí nùù-nsiá nduá; còo. Cuisi cachí` xi-nsiá ducán sàhà-ñá cundaa inì-nsiá nansa iá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vachi yùhù, cudii inì nú quidá nsidaa nèhivi nacua quidé, (ñà-có-ìé` xi ni-iin nècuàchi ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa ni nihitáhvi-nda nùù Dios, vachi tucu tucu sàhatahvi-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyucàndúá, yùhù cachí` xi nsidaa nècuàchi ñahà cuaán, xi nsidaa stná nècuàchi tãñaha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-nè nú ni quidá-nè nahi yùhù (ñà-cóni nándàhì). ⁹ Doco nú mà cundéé inì-nè cunihii-nè ducán, dandu ni nándàhà-nè chicá vaha, te màsà càcánúú-nè xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivi sàni nandàhà, iá ndisa ñà-ndúá dandacuí nùù-nè. Te màdi cuiisì yùhù cachí` xi-nè palabra yohó; vachi ducán dandacuí stná Stoho-nda Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchi ñahà màsà nácóo-nè ìi-nè. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchimà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xi inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-nè, te nú coó, ni nàxícócuñ-nè nacua stnahá-nè xi ìi-nè. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchi tiàa, màsà càtéstnahá stná-nè xi ñahàdihì-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchi dava ga tu, cuiisì cuàhìn cachí` xi-nsiá ñà-ndúá nacání uun inì, vachi có-ndúá iin ley dandacuí Dios. Nú iá iin ñani-nda có-xiníndisá ñahàdihì-xi, màsà càté-nè nècuàchimà nú cudii inì nècuàchimà coo ndisa-ne xi ìi-nè. ¹³ Te ducání stná xi nècuàchi ñahà: mate có-xiníndisá ìi-nè, doco chicá vaha màsà càté stná-nè ìi-nè, nú cudii inì nècuàchimà coo ndisa-ne xi ñahàdihì-nè. ¹⁴ Vachi mate cuiisì nècuàchi ñahà xiníndisá, doco sàhájàn chicá mà ùhi cundiátú stná ìi-nè nùù Dios; te ducání stná nècuàchi ñahà có-xiníndisá, nú nècuàchi xiníndisá nduú ìi-nè. Doco nú ndúì-nè có-xiníndisá-nè, dandu ùhi iá cundiátú mée xi-ne. Doco nú xiníndisá-nè, (mate imindaa-nè), dandu mée ìi ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cunì nècuàchi có-xiníndisá-má quecuaán-nè, dandu mà cútñú-ní, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchi xiníndisá ni ndòo, ò sea nècuàchi tiàa ò nècuàchi ñahà ni cundúú-nè. Doco ¿índù ñà-chicá cunì Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo mani-nda. ¹⁶ Vachi iin nècuàchi ñahà, có-ináhá-nè ñà-vihini sàhà mii-nè sàà nècuàchi vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ináhá stná iin nècuàchi tiàa, pues vihini sàhà mii-nè sàà stná ñahàdihì-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihí nēhiví ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo ní chitnùni ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua íá-ndà na ní quihí-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí' xì nsidaa nēhiví cahvi xi-yá. ¹⁸ Vächì nú sà-itúú seña xi Dios icà-ndà na ní quihí-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndà nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà icà-ndà na ní quihí-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndà nansa màcùtua icà-ndà. ¹⁹ Vächì seña mà, nú itúá, ò nú có-itúá, còò ni-íñàha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-nduá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiáá. ²⁰ Doco nacua ní sandoo iin iin-nda na ní quihí-nda ichì-yá, divi ducán ní cúndóó ñi-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndóó-nsiá libre, fuerza quidáchúún-nsiá nùu lamú xi-nsia, te ducán nisa là stná quivì ní quihí-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsiá sàhájàn; còò. Doco nú íá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha ní quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, matè fuerza quidáchúún-ndà quidá inga nēhiví, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre íá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nù nēhiví xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu íá stná ana xinúcuáchí-ndà nùu-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dānāà-yá sàhà-ndà. Ñàyùcānduá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun ní dāndācú ana nduú nēhiví uún.

²⁴ (Pues sàhà nsidaajàn yùhù cachí' xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tãñàha ga quihí-nda ichì-yá, divi ducán ní cúndóó ñi stná-ndà vichi, ñàni.

²⁵ Vichì cuàhìn càhìn sàhà ñàhà cuàchì tãñàha ga nandàhà. Còò ni-íñàha ní cachí Stoho-ndà Señor xì' sàhà nècuàchimà, doco sàhà gracia xi-ya, vātùnì cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhàmà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun ini: ²⁶ chicá vaha iin-ni ní cúndóó-ndà nacua ndoo-nda vichì cahan yùhù, vächì tiempu ùhì nduá vichì. ²⁷ Ñàyùcānduá, nú íá ñàhàdihí-ndà, dandu màsà cātéstnàhà-ndà. Te nú còò ñàhàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndà nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ní nándàhà iin tiàa, màdi cuàchì nduá. Te ò nú ní nándàhà iin ñàhà chii, màdi cuàchì nduú stná. Cuisiá mà mání tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cùnì' ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñàni. Ñàyùcānduá, nú íá ñàhàdihí-ndà, màsà cùnìhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gā-ndà sàhájàn. Te nú cudí ini-ndà sàhà íñàha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiáá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cùnìhnú ini-ndà yáha ga xiñuhá nùu-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndà cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhájàn, vächì ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cùnì' nacani cuàhà ini-nsia sàhà ni-íñàha. Iin nēhiví còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhi) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudí ini-yá. ³³ Doco iin nècuàchì íá ñàhàdihí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vächì nándúcú-nè nansa cudí ini ñàhàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñàhà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùu iin nècuàchì còò íi-xí. Nècuàchì còò íi-xí, (mà úhi) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vächì cuní-nè cundiaa-nè mii-nè, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nēhiví ñi xí-yá. Doco iin nècuàchì íá ñi-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vächì nacání ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí' xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdi sàhà-ñá cadì nùu-nsiá iin modo có-ndiá íqué. Cuisi cuní' quida-nsia ñà-íá vii, te nihi-nsiá cunucuchi víi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cùì chivàha-nsia.

³⁶ Pues ní cachí-ndà íá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xì ana cudí ini-te, te có-quidá víi-té ñà-íá miá cahan-té. Pues ní ducán nduá xiñuhu coo, dandu vātùnì quida-té nacua nihnú ini-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñà, màdi cuàchì cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vaha ini-te, te còò necesiad nandàhà-té, vātùnì quidandee ini-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani ini-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ñi-ñà seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyùcānduá, (nduájàn, vātùnì íá'): nú ní nándàhà-té xí-ñà, vātùnì íá ñà-nduá quidá-te; te nú ní cachí-te mà nándàhà-té, vātùnì quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nùu ingá mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñàhà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ñi-nè ndè cachì sàa cui nècuàchimà. Doco nú sàni xihì nècuàchimà, dandu libre íá-nè nandàhà-nè xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ní cundúú stná inga tiàa mà iin nēhiví xì Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ní cachí-nè mà nándàhà gā-nè, dandu chicá ndiàha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidè cuenta chindéé stná Espiritu ñi xì Dios sàxinítnùnì'.

8

Màsà caxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nēhiví nùu ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichì cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nēhiví nùu ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhà vaha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhà cuàhà-ndà íñàha, dandu queámà na ian ndiáá gā-ndà tuxí

ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, dandísá sàà-ndà cunduu-nda nèhivi ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhà cuàhà-ndà, dandu cumáni gá ñà-cundàà vaha ini-ndà nacua ndiaá icà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhà ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyücàndüá, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivi nù ñà-càhvi-né. Ináhà-ndà ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-ñàhà ndiaá figura iá ñuhivi yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivi nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhivi, vachi cuàhà ñàhà cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisi mii-yá ni quidavaha xi nsidaa ñàhà, te xinúcuáchi-ndà nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vachi sàhà nduú ì xi-yá ni sàcòo nsidaa ñà-iá, òcùèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdi nsidaa nèhivi sáníhì vaha ini-nè sàhájàn. Vachi dava nècuàchi xiníndísá, quidá ñi-né cuenta ñà-dacútiácuú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivi nùá, vachi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñàyücàndüá, na xixi-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vachi tañàhà ga cutùha vaha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdi xi ñà-itiácuú-ndà icúmi-ndà ndee vaha-nda nù Dios, vachi nù sàni saxi-ndà ñàhà, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cúni-ndà caxi-ndà ñàhà, iin-ni iá stná-ndà, (cóni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cùndóó-ndà, vachi mate iá derechu xi-nda (caxi-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivi có-cùndàà ini-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índu modò? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivi mii-nsiá nècuàchi ináhà guá, te ni quihvi-nsiá vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivi, te ndoó-nsiá vehe ma, xixi-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivi ni xini xi-nsiá mà, nú ni cùndúú-né iin nècuàchi có-cùndàà vaha ini-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxi stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñàyücàndüá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhà guá-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanitnaha-nsiá, mate sàhà stná mii-né ni xihì Cristu. ¹² Ñàyücàndüá, có-queé víámà, vachi nú ni quida-nda cuàchi nù ñanitnaha-nda ducán, dandu nù stná Cristu ni quida stná-ndà cuàchi queámà, vachi sàni dàtúcu-ndà sàxinítnùni nècuàchimà ñà-có-sàà-nè cundaa vaha ini-nè. ¹³ Ñàyücàndüá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanitnaha quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-nduá cuní caxi ni cú, dandu chicá vaha màsà nunca caxí gué' ni-iin cuñu mà, còtò cuida cuàchi iin ñanitnaha.

9

Nansa ni cachi Pablo xi nèhivi xitnùhu xi-né ñà-quadáchüün-né nahi dava ga nèhivi

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchi apóstol nduú stná? Deuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xininù stná. Te mii-nsiá, ináhà stná-nsiá ni quide chuun ndiaha xi-yá ndé ndoó-nsiá, te ni xinindísá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúni dava nèhivi yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhà vaha-nsiá, vachi ñà-sàhà yùhù sà-xinindísá-nsiá ichi-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nù mii-yá sàni nihitáhvi' chuun quidé.

³ Vichi cuàhàn cachi ñàhà xi-nsiá, vachi ndoó dava nèhivi xitnùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xi-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñàhàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xi stná Pedro, xi stná dava ga nècuàchi apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisi Bernabé xi yùhù xinduu nèhivi còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xi ñuhivi yohó, te quida-nsi cuisí chuun ì. ⁷ Vachi ducán iá xi-nsí na ian quidá soldadu, màdi cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còó.) Daani, nacua quidá stná tè-ndiáá xi yutnú quisi vídi, saxi stná-te iin ù-si; te ò nú quisi ndacá-te, iá stná derechu xi-té cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná ini-nsiá ñà-sàhà-ñá có-ndúú mii-yá, ñàyücàndüá, có-ndiáá palabra cachí jaàn. Còó, vachi divi ducán cachí stná ley ì ndé ni tiaa Moisés ⁹ nù tutu ì, te ni cachí Dios: "Màsà cùñúhú ñumú yuhù buey na sáníhni-sí trigu cóya". Pues, nàhà claru, màdi sàhà-ñá màni quá quisi mà nù-yá nduá disáhà-xí ni cachí-yá ducán. ¹⁰ Còó, sàhà ndohó ni cachí-yá ducán, (vachi ejemplu) nduá, te cuní cachámà ñà-ndiá icà coo tnùndé ini xi nècuàchi (chináhà palabra ii) ñà-nihì-né iin algu, divi nacua iá stná xi iin nècuàchi xitú, te ò iin peón dacóyo nùni, nihnú ini-nè nihì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xi-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàhà-nsiá nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhivi yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivi dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nù-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xicàn-nsi ni-ñàhà nù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisi quidándéé ini-nsi, còtò nú ni càcàn-nsi ñàhà cadiámà nù nèhivi, te mà cùnindísá gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Adi sà-ínáhà stná-nsiá nansa xiquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchi raza Judea), xixi-né promesa sàá yucán. Vachi dùtù xinúcuáchi nù mesa ì ndé xixín quisi nduú promesa, níhi-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, nàhà claru sàni chitnùni ini Stoho-ndà

Señor ñà-dùcàn quida stná nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nihì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùù-nsiá, mate íá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná inì-nsia a tiai carta yohó ñà-quidè reclamu ñà-ndùù derechu xi. Còò, chicá vaha dihna ni cuf, te (màdiá quidejàn), vachi nú ducán, dandu mà cói gá cachì xì nèhivì ñà-ndùá cudfì guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-íñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitnùhi; doco có-nihnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachi nihún inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gá cuú inì) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú cuisì yùhù nì chitnùní inì cacaniu xì palabra mà nì cuf, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhàjàn cundaà inì-ndá iin chuun ìi nì nihì nùù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nihì chuun ma, dandu ÿndù ìñàha cunduu tñumanì nihitáhvi? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyáhvi, mate íá derechu xì càquiàn, doco có-xíquèn nùù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còò ni-iin ana cachì xì' nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ié' sujetu nùù nsidaa nèhivì áma vihini sàà stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xì chívàha stnáì estilu xì nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnàhì xì-né, áma sàà dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidè mate nùù yùhù có-ndiàà gá ley sàhana xí-némà, doco voluntad xì mii nchicuiàn áma sàà stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié' cutnàhì xì nèhivì có-nchicùn estilu xì ley mà, dandu có-nchicùn stnáì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichi-yá. Doco màsà cùnìhnú inì-nsia ñà-ndùù iin nèhivì còò ni-iin ley xì Dios nùù-xí; còò, vachi nchicùn ndisa stnáì ley xì Cristu. ²² Daaní, na ié' cutnàhì xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnáì na quidá mii-né, áma nihì' dacunì stnáì dava-ne ichi váha. Vachi ducánì quidè xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáì, áma sàà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidè sàhà-ñà chicá quec tñùñuhu xì razón ndiaha xí-yá, dandu nihitáhvi stnáì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ináhá-nsiá, na xínu tècuachi carrera, cuisì imindaa-té nihì xì premiù, mate cuàhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducánì íá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee inì-nda, dandu nihitáhvi stná-ndá nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma nihì-té cóó fuerte-te). Te ÿndù chuun? Divi sàhà-ñà cunì-te nihì-té (iin premiù tii) mà cúnáhà ni-iin ratu, iin sicatè ndahà cuii yutnú cuñuhu ñini-té. Doco ndohó, iin corona ñiaha mà nunca cutuhù nduá nihì-ndá nú nì cuàhandee inì-ndá (cunchicùn-ndá mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù sàhandee cahnù inì, nahi tè-xinù carrera, doco ináhì ÿndù nùù-xí cuàhàn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhì ñà-ndùá quidè. ²⁷ Sadí' nùù ñà-xihoé quide. Có-sáhi ñà-quida ndevàhi xì mii, còtò mà nàtùì guè nùù mii-yá mate cuàhà gá sàni càhin xì nèhivì dava ga sàhà ichi-yá.

10

Màsà cáhvi-ndá figura nahi nisa quida nèhivì Israel sàhana na ní caquee-ne ñuù Egipto

¹ Ñàni, cunì' cundaà inì-nsia nansa nì cuu xì nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nisa xica-ne tixi còndàhvi iin vicò xí-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcàndùá, na ian cùù-xì-ndá na cuhù-ndá, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhù stná-nè tixi vicò mà xì inì mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-ndùá nì sàhatahvi Dios-nè, ⁴ te iin-ni nisa xihi stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana nùù iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vachi nì cutnahá stná-yá xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xì-né, doco cóni ndóò inì Dios xì modo xì-ne, te ñàyùcàndùá cuàhà sàstnùhù-né nì xihì nùù yucú yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá nì cuu xì nèhivì sàhana ma, divi sàhà-ñà cundaà inì ndohó vichì nduá, màdi nchihò stná inì-ndá quida chicuèhè-ndá na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvi stná-ndá figura na ian nì quida dava-ne, vachi ducán nacánì tutu ìi: "Nì sàcundoò-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuìta-ne nì itasaha-né (nùù figura xì-ne)", cachá'. ⁸ Ni màsà càhàn-ndá xì ana cóni nándàhà xì-ndá ndacu nisa quida dava nècuàchì yucán, vachi después nì xihì còò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cunì Stoho-ndá Señor, vachi ducán nì quida dava-ne, te sàhàjàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tñii-siné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà càhàn ndiaa-ndá (diquí-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xì-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaàjàn nì cuu xì nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cundáà inì-ndá (màsà quidá stná-ndá ducán). Vachi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaamá nùù tutu ìi sàhà-ñà cundaà inì-ndá nansa quida-nda quivì vichì na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndùá, nú nihnú inì-ndá sà-íá vaha-nda nùù Dios, dandu nì caquin-ndá cuidadu còtò sàà-ndá quida stná-ndá iin cuàchì

có-nihnú ini-ndá. ¹³ Nsidaa ñà-nduá yáha-nda vichi, cuiis ñà-ndóhó stná nsidanicuú nêhivi ñuhívi nduá. Te vátuni cahvi vii-ndá xi-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-nduá mà cundéé ini-ndá sàhà-xí. Còò, vâchi (nú cuàhàn-ndá quida-nda iin cuàchi ni cui), dandu siempre datú Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñà vátuni quidandee ini-ndá. ¹⁴ Ñâyücànduá, cuidadu ni cundóò-nsiá, ñani màni; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisi nùù Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxi-ndá ñà-nduá ni chindoo nêhivi nùù figura

¹⁵ Cuàhin cachi xi-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xi', amádi ndisa á coó, vâchi quidé cuenta xínduu-nsiá nêhivi cundáà inì-xi. ¹⁶ Na (nacuitáhvi-ndá, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndi-aha mà, te naquímáni-ndá mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó ni xitiá nù-yá. Te na xixi stná-ndá pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa ni sàha-ya iquicúñu-yá (sàhà-ndá). Sà-ínáhà-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñâyücànduá nahi imindaa nêhivi sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndá ndoó, vâchi iin-ni pan (ì) xixi nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehe-nsiá nansa xíquida nècuàchi raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisi nduú promesa, te ni xihì-si nùù mesa ì, dandu después saxí-né cuñu-si. Pues sàhà ñà-sàxi-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xi religión mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachi nsidaájàn xi-nsiá, doco có-cunì cahàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nêhivi có-ínáhà xí Dios, ni có-cunì cachi stná ñà-ndiáà ndisa promesa sàha-neñà. Còò, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana dinú-xi sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùù ñà-malu sàha-neà, màni nùù Dios. Te yùhù, có-cunì dahuin cunihnu ini-nsiá quisi mà. ²¹ Vâchi còò permisú cuitahvi-ndá coho-nda copa ì xi Dios, te después coho stná-ndá ñà-nduá sàha-ne ñà-malu; còò. Vâchi còò permisú cuxi-nda pan ì xi Dios, te después cuxi stná-ndá ñà-dàcùxi-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndisá cuní-nsiá dacuáà ini-nsiá Stoho-ndá Dios ducán? ¿A tuxi ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùù-yá? (Doco mà ndisá.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre iá-ndá quida-nda nacua cudí ini-ndá, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndá) màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndá, cachi-ndá, doco màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñâyücànduá, màsà nándúcú-ndá ñà-nduá cudí ini-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vâha ñanitnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vátuni caxi-ndàñà. Còò necesidad nacani ini-ndá ndàcàtnùhù-ndá sàhàmà, ²⁶ vâchi Stoho-ndá Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhívi yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndá cùhùn-ndá iin vicó iá vehe iin tiàa có-xínindisá-xi-yá, te cudí ini-ndá cùhùn-ndá, dandu vátuni caxi stná-ndá nsidaa ñà-nduá taxí nècuàchimà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndá sàhà comida mà; màsà nácáni ini-ndá sàhà. ²⁸ Doco vihini cachi iin nêhivi xi-ndá: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùù figura cahvi-né nduá”. Pues ni ducán, dandu sàhà nècuàchimà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtò cuduchi ini-nè, vâchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndá ñà-libre iá-ndá, te màdiá fuerza icúmi-ndá quida-nda ñà-nduá cuní inga nêhivi cachi ì gá inì-xi. ³⁰ Vâchi naquímáni-ndá Dios sàhà ñà-nduá saxí-nda, ñâyücànduá còò ñà-disàhà-xí cundoo nêhivi cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-nduá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndá ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-nduá quida-nda, sàhà ñà-ni queé gá tñùuhu ndiaha xí Dios ni cundúá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò déni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácúdíchi ini-ndá ni-iin nêhivi, a ducán nduú-né iin nècuàchi raza Judea, ò iin nêhivi inga raza (có-xínindisá), te ò iin nêhivi cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsiá nacua quidá yùhù, có-nándúqui ñà-cudí ini míi, cuiis-ní quidé lucha ñà-màsà cúdúchi ini nêhivi sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñâyücànduá, nacua quidá yùhù, ducáni quida stná mii-nsiá, vâchi divi Cristu nduú ana nchicùn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchi ñàhà na natácá-ndá

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñani, vâchi iin-ni nsinúú ini-nsiá yùhù, te nsinúú stná ini-nsiá palabra ni cachi xi-nsiá ñà-chivàha-nsiá. ³ Te vichi cuní cundáà inì-nsiá ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchi tiàa, te nècuàchi tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchi ñàhà, ducáni nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-nduá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà vâha cachitnùhu stná-né razón xi-ya nú ñuhú-nèamà, vâchi có-nduámà tñùuhu xí ñini-né. ⁵ Doco nècuàchi ñàhà, nú xicàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ídàhvi ñini-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà ñini-né, vâchi davani queámà na ian sàni dáté tehe-né. ⁶ Vâchi nú có-ídàhvi ñini-né ni-iñàha, dandu chicá vâha ni dáté cuati ñini-né. Te nú ni cùcàhàn nùù-né dáté

cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cúdàhvi òndi-né. ⁷ Iin nècuàchi tiàa, có-xiñùhù cudàhvi òndi-né, (na xicàn tàhvi-né), vàchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyücàndüá, xiñuhu tavà-né tñùñuhu xí-yá; doco nècuàchi ñahà, tñùñuhu xí nècuàchi tiàa tavà-né, ñàyücàndüá (xiñuhu ni cúdàhvi òndi-né). ⁸ Vàchi màdi (iin iquí) nècuàchi ñahà ni cùyúcùn nècuàchi tiàa. Còò. Iquí tiàa ni cuyucun nècuàchi ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ì-né, ñàyücàndüá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchi ñahà. ¹⁰ Ñàyücàndüá, xiñuhu cudàhvi òndi nècuàchi ñahà, te cunduamà seña ñà-lá ana dàndàcù-xi núu-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyücàndüá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisi nècuàchi tiàa nduú ana ndiáa, ni có-càchí stná ñà-cuisi nècuàchi ñahà ndiáa stná; còò, vàchi nú ndoo-nda nù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyücàndüá, mate iin (iqué) nècuàchi tiàa ni sàcòo nècuàchi ñahà, doco vichi nècuàchi ñahà nduú ana datúinuú xi nècuàchi tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítñuni iní-xi sàhà nsidanicuú iñaha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí iní-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni cacán tàhvi iin nècuàchi ñahà nú uun-ni iá òndi-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducáni ináhà-nda cucáhán nùu iin nècuàchi tiàa nú ni ndunaní ididíni-né. ¹⁵ Doco nècuàchi ñahà, còò, cuahà gá cudí iní-né nú nani ididíni-né, vàchi na iñaha idàhvi òndi-né nduá, te ducán ni nihitáhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xi-nsiá), doco nú có-ndòo iní iin nèhivi xi palabra yohó, dandu ni cúnahà-né cuisí ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nèhivi cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xi nècuàchi ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitàhvi-né Cena ì xi Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xi-nsiá iñaha, doco màdiá ndeníhi vahi mii-nsiá nduá; còò, vàchi cunaha-nsiá, có-queè víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn cachi nèhivi xi-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú iní iin grupu-nsiá, vàchi ducán cachí nèhivi xi, te tuxi iní vihini ñà-ndáa ndua. ¹⁹ Vàchi vihini cachi stná-ndà ñà-icúmí coo itnii grupu nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xínduu nècuàchi chicá ndiáa, (doco màdi ñà-càhàn sàhnù-nda cunduajàn). ²⁰ Ñàyücàndüá, yùhù cachí, màdiá nacuitàhvi ndisa-nsia Cena ì xi Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vàchi cada iin iin-nsia, yàchi quesáhà-nsiá xixi-nsiá ñà-ndüá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivi, ni có-sàa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá icà-nda cuxi-nda ducán. Màsà quidá-nda relaju na natácá-nda, vàchi nèhivi xi Dios xínduu-nda. Ni màsà dàndücàhàn-nda ñanitnaha-nda nduú nècuàchi ndahvi. Pues, ¿nansa tuxí iní-nsia? ¿A cuàhìn ndeníhi vahi-nsiá sàhà ñà-ndüá quidá-nsiá? Còò, mà quidéa.

Nansa ni quida Jesús Cena ì primeru

²³ Nùu meru mii Stoho-ndà Jesús ni nihí palabra nacáni nansa ni quida-ya na ní sanduu ñuu quívi ni cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xi-nsiá, nansa ni tñii-ya pan, ²⁴ te ni naquimani-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yáñà, te ni cachi-yá: “Nahi iquicúñú mii nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sàhatahvi sàhà mii-nsiá. Te nacua quidè vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu iní-nsia yùhù”, ni cachi-yá. ²⁵ Daaní, na ní nsihí ni xixi nsidaa-né, dandu ni tñii-ya pocillu, te ni cachi-yá: “Ñà-ñùhù pocillu yohó nduú seña xi ichi saa nacóí cunchicùn nèhivi, vàchi nahi ní nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu iní-nsia yùhù”, (ni cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihí-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinúu ini-ndà ñà-ni xihí-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-nda quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quívi naxicocufin-yá.

²⁷ Ñàyücàndüá, nú cuní-nda nacuitahvi-nda cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ì xi-yá, dandu màdiá nansa ni ní cui ni quida-ndañá, vàchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vàchi ñà-cóni chívàha-nda tñùñuhu xi iquicúñú-yà xi nii-yá nduá. ²⁸ Ñàyücàndüá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà, te ndundoo anima-nda, dandu vátuni nacuitahvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ì mà. ²⁹ Vàchi nú có-nihnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-nda, te xihí stná-nda yà-ì mà, dandu dacudí cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disàhà-xí cuhí cuahà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihí stná dava-nsia. ³¹ Chicá vaha nacani vaha ini-ndà, te ndundoo víi anima-nda antes, dandu mà nihí-nda castigu. ³² Doco te nú nihí-nda iin castigu nùu-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduajàn sàhà-ñá màsà ndáñuhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivi ñuhivi.

³³ Ñàyücàndüá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoo nsihí-nsia, ñáni, dandu vátuni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihí ndisa iin nèhivi doco, dandu chicá vaha ndé vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihí-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xi-nsiá vichi) ndé cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xi-nsiá sàhà chuun iá gá.

12

Nansa iá ñà-nduá ñihítáhvì ndiaha-nda cutáhvì-nda nùu Espíritu Ì

¹ Yùhù cunf cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá ñihítáhvì ndiaha-nda nùu Espíritu Ì, ñáni. ² Sà-ínahá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na táñaha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuiisì nacua nisa cachi ñehivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuahà figura xì yùu, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcànduá, cunf cundaà inì-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ì xì Dios nduú ana chindéé xì-ndá càhàn-nda, dandu mà nunca cachi-nda sàhà Jesús ñà-có-ndiáà-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ì ndohó, dandu mà cúí cachi-nda: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-nda Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni ñihítáhvì-nda nùu-yá, doco imindaa Espíritu Ì xì-yá nduú ana ni dàcútáhvì xì-ndañá. ⁵ Te cuahà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùu-yá, doco imindaa-ní Stoho-nda Señor nduú ana xinúcuáchí-nda nùu-xí. ⁶ Te cuahà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidá-xì nsidaajàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni ñihítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu Ì ndohó sàhà ñà-vàha xì nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni ñihítáhvì-nda ñà-càhàn nchichí-nda. Te dava-nda, sàni ñihítáhvì-nda ñà-cundaà tui ini-nda, doco mismo mii Espíritu Ì nduú ana chindéé xì-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùu mismo Espíritu Ì sàni ñihítáhvì ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni ñihítáhvì-nda dandúvaha-nda ñehivì, doco mismo Espíritu Ì nduú ana ni sàhatahvì xì-nda ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni ñihítáhvì-nda quida-nda mìlagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te dava ga tu-nda, vátuni cundaà ini-nda a diví Espíritu Ì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xì iñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-nda inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuu ñà-nduá ni ñihítáhvì-nda mà, diví Espíritu Ì nduú ana chindéé xì-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda ñihítáhvì-nda según nansa chítùnì ini-yá cuahatahvì-yándó.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-nda, te iá sàhà-nda; cuahà iñàha sàni ñihì iquicúñú-nda cucumiá, doco mindaa cuerpu xì-nda nduá. Mate cuahà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-nda. ¹³ Váchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ní cuerpu xì mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhùì anima-nda ni quida Espíritu Ì xì-yá. Váchi iin-ní Espíritu Ì sàni ñihítáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dàndàcù-xì nùu-xì.

¹⁴ Sà-ínahá-nda, iá ndahà-nda, iá sàhà-nda; màdi uun-ni iá iquicúñú-nda. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-nda, vihini cachá: “Còó; yùhù, có-nduú iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-nda. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tütñù-nda: “Còó, yùhù, có-nduú iin nduchinùu, ñàyùcànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tütñù-nda. ¹⁷ Váchi nú cuiisì nduchinùu-nda ni cundúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-nda? Te nú cuiisì tütñù-nda ni cundúú-nda, dandu ¿nansa cui sahan iñàha diti-nda? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-nda xì nsidaa ñà-nduá xichuán, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa ni chítùnì ini-yá. ¹⁹ Váchi nú cuiisì iin-ni chuun ni cúí quida cuerpu xì-nda, dandu mà cundúú ndisa-nda ñehivì. ²⁰ Doco cóó, mate iin-ní cuerpu xì-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íá vaha cachi nduchinùu-nda xì ndahà-nda: “Có-xiñùhì mii-ní”. Ni mà váha cachi stná diti-nda xì sàhà-nda: “Có-xiñùhì mii-ní”. ²² Còó, váchi mate iá dava xaan xì-nda tuxí ini-nda có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-nda mà vicó iá, divi jaàn chicá ndiáa-nda, te saquín-nda cuidadu sàhà-ñá màsà cùcàhàn nùu-nda. ²⁴ Váchi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndañá). Pues ducán ni chítùnì ini Dios coo cuerpu xì-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-nda ndé xì-nda có-ndiáá cachí-nda mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahásàhà-nda, icúmiá chindee tnahá, te iin-ni coo vil iquicúñú-nda. ²⁶ Váchi mate imindaa lugar xì cuerpu-nda ndohó, doco inii iquicúñú-nda cúú stná sentir. Te nú cudí ini iin xaan xì-nda nahi ndahà-nda, dandu inii cuerpu xì-nda cudí stná iniá.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xì-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda nùu-yá nacua quidá sàhà-nda, ò ndahà-nda. Dihna nsìuhù nècuàchì apóstol sàni ñihítáhvì-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xì-ya. Daaní, nchícùn gá ana xínduu nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xì-yá. Daaní, nchícùn gá nècuàchì chináhà palabra ì. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidá-xì mìlagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xì-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xì ñanìtnaha-xì, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì càhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà

màdi nsidaa-nda ni nìhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdi nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdi nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivi; còo. Ni màdi nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivi. Ni màdi nsidaa stná-ndà càhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà tùha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còo. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudii cuàhà ini-ndà nìhítàhvi-ndà más gá ñà-chicá ndiaha sàni cachi mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichi chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichi chicá nsiha

¹ Ni cachi-ndà sàni nìhítàhvi-ndà càhàn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhivi xì ndè stná dàhàn àngel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiáá nsidaámà, vachi ducán queé ñà-càhàn-ndámà (nahi ruidu-ni), na ian cadi úun iin cãa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nìhítàhvi-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sánihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dehè, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndè vâtùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduú tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsihì-ndà ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuàha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhi coo calma-ndà xì nèhivi, te cuhi ini-ndané. Te mà cumbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vâchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivi, dandu mà quidá-ndà ni-iin ñà-quini xì-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuidá yàchi stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanitnaha-nda, dandu mà cúdii ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còo, ñà-cunchicùn vîi-né ichi ndáá nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùu-nda ducán, dandu mà úhi quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhi cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá quida vîi-né después, vachi siempre iá tnündé ini, cachi-ndà, te vâtùni cucumí-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vâxi iin quivì, te mà cóo gá necesidad cachitnùhu nèhivi xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà càhàn gá-ndà dàhàn sàà, ni mà cóo cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ináhá-ndà. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùu-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ináhá nsihi-nda nsidaa iñàha; còo. Stná iin palabra dacàhàn-yà nèhivi, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; còo. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà càhàn gá-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tí, nahi mée nisa cahìn, vâchi nacua nacánì ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná inì; ducán nisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnui, te ñâyùcàndúá, có-quidá gué' nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Vâchi quivì vichi indèhe-nda (nansa yâha-nda, doco có-cúndàá vâha ini-ndà), vâchi na ian indèhe-nda nùu iin yùtátá có-tuì ví, ducán nduá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóo gá ducán, vâchi vivì-ni icúmí-ndà cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuiisì iyuhu-ní cundáá ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndà cundáá vâha ndisa ini-ndà nacua cundáá ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñâyùcàndúá, ùni iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vâha-nda fe, te ni cúnihnú vâha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándó; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùu nsi-ùni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na càhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espiritu Ìi

¹ (Ñà-ndáá ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnài nanducu-nsiá nansa nìhítàhvi gá-nsiá más tàhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nìhítàhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vâchi na càhàn-ndà dàhàn sàà, màdi nèhivi ñuhivì càhàn xì-ndà. Còo. Dios càhàn xì-ndà, doco nèhivi ñuhivì, có-cúndàá ini-nè nansa cachi-ndà. Divi Espiritu Ìi chindéé xì-ndà càhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dehè nduá cachi-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivi ñuhivì càhàn xì-ndà, vâtùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vîi ini-nèyà, te chicá nacuañandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá càhàn-ndà na natàcà-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivi nâcuàñandee inì-xi.

⁵ Mate cúdii inì nú ni cuàhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-càhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudii inì nú ni nìhítàhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vâchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni càhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní

cachi palabra mà, dandu vätùni, vächì (sàhà-ñá claru ía palabra mà) vätùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vàha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sài ndé ndoó-nsiá, te cuisí-ní inga dàhàn sàà ni càhìn xì-nsiá. ¿A vätùni chindeámà mii-nsiá, ñàni? Còó, vächì xiñuhu ñà-nacani claru stnáì xì-nsiá iin palabra sàni dàtnúu ini Dios yùhù, te ò iin palabra ni cundaà tùu ini ní quida-ya, te ò nú coó, iin razón ndiaha ni quixi nùu-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vächì dècuèndè stná ñà-quidándáa-ndá, ni cùndúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni ni cui ni quidándáa-ndáñá, dandu mà cùndáa ini nèhivì indù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivì vii-té, mà cùndáa ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducání stná ndohó na càhàn-ndà, nú có-càhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn ía ñuhivì, te iin ian vätùni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachí dàhàn càhàn iin nèhivì, dandu có-cùndáa ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xicà nduú-né, te ni mii-nè, có-cùndáa stná ini-nè ñà-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducání stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà càhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yáha ga cuní-nsiá nihitáhvi-nsiá cuàhà iñàha nùu-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihitáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanitnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyucàndúá, nú sàtùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachí dàhàn mà na càhàn-ndáñá, ¹⁴ vächì na càhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà càhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùu-yá, doco ini sàxinítnùnì-ndà, có-cùndáa ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vaha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xì-nda, doco màdi cuisí ñà-jaàn, Icumí-ndà càcàn tàhvi stná-ndà nùu-yá xì iin palabra ñà-cùndáa ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xì-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáa ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vächì nú naquimáni-ndà mii-yá xì cuisí-ní dàhàn ináhá espíritu xì mii-nda, dandu ùhì cachí nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihì ní càhàn-ndà), vächì ní có-cùndáa ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimani-ndà Dios, divi naquimani vaha-ndayá, vätùni íá mà, doco có-nihì ñanitnaha-nda cunduumà iin ñà-vàha xi stná anima mii-nè. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhè Dios, cuàhà gá càhìn dàhàn sàà; chicá càhìn ducán nùu nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquieta ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdiá ùxin mìl palabra inga dàhàn mà-cùndáa ini-nsiá, vächì cuisí nú cundáa vaha ini-nsiá, dandu vätùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúnihnú ini-nsiá nahi mée, ñàni. Vätùni íá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhè ía ñuhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdi gá nahi mée.

²¹ Nùu tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icumí càhìn xì nècuàchì raza yohó, vächì icumí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xì icumí-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yùcàn mà quíhìn càsù-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyucàndúá, ñà-jaàn cundáa ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cùndáa ini nècuàchì có-xiníndisá. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxiníndisá, màdi sàhà nèhivì có-xiníndisá.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsiá, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cùndáa ini-xì, ò nèhivì có-xiníndisá. Pues ádi icumí-nè cachí-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xì Dios (dàhàn cundáa ini-xì), dandu dansínúu iniàmànè cuàchì quidá-né, te cundaà ini-nè nansa ía ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùu vate stná ñà-nduá ía dèhè ní quida-ne antes. Dandu màcuitasisi-nè ñà-cahvi-nè Dios, te cachí-nè ía ndisa Dios nùu-nsiá.

²⁶ ¿Ndíá nduá cuní cachí nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó íá, ñàni: na natácá-ndà, iin iin-nda ía iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xì iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachí dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana ni nataca ni cùndúá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndáñá, màdiá nansa ni ni cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vätùni càhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yáha ùni-nè, te ni nsihì iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcumí-nè tiempu xì-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachí palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia túha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsiá, cuisí-ní dècuèndè ía mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xì-yá, vätùni càhàn ùi ò ùni-nè, te ni cúninì nèhivì dava ga, te cachí-nè a vätùni ía ñà-nduá ni cachí nècuàchimà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán ía inga nècuàchì datnúu Dios sàxinítnùnì-xì iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí

nècuàchi primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnú Dios iin razón ndiaha, vátuni cachitnúhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátuni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuañandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihitáhvi cachitnúhu razón ndiaha, icúmí-né dandacú-né nùu anima mii-né, (a càhàn-nè, á cóo). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, cóo; vivíi-ni, te cuéyàà-ni nduu modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivi xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyá, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchi ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vachi cóo permisú. Icúmí-né cunini-ne nacua cachí stná tutu nduu ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni càcàn tnùhù-né nùu nècuàchi vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchi ñahà na natácá-nsiá.

³⁶ Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdi mii-nsiá òndú-xí ni quésáhà palabra xi Dios. Ni màdi cuisì mii-nsiá nì xinindisá stná xi palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivi tuxí ini-xi datnú Dios sàxinítnùni-xi, te ò ní nihitáhvi ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduu palabra nì dandacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú có-cuní-nè nacuni-nè ñà-palabra ì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsiá, màsà nácuní stná-nsià-nè ñà-nduú-né ana nì nihitáhvi ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñàni. Yùhù cuní nanducu-nsiá màs gà nansa nihitáhvi-nsiá cachitnúhu-nsia razón ndiaha xi-yá. Te nèhivi càhàn dàhàn sàà, màsà cádi-nsiá nùu-né; cóo. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), vivíi-ni nì quidá-nsiáña, te iin iin-nsia (ni càhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñàni, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha nì cachitnúhi xì-nsiá daa. Vachi nì xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsiá seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsiá càcu-nsia nú iin-ni nì cùnìhnù vaha ini-nsiáña. Vátuni càcu-nsia, cachí, doco *¿a víhíni uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsiá ducán?* (Còó), ³ vachi cunaha-nsiá, palabra ndiaa ndisa nduá nì cachitnúhi xì-nsiá daa, vachi divi nduu stná palabra nì ñihí (nùu) Cristu, te nacáníamà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùu tutu ì. ⁴ Dandu nì ndúxin-ya, doco tixi ùni quivi nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùu Pedro xi nùu stná dava ga nècuàchi dacuahá-yá; ùxin ùi nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na nì nataca màs ùhùn ciento ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ì cuàhà vá nècuàchimà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivi yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùu Jacobo, xi nùu stná nsidanicuú nècuàchi xinduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùu yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xi nècuàchi dava ga mà. Vachi nùu nsidaa gà ana nì ñihí chuun nùu-yá, yùhù nduú ana chicá có-ndiáa. Ndisa nì ñihí chuun ndiaha nùu-yá, doco màdi sàhà-ñà vaha güé' nì sándúá; cóo, vachi yùhù, cuàhà gá nèhivi xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nihitáhvi' cucumí chuun ì nùu-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vachi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá màs sàni quide nùu nècuàchi dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidá-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; cóo. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xíachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nù ducán cachí-nsi sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿indú chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsií? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsií ni cúí, dandu ni cóni natiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni natiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-càhàn-nsi xì nèhivi. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiáyà, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachámà, vachi sàni cachí-nsi sàhà Dios nì òndú-nsiáyà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsií (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni natiácú stná Cristu nduu stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vachi nú mà cúí natiacu nsií, dandu cóni natiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ì-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xì nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivi xí-yá sàni caxihí, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivi chicá cóo tnùndé ini-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivi yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (cóo, ñà-ndàà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; diha mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nì xihí. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivi xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyúcandúà vátuni nihitáhvi stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Vachi sàhà-ñà nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyúcandúà xihí nsidaa nèhivi tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduu quivi nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivi quida tocar dava ga nèhivi. Diha mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi

ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nêhivî xî-yá quivî (naxicocuiñ-yá, te) cuni-ndáyá. ²⁴ Daa cunduu quivî icúmî-yá cundee-yá nùu nsidaa ñà-malu cusáhnû, xî nùu stná nsidaa ana itá fuerte, xî nùu nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhivî. Daaní icúmî sàà quivî xînu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánî-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-nî icúmî-yá cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùu nsidaa ana xini ùhî xî-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cudû ini-yá xihî nêhivî, ñâyücandûa por último icúmî-yá cundee-yá nùu ñà-xihî-ndà, te mà nunca cui gá-ndà. ²⁷ Vâchi cachî tutu ì ñà-icúmî sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nùu-yá. Doco nâhà xicà màdî Yuamánî-yá coo stná sujetu nùu-yá, vâchi divî Yuamánî-yá nduú ana disâhà-xî nî cundee-yá nùu nsidaa ana xini ùhî xî-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùu nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yá sujetu nùu Yuamánî-yá, vâchi divî sâhà poder xi yâ-yücán nî cundee-yá ducán. Dandu quivî mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nêhivî, sâhàn-nè cuhî-né cuenta xi nêhivî sàni xihî. Pues, ¿îndù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sâhà nsi ma nú ndisa mà cúí natiacu nî-iin nsiî nî cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tixi cuàhà peligru ndoó-nsî nsidanicuú tiempu. (Doco uun-nî queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivî quivî yáha-nsî peligru cui-nsî, ñàni. Ñà-ndâà cuiisî ndujân divî nacua nduú stná ñà-ndâcuisî cudî gá ini sâhà-nsiâ ñà-iin-nî nchîcùn stná-nsiâ Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nî xini ñuu Éfeso nùu (nêhivî dana guá nahi) nsicaha. Doco nî mà cündiâá stná` mà (nù) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vâchi te nú ducán, dandu chicá vâha quida-nda nacua cachî dichu: “Ni cuxî vâha-nda, te coho vâha-nda, vâchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuàha-nsiâ dandahvî nî-iin nêhivî-nsiâ (ducán, vâchi cachî stná dichu): “Nú chîcúehè nêcuàchî nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xî-nda”. ³⁴ Xiñuhu nâcùnihnu viî ini-nsiâ, (ñàni). Màsà quidá gá-nsiâ cuàchi, vâchi sàni cundâà ini, dava-nsiâ nî có-inâhá-nsiâ Dios. Ducán cachî xî-nsiâ âma ndúcâhân-nsiâ (nacua ndiâ icâ-nsiâ).

Nansa coo iquicúñû-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachî iin nêhivî: “¿Îndù modo cui natiacu iin nsiî nú sàni xihî-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñû-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú nî cachî-ndà ducán. Vâchi dècuèndè stná tata chihî-ndà, icúmîâ ndùxan, dandu cuitiâ. ³⁷ Te tata chihî-ndâmâ, có-ndudávî xî ñà-nduá cuàhàn nacuitiâ; cóo, cutu ìn tata uun nduá chihî-ndà, sea nî cündúâ nùni trigu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nî chitnùnî ini-yá coa. Te nú sàni sahnua, dandu diñ diñ nùni cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducánî iá stná xî cuerpu xi iin iin ñà-îá ñuhivî. Vâchi tucu tucu ndâa nêhivî, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchî itândiaa ansivi, tucu iá` nùu ñà-îá ñuhivî yohó. Cuaha-nî iá ñà-îá ansivi, te cuaha-nî iá stná ñà-îá ñuhivî, doco tucu tucu xîndâa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchîí orá, te viconî iá nchîí yoo, doco tucu nchîí-sî. Cuaha-nî iá nchîí stná sitnúu, doco tucu tucu xîndâa vico iin iin-sî. ⁴² Pues ducán icúmî coo stná xî ndohó quivî natiacu-ndà, tucu nâcòo stná cuerpu xî-nda. Nú sàni ndùxin iin nsiî, sívî iquicúñû-nè, doco na sàà quivî natiacu-nè, iin-nî mà cúí gá-nè. ⁴³ Te mate mà cuàhá-nî nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nâcòo-ne quivî natiacu-nè. Te cóò gá nî-iin fuerza iin nsiî na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nâcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñû ñuhivî yohó icúmî-ndà na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vâtùni cundoo-nda gloria. Cuerpu xî-nda icúmî-ndá vichî, iin ñà-cundoo-nda ñuhivî yohó nduá, doco cunaha-nsiâ, icúmî coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhivî.

⁴⁵ Te dohó cachî stná nùu tutu ì: “Tiâa nî cuyucun primeru, nî sâcùnduu-ne iin nêhivî itiacú, divî nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divî mii-yá nî quixî nchîcùn gâ, te nùu anima mii-yá nîhitâhvi nêhivî vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nîsa ìa iquicúñû nêcuàchî nî quixî primeru mà? Pues divî primeru nî sâcòo iquicúñû cui coo ñuhivî yohó-nî, te màdî ñà-nduá itiacú ndiaha na iin Espiritu ì. Cóo, siempre nchîcùn gâ vâxamâ. ⁴⁷ Ñâyücandûá, nêcuàchî primeru yucán, ñuhù ñuhivî yohó nî cuyucun-nè; doco ana nchîcùn gâ nî quixî ma, ansivi nî quixî-ya, te divî Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nêhivî ñuhivî, nacua nîsa ìa xîi-né nî cuyucun ñuhù, ducán xîndâa stná-nè vichî. Doco nsidaa nêhivî nduú nêhivî cuenta xi gloria, divî nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xîndâa stná-nè. ⁴⁹ Ñâyücandûá, tiempu vichî ndâa-nda nahi xîi-ndà nî cuyucun ñuhù, doco después icúmî-ndá nâcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiâ, na xînduu ì-ndà nêhivî ñuhivî yohó xî iquicúñû-ndà, tâñáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhivî ì xî-yá, ñàni. Te ducánî stná, nú tâñáha ga dàma iquicúñû-ndà, mà cúí sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívî gá iquicúñû-ndà; vâchi tiempu vichî sívî-ndà na xihî-ndà. ⁵¹ Ñâyücandûá, cuàhîn cachî xî-nsiâ iin palabra nîsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiâ, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmî-ndânadâma iquicúñû-ndà. ⁵² Na tiacú

sivi corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vàchi icúmí sivi corneta, dandu natiacu nsii ñà-mà cúí gá-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xihì nèhivì ñiuhivì, te sivi-nè; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-nda. (Ñà-ndáa nduá), xihì-nda vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-nda, dandu mà nunca cui gá-nda. Daani, (na tiempu sàni nihitáhvì-nda ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ìi cundua, vachi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cundúú gá-nda nsii. ⁵⁵ Na ní xihì-nda, cuahàn-nda ndoho fuerte-nda ní cúí, doco vichi cóo. Mate ní xihì-nda, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nù-nda”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivì, ñà-yúcàn nduá dayúhì xì-né na xihì-nè. Vachi nacua fuerte íá castigu cachí ley ìi, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho ñihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nù ndohó, cóo, vachi ansivéhé Dios, vátuni cundee-nda nù nsidaájàn quida Stoho-nda Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyücànduá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúnihnú vaha inì-nsia Stoho-nda Señor, te quida stná-nsiá cuahà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-nda, màdi úun-ní quee ñà-xinúcuáchì-nda nù-yá.

16

Nansa ni xicàn Pablo nù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuahìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnahà-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuáàn iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàí ndé ndoó-nsiá, có-ndúú gá ñà-càcàn gá-nsiá dihùn. ³ Te nú sàni sàí, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsia iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihì-ne tnùmanì xì-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnáí iin carta cunihì-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátuni cùhùn stnáí, dandu cutnáhì xì nècuàchì mà cùhùn-nsi.

Nansa nihnú ini Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihìn ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàà stnáí ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cuní yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní casàhù uin xì-nsiá. Cahnú gá Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnáhì xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuahìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicó Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñiuhivì nduá, vachi sà-íá cuahà chuun xì mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuahà stná ana xidá inì-xì.

¹⁰ Nú nì sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì cóo-nè contentu na íá-nè jaàn, vachi iin-ni quidá stná-nè chuun xì Stoho-nda Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyücànduá, màsà cáhichì inì-nsiánè. Te chindee-nsiánè na naquihìn-ne ichì ndixi-ne ndé ié, vachi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daani, ñani-nda Apolos, cuahà gá nì sacundahví nù-né áma cúnáhà-nè xì compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndé iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casàhù-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoó tùha-nsia (ñà-màsà dándahví nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanitnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhá-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xinduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhá stná-nsiá ñà-cuahà guá voluntad icúmí-nè chindee-nè nsidaa nèhivì xí Dios, ñani. ¹⁶ Ñàyücànduá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xì nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní quidañuhu ví-nsiánè.

¹⁷ Nì cudíí gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vachi mate mànicúí quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-íé contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee inì-nè animè, te divi ducání tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhi. Ñàyücànduá, xiñuhu quidañuhu ví-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvi xì Dios ladu Asia yohó, casàhù-nè xì-nsiá. Te casàhù stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuahà gá (cudíí inì-nè) ñà-ndoó-nsiá ladu xì mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhù-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhù stnahá ví stná-nsiá ñà-nduú-nsiá nèhivì ìi xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhù stnáí xì nsidaa-nsiá. ²² Nú íá ana có-cúú inì-xì sàhà Stoho-nda Jesucristu, dandu nì sàà-nè ndañuhu-nè nù-yá. Te vichi cachì-nda xí-yá: “Naxicocufin-ní cuní-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Ni cúcúmí víhí-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní` nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nù Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnâhá stnâi xì ñani-ndâ Timoteo, te cásâhú-nsi xì mii-nsiâ nècuàchì natácá cahví xì Dios ñuu Corinto jaân, te cásâhú stnâ-nsi xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yâ ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndâ Jesucristu nì quixí cuáhâ gracia sâhá-nsiâ, te nì yâha vâha-nsia nicanicuahân quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sâhá ñâ-nhçícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xì Stoho-ndâ Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stnâ-yâ, te cuáhâ gá cuhí ini-yândó, te nacuahandee stnâ ini-yândó, vâchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nacuahâ-yândó valor na hora yâha-nda tnùndoho. Ducán dandu vâtùni nacuahandee stnâ ini-ndâ compañeru-ndâ quivì yâha stnâ-nè tnùndoho, vâchi sâhá-ñâ sàni chindee-yâ ndohó, ñâyücândüâ vâtùni chindee stnâ-ndâ ñanitnaha-nda. ⁵ Ñâ-ndââ nduá, ndohó cuáhâ-ndâ na yâha-nda tnùndoho na ian nì yâha stnâ Cristu, doco cunaha-nsiâ, ndiaha gá nacuahâ stnâ-yândó valor sâhá-mâ. ⁶ Ñâyücândüâ, nú ndohó nsiùhù, dandu sâhá-ñâ nihì stnâ mii-nsiâ ndufuerté anima-nsiâ, te càcu-nsia ndujân. Daaní, divi ducán stnâ, nú sàni nacuahandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stnâ mà sâhá-ñâ nacuahandee stnâ ini-nsi mii-nsiâ. Dandu vâtùni nihì stnâ-nsiâ quidandee víi ini-nsia na hora ndohó-nsiâ nahi nsiùhù. ⁷ Ñâyücândüâ, inâhá vâha-nsi, nú icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámâ sâhá-nsiâ, vâchi ndiaha gá icúmí-yâ nacuahandee stnâ ini-yâ mii-nsiâ nacua quidá-yâ xì nsiùhù.

⁸ Ñâni, cuní-nsi cundaâ ini-nsiâ nansa nì yâha-nsi ladu Asia, cuáhâ tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cundéé ini-nsi nì cahan-nsí, cuáhân-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsi sâhá vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsi sâhá ñâ-nì cundââ ini-nsi màsâ cáhvi-nsi xì mii-nsi; cui sî Dios nì cahvi xi-nda, vâchi mii-yâ, mà úhi danâtiácú stnâ-yândó mate sâni xihî-ndâ. ¹⁰ Te ñâ-ndââ nduá, divi mii-yâ nì dâcâcu-ya nsiùhù nùu peligrú cahnu-ma na cuáhân-nsi cui-nsi nì cui, te (ansivéhé gâ-yâ), vâchi dècuèndè quivì vichi dâcâcu ìi-yâ nsiùhù. Te xinîndisâ-nsi ñâ-dècuèndè stnâ tnaa idá icúmí-yâ quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-nì chindéé stnâ mii-nsiâ xicân tâhvi-nsiâ nùu Dios sâhá-nsi. Daaní, nú ducán xicân tâhvi cuáhâ nèhivì sâhá-nsí, dandu cuáhâ gá stnâ nèhivì icúmí naquimani xi-yâ sâhá-ñâ ndiaha guâ quidá-yâ sâhá-ndâ.

Nansa nì cachi Pablo ñâ-ndüü-né nècuàchì seguru, có-dândâhvi-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiâ, cuáhâ gá cudîi ini-nsi ñâ-inâhá-nsí víi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dândâhvi-nsi nì-iin nèhivì, vâchi cui sî ichi mii-yâ indêhe-nsí. Te na nì sandoo-nsi ñuu-nsiâ yucán, chicâ más nì sâhandee ini-nsi quida víi-nsí ducán. Cóni dâtiââ uun-nsi nduú-nsi nècuàchì nichichí guâ, na quidá dâva nèhivì ñuhivì. Còó, cui sî gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaâ-nsí nùu-nsiâ, (còò nì-iin palabra ndoó dèhé nùâ), vâtùni cahvi-nsiañâ, te mà úhi cundaâ ini-nsiâ ñâ-ndüâ cachá`. Vâchi cunaha-nsiâ, yùhù cuní` nì sââ-nsiâ mànihî vâha ini-nsia. ¹⁴ (Inâhî), algu sâcuahân-nsiâ cundaâ ini-nsiâ vichi, doco cumâni vá. (Te nú sàni sââ-nsiâ nì cundaâ vâha ndisa ini-nsiâ), dandu quivì naxicoçuñ Stoho-ndâ Jesucristu, icúmí-nsiâ cudîi ini-nsiâ sâhá-nsí, te cudîi stnâ ini nsiùhù sâhá mii-nsiâ.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sâhá-ñâ inâhá vâhi nsidaajân, ñâyücândüâ nì nacani ini sâi ndé ndoó-nsiâ nì cui. Te sâhá-ñâ cui nihitâhvi vâha-nsia, ñâyücândüâ ùi xichi nâcòti mii-nsiâ nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiâ na cùhin ladu Macedonia; dandu nayâha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiâ yùhù, dandu naquihin ichi cùhin ladu Judea nì cui. ¹⁷ Doco (ñâ-cóni sâi), màdi ñâ-cóni nâcâni sahnú ini nduá. Còó, vâchi màdiâ nansa nì nì cui nacâni ini; nì có-nâcâni ini na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vâchi nú ducán nì cundú, dandu “jaan” cachi vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco inâhá Dios (cóni dâmâ-nsi palabra nì cachi-nsi xi-nsiâ daa) na ian dajûun-nsi vichi, te después “còó” cachi-nsi. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xi Timoteo, palabra sâhá Dèhemani Dios Jesucristu nduá nì câhân-nsi xi-nsiâ daa. Te mii-yâ, mà nunca (dandâhvi-yâ nèhivì), te cachi-yâ: “Jaan, (iá consuelu), dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachi-yâ, dandu divi ñâ-ndâcuisi nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñâ-ndüâ sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñâ-jaân nduá dîsâhá-xi ndâcûcahan-nda quivì Jesucristu na naquímâni-ndâ Dios, te cachi-ndâ xi-yâ amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nacuahandee ini xi-ndâ ñâ-cunchicùn víi-ndâ Cristu, te sàni dâhî stnâ-yâ sâxinîtnùnî-ndâ. ²² Te ducán iá stnâ na ian nì ùcùn seña xi-ya anima-ndâ; te nì sâhatahvi

stná-yàndó Espiritu Ìì xí-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuiisì tnùmáni primeru nduú yá-jaàn, vachi chicá màs icúmi-ndá nihitáhvi-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sáa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuiisì sàhà-ñá có-cunf càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá disáhà-xí tàñáha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cúí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cuní-nsi dandacú-nsí nùu-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndisá-nsiá. Còó, vachi sàni xiníndisá ví-nsiá. Cuiisì cuní-nsi chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cundóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù ni cachi ini animè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vachi nú ni nácundoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sái cudíi gá ini, vachi divi mii-nsiá nduú ana cunf cudíi ini sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, ni tiai iin carta nùu-nsiá cótò sài ndé ndoó-nsiá, te cuiisì cuhuun ini sàhà-nsiá mate ñà-cudíi ini sàhà-nsiá nduá cunf. Ducán cachí, vachi tuxí ini ñà-nduá cudíi ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudíi stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuahà gá ni nacani ini na ní tiai carta mà; cuahà gá ni dàndohí míi, ndé ni sacui. Doco màdi sàhà-ñá cunf dacúhúun ini mii-nsiá nduá ni tiai mà; còó, cuiisì sàhà-ñá ni cundáa ini-nsiá ñà-cuahà gá cuú ini sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndá sàhà ñà nēcuaçhì ni quida xì cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia ni cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdi yùhù nduú ana nisa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumi xì ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhà màsà quidá cuahà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-iá; còó gá necesidad càhàn duchí gá ini-nsiá xì nēcuaçhì ni quida falta mà nacua ni càhàn-nsiá xì-né na ní nataka-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nacuañandee ini-nsiánè sàhà màsà cóó-né cuahà tnùnsí ini, te cundeamá nùu-né. ⁸ Ñàyùcànduá, sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cúú ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùu-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundáa ini a cúníni-nsiá, á coó ni sandua. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xì iin nēhivi, dandu ducán quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú ini sàhà-xí, dandu quideà. Vachi sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te indēhe Cristu; ináhá-yá (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndá sàhà-ndá sàhà-ñá ¹¹ màsà nihindèè ñà-malu dacà-síndó, vachi ináhá-ndá, maña cuahà ndisa-si.

Sàhà Jesucristu icúmi-ndá cundee-nda nùu nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní qesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xí Cristu, dandu ni cundáa ini iá ndisa nansa quide cuahà chuun xi Stoho-ndá Señor (ñuu yucán) ni cúí. ¹³ Doco cóni cúí coi contentu yucán, vachi cóò ñani-ndá Tito ni ndacùhin. Ñàyùcànduá, ni ndaquindèí xì nēcuaçhì ñuu mà, te ni quihin tui ichi vaxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vachi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vātuni cundee-nda nùu nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachitnùhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundáa ini nēhivi nansa iá ichi-yá, dandu na ian inicutu xítìà iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vachi nsiùhù, (na cachitnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítìà iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùu Dios, (vachi cudíi ini-yá sàhà-ñá). Te nēhivi ñuhivi, na ian sahán stná dico palabra mà nùu-né, ni cundúú-né nēcuaçhì càcu anima-xi, te ò nēcuaçhì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nēhivi ndañúhú anima-xi, có-cudíi ini-né palabra mà, vachi nahi dico nsi nduá nùu-né, te yúhí-né cui-né quida. Doco nēcuaçhì icúmi càcu anima-xi, cóò, na ian tnami gá palabra mà nùu-né, vachi sàhámà vātuni nihí-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaajàn, cuiisì nēhivi vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcànduá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuahà nēhivi, quidá ndevaha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndáhvi-nsi ni-iin nēhivi. Mii-yá ináhá-yá nansa quidá-nsi, cachí ndáa-nsi xì-né nacua ni cachí-yá xi nsiùhù, càhàn vii-nsi xì-né, vachi nēhivi xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa ni saquin Dios xì nēhivi

¹ Ñà-jaàn cachí-nsi xì-nsiá, doco màdi-ñá ndanihí-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túa. Ni cóò stná necesidad cunihí-nsi iin tutu nduú recomendación na sàa-nsi ndé ndoó-nsiá, ni cóò stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nùu-nsiá (ñà-cunihí-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nēhivi. ² Vachi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidá-xi nsiùhù recomendar), vachi mà úhi cundehé nēhivi (ñà-quidá ví-nsiá), te cundáa ini-né (ñà-ndáa nduá cachí-nsi). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta ni tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vachi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xì-nsiá),

dandu na ian ni dásáa-nsi carta mà ni sandua. Doco màdi tinta ni tiaa Cristu carta mà. Còo, sàhà Espíritu Ìi xí mii-yá íá nicanicuahàn, ducán ni tiaa-ya ini anima-nsià, màdi icà iin yùu chipála.

⁴ Ináhá-nsi ñà-ndáa nduá cachí-nsi yohó, vâchi cundéé ini-nsi Dios sàhà-ñá xiníndísá-nsi Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsi vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsi chuun yohó. Còo, cuiisí nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsi quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñâyücandüá, sàhà mii-yá vâtùni cachitnùhu vii-nsi xi nèhivi nansa ía ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndüá palabra ni tiaa uun-ni; còo, palabra ni taxi Espíritu Ìi xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cündüá, dandu cuiisí cuahàn cachàmà xi-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu Ìi; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndáa nduá, ndiaha gá nisa ía ley sàhana mate icà yùu chipála ni sàcùtandiaà. Vâchi (na ní ñihí Moisés ley mà), ni nanchii ndiaha nuù-né, te sàhà ñà-yúcán mànicùí gá cundehè nèhivi Israel nuù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchii gá mà. Ñâyücandüá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ía ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá', dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá íá (palabra cachí) Espíritu Ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vâtùni ni cundaà ini-ndà ía castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá ni ía na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nuù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñâyücandüá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ía naha cuáhà', dandu vihi gá ndiaha ndisa ía palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmiá cola.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndà ía tnündé ini ndiaha xi-nda ma, ñâyücandüá có-yùhí-nsi cãhàn vate-nsi xi nèhivi. ¹³ Có-quidá-nsi na ian ni quida Moisés, ni chidãhvi-ne nuù-né xi iin sicoto sàhà màsà cùní nècuàchí (raza-né) Israel na cueé-ni cueé-ni ndãhvã ñà-tnúú ndiaha nuù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-còni cündáà vâha ini nècuàchí Israel yucán. Te dècùèndè stná tiempu vichi, ducán ía na ian idãhvi sãxinítnüni-nè iin sicoto, ñâyücandüá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iníni-nè cahví nèhivi tutu xi ley sàhana. Cuiisí-ní nú ni quihvi-ne ichi Cristu, dandísá, vâtùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècùèndè stná vichi, na cahví-nè (tutu ni tiaa) Moisés mà, ducán ía na ian idãhvi ìi sãxinítnüni-nè, (có-cündáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quihvi-ne ichi Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dãdãhvi xi sãxinítnüni-nè mà, te claru mànihí ini-nè. ¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu Ìi nduú-yá, te ndéni ni cui ni coó Espíritu Ìi xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ìi xí-yá nuù-ndà. ¹⁸ Ñâyücandüá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-idãhvi ga nuù-ndà (nahi Moisés), còo. Te ñà-ndiaha guá sàni nãcòo anima-nda ni quida-ya, ñâyücandüá, queámà na ian nduu-nda iin yütãtã nchii ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dãma stná-ndà dècùèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xi-ndà, vâchi Espíritu Ìi nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios ni nihitãhvi-nsi chuun ndiaha quidá-nsi; ñâyücandüá, có-cùhúún ini-nsi. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuèhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivi; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìi xí-yá. Còo, puru ñà-ndãcuiisí nduá cachitnùhu vate-nsi xi-né. Mà úhi cundehè-nèndò, te cachi-nè a quidá víi-nsi á coó. Te mii-yá, idéhe stná-yà nansa quidá-nsi. ³ Te nú cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivi cundaà vâha ini-nè, pues ¿ndíã disáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichi ndé cuahàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vâchi quisi cahvi guá nèhivi ñuhiví yohó, sàni dãcuáã-si anima nèhivi có-xiníndísá sàhà ñà-màsà dàtnúú ndiaha Dios sãxinítnüni-nè; ñâyücandüá mà cùi cundaà ini-nè razón vâha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yá, te mimíí nacua íá Yua-nda Dios, ducán ía stná-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachitnùhu-nsi palabra ìi, màdi sàhà mii-nsi cãhàn-nsi. Còo, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cãhàn-nsi, te cuiisí cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-ndüú-nsi nèhivi xinúcuachí nuù mii-nsiá, vâchi ináhá-nsi (mànì cuáhà-nsiá) nuù-yá.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsià nansa ni cuu sàhana) na nisa iin tnuu inicutu ñuhiví, te ni cachi Dios: “Ní coó luz”, te ni sãcòa. Pues ducán ni quida stná-yà xi ndohó, ni dàtnúú-yà ini anima-nda, dandu ni cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yá, te divi sãhãjàn na ian nchii ndiaha stná nuù Jesucristu.

Iin-ni ni cùnthnú vâha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìi xí mii-yá nduá sàni nihitãhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicã-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-cãhnú gá poder icúmi ndohó, còo. Vâchi cuiisí na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ìi mà nduu-nda. Ñâyücandüá nãhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájãn. ⁸ Sahãjàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuahã tnùndoho, te nacãní

cuahà ini-nsi dava xichi, doco siempre ía nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidà nèhivi xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhívi yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vátùni cundaà stná ini nèhivi ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yàndò. ¹¹ Doco na ndoó ñi-nsí ñuhívi, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsi sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhivi ñà-ndá vida ndiaha xí-yà nduá icúmí-ndá, mate siempre ía peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyúcàndúá, nicanicuahàn ducán ía xì nsiùhù na ian cuahàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vátùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsiá vida ndiaha xí-yà.

¹³ Nùù tutu ìì dohó nì tiaa iin nèhivi: “Yùhù xiníndísé mii-yá, ñàyúcàndúá, nì cachi ñà-ndúá nì cachi”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchi yucán, te sàhàjàn càhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì danátiácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyúcàndúá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yà xì ndohó, danátiácú stná-yàndò, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-ndúá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nù sàhámà chicá cuahà nèhivi nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuahà stná-nè naquimanì xì-yà sàhà-ñá nì quèé gà más tnùñuhu xí-yà. ¹⁶ Ñàyúcàndúá, có-cùhúún ini-nsi, vàchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuitá-nsi, doco anima-nsi, cóó, vàchi nsiquívì (chicá nàcuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsí. ¹⁷ Ñà-ndáá nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchi icúmí-nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuahà sàstnhù ñà-ndiaha ñi xí-yà icúmí-ndá nihitáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyúcàndúá, có-ndulócò gà-ndà sàhà ñà-ndúá indéhe-nda ñuhívi yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-ndúá túù indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xí mii-yá), mate có-túá cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhívi yohó, vàchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndá ía ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vàchi Dios icúmí quidavàha xán, màdi nèhivi, te nicanicuahàn icúmíá cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vàchi yáha ga cuni-ndà nihì-ndà iquicúñú saa ía ndé gloria mà. Vàchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcúndixi-nda inga sicoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquicúñú saa ma, màdi uun-nì coo anima-ndà na ian chaa; cóó. ⁴ Doco mientras ndoó ñi-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhívi yohó, sácàn ini-ndà, có-cúú vaha ini-ndà; doco màdi sàhà-ñá cuni-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, cóó; ñà-cuni-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-ndà cui-ndà, vàchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíamà cundee dahuan nùù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndà ñà-nihitáhvi-ndà ducán, vàchi sàni sàhatahvi-yàndò Espíritu ìì xí-yà, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ìì mà.

⁶ Ñàyúcàndúá nihnú ndéé guà ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñi-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuni-ndà nùù-yà. ⁷ Vàchi na ndoo-nda ñuhívi yohó, cuisì nihnú vaha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachi. Doco chicá cudii ini-ndà nú ni nàcòó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yà. ⁹ Ñàyúcàndúá disàhà-xì sàhandee ini-ndà, áma cúdú ini-yà sàhà ñà-ndúá quidá-ndà, á sea sàndòò-nda nùù-yà, te ò tàñáha ga sàà-ndà nùù-yà. ¹⁰ Vàchi nsidanicuú-nda icúmí-ndà màcùta-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa íá, a sàni quida vù-ndà ñuhívi yohó, ò á cóó. Dandu cuàha-yàndò ñà-ndúá ndiá icà iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñàyúcàndúá, nsiùhù, yúhi-nsi cótò mà ndóó ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsi xì nsidaa nèhivi áma (cúnindísá stná-nèyà).

Vàha ndisa nì coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vù-ndà

Ináhá vaha Dios nansa ía anima-nsi, te cahnú gá Dios nì cúndáà vaha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsi. ¹² Tucutu cachi-nsi xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuni-nsi càhàn vù-nsí sàhà mii-nsí nduá, cóó. Cuisì nandúcu-nsí nansa cui cudii ini-nsiá sàhà-nsí, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchi (xítñuhu xi-nsí), vàchi nècuàchimà, có-ndulócò-nè nú ía vaha anima-ndà, á cóó. Doco nú datiaá uun-nda quida vù-ndà, xì ñà-jaàn cudii ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsi, pues sàhà mii-yà nduá. Te nú ndisa nècuàchi nihnú víi ini-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vaha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcúndoo vaha nèhivi nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Váchi ni xihí-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana ni xihí, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihí stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihí-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácú, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisí ñà-cúdi ini mii-nda; cóo. Cuisí mii-yà xiñùhu cunihnu ini-ndà, vachi mii-yà ni xihí sàhà-ndà, te ni natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndenihí gá-nsí ni-iin nèhivi na ian ndenihí stnahá nèhivi ñuhiví yohó. Cóo. Mate antes dècuèndè stná Cristu ni sandenihí-nsi na quidá nèhivi ñuhiví yohó, doco vichi cóo cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivi saa nduu-nda. Sàni yàha nsidaa ñà-nduá nisa ia antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùu-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisí ñà-nduá ni quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcànduá, vātùni ni nàcùndoo vaha-nda xi-yà sàhà obra ni quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsi xi nèhivi sàhà-ñá nàcùndoo vaha stná-nè xi-yà. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsi xi-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihí-yà nchica cruz), te ducán ni nihí-yà nansa nàcùndoo vaha nsidaa nèhivi ñuhiví nùu-yà, mà cútñí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, ni sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xi nèhivi nansa vātùni nàcùndoo vaha-ne xi-yà. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí càhàn-nsi xi nsidaa nèhivi. Doco (màdi ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xi-né, na ian sacundáhvi-yà nùu-nè sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcànduá, càhàn-nsi cuenta xi Cristu, sacundáhvi-nsi nùu-né, á ma nàcùndoo vaha-ne xi (Yua-nda) Dios. ²¹ Váchi Dèhemani-yà, cóo ni-iin cuàchi ni quidá-yà, doco sàhà ndohó ni chitnùni ini Yuamàni-yà ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yà ni quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchicùn-ndáyà, dandu ñà-sàni ndee vaha dahuun-nda nùu-yà nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vaha-nda xi Dios

¹ Chuun ìi xí mii-yà nduá quidá-nsí, te cutnàhà stná-yà xi-nsí nùà; ñàyùcànduá, sacundáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni ni nihitáhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Váchi dohó cachí-yà nùu tutu ìi:

Meru tiempu vaha ni sandua na (ní sacundahví-ní) nùì, ñàyùcànduá ni inini, te ni indehè ndahví mii-ní. Ni chindei mii-ní, vachi meru quivì dacacui nèhivi ni sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacacu-yàndò.

Nansa ía modo vùì ni quida Pablo chuun ìi xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nèhivi nsiùhù, vachi có-cuni-nsí daquéé cuàchi-ne diquì chuun ìi quidá-nsí. ⁴ Mate cuàhà iñàha yàha-nsi, doco cuní-nsi quida vùì-nsi chuun, áma cundáa ini nèhivi ñà-divi nùu Dios xinúcuàchí-nsí. Doco dava xichí cuàhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsi, te ndoho cuahà-nsi. Cuàhà vida yàha-nsi, xi cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicádí-nè nsiùhù; te dava xichí nacuidà stná-nè sàhà-nsí. Ùhi gá ía chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xihí stná-nsi doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóo ni-iin falta xi-nsi. Cuisí ñà-nduá inahá-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsi xi nèhivi. Te quidándéé stná ini-nsi sàhà-né, vivii-ni quidá-nsí xi-né. Te chindéé stná Espíritu ìi xí-yà nsiùhù sàhà ñà-ni cùu ndisa ini-nsi sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndacuisí xí Dios càhàn-nsi xi-né, te chindéé stná ndudu ìi xí-yà nsiùhù. Te jìndù arma nihí-nsí? Cuisí ñà-quidá vùì-nsi nacua cuní mii-yà, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ Ò sea cañùhu-né nsiùhù, te ò cahichì ini-nè nsiùhù, ìi-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsí. Mate daquéé cuàchi-ne diquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vachi micuísí ñà-nduú ñà-ndáà càhàn-nsi xi-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuaá-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè inahá vaha-ne nsiùhù. Cuàhà xichí cuàhàn-nsi cui-nsi ni cuií, doco itiácú ìi-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tàñáha ga nihì-nè cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate ía nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsí contentu. Ndahví yáha stná-nsí, doco divi sàhà nsiùhù nihì cuàhà nèhivi ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Cóo ni-iñàha icúmí-nsí ñuhiví yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dátùj nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú ini. Sàni cachí xi-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, cóo desconfianza, vachi màni cuàhà-nsiá nùu. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá ndujàn, màdi yùhù. ¹³ Na ìin yua-nsiá, ducán càhàn xi-nsiá vichi, te cachí xi-nsiá ñà-cùu ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacundáhvi nùu-nsiá ñà-ducání ni quidá stná-nsiá xi yùhù.

Na ìin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Mäsà nàcuatnähá-ndá xí nêhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vâchi nahi yunta có-ndúdává queámà. ¿A ndísá vâituni nacuastrnahá ñà-íá vii xí ñà-íá quini? Còó, ni mà cúí nacuastrnahá stná ñà-nchíí orá xí ñà-íín tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xí ñà-malu Satanás. Stná iin nêcuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xí iin nêhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùú yócò yucán? Còó. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ì ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vâchi dohó cachí-yá nùú tutu ì: Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanuu stnáì mahì-né, vâchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nêhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñâyücàndüá, dohó cachí stná-yá:

Quee cuaán-nsiá nùú nsidaa nêhivì (malu mà), màsà cùndóó gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tnúí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudíi inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndá Señor, divi mii-yá ana icúmi xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yá quida-ya xi-ndà, ñani màni. Ñâyücàndüá, xiñuhu-ñá nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsàhà-ndà, te ò ñà-ndüá quida-nda cui si inì anima-ndà. Nsiquívi chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa ini-ndà, te yùhì stná-ndà (còtó mà cudíi) ini-yá sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuñ inì nêcuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvì-nsì nùú-nsiá ñà-nì nácúínhnú váha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vâchi cóni quidá quíni-nsí xí ni-iin-nsia; ni cóni dátúcù-nsì ni-iin-nsia; ni cóni dàndáhvì stná-nsì ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquée cuàchi diquí-nsiá nduá cachí xí-nsiá ducán. Còó, vâchi sàni cachi xí-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùú, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini animè, a ducán itiá-cú-ndà ñuhiví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmi xí-nsiá vichi, te cudíi gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñâyücàndüá, mate ni sái yahi cuàhà tnùndoho, doco cudíi inì, vâchi sàni ndòo váha inì sàhà-nsiá, te contentu ié' vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohó, mànicúì cundoo dadí-nsí. Cuàhà iñaha sadí xí nùú-nsí, te cuàhà nêhivì xiní ùhì xí-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsi ni nacani cuahá ini-nsi. ⁶ Doco íá ana chindéé xí nêcuàchì cuhúún ini-xi, divi mii-yá; ñâyücàndüá na ní ndacùhun tnahá-nsí xí Tito, cuàhà gá ni nacuañhandee ini-nsi na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cui si sàhà-ñá ni quesaa nêcuàchì mà ní cudíi ini-nsi; còó, vâchi sàhà stná ñà-nì cudíi guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñâyücàndüá ndiaha gá ni ndòo ini-nsi. Vâchi ni nacani-ne xí-nsi ñà-cudíi ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-ndüá ni quida-nsia). Sànihnú váha ini-nsia nsiùhù, cachí-né. Pues sàhà nsidaájàn chicá ni nihì yùhù ni ndudíi ini.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini ni quida tutu ni tiai daa, doco có-íé' arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, ni nacani ini nanduu gué' ni tiaiámà cahín, vâchi (ni xini) ni sàcúndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quívi. ⁹ Doco vichi sàni ndudíi tú ini. Doco màdi sàhà-ñá ni cuhuun ini-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá ni nihì-nsiá ni cuu-nsia arrepentir na ní nsihì ni cuhuun guá ini-nsia mà. Vâchi ñà-nì sàcúndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios ni sandua, màdiá iin dañu ni quidá-nsí xí-nsiá. ¹⁰ Vâchi nú Dios nduú ana quidá-xi tnùnsí ini xi-nda, dandu vâituni sàà-ndò naxicocuñ ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñ gá ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nêhivì ñuhiví, mà ùhì cahniámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios ni sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùú-nsiá). Vâchi ni quesaha-nsiá nacani sahnú ini-nsia sàhà ñà-ndüá ni cuu, te ni cunsihi ini-nsiá cuxio dahuun falta mà nùú-nsiá. Cóni ndóo ga ini-nsia sàhà chuu quini mà, dècuèndè ni yùhì stná-nsiá. Dispuestu ni ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà váha sàhà chuun ma. Dandu ni nsinuu stná ini-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà ini ni quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cui si sàhà nêhivì ni quida xi falta mà ni tiaiá. Ni màdi cui si sàhà stná nêhivì ni ndoho sàhà falta mà; còó. Ni tiai sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànihì váha ini-nsia ñà-cúú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà váha ini-nsia ñà-dúcán nduá, ñâyücàndüá sàni ndòo váha ini. Te chicá mà ní cudíi stná ini na ní xini ñà-contentu guá ni ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vâchi yáha ga ní cudíi ini-nè ni quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua ni cachi xi-né antes ñà-ínáhi, icúmi-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán ni cuu ndisa). Ñâyücàndüá, có-cucáhán nú ní cachi ducán. Vâchi nacua ni cachi xi-né, ducán ni xini-né ñà-ndáá nduá nacua íá ndàà nsidaa palabra (ì) ni cachi xi-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùú-né vichi, vâchi cudíi ini-nè na nsinúú ini-nè nansa ni quida-nsia, vâchi ni quidañuhu-nsiánè na ní sàà-né yucán, te ni inini vii-nsiánè dècuèndè ni

quidi stná-nsià ni yùhí guà-nsià. ¹⁶ Ñàyucàndüá, yùhù cudíi ini vichi, vâchi ináhá vâhi vâtüni cahvi xi-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivi iá necesidad xi ñanitnaha-nda

¹ Ñáni, cuàhìn nacani xi-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xi nèhivi xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vâchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gâ-nè, doco ni cudíi ini-nè, (ni quida stná-nè cooperar), ñàyucàndüá, cuàhà gá ñà-ndüá ni taca. ³ Vâha ga voluntad icúmi-né, ináhi, vâchi ni sâha-ne ñà-ndüá sâa-nè quida-ne; còo, dècuèndè más ñà-ndüá sâa-nè quida-ne ni sâha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco ni sacundahví-nè nùu-nsí, áma cuâha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchi (ndahví) nchicùn stná xi Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán ni quida-ne. Te más gâ ni quida-ne nùu ñà-ndüá ni tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vâchi primeru ni dâyâha-ne mii-né ndahâ Stoho-ndâ Señor, dandu después ni ndòo stná-nè cunini-ne ñà-ndüá cachi nsihùh segùn nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sâhà nsidaámâ sàni cachi stná-nsi xi Tito ñà-ni câhàn-nè xi mii-nsiá, áma quidá mání stná-nsiá, te cuacatnahá nsihî cooperaciôn xi-nsia, vâchi divi nècuàchimâ nduú ana (ni câhàn xi-nsiá) primeru sâhâjàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nihítâhvi-nsiá (nùu Yua-nda Dios). Xiníndisâ fuerte-nsiá, te câhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sâcündââ vâha stná ini-nsia sâhâ ichi-yá, te dii gá stná ini-nsia cunchicùn-nsiá ichi mà. Daaní, cuú cuàhà stná ini-nsia sâhâ-nsí. Ñàyucàndüá, ndiaha gá coo nú ni cútüha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùu-nsiá nduá yohó, còo. Cuisi cuní cundaâ ini-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivi dava ga (ni quida-ne cooperar), te cuní stnáí cunahâ claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sâhâ ñanitnaha-nsia. ⁹ Vâchi ináhâ stná-nsiá ñà-ndiaha guá ni quida Stoho-ndâ Jesucristu; cuica sâstnùhù iá-yâ (gloria xi-ya), doco sâhâ ndohó ni quixi ndahvi-yâ, te ñàyucàndüá, vâtüni ni nihi-ndâ ñà-cuicâ ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-ndüá tuxí ini yùhù sâhâ chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá ni quida-nsia agua na ni cunsihi ini-nsia, te ni quesaha-nsiá (datacâ-nsiá algu). Ñàyucàndüá, chicá vâha ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudíi guá ini-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuàha-nsia cooperaciôn xi-nsia segùn nansa sâa iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vâchi nú iá vâha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudíi ini Dios sâhâ-ndâ, (a cuàhâ, ò iyuhá), vâchi segùn ñà-icúmi-ndâ nduá; có-xicân-yâ ñà-có-icúmi-ndâ.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuiica nècuàchimâ. Còo. ¹⁴ Cuisi cuní ñà-dava dava ni coá. Vâchi vichi icúmi mii-nsiá algu, te vâtüni chindeámâ nèhivi iá guâ necesidad xi. Daaní, na quívi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vâtüni chindee stná nècuàchimâ mii-nsiá. Ducán dandu sâa ndudava ñà-ndüá icúmi nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùu tutu ì ndé cachá: “Nècuàchi ni datâcâ cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cúyódoá nùu-né; te nècuàchi ni datâcâ xi iyuhu-niá, ni cóni quidá máníá nùu-né”.

Nansa ni quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchi ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sâhâ gracia ni quida-ya xi Tito, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyucàndüá, na ní câhìn xi-né (ñà-ni cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) ni dândââ-nè. Te voluntad xi-ne ni sanduu stná, vâchi cudíi gá stná ini-nè sâhâ-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndâ icúmi cutnahá stná xi Tito sâa. Cuàhà tnùñuhu icúmi-né nùu nsidaa nèhivi xí Dios ndoó cuàhâ ñuu, vâchi cuàhà gá chindéé-né xitiá razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè ni quee-ne nombradu ñà-cutnahâ-né xi-nsí chindee stná-nè xi obra quidá-nsí (sâhâ nècuàchi ndahví). Te ¿indú chuun quidá-nsí obra mà? Divi sâhâ-ñá ni queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaâ stná ini nèhivi ñà-cuàhà guá cudíi ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyucàndüá, (cutnahâ stná nècuàchimâ xi-nsí) sâhâ-ñá más nihindèe nèhivi cuitnùhu-ne nsihùh sâhâ dihùn mà, vâchi cuàhâ gá nduá sâni taca. ²¹ Cuni-nsí quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsi, vâchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivi cuní-nsí quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndâ techuún-nsí cutnahá stná-nè sâa jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sâni sâha-nsinè, ñàyucàndüá sâni cundaâ ini-nsi cunsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vâchi ináhâ-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñàyucàndüá, nú ndâcâtnùhù nèhivi ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xi-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndúu-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí-yâ ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndâcâtnùhù stná-nè sâhâ dava ga ñani-ndâ (icúmi sâa), dandu cachi-nsia

ñà-ndùú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyucándüá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchimà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùu-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoo cuahà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsiá xi-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáa nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xi nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndüá disàhà-xí nì techuín Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xi cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còo necesidad cachi guè xi-nsiá sàhà ñà-ndüá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, ² vachi ináhi ía cuahà voluntad xi-nsiá, te ducán sàni cachi stná xi nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vachi cudí ini nacani xi-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòò-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xi-né. Ñàyucándüá, cuahà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni nudüi stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Docu de todos modos, cuahìn techuín iin ùi ñani-ndá sàà ndé ndoo-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsiá ñà-ndüá cuahàn-nsiá cuàha-nsiá. Dandu cunahà claru ñà-ndácuisi nduá nì cachi (xi nècuàchì ladu yohó), màdi trùhu, vachi icúmi coo ndisa cooperación xi-nsiá. ⁴ Vachi cahví xi-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vachi nú sàni sàà-nsi después, te tãñaha ga cuacatnahá, dandu cucahan nùu-nsi, yùhù xi stná nècuàchì Macedonia cutnáhà xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan nùu-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyucándüá, nì nacani ini, chicá vaha càhìn xi iin ùi ñani-ndá yohó ñà-codònuù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndüá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listüá, te cundua na iin trùmani ndiaha nì sàhatahvi-nsiá, màdiá nahi dihùn nì tavà-nsi nùu-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu ini-nsiá palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; docu nú chihi cuahà-ndá, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudí ini-ndá, ducan xiñuhu cuàhatahvi-nda; nú có-cùni ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còo necesidad cuàha-nda; màdi fuerza nduá. Vachi Dios, cuahà gá cudí ini-yá nú ía vaha voluntad xi-nda cuàhatahvi-nda iñàha. ⁸ Te vätùni quida stná-yá cuahà gracia sàhà-ndá, te nihì-ndá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùu-ndá. Ni-iñàha mà-quidá falta nùu-ndá, dandu vätùni quida stná-ndá nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vachi dohó cachí stná nùu tutu ii:

Nì dácütàhvi nècuàchimà cuahà nèhivì ndahví; cóni cùhì ini-nè biene xi-ne, ñàyucándüá nicanicuaahàn ía obra xi-nemà (nùu Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndüá chihi-nda, xi ñà-ndüá xixi stná-ndá. Ñàyucándüá, icúmi-yá cuahà stná-yándó nsidaa ñà-ndüá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùu-ndá). Vachi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyucándüá, nú sàni nducuahà ñà-ndüá icúmi-ndá, dandu chicá más cui dácütàhvi stnahá stná-ndá. Te divi sàhà trùmani cuahàn-nsi dasàn-nsimà icúmi cuahà nèhivì naquimani-né Dios. ¹² Vachi na chindéé-ndá ñaniñaha-nda ducán, (cuahà gá quidá), màdi sàhà cui si necesidad xi-ne chindéá; cóo, vachi cuahà gá stná nèhivì icúmi naquimani ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vachi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmi-nè ndenihi cahnú-néyá sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáa ndüá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachi-nsiá. Te icúmi stná-nè naquimani-néyá sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xi sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsiá ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyucándüá, màni gá icúmi-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nùu-yá ñà-ni xini-nè cuahà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà trùmani ndiaha xi-yá nì sàhatahvi-yándò, (divi Dèhemani-yá)! Ni mà cùí sàa-nda naquimani-ndáyá nacua ndiá icà-ndá.

10

Nansa nì dànsínüü ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vachi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ii quidá-né

¹⁻² Sà-ináhà-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyucándüá, yùhù Pablo, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xi-nsiá na sái. Vachi cachí dava nèhivì sàhì ñà-ndüi iin nèhivì cùchitnu na ié' cutnáhi xi-nsiá, docu na ía xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhi càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáa nduá, vihini nihnú ini càhàn fuertí xí dava-nsiá. Vachi tuxí ini dava-nsiá sàhà-nsiá ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhivì yohó. ³ Pues, ñà-ndáa nduá, nèhivì ñuhivì yohó nduú-nsi, docu na cuní-nsi cundee-nsi (nùu ñà-có-ndiáá), có-quidá-nsi guerra na quidá nèhivì ñuhivì yohó. ⁴ Ía ndisa nahi arma xi-nsi, docu có-ndüá arma xi ñuhivì yohó. Cóo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúñ-nsi, te nihá ndudu ii xí-yá, ñàyucándüá vätùni cundee-nsi nùu nsidaa ñà-có-ndiáá

ia ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Våtùni cundee-nsí nùu nsidaa palabra nchichí chítùnì ini nèhivì tuxí ini-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùu (palabra cachitñuhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Våtùni cundee stnà-nsí nùu-né ñà-nì sàà-nè cunini stnà-nè Cristu, te cunihnu vaha stnà ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vaha ndisa-nsiayá, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cùnì cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí ini-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsiá ñà-stnà nsiùhù nduú stnà-nsí nèhivì xi-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachi ñà-ia ndisa derechu xi, doco có-cùcàhàn nùú sàhàmà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñà nacuahandee ini-nsi mii-nsiá nduá disàhà-xí ni ñihí-nsíñà nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñà quida quini-nsi xi-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñà dayùhì stnà-nsí mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còo. ¹⁰ Yùhù (ináhì) cachi dava nèhivì sàhì ñà-ndee càhàn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-é' nùu-né, te indéhe-né nùú, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vii', cachi-nè. ¹¹ Doco ni cúnahá-nè ñà-divi nacua cachi-nsí nùu carta xi-nsi na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stnà-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-yuhu có-cùnì-nsí dadavá stnahá-nsí xi nèhivì ndeníhí vaha guá xi mii-xí, cóo; vachi tucu dahuan xiquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisi modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyücandúá (nàhà xicà), nècuàchì có-cundàá ini-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nándúcú-nsí ñà-quee trññuhu xi-nsí, ni có-dàquihvi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisi chuun ni ñihí-nsí nùu mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn ni sàha stnà-yá nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyücandúá, màdiá yàha-nsi nùu-xí ndé ni cachi-yá xi-nsi nduá. Tucu cundua ni màsà sàà-nsi ndé ndoó-nsiá ni cùí. Doco cóo, nècuàchì primeru ni càhàn xi-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, cóo, mà càhàn-nsi sàhàmà na ian nduá chuun xi-nsi; cóo. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gá chuun xi-yá ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni ñihí-nsiá ni xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùu-xí ni cachi Dios xi-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stnà ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stnà-nsi cùhùn-nsí cachitñuhu-nsi razón ndiaha xi-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsí quee trññuhu xi-nsí sàhà iin chuun ni quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nù cuní-ndà tavà-ndà trññuhu xí mii-nda, dandu ni cúnahá-ndà ñà-cuisi Stoho-ndà Señor nduú trññuhu xi-nda. ¹⁸ Vàchi ¿indù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavá trññuhu xí mii-xí? Còo, cuisì ana cudí ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá ni cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol ni ñihí chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmáni; ñàyücandúá, sacúndahví' nùu-nsiá ñà-quadandee ini-nsia sàhì, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacaní ini sàhà-nsiá na ian nacaní stnà ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stnà na ian ni ndiadi trññuhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cuní' sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní' cunduu-nsia (nèhivì xí ndisa) na iin noviá siempre sàni quida vii'. ³ Doco yùhí' xi-nsiá, cóto dàcà ñini-nsiá, te mà cúnihnú vaha ga ndisa ini-nsiayá. Vàchi ducán ni cuu xi Eva sàhana, (ni tñatuu) cóo (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-sí ni ñihí-sí ni dándahví-sinè. ⁴ Ñàyücandúá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nù ni sàà iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhi candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchì mà, te diín nduú Jesús ni cachi nsiùhù xi-nsiá; te (xini-nsi) mà úhi candisá stnà-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espíritu ñi ni ñihí-nsiá daa. Te (xini-nsi), mà úhi stnà cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndudává xí palabra ñi ni xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnàì xi nècuàchì tuxí ini-xi xinduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vñhìni mà túha guè' càhàn vii', doco ináhà vahi ñà-nduá cachi'. Te mii-nsiá ináhà vaha stnà-nsiá ñà-divi ñà-ndàhà nduájàn, vachi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí ini-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni ni cachitñuhi xi-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos ni ndòí sàhà-ñà cuní' ni ndóo mii-nsiá xi chicá más trññuhu. ⁸ Vàchi na ní sa-le jaàn chindéí mii-nsiá, ¿indù ni quixi ñà-nisa itiacuí? Pues divi nùu nèhivì xi-yá ndoó inga ñuu. Ñàyücandúá, yùhù quidè cuenta na ian ni sahnindahví' nècuàchì mà, te có-nduá ducán. ⁹ Daani, después na ní quida mani dihùn nùú, ni-iin centavu cóni xiquèn nùu-nsiá. Còo; divi ñani-ndà ni quixi ladu Macedonia ni taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu ni saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhì, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachi' xi-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachi xi nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tñí dihùn xi-nsiá). Còo, mà cuàhi cadì ni-iin nèhivì nùú

cachí ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿indù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cùú inì sàhà-nsiá? Còò, vâchi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-ndúá quide sàhá màsà ñihndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachì-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vâchi cunaha-nsiá, tñuhu nduá cachì-nè ñà-nùú mii-yá ni ñihì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te danani uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà ùhi quida-ne ducán, vâchi stná ñà-malu Satanás, tûha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-si na iin àngel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñâyùcândúá, nècuàchì nchìcùn xì-sí, mà ùhi stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xì iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè ñihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá icà-né.

Nansa ni ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ù xí Jesús

¹⁶ Vichì tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuàhà-nsia lugar càhàn chií na iin tè-loco; vâchi stná yùhù cudii stná inì cachì nansa ndiáá güè` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-ndúá cuàhìn cachì xì-nsiá vichì, có-ndúá na iin palabra (sahnú) ni ñihì nùú Stoho-ndá Señor; cuiis na iin palabra loco nduá, vâchi ñà-cuàhìn ndenihì vâhi mii nduá. ¹⁸ Vâchi sàni xini, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihì vâha xi mii-xí sàhà ñà-ndúá quidá-né, ñâyùcândúá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vâchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñâyùcândúá mà ùhi candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúun nèhivì mii-nsiá, te ò tñii-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùú-nsiá, te ò cachìchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùú-nsiá; pues nsidaamá candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vâchi cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xì ndenihì vâha xi mii-xí, ádi vátuni stná yùhù càhìn sàhà mii ducán. Cuiis cuní` cundaá inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachì nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xinduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáí. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachì-nè; pues divi ducání stná yùhù. Daaní, cachì stná-nè ñà-Abraham ni sanduu yohótèhè-né. Pues ni cúnáhá-nè yohótèhè stnáí ni sanduu nècuàchimá. ²³ Daaní, cachì-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchi-nè nùú-xí. Pues divi ducání stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùú mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà ni quide nùú mii-né. Chicá cuàhà ni ñàhni cuií. Te chicá cuàhà ni sandiadi nùú mii-né. Cuàhà gà xichì sà-ìé` ñà-cui ni cui. ²⁴ Ùhùn xichì ni casahni cuií tè-raza Judea yùhù xi chirrión, 39 golpe ni ñihì iin iin xichì. ²⁵ Te ùni xichì ni ñàhni cuií stnáí xi vara, te iin xichì ni caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cui. Te ùni xichì ni càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñâyùcândúá iin ndui xi iin ñuu ni xique mahì tècuií mar. ²⁶ Cuàhà gà sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùunàhí` ni yàhi. Te dava xichì ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mii, cuní stná-nè quida quini-ne xí', mii-né xi stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gà peligrú yàhi na xicánúí ñuu nahnú, te ò yucú dáná, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì danani uun nchìcùn xi mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yàha ga ùhi chuun quidé, vâchi cuàhà vida yàhi xicánúí. Có-quidí, xihì doco, xihì tècuií; te nú cóamá, quidándéé inì, mate xihì vixin ñà-còò sícoto vâha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yàhi, te iá gà más ñà-cóni cachí` xì-nsiá. Daaní, nsiquívì cuàhà gà nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vâchi nú débìl iá anima iin ñani-ndá, dandu stná yùhù, na ian débìl iá stnáí; te nú sàni tucù iin-ne ni quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáí.

³⁰ Ñâyùcândúá, nú ndisa iá necesidad ndenihì vâha mii, dandu chicá vâha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yàhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisi nduú nsidaa ñà-ndúá cachí` xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamání-yá, ansivèhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchi nùú rey Aretas yucán, te divi-tè ni dándacú-te cundiaa soldadu yehé ñuu mà ñà-cùnì-te tñii-tè yùhù. ³³ Doco (ni nani) nama ndiadi ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te ni sàcùnacal iin icà sicátè, te ni dandúú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán ni ñihì ni càcui nùú gobernador mà.

12

Nansa ni dàcùnì Dios Pablo iñàha, te ni xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò ni-iñàha ñihndèè-ndá nú ndenihì vâha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichì cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-ndúá dacuní Dios ndohó, vâchi cuàhà gà ñà-ndiaha xini nèhivì ñava xichì. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndisá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndá iin ùxin cùmi cuià ni ndiachì-né dècuèndè ansivi ùni (chicá diquì-xí). Có-ínáhí a ní sàhàn-nè yucán xi na iá iquicúñú-nè, te ò cuiis anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nècuàchimà, te ni ndiachì-né ni sàhàn-nè ndé (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ínáhí a ní ndiachì stná iquicúñú-nè ni sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuiis Dios ináhá. Te ndé lugar

yucán ni inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisu cachi-ndà palabra mà xi nèhivi. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchi ni xini ñà-jaàn, vihini tavi tñũũhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vâchi màdi tñũhu nduá, te ni màdi palabra cumáni cundua nú ni cachí ducán ni cùí, (vâchi cunaha-nsiá, yuhù nduú nècuàchimà). Doco còò, mà cachí ñà-jaàn. Cuisi nacání xi-nsiá ñà-ndúí iin nèhivi úún, te ndohó stnáí, còtó cutuxi ini nèhivi cuàhà gá ndiaí, mate tàñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàña 'ha ga cunitñũhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá ni xini ansivi daa, ñâyùcánduá ni sàha Dios yuhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñũ cahnú lqueé. Ducán (sàha-ya permisu) quida ñà-malu xí sàhà-ñá màsà ndénihí vâha güé' mií. ⁸ Mate ùni xichi ni xicàn tàhvi nùù-yá áma dácùxió-yáñà, ⁹ doco dohó ni cachi-yà xí: "Cunaha-ní, vâtùni sàà gracia xi nùù-ní. Vâchi nú cuítà-ní, dandu chicá ndiaha icúmí chindeí mii-ní", ni cachi-yà. Ñâyùcánduá, vichi cudúí ini nú cuítè, vâchi nú ducán, dandu chicá màs icúmí nihitáhvi' ndudu ù xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudúí ini nú còò fuerzf, te ò cánahà nèhivi xí, te ò yáha ndahvf, te ò taxi nèhivi yuhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vâchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzf, dandu chicá cuàhà icúmí nihitáhvi' ndudu ù xí-yá.

Ndiá dísàhà-xí ni nacani guá ini Pablo sàhà nèhivi xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihí vâha güé' mií xí palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cumáni ni sandua. Doco fuerza ni cachi ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vâchi mii-nsiá nduú ana ndiá ícà tavà xí tñũũhu xí ni cùí. Mate ni cachi-ndà còò ni-ñàha ndiaí, doco siquiera dava-ní ndiaí' xí nèhivi cachí guá xi-nsiá nduú-né apóstol xi mii-yá. ¹² Vâchi na ní sa-íe xi-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nisa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivi ni quide, te cuàhà gá ni quidandee stná ini (na ní xini cuàhà vida). Ñâyùcánduá, sàhà nsidaámà vâtùni cundaa iní-nsiá divi ana ní technú mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidé xi nèhivi xí Dios inga ñuu, divi ducán nisa quida stnáí xi mii-nsiá. Cuisi imindaa iñàha cóni ndúdávà, divi ñà-cóni tñi dihùn xí-nsiá. Te nú cuàchi ndujàn, dandu sacúndáhvi' nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-íe' ñà-sàí ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco ni-ñàha mà cáquin nùù-nsiá, vâchi màdi ñà-icúmí-nsiá nduá cuú ini sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú ini sàhà-xí. Vâchi (nahí dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahvi yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútáhvi xí biene xi nùù miá. ¹⁵ Ñâyùcánduá, dispuestu ié' quide ndéni gastu ni cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsiá, dècuèndè vida xi cuàha stnáí nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá màs cuú ini sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivi, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cóni tñi dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá màña icúmí, ñâyùcánduá, inga modo ni sahnindahvf mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahvi ndise mii-nsiá na ní technú nèhivi ni sàà nùù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní cándiaa-né dihùn xí-nsiá? (Còó.) ¹⁸ Ni sacundahvf' nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcánduá cutnàhà-né xi inga ñani-ndà ni sàà. Doco ¿a ndísá ni sahnindahvi-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni ni quida stná-nè nahí yuhù, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahí yuhù.

¹⁹ Vihini tuxí ini-nsiá cuisí càhìn ducán sàhà-ñá ndòò vâha tu-nsi xi-nsiá. Doco còò. Indéhe Dios, ináhà-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnáí Cristu. Cuisi sàhà ñà-nacuàhandee ini mii-nsiá, ñâyùcánduá tiaí nsidaa ñà-yòhò, ñani màní. ²⁰ Doco yúhí' sàhà-nsiá còtó sàí yucán, te mà cudúí gá ini sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndòò stná ini-nsiá sàhí. Ndisa, yúhí' sàhà-nsiá, còtó sàí, te ndoó-nsiá náà tnahá-nsiá, cumbidia ini-nsiá, dacuidá stnahá ini-nsiá, te ò ndenihí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahvi tnahá-nsiá, te xitñũhu tnahá-nsiá, te ò cucuádú-nsiá, có-xicánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhí', còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá ini ñà-vihini cundoo nècuàchi ni quida cuàchi sà-íà quívi, te tàñáha ga naxicocufin ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmí coi tñnsi ini sàhà-né nú tàñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi ni quida-ne, a sea ni càhàn-nè xí ana cóni nándàhà xi-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-siquini.

13

Nansa ni cachi Pablo na ní dàxímu-ne carta yohó, cuidadu ni cúndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùni xichi sàí ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàí, (te quesáhà-ndá ndatnùhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ù ò ùni testigu, dandu cundaa ini-ndà indú ñà-nduú ñà-ndácuisi. ² Te vichi iá stná ñà-nduá cuní' cachí xi nsidaa nèhivi ni xida cuàchi antes, te ni cúnini stná nsidaa gá-nsiá, vâchi nacua ni cachi na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachí stnáí vichi mate xica ié'; nú ni sàí, mà dácàcui ni-iin nèhivi (xiñũhu conseju). ³ Ducán icúmí quide, vâchi xicàn-nsiá iin seña cundaa ini-nsiá, a ndísá divi Cristu ni sàha xí derechu ñà-càhìn xi-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdi débíl iá mii-yá ana dándàcù-xi

nù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nù-ndà. ⁴ Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchica cruz, doco vichi, còó. Itiá-cú-yá vichi sàhà poder xi ndudu ì xí Dios. Ñàyúcàndúá, stná nsiùhù, mate còó stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsi cutiacu gà-nsi ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xinindisà ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè váha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-inácaá Jesucristu ini anima-nsiá. Docu te nú còò-yá, dandisá, có-nduú-nsiá nêhivì sàni natùì nù-ya. ⁶ Docu cahnú gà Dios vátuni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nêcuàchì sàni natùì nù-ya. ⁷ Te vichi xicàn tàhvì-nsí nù-ya sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Docu có-càchì-nsi ducàn sàhà ñà-cutuxí ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisi cuní-nsi quida-nsia ñà-íá vii, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsi nù-ya. ⁸ Docu nú ñà-ndácuisi nduú palabra chináhá-nsi, dandu mà cúí cadì nêhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-néà, te dacutià-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahi nêhivì còò ni-íñàha-xi, docu cudí ini-nsí sàhámà; cuisíá cuní-nsi ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvì gá-nsi nù-ya sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhù dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasá carta yohó nù-nsiá na tañáha ga sàì nàcòti-nsiá, còtó sàì, te icúmí dandacú ndeí nù-nsiá. Vachi ñà-ndàà nduá, íá derechu xi sàni nihí nù Stoho-ndà Señor, docu cuisí sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñáni. Quida-nsia lucha quida vii-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cùhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo mani-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yá), cuú ini-ya sàhà-ndà, te danácò dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nêhivì ì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nêhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cùtnáhà stná Espíritu ì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana ni nìhi chuun ì nù Jesucristu xì nù ana ni dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdi nù nèhivì nì nìhi' chuun ma. Còó, màdi nèhivì úun nduú ana ni sàha xì-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnàhá xì yohó, cásàhú-nsi xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natáca cahvi xì-yá.

³ Ni cùcúmi cuàhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì stnà Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cùndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana ni sàha ni xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñà càcu-nda nù nsidaa ñà-có-íá vii íá ñuhivì yohó, vachi ñà-jaan nduá ni chitnùni ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còó cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisì-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ndulóquf ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana ni cana xì-nda sàhà gracia xì-ya. Vachi inga palabra sànhicùn-nsia vichi. Vaha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xì ñà-nduú palabra vaha ndisa xì mii-yá. (Cunaha-nsiá, nàhà xicà) jaan ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndudávà palabra xì-ne mà xì palabra ni cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel ni quixi ansivi nduú-né; te ò stnà nsiùhù, nú có-ndudávà gá palabra cachì-nsi vichì xì ñà-primeru, dandu ni sàà stnà-nsi ndañuhu-nsí chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí' xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra ni xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí', doco màdi sàhà-ñà cuní' ndòó vahi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còó. Dios nduú ana cuní' cudii inì-xì sàhì, vachi nù nèhivì-ní, dandisá mà cufi cunduu guè iin nècuàchì xinúcuachí nù Cristu.

Nansa ni nìhi Pablo chuun ì nù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdi nèhivì úun ni náchuhún tnahá xì palabra ndiaha ni cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdi nèhivì ñuhivì yohó ni nácáni xí palabra mà xì'. Cóni dàcuahíà nù nèhivì úun. Còó, divi Jesucristu nduú ana ni dàtnúú xì sàxínitnùn' sàhà mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ináhà-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuín religión xì nècuàchì raza-nsi Judea, yáha ga nisa quida quini xì nèhivì natáca cahvi xì Dios, vachi nisa cuní dandáñúhì nsidaa nècuàchìmà ni cufi. ¹⁴ Te yàchì ni quee stnà cuàhà fama xì nù nèhivì religión xì-nsi, te menos ni ndòó nsidaa nècuàchì dava ga nù, vachi chicá ndee ní sanchicuín estilu xì xii-nsi. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na tãñàha ga tũnuí' ñuhivì, ñàyúcandúà ni quida-ya gracia sàhì, te ni cana-ya yùhù, vachi ducán ni chitnùni ini-yá ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninú Dèhemani-yá, dandu después (cùhìn cacanuí) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemani-yá. Daaní, na ní nsihì ní xini mii-yá, dandu yàchì ni sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhivì yohó, ni cóni sàhàn stnà ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne ni nìhi-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia ni sàhìn, dandu ni ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, ni yàha ùni cuiá, dandisá ni sàhìn ñuu Jerusalén, te ni xinitnàhí xì Pedro. Te yucán ni le sàhùn quivi ni sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol dava ga, còó, cóni xinf' -né, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo ni xini. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nù-nsiá yohó, ñà-ndácuisi nduá, vachi ináhà Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi ní nsiaa tui ladu Siria, te después ni nsiaa stnàí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhà-né xì', ²³ cuisì-ní ni xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cuní dandáñúhì nècuàchìmà sàhà-ñà xinindisá-né mii-yá, doco vichì xicánúú stnàí cachitnùhi xì nèhivì nansa cunindisá stnà-nèya. Pues divi palabra jaan nduá ni xinitnùhu nècuàchìmà sàhì, ²⁴ te cuàhà gá ni naquimani-né Dios sàhàmà.

2

Ñà-nduá ni cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te ni ndatnuhu-né

¹ Daaní, ni yàha ùxìn cùmi cuiá, dandu ni sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnàí xì Bernabé, te ndacá stnàí Tito. ² Vachi ni dàtnúú Dios ini anímé ñà-icúmi cùhìn, ñàyúcandúà ni sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu ni nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te ni ndatnuhí xì-né ni dàtúi nù-né nansa ndisa íá palabra ì cachitnùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán ni quide sàhà màsà ndòó uun nsidaa chuun cuàhìn quide, ni màsà ndòó uun stnà

nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco cóo, cóni cächí-nè (iá ñà-quidámáni gá). Ni cóni cächí stná-nè icúmi màcùtuu stná seña xi Dios icà compañeru Tito, mate nècuàchi inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndáa nduá, yucán ni sandoo stná dava nèhivi (cächí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivi ni tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsi ni sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivi xi Yua-nda Dios, vächí maña uun ni quida-ne, cui-si-ní cuni-nè cuitnúhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchícùn gá-nda ley xi mii-nè sàhà-ñá libre ndoo-nda ni quida Jesucristu. Doco yucán cuni-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, cóo, ni-iyuhu cóni cándisá-nsí palabra xi-ne, vächí cuni-nsi ñà-iin-ni cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá nacua cächí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cächí), yucán ni ndatnuhí xi nècuàchi cächí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámá a xínduu-ne nècuàchi iá fama xi, ò á cóo, vächí iin-ni indéhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dándacù nècuàchímà nùu ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Cóo, vächí ni cundaá ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanu mahi nèhivi cuàhà raza (cachitnúhi palabra ñi); doco Pedro, cóo, cui-si nèhivi raza-nsi Judea cachitnúhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xi ndúu-nsi. Mahi nèhivi raza Judea xicánúu Pedro quidá-né chuun ñi xí-yá, te yùhù, mahi nèhivi inga raza xicánúu, doco iin-ni chindéé-yá ndúu-nsi. ⁹ Ñàyücànduá, ni sàà nècuàchi idónuu ma ni cundaá ini-nè nansa iá chuun ñi sàni nihitáhví. Te sàhámà ni tñii ndahà tnàhá-né xi', xi stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xi Pedro xi Juan ni sanduu nècuàchi idónuu ma, te ni cächí-nè xi-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsi, cui-siá nùu nèhivi inga raza ni cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivi raza Judea càhàn xi-né, ni cächí-nè. ¹⁰ Cui-si-ní (inga palabra gá) ni cächí stná-nè xi-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsi chindee-nsí nèhivi ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyücànduá, yùhù siembre ñà-jaàn nduá nacáni ini quide.

Nansa ni cächí Pablo xi Pedro na ní ia-ne ñuu Antioquía, ni sàha-ne nècuàchímà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu ni càhùn xi-né, ni indehè váhi nùu-né, te ni chinahí-nè, vächí cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vächí na tãñáha ga quesaa nècuàchi ñuu-nsi vaxi cuenta xi Jacobo, dandu ni saxixi tàcá-nè xi nsidaa nècuàchi inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchi inga mà, dandu ni naxicocufín ini-nè, cóni xixí gá-nè xi nècuàchi inga raza mà, vächí yúhí-nè cuitnúhu nècuàchi raza-nsi Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchi raza-nsi ndoo yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vächí ni quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá icà-né quida-ne; ndè stná Bernabé ni quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xini có-xíquida vii-né nacua cächí palabra ndàcuisi xí razón ndiaha, dandu ni cächí xi Pedro, te iníni nsidaa nèhivi yucán; ni cächí: “Mii-ní, iin nècuàchi raza-nda Judea nduú stná-ní, doco vichí (sàquidá-ní nahi nèhivi inga ñuu), có-chívaha gá-ní estilu xi raza-nda, vächí vichí sàquidá-nda na quidá nèhivi inga raza. Ñàyücànduá, ¿indù chuun sàni quida stná-ní na ian cuni-ní ñà-fuerza chiváha stná nècuàchi inga raza mà estilu xi raza-nda?” (ni cächí xi-né).

Nansa icúmi nècuàchi raza Judea quida-ne sàhà-ñà càcu-ne, divi icúmi stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchi raza Judea, có-nduú-nsí nècuàchi cuàchi nahi nècuàchi inga raza (cahan-nsi). ¹⁶ Doco ináhá vaha-nsi cóo ni-iin ndee vaha nùu Dios sàhà-ñá chiváha uun-ne ley sánaha. Cóo, cui-si-ní nú ni cùnhnú vaha ini-nda mii Jesucristu, dandisá càcu-nda, ináhá-nda. Ñàyücànduá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vächí ináhá-nsí cui-si ñà-cunihnu vaha ini-nda mii-yá ndiaá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá, màdiá chiváha-nda ley sánaha mà, vächí sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivi ndee vaha-ne nùu-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuni nsiùhù nècuàchi raza Judea ndee vaha-nsi nùu (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yucán queá ñà-nduú stná-nsi nèhivi cuàchi (nahi nèhivi dava ga). Doco te nú ducán nèhivi cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchicùn-nsi Cristu nduján? Cóo, ni loho có-nduá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúu-nda ináha (nahi ley sánaha mà), te tucutu cuni-nda natenchicùn-ndañá, dandisá nsidá cuàchi-nda, doco cui-si mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàni ni quide cuenta na ian sàni xihí ni quidamá; doco vichí sàni natiacu stná, te sà-itiácú nùu Dios. ²⁰ Vächí quidé cuenta na ian ni cutnahí xi Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchica cruz. Doco vichí, sà-itiácú, vächí ini animè itiacú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivi yohó ié', te iá iquicúñu, doco cui-si sàhà ñà-nihnú vaha ini mii-yá, ñàyücànduá itiacú vichí. Cahví xí-yá, vächí cuú íni-yá sàhí, te ni sàha-ya ni xihí-yá sàhí. ²¹ Ñàyücànduá, yùhù cächí', mà vaha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sánaha mà sàni ndee vaha-nda nùu-yá ni cù, vächí nú ducán, dandu uun-ni nduá ni xihí Cristu.

3

Cuisi sàhà fe xi-nda cui ndee vaha-nda nuù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi Galacia! vàchi có-nìhnú víi gá inì-nsiá vichi. ¿Índü chuun ni sàha-nsia nì dándàhvi nèhivi mii-nsiá, te vichi có-nchìcùn gà-nsià palabra ndàcuisi xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa ni xihì-yà nchìca cruz?

² Pues vichi cumí cachi-nsiá xí': ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nihì-nsiá Espíritu Ìi xí Dios? ¿A ní chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìi, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcàndüá nì nihì-nsiá Espíritu Ìi. ³ Ñàyùcàndüá, ¿índü chuun có-sàa-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ínahá-nsiá) ñà-divi Espíritu Ìi nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichi Dios. Te vichi ¿a tuxi inì-nsia ñà-micuisi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaamá? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndòo uan. ⁵ Daani, jaàn iá stná iin ana danihítàhvi xì-nsiá ñà-chindee Espíritu Ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nè ley sàhana nduá quidá-nèamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xinindisá-nè mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-nè Dios, te ñà-yùcàn nì ndee vaha-ne nuù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vätùni cundaà inì-ndà sàhà nsidaa nècuàchi sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nuù tutu ìi nì tiaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivi vichi ndee vaha-ne nuù-yá sàhà cuisì-ñá xinindisá-nè mii-yá, mate nèhivi ndéni raza nì cui nì cündüú-nè. Ñàyùcàndüá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yá: "Sàhà mii-ní icúmí nèhivi nsidaa ñuu nihítàhvi-nè cuàhà gá ñà-ndiaha ìi". ⁹ Ñàyùcàndüá, vätùni cundaà inì-ndà, nú xinindisá stná-ndáyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-nè mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuni-ndà cundoo-nda sujetu nuù ley sàhana, dandu iin-nì icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vàchi dohó cachá': "Nèhivi có-quidá ndisa nsidaa ñà-ndüá cachí tutu yohó, tàhvi chíhàn-nè", cachá'. ¹¹ Sàhámà náhà claru, mà sàà iin nèhivi ndee vaha-ne nuù Dios sàhà-ñá nchìcùn-nè ley mà, vàchi cachí stná tutu ìi mà: "Nèhivi xinindisá-xi-yá, te ndee vaha-ne nuù-yá, divi cucumi xi vida ndiaha". ¹² Doco ley sàhana mà, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vàchi cachá': "Cuisi nú nì quidá ndisa-nda cumprir nsidaa ñà-ndüá cachá', dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda".

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nuù chihan cachí ley mà, vàchi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chíhan mà nacua cachí nuù tutu ìi: "Tàhvi chíhàn nsidaa ana itácaa nuù iin yutnù", (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducàn nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vätùni nihítàhvi stná nèhivi nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios xì Abraham. Ñàyùcàndüá, vichi cuisì xifuhu cunindisa-ndáyá, dandu nihítàhvi-ndà Espíritu Ìi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndüúdvá xí ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios xi Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhiví yohó. Ináhà-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnu-nda ñà-quida-nda ñàhà, te sàni cua firmar, dandu iin-nì sàni ndòo, mà dàma, nì mà chíyòdo gá-ndà palabra nuá. Te ducàn quida-nda mate tutu xi nèhivi uún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducàn sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nuù Abraham ñà-nihítàhvi-nè ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-nè xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachí-yà xì-nè ducàn), coní cachí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítàhvi-nè, na ian cuàhà-nè (càhàn-yà sàhà-xì) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xì, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí', nú ducàn fuerte guá nì saquin Dios compromisu xi Abraham, te ùi xichi nì cachí-yà xì-nè palabra mà, dandu mà cùí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuià después; còó, mà cùí ndòo uun ñà-ndüá nì cachí-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihítàhvi-ndà nì cùí, dandu mà cündüá iin compromisu icúmí-yà quida ndisa-ya cumprir. Còó. Doco ñà-ndiaha ìi nì cachí-yà xì Abraham mà, ñà-yùcàn ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndacàtnùhù-ndà), ¿índü chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà inì nèhivi índü-ñiá nduú cuàchi, ñàyùcàndüá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néa dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítàhvi xì ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios daa. Cunaha-nsiá, tixi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìn dava cuenta xi nèhivi nuù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìn dava Moisés, pues cuní cachámà ndòó ùi ana (ndatnúhù), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xi Abraham), còó, cuisì-nì imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhámà mà cùí ndòo uan).

Chuun quidá ley sàhana nduá chindéandò sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàhana ma nùu compromisu ni cachi Dios quida-ya? ¡Còo, mà cúí! Vàchi ni có-sàa ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátuni quida ducán ni cúí, dandísá divi sàhájàn vátuni ndee vaha-nda nùu-yá. ²² Doco cóo, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítmùhu uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tixi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá ni sàà-nda cunindisa-nda Jesucristu, te ñihí-ndà ñà-ndiaha ñi ni cachi Dios antes.

²³ Doco na táñaha ga sàa tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàhana ma nduá ni sanchicùn-ndà, cóo inga ñàha, vachi ducán ni chitnùni ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàa quivì datú-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vachi ley sàhana ma, na ian quidá nècuàchi ndiaá xi ñà-cuati, ducán ni saquida, cuisì nisa chindeándò ndè cachi ni sàa tiempu ni quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchicùn-ndà, ñàyùcàndùá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhana ma na ian nduá ana ndiaá xi-nda vichi. ²⁶ Còo, vachi sàhà-ñá xinindísá-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá, nahi dèhe sahnú-yá sàndùu nsidaa-nda. ²⁷ Vachi, na ní cuhù-ndà quivì ni tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian ni dàma anima-nda nduá, te ni nàcùnihu ini-nda nahi mii-yá. ²⁸ Sàhà mà cúí cachi gá-nda diín nduú nècuàchi raza Judea, te diín nduú nècuàchi raza Grecia; cóo. Stná nècuàchi nduú patrón, xi stná nècuàchi quidáchùu saín nùu-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-ndè vichi. Ni màdi (chicá ndiaá) stná nècuàchi tiàa nùu nècuàchi ñàhà; cóo. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchicùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vátuni quida stná-nda cuenta ñà-ndùu stná-nda descendencia xi Abraham, te ducán vátuni nihítàhvì stná-nda ñà-ndiaha ñi ni cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-nduá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachi-nda iá iin tètii icúmí ndutahví xi ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-tè cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahà ana ndiaá xi-té, te ndoo stná ana ndiaá xi ñà-cuicà témà ndè cachi sàa-te cuà-te ni cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa iá stná xi ndohò na táñaha ga sàa-nda cundaà vaha ini-nda; nahi ñà-cuati ni sanduu stná-nda; iin ichi chicá sencillu xi ñuhivì yohó-ní nduá ni sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-nduá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàa meru tiempu vaha, dandu ni techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñà-tùinuú-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa ia-ya yohó) nisa iá stná-yá sujetu nùu ley sahnú-ma. ⁵ Doco ñà-dìsàhà-xí ni quixi-ya nduú ñà-danàa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoo stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñá-ni quida-ya ducán), vátuni ni sàcunduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvì stná-yàndò Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ii mà ini anima-nda; te vichi cachi fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-nda, càhàn-yá cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-nduú gá-nda cuisì nahi peón xi-ya; cóo. Dèhe ndisa-ya sàndùu-nda, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-nda nihítàhvì-nda nùu-yá sàhà ñà-nchicùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá ni cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñá ni tùcù nècuàchi Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá ni sanduu ñà-cò-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùu-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínahá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha ni cachi-nda sà-ínahá-yá mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, jíndù chuun cuní tu-nsiá nàcundoo-nsiá tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vachi ley mà, cóo ni-ñàha ñihí-nsiá nùu. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chivàha-nsiá; cuàhà quivì chivàha-nsiá, xi cuàhà stná vicò, te nsidácàhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuà nsidácàhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nacánì ini sàhà-nsiá, màdi ndoo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacundáhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni ni nàcùnìhù ini-nsiá nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vachi (na ní sàni yucán) ndè modo xi mii-nsiá ni nadàma stná.

Mii-nsiá, cóo ni-ñàha ni quidá-nsiá xi yùhù. ¹³ A nsinuú ini-nsiá ñà-sàhà iin cuèhè (ni ndòì ndé ndoo-nsiá), dandu ni càhìn xi-nsiá razón ndiaha xi mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni càhìchi ini-nsiá yùhù, mate cuàhà vida ni xini sàhà cuèhè mà, doco cóni nàcòò-nsiá yùhù. Cóo; ni naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduá, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá ní cuu? Vachi yáha ga ni sacudii ini-nsiá antes ni cúí. Yùhù ináhì, dispuestu ni sandoo-nsiá dècuèndè cuàhà stná-nsiá yùhù nduchìnuú-nsiá nùu ni càquian ni cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-ni cachi xi-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàa?

¹⁷ Nècuàchi sàni dandàhvì xi-nsiá, màni gá càhàn-nè xi-nsiá, doco có-íá vaha, vachi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vátuni iá ñà-càhàn màni-nda xi nèhivì, cuisì-ní iin chuun vaha ni cundúá, dandu ñà-jaàn ndisa cudii ini, mate có-íé` xi-nsiá jaàn. ¹⁹ Vachi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsiá; doco vichi cuàhà gá dandohí

mii sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmî ndohi ndé cachi sàà-nsiá (nàcùnihu vaha tu ini-nsiá) nahi Cristu. Vàchi na ian ndohó dihi-nda na quesáá-ndà ñuhiví, ducán ndohó stnàì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha ni coí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà càhàn ndee gué` xi-nsiá ni cúí. De plano, có-cùndàà ini nansa ga quide xi-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchi ñàhà sàhana nani Agar xi Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachi inga iin palabra xi mii-nsiá nècuàchi cuní cunchicùn xi ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachi mismo ley mà ndé ²² nacaniá nansa ni quida Abraham sàhana. Ùi dèhe-ne ni tùinuù-xí ñuhiví, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né ni sanduu (Agar). Nècuàchimà, iin nècuàchi có-íá libre ni sanduu-ne, vachi ducání quidáchùùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóó; meru ñàhàdihí-nè) ni sanduu nècuàchimà, te iin nècuàchi libre ni sanduu-ne. ²³ Te íá inga ñàhà sàhà dèhe criada mà, vachi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhiví, ducán ni quesáá-te. Doco dèhe nècuàchi libre mà, cóó. Milagru ni sandua ni tùinuù-vé ñuhiví, te ducán ni cuu ndisa palabra ni cachi Dios xi Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vachi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchi ñàhà mà. Agar yucán nduú ley ni ñihì nèhiví ndé yucú Sinai, te nèhiví nchícùn xi ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucú mà, te ley ni ñihì nèhiví lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhà-ndá) có-ndòó nèhiví nchícùn xi ley mà libre vichi, vachi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá`. ²⁷ Vachi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchi ñàhà cóò dèhe-xi, ni cúdí ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudíi ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vachi (cuàhà gá cundiátú-nè). Mate cóò gá nècuàchi vehe-ne, vátùni cudíi ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñáni, vachi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha ni cachi-yà, na ian ni cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac ni tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhiví ñuhiví, quini ni quida-tà xi ñani tii-té, divi tètii ni tùinuù ñuhiví ni quida Espíritu Ì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhiví có-nchícùn xi Espíritu Ì, quini quidá stná-nè (xi-ndà). ³⁰ Doco ¿índú gá ñà-cáchí tutu ìi? Dohó cachá`: “Tavà dahuun-ní criada mà xi dèhe-ne vehe-ní, vachi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisí-ní dèhe nècuàchi libre ñihítáhvì”, ducán cachá`. ³¹ Ñàyucánduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchi libre mà xínduu-nda, ñáni, màdi nahi dèhe nècuàchi có-íá libre.

5

Iin-ni ni cùndóó-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhàjàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyucánduá, iin-ni ni cúnáhà-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana mà, vachi sadíamà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsiá; yùhù Pablo càhìn xi-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni càcàn-nsiá màcùtuu seña xi Dios icà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yùhù cachí` xi nsidaa mii-nsiá nècuàchi cuní màcùtuu seña mà icà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vachi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsiá nùu-yá sàhà ley mà, dandu cóò ni-ñàhà nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vachi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisí ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ì xi-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuisí ñà-jaàn nduá ñihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶ Vachi nùu ndohó nèhiví xi Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà icà-ndà, ò á cóó, cuisí ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá ni saquida-nsiá antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa ni ñihì nèhiví ni dátucù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuís? ⁸ Pues (nàhà xicà), màdi mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana dátucù xi-nsiá ducán. Cóò. ⁹ Te (ináhà-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xi pan quée, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xi chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xitiá inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xi Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchicùn gà-nsiá ichi mà. Te nècuàchi dacá xi ñini-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhiví ni cui ni cùndúú-né.

¹¹ Ñáni, nú ni quésáhi cachi xi nèhiví ñà-xiñuhù màcùtuu seña mà icà-né, dandísà mà quidá quini ga nècuàchi (raza Judea) xi` ni cúí, ni mà cúdúchí stná ini-nè sàhà palabra cachí` sàhà (nansa ni xihì Jesús nchica) cruz.

¹² Nècuàchi dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xi mii-né, (màdi mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndúá nì cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdì sàhájàn icúmí-ndá permisú quida ndevàha-nda; còò, mà cúí. Vàchi vichì ñà-ndúá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndà, te ducán nihì-ndá cunucuachi vii-nda nùù ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú nì quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndá nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú stná ini-ndá sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú náá stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàà stná-ndá dandáñùhù stnaha-nda.

Nansa chindéé Espiritu ñi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá vii cuní-ndá quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí xi-nsiá, iin-ni ni cándisá-nda chindee Espiritu ñi xí Dios anima-ndá, dandu mà quidá gá-ndá ñà-có-ndiáá xího nèhivì ñuhivì quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espiritu ñi, có-ndòo ini-yá sàhà ñà-chicuéhè cuní ndahá sàhà-ndá quida, te ni có-cándisá stná-mà quida ñà-ndúá cuní Espiritu ñi, vachi có-xiñùhù tnahá-yá xán, ñàyùcàndúá, ùhì iá quida-ndá ñà-ndúá cuní-ndá quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espiritu ñi nduú ana dachítùnì ini xi-ndá, dandu còò modo dandacú gá ley sàhana ma nùù-ndá.

¹⁹ Náhà xicá índù iñàha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vachi xiní-ndá càhàn-nè xi nèhivì cóni nándahá xi-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhán nùù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-ndúú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùù tètàtnà xi nùù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmì ñanitnaha-ne. Te yàchi xidá stná ini-né. Ventaja xi mii-ndé nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuáan-né xi nècuàchi xinduu nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xini stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuahá gá ñà-chicuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachí xi-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xi-nsiá vichì sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-né cundoo-ne ñuhivì ñi xí Dios.

²² Doco diin iñàha nduá quidá Espiritu ñi ini anima-ndá, vachi sàhà mii-yá vátùnì cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá, te cudii ndiaha stná ini-ndá. Vátùnì cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndá quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndá sàhà-ndá, nú chindéé-yándò. Te mà ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndá, te cunduu stná-ndá nèhivì vaha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndá. Te vátùnì nihì stná-ndá cadì-ndá nùù-ndá ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhivì) còò ni-iin ley cachí xi-ndá ñà-màsà quidá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian ni xihì stná-ndá na ní xihì-yá nhcìca cruz, te sàháyùcàndúá mà xího gá-ndá quida quini-nda, ni mà cúnihmú quíni gá stná ini-ndá. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espiritu ñi itiácú-ndá vichì, dandu ni cuàha stná-ndá dacúndéhe-yándò ichì-yá.

²⁶ Màsà cùcàhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còò, màsà cùmbidia stnahá ini-ndá sàhà-ndá.

6

Ndiá icà-ndá chindee stnaha-nda

¹ Ñáni, nú nì cándiáá sàhà iin-nsiá nùù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsiá xi nècuàchi cóni quidá víi ma sàhà ñà-nihì-né nacunihnu vii ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espiritu ñi xí Dios ni cùndúú ana càhàn xi-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchimà cuidadu màdì quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanitnaha-nda có-cùndáá vaha ini-xi, dandu siempre ni nàcuàhandee ini-ndáné, vachi ñà-chivàha vii-ndá ley xi Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndá cuahá gá ndiáá-ndá, dandu cuisíá mii-nda dandahvi-ndá mii-nda nduámà, vachi còò ni-iñàha ndiáá-ndá, nù ducán. ⁴ Ñàyùcàndúá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndá a vátùnì iá ñà-ndúá quidá-ndá, á cóó, te nú ducán, dandisá vátùnì cudúì ini-ndá sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndá ñà-ndúá quidá ñanitnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vàchi iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ñi nùù ana chìnáhá xi-né, ndiá icà stná-nè chindee-né nècuàchimà xi ñà-ndúá icúmí-né.

⁷ Màsà cuàha-nsiá dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuidiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndúá ni chihi-nda, divi nihì-ndá”. ⁸ Vàchi nú nì quida-nda cuisì ñà-ndúá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndá ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacua cuní Espiritu ñi xí Dios, dandu sàhámà nihitáhvi-ndá vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndúá, màsà cuñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá vii, vachi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndá, dandu cundiatú ndiaha anima-ndá.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanitnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xi Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-nduá ni cachi Pablo xi nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né ni tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios icà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòo vaha-ne xì nèhivì nduá, vachi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchícùn-nè cuisì ichì mii-yá ana ni xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha viì stná mii-né ley sàhana ma, mate cudî guá ini-nè itúú seña mà icà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà icà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xí-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana ni xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá ni xihì-yà ducán, còò cá ni-ìñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nù), vachi quidé cuenta na ian sàni xihì stnáì nchìca cruz xi mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhivì yohó. ¹⁵ Vachi nú nèhivì xí Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña icà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chindéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cundéhe ndahví xì-né, vachi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xí-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vachi cuàhà gá (sàni ndohì sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa lqué (ndé ni dùcùn).

¹⁸ Ni cùcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñàni. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nùu Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ìlì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahví stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cùndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya nì cùcúmi-nsiá.

Cuàhà gá cundiátú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahví stná Stoho-ndà Jesucristu, vâchi Yuamáni-yámà nduu-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemani-yá, ñâyùcándúá sàni sàhatahvi-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ìlì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-nduá nì quida mii-yá, ñâyùcándúá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyô ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ìlì còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yá sàhà-ndà, ñâyùcándúá nì chitnùnì ini-yá sàà-ndà xunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá, te sàhámà nì chitnùnì ini-yá ñà-nìhítàhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nìhì-ndà nì cundiátú vâha anima-ndà nì quida Dèhemani-yá. ⁷ Vâchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemani-yá, te nì xitiá nì-yá, ñâyùcándúá vâtùni nì nacuidahan-yándó nùu tnùndoho, vâchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yá gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yá ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxinìtnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ia dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yá quida-ya quivì vâxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà nansa iámà, nì cachi-yá nansa nì chitnùnì ini-yá quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú ñàhà, ñà-íá ansivi xì ñà-íá stná ñuhivì. Te seguru icúmi cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñâyùcándúá sàni nìhítàhvi guá-ndà nùu Dios, vâchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yá quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yá. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quihvi ichi Cristu, ducán nì chitnùnì ini-yá nìhítàhvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xi-nsi. ¹³ Daaní, después nì xinìtnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vâha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñâyùcándúá nì nìhì stná-nsiá Espiritu ìlì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espiritu ìlì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìlì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-nì tnùmáni primeru nduu Espiritu ìlì, vâchi más gá icúmi-ndà nìhítàhvi-ndà na sàà quivì nacua-ya-yándó, vâchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dānāá-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xi-yá icúmi quee quivì (nìhítàhvi guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-nì cuàhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinìtnùhì ñà-fuerte guá nihnú ini-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsia sàhà nsidaa nèhivì xi-yá. Ñâyùcándúá, ¹⁶ siempre naquimáni' Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúncáchì ndiaha-nsiá quida Espiritu ìlì; te nì chindéé stná-yá mii-nsiá mànihi ini-nsiá sàhà Dios, dandu chicá cunaha vâha-nsiayá. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahví stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvi stná ñà-nì dàtnùu-yá sàxinìtnùnì-nsiá sàhà-ñá cundaa vâha ini-nsiá nansa íá tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vâchi ñà-sàni cana-yándó íá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stná ñà-nì sàà-nsiá mànihi ini-nsiá ñà-ndiaha guá sàni nìhítàhvi-ndà cuàhà ñà-vâha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìlì xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvi stná ñà-nì cùndáà ini-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmi-yá, te vâtùni nacuañandee ini-yá ndohó nècuàchì xinindisá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha mà ²⁰ nì dānātiácú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yá nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi diqui-xí íá-yá, te cuàhà gá más ndiaá-yá nùu nsidaa ana cusáhnú, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana icúmi xí poder, xì nùu nsidaa ana dāndācú, xì nùu nsidanicuú gá stná ana ndācūcāhan nèhivì tiempu vichi, te ò tiempu vâxi xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú ñàhà, sàni ndòo sujetu nùu Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yá dandacú Cristu nùu-ndà na ian dāndācú ñà-ndà nùu-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquicúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xi-ya, na ian íá nsihì-ya vichi. Te mii-yá nduú ana íá inicutu ñuhivì xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te ni dàcàcu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsiá. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsiá ni sà-ia nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsiá; ² vàchi nisa cudii ini-nsiá quida-nsiá falta nahi nsidaa gá nêhiví ñuhiví. Nisa inini-nsiá tàchi malu cusáhnú nùu nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacàhàn xi nsidaa nêhiví có-iníní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnàhà-nsí xì nêcuàchi có-quidá víi ma; vàchi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxinínùnì-ndà, ducàn nisa cudii ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndúá, cuàhà gá castigu xi Dios ni càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nêhiví cuàchi. ⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vàchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndúá, ni quida-ya gracia sàhà-ndà, te ni dàcàcu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùu anima-ndà sàhà cuàchi ni quida-nda, doco ni quida-ya cuenta na ian ni natiacu stná-ndà na ni natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndúá, ducàn iá na ian ni cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá ni quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñà nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xi-yá sàhà gracia ni quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vàchi micuisi gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá ni càcu-nda, còò. Ñà-ndúá ni cutahví-ndà nùu Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra vàha ni quida-nda nduá ni dàcàcu xi-nda. Còò, còò sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còò, mii-yá ni quida-ya obra xi ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùu Jesucristu ni ndusaa íf-ndà sàhà-ñà cui quida stná-ndà cuàhà obra vàha nacua ni chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nêhiví xí Jesús, iin-ni nêhiví xinduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndúá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nêcuàchi inga raza, vàchi có-nduú-nsiá nêhiví raza Judea. Nêhiví còò seña xí Dios icà-xí cachí nsiùhù nêcuàchi raza mà xì mii-nsiá; te nêhiví seña xí Dios cachí-nsi xì mii-nsi, vàchi iá iin seña ni chituu nêhiví icà-nsí. Ñàyùcàndúá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ia xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú ini-nsiá Cristu antes, mànicú (níhítáhvi-nsiá) nahi nêhiví ñuu-nsi Israel, te cónisá ínhá stná-nsiá ní-íñaha sàhà tratu ni saquin-yà, te ni quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nisá ícúmi-nsiá, ni còò stná Dios nisá ia nùu-nsiá. ¹³ Xica nisa ia-ya nùu-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñà (ni xihí) Cristu, te ni xitíi nùu-yá, ñàyùcàndúá vátùni sàni tnàtuu yatni-nsiá nùu-yá nduá, vàchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ Ùi raza ni sanduu-nda antes, na ian ni tãhndé dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda ni quida-ya; iin-ni ni nàcùnduu-nda quidá-yà cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhi stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñà ni nanduu-ya nêhiví, (te ni xihí-yà), ñàyùcàndúá ni nihí-yá ni nacadi-yà ichi ley sàhana. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùu-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá ni quida-ya, te vichi iin-ni nêhiví saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndúá, sà-ia paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihí-yà nchica cruz, ni nihí-yá ni nàcùndoo vàha ndúu raza-ndà xí Dios, te ni nihí stná-yá ni nachíndoo vàha-yàndó, có-xiní ùhi tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nêhiví sàni nanduu nsidaa-nda ni quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha ni quesaa, te ni cachitnùhu-ya nansa coo paz nùu nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ia Dios nùu-nsiá, doco ni sàà stná palabra mà nùu-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùu ichi-yá ni sandoo-nsi, te ni sàà stná palabra mà nùu-nsi. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nihíndèè ndúu raza-ndà tnàtuu-nda nùu Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espiritu Ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùu-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsiá nahi nêhiví xio, ò nêhiví fuera, còò. Meru nêhiví ñi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dêcuèndè nduú stná-nsiá nahi nêhiví ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xí nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavá cahnú indúhu esquina cimientu, ducàn nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndúá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcn iin vehe na cuàha-ña, ducàn stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnàhà-ndá) dêcuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñà nchícùn stná-nsiá mii-yá, vátùni sàni nacuatnàhà stná-nsiá (xí nsiùhù), te ducàn sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espiritu Ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xí nêhiví inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí' vehécà vichi sàhà-ñà (quidè chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàha xí stná mii-nsiá nêcuàchi inga raza nduú stná. ² Adí sà-ínahá-nsiá nansa

nì quida Dios gracia sàhì, te nì nìhitàhvi' quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnùtù-yá sàxínitnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ia dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Nàyùcàndüá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vätùni cundaà ini-nsiá nansa nì nìhitàhvi' mànihì ini palabra sàhà Cristu nisa ia dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nìhitàhvi nèhivi sànaha cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnùù Espiritu Ì sàxínitnùnì nsiùhù nècuàchi apóstol xi-ya, xì stná nècuàchi dava ga càhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhò nduù (palabra mà): ñà-vätùni nìhitàhvi stná nèhivi inga ñuu nú nì cúnindísà-né palabra xi-ya, mate có-nduù-né nècuàchi raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivi cunduu ndüi raza mà. Nàyùcàndüá, vätùni nìhitàhvi nècuàchi inga raza ñà-ndiaha ñi nì quida-ya comprometer, vachi nèhivi xì Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhì nì sàhatahvi-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhì palabra Ì xi-yá; te sàhà poder ndiaha xi-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduì iin ana chicá có-ndiáà nùù nsidaa nèhivi xi-yá, doco nì nìhì (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhì xì nèhivi nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-ndüá sàhatahvi Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stnáì chuun datüi nùù nsidaa nèhivi nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sànaha nisa ia dèhámà, cuisì Dios nisa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivi inahá-yàñà. ¹⁰ Doco vichi sàni datüi-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indèhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivi càhvi xi-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichì cuahà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yá nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivi nùù-ndá, vätùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gà-ndá, vachi xinindísà-ndá Jesucristu. ¹³ Nàyùcàndüá, yùhù sacúndáhvi' nùù-nsiá nà-màsà cùhúun ini-nsiá sàhà ñà-cuàhà guá ndohì sàhà mii-nsiá (nècuàchi inga ñuu); cóo, vachi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnüñuhu xi-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disáhà-xì cuahàn càcàn tàhvi nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuùin sísì nùù-yá, te cachì xi-yá Yua-nda Dios, vachi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchi ndoo nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivi yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espiritu Ì xì Dios mii-nsiá, vachi cuahà gá poder ndiaha icúmi-yá. ¹⁷ Te xicàn tàhvi stnáì nùù-yá ñà-nicanicuahàn nì cúnihnú vaha ini-nsia Cristu, te ducàn coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xicàn tàhvi stnáì nùù-yá ñà-nì cùù fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanitnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnú ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducàn, dandu vätùni mànihì vaha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducàn xicàn tàhvi stnáì sàhà nsidaa gá nèhivi xi-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yàha guá cuahà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui nì cundúù-ndá, te ndéni nì cui nì cundóó-ndá. Doco cóo, nì mà cui sàà-ndà cundaà nsihì ini-ndà sàhájàn, doco siquierà xicàn tàhvi ñà-chicá más nì cundáà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducàn sàà anima-nsiá nachitüá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivèhé Dios, vätùni quida-ya nsidanicuú ñà-ndüá xicàn tàhvi-ndà nùù-yá, dècuèndè yàha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá nì cúnihnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vätùni nìhì-ndàñá), vachi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchüün stná ini anima-nda. ²¹ ¡Ansivèhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndáyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yá xì nsidaa ndohó nèhivi cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivi sàni nanduu-nda nì quida Espiritu Ì xì Dios

¹ Sàhà-ñá nchicùin Stoho-ndà Señor ié' vehècàa yohó. Nàyùcàndüá sacúndáhvi' nùù-nsiá ñà-nì càcànúù víi stná-nsiá nacua ndiá icà-ndá, vachi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivi Ì xi-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-nda, te cunihnu manì stná ini-nda. Iin-ni nì quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda. Calma nì cundóó-ndá. Iin-ni nì cúcúù ini-ndà sàhà-né. ³ Vachi nahi iin-ni nèhivi xinduu-nda nì quida Espiritu Ì xi-yá; ñàyùcàndüá, iin-ni nì cundóó màni nsidaa-nda, vachi chindéámà ñà-màsà táhndé dava-nda. ⁴ Vachi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espiritu Ì xi-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-ndüá xinindísà-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhii stná nsidaa-nda. ⁶ Vachi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vachi cusàhnü-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yá ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni ñihitáhvi-nda nùu Cristu segùn nansa nì cudii ini mii-yá cuàhatahvi-yándò. ⁸ Ñàyücàndüá, dohó cachí nùu tutu ìi:

Sàni nana-ya ndé gloria, ndacá stná-yá cuàhà gá ana nì cundee-yá nùu-xí, dandu nì sàhatahvi stná-yá nèhivi ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndé tixi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yá ansivi ndé chicá ducán sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yá nèhivi cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì ñihitáhvi-nsi cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì ñihitáhvi-nda cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùu-yá. Te dava ga-nda nì ñihitáhvi-nda cunduu-nda ana túha vii cachitnúhu xi nèhivi nansa càcu anima-nè. Te dava stná-nda nì ñihitáhvi-nda cunuù-nda nèhivi xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnúni ini-yá ñihitáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-nda cunucuachì víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuertè cuerpu xi mii Dèhemani-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátuni sàa nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemani-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vachi nú ducán, dandu nàcùnhu ini-nda nahi iin nèhivi sahnú, te ini stná anima-nda cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemani-yá Cristu. ¹⁴ Mà cundúú gá-nda nahi mée; (mà cunindisá-nda) nansa nì nì cui ñà-nduá chináhá nèhivi. (Mà tucú nahá-nda inga ichi) na ian dandiachi tàchi-ndó yohó te yucán. Ni mà níhi stná nèhivi maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datucú-nèndó iin ichi có-nduú ñà-ndaá. ¹⁵ Ñàyücàndüá, sàhà-ñá màsà cúu xí-nda ducán, xiñuhu nì cáhàn-nda puru ñà-ndácuisi xi ñanitnaha-nda. Màni màni nì cáhàn-nda xí-né, dandu sàa-nda quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vachi mii-yá, nahi ñini-nda (dandacu-xi nùu-nda), ducán nduu-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahásáhá-yá nduu-nda, vachi iin-nì sàni nacuatnahá nsidanicu-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vachi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyücàndüá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-nda sàhà-nda.

Nansa ndiá icà-nda quida-nda ñà-sàni ñihitáhvi-nda vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyücàndüá, yùhù ndácùchín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivi có-ínahá xí Dios, vachi cuiisì ñà-chicuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínitnúni-nè. Còò vida ndiaha xi mii-yá nùu-né, vachi có-cundáá tnùnì ñà-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmi-nè, vachi ñà-dii xí-né nduá quidá siquini-nè. ²⁰ Doco mii-nsiá, còó. Tucu iá ichi Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàa-nsiá nì cundaá vaha ndisa ini-nsiá sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yá mii-nsiá nacua nduu ñà-ndácuisi sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vaha) ñà-nduá nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nda, vachi ñà-yúcán cuàhàn dandáñuhú xí-nda nì cui. Cutu dandahvíándò, te daxihoándò cuàhà ñà-siquini. ²³ Ñàyücàndüá vichi xiñuhu nacani ini-nda iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vachi vichi sàni sàhatahvi-yándò ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vátuni quida-nda nacua cachí palabra ndácuisi ndé cachí-yá xí-nda ñà-cunihnu ìi ini-nda, te quida víi-nda xi ñanitnaha-nda.

²⁵ Ñàyücàndüá, ni-iin xichi màsà dándahví stnahá gá-nda. Micuisi palabra ndácuisi nì cáhàn-nda xi ñanitnaha-nda, vachi iin-ni nèhivi xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú nì cuidà ini-nda sàhà iñàha, cuidadu nì cundóó-nda ñà-màsà quidá-nda iin cuàchi; màsà cuidà ini-nda inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacá ñà-malu sàxínitnúni-nda.

²⁸ Nú nisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-nda ducán. Iin chuun vii nì quidáchuún-nda vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútáhvi-nda nèhivi iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-nda vichi. Còó, puru palabra vii nì cundúá, cundaca xi anima-nda, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníni na cáhàn-nda. ³⁰ Te màsà dácùhúún stná ini-nda Espiritu ìi xí Dios, vachi mii-yá nduu seña ñà-nduù-nda nèhivi ìi xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècùendè quivì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chúhún gá ini-nda sàhà iñàha. Te màsà cuidà gá stná ini-nda. Ni màsà ndúdáná-nda; còó. Ni màsà cánahá stná-nda, te màsà cáhàn quini ga stná-nda. Ni màsà cundéhe úhi stnahá stná-nda. ³² Còó, màni nì cundóó-nda xi ñanitnaha-nda, te cuhi stnahá stná ini-nda. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-nda sàhà-nda nacua nì quida Yua-nda Dios xi ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-nda.

5

¹ Ñâyücändüá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndá, vâchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndá nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndá sàhà-ndá nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vâchi sàhámà ni sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán ni nihi-ndá ni cudíi ini Yua-nda Dios sàhà-ndá. ³ Nèhivi xí mii-yá nduu-nda vichi, ñâyücändüá, màsà càhàn-ndá xi ana cóni nándàhà xi-ndá; màsà quidá sìquini-ndá, ni màsà xihò-nda ñà-ndüá icúmi inga nèhivi. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndá ni-iin chuun sì-quini mà, vâchi nèhivi ì xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na càhàn-ndá, màsà càhàn-ndá palabra sìquini, ò palabra chicuèhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà vâha càhàn-ndá ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimani-ndá Dios. ⁵ Vâchi ináhà-ndá, mà cácu ni-iin nèhivi có-quidá sahnú xi nècuàchì ñàhà; mà cácu ni-iin nèhivi sìquini, ni-iin stná ana xihò cucumi cuáhà ñàhà, vâchi nèhivi xihò guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivi quidá ducán, mà níhitàhí-ndé ñuhívi ì xí Cristu, divi nduu ñuhívi ì xí Dios. ⁶ Nú dacàhàn nèhivi-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiàà mà, màsà cuáhà-nsia dandahví-né mii-nsiá, vâchi icúmi Dios dandohó-yá nsidaa nèhivi có-ínini xí-yá, te quidá-né ñà-chicuèhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñâyücändüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xi nèhivi quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndá quida-nda ñà-sàni dàtnúú Dios sàxinítnùnì-ndá

⁸ Ichì ñáa nduá ni sanchicùn-ndá antes, doco vichi sàni dàtnúú Stoho-ndá Señor sàxinítnùnì-ndá, ñâyücändüá, xiñuhu cacanuú vii-ndá vichi. ⁹ Vâchi nú ndisa dàtnúú ndiaha-yá ini-ndá, dandu cunduu-nda nèhivi vâha ini-xi nihnú ndàcuisi ìni-xi, te cunchicùn vii stná-ndá palabra ndàcuisi. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndüá quidá-ndá, xiñuhu nacani ini-ndá a cudíi ini Stoho-ndá Señor sàhà-ñá, á cóó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivi có-quidá víi, vâchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vâha dahíhì-ndàné. ¹² Vâchi ndóo cahan stná-ndá nú ndatnúhú-né sàhà chuun sìquini quidá dèhé-né. ¹³ Doco nú ni dàhíhì-ndàné dandu queámà na ian dàtnúú-ndá iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vâchi claru náhà nsidaa ñàhà nú tnúú nihi iin luz nùá. ¹⁴ Ñâyücändüá, ducán cachì (dichu): Ndacòo mi-ní nècuàchì quidì jaàn, te nscuihnú ìni-ní, na ian natiacù-ní, dandu dàtnúú ndiaha Cristu nùu-ní, cachá'.

¹⁵ Ñâyücändüá, xiñuhu nacani vâha ini-ndá nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhívi yohó. Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivi có-cùndàà ìni-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndá. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yâchi ni nácáni ini-ndá quida-ndañá, vâchi ndoo cuáhà gá nèhivi có-quidá víi tiempu vichi. ¹⁷ Ñâyücändüá, màsà quidá-ndá nahi nèhivi neciu; cuáhà gá xiñuhu mànihi ìni-ndá nansa divi cunì Stoho-ndá Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vâchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni cóó Espíritu ì xí Dios ini anima-ndá, chicá vâha. ¹⁹ Te na càhàn-ndá ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndá, dandu coto stná-ndá salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndá Señor xi alabanza dàtnúú Espíritu ì xí-yá sàxinítnùnì-ndá. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vâha-nda mii-yá xi nsidaa anima-ndá. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndá Jesucristu, te naquimani-ndá Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú ñàhà.

Nansa xiñuhu quida-nda xi nèhivi vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, vâchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndá mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñàhà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá na ian quidá-ndá xi Stoho-ndá Cristu. ²³ Vâchi nacua dandacú mii-yá nùu nèhivi càhvi xí-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùu ñàhàdihí-né. Vâchi divi Cristu nduú ana ni dácácu xi ndohó nèhivi xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndá. ²⁴ Ñâyücändüá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñàhà nsidaa ñà-ndüá cachì ìi-né.

²⁵ Daani, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmi-nsiá cuu ini-nsiá sàhà ñàhàdihí-nsiá nacua quidá Cristu xi nsidaa ndohó nèhivi càhvi xí-yá. Vâchi ni sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhii ini-ndá, te ndoo cuàchì iá anima-ndá quida palabra ì xí-yá, na ian ni ndoa xi təcúú. ²⁷ Daani, quivì cana-yándó, vátumi sàà-ndá nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-ndá, ni iin xaan ndé iá chicuèhè; còó ni-ñàhà, vâchi nèhivi ì xí-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-né sàhà ñàhàdihí-né. Te nú ducán ni cuú ìni-né sàhà nècuàchì-mà, dandu queámà na ian cuú stná ini-né sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhà-ndá, còó ni-iin nèhivi cahíchi ini xi mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiàá-ndá mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndá Señor xi nsidaa ndohó nècuàchì càhvi xí-yá. ³⁰ Vâchi nahi igucúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disàhà-xi nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñàhà, te quecuáan-né nùu yuadíhì-né. Ñâyücändüá, mate diín diín ni sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivi sàni nanduu-ne. (Ducán cachì tutu

ii.) ³² Te mate ùhi cundaà nsihi ini-ndá sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xi sàhà stná ndohó nèhivi càhvi xi-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchi tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchi ñahà, xiñuhu cahvi vii stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchi cuàti xi stná nècuàchi cuàchi

¹ Daaní, nsiohó nècuàchi cuàti xi nècuàchi cuàchi, cunini-ndá yuadihí-ndá, vachi ñà-jaàn nduú ñà-ia vii nuú Stoho-ndá Señor. ²⁻³ Ni coó tnùñuhu xi-ndá nuú yuadihí-ndá, dandu yàha vaha-ndá; caní cuià cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru ni cachi Dios ñà-cutahvi-ndá iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndaña).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchi tiàa xínduu yua, màsà dácuída uun ini-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáña. Conseju vii ni cuàha-nsia, te chinaha vii-nsiáña nacua cuní Stoho-ndá Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoo saín nuú lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchi xínduu peón, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha ini-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchi-nsiá nuú-xí. ⁶ Doco màdiá cuiis na indéhe-nè, dandu quidachuún ví-nsiá sàhà-ña ndee vaha-nsia nuú-né; coó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúun saín-nsiá nuú-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiá ñà-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúun-nsiá, ni coó vaha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vii, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndá Señor xinúcuáchi-nsiá nuú-xí, màdi nuú nèhivi úun. ⁸ Vachi ináhá-ndá, nuú mii-yá icúmí-ndá ñihí-ndá iin ñà-vàha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vii ni quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchi libre, te ò nècuàchi ndoo saín nuú iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchi xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiá xi ana nduú peón xi-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vachi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndá, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nuú mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivi.

Ñà-nduá sáhatahvi Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nuú ñà-malu

¹⁰ Imindaa inàha iá gà cachi, ñani: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndá Stoho-ndá Señor, te ducán ñihí-ndá nacuahandee ini-ndá, vachi yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá ni chitnùni ini-yá cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ña màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vachi màdi nèhivi ñuhiví yohó nduú ana nàa stnàhà xi-nda. Coó. Divi ñà-malu nàa stnàhà xi-nda. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoo stná ana xicusahnú nuú-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nuú nsidaa nèhivi nchicùn ichi ñaa. Divi quisi siquimi xicántú ansivi nduú-sí. ¹³ Ñayúcandúá, ni cuíchúun-nda nsidaa ñà-nduú arma ni chitnùni ini Dios chindee xi-nda na quivi cuní ñà-malu ntatuu fuerte-sí nuú-nda. Daaní, nú sàni cundee-nda (nuú-sí), vátuni cundoo fuerte ì-nda. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-nda. (Cuisi ñà-ndácuisi ni cúníhnú ini-nda, te chindeámándó) na ian chindéé cinturón ndee nuhni tíxi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-ia vii, te conduamà na iin dùhnú cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchica-tè. ¹⁵ Daaní, na ian màcùmai soldadu ndisàn-té (ñà-cacanuú-tè), ducán stná ndohó, ndiá icà-nda cunihnu ini-nda (cacanuú-nda xi) razón ndiaha nansa nàcúndoo vaha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-sindó), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xíhàn icà-nda; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-nda mii-yá, dandu chindéámándó na ian ni cundúá iin ñà-sicàtè caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú cáa soldadu, ducán nduú stná ñà-ñihnú ini-nda ñà-sà-ia salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ì ni cachi Dios, vachi divi palabra mà nduá xichúun Espiritu ì xi-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-nda nuú-yá nacua datnú Espiritu ì xi-yá ini-nda. Càcàn-nda nuú-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cundóo tùha stná-nda. Màsà cúdúsán-nda càcàn tàhvi-nda nuú-yá, coó. Xiñuhu càcàn tàhvi-nda ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivi xi-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ña chindee-yá yùhù na càhìn xi nèhivi, te màsà dáyùhà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xi-yá, divi razón nisa ia dèhè sàhana. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ña ni cutiia palabra mà, ñayúcandúá ni techuún Dios yùhù ñà-cacanuú, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñayúcandúá, càcàn tàhvi-nsiá sàhí sàhà-ña màsà yùhí` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá iqué.

Nansa ni dàxínu Pablo carta xi-ne, càsàhú-nè xi nsidaa nèhivi ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsia nansa yáhi xi nansa quidé yohó; ñayúcandúá sàni càhìn xi ñani màni-nda Tíquico yohó, àma nacani-ne xi-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stná nècuàchímà yùhù. Iin-ni quidá vii stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndá Señor.

²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cùhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios sàhá-nsiá, ñánì. Xícàn tàhví ñà-nì cùndóó víi-nsiá, te ni cùcúú stnahá stná ini-nsià sàhá-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsià sàhá-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nî Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerui yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaa-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá, naquímáni Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuahà gá cudí stná ini na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vâchi nsinúú ini nansa quidá-nsiá chindé stná-nsiá ñà-cuítà razón vâha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhi iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivi nì xinitnàhi xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñâyùcàndüá, nâhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhi iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivi (naxicocuñ) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá iqué cunihnu ini sàhà-nsiá, vâchi màni cuahà-nsiá nùí, te iin-ni ñihitâhvi stná-nsiá gracia (xi Dios) nahi yùhù. Vâchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecâa, doco sâhatahvi stná-yá yùhù gracia, te iin-ni icúmí ñihitâhvi gué` ducán, mate (dacuhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xi-yá ñà-ndüá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuahà guá nsinúú ini nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xi-ndà, cuahà gá cuú ini-yá sàhà-ndà. ⁹ Ñâyùcàndüá, yùhù xicàn tàhvi nù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà ini-nsiá índü chuun nduú ñà-íá vii, te índü chuun có-íá vii. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà ùhi cudí ini-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivi naxicocuñ-yá, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsiá. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándò ñà-quida vii-ndà ducán, dandu chicá cuahà ñà-vâha xi-nda quee, te chicá cuahà naquímáni stná-ndâyá, te quee ga más tnùñuhu xí-yá.

Ñà-ndüá ni xicàn tàhvi Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchi xinúndisá

³ Yùhù, na cada nsinúú ini mii-nsiá, naquímáni Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuahà gá cudí stná ini na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vâchi nsinúú ini nansa quidá-nsiá chindé stná-nsiá ñà-cuítà razón vâha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhi iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivi nì xinitnàhi xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñâyùcàndüá, nâhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhi iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivi (naxicocuñ) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá iqué cunihnu ini sàhà-nsiá, vâchi màni cuahà-nsiá nùí, te iin-ni ñihitâhvi stná-nsiá gracia (xi Dios) nahi yùhù. Vâchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecâa, doco sâhatahvi stná-yá yùhù gracia, te iin-ni icúmí ñihitâhvi gué` ducán, mate (dacuhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xi-yá ñà-ndüá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuahà guá nsinúú ini nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xi-ndà, cuahà gá cuú ini-yá sàhà-ndà. ⁹ Ñâyùcàndüá, yùhù xicàn tàhvi nù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà ini-nsiá índü chuun nduú ñà-íá vii, te índü chuun có-íá vii. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà ùhi cudí ini-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivi naxicocuñ-yá, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsiá. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándò ñà-quida vii-ndà ducán, dandu chicá cuahà ñà-vâha xi-nda quee, te chicá cuahà naquímáni stná-ndâyá, te quee ga más tnùñuhu xí-yá.

Cuahà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihì-ndà nú ni cunchicùn vii-ndâyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní` cundaà ini-nsiá sàhà ñà-ndüá yâhi yohó, vâchi divi sàhà ñà-ndüá sàni cuu xí, ñâyùcàndüá chicá más sàni xitiá razón ndiaha xi-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehèchuún cahnú, xi nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí`. ¹⁴ Te cuahà gá stná ñani-ndà nchícùn xi Stoho-ndà Señor, sà-sâha stná-nè valor vichi, vâchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí` vehecâa yohó, te sâhâyùcàndüá vichi có-yúhi gâ-nè càhàn vate-nè palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhi nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-nè ducán ñà-cumbidia ini-nè, vâchi có-ndôo ini-nè xi (ñà-ndüá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá víi ndisa-ne, vâchi sàhà ñà-íá vâha voluntad xi-ne, ñâyùcàndüá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchi có-quidá víi ma, sàhà-ñá interesadu gâ-nè, ñâyùcàndüá càhàn-nè sàhà-yá, có-ndüá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, cóo; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yâha vâhi vehecâa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sâhi) na càhàn-nè sàhà-yá, vâchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná ini càhàn razón ndiaha xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaajàn? Pues yùhù cachí` ñà-có-quidámâ, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo ni cui, doco xitiá palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí ini sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudí gá ini después. ¹⁹ Vâchi ináhi, icúmí chuun jaàn quee viá sâhi, vâchi xicàn tàhvi-nsiá sâhi, te chindéé stná Espiritu Ì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacáni ini cótó quide iin ñà-cui nducahìn sàhà-xí. (Có-cuní` quide ducán); iin-ni cuní` quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní` quida vii` âma queé más gâ tnùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí` sàhà-yá, te ò cutiacu gué` ñuhivì yohó. ²¹ Vâchi nú itiâcù-ve, dandu puro (ñà-taví más gâ tnùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sâi cui stnâi (sâhâjàn), dandu chicá ndiaha quee stnámâ. ²² Doco nú ni cóo gué` ñuhivì yohó, vihi-ni quida gué` más gâ obra xi-ya. Ñâyùcàndüá, có-ináhi índü-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vâchi ndüi chuun jaàn ndiaha gá íá, te ùhi nacâxin-ñá. Ian nduá ñà-nú ni cù cùhìn coi nùu Cristu; te cuahà gá nihnú stná ini ñà-jaàn, vâchi chicá ndiaha queamâ càhìn. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihitâhvi gué` ñuhivì. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduo ñà-vâha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhi. Ñâyùcàndüá, sàni cundaà ini, icúmí coo chii gué` ñuhivì yohó sàhà-ñá cutnahí xi-nsiá, te chindee gué` mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiâyá, te cudí gá ini-nsiá sàhà-yá. ²⁶ Te cuahà gá icúmí stná-nsiá naquímáni-nsiâyá sâhi na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xi-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñâyücàndüá, xiñuhu quida-nsia cui si ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán ni sàl nàcòti-nsiá, te ò màsà sáí, có-quidá, ndéni modo ni cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ù-nsiá ichi víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni niñnú vaha ini-nsia, te sáhandee stná ini-nsia xiníndísá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xini ùhi xí-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhí-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-còti-yúhí-nsiá mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, cóò, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdi cui si ñà-cunindisa-nda Cristu nduá ni chitnùni ini-yá quida-nda. Cóò, vachi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùni stná ini-yá ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán ni cuu xi yùhù antes; cuàhà gá ni ndohi, te ndè vichi ndohó íi` (sàhà-yá), inahá-nsiá.

2

Nansa ni nacoo chíi Jesucristu gloria xi-ya, doco después ni nanihi-yá más gá tñũñuhu xí-yá ni quida Yua-nda Dios

¹ Inahá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndá; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùù-yá ducán, ñâyücàndüá sáhandee ini-ndà nchícùn vii-ndáyá. Te (inahá stná-ndà) cutnáhà Espíritu ù xi-ndà ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùù nsidaa-nsiá) ñà-ni quidá-nsiá iin ñà-dacúdii ini xí': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xi iin-ni sàxinítñùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-íñàhà sàhà cui si interés; cóò. Ni màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia íñàhà. Cóò. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndá; iin iin-nda ni cúnihnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñañitnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Ni màdi gá cui si chuun xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; cóò. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-ndüá cuní ñañitnaha-nda.

⁵ Ni cícúmí-ndá iin sàxinítñùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vachi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácáni ini-yá ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndüdává-yá xi Yuandíahá-yá; cóò. ⁷ Ñâyücàndüá, ni nacoo-ya (nsidaa tñũñuhu ma), te ni nanduu-ya na iin (tiaá ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán ni nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn ni nàcùnihnu ndahvi stná ini-yá, ni inini-ya nsidaa ñà-ndüá ni ndacu nuu-yá quida-ya, dandu ni xihí-yá, dècuèndè nchica iin cruz ni sàcùtuu-ya. ⁹ Ñâyücàndüá, vichi sàni nanihi-yá chicá cuàhà tñũñuhu ndiaha xí-yá ni quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivi-yá nùù quivi nsidanicuú gá ñèhiví. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivi) ndacùcahan vate xi quivi-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú ñèhiví nàcùtasisi-né (nùù-yá), nsidaa ñèhiví ñuhiví yohó, xi nsidaa stná ana ndoo ansivi xi tíxi ñuhí, ¹¹ nsidaa-né icúmí-nè nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tñũñuhu xi Yuandíahá-yá Dios.

¹² Ñâyücàndüá cuní cunini-nsia ñà-ndüá cachí xí-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani màni. Na nisa le ndé ndoo-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vachi nú iin-ni ni cúnihnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vätùni càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúu xi ini-ndà ñà-quida-nda ñà-ndüá cuní-yá, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaamá.

Nicanicuahàn ni cundóó màni-ndà

¹⁴ Màsà cundóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te nàá stnahá-nsiá sàhà ñà-ndüá quidá-nsiá. ¹⁵ Cóò; iin-ni ni cundóó màni-nsiá sàhà-ñá màsà cuidá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ícà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoo ñi-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñañitnaha-nda, malu-nè, có-nihnú víi ini-nè. Ñâyücàndüá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-íá vii, vachi ndohó nduú ana datnúu Dios sàxinítñùnì-xi sàhà-ñá cundehè ñèhiví ñuhiví ichi váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnichícùn-nsiá palabra càhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quivi (naxicocuíñ) Jesucristu, vätùni cudii cuàhà inì ñà-màdi uun-ni ni quee nsidaa ñà-ndüá ni ndoho gué` na ní quide chuun ù xí-yá (ndé ndoo-nsiá). ¹⁷ Inahí xiníndísá víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sàl cui stnáí (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sàhatahvi gá-nsiáyá cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vätùni iájàn, vachi cudii stná inì sàhà-ñá. Ndé stná mii-nsiá, vätùni cudii stná ini-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xi Epafrodito

¹⁹ Nú ni cundéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchi icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoo-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vätùni nacunitnùhu stnáí nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndoo vaha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié` yohó, cóò cá ana nahi mii-né, cóò cá inga ana cuú ndisa ini-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi

nsidaa gá nêhivì, cuisì chuun xì mii-né nsihi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ìì xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnáhá-nsí nì xìcanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñâyücàndüá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nù sàni cundaá ini nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchi quee stnái libre yohó, te sàà stnái.

²⁵ Doco vichi tuxí ini chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mii nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuín stná mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-ndüá xiñuhu nùí quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuni tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsiá ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xíhi-nè). Te màdì cuísì mii-né nì nihítáhvi ducán; cóó, vachi dècuèndè stná yùhù nì nihítáhvi' sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué' tnúnsi ini. ²⁸ Ñâyücàndüá, chicá cuní' naquihin-ne ichi nasaa-nè sàhà-ñá cudüí gá stná ini mii-nsiá. Te nù ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué' tnúnsi ini. ²⁹ Daani, nù sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudüí ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá icà-ndà quida-nda xí nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchi ví) stná nùú Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ìì xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cóni ndúlócò-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumprir chuun (nì nihì-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùí quida-nsiá ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nùú Dios

¹ Iá inga iñaha cuní' cachí xi-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudüí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùú Stoho-ndà Señor. Te nù divi palabra jaàn sàni tiai nùú-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cuñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsiá sàhà nêhivi malu chináhá xì ley chicuèhè, vachi nècuàchi quidá ducán, nihnú siquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nêhivi (cuní màcütuu seña xì raza Judea icà nêhivi), vachi cutu ñà-dànácuehè-nè nècuàchimà queajàn. ³ Vachi ndohó nduú nêhivi icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vachi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisi Jesucristu cudüí ini-ndà sàhà-xí, có-tuxí ini-ndà cui cundiaa inga iñaha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu ini ndiáá stnái, te chindeámà yùhù (nùú Dios). Cunaha-nsiá, nù cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cundiaá nùú-yá nì cùí, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vachi na ní tünúí ñuhiví, nì sàcütuu stná seña mà iqué tixi ùnà quívi (nacua cachí ley). Iin nècuàchi raza Israel nduú stnái, vachi descendencia xì dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnái dàhàn hebreu nahi yuadihi. Daani, iin nècuàchi fariseu nduú stnái, te nacua (chívahá fuerte) nècuàchimà ley sàhana, ducán nisa quida stnái. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñâyücàndüá nisa quida quini gué' xì nêhivi cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sàhana ma nisa chivahi; cóò falta nì quidé diqui ley mà. ⁷ Ñâyücàndüá, vätüni cundiaa nsidaámà (nùú Dios) nì cahín. Doco cóó, vachi na ní sàì nì cundaá ini sàhà Cristu, dandu nì sànihì stná ini ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-ndüá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú ini vätüni ndañuhu nsidanicuú fama xì mà ñà-sà-ináhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-ndüá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñaha nduá nùí vichi, cóò cá chuan nùí. Ducán nihnú ini sàhà-ñá nì nihítáhvi' cutnahí xi-yá nicanicuahàn, ⁹ te ndahá mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xì mii' icúmí ndee vahi nùú-yá, cóó, vachi cuisì nùú ley sàhana ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vätüni ndee vaha-nda nùú Yuamánì-yá, vachi xinindísá-ndayá. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sàì cunaha vaha ndise mii-yá, te cucumi stnái poder ndiaha xí-yá, vachi divi sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yá. Daani, dispuestu iá stnái ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná ini nì xihì stnái na ian nì xihì-yá, ¹¹ áma nihítáhvi' natiacu stnái.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma nñihndèè-ndà cunduu-nda nêhivi vaha ndisa

¹² Tãñaha ga sàì cunduu ndise iin nêhivi nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñaha ga sàì cundui iin ana cóò ndisa falta xi; cóó. Cuisì iin-ni nchícuin mii-yá, áma ducán nihndéí cundui iin nêhivi vaha ndisa nacua nihnú ini-yá cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñaha ga sàì cundui nacua icúmí cundui después; cóó, ñáni. Doco iá ndisa iin ñà-ndüá quidé: quidé lucha nandóó dahuin nsidaa ñà-ndüá sàni yáha, te sàhandee cahnú ini, áma nihí' (chicá quida vii') quívi vaxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhà carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuin ichi cuàhàn, divi ichi mii-yá iá ansivi; dandu quívi nsihi (vida xi), nihnú ini nihì stnái iin ñà-vàha ndiaha nùú-yá, vachi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñâyücàndüá, nsidaa ndohó ana xinindísá vaha, xiñuhu

cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacaní ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmi Dios datnúú-yà sàxíntnúni-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-ndúá sàni sàà-ndà ni cundaa vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñàni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ínahá-nsiá nansa quidá-nsi, ñàyúcandúá, cundehé-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducaní quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vachi ndoó cuahà ana có-quidá víi. Cuahà xichi sàni càhin xi-nsiá sàhà nècuàchímà, te vichi tucu tu dansínuu ini mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnáì sàhámà. Vachi quidé cuenta na ian xini ùhi nècuàchímà (palabra nacaní nansa ni xihì) Cristu nchica cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmi-né nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vachi còò ndisa Dios nùù-né, cuiisì ñà-ndúá xího mii-né nduá ndulócò-nè sàhà-xí, te tuxí ini-né ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nè mà icúmi quee tñùñuhu xi-né, vachi cuiisì ñuhiví yohó-ní nduá nhnú ini-né. ²⁰ Doco ndohó, còó. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmi nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyúcandúá, vichi ndiatú cuèyàà-ndà sàà quivi naxicocuñ-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmi-ndá vichi, vachi ñà-débil nduá, doco na sàà quivi yucán, icúmiá dàma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà ùhi quida-ya ñà-jaàn, vachi cahnú poder xi-ya, vátùni cundee-yá nùù nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcúndoò vaha-nda xi ñanitnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsià nùí, ñàni; cuahà gá nsinúú ini mii-nsiá, te cudí stná ini sàhà-nsiá. Na iin ñà-vàha-xi xínduu-nsia nùí, vachi cuú ndisa ini sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvi nùù Evodia xi nùù Síntique ñà-ní nácúndoò vaha-ne, vachi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvi-ndà. ³ Daani, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvi stnáì nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñàhà jaàn, vachi cuahà gá ni chindee stná-nè yùhù; iin-ni ni xicanuu nsidaa-nda ni dàcutià-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xi mii-né, xi stná Clemente, xi dava ga stná compañeru ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivi-nsiá nùù tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vachi icúmi Jesús naxicocuñ-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xi-nsiá, ni cudí cuahà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivi, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítú Stoho-ndà Señor naxicocuñ-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-ndúá yáha-nda, ni càhàn-ndà xi Dios sàhà. Ni càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, te naquimani stná-ndáyá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gá-ndà, ni mà ndulócò gá stná-ndà, vachi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Último ñà-ndúá cachí xi-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóò-nsiá sàhà ñà-ndúá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-ndúú ñà-ndácuisi ni cúníhnú ini-ndà, ñàni; cuiisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xi ñà-íá víi, xi ñà-ndúú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vachi nú íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-ndúá iin chuun vaha, dandu vátùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-ndúá ni chinahi mii-nsiá na ní dàcuàhí-nsiá, vachi ni xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te ni inini stná-nsiá ñà-ndúá ni cachí xi-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vátùni cundoo vaha-nsia xi Dios; te cunaha-nsiá, cuahà gá cuní-yà cundoo màni-ndà.

Nansa ni cachi Pablo ni naquimani-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-ndúá ni cutahvi-né nùù nècuàchímà

¹⁰ Cuahà gá cudí ini sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vachi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivi có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuiisì sàhà-ñà mà cùí, màdiá sàhà ñà-ní nándòdò ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuahà necesidad xi nduá cachí ducán; còó, vachi sàni cutùhe coi contentu a yáha vahi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáì nú icúmi cuahà iñàha; vátùni íá nsidaájàn nùí. Vachi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davaní queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuahà iñàha icúmi, ¹³ ndéni iñàha ni cui yáhi, vátùni íé ñà-quidandee ini sàhà, vachi divi Cristu nduú ana nácuàhandee ini xí.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí xi-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-ndúá ni quida-nsia ni chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te inahá-nsiá nansa ni quida-nsia quivi primeru na ní xicanui xi razón ndiaha, te ni quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vaxi.

Pues còò cá nêhivì xí mii-yá nì náxícónihí iin ñà-vàha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdì cuísi ñà-jaàn, vâchi iin ùi xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperaciòn xi-nsiá na ní sa-ìe ñuu Tesalònica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdì ñá-cùnî ñihí cuàhà ñà-vaà nù-nsiá nduá, còó. Cuisì cunî coo obra xi-nsiá, te ducán ñihí-nsiá cuàhà ñà-vàha nù-nsiá Dios. ¹⁸ Pues vichì sàni quesaa nsidaa ñà-nduá nì techuún-nsiá nùí, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñâyùcànduá, ndiaha gà sàni cundiatúí vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nù-nsiá Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudî gà ini-yà sàhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñâyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nù-nsiá, icúmí-yâ taxi-yaña, vâchi cuàhà gà ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sàhatahvì-yáña ndohó sàhà ñà-nduú-nda nêhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn nì tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vâchi Yuandiáhá-nda nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xi nsidaa gà nêhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsiá xi nsidaa gà ana nduú nêhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerui yohó, casàhú stná-nè xi mii-nsiá. ²² Stná nêhivì xí-yá quidáchúün vehe rey cahnú César, cuàhà gà casàhú stná-nè xi-nsiá. Te nsidaa dava gà nêhivì xí-yá ndoó yatni yohó, casàhú stná-nè.

²³ Nì cùcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-nda Jesucristu. Sà-lá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana ni nìhi chuun nùu Jesucristu, vèchi ducán ni chitnùní ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásáhú-nsi xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ù xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nhcìcùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñani xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi ni cùcùmí cuáhâ-nsiá gracia xì Yua-nda Dios. Contentu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá ni xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yà

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímáni-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nìhnú vaha ini-nsiá Dèhemani-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yá, vèchi cuàhà gá trùndé ini icúmí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ù xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá ni xinitnùhu-nsia na ní sàa palabra ndàcuisi xí-yá nùu-nsiá, te ni inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindeá nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua ni quida mii-nsiá quivì ni xinitnùhu-nsia palabra mà, te ni cundaà ini-nsia nansa iá ndisa gracia xì Dios. ⁷ Pues inii dècuèndé quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá ni dàcuàhà stná Epafras mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchimà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuàhà stná-nè nùu-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ù xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né ni xinitnùhu-nsi nansa yàha-nsia xì nansa cuú stná ini-nsia sàhà-nsí quidá Espiritu ù xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndé quivì ni cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-ni sàa-nsiá mànihi ini-nsiá nansa cuní-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-ni sàa-nsiá cundaà nsihi ini-nsia sàhà ichì-yá, te cumi-nsiá iin sàxinítnùní ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihindèè-nsiá cacanuú vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndá quida-nda ñà-nduù-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudii stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nìhi stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàa stná-ndà cunaha vaha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñà ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-ni nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha mà, dandu vātùni quidandee cahnú ini-nsia, (mate ni yàha-nsiá tnùndohó), doco vātùni cudii ini-nsia, ¹² te naquimani stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vātùni nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ù xí-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ù xí-yá, vèchi sàni dàtnùú-yá sàxinítnùní-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándò nùu ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñàa ni sanduamà, te ni dàyàha-yándò ndè ndahà Dèhemani-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vèchi sàhà nìhi Jesús ni xitiá, ñàyùcànduá vātùni ni xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa ni nìhi-ndà ni nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñà ni xihì Jesucristu sàhà-nda

¹⁵ Có-tùí Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemani-yá (Jesús). Te divi Dèhemani-yá nduú ana chicá ndiaa nùu nsidanicuú iñàha iá ñuhivì. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemani-yá ni quidavàha-ya nsidaa ñà-iá ñuhivì xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indèhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tùí cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús ni cuyucun nsidaajàn. Vèchi ni quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá ni cuyucàn sàhà-ñà ni quee gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhivì, te sà-iá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnùí tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchi iin-ni cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùu-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùu-ndà. Nùu mii-yá sàni nìhi-ndà vida xi-nda. Dìhna-ya ni natiacu-yá nùu nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusàhnú inicutu ñuhivì. ¹⁹ Vèchi sàni chitnùní ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xi-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-ni xihì-yá nichica cruz, te ni xitiá nùu-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vātùni nàcùndoo vaha-nda nùu-yá, vātùni nihitáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xi-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhivì yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisà nìhnú ini-nsiá mii-yá. Ndé nisa xini ùhi stná-nsiayá sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsia xi-yá. ²² Vèchi sàhà ñà-ni nanduu-ya nahi nèhivì ñuhivì, te ni xihì-yá, ñàyùcànduá vātùni ni nihitáhvi-ndà nàcùnihnu ù ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vātùni sàa-ndà nùu (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha ini-ndayá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, ni màsà cuàha-nda datùcù nèhivì-ndó nùu razón ndiaha, vèchi sàhà

palabra mà iá tnündé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daaní, dècuèndé stná inicutu ñuhiví sàni xitiá stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnáí (nùu chuun ma), cachítnùhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-ndúu chuun nì nìhi Pablo ñà-cunucuachi-né nùu nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudí inì, vèchi nú nì ndohí ducán, dandu chicá yàchi cuacatnahá nsidaa ñà-icúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vèchi nahi cuerpu-yá nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá sàni chitnùní ini-yá cunucuachí nùu nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nìhi nduú ñà-chitnùhu nsihi palabra xi-yá. ²⁶ Palabra nisa ia dèhé antes nduá cachítnùhi. Caní cuià cóni cundáa ini xì-ndà sàhámà. Doco vichi sàni dàtúí-yañà nùu nèhivì xí-yá. ²⁷ Vèchi nì chitnùní ini-yá cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátuni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichi iá iin tnündé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndé gloria. ²⁸ Ñàyucànduá, divi mii-yá disàhà-xí cáhàn-nsi xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsinè, te sàha-nsinè ichi vaha, àma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá icà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sàhandee inì quide nacua chindéé-yá yùhù, vèchi sàha fuerte-yá yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsia ñà-cuáhà guá (xícàn tàhvi nùu Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchí ñuu Laodicea, te có-nàndodó stnáí nsidaa nèhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùu xí. ² Xícàn tàhvi ñà-nì nàcuàhandee ini-nsia, te iin-ni nì cuú stnahá stná ini-nsia sàhà-nsiá. Te nì sàà stná-nsiá cundaà vaha ini-nsia sàhà ichi-yá, dandu mà cundóó gá-nsiá xì duda. Te ndiaha gá cundujààn, vèchi después icúmí-nsiá sàà-nsiá mànihi ndisá ini-nsia palabra sàhà-yá nisa ia dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vèchi cuiis ichi mii-yá nduú ichi nchichí ndiaha ndisa; cuiis ichi-yá nduú ichi ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xi-nsiá sàhà màsà chíyúhu nì-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vèchi mate có-ié' cutnàhí xi-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudí gá inì na xinítnùhi quidá ví-nsiá, te xinindísá fuerte stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyucànduá, nacua nì quida-nsia na ní quihvi-nsia ichi-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni nì cúnchicùn vii-nsiá ichi-yá. ⁷ Iin-ni màsà tucù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívi chicá más nì sàà-nsiá cunihnu fuerte ini-nsia mii-yá sàhà-ñà màsà nunca nacoò-nsia ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni nì quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuahàn nì náquímàni stná-nsiáyà.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-ndá ñà-nchicùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu nì cundóó-nsiá màdí dàtúcú inga nèhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì nacoò nèhivì nduá cachí-nè. Dàñùhù xi nèhivì ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yá, te iá stná iquicúnú-yá. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyucànduá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yá nùu nsidanicuú ángel, xì nùu stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchicùn-ndáyà, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdi icà-ndà nì sàcùtua. Te ¿indú ñà-cuní cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nisa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-ndà, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-ndà, te nì natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì dånátíacú-yá Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-cò-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya icà-xí, ñàyucànduá còò vida ndiaha xí anima-nsiá nisa ia. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsiá quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsihù). Vèchi ñà-nì dånátíacú-yá Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñà ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yá sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dånùtù-yá nsidaa ñà-nduá iníhíicá-ndá nùu-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itnií-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nisa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesucristu, vèchi nì sàcùtuu-ya nchica cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùu-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vèchi ndiaha gá nì cundee-yá (na ní xihí-yá) nchica cruz.

Xiñuhu nandòò dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuiis modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsiá nèhivì xitnùhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuni-nè) chivàha-nsia, mate nì cundúá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quiví ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vèchi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun nì sandua, vèchi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyucànduá, màsà

cuáha-nsia (dandahví nêhiví-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nêhiví dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchi ini-nda mii-nda, te cahvi stná-nda ángel, cachí-nê, (vâchi) iá ñà-ndüá nì dâcùnì Dios-nê, cachí-nê. Mii-nê nduú-nê mii-nê càhàn-nê, doco cuiis ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nê. ¹⁹ Ducán quidá-nê, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nê Cristu nda. Doco cunaha-nsiá, nahi ñà-ndüá nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñâyücândüá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda ni quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsahâ iguicûñú-nda. Ñâyücândüá, sàhâ mii-yá siempre nâcuàhandee ini-nda, te ndufuértê anima-nda nacua chítñuní ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian ni cutnaha-nda xi Cristu na ní xihí-yá, te ñâyücândüá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-nda ni-iin ley càhàn sàhâ cuiis ñà-íá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndüá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhâ ley cachí ñà-màsâ tñí-ndâ iin ñà-jaàn, ò màsâ cúxí-ndâ inga iñàha, te ò màsâ dúcùn ndahâ stná-nda ñà-yücán. ²² Còó, vâchi ñà-icúmì nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuiis nêhiví ñuhiví nduú ana ni quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-nda iin palabra nchichí nduá cachí-nemâ, vâchi cachí-nê ñà-fuerte ni cuàhandee ini-nda sàhâ religión mà, te ni cáhichi stná ini-nda mii-nda, te ni dándóhò stná-nda mii-nda, cachí-nê. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-nda nùu (cuàhâ ñà-chicuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhâ-ñá quidá-nda cuenta cutnàhâ stná-nda xi Cristu na ní natiacu-yá, ñâyücândüá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-nda nacua nduú ley xi ansivi, vâchi ndê ansivi yucán iá-yá ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-nda chuun xi (mii-yá iá) ndê gloria mà, màdi chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vâchi ducán nduá na ian ni xihí stná-nda (na ní xihí mii-yá), doco vichi itiácú-nda sàhâ poder xi-ya, te cutnàhâ stná-nda xi-yá ñuhu-nda (ndahâ Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàá quiví naxicocuin-yá, dandu cutnàhâ stná-nda xi-yá cundoo-nda ndé yàha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndüá nisa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñâyücândüá, xiñuhu dandáñùhù dahuun-nda nsidaa (chuun siquini cudí guá ini nêhiví) ñuhiví quida-ne. Màsâ nâxícocuin gâ-nda càhàn-nda xi ana cóni nándàhâ xi-nda, te màsâ cúnihnú siquini ini-nda; màsâ cúnihú ini-nda ñà-coo-nda xi inga nêcuàchì ñahâ. Ni màsâ xího stná-nda cucumi-nda cuàhâ iñàha, vâchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhâ nsidaa cuàchi jaàn icúmì quixi castigu fuerte xi Dios diqui nsidaa nêhiví có-iníni xí-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nisa quida stná-nsiá antes na nisa cudí gá ini-nsia sàhâ. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-nda más gâ falta xi-nda. Màsâ cuidá gá ini-nda; màsâ ndúdánâ gâ-nda. Te màsâ cundéhe úhi stnàhâ stná-nda. Ni màsâ dáquêe cuàchi-nda diqui ñanitnaha-nda; te màsâ càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsâ dándahví stnàhâ gá stná-nda, vâchi sàni nacoo dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nda antes; có-quidá gâ-nda nahi antes. ¹⁰ Nahi nêhiví sàá sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxiníñuní-nda, dandu sàà-nda cundaâ vâha ini-nda, te cunihnu stná ini-nda nacua nihnú ini mii-yá ana ni dándúsáá xí-nda.

Có-quidá, ndéni nêhiví ní cui ní cundúú-ndâ, cuiis ndiáá ñà-nchícùn-nda Jesús, màdi raza-ndâ

¹¹ Nêhiví sàá xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nêhiví raza Grecia, te ò nêhiví raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios icâ-nda, ò á cóó. Ni có-cuní cachí stná nú nduu-nda nêcuàchì inga ñuu, mate nêcuàchì siùmí ní sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nêhiví libre, te ò nêhiví quidáchúñ saín nùu iin lamú. Còó, vâchi cuiis ñà-nchícùn-nda Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ní cundóó-ndâ xí ñanitnaha-nda, te nacuañandee stnàhâ ini-nda

¹² Sàni nacaxin Dios ndohó. Nêhiví ì xi-yá sàndüü-nda vichi, te màni-nda nùu-yá. Ñâyücândüá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnàhâ ini-nda. Iin-ni ni cúnihnú màni ini-nda, te cunihnu ndahvi stná ini-nda. Màsâ cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-nda. ¹³ Te nú iá iin ñanitnaha-nda ni quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-nda sàhâ-nê, te cuicahnú ini-nda sàhâ-nê nacua ni xicahnú stná ini Cristu sàhâ ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicâ más xiñuhu nduú ñà-cuu stnàhâ ini-nda sàhâ-nda, vâchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnàhâ nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquin stná-nda cuidadu ñà-màsâ quidá-ndâ ni-iñàha dandáñùhù xí ñà-nihnú dadí ndiaha ini-nda nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-nda. Vâchi cunaha-nsiá, divi sàhâ-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nêhiví, ñâyücândüá ní cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimaní stná-ndâyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ìi xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi ingi-ndà, te chinaha stnàhà víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsihi ini-ndà (quida víi-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatú-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúú Espíritu ìi xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimani-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ña-nduá quidà-ndà, xi ña-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacücahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimani stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xi nsidaa nèhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá nacua ndiá icà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihì-nsiá. Màsà dándacú ndee-nsiá nùu-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàti xi nècuàchì cuàchì, ni cúniní stná-ndà nsidaa ña-nduá cachí yuadihì-ndà, vachi ducán dandu cudii ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuidà canúú ini-nsiá dèhe-nsiá sàhà màsà cùhúún inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú, ni cúniní víi-nsiánè. Màdiá cui si na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsiá nùu-né. Còo. Chicá vaha nsinuu ini-nsiá Dios, te iin-ni ni cúnihnú víi ini-nsiá quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùu-nsiá, contenu ni quidá-nsiáñ. Quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsiá, te màdiá nèhivì úún. ²⁴ Vachi nùu Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vachi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndà nùu-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-né nacua quidá-né, te mà quihín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida víi-nsiá xi peón xi-nsiá nacua ndiá icà-ndà quida-nda, vachi inahá-ndà dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùu-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios. Màsà nácóo-nsiá ña-jaàn. Te naquimani stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsiá favor, sàhà stná nsìhùu ni càcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichi cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ia dèhé sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié' yohó) ndiadí' vehecàa. ⁴ Ñàyúcandúá, càcàn tàhvi-nsiá sàhí nùu-yá, áma níhì' nansa càhàn vatí palabra mà xi nèhivì nacua ndiá iqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida víi-ndà xi nèhivì có-nchícùn xi ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yachì ni quidà-ndàñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xi nèhivì, vivì-ni ni càhàn-ndà xi-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachí-ndà xi-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùu iin iin ana càhàn xi-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, càsàhú-né xi nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, manì cuahà-né nú; cuahà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-né nùu Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-ndé nacani-ne xi-nsiá sàhí, nansa yáhi.

⁸ Ña-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàa-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xi-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ña-ndòo vaha stná ini-nsiá. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàa-nè xi Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichi Yua-nda Dios, te cuahà gá cuú stná ini sàhà-né. Pues ndúú nècuàchimà, icúmí-né nacani-ne xi-nsiá sàhà nsidaa ña-ia yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te càsàhú stná-né xi-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te càsàhú stná-né xi-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xi-nsiá sàhà-né ña-ni quidáñhú-nsiánè nú ni sàa-nè ndé ndoó-nsiá.

¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te càsàhú stná-né xi-nsiá. Cunaha-nsiá, còo cá màs nècuàchì raza Judea yohó chindéé xi nùu chuun xi ñuhivì ìi xí Dios, cui si nècuàchì yohó, ñàyúcandúá cuahà gá cudii ini sàhà-né. ¹² Daaní, càsàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchimà, xinúcuáchí víi-né nùu Cristu, te cuahà gá xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvi-né nùu-yá ña-iin-ni ni cúnihnú vaha ini-nsiá ichi-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ña-nduá cuní-yà. ¹³ Yùhù nduú testigu ña-cuahà guá nacáni ini-nè sàhà-nsiá xi sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xi ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, càsàhú stná doctor Lucas. Manì cuahà nècuàchimà nùu-nda. Daaní, càsàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xi ñani-nda ndoó ñuu Laodicea yucán. Te càsàhú stná-nsiá xi Ninfas xi nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsiá carta yohó, dandu dacùhùn-nsiáñà nùu nèhivì xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchimàñá. Te carta (ni tiaa stnáì) nùu mii-né, cahvi stná-nsiáñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsià xì Arquipo cachi-nsià xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni ñihí-né nù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà míí tiaí saludu yohó nù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvî nù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yòhó ié` ndiadí` vehecâa.

Ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchi ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nùu Yua-nda Dios, xì nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cunì màni-yá mii-nsiá; contentu ni cundóo-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquómáni-nsì Dios sàhà nsidaa-nsiá, te càhàn-nsì xì-yá xìcàn tàhvi-nsì sàhà-nsiá nsiquívi. Nsinúú ini-nsi nansa ni quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámà ni quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsì cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé ini-nsiá Stoho-ndà Jesucristu nsiquívi (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yá nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yá mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xì-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsi yucán, te ni càhàn-nsì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xì-yá, màdi palabra uun ni sándúamà. Còó, vàchi Espíritu ì xì-yá nduu ana ni chindee stná xì-nsì, te ni quida stná-yá milagru xì-ya. Te ndee ní càhàn-nsì xì-nsiá, vàchi ináhá-nsì ñà-ndàà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xì-nsia nisa quida-nsi nsidanicuú iñaha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, ni quesaha stná-nsiá ni tenchicùn-nsiá ñà-nduú ichì nsiùhù, vàchi divi ichi Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xì mii-yá nduá ni xinindisá-nsiá daa, ñàyucànduá ni cudii cuáhà ini-nsia ni quida Espíritu ì xì-yá, mate cuáhà gá ni dándohó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xinindisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaá stná ini-nè nansa ndiá icà-né quida stná-né ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá ni xitiá palabra xì Stoho-ndà Señor inicuutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vàchi cuáhà gá stná ñuu ni xinitnùhu nansa ni quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, ni còó gá necesidad càhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vàchi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacáni-né xì-nsi nansa ni quida-nsia na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, ni nacoo-nsia ñà-nduú yùu yóco, te ni tenchicùn-nsiá ichi mii-yá, vàchi ni cudii ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiaícu nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemani-yá Jesús iá ndé gloria, vàchi divi Yà-yucán nduú ana ni dānātiácu Yuamāni-yá, te divi stná-yá icumí-yá dacacu-yàndó ñà-màsà níhi-ndà castigu icumí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa ni ia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni ni sanduamà, ñàni. ² Còó, vàchi ni chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhi-nsì càhàn ndee-nsì, ni cachitnùhu-nsì xì-nsiá razón ndiaha xì-yá, mate xini ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes ni ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsi yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra ni cachitnùhu-nsì xì-nsiá, palabra ndàcuisi xì mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cāchí-nsì xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dāndāhvi stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vàchi Dios nduú ana ni natù-nsi nùu-xì ñà-nìhì-nsì chuun dacutiá-nsi razón ndiaha xì-yá. Ñàyucànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsì xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee váha-nsi nùu mii-yá nduá nanducú-nsì, màdiá nùu nèhivì, vàchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-ni-iin xichi cóni càhàn víco uun-nsì xì-nsiá. Te ináhá stná-yá, mà nunca ni dāndāhvi-nsì mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsì dihùn nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xìcàn-nsì quidañuhu-nsiá nsiùhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì daga ga, mate iá derechu xì-nsì cācān-nsì ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vàchi divi Cristu ni sàha xì-nsì chuun quidá-nsì. ⁷ Doco còó, cóni xìcàn-nsì ñà-jaàn. Vivì-ni ni càhàn-nsì xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mée xì, ducán nisa quida stná-nsì. ⁸ Ni cachitnùhu-nsi razón ndiaha xì-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vàchi ñà-cuáhà guá cuú ini-nsì sàhà-nsiá, ñàyucànduá dispuestu ni sandoo stná-nsì cui-nsì sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu-nsì. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsiá nansa nisa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuu nisa quidachuún-nsì, dècuèndè nisa xavì sàstnùhù stná-nsì, vàchi có-cunì-nsì quida-nsia cuáhà gastu sàhà-nsì, ñàyucànduá màdi cuisì-ní razón ndiaha xì Dios ni càhàn-nsì xì-nsiá, còó; nisa quidachuún stná-nsì.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùu-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahi-nsiá na ní quesaha-nsiá xinindisá-nsiá; stná Dios, ináhá-yá nansa nisa quida-nsi, modo cudii ini mii-yá nisa quida-nsi, iin modo váha; còó ni-iin falta ni quidá-nsì. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa ni càhàn-nsì xì-nsiá ñà-xiñhù quida vii-nsiá, te ni nacuahandee stná ini-nsì iin iin-nsia na ian càhàn

iin yua xi dèhe-ne. ¹² Ni chinaha-nsi mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhívi, vâchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhívi ì xi-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñâyücàndüá nicanicuahàn naquímáni-nsi Dios, vâchi na ní cãhàn-nsi xi-nsiá palabra xi-ya, ni xinindisá-nsiá, te ni cundaà ini-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdi palabra xi ñehívi úun. Te divi ñà-ndáà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchüân ini anima nsidaa ndohó nècuàchi xinindisá-xi-yá. ¹⁴ Daaní, después, ducán ni cuu stná xi-nsiá nacua ni cuu xi ñehívi xi Jesucristu ndoo ladu Judea, vâchi cuahà ñehívi xi-yá ladu yucán, ni ndoho stná-nè ni caquida tè-raza Judea. Te divi ducán ni ndoho stná mii-nsiá ni caquida nècuàchi ñuu-nsiá, ñáni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchi raza Judea mà, vâchi ni casahni-né Stoho-ndà Jesús, te ni casahni stná-nè nècuàchi raza-nè ni cãhàn xi-né razón ndiaha xi-yá. Daaní, dècuèndé nsiùhù ni taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhi stná-nè nsidaa ñehívi. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùu-nsi na cuní-nsi cãhàn-nsi xi ñehívi inga raza sàhà-ñá ñihí-né càcu anima-nè. Doco nècuàchi razí mà, có-sàha-ne quida-nsi ducán; ñâyücàndüá, cuahà gá sàni yàha-ne ni xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora ñihí-né castigu xi-ne ñà-ndoh-ne.

Nansa ni cachi Pablo ñà-cüü cuahà ini-nè sàhà nècuàchi xinindisá ndoo ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yáha ga cuní-nsi sàà-nsi nãcòtò-nsi mii-nsiá, ñáni. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoo-nsiá, doco siempre nsinúu ini-nsi mii-nsiá, mate có-xini stnaha-nda iin ùi quívi. ¹⁸ Ñâyücàndüá, ni quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi ni cuní sài, doco ni sadi ñà-malu nùu-nsi. ¹⁹ (Doco màni cuahà-nsiá nùu-nsi), vâchi ¿ana disàhà-xi cundua icúmi coo consuelu xi-nsi, te cudii cuahà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disàhà-xi, vâchi sàhà mii-nsiá icúmi-nsi ñihí-nsi iin ñà-vàha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudii gá ini-nsi quívi naxicocuñ-yá, te màcuíta-nda nùu-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù ñihnú ini-nsi, te yáha ga cudii ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después ni cachi-nsi chicá vâha sàà Timoteo ndé ndoo-nsiá, vâchi có-cündéé gá ini-nsi ñà-nacáni ini-nsi nansa ñihí-nsiá cuahàn, te cahan-nsi vátuni ndoo mii-nsi ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchi stná-nè nùu Dios, cutnahá-né xi-nsi quidá stná-nè chuun ì (dacuítia-ndà) razón ndiaha xi Cristu. Ñâyücàndüá, (chicá vâha techuún-nsi mii-né sàà-né cahan-nsi), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúmindisá vâha-nsi, ³ te màdi ndulocó-nsi na quidá quini ñehívi xi-nsiá; vâchi seguru icúmi-ndá yàha-nda ducán, ináhá-nsiá. ⁴ Vâchi na ndoo vá-nsi ndé ndoo-nsiá, ni cachi-nsi xi-nsiá ñà-icúmi-ndá yàha-nda vida quida ñehívi. Te divi ducán ni cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñâyücàndüá, yùhù, ñà-nacáni guá ini sàhà-nsiá, ni techuín Timoteo nùhù-nè (nãcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xi' nansa yáha-nsia, a íin-ni ñihnú vâha ini-nsia mii-yá, á coó, vâchi yúhí-nsi dacà ñà-malu ñihí-nsiá, te uun-ni ndoo chuun ni quida-nsi xi-nsiá. ⁶ Doco cóo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-ni nùhù-nè ni nãcòtò-nènsiá, te iin razón vâha nduá sàni nacachitnùhu-ne xi-nsi, vâchi iin-ni ñihnú vâha ndisa ini-nsiá-yá, te cuú stnahá ini-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúu stná ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vâchi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nãcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñâyücàndüá, mate ndohó-nsi yohó, te yáha-nsi cuahà vida, doco ndiaha gá sàni ndoo vâha ini-nsi, ñáni, vâchi sàni cundaà ini-nsi iin-ni ñihnú vâha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nhicùn vii-nsiá ichi Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi ¡na cuahà guá naquímáni-nsi Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudii ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuu xicàn tàhvi cuahà-nsi nùu-yá áma ñihitãhvi-nsi nãcòtò gá-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vâha ga-nsiá.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsi nùu Yua-nda Dios xi nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni dácündéhe-yá nsiùhù ichi sàà tu-nsi visita ndé ndoo-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsi nùu-yá ñà-chicá ni cúcúu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá xi sàhà nsidaa gá stná ñehívi nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni nãcùnihu ì ndisa ini-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívi naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xi nsidaa ñehívi xi-yá.

4

Màsà nacáni ini-nda quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñàhà

¹ Cuisi mindaa ñàhà cachi gá-nsi xi-nsiá, ñáni. Sàni dâcuahá-nsi mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhívi, dandu cudii ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsi mii-nsiá, te sacúndãhvi-nsi nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vâchi ináhá vâha-nsia ñà-ndüá ni dândacú-nsi nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xi-nsiá, te ni cãhàn-nsi xi-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yohó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá

cunduu-nda nêhivî ìì xí-yá: divi ñà-màsà cáhàn-ndà xì nì-iin nêhivî cónì nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuni-yà cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnú-nda xi-né. Te nsidaa nêcuàchì ñáha dava ga, ni coó stná tnũñuhu xi-nda nùù-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nêcuàchì ñahà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nêhivî còò Dios nùù-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quíhvi tñaha-nda xi nêcuàchì vehe-ne, vâchi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhà-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñâyùcàndüá, nacani ini-nsiá, ¿indü chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndà, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nêcuàchì ñahà. ⁸ Ñâyùcàndüá, nú ndoo ana cahíchi ini xì palabra yohó, pues màdi nêhivî úun nduú ana cahíchi ini-nè; còó, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xì-ndà Espíritu ìì-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nêcuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cuú stnahá guá ini-nsiá sàhà-nsiá. Ñâyùcàndüá, còò necesidad tiai nì-iin palabra nùù-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vâchi ináhi cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nêhivî xí Yua-nda Dios ndoo inicutu ladu xi-nsiá Macedonia. Doco cuni-nsi chicá más quida-nsiá ducán.

¹¹ Nacua sàa-nsiá, cundoo maní-nsiá xì nêhivî. Cuisi chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuun cuéyàa-nsiá oficiu xi-nsiá, vâchi divi ducán nì dándacú-nsí nùù-nsiá daa. ¹² Vâchi nú ducán nì quida-nda, dandu stná nêcuàchì có-xiníndísá, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná nì-íñàha quidamani nùù-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuñ Jesús

¹³ Ñáni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà compañeru-ndà sàni caxihí, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúun gá ini-nsiá sàhà-né. Vâchi nêcuàchì có-xiníndísá, yáha ga cuhúun ini-né sàhà nsii xi-ne, vâchi còò gá tnündé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísá-ndá ñà-ndáa nduá nì xihí Jesús, te nì natiacu-yà, ñâyùcàndüá, divi ducán icúmí coo stná xì ndohó nú xiníndísá-ndáyá na xihí-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachitñuhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ìì-ndà na sàa quivì naxicocuñ-yà, doco mà códonuu-nda nùù nêcuàchì sàni ndàhva ñuhiví. Còó, ¹⁶ vâchi icúmí-yà nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndáhi-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndà tàchì iin añgel cusáhnü, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nêhivî xí Cristu xinduu nsii, icúmí-nè natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daani, nsidaa ndohó nêhivî (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-ndá nana-nda mahi vícò nacuatnaha-nda xi nsidaa nêcuàchì nsii ma nanchicùn ichi-ndá mii-yá mahi ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsiá iin razón xi-ya. Ñâyùcàndüá, dansínúú tñahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúun gá ini-nsiá (sàhà nêcuàchì nì xihí).

5

¹ Doco còò necesidad tiaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-ndüá icúmí coo quivì vâxi xi-nda, ñáni, ² vâchi sà-ináhà váha-nsiá nansa sàa quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nihnú ini-ndà, na ian quixi têuñhà (vehe-nda) ñuu, te có-nihnú ini-ndà. ³ Vâchi meru quivì cachi nêhivî dadí uun íá, còò nì-íñàha cuu xi-né, dandu nanáa quixi tnũndoho cahnu-ma, na ian quesáhà dolor xi nêcuàchì ñahà cuàhàn tũmuù méè-xí, dandu (nêhivî có-ndóó túha), mà càcu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdi ichi ñàa nduá nchicùn-nda, ñáni; ñâyùcàndüá mà cúdúú quivì mà iin tiempu có-nihnú ini-ndà. ⁵ Vâchi sàni dátñúú Dios sàxinítnüni-nda, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuu; còó, vâchi có-ndüü-nda nêhivî xí ichi ñàa. ⁶ Ñâyùcàndüá, màsà quidá-ndá na quidá nêhivî xicá ichi malu mà, vâchi mii-né, (có-ndüülocó-nè), na ian quidi-nè nduá. Doco ndohó, nì cúndóó túha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vâchi nêcuàchì quidí, ñuu xíquidi-nè, te necuachi xini, ñuu xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nêcuàchì nchicùn ichi datñúü-yà sàxinítnüni-nda nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuu) nùù-nda. Ñâyùcàndüá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindísá váha-nda mii-yá. Te nì cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-nda, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnü cáa (chindee xi anima-te). Daani, ñuhú stná-te iin mbelú cáa (chindee xi ñni-té). Pues ducáni stná ndohó, íá iin tnündé ini xi-nda (chindéé xí sàxinítnüni-nda), divi nduú tnündé ini ñà-càcu-nda nùù Dios. ⁹ Vâchi màdi ñà-nihí-nda castigu nduá sàni chitñüni ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-nda Jesucristu nduá sàni chitñüni ini-yà. ¹⁰ Vâchi mii-yá, nì sàha-ya nì xihí-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihí-nda cundoo-nda nùù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nêcuàchì itiácú,

te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá. ¹¹ Ñàyùcàndüá, càhàn-nsiá nacuaàhandee stnahá ini-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-ndüú ley xi Jesús ni cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Tesalónica nùu tutu yohó

¹² Sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivi quidáchüún chuun ì xi mii-yá ndé ndoo-nsiá, ñáni, vàchi nècuàchì xi-idònnùu nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichi váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tññuhu xi-nsiá nùu-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cündóó máni stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhi mii-nsiá iin ùi gá iñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñáni: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúu xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún ini-xi, nacuaàhandee ini-nsiánè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiánè. Cuàhà gá calma cundoo-nsia xi nsidanicuú nèhivi. ¹⁵ Te nú quidá quini-né xi-ndà, màsà náchítacùhá-ndà ñà-ndüá ni quida-ne. Còó, cuisì-ni ni cúnihnú ini-ndà quida-nda ñà-ndüú iin ñà-vaha xi ñanitnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndisá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni càcàn tàhvi-ndà nùu Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndàyá sàhà nsidaa ñà-ndüá yáha-nda, vàchi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádi-ndà nùu ñà-ndüá cuní Espiritu ìi quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhichi stná ini-ndà ñà-ndüá cachi nèhivi na dacàhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún váha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoò dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùu-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsiá cunihnu ìi ndisa ini-nsiá. Cahnú gá Dios màsà còó ni-iin falta nùu-nsiá ndè cachi sàà quivi naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxinitnùni-nsiá, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcàndüá vátuni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-ndüá sàni cachi-yá xi-ndà).

²⁵ Ñáni, cuàhà gá xiquèn càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xi nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu váha. ²⁷ Yùhù, nùu Stoho-ndà Señor chináhi mii-nsiá ñà-ni càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivi iin-ni cahvi stná xi-yá.

²⁸ Ni cúcúmi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

1-2 Yuhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchi ñuu Tesalónica nchìcùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vâchi cahvi-nsiâyá. Pues vichi ni cunímànì-yá mii-nsiá; contentu ni cundóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimani-nsì mii-yá sàhà-nsiá, ñàní. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsì quida-nsi, vâchi nsiquívi chicá más xiníndisá víi-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñâyùcàndùá, na xicánútú-nsì sàhàn-nsi visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudíi ini-nsì nacání-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndisá vâha-nsia, te quidándéé stná ini-nsia, mate quidá quíni nèhivì xì-nsiá, te yâha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-né ndoho stná-né quívi naxicocuíñ Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé víi ini-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yá sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùì-nsia nùu-yá, te yâha-nsia ñuhivì ìi xí-yá. Vâchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchìcùn-nsiá ñuhivì ìi mà, ñâyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhàmà cuisì ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yá cuàhatahvi-yánsiá ñà-vâha ndiá icà-nsiá nihì-nsiá, vâchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nácùndoo ndiaha-nda paz quívi naxicocuíñ Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxìn icúmí-yá nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nacúni xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vâchi có-ndulócò-né sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñâyùcàndùá, icúmí-né danáá-né; nicanicuahàn icúmí-né ndoho-ne; vâchi icúmí-né cuxica dahuun-ne nùu-yá; mà cundóó-né cuni-né cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìi xiníndisá-xi-yá, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimani stná-ndâyá quívi naxicocuíñ-yá. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vâchi stná mii-nsiá ñi xiníndisá-nsiá na ní sàà-nsi ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñâyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvi-nsì nùu-yá sàhà-ñá vátuni ndee vâha-nsia nùu-yá, vâchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùu-yá). Te xicàn tàhvi stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vâha nihnú ini-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsiá quida-nsia ñà-xiníndisá-nsiâyá. ¹² Vâchi nú ni quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xì Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xi-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xì Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchìcùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívi naxicocuíñ Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùu-yá, ñàní. Pues sacúndahví-nsì nùu-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nùu cachí nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívi xí Stoho-ndà Señor. Còò, màsà nacání ini-nsiá, (vâchi có-ndúu ducán). Mate cachí-né divi Espiritu ìi xí Dios ñi cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-né na càhàn-né sàhù, te ò cachí-né iá carta nùu-nsì cachí ducán, (doco còò, màsà cùnindisá-nsiánè). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vâchi mà cùí quívi quívi mà dècuèndè cachí sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú ini-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cùí nihì-té càcu-tè nùu andea. ⁴ Vâchi icúmí-té cuni ùhì-te nsidaa ñà-ndùá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vâchi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòò-tè veheñuhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá icà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdò-nsiá ñà-jaàn? Vâchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùu tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quívi xì-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-iá ley malu xì-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúñ dèhá. Te divi ducán icúmí coo dèhá dècuèndè cachí cuxio ana (sadí xì nùu-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nihnú-guá ini-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-té cui-te quida tàchi Stoho-ndà Señor, vâchi icúmí stná-yá natùì-ya, te yâha ga ndiaha cunchii-yá na quívi naxicocuíñ-yá, te divi sàhájàn icúmí-té ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisi mà icúmí-té quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-té dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahìchì ini-né palabra ndàcuisì xí Dios cundua, vâchi cóni cùú ini-né sàhà palabra cuàhàn dacácu

xi-né nì cùí. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yá nacoó dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxinítnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí témà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nihì nsidaa nèhivi mà castigu nacua ndiá icà coo xi-né, vèchi có-xiníndisá-né palabra ndàcuisi; còo, cuisì ñà-cò-ndiáá cudî inì-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú inì Dios sàhà-nsiá, ñàni. Ñàyùcànduá ndiá icà stná-nsi naquimani-nsí mii-yá sàhà-nsiá, vèchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì inì-yá càcu-nsia nùu-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vèchi sàni nduhìi anima-nsiá nì quida Espíritu Ìi xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vèchi cuní-yá cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa inàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-nì cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñàni. Te iin-nì quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùu-nsí, te ò ñà-nduá nì cahvi-nsia nùu carta nì ttaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicán tnhvi-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu xì nùu Yua-nda Dios, vèchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-màni guá-ndà nùu-yá, vèchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vātùnì nacuahandee inì-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnundé inì (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùu mii-yá xicán tnhvi-nsí ñà-nì nacuahandee inì-yànsià cāhàn-nsiá micuísì ñà-íá vii, te cuisì ñà-nduú chuun vii nì quidá stná-nsiá, xicán tnhvi-nsi.

3

Nansa nì xicán Pablo ñà-nì cācān tnhvi nècuāchi ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachí gué xì-nsiá, ñàni. Sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-nì cācān tnhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí ñà-vātùnì nihì-nsí dacutiā-nsi palabra ìi xì Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te cācān tnhvi stná-nsiá sàhà-ñá nì coó tnùhuhu xì nèhivi sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daani, cācān tnhvi stná-nsiá sàhà-ñá vātùnì càcu-nsi nùu nèhivi malu, vèchi màdi nsidaa nèhivi nduú nèhivi xiníndisá. ³ Te vātùnì cahvi-nda xi-yá, vèchi icúmí-yá nacuahandee inì-yá anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahvi-nsí xì-yá sàhà-nsiá; ináhà-nsí ñà-iin-nì icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xicán tnhvi-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúu inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú inì-yá sàhà-ndà, te chicá nì sàà-nsiá quidandee stná inì-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cundóo xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tūha cacanu xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsí mii-nsiá, dandú màsà cúnáhà gá-nsiá xì-né. Nsiùhù ndàcūcāhan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsi xì-nsiá ñà-nacoó-nsianè, ñàni. ⁷ Vèchi ináhà-nsiá nansa ndiá icà-nsiá quida-nsia, divi nacua nìsa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cóni sácúduśán-nsí. ⁸ Màdi uun-ni nì nihì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còo. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, ndé nisa xāvì tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu cācān-nsi ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còo. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà inì-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vèchi ñà-yohó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivi quidachuún-né, còo derechu icúmí-né (cācān-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vèchi sàni xixitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicánúu xixín, có-quidáchuún-né, cuisì daquihì yuhù-né nùu chuun xì dava ga nèhivi. ¹² Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuāchi quidá ducán, nì cúniní-nsiá, vèchi cuenta xì Stoho-ndà Jesucristu cāhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xì mii-nsiá, danda cuenta xì mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuú nùu-nsiá.

¹³ (Vichi cāhìn xì nsidaa-nsiá), ñàni: iin-nì nì cūchicūn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cūñáhà-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndulócó sàhà ñà-nduá cachí-nsi nùu tutu yohó, dandú cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cūtmáhà gá-nsiá xì-né. Nacoó-nsianè áma sàà-nè cucahan nùu-né. ¹⁵ Doco màsà cundéhe úhì-nsianè; còo. Cuàha-nsianè ichi váha na ian cāhàn-ndà xì iin ñàni-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachí Pablo xì nècuāchi ñuu Tesalónica na ní xicán tnhvi-né nùu Dios sàhà nècuāchimà

¹⁶ Pues vichi xicán tnhvi-nsí nùu Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni nì cundóo-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui nì cundóo-nsiá, vèchi mii-yá, (cudî inì-yá) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi nì ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñàni). ¹⁷ Yuhù nduú Pablo, te casáhù xì nsidaa-nsiá. Ndahá mii tiaí saludu yohó, vèchi divi nduú seña tiaí nùu nsidaa carta xì; ducán nduú modo tiaí (firma xì).

¹⁸ Nì cūcūmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúu chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vâchi ducán ni chitnùni ini mii-yá xi Yuamáni-yá, divi ana ni dâcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnundé ini xi-nda nuu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nuu mii-ní Timoteo, vâchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndisê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicán tàhví nuu Yua-nda Dios xi Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yá mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicán tàhví.

Ñà-nduá ni cachi Pablo xi Timoteo sàhà nèhivi chináhà iin ichì có-nduú ndisa ichi Jesús

³ Na ní quihin ichi cuàhìn ladu Macedonia, ni xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Èfeso sàhà ñà-cachì-ní xi dava tiaa yucán ñà-màsà chináhà gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua ni cachi xi-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachi-ní xi-nè ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuenta nacánì nèhivi, ni sàhà stná lista xi cuàhà xi-nda, vâchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vâha quidá stná, cuiisì ñà-dacuàà xi nèhivi nduá. Ni có-chindéamàndó cunucuachi ví-nda nuu Dios, vâchi cuiisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ÿindù-ñá disáhà-xí sàni sàcunaha-nda chivàha-nda palabra ì xi-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoò cuàchi anima-nda, dandu cunihnu vii ini sàxinítùnì-nda, te cunihnu vâha ndisa ini-ndáyá, vâchi nú ducán, dandu sàà stná-nda cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. ⁶ Doco dava nèhivi, có-quidá-né cumplir ducán, ñâyücànduá, sàni tùcù-nè inga ichi, te vichi ndoó-né cãhàn cãhàn-nè chináhà-nè nèhivi, doco còò ni-ñàhà níhi ndèè-né. ⁷ Maestru chináhà vii xi ley ì nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cãhàn-nè (xi nèhivi).

⁸ Ináhà-nda, vâha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-nda chinaha-ndaña, dandu xiñuhu chinaha-nda nacua ndiá icá-nda. ⁹ Te ináhà stná-nda cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nuu nècuàchi nihnú ndacuisì ini-xi; còò. Sàhà-ñá cadià nuu nèhivi cuàchi, ñâyücànduá ni cuyucán. Vâchi ndoó nèhivi nihnú chicùehè ini-xi, có-iníni-né ley xi-ya, vâchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vâchi có-ndúlócò-nè sàhà ichi-yá. Dava-ne, dècùendé caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú ini-xi na ian nihnú ini nècuàchi ñahà, te dava-ne, xidácuihná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cãhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì mà ni cuyucun ley ì xi Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachi jaàn, te ò ndéni ñàhà có-ia nacua cachi palabra ì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cãhàn yùhù; vâchi nuu Dios ndiaha xi-nda sàni nihitáhvi ñà-càhìn razón mà xi nèhivi. ¹² Te vâtùni ni nihindéi quide chuun jaàn, vâchi ni nacuahandee ini-yá yùhù. Ñâyücànduá, naquímànì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yá, ni ndenihí-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchi seguro, te ñâyücànduá ni sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes ni sacahàn ndevàhi diqui-yá, te nisa quida quini xi nèhivi xí-yá; yáha ga dana nisa ie. Doco ni indehè ndahví-yá yùhù, vâchi sàhà-ñá cóni-cùndáa ini, ñâyücànduá nisa quide ducán, vâchi tàñàha ga sàni cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá ni sàhatahvi Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te ni nihí ni xinindisé mii-yá; ni quesahí cuú ini sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vâchi ni nuu-ya ndè ñuhívi yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchi iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndaña. Te yùhù, mate nècuàchi chicá malu ni sandui, doco ni indehè ndahví-yá yùhù. Te ÿindù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivi ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yá sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivi vâxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua ni quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-nda tnùñuhu xí-yá, te naquimànì stná-ndáyá, vâchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tù-yá cundehè-nda, doco iin-ni iá-yá nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhí mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachi xi-ní. Te divi ducán ni cacachi stná razón ndiaha ni quixi nuu Dios daa, te ni cachtitùha sàhà-ní. Ñâyücànduá, nsinuu vâha ini-ní ñà-nduá ni cachi palabra mà, vâchi sàhà mà vâtùni nihí-ní cuahandee gá ini-ní (sàhà chuun ì xí-yá), na ian sàhàndee fuerte ini iin soldadu quidá vii chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóò-ní ñà-xinindisá víi-ní. Cunsihì ini-ní sàhà anima-ní ñà-ni còò víiá, vâchi dava nèhivi, sàhà-ñá có-ndúlócò-nè sàhà anima-nè, ñâyücànduá có-xinindisá víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndohò. ²⁰ Ùi tiaa sàni quida ducán nduú Himeneo xi Alejandro. Ñâyücànduá, sàni nacoò dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà vâha cãhàn ndevàha-nda sàhà ichi Dios.

2

Ñà-nduá ni cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachí xi-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivi. Cuahà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchi cusáhnù nùu ñuu-ndá xi sàhà stná nsidaa ana nihi chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-né. Te naquimaní stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nihi-ndà cundoo cuéyáa-ndà ñuhivi, cóo ni-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³ Váchi nsidaamá, chuun váha nduá nùu Dios, te divi nduá cudfi ini-yá sàhà-xí. Mii-yá nduú ana ni dàcácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yá càcu anima nsidaa stná nèhivi; cuní-yá sàà stná-né cundaà váha ini-né ñà-nduú palabra ndàcuisi xi-yá. ⁵⁻⁶ Váchi imindaa Dios iá, te imindaa ana cáhàn nihi sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, váchi mii-yá, ni nanduu-ya iin nèhivi, te ni sàha-ya vida xi-ya ni xihí-yá cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dañà-nda nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámá meru tiempu váha ni dàtúi-ne palabra mà nùu nèhivi. ⁷ Ñâyùcànduá, ni ndacu nuú stná yùhù ñà-cacanui cachitnùhi xi nèhivi palabra mà. Ñà-ndáa nduá cachí, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá ni nihi chuun mà ñà-chinahi nèhivi nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisi ndiá icà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natá-cnsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchi tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-né càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu ni cundúu-né nèhivi iá ndoo anima-xi, nèhivi có-xidá ini-xi; ni màsà cundúu stná-né nèhivi xini ùhi stnahá. ⁹ Te nècuàchi ñahá, cuisu estilu iá vii ni cóo sicoto ndixí-né, iin estilu có-ndáa quini, iin modo mà cuitnùhu nèhivi-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnií vico-né òni-né, ni màsà ndúcútu cuàhà-né xi oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá). ¹⁰ Cóo, anima-né ni cóo víi chicá váha sàhà ducán quida-ne cuahà obra, váchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahá cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoo-né iníni-né chináhá nèhivi (palabra xi-ya), dandu ni cundóo dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sáhi chinaha nècuàchi ñahá, ni có-sáhi dandacú stná-né iin chuun nùu nècuàchi tiàa; cóo. Icúmi-né cundoo dadí-né. ¹³ Váchi diha nècuàchi tiàa Adán ni quidaváha-ya, màdi nècuàchi ñahá Eva. ¹⁴ Te màdi Adán nduú ana ni dàndahví (ñà-malu), cóo; nècuàchi ñahá nduú ana ni xinindisá tnùhu xi-si, te ducán ni xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchi ñahá quivi vichi, nú iin-ni xinindisá víi-né, te cuú ini-né sàhà (nècuàchi vehe-ne), dandu vátuni càcu-ne na túinuú meé xi-ne ñuhivi. Doco iin-ni ni cóo sahnú ini-né, te coo ì stná ini-né, dandu càcu-ne na quesaa meé xi-ne.

3

Índu clase nèhivi xiñuhu cunduu iin tiàa cunuú nùu nèhivi xi Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nihi-né chuun cunuú-né nùu nèhivi xi Dios, dandu vátuni, váchi ñà-ndáa nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñâyùcànduá, nècuàchi cuahàn nihi chuun cunuú mà, icúmi-né cunduu-ne iin nèhivi cóo falta xi, iin nèhivi imindaa nècuàchi vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi sahnú ini-xi, iin nècuàchi iá tnùñuhu-xi; màsà cundúu-né nècuàchi quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudfi ini-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana túha chinaha váha xi nèhivi. ³ Màsà cundúu-né nècuàchi túha xini, ò iin nècuàchi túha cani stnahá, cóo; nècuàchi váha ini-xi ni cundúu-né, nècuàchi màni ini-xi. Te màsà cundúu-né iin ana túha nàá stnahá, ò iin ana tòó xi dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi nùu nèhivi vehe-xi ni cundúu-né; xiñuhu cunini vii dèhe-ne, te ni cóo stná tnùñuhu xán nùu-né. ⁵ Váchi nú mà túha iin tiàa dandacú víi-né nùu nèhivi vehe-ne, dandu mà cúí cunuú víi stná-né nùu nèhivi xi Dios. ⁶ Te cuidadu ni cóo stná-ní ñà-màsà cundúu-né iin ana làcà saa-ní ni quihín ichi-yá, cóto cutuxi ini-né cuahà gá ndiaá-né, váchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daani, ni cundúu stná-né iin ana icúmi tnùñuhu nùu dava ga nèhivi ñuu-né; váchi nú cóo-quidá víi-né nùu nècuàchi ñuu-nemà, dandu mà ùhi daquée cuàchi nècuàchímà diquí-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índu clase nèhivi cunduu nècuàchi nihi chuun xinúcuàchi nani diácono

⁸ Daani, stná nècuàchi xinúcuàchi dasán obra, ni cundúu stná-né nècuàchi tnùñuhu, nècuàchi cumplidu ndisa. Màsà cundúu-né nècuàchi xihí cuahá vinu; ni màsà cundúu stná-né nècuàchi cuú ini-xi sàhà dihùn; cóo. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi cúnshli ini-xi sàhà anima-xi ñà-ni cóo víiá. Te iin-ni ni cúnchícun stná-né ndudu ì ni dàtúi Dios nùu-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-né cunucuàchi-né ducán, diha xiñuhu quidachuún chii-né chuun mà, dandu nú cóo ni-iin falta xi-ne, dandu vátuni ndoo ndisa-ne xi cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchi ñahá (cunucuàchi ducán), xiñuhu cunduu stná-né nècuàchi tnùñuhu, màdi nècuàchi túha cuitnùhu, cóo; nècuàchi sahnú ini-xi ni cundúu-né, nècuàchi mà túha dandahví ni-yuhu. ¹² Nècuàchi tiàa xinúcuàchí, mindaa ñahádhí-né ni cóo-cúmi-né, te ni cundúu stná-né

ana dandacú ví nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vàchi nú ní cúnúcuáchí víi-nda chuun xì mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhì gá-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyá.

Nansa ni cachi Pablo ndiá disáhà-xì ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ní cueé cuahí coi yohó, dandu siquiera sàni tiaa iin ùi iñàha ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacanuù vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ní nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácu nicanicuahàn nduu-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisi xí-yá, ñàyücandùá inúù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàá nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vachi nacáníá nansa ni nanduu-ya nèhivì, te ni xini nèhivì ñuhivì-yá. Te sàhà Espíritu Ìi ní cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná àngel xi-ya, ni xini stná-nèyá, dandu ni dàcuítia nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoo cuahà ñuu ñuhivì yohó, te cuahà gá-nè ni xiníndísá stná xi-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndé gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachítñuhu Espíritu Ìi xì Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísá-né, cachì-yá, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhu cacachi ñà-malu, vachi cunindísá-né nacua cuníá cunindísá-né. ² Te tiaa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vaha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì ìni-te indù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúú gá sàxínitnùni-te sentir, na ian (xìhì) iin quisi ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuahàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-nda, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-nda dava ñà-nduá saxì-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácu-nda, ñà-nduá ni quidavaha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyücandùá vátùni cutiacu-ndàñá nú naquímáni-ndáyá sàhà-ñá, vachi xiníndísá-ndá (ichì-yá), te ináhá-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ⁴ Vachi nsidaa ñà-nduá ni quidavaha-ya, iá viiá. Te màsà cáhichì ini-nda ni-iñàha ni quidavaha-ya, vátùni iá nsidaa nú ni náquímáni-ndáyá sàhà-ñá. ⁵ Vachi sàhà palabra ni cachì-yá xì sàhà stná ñà-nàquímáni-ndáyá, ducan sàà ñà-cutiacu-nda ndee vaha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra ni cachì xì-ní jaàn cachì stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ní xícahvi xì Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócò-ní sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-ni. Còò, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuahandee ini-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte ni quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicùñú-nda iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-nda ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámándó, vachi ducán nihì-nda iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhivì. ⁹ Palabra ndàcuisi nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-nda cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisi), ñàyücandùá sàhandee ini-nda quida vii-nda (chuun ìi xí-yá) mate quidá quini nèhivì xì-nda, vachi mii-yá, nicanicuahàn itiácu-yá, te sàhà mà iá tnùndé ini xì-nda nùù-yá, vachi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyücandùá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yá, dandu ináhá-nda vátùni càcu vii-nda nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nèhivì, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), madá cachìchì ini nèhivì mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchì chii. Ñàyücandùá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanuù vii-ní. Te ni cùcúú stná ini-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha ini-ní mii-yá, vachi ducán cundiaà-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaajàn, dandu vátùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cueé dandu sàì ndé iá-ní, iin-ní quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìi, te iin-ni ni nàcuahandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natáca-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná ini-ní ñà-iá iin ñà-nduá ni nihitáhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitandòò nècuàchì sahnú ndahá-né òni-ní, te ni càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyücandùá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàni nihitáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachí xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-niá; iin-ni cunihnu vaha inì-niá, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuaáhà ndevaha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yohó, vátùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníni xì ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xi nècuàchi iá falta-xi na sáha-ndané ichi váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchi sahnú iin falta, màsà cánàhà ndevàha-nda xi-né. Còò. Càhàn vii-ndà xi-né na ian càhàn-ndà xi iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xi-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchi ñahà sahnú nduú ana (sáha-nda ichi váha), dandu càhàn vii stná-ndà xi-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchi ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tñũuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cúndúú-né iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yáha ndahví-né

³ Nú ndoó nècuàchi ñahà ni xihí ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchìmà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò dèheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchìmà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xi nemà, vâchi cundamà iin obra váha nùù Dios, iin obra cudíi ini-yá sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsià, nú nècuàchi cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cui si Dios cundéé ini-né, te iin-ni xicán tàhvi stná-né nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-né, te cui si cudíi ini-né quida-ne ñà-ndúú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-né, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xi-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha váha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñi màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihi nèhivi nansa daquéé cuàchi-ne diquí-ndà, ⁸ vâchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá màs cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivi meru vehe-nda, vâchi nú còò, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichi Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchi có-xiníndisá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo quida nèhivi xí Jesús na cuáhàn-né tavà-né lista xi nècuàchi ñahà sahnú nihi xi ayuda

⁹ Cui si nècuàchi cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuiá ni cúndúú ana nàcàva nùù lista, cui si ana nisa la xi imindaa nsi-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúú stná-né iin nècuàchi ináhà-nsià ni quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà ini-nsià a ní dacuahá-né vii-né luchi cuati, te ¿a túha stná-né quidañuhu vii-né nèhivi sáa vehe-ne? ¿A túha stná-né cunucuachi-né nùù dava ga nèhivi xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-né chindee-né nècuàchi yáha tñundoho, te ò ndéni nèhivi ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátuni nàcàva stná-né nùù lista xi nèhivi (chindee-nsià). ¹¹ Doco nècuàchi chicá cuachi, còò, vâchi (sàhà-ñi cuachi vá-né), mà úhi sàa-ne nacani tucu ini-né, te nandòó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cundamà, vâchi ñà-ndúú ni cachi-né, sàni nacoo-neà. ¹³ Nècuàchi chicá cuachi ma, mà úhi cuni dúsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdi cui si ñà-jaàn, vâchi cutúha stná-né cuitnùhu-ne, daquihiyuhù-né nùù chuun xi nècuàchi dava ga, te cachi-né ñà-có-ndiá icà-né cachi-né. ¹⁴ Ñàyücànduá, yùhù cachí, chicá váha ni nándàhà ñahàcuaán nú cuachi-né, te ni cúnshi ini-né dèhe-ne, xi chuun vehe-ne, dandu mà níhìndè nècuàchi có-ìá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (diquí-ndà sàhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tucú ichi ñà-malu. ¹⁶ Ñàyücànduá, nú iá iin nècuàchi tiàa xiníndisá, ò iin nècuàchi ñahà xiníndisá, te ndoó tnaha-ne ni xihí ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchìmà sàhà-ñi màsà còò necesidad cundehè nècuàchìmà nùù táca mii-nsià. Vâchi nú chindee-nsià tnaha-nsià ducán, dandu vátuni sàa-nsià chindee-nsià nècuàchi cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchi sahnú inúù nùù nèhivi xí Dios

¹⁷ Nècuàchi sahnú inúù vii nùù nèhivi xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchi càhàn xi-ndà sàhù, te dacuahá-né ndéò palabra ì xi-yá, dandu chicá màs xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vâchi cachí nùù tutu ì (iin ejemplo tii) ndé cachá: “Màsà cùñúhù ñuunú yuhù buey na sànihi-si sicàyòcò trigu còyo nùniá”. Daani, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihi-ndà raya xi-nda”, cachá.”

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivi diquí iin nècuàchi sahnú inúù xi-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivi diquí iin nècuàchi sahnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màs cándisá-ní, vâchi xiñuhu siquiera ù ò ùni-né, (dandu vátuni cunini váha-ní ñà-nduá cachí-né). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchi xidá cuàchi ma, te có-ndúlócò-né, dandu chinaha-níné nùù nsidaa compañeru-nsià sàhà-ñi (ni nácáni ini-né, te) yùhí-né. ²¹ Yùhù cachí xi-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xi nècuàchi sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdi chicá vii quida-ní xi ana iá váha xi-ní. Ducán chináhi mii-ní quida-ní, te ináhà stná (Yua-nda) Dios xi Jesucristu, xi nsidaa stná ángel ì xi-yá.

Màs gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-ñà. Dihna nacani vâha inì-ní. Te màsà (cuáha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vâchì nacuida stná-ní cuàchì quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhì) tutoo ndecuéhè-ní cuhì tixi-ní, ñâyùcàndüá coho stná-ní chíi vinu si-uva, màdí cuiisì tècuií uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tâñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicà iá cuàchì-ne. Te dava ga-né, cuiisì ndè después natüi cuàchì-ne. ²⁵ Te divi ducánì stná xi nècuàchì quidá víi; vâchì nú sàni quida-nda obra, claru tùia nùu nèhivì; te mate dehé ni quida-ndañá, doco mà cùí coo dehá nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoo saín nùu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoo saín nùu iin lamú, ni coó tnùñuhu xí-né nùu lamú xi-ne, vâchì nú ducán, mà nihindèè nèhivì cáhàn-nè diquì mii-yá ana cahvi-nda, ni diquì stná ñà-ndüá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùu Yua-nda Dios. Còò; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vâchì iin-ni xí-xiníndísá-né, te cuú stnahá stná ini-né sàhà-né, ñâyùcàndüá chicá ndiá icà peón mà cunucuachi víi-né nùu nècuàchì-mà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmi-ní cachitnùhu-ní xi nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cundóo-ndá xí ñà-ndüá icúmi-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vâchì sà-ía mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoo nèhivì chináhá stnahá xi tucu palabra có-càchì nacua cachì palabra víi xí Stoho-ndá Jesucristu, dandu (màdí ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchì-mà ndiáá cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichì ìi mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còò, cuiisì-ní ñà-cüdí ini-né cuàà-né sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà ùhì quesaha-né cumbidiá stnahá ini-né sàhà-né, te nàá stnahá stná-né; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè diquì ñanitnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-né. ⁵ Dandu quesáhà-né daquée cuàchì stnahá stná-né, vâchì sàni dàcà sàxiníntnùni-né, te có-nihnú gá ini-né ñà-ndüú ñà-ndácuisì. Cutu ñà-nihì-ndá dihùn nduá disáhà-xí cunchicùn-ndá ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú ini-xi ducán, nacao dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndáá nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nùu-ndá nú nchícùn víi-ndá ichì-yá, te ndoo-nda contentu xi ñà-ndüá sà-icúmi-ndá. ⁷ Vâchì còò ni-iñàha nihì-nda ni quésáá ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndá cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñâyùcàndüá, nú iá ñà-cutiacu-ndá xi ñà-cundixi-nda, xi ñà-jaàn-ní ni cundóo-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yâha ga cuni-né nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligrü ndacá mà, vâchì nú nihnú ini-né ducán, mà ùhì sàà-né dacuidá cuàchì-ne mii-né, te mà ùhì dandahví ñà-malu-né, te dacá-sí ñà-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíni-né xi mii-né, vâchì sàhà ñà-jaàn icúmi nècuàchì-ehe anima-né, te mà nâtüi ga-né nùu Dios. ¹⁰ Vâchì nú cuú ini-ndá sàhà dihùn, mà ùhì quida-nda nsidanuu clase cuàchì, vâchì nahi yohó cuàchì nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahá ini-né sàhà dihùn, te sàhàjàn ni tùcù-né inga ichì ndé có-xiníndísá víi gá-né, te cunaha-nsiá, decuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-né.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduun-ní. Ñâyùcàndüá ni-iin xichi màsà nácánì ini-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee ini-ní quida-ní ñà-ndüú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúníhnú ini-niyá, te iin-ni cuu stná ini-ní (sàhà-yá xi sàhà stná ñanitnaha-ní). Quidandee ini-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni ini-ní. ¹² Cuàhandee gá ini-ní ñà-màsà dàca xi ñà-ní, te nacao-ní fe vâha xi-ní; iin-ni cunsihi ini-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vâchì sàhà-ñá nihì-ñámà, ñâyùcàndüá ni cana Dios mii-ní, te ndee ní cachì stná-ní iin palabra vâha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn víi-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì ni inini na ní cachì-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñâyùcàndüá, vichi chináhì mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha ní cachì Dios. Ducán cachí xi-ní, te inini stná mii-yá, divi mii-yá ana dipoder-xi itiacú nsidanicuú iñàha iá ñuhivì; te inini stná Jesucristu, divi mii-yá, ana ní cachì vate stná ñà-ndüú palabra ndiaha na ní dàtmátuu-tèyá nùu Poncio Pilato. Ñâyùcàndüá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndüá ni ndacu nuu-ní nùu-yá. Màsà cùmánhà anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndé cachì sàá quivi naxicocuñ Stoho-ndá Jesucristu. ¹⁵ Vâchì meru quivi xí-yá icúmi-yá tùi-ya nùu-ndá quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchì ndiaha gá-yâ. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhivì, cuiisì mii-yá cusáhnú-yá nùu nsidaa rey, xi nùu nsidaa gá ana icúmi chuun ñuhivì yohó. ¹⁶ Cuiisì mii-yá nduú ana de por sí icúmi xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúú nihni ndiaha ndé iá-yá, te mà cùí nihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana ní xinínùu xi-yá, ni mà

nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Cáhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì ñihùn xí-némà, vâchi còò seguru xan. Còó. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiacú-yà, te cuisì mii-yá vâha ndisa inì-xi, te sâha-yândó nsidanicuú ñà-ndúá xiñuhu nuù-ndà sâhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachi-ní xì nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá ìcà-né quida-ne obra; dispuestu ni cúndóó-né dasàn-né ñà-ndúá icúmí-né, te cundehè ndahví-nè ñanitnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduumà ñàhà chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán ñhì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí xì-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) ni ndacu nuù-ní cundiaa-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevâha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndúá ináhá mii-né. Ináhá-né, cachí-nè, doco cachí va-ne, vâchi có-ndúá ducán. Dava nèhivì, ducán ni tuxi ini-nè, doco divi sâhámà ni tùcù-nè ni quee-ne nuù ichi xiníndisá víi-nda mii-yá.

Ni cúcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Òi Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì inì Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nihì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xicán tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu nì coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchìmà

³ Nacua nìsa quida xii nìsa xinucua-chì víi-né nùu Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò nì-iin falta dandoho-xi sàxínítnùnì. PUES divi nùu mii-yà xicán tàhví sàhà-ní: ndui te ñuu naquímáni' mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha inì animè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yà, màdià danani úun-ní nduá. Primeru nitá xì-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná inì-niyá ináhi.

⁶ Ñàyücànduá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nihitáhvi-ní na ní chitándòì ndahí òni-ní daa, te vichi cuní' nandudi inì-ní quida-ní nacua nduu tàhvi-ní. ⁷ Vèchi òndú ñàhà quidá Espiritu xì Dios inì anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yà? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yà; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacáni sahnú ini-ndà quidá-yà. ⁸ Ñàyücànduá, màsà cùcáhàn nùu-ní càhàn-ní xì nèhivi sàhà Stoho-ndà Señor, nì màsà cùcáhàn nùu stná-ní sàhà yùhù ñà-ié' vehecàa sàhà-yà. Còò. Dispuestu nì coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vèchi icúmi-yà chindee-yándò. ⁹ Nì òacácu-ya anima-ndà, te nì cana-yàndò ñà-cunchicùn-ndà ichi ñi-yà. Doco màdi sàhà obra vaha nì quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñà ducán nì chitnùnì ini mii-yà, te sàhà-ñà màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyòò ñuhiví, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yàndò gracia xi-ya nù sàni tencicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhiví yohó ñà-òacácu-yàndò, te sàhà-ñà nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitià razón ndiaha xí-yà, te ducán datnúu-yà anima nèhivi ñuhiví nansa nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ PUES divi razón mà nì nihì chuun cachitnùhi xì nèhivi, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivi nsidanucú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivi). Doco có-cùcáhàn nùì', vèchi ináhi ana xiníndísè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi mií, te ináhi iin-ní icúmi-yà cundiaa-ya vida xì dècuèndè quivi nasai nùu-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha ini-ní, te màsà dàmá-nià, vèchi vátùnì chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ní cunihnu vaha stná ini-ní mii-yà, te cuu stná ini-ní sàhà nsidaa nèhivi, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nù nchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xì Espiritu ñi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuìsì nì nacoì nùu-ní, vèchi iá-yà inì anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sànacáni inì nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùu gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchìmà nduu Figelo, te inga-nè mà nduu Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesiforo, còò; có-cùcáhàn nùu-né ñà-ié' vehecàa yohó. Nì cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivi vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhàn-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyücànduá, nì cùndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivi (nacuaàh-nda cuenta nùu-yà). Vèchi mii-ní, ináhá vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vàha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahí dèhe mií nduu-ní, te cachí' xì-ní ñà-ní nsinúú vaha ini-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà inì anima mii-yà. PUES vichi divi sàhà gracia mà nì cùnìhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá ñàhà sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá màs nèhivi. PUES vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-nduú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vátùnì chinaha stná-nè màs gá nèhivi.

³⁻⁴ Quidandee ini-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéè ini inì soldadu vaha, vèchi soldadu xì Jesucristu nduu stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduu soldadu, nacóò ñihí-te nsidaa chuun xì mii-té sàhà-ñà cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú nùu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nù nduu-nda tècuachi dadavástnàhà juego, dandu fuerza icúmi-ndà cunchicùn-ndà ley xì juego mà, vèchi nù coó, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daani, nù

nduu-nda nècuàchì xítù, te quidáchúùn víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì nìhì xì ñà-nduá caná viú mà. ⁷ Pues nacani vâha ini-ní sâhà ñà-nduá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vâha ini-ní sâhà nsidaajân. ⁸ Nsinuu ini-ní sâhà Jesucristu ñà-ní natiacu-yâ, te nduú stná-yâ descendencia xì rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánúí) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xì-yâ. ⁹ Te sâhà-ñá quidé ducán, ñâyücandúá ndohí vichi, sâ-ínahá-ní; dècuèndè ndiadí stnái vehecâ vichi, vâchi quidá nèhivì cuenta ñà-ndúí iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, cóo, có-ndiadiá, (xítìà ìiá). ¹⁰ Ñâyücandúá, quidándéé ini sâhà nsidaa ñà-nduá yâhi, vâchi nú ducán, dandu nihitâhvi nècuàchì nì nacâxin Dios sâà-nè câcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahân cundoo ndiaha stná-nè nùu-yâ (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndáá nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sâhà-ñá nchícùn-ndà mii-yâ, dandu icúmí stná-ndá natiacu-ndá, te cundoo-nda nùu-yâ. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sâhà-yâ), dandu quivì sâà-yâ cusahnú-yâ, cutnahá stná-ndá xì-yâ cusahnu-nda. Doco nú ni nâcuâa-ndayá, dandu icúmí stná-yâ nacuaâ-yâ ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yâ, iin-ni icúmí-yâ quida vii-yâ cumplir. Mà cúí nacuaâ-yâ (ñà-nduá sâni cachì-yâ), vâchi mii-yâ nduú-yâ mii-yâ.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xi palabra xi Dios

¹⁴ Câhân-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú ini-nínè sâhà palabra yohó. Cachì-ní xì-nè ñà-Stoho-ndá Señor nduú ana ndácúcahan-nda, te sâhâyücandúá màsà cúndóo-ndá nâá stnahá uun-nda sâhà chuun cuatiluha, vâchi nú ducán, mà nihindèè-ndá ni-iyuhu ñà-vâha, cuisì danácání gá ini-ndá nèhivì iníní mà. ¹⁵ Cuâhandee ini-ní (quida vii-ní) sâhà-ñá ndee vâha-ní nùu Dios, màdí cucahan nùu-ní (nùu-yâ) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndâcuisì divi nacua íá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chichuèhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vâchi jîndù ìñâha nìhì-ndá nùu palabra mà? Cuisì ñà-chicá màs tucù-ndá inga ichì có-nduú ichì mii-yâ. ¹⁷ Vâchi nahi cuèhè xítìà nihni iquicúñú-ndá, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàññùhù (có-ndiâá mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàññùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vâchi sâni tucù nècuàchímâ iin ichì tnùhù, te cachì-nè (màdí quivì nùu-xì natiacu-ndá); cóo, ñà-sâni natiacu-ndá nduá, cachì-nè, te sâhà palabra jaàn sâni dacâ-nè òni dava nèhivì, te có-xiníndísá gá nècuàchímâ. ¹⁹ Doco tucu íá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimiento fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya icâ-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndá Señor ìndù nèhivì nduú nèhivì xì-yâ”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácúcahan xi quivì Cristu, ni nâcóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sâhà traste vehe nècuàchì cuicâ

²⁰ Cuâhâ traste yuhùnùhù ndoo vehe iin nècuàchì cuicâ, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée iniâ. Doco dava traste mà, yutnú ò ñuhù nì cuyucàn, ñâyücandúá xichúún-ndáñá ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán íá stná xì mii-nda.) Ñâyücandúá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndá, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vâchi sâ-íá ndoo anima-ndá, te vâtùni quida-nda chuun nùu Stoho-ndá Dios; vâtùni quida-nda nsidanicuú obra vâha.

²² Ñâyücandúá, mii-ní, nandòó dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndáá Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vâha ini-ndá mii-yâ, te cuú stnahá ini-ndá sâhà-ndá, vâchi ichì mà nìhì-ndá cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì íá ndoo anima-xi, te ndácúcahan-nda Stoho-ndá Señor. ²³ Doco nú ndoo nèhivì ndatnúhù cuâhâ gá sâhà chuun cuatiluha có-ndiâá ndisa, dandu màsà quíhvítinahá-ní xì-nè, vâchi mà ùhì quesaha-nsiá nâá stnahá-nsiá sâhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vâha nâá-ndá xì nèhivì, vâchi ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndá Señor nduu-nda. Cóo, viví xiñuhu câhân-ndá xì-nè, te dacuahá víi-ndané; ni cóo calma-ndá xì-nè. ²⁵ Mate câhân-nè òquì ley xi-nda, doco viví-ni dansítñùu ini-ndâné, vâchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocufín ini-nè nacuni-nè ìndù palabra nduú palabra ndâcuisì, ²⁶ dandu nìhì-nè nacunihnu vii ini-nè, te câcu-ne nùu ndahá ñà-malu, vâchi quisi mà, nì dacâ-sí òni-nè sâhà-ñá dandacú-si nùu-nè nacua cudí ini-si.

3

¹ Yùhù cunf cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó, vâchi tiempu ùhì cundua. ² Cuâhâ gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sâhà mii-nè, xì sâhà òhùn stná; chicá ndiâá mii-nè cucahan-nè, te coo cuadú stná-nè, mà ùhì câhân-nè òquì Dios. Ni mà ndúlócò gâ-nè sâhà ñà-nduá cachí yuadihí-nè; mà náquímánì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchi stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ìi. ³ Te mà cúhì stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcâhán gâ-nè nâcúndoo vâha-ne; nècuàchì xicánúú uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítñuní gá ini-nè. Cuâhâ gá icúmí-nè ndu-tehí stná-nè, te cahíchi stná ini-nè nsidaa

ñà-nduù chuun vaha. ⁴ Mà úhi cahin stnàhá-né, te mà cóo ìi gá stnà ndahà-né; mii-né nduù-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-né sàhà ñà-cùdí ini-né quida-ne, te màdi sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándisá-né ndudu ìi xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvì tnaha-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vàchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stnà dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sàha nèhivì cuenta, dandu dacuníndisá-te nècuàchì ñahà palabra xì-tè, vachi mà fuerte ini nècuàchimà sàhà-ñá dandoho guá cuahà falta xi-ne mii-né; mà úhi quida ndevàha-ne cuahà iñaha. ⁷ Ñàyücandüá, cuahà ley dacuahá-né, doco ni có-sàa-nè cundaà ini-né ñà-nduù palabra ndàcuisi. ⁸ Te tiàa (chináhà chicuèhé xi-né) ducán, xiquida-tè nacua ni caquida tètátnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùu Moisés; te divi ducán quidá stnà (tètnhùh) chináhà vichi, cunì stnà-te cadì-te nùu (nèhivì chináhà vii) xì palabra ndàcuisi, vachi yáha ga ndahví sàxinítnùni-te, ñàyücandüá có-cunì Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùu-xí sàa-te, vachi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-né sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua ni xini stnà nèhivì sàhana sàhà tètátnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-nduà chináhì nèhivì; ináhà-ní xicánúu sahnú, te nihnú vaha ini mii-yá. Ináhà stnà-ní ñà-nduà nihnú ini quide vida xi. Te in áhà stnà-ní ndee cahnú ini, te cuú ndisa ini sàhà ñanitnahi; quidá ndéé ini sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stnà-ní ñà-cuahà guá vida ni yàhi ni quida nèhivì, te ni ndoho cuahí, vachi ni xini-ní nansa ni cuu xì na ní ie ñuu Antioquia, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhà-ní nansa ni quida quini nèhivì xì yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, ni xidahan-yá yùhù nùu nsidaa trùndoho ma. ¹² (Pues ducán ni ndohi), vachi nsidaa ana cunì cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stnà-né cunì-né cuahà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì trùhù, chicá más icúmí dàcà sàxinítnùni-né ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha ini-ní ñà-nduà sàni dàcuahà-ní, te ni xinindisa-ní, vachi ináhà-ní ana nduù nècuàchì ni chinaha xi-ní, ñà-nduù-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhà stnà-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà ini-ní nansa cachí tutu ìi; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndisá stnà-ndà Jesucristu, vátuni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vachi nsidaa ñà-nduà cachí nùu tutu ìi, ñà-ní dàtnùu Dios sàxinítnùni nèhivì nduá. Ñàyücandüá, sàhà tutu mà vátuni chinaha-ndà nèhivì ichi-yá. Vátuni càhàn stnà-ndà xi-né nú sàni tùcu-né inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-né ichì vaha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisi ini-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vátuni quida tutu ìi mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivì xì Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-nduà xiñuhu nùu anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñaha nùu-ndà, te ducán mà úhi quida-nda ndéni chuun vaha ni cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxicocuíñ cusahnú-yá, te nsidandaà-yá sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácu xì nècuàchì ni xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníni-yá) ñà-chináhì mii-ni palabra cuahàn cachì xi-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ìi xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xi nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora ni cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xi-né; dansitnùu ini-né sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee ini-né ñà-ama naquida vii-né. Iin-ní quidandee ini-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahà-né. ³ Vachi vaxi iin quívi mà cándisá gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisi. Cóo, cuahàn-né nanducu-né cuahà ana chinaha xi-né cuisì ñà-nduà cudí ini mii-né cunini-ne, vachi ducán nchihò ini-né quida-ne. ⁴ Cuahàn-né quidamaxini-né. Mà cúnini gá-né palabra ndàcuisi xi-yá, puru ñà-nduù cuentu uun cuahàn-né cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú ini-ní. Quidandee ini-ní sàhà nsidaa trùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xì mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ìi xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vachi yùhù, sà-ié` ñà-nùhì (nùu Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduú, vachi sàni sàa hora caquí. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá ini quide ñà-nduà sà quide; sàni xinu nùu-xí ñà-nduà ni sàcunahí quide, te iin-ni nihnú vaha ini Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyücandüá, icúmí-yá dacútàhvì-yá yùhù iin ñà-vàha na sàa quívi ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisi ini-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihitàhvì na sàa quívi mà. Cóo, vachi cundiatú stnà nsidanicuú ana cudí ini-xi cuninùu xi-yá na quívi naxicocuíñ-yá.

Ñà-nduà ni cachi Pablo na ní xicàn-né favor nùu Timoteo, te ni ndaquindèè stnà-né xi nècuàchimà

⁹ Sacúndàhvì nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vachi chicá ni cudí ini-né ñà-nduà iá ñuhivì yohó, te ñàyücandüá sàcuahàn-né ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuahàn-né; te Tito, ndé ladu Dalmacia cuahàn nècuàchimà.

¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí' vichi. Ñàyùcànduá, cachí' xí-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vâchi (inâhî), vâtùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ìi xí mii-yá.

¹² Daaní, Tiquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dôi nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihi-ní quixi na quìvì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xí stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xí herreru nani Alejandro, vâchi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne diquí, xí diquí stná ñà-nduá nì cachí-nsì. Doco icúmi Stoho-ndà Señor cuàha-yanè segùn ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhàn sàhà míí nùu juez, còò ni-iin tiàa nì chéndéé xí. Cahnú gá Dios màsà cútñí-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vâchi nsidaa-nè nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iín stná-yá cutnâhâ-yá xí' na ní sàhàn yucán, te nì nacuahandee ini-yá yùhù, vâtùni nì dàxínui chuun icúmi ñà-càhàn xí nêhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nêhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhàn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñuhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmi Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùu nsidaa ñà-nduá quida nêhivì malu, vâchi iin-ni icúmi-yá cundiaa-yá yùhù ndè cachí sàì ñuhivì ìi xi-yá iá ansivì. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xí Prisca xí Aquila, xí stná Onesíforo xí nêhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xí-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vâchi kuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùu-ní ñà-nì quixí yâchì-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xí-ní, te casàhú stná Pudente, xí Lino xí Claudia, xí nsidaa gá nêhivì nduú hermanu.

²² Ni cútñâhâ anima-ní xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya nì cúcúmi-ní. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyücàndüá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùnì sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyá. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nìhí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì ìndü-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndáyá, ² xì sàhà stná tñundé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn, vächì ndé na táyòo ñuhivì, sàni quida-ya comprometer nìhítàhvi-ndà ducán, te mii-yá, mà nunca dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dátü-ya palabra mà, vächì sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyücàndüá, xicánúí cachítñùhì palabra mà nacua nì dándacü-yá nùu quide, vächì mii-yá, cuni-yá dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vächì nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyücàndüá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda, te xíquèn ñà-nì cuáha-ya mii-ní cuahà gracia xi-ya, te nì cùndéhe ndahví stná-yá mii-ní; contentu nì coo-ní quida-ya.

Ñà-ndüü chuun nì ndacu nùu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumání vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuú xì nèhivì xì Dios iin iin ñuu. Ñàyücàndüá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiaa còò falta-xi nì cécúndüú ana nacàxin ma. Vächì xiñuhu cunduu-ne tiaa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te nì cùndüú stná-né iin ana iníni víi dèhe-xi, vächì nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ó có-íá sahnú iníá, dandu màsà quéé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vächì iin tiaa inúú xì nèhivì cahvi xì Dios, icúmí-né cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vächì divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-né nùu-xì. Ñàyücàndüá, màsà cùndüú-né nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidá yächì inì-xi; còò. Nì màsà cùndüú stná-né ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Nì màsà cùndüú stná-né iin ana cuú inì-xi sàhà ìhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-né iin tiaa cudí inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cuú inì-xi sàhà nsidanicuú chuun váha nì cùndüú-né. Doco màsà cùndüú-né nècuàchì quidá nansa nì nì cui xi mii-xí; còò. Nècuàchì sahnú inì-xi nì cùndüú-né, nècuàchì ìi ndisa inì-xi, vächì nsidaa nècuàchì inúú mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ In-ni xiñuhu cunchicùn vii-né palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuahá nèhivì-né, dandu vátùnì nacuahandee stnahá inì-né, te nìhì stná-né naxiconihí víi-né nùu nècuàchì xitnùhu, vächì divi dàñhùhù ndàcuisì nduá nì dàcuahá-né.

¹⁰ Vächì cunaha-ní, ndoó cuahà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínuu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyücàndüá, xiñuhu cadi xì nùu-né. Vächì dava xaan sàni dacá-né ìni nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndé quíyàhvi stná-né na chináhá-né palabra chicuèhè mà; ñàyücàndüá, ìhùn chicuèhè nduú stná ñà-ndüá nìhì-né mà.

Ñà-ndüá nì sanduu modo xì nèhivì ñuu Creta sàhana

¹²⁻¹³ Ñà-ndáa nduá nì cachì iin tiaa ñuu jaàn na ní cáhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tñuhu-nda; nahi quisi dānā nduú stná-ndà, vächì ndadì sàstnùhù-ndà, te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyücàndüá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa inì-né nsidaa ñà-ndüá xiñuhu cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhìn casu gā-né ñà-ndüú cuento uun nacání tè-raza Judea xì-né; nì màsà cúniní gā stná-né ñà-ndüá dandacú ni-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhivì nùu-ndà. Doco nèhivì nihnú siquini inì-xi, te có-xiníndisá-né, còò ni-ñàha nduú ñà-vii nùu-né, vächì dècuèndé stná sàxiníntñùnì-né có-íá vii gá. Nì có-cucáhàn gā nùu-né ñà-quinì guá nihnú inì-né. ¹⁶ Vächì ndahví gā modo xi-ne, mà tùha-ne cunini-ne, ñàyücàndüá mà cú quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachì-né ináhá-né Dios, doco còò, vächì sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundaà ini-ndà sàni nacuaà-néyá.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii nì cùndüú ñà-ndüá chinahá-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiaa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná inì-né, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còò tñùhuhu xì nèhivì nùu-né. Fuerte nì cúnindisá stná-né mii-yá. Te nì cuú stná inì-né sàhà ñanitnaha-ne nacua ndiá icá-né. Te iin-ni nì coó calma stná-né.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñàhà sahnú, divi ducán nì quidá stná-né. Nì cécánúú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xì mii-yá. Màsà cuítnùhu-ne ñanitnaha-ne, te màsà tñí stná viciú-né. Cuisì ichì váha nì cuáha-ne nècuàchì ñàhà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa ndisa stná inì-né sàhà ì-né xì sàhà dèhe-ne. ⁵ Te nì cùtùha

stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cúnshí stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúnshí máni stná ini-nè. Daaní, icúmi stná-nè cunini vii-né ì-nè sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñúhú-nè tnùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchi tiàa chicá cuachi, cachi-ní xi-né ñà-ní cundóo sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisi ichi váha ni cúnchicùn-ní sàhà-ñá màsà túcù nècuàchi dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xi-né, càhàn tnùñuhu-ní. ⁸ Cuisi ñà-íá vii ni càhàn-ní xi-né sàhà-ñá màsà ñhí ni-iin nèhivi cachi-nè íá falta xi-ní, vâchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núu nècuàchi xiní ùhi xi-ndà ñà-có-níhi-né nansa daquéè cuàchi-ne diqui-ndà.

⁹ Cachi-ní xi peón ndoo saín núu lamú-xi ñà-ní cúníni-né ñà-ndúá cachi nècuàchímà. Icúmi-né quida-ne cumplir ñà-ndúá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchi-né xi nècuàchímà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhna stná-nè ñà-ndúú biene xi nècuàchímà; còó; nècuàchi ndàcuisi ini-xi ni cundúú-né sàhà-ñá ducán ni cundáá ini nèhivi ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vâchi vichi sàni sàà tiempu ni xinimàni Dios nèhivi ñuhiví; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundáá ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichi malu; màsà xího gá-ndà ñà-ndúá xího guá nèhivi dava ga ndoo ñuhiví yohó. Còó, vâchi sàhà gracia xi-ya sàni cundáa ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisi ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quívi ndiaha nduú tnundé ini xi-nda, divi quívi nanchii ndiaha (ansivi), te cuninù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dácácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vâchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni danáa-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núu ichi malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivi xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn ndúa icúmi-ní cachi-ní xi nèhivi yucán. Càhàn-ní xi-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xi-né, vâchi icúmi-ní derechu. Mádí cahíchi ini ni-iin nèhivi mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhiví yohó

¹ Dansintú ini-ní (nèhivi xi-ní) ñà-icúmi coo tnùñuhu xi-nda núu nèhivi xí gobiernu xi núu nsidaa stná tè-níhi chuun. Ni cúníni-ndá ñà-ndúá cachi-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun váha. ² Te màsà càhàn quini-nda diqui ni-iin nèhivi. Ni cundóo máni nsidaa-nda. Màsà náá stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nèhivi.

³ Vâchi ndohó stná, nahí quisi ni sandoo-nda ñuhiví antes. Cónisá íníni-ndá Dios. Iin ichi tnùhú ndúa ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tñii xi-nda, te cuàhà diversion chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vâchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchi stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhi stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco ni sàà iin quívi ni xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yándó, ñàyúcandúá ni cundáa ini-ndà, váha ga ini-yá, te màni gá stná ini-yá. ⁵ Dandu ni dácácu-ya anima-nda, doco màdi sàhà ñà-ní ía obra váha ni quidá ndohó. Còó. Cuisi sàhà ñà-ní indehè ndahví-yándó, ñàyúcandúá ni càcu-nda, vâchi ni nsidandoo-ya cuàchi íá núu anima-nda ñà-ní nacacu saa-nda (ñuhiví ì xí-yá), te ni ndusaa stná anima-nda ni quida Espíritu ì xí-yá. ⁶ Vâchi ñà-ní dácácu Jesucristu ndohó, ñàyúcandúá cuàhà gá ni dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-nda. ⁷ Ñàyúcandúá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee váha-nda núu-yá, te sà-íá ndisa tnundé ini xi-nda ñà-nihitáhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachi xi-ní yohó, vâtvùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xi dava xi nèhivi cahvi stná xi-yá, áma cúnshí ini-né quida-ne nsidanicuú chuun vii. Vâchi palabra ndiaha ndúa, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nihí-ndà.

⁹ Doco nú xini-ndà náá stnahá nèhivi sàhà iin chuun có-ndúú ñà-ndiàá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sàhana, màsà náá-ní xi nèhivi sàhámà, vâchi còó ni-íñàhà tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchi grupu xi-nsia túha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xi-né iin ò úi xichi. Te nú có-quíhín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vâchi ináhà-ndá sàni tucù-nè inga ichi. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmi dayúhí xi-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quívi núu-xí

¹² Yuhú nihnú ini technín Artemas ò Tíquico sàà-né ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-né jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vâchi divi ñuu mà nihnú ini coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xi abogadu naní Zenas ndé íá-ní, dandu cunshí ini-ní chindee-ní nècuàchímà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá núu-xí, te màsà cúmàni ni-íñàhà núu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vàha sàhà-ñá màsà cùndóó uun-ne ñuhiví, vèchi nú ducán ni quida-nda, dandu vətùni chindee stná-ndà quivì iá necesidad nùu iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísà stná-nsì mii-yá. Ní cùcúmí cuáhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-iá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó íá stná-nè xí. Te cásàhú-nsí xí mii-ní Filemón, vachi iin-ni quidá stná-ní chuun xí Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsí xí doña Apia, vachi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsí xí Arquipo, vachi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xí Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsí xí-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-ndúá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání' mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vachi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivi xí Dios, te xiníndisá vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyucàndùá, xícàn tàhvi nùu Dios ñà-ni sàa-ní mànihi inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vàha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vachi nú ducán cundaà vaha inì-ndà, dandu vátùnì quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá ícà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudú inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivi xí Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vachi tùha-ní nacuaàhandee inì-ní nèhivi xí-yá. ⁸ Ñàyucàndùá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà ùhi dandacuú nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví' nùu-ní, vachi ináhi cuàhà gá cuú stnahá inì-ndà sàhà-ndà. Te cuní' nsinuu stná inì-ní ñà-ndúí iin nècuàchì chicá sàni sahuu cuahà, te ndiadí stnáí ñà-íé' ladu xí Jesucristu. ¹⁰ Ñàyucàndùá sacúndáhvi' nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vachi na iin dèhi nduú-né. Ndiadi vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xiníndisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cóni quidá víi-né na ní sa-ia-ne nùu-ní, doco vichi vátùnì quida vüi-né chuun vaha nùu-ní, xí stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé íá-ní. Ñàyucàndùá, quidamaní-ní nacuaaca-nínè, vachi màni cuàhà-né nùu. ¹³ Cachi-ní, vachi nisa nihnu inì ndòo-ne xí' yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùu na íé' vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndóo-ne yohó nú tãñáha ga cachi mii-ní, vachi có-cuní' cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-ndúá cudú inì mii-ní nì cúndúá, cuní'. ¹⁵ Mate iin ùi quiví nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vátùnì nàcòo tu-ne xí-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cúndúú gá-nè peón nì xiin-ní, còo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiáá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nùu, doco chicá más icúmí-né coo màni-né nùu mii-ní, vachi cuàhàn-nè coo-ne xí-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xí-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyucàndùá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xí nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xí yùhù. ¹⁸ Te nú íá iin cuàchì nì quida-ne nùu-ní, ò nú íá ñà-ndúá iníhíca-né, dandu nùu yùhù quida-ñià cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmí danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhá-ní, cuàhà gá iníhíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñùhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xí-ní. ²⁰ Ñáni, sacúndáhvi' nùu-ní, quidamaní-ní xí ñà-jaàn, vachi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá nì coí contentu, vachi (ináhá-ní) iin-ni xiníndisá-nda mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhi icúmí-ní quida-ní ñà-ndúá cachí'; ndé más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyucàndùá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnáí nì coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé íá-ní, vachi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vachi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvi-nsiá nùu-yá sàhí. Ñàyucàndùá, nihnú inì sàni ndé ndóo-nsiá.

²³ Yohó íá stná Epafras, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xí mii-ní, ²⁴ te cásàhú gá stná dava ga compañerú xí-ní, divi Marcos, xí Aristarco, xí Demas, xí Lucas; vachi xínduu stná-ne ana chindéé xí sàhà chuun (xí Dios). ²⁵ Pues vichi nì nihitáhvi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu inì anima-nsiá. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemani Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-ndiù palabra xi Yua-yá

¹ Sàhaha na cuní Dios càhàn-yá xì xil-ndà, nisa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchì mà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nisa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemani-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xi-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì iá, te nì chitnùni stná ini-yá ñà-divi Yà-mà cunduu ana nihitáhvì dandacú sàhà nsidaamá.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemani-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vàchi iin-ni nacua iá-yá, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcàndúá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-iá ñuhivì. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuandiáhà-yá.

⁴ Ñàyùcàndúá, chicá más ndiaá-yá nùu nsidaa ángel, vàchi nì chitnùni ini Yuamáni-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemani-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùu nsidaa ñà-ndúá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vàchi còò ni-iin ángel nì nihitáhvì cachi Dios xi-né dohó:

Dèhemani' nduu-ní: vichi sà-itiácù-ní nì quide.

(Còò, có-càchi-yá ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yá (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yá nùu.

(Nì cóni cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùni stná ini-yá quesaa Dèhemani-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yá (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xì, icúmí-ndá cahvi-ndá Dèhemani' yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yá sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yá:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuú vàchi-nè) nahi tàchi; vàchi nahi mozo xinúcuáchí nùu-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixin.

⁸ Doco na ní càhàn-yá sàhà Dèhemani-yá, dohó nì cachi-yá:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní cusahnu-ní; te micuísí modo víi icúmí-ní dandacu-ní nùu nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-iá víi, doco có-cúú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcàndúá, nùu mii-yá ana cahvi-ní sàni nihitáhvì-ní ñà-cudii cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudii inì-ní nùu nsidaa gá ana cutnàhà xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na càhàn-nè xi-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhaha nì quidavàha-ní ñuhivì. Ndahà mii-ni nì cuàhà stná nsidaa sitnùú itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíá nsiha, doco mii-ní, còò; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-iá ñuhivì, icúmíá ndutuhá', na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù víi nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vàchi icúmíá nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndixì-ndà. Doco mii-ní, còò. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchí-yá xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisi mii Dèhemani-yá nì cachi xi-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí' ndè cachi sàà cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xi-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né, nì cachi-yá.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhà-ndá ñà-cuisi espíritu víi xinúcuáchí nùu Dios nduú-né; ndacú-ní nùu-né ñà-cacanuú-ne cunucuachi-né nùu-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdò-nda gracia xi-ya ñà-cùni-yá dacácu-ya anima-ndá

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndá razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtò cueé-ni cueé-ni tucù-ndá inga ichì. ² Vàchi ley sàhaha, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-iníni. ³ Ñàyùcàndúá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndà nú màsà quihín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá.

⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndá divi ñà-ndáá nduamà, vàchi nì

quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te ni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìi xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìi quidá Espíritu ìi sàhà-ndà segùn nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa ni nanduu Jesús nahi nêhiví, te ducán ni ñihí-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachi xi-nsiá sàhà inga ñuhiví vâxi xi-nda. Doco màdi ángel cunduu ana cusahnú nuá, vâchi cóni chítñuní ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu ìi iá ndé ni càhàn iin nêhiví (xi-yá), te dohó ni cachi-nê:

Nêhiví ñuhiví, có-ndiáa guâ-nê, doco nihnú inì-nínê. Còò necesidad icúmí-ní ñà-nsinuu inì-ní nêhiví ñuhiví, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chítñuní stná inì-ní ñà-sàhà sacú quiví mà-sáa nêhiví ñuhiví ndudava-ne xi ángel xi-ní. Te ni ñihitáhvi stná-nê cuàhà gá tñũñuhu ndiaha ni quida-ní. Te ni chítñuní stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-nduá ni quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vâtùni dandacú-né nuá ni quida-ní. Ducán cachá'.

Pues nú ducán sàni ñihitáhvi nêhiví quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nê dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quiví vichi náhà xicà, tãñáha ga sàa quiví dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vâha inì-ndà sàhà mii-yá, cuàhà gá tñũñuhu ndiaha sàni nanihí-yá. Vâchi sacú-ni quiví cóni ndúdává-yá xi ángel, doco sàhà gracia xi Dios ni ndoho-ya, te ni xihí-yá sàhà nsidaa-nda, te sàháyucànduá ni nanihí nshí-yá tñũñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana ni quidavàha xi nsidanicuú ñà-ia. Te sàhà ñà-ni cóo más tñũñuhu xí-yá, ñâyucànduá ni sàcòo nsidaámà. Doco cuní stná-yá cundoo cuàhà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñâyucànduá, ni chítñuní inì-yá ñà-ndoho Jesús, vâchi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuácátnáhà nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñâyucànduá, sàhà-ñá ni ndoho-ya ducán, ñà-jaàn ni ñihí-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhii xi anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yá nahi ndohó. Sàháyucànduá có-cùcàhán nùù-yá cachi-yá xi-nda ñà-nduú-nda nahi tñaha-ya. ¹² Vâchi (nùù tutu ìi) dohó cachi-yá (xi Yuamáni-yá):

Na natácá tñahi, dandu icúmí nacani xi-né (ñà-ndiaha guá) iá-ní, te coto stnáì alabanza nùù-ní, cachi-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachi stná:

Yùhù icúmí cahví xi mii-yá.

Te inga xaan cachi stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xi nêhiví ni chítñuní ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-ndà, ñâyucànduá stná mii-yá, ni ñihí stná-yá iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán ni ñihí-yá nansa cui-yá. Ñâyucànduá, sàhà-ñá ni xihí-yá, vâtùni ni cundee-yá nùù ñà-malu, vâchi quisi jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nêhiví ñuhiví. ¹⁵ Te nêhiví, yùhí sàstnùhù-né cui-nê, ñâyucànduá, mà úhi dandacú-si nùù-né iniñi vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá ni cundee-yá nùù-sí), vâtùni cuidahan-yàndó nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vâchi màdi ángel ni cùhí inì-yá na ní quixi-ya ñuhiví yohó; cóo. Divi ndohó nêcuàchi descendencia xi Abraham ni quixi-ya ni chindee-yá. ¹⁷ Ñâyucànduá ni xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nêhiví ñuhiví yohó, ducán ni nanduu-ya, na iin tñaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vâtùni ni sàcunduu stná-yá nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vâtùni cahví-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvi-yàndó. Te sàhà stná ni nanduu-ya iin tiàa, vâtùni ni dãnáa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà ñihí gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá ni yàha stná-yá cuàhà vida na ní ndoho guá-yá, ñâyucànduá vâtùni chindee stná-yàndó na quiví yàha stná-ndà tñũndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés mate ndahà nêcuàchimà ni quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xinduu-nda nêhiví ìi xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàa-ndà gloria xi-ya, ñáni. Ñâyucànduá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vâha inì-ndà Jesús, vâchi mii-yá nduú ana cahví-nda, te divi stná-yá nduú ana ni techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te ni sàcunduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yá quixi-ya, dandu ni quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-nduá ni sàcùnaha-yá, nacua ni quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nê nêhiví xi-yá. ³ Doco chicá más tñũñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vâchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuiñi tñũñuhu xí ana ni quidavàha xán nduá queé, màdi tñũñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana ni quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-ia ñuhiví, cuiñi Dios nduú ana ni quidavàha xán. ⁵ Ñâyucànduá, ducán nisa quida vii Moisés sàhana, ni sandiaa-nê nêhiví xí Dios na iin nêcuàchi xinúcuáchi (nùù-yá); te chuun xi-ne ni sanduu stná ñà-càhàn-nê sàhà palabra icúmí Dios datú-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xi mii-yá, vâchi) Dèhemani Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yá (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá

ñà-dàndàcú-yá nùè nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sànduú stná ndohó nù màsà yúhì-ndà, te iin-ni ni cúdfi ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàà xinu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xi-yá

⁷ Ñàyücàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu Ìi xi-nda nùè tutu ìi ndé cachí-yá: Vichi sacúndáhvi¹ nùè-nsiá ñà-ni cúnini-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida xií-nsiá sàhana na ní xica-ne yucú daná. Cuàhà gá ni dàcuídà ini-né yùhù, ndé ni nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuiá ni xini nècuàchimà milagru ndiaha ni quide xi-né; doco còò, iin-ni ni quida canúú-né (ñà-ndüá dàcuídà ini xí). ¹⁰ Ñàyücàndüá, yáha ga ni cuduchi ini sàhà nsidaa-né, te ni cachi: “Cutu cuní nècuàchimà tùcù-né inga ichi; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichí”. ¹¹ Ñàyücàndüá, ni xidà ini; ndee ní cachi xi-né palabra yohó, te mà dámíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu ni cùí”. Ducán ni cachi Dios.

¹² Ñàyücàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñàni, còtò coo iin-nsia nacáni chicuèhè ini-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xinindisá gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduu-yá. ¹³ Sàhàjàn nsiquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-nda, mientras iá va tiempu vichi, còtò sàà-nda cunduu-nda nècuàchi quídámáxiní, vachi mà ùhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, cuiá nù iin-ni ni cúnichicùn vii-ndáyá ndé xinu tiempu, te cunihu vaha ini-ndáyá nacua ni quesaha-nda, dandisá sàà-nda nihitáhvi-nda cundoo-nda nùè Cristu.

¹⁵ Ñàyücàndüá, dohó cachí-yá (nùè tutu ìi):

Vichi sacúndáhvi¹ nùè-nsiá ñà-ni cúnini-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida nècuàchi sàhana, te cuàhà gá ni dàcuídà ini-né yùhù, cachí-yá.

¹⁶ Te çindù nèhivì nduú nècuàchi ni inini xí (palabra xi-ya), te después ni cahíchi ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchi ni tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te çana divi nduú nèhivì ni cuduchi guá ini Dios sàhà-xí ini ùi dico cuiá mà? Pues, divi nècuàchi cuàchi ma, te ñàyücàndüá disáhà-xí ni xihì-né yucú daná mà. ¹⁸ Te çamádi divi-ni stná-né xinduu ana ni càhan ndee guáyà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu ni cùí? Pues jaan, vachi nècuàchimà, cóni cùnì-né cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyücàndüá, vätùni cundaà ini-nda, divi sàhà-ñà cóni cùnì-né cunindisá-né, ñàyücàndüá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-nda lugar ndiaha xi-yá nacua ni cachi-yá xi-nda. Ñàyücàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá còtò ndañuhu-nsiá ichi sàni tnií-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùè-yá ducán. ² Vachi nùè ndohó sàni cachtitnùhu-ne ñà-ndüú razón ndiaha xi-yá davani nacua ni cachtitnùhu stná-né xi nèhivì sàhana ma. Doco mií-né, cóni nihì-né ni-iin provechu nùè palabra mà, vachi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xinindisá-né. ³ Doco ndohó nècuàchi xinindisá, vätùni sàà-nda ndé iá descansu ndiaha ma, vachi (mà nihitáhvi gá nècuàchi sàhana ma, vachi) dohó ni cachi-yá:

Yùhù, ni xidà ini; ndee ní cachi xi-né iin palabra, te mà dámíá: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu ni cùí.

Ducán ni cachi Dios, vachi dècuèndè tiempu ni quídavàha-ya ñuhivì sàni xinu chuun xi-ya.

⁴ Vachi nùè tutu ìi iá ndé cachí nansa (ni quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá’:

Quivì ùsà ni quetatu Dios, vachi sàni xinu nsidaa chuun ni quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yá inga palabra yohó nùè tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchimà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu ni cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmi cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì ni inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni nihì-né sàà-né cundoo-ne yucán, vachi cóni xinindisá-né.

⁷ Sàhà ñà-jaàn ni cachi stná-yá inga palabra después: vätùni iá inga tiempu vaha, cachí-yá, divi nduú quivì vichi. Vachi ni yàha inga caní tiempu, dandu ni tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (ni tiaa nùè tutu yohó) ndé cachí-yá:

Vichi sacúndáhvi¹ nùè-nsiá ñà-ni cúnini-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá, cachí-yá.

⁸ Daaní, después ni sàà stná Josué (cusahnú-né nùè nèhivì sàhana ma, doco) ni sàhà mií-né cóni nihì nècuàchima descansu ndiaha ma. Vachi nù jaan, dandu mà cachí Dios coo inga quivì (cui nihì-nda descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vätùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-iá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vachi cunaha-nsiá, nù sàni nihì-nda descansu mà, dandu ñà-sàni nsihi chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua ni ìa stná xi mií-yá na ní xinu chuun ni quida-ya, ni quetatu-yá.

¹¹ Ñàyücàndüá, xiñuhu ñà-cuahandee ini-nda sàà-nda lugar ndiaha ma ndé nihì ndisa-nda

descansu, cóto quida-nda nacua ni quida nêhivi sânahâ ma, cóni xîníndísâ-né. ¹² Vâchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìi xí Dios. Na ian itiaçuá, teayúcandúá (vâtuni sâá yâchá ndê chicá ini anima-ndâ) na ian nduá iin espada ñi ndú ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteâ nùu iin espada, vâchi ñêcuendê meru espíritu xi-nda sâá stná, xi ñêcuendê stná chicá ini sâxínitnûní-ndâ. Te divi sâhá palabra mà vâtuni cunahâ claru nansa nacani ndisa ini-ndâ, xi nansa nihnú stná ini-ndâ quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, cóo ni-ñâhá cuu coo ñêhé nùu Dios; vâchi nùu mii-yâ túi claru nsidanicuú ñâhá, te indêhe stná-yâ nsidaa ñâ-ndúá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yâ icúmi-ndâ nacuaâha-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dêhemaní Dios nduú Jesús, te vichi sâni nasaa-yâ nùu Yuamáni-yâ iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yâ vichi, ñâyúcandúá iin-ni ni cúnchicùn vii-ndâ ichi-yâ nacua sâquidâ-ndâ vichi. ¹⁵ Vâchi mii-yâ, vâtuni cuhi ndisa ini-yândo na yâha-nda tnûndoho, vâchi cuhá gâ ñâhá sâni yâha stná mii-yâ, doco cóni quidâ-yâ ni-iin cuâchi. ¹⁶ Ñâyúcandúá, màsâ yúhî-ndâ câcân tâhvi-ndâ nùu-yâ, vâchi yucân iá-yâ nùu silla ndiaha xi-yâ ndé sâhatahvi-yâ gracia xi-yâ. Vâchi icúmi-yâ cundehe ndâhvi-yândó, te quida-ya gracia mà sâhá-ndâ na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun ni ñihî-né nduá ñâ-câhân-né sâhá nêhivi nùu Dios, te dócô stná-né promesa xi nêhivi nùu-yâ. Stná promesa icúmi coco nùu-yâ, icúmi-né cahmi stná-né nsidaamâ sâhá cuâchi nêhivi. ² Te sâhá-ñâ nduú stná-né iin ana iin-ni ndohó nahi ñanítnahâ-xi, vâtuni cuhi ini-né nêhivi dava ga nú có-sâá nêcuâchímâ cundaâ vâha ini-né, te ó nù sâni quee-ne ichi vâha. ³ Doco sâhá-ñâ nduú stná dùtù mà nêhivi úun, ñâyúcandúá icúmi-né cuâhá stná-né promesa sâhá cuâchi mii-né nacua quidâ-né sâhá nêhivi dava ga.

⁴ Te màdi mii dùtù nâcâxin-ne mii-né ñâ-ñihî-né chuun ndiaha ma; cóo. Cuisi Dios nâcâxin xi-né, na ian ni quida-ya xi Aarón sânahâ. ⁵ Pues, ducaní stná Cristu, màdi mii-yâ ni câchî-yâ cunduu-ya dùtù sâhá-ñâ chiigá tavâ-yâ tnûñuhu xi mii-yâ; cóo. Divi Yuamáni-yâ ni sâha xi-yâ chuun ma, vâchi dohó ni cachi yâmâ xi-yâ:

Mii-ní nduu-ní Dêhemaní; vichi sâ-itiácù-ní ni quide.

⁶ Te divi ducân ni cachi stná-yâ inga xaax xi tutu ìi mà:

Nicanicuahân cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sânahâ nani) Melquisedec, ni cachi Dios.

⁷ Vâchi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiâa, dandu ni xicân tâhvi fuerte-yâ nùu Yuandiaha-yâ Dios, vâchi sâhá-yâmâ vâtuni câcu-ya ñâ-màsâ cúí dahuun-ya. Cuâhá gâ ni sacundahví-yâ, ñêcuendê ni sacu stná-yâ; te sâhá-ñâ nihnú ndiaha guâ ini-yâ, ñâyúcandúá ni cuhi ini Yuandiaha-yâ mii-yâ. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dêhemaní Dios nduú-yâ, doco ni quida stná-yâ tocar ndoho stná-yâ sâhá-ñâ cundaâ vâha ini-yâ nansa iá ñâ-nchícùn-ndâ nsidaa ñâ-ndúâ ni ndacu nuu-yâ. ⁹ Daaní, na ní nsihî ni ndoho-ya, dandu sâ-iá, nicanicuahân vâtuni dacâcu-ya nsidaa nêhivi iníni xi-yâ. ¹⁰ Vâchi sâni cachi Yuamáni-yâ ñâ-mii-yâ cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nisa quida Melquisedec mà (sânahâ).

Ndahví nsidaa nêhivi nacóó xí ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuâhá gâ ñâ-cúnî cachi xi-nsiá sâhá chuun yohó, doco ùhî chinahi mii-nsiá sâhá-ñâ vichi, vâchi ùhî sâá-nsiá cundaâ vâha ini-nsiá, ¹² mate vichi sâni sâá tiempo ñâ-chinaha mii-nsiá dava ga nêhivi ni cúí, doco cóo, xiñuhu ñî ñâ-danâcuâhá gâ nêhivi mii-nsiá ndé palabra chicá mà ùhî xi-ya. Vâchi nahi ñâ-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ñî nduú-nsiá. ¹³ Vâchi nêhivi tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichi vâha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itiaçù-va-ne. ¹⁴ Doco nêhivi sâni cútùha nacuni indú ichi ndú ichi vâha, pues nahi nêcuâchî sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vâchi sâni sâhandee ínî-né cutùha vâha-ne indú-ñâ iá vâha, te indú-ñâ có-iá vâha.

6

¹ Ñâyúcandúá, xiñuhu cunduu-nda nahi nêcuâchî sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiâ cuisí ñâñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndâ nicanicuahân; cóo. Màsâ ndésâhá tú-ndâ xí palabra primeru, vâchi sâni cundaâ vâha ini-ndâ sâhá palabra mà, inâhá-ndâ nacaniá nansa naxicocuñî ini-ndâ sâhá cuâchi-nda ñâ-còo chuun. Te sâ-inâhá stná-ndâ ndâsâ icúmi-ndâ cunihnu vâha ini-ndâ Dios, ² xi nansa cuhî-ndâ, xi nansa chitândòò-ndâ ndahâ-ndâ ñîni nêhivi (na xicân tâhvi-ndâ sâhá-né). Te sâ-inâhá stná-ndâ nansa icúmi nsîi natiacu-né, xi nansa icúmi coo stná juiciu final. ³ (Doco cumâni gâ ñâ-ndúá xiñuhu cundaâ ini-ndâ sâhá-xí.) Ñâyúcandúá, cahnú gâ Dios icúmi-ndâ quida-nda seguir (ndé cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vàchi nú sàni dàtnùu Dios sàxìntnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè nacoo-ne (ìchì ndiaha ma), dandu mà cùí gá sàà-nè naxicocuìn ini-nè inga xichi sàhámà. Vàchi sà-ináhà-nè nansa iá ñà-nihitáhvi ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu ìi xí-yá. Ndé ináhà stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ìi xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhívì vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ìchì mà, vachi cuní cachàmà na ian ni nachituu-ne Dèhemani-yá nchica cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácundiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyucàndúá, (ducán icúmí cruu xi nècuàchimà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vachi nú sàni cuun ndiaha dàvi, te ni ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vù itu-ndà. Te divi ducánì stná xi nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn ñi-né mii-yá), dandu vátuni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ìchì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù ñuu, ò yùcù chicuèhè, vachi mà ndéé vaha-ne nùu-yá, te vichi sà-itúú nihì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhì, mate sàni cachi xi-nsiá ñà-ndúá ni cachi. Vachi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsiá. ¹⁰ Vachi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsiá; ni mà nándodó stná-yá nansa cuú guá ini-nsiá sàhà-yá, te sàhámà ni chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ìi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsi iin-ni ni cúnsihi ini-nsiá quida-nsiá ducán ndé quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá ñihitáhvi ndisa-nsiá ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni ni cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nisa quida nèhivì sàni ñihitáhvi ñà-ndiaha ñi ni cachi-yá xi-ndà.

Iin tnundé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xi Abraham sàhana, ni cachi-yá xi-né: “Yùhù chináhì mif”. Ducán ni cachi-yá, vachi còó cá inga ana chicá ndiaá nùu mii-yá. ¹⁴ Te ni cachi stná-yá xi (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyucàndúá, ducán ni sandiatu cuéyàà nècuàchimà dècuèndè ni sàà quivì ni nihì-né ñà-ndúá ni cachi Dios xi-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhívì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùu mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyucàndúá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá ñihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu ni ndacùcahan-yá mii-yá, vachi cuní-yá cundaà vaha ini-ndà iin palabra mà-dàma nduá ni cachi-yá. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní ni cachi-yá, dandu después ni chinaha-yá mii-yá), ñàyucàndúá, nicanicuàhàn icúmí cundiaa palabra ni cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yàndò, seguru icúmí coo tnundé ini fuerte xi nsidaa ndohò nècuàchì cundéé ini-xi ñà-dacàcu-yàndò, te sàni cahvi stná-ndà xi consuelu ndiaha sàhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vátuni chindeá anima-ndà, vachi có-ndúá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vachi dècuèndè lugar ndé (chicá ini-xi vehe ìi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, ni yaha-ya nùu ñà-sadí nihni nùu-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sàhatahvi-yàndò tnundé ini mà, vachi dihna-ya ni sàà-yá yucán ñà-cuàhàn-yá sàhà-ndà. Vachi vichi sàni nihì-yá chuun cunduu-ya dùtu xi-nda, te nicanicuàhàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nisa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtu nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùu ñuu Salem ni sanduu Melquisedec mà. Te ni sanduu stná-nè dùtu xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndé chicá ansivi. Te divi-ne ni quee ni nanchicùn ìchì xi Abraham na màndixi nècuàchimà ni sàhàn-nè guerra ni cundee-né nùu cuàhà rey, dandu ni quee Melquisedec mà ni dàhí-ñánè. ² Te ni sàha nècuàchimà-nè diezmu sàhà nsidaa ñà-ndúá nihì-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndécuisì ini-xi”. Te ñà-ndúu stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyucàndúá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vachi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còó (ndé nacánì sàhà) yuadìhì-né, ni (sàhà) yohòtèhè-né, ni nansa ni tùinuù-né, ni nansa ni xihì-nè; ñàyucàndúá, ducán queámà na ian nicanicuàhàn quidá-né chuun xi dùtu nacua quidá Dèhemani Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun ni nihì Melquisedec sàhana ma, vachi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham ni sàha xi nècuàchimà diezmu, divi diezmu ni tavà-né nùu ñà-cuicà ni nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después ni sàà iin tiàa nani Levì ni nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtu, mii-né xi descendencia xi-ne. Te ni sàcunaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùu ñanitnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ìi. (Ñàyucàndúá, ducán ni quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham ni sanduu stná nsidaa ñanitnaha-nemà. ⁶ Doco dùtu Melquisedec yucán, mate có-ndúu-né descendencia xi Levì, doco dècuèndè nùu stná Abraham ni cutahvi-né diezmu mà, dandu ni dàhí stná-nè nècuàchimà, mate

(iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñàyùcàndùá, (chicá ì Melquisedec), vächì ináhá vâha-nda, cuiisì iin ana chicá ì cui dahí xi inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútíácú-né nicanicuahàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu íá ñà-ndúá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vächì ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itíácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nùò nèhivì, doco tucu nduá nisa quida-ne antes, vächì como yohòtéhé Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùò Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Leví nì dòcò xi diezmu mà nùò nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchicùn ichì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-ndà ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnahà Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumáni gá quee vii chuun nisa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nisa quida Aarón sàhaha; còó. Na ian nisa quida Melquisedec, ducán quidá-yá. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-yá dama-yá ley (nchícùn nèhivì). ¹³ Vächì Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te diín descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtéhé-yá nísá quidáchúún nahi dùtù nùò mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vächì ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhé Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra nì cachí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, nì stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nàhá chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xi-nsiá), vächì vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùò Dios nacua nisa quida dùtù Melquisedec sàhaha. ¹⁶ Vächì divi sàhà-ñá itíácú-yá nicanicuahàn, te íá cuahà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nihì-yá chuun xi dùtù mà, màdi sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vächì ducán nì cachì Yua-nda Dios xi Jesús: Nicanicuahàn cucumí-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nisa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhaha ma, vächì cóni queé víiá. Mànicú chindee cuahà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicú nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida vii-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yándó inga trùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vätùni thätuu-nda nùò-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cóni cáhàn-yá ducán na ní sàha-yané chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nihitáhvì nì cáhàn xi Dios ducán, te dohó nì cachì-yá:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhí míí, (seguru cundua), mà dáma ini: nicanicuahàn cucumí-ní chuun xi dùtù nahi chuun nisa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachì-yá xi Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdi nicanicuahàn icúmí-né chuun xi-ne, vächì xihì-né; ñàyùcàndùá, cuahà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vächì nicanicuahàn itíácú-yá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xicán tãhvi-ndà nùò Dios, te ndácùcahan-nda quívi Jesús, vätùni dacacu dahuun-yándó nicanicuahàn, vächì nicanicuahàn itíácú-yá cáhàn-yá sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vächì ì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuàchì-ya, tucu dahuun íá-yá nùò nècuàchì cuàchì, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùò-xí ansivì sàni sàà-yá. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yá dòcò-yá promesa nsiquívi sàhà-ñá nàà sàhà cuàchì nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còó, iin xichì-nì nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dānāà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiáá ñà-jaan.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhaha ma ñà-vätùni cunduu nèhivì iin dùtù mate íá cuàchì-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachì fuerte Dios ñà-divi Dèhemani-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ì quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaan sàni cachì sàhà-ñá cundaà ini-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vächì chuun jaan quidá-yá vichi ndé íá-yá ansivì ladu cuahá silla ndiaha ndé íá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchì-yá ini vehe ì-yá, vächì vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdi nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhiví yohó), chuun xi-ne nduá chíndóó-né promesa xi nèhivì nùò Dios, te sahmí stná-né ñà-ndúá dócò-né nùò-yá. Ñàyùcàndùá nì xiñuhu cucumí stná Jesús ñà-cui chindóó stná-yá nahi promesa. ⁴ Vächì nú nì coó ì-yá ñuhiví yohó nì cúí, dandu mà cúí cunduu-ya dùtù, vächì sàndòó cuahà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívi) chíndóó-né

promesa xi nêhivî nùu Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nêhivî, xi stná nsidaa ña-ndúá xichúun-né nùu chuun xi dùtù mà, có-ndúá ña-ndiaha ndisa iá ansivi. Vâchi na cuâhân Moisés quidavâha-ne veheñùhu sicoto sânhaha, ni cachi Dios xi-né: “Caquin-ní cuidada ña-quidavâha-ní nsidaájân nacua iá veheñùhu ni dàcùnî mii-ní (na ní nana-ní) yucú yucán”. ⁶ Doco vichi icúmî Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùu dùtù ndoo ñuhivî yohó), vâchi ley saa sâni sâha-ya vichi nduú iin ley chicá vâha, vâchi chicá ndiaha ni cachi-yâ quida-ya xi-ndâ vichi. ⁷ Vâchi ley primeru mà, nú còò ni-ñâha cumánî gá nuá, dandu mà cáquin gâ Dios inga ley saa ma ni cui. ⁸ Doco cóni ndoo ini-yâ xi nêhivî (nchícùn ley primeru mà), ñâyücandúá, dohó ni cachi-yâ (nùu tutu ìi):

(Yùhù nduí) Stoho-nsiá Señor, te cachí, vâxi iin quivî, dandu icúmî cuâhi iin ley saa cunchicùn nècuâchi ñuu Israel, xi stná nècuâchi ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùu ley ni sâhi xii-né quivî ni tavi-né nùu ñuu Egipto, te ni dàcúndêhî-né ichi ndé ni caquee-ne; vâchi ley mà, cóni chívâha vi-néa. Ñâyücandúá ni nacoi-né. ¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmî cuâhi nsidanicuú nècuâchimâ quivî nùu-xí, cachí. Vâchi meru ini sâxinítunî-né icúmî chihî ley xi; dècuèndè meru ini anima-né icúmî stná ndoo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahví-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nêhivî xi. ¹¹ Te quivî yucán, mà còó gâ necesidad chinaha tnahá-né sâhi sâhâ-ñá cunaha tnahá-né xi; còò, vâchi nsidanicuú-né, icúmî-né cunaha-né yùhù, nècuâchi ndahví te nècuâchi cuicâ. ¹² Te yùhù icúmî cuicahnú stná ini sâhâ nsidaa ña-có-ndiáá ni quida-ne; te mà nunca nsinuu ga ini sâhâ cuâchi-ne mà, ni cachi Dios.

¹³ Pues sâhâ palabra jaân (vâtuni cundaá ini-ndâ) ley tuhú sâni nanduu ley primeru mà, vâchi ley saa nduá cachí-yâ (xi inga ley ni sâha-ya). Ñâyücandúá, nú ña-tùhú nduú ley sânhaha ma, dandu sâ-itúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñùhu iá ñuhivî yohó xi veheñùhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, ni cachá xi nêhivî nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xi nansa cuyucun stná iin vehe ìi ñuhivî yohó. ²⁻³ Ñâyücandúá, ni cuyucun iin veheñùhu sicoto ndiadí nihni xi iin sicoto caní, dandu ni nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candeleru, xi stná iin mesa ndé itándoó pan ìi nùu Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-né nduú vehe chicá ìi. ⁴ Te icúmî lugar mà mesa oro ndé sahmî-né inciensu, te yucán iá stná caja ìi xí ley mà, idádúcân iin chididá oro. Te ini caja mà ináccáá iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te ináccáá stná vara xi Aarón ni cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúu tabla yùu ndé itándiáa palabra xi ley mà. ⁵ Te diquî caja ìi mà xi-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínî ndixin-né diquî-nú, te tixi ndixin-némâ ni sanduu lugar ndé nisa xicahnú ini Dios sâhâ cuâchi nêhivî. Doco vichi có-cúsái câhân cuâhâ gué' xi-nsiá sâhâ nsidaámâ.

⁶ Pues ni nsihî ni cuyucun nsidaa ñâha ini veheñùhu sicoto mà, dandu nsiquivî nisa sâhân dùtù ini quartu primeru mà ña-quida-ne chuun icúmî-né quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá ini-xima, cóo; cuiis dùtù chicá cusâhnú nduú ana quíhvi ini-xima, doco cutu iin quivî cada cuiâ quíhvi-ne, nihí-né nùu (quisi) sâha-ne sâhâ cuâchi mii-né xi sâhâ stná cuâchi nêhivî dava ga, divi cuâchi ni quida-ne cóni sâha-ne cuenta. ⁸ Pues sâhâ-ñá ducân ni ndacu nuú nêhivî sânhaha ma, seña nduá ni cachitnùhu Espíritu Ìi ña-tâyóo permisú yâha nêhivî ndé lugar chicá ìi xi-yâ na quivî xichúun vá-né vehe ìi primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sâhâ-ñá cundaá ini ndohó nècuâchi tiempu vichi. Vâchi cachí ley mà ña-xiñùhù dòcò-ndâ cuâhâ ñâha (veheñùhu), te cahmi stná-ndâ quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahví-ndayá, mà cúí dacúxióamâ cuâchi-nda nùu sâxinítunî-nda. ¹⁰ Vâchi cuiis câhân ley mà sâhâ ìndú comida xiñuhu cuxi-nda, te ò ìndú ña-coho-nda, ò nansa icúmî ndoo traste xi-nda, xi nansa icúmî-ndâ cuchi-nda; cuiis sâhâ ña-íá ñuhivî yohó-ní câhân ley mà. Vâchi ni chitnúnî ini Dios ña-cuisi cundiaámâ nùu-ndâ dècuèndè quivî quee inga ley saa xi-yâ.

¹¹ Doco vichi sâ-íá Cristu, te mii-yâ nduú-yâ dùtù xi-nda sâhâ-ñá cui nihitâhvi-nda ña-ndiaha ìi xi-yâ. Te xinúcuâchí-yâ ini iin veheñùhu có-íá ñuhivî yohó, vâchi màdi ndahâ nêhivî ni cùyúcân. Ñâyücandúá chicá ìi-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yâ, iin xichî-ni ni quíhvi-ya ini lugar chicá ìi yucán, doco màdi nùu chelù, ò nùu litú nduá nihí-yâ ni quíhvi. Còò; divi nùu mii-yâ nduá ni sâha-ya, te sâhámâ vâtuni ni nihí-yâ nansa càcu dahuun-nda nicanicuahân. ¹³ Vâchi nêhivî (antes), nú sâni quida-ne iin falta nùu ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-né (nacua cachí ley mà), dandu xihî buey, o xihî litú, te xixin stná iin chelù dihí, te nandúú-si nahi mii yâa. Dandu sódò nsiquin dùtù nùu quisi mà, xi stná yâa mà diquî nêhivî mà, dandu ña-sâni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sâni ndundoo-ne iyuhu, mate cuiis cuerpu xi-ne, (mâdi anima-né). ¹⁴ Te nú ducân nisa (quida nêhivî xi nùu quisi), dandu na cuahâ gâ más ndiáá nùu Jesús sâhâ-ñá ìndú cuâchi anima-ndâ, nsidanicuú cuâchi cuâhân

dandáñúhú dahuun xi-nda ni cuí. Váchi sàhà-ñá itíacú anima-yá nicanicuahàn, ñâyücandüá ni sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vâchi còò ni-iin cuâchi ni quidá-yá. Pues sàhà nsidaajàn, sàvâtùni cunucuachi víi-nda nùu mii-yá iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vâchi sàhà ñà-ndüá ni quida (Dèhemani-yá) Jesús, ni sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida ñèhivi falta ñà-cóni chivàha vii-né ley primeru mà, doco ni xihí Jesús ni chivàha-yá sàhà nsidaa falta mà, te vâchi vâtùni cundiátú anima nsidaa ana caná-yá; vâtùni ñihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-nda ndutahvi dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachi nansa ndutahvi-né. Doco fuerza cundiátu-ne dècuèndè nú sàni xihí-nda, ¹⁷ vâchi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cúndiáá' dècuèndè cachi sàa cui-nda; có-ndiáá' na itíacú ñi-nda. ¹⁸ Ñâyücandüá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, ni chitnùni stná ini-yá ñà-cui quisi, te cuitiá nù-sí. ¹⁹ Vâchi (ducán cachi nùu tutu ñi), ni nsihí ni cachitnùhu Moisés xi ñèhivi nsidaa palabra nduú ley mà, dandu ni tnii-ne idi cuahá, xi yücú nani hisopo, te ni dándàxin-néa xi nù chelú xi nù simbee, te ni dàcà stnahá nsidaamá xi tècuú, dandu ni sòò nsiquin-né ndutè mà diquí libru ñi xí-yá, xi diquí nsidaa stná ñèhivi itá yucán. ²⁰ Te ni cachi-né: "Sàhà nù yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi". ²¹ Daaní, davani ni sòò nsiquin stná-né nù mà incituo ini veheñùhu sicoto mà xi nùu stná nsidaa còhò xichúñ dütù nùu chuun xi-ne. ²² Vâchi cachi ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmi còò nù mà icà-xí, te ducán ndundoa nùu Dios. Vâchi cunaha-nsiá, mà sàa-yá cuicahnú ini-yá sàhà ni-iin cuâchi-nda nú còò nù ni xitiá.

Nansa ni sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuâchi-nda

²³ Ñâyücandüá, na sàcuahàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vâtùni ni xichuún-né nù quisi, vâchi veheñùhu ñuhivi yohó-ní ni sandua, te cui si ejemplu uun ni sandu stná, cóni sándüá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ñi-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xifuhá, màdi cui si nù quisi. ²⁴ Ñâyücandüá, vichi sàni nasaa Jesús ndé meru ansivi ñà-màcuñn-yá nùu Dios sàhà-nda. Màdi veheñùhu ñuhivi yohó nduú lugar ndé ni nasaa-yá, còò; vâchi cui si ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivi yohó, còò-ñuhivi xi ndé vichi ni cuí. Doco còò, vâchi na ní xinu tiempu antes, dandu ni quixi-ya ñuhivi yohó, te ni sàha-ya vida xi-ya, doco cui si iin xichi-ni ni xihí-yá, vâchi ni danáá nsihí-yá sàhà-nda, te ni ñihí-yá nansa cuxio dahuun cuâchi-nda. ²⁷ Vâchi divi nacua icúmi nsidaa ñèhivi sàa-né cui-né iin xichi, te después nsidandaá Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducáni stná Cristu, iin xichi-ni ni sàha-ya vida xi-ya ni nacuida-ya cuâchi cuahá gá ñèhivi. Dandu después icúmi-yá naxicocuñn-yá ñuhivi yohó, doco màdi gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuâchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó ñèhivi ndiatú naxicocuñn-yá cunduamà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdi meru ñà-chicá ndiaha ñi xí Dios ni sándüú ndisa; cui si ni cachitnùhu uan ñà-después icúmi quixi ñà-ndiaha ñi ndisa xi-ya. Ñâyücandüá, mate nicanicuahàn dócò ñi-né promesa cachi ley mà, te cui si cuà quidá dütù ducán, doco mà cú ndoo cuâchi ñèhivi sàhàn nùu (veheñùhu) sàhámà. ² Vâchi nú jaan, dandu mà cuàha ga xi promesa mà, vâchi mà dándòhò gá cuâchi ñèhivi sàxinítùn-né ni cú. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cui si cuà sàha ñi-né promesa (cachi ley) mà, ñâyücandüá nsinúu ini-né iá ñi cuâchi-ne. ⁴ Vâchi sàhà nù buey, ò nù simbee, mà nunca cui cuxio cuâchi ni-iin ñèhivi. ⁵ Ñâyücandüá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivi yohó, dohó ni cachi-yá xi Yuamáni-yá:

Mii-ní, màdi promesa nduá cuní gá-ní cuàha ñèhivi mii-ní. Màdiá cui quisi coco gá-si nùu-ní nduá cuní-ní. Còò. Ñâyücandüá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñu cucumí. ⁶ Vâchi màdi quisi ni xixin, ni màdi inga clase promesa sàhà cuâchi nduá cudí ini-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, ni cachi: "Yohó vâxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndüá cuní-ní, nacua cachi tutu ñi sàhí, Dios mío".

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn ni cachi Dios ñà-cò-cudí gá ini-yá sàhà promesa sàhatahvi ñèhivi, ni cò-cudí gá stná ini-yá sàhà quisi sahmí-né; còò, cò-cudí ini-yá sàhà ni-iin ñà-jaàn ni sàha-ne sàhà cuâchi-ne, mate divi nduá cachi ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después ni cachi Jesucristu: "Yohó vâxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndüá cuní-ní, Dios mío". Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yá dandáñúhú-yá ley primeru mà, te caquin-yá inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña ni quida ndisa-ya nsidaa ñà-ndüá ni ndacu nuu-yá, ñâyücandüá vâtùni nduhii dahuun anima-nda, vâchi ni sàha-ya iquicúñu-yá nahi promesa ñà-danàá-yá sàhà-nda. Iin xichi-ni ni quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaá.

¹¹ Quivi vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquívi sàha-ne cuahà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, cóò, iin xichi-ni ni dànaà-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu ni sà-còo-ya ladu cuahá Yuamánì-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhi xi-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴ Vàchi iin xichi-ni ni dànaà-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vaha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu Ìi xí-yá. Vàchi primeru ni cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchimà quivi nuù-xí, cachí, vachi meru ini anima-né icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxinítnùni-né icúmí chihia.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyücàndüá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, cóò gá necesidad cuahà-nda ni-iin ga promesa ñà-danaá xi sàhà-ña.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yúhi gá-ndà datnátuu-nda anima-nda nuù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìi, vachi sàhà ñi Jesús sà-nuná ichi, ñáni. ²⁰ Na iin ichi saa nduá, te divi mii-yá ni quidayucun xán, vachi sàhà-ña itíaciú ndiaha-yá, ñàyücàndüá iá ichi mà. (Antes iin sicoto nisa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìi xí Dios, doco) sicoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús ni sandua, (vachi na ní xihì-yá), divi sàhà ñà-jaàn ni nihì-ndà nansa yaha-nda nuù Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-nda iin dùtù ndiaha chindéé xi nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya.

²² Ñàyücàndüá, màsà yúhi-ndà datnátuu-nda anima-nda nuù-yá. Iin-ni ni cúnílnú ndisa ini-nda mii-yá; ni cúníndisá víi-ndayá, màsà cùcàhàn-nda a jaan á coó. Vachi sàhà-ña ni xitiá nìi-yá, ñàyücàndüá sàni ndundoò sàxinítnùni-nda, te có-dàndohó gá -ndó; te ducán queamá na ian sàni xichi-nda tecuú limpiu.

Màsà nándodó-nda ichi-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-nda ñà-ndüá xiníndisá-nda; iin-ni ni cúnílnú vaha ini-nda ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùni-nda, vachi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándàhvì-yándó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-nda sàhà-ña chicá más ni cùcú stnahá ini-nda sàhà-nda, te quida vii-nda ìi ñanitnaha-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-nda ñà-nataca-nda na ian quidá dava nèhivì. Còò; vichi chicá xiñuhu cunuú stnahà-nda, te nacuahandee stnahá ini-nda, vachi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivi (naxicocuíin-yá). ²⁶ Vachi cunaha-nsiá, nú sàni cundaa vaha ini-nda nansa iá ichi ndàcuisi-yá, doco quidá canúú ñi-nda cuàchi-nda, dandu cóò cá ni-iin promesa cui danáá xi sàhà-nda. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yúhì cuaá-nda, vachi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu nihì coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú ni cahíchi ini-né ley xi Moisés, dandu fuerza cui-né nú ndóo ù ò ùni testigu cachí nansa ni cuu, te nú ducán, dandu cóò iin ni cuhí ini xi-né na ní xihì-né. ²⁹ Doco nú meru Dèhemani Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí ini-nsia cuu? ¿Amádi cuahà gá más castigu icúmí-né nihì-né? Vachi nú có-quidáñúhú-né ñà-ni xitiá nìi ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vachi sàhà nìi mà ni ndoo anima-né, te sàhà stná mà ni saquin Dios iin tratu xi-né. Daani, stná Espíritu Ìi xí Dios, gracia ni quida stná-yá xi nècuàchimà, doco nú vichi cutu ni cahíchi ini-né nsidaamà, dandu ndahví-né. ³⁰ Ináhà-nda ñà-divi Dios nduú ana ni cachi xi-nda dohó: “Mii quidá tocar nachitacuhá sàhà falta xi nèhivì; cóò cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yá icúmí-yá nsidandaà-yá sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni nihì nèhivì castigu nuù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa ni cuu xi-nsiá quivi primeru na láca ni datnúu-yá sàxinítnùni-nsiá, cuahà tnùndoho ni yaha-nsia. Dava xichi ni canahá nèhivì xi-nsiá, te dava xichi ni dàndohó stná-né mii-nsiá nuù táca nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní ni quida-nsia acompañar nècuàchi ni ndoho ducán, doco calma ni quidandee ini-nsia sàhà nsidaamà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsiá, dandu ni indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cómì cùhúun ini-nsia), cóò, duha ni cudú ini-nsia, vachi ináhà-nsiá, ndé gloria xi Dios chicá cuahà ñàhà icúmí-nda, te chicá ndiaá mà, vachi nicanicuahàn cunaha-ña. ³⁵ Ñàyücàndüá, iin-ni ni cúnílnú vaha ini-nda (ichi-yá), màsà nácóó-ndañá, vachi iin ñà-vaha cahnú icúmí-nda nihì-nda nuù-yá. ³⁶ Iin-ni ni cunchicùn cuéyàà-nda ichi mà, vachi nuù sàni nsihì ni quida-nda nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-nda ñà-ndiaha ñi sàni cachi sahnú-yá xi-nda. ³⁷ Vachi dohó cachí tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocuíin-yá: làca sacu tiempu cumánì gá; mà cuéé gá-yá. ³⁸ Te (cachí stná-yá): “Nèhivì vaha xi, nú xiníndisá vaha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú ni ndédúmá ini-né, dandu ni-iyuhu mà ndóo ini sàhà-né”, cachí-yá. ³⁹ Doco ndohó, có-nduù-nda nèhivì ndedúmá ini-xi, vachi nú jaan, ndañuhu anima-nda. Còò, nèhivì xiníndisá nduu-nda, ñàyücàndüá icúmí-nda cacu-nda nuù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá ví-nda

¹ Nú ndisa xinindisá vâha-nda Dios, dandu cuní cachâmâ ñâ-nihnú cui si ini-ndâ icúmí cuu ndisa ñâ-nduâ ndiatu-nda. Te nú xinindisá-ndâ ducán, dandu quidâ stná-ndâ cuenta na ian sâ-íá ndisa ñâ-tañáha ga cuninùu-ndâ. ² Te divi ñâ-jaàn nduú stná ñâ-nduâ nisa quida xií-ndâ sâhana, ni xinindisá-né mii-yá, te ni ndee vâha-ne nuú-yá.

³ Ndohó, xinindisá-ndâyá, te sâhájân vâtùni cundaâ ini-ndâ nansa ni quidavâha-ya ñuhiví, cui si ñâhân-yâ, te ni sâcôa; ñâyücânduâ, indêhe-nda íâ ñuhiví vichi, doco màdi ñâ-tú cundehè-ndâ nduâ ni cuyucân; cóo.

⁴ Daaní, Abel, na ní sâha-ne Dios promesa xi-ne, chicá ni sandiaâmâ nuú promesa ni sâha Caín. Te ¿indú chuun chicá ndiaâmâ? Divi sâhâ-ñâ ni xinindisá nècuâchímâ mii-yá. Ñâyücânduâ, ni cachi-yâ: “Sâni ndee vâha Abel nú; cudí ini sâhâ promesa xi-ne”. Ñâyücânduâ, mate cóo cá Abel mà, doco dècuèndè vichi íâ ñi fama-nè ñâ-ni xinindisá-néyâ.

⁵ Daaní, Enoc tu, ni xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu ni sââ-nè nuú-yá, cóni xihí-nè, ni ndañuhu uun-ne (nuú nèhivi), vâchi sâhâ poder ndiaha xí Dios ni ndiachi-nè dècuèndè ndé íâ-yâ. Te cachi tutu ñi, ducán ni cuu xi-né ñâ-ni cudíi guá ini-yâ sâhâ-né. ⁶ Doco nú có-xinindisá-ndâ, dandu mà nunca cudíi ini-yâ sâhâ-ndâ. Vâchi nú cuní-ndâ sââ-ndâ nuú-yá, dandu fuerza cunindisa-nda íâ ndisa-ya, te seguru datnúu-yâ sâxinítnúni nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yâ.

⁷ Daaní, stná Noé, ni xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnúhu-ya xi-né ñâ-nduâ icúmí cuu quívi nuú-xí; ñâyücânduâ, ni quida-ne ñâ-nduâ ni cachi-yâ, ni quidavâha-ne iin barcu cahnú sâhâ-ñâ càcu-ne, mii-né xi stná nèhivi vehe-ne. Ducán ni quida-ne, te ñâ-jaàn claru ni túi ñâ-cóni quidâ víi dava ga nèhivi ñuhiví. Doco mii-né, ni ndee vâha-ne nuú-yá ñâ-ni xinindisá-néyâ.

⁸ Daaní, stná Abraham; ni xinindisá stná-néyâ, te ñâyücânduâ ni quee-ne cuâhân-nè na ní cana-yanè ñâ-cùhùn xicâ-né inga ñuu ndé icúmí-nè sââ-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñâ-íâ yucán. Ñâyücânduâ, ni inini-ne ñâ-nduâ ni ndacu nuú-nè, mate có-cùndââ ini-nè indú cùhùn-nè. ⁹ (Dandu ni sââ-nè) ñuu ndé ni cachi Dios xi-né mà. Yohó te yucán ni la chii-nè ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-nè nècuâchi inga ñuu, doco siempre iin-ni xinindisá víi-néyâ. Cui si vehe sìcoto ni sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nisa xichuún stná (dêhe-ne) Isaac, xi stná (dêheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiâ, stná nècuâchi yucán, iin-ni ni sandiatu stná-nè cuu xi-né ñâ-nduâ ni cachi Dios xi Abraham antes. ¹⁰ Vâchi nècuâchímâ, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcu-nè iin ñuu sâni quidavâha-ya; vâchi nihnú ini-nè íâ iin ñuu ni chítnúvi ini mii-yâ coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahâdihí-nè) Sara, ni xinindisá stná-nè mii-yâ. Mate sâyâha ga sahnú-né, doco ni nihitâhiví-né valor ñâ-coo iin meé xi-ne, vâchi antes sâni cachi sahnú Dios xi-né, te ñâyücânduâ ni túinuú iin dêhe-ne, vâchi xinindisá-nè mà nunca dandahvi-yânè.

¹² Ñâyücânduâ, mate sâsâhnú cuâha Abraham, doco ni la iin dêhe-ne, te sâhâ imindaa dêhe-nemâ ni sââ-nè ni sâcùnduu-ne yohótéhè cuâhâ gá mil nèhivi; cuâhâ sâstnúhù nèhivi ni nanduu-ne nahi cuâhâ sitnúú ansivi, ò ñusi ndiquin yuhú mar, vâchi mà cùi nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiâ, nsidaa nècuâchi sâni nacani xi-nsiâ sâhâ-ximâ, iin-ni ni xinindisá víi-nè mii-yâ dècuèndè ni xihí-nè. Te mate cóni sââ-nè cuninùu-né cuu ndisa ñâ-nduâ ni cachi Dios xi-nè, doco iin-ni ni xinindisá-né, mate tàyôa, te ni cudíi ini-nè sâhâ-ñâ, vâchi (ni cundaâ ini-nè) màdi ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñâyücânduâ ni cachi-nè xi nèhivi ñâ-cuisi-ní yâha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachi nèhivi, dandu náhâ claru inga ñuu nduâ nandúcu-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuâhân-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru ni cùí, dandu vihini naxicocufin-nè yucán. ¹⁶ Doco cóo, cóni núhù-nè, vâchi ni cuní-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yâ íâ ansivi. Te sâhâ-ñâ (ni xinindisá-né ducán), ñâyücânduâ có-nducáhân-yâ cachi-yâ ñâ-nduú-yâ ana cahvi-né, vâchi sâni quidayucun-yâ iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xi-yâ).

¹⁷ Daaní, después, ni cachi Dios xi Abraham ñâ-ni cuâha-ne dêhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán ni quida-ya sâhâ-ñâ cundaâ ini-yâ a cunini víi-néyâ, á cóo. Te (ni quida-ne cumplir), ni xinindisá-né mii-yâ, dispuestu ni ia-ne ñâ-cunduu dêhe-ne promesa, mate mindaa-té nuú-né, te mate antes sâni cachi sahnú Dios xi-né ¹⁸ ñâ-divi nuú tèchii Isaac mà icúmí quee cuâhâ descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco ni cundee ini-nè ñâ-vâtùni danátíacú-yâte nú ni cuí-te. (Te ñâ-ni càcu-tè) ni ndòo-tè vivu nuú-né, ñâyücânduâ vâtùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sâni natiacú-te.

²⁰ Daaní, después (ni cundaâ ndisa ini-xi) ñâ-xinindisá stná Isaac mà mii-yâ, vâchi cuâhâ gá ñâ-ndiaha ñi ni cachitnúhu-ne xi (ù dêhe-ne) Jacob xi Esaú sâhâ nansa icúmí cuu xi-né quívi nuú-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, ni xinindisá stná-nè mii-yâ, (ináhâ-ndâ), vâchi na sâ-ítúu cuâhân-nè cui-nè, dandu ni càhân-nè xi iin iin dêhe José, ni cachitnúhu-ne xi dêheñani-né mà

ñà-icúmí-té ñihí-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùu Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímánì-né Dios, te itúú-né nùu bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ínáhá-ndá), vâchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchi raza-nè Israel nùu ñuu Egipto. Te nì nacoo stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúfú-nè nú sàni xihí-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùunuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñâyùcándüá mate sàni dándacú rey cui-vè, doco cóni yúhí-nè; ùni yòò nì ia dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhàmà na sàni sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gà nèhivì ñà-dihí-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còò, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gà nì ndòhó-né, te màdià ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini iá ñuhivì yohó, vâchi cuisì sacù-nì tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichi Cristu nì cunchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhichì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicá ñuu Egipto yucán, vâchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùu Dios icúmí-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ñi.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñà xiníndisá-né mii-yá nì sandua. Nì cóni yúhí-nè ñà-nì xidá guá ini rey dandacú yucán, vâchi iin-ni nchicùn vü-néya na ian xinínùn-néya, mate có-tú-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na nì quida-ne vicó pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dácáa-ne nì (lelù icá yehè-né) sàhá màsà cú dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhichì cahà mar mà nahi ñuhù ichi, divi sàhà-ñà nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihí-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñà nì xinindisá stná nèhivì raza-ndá mii-yá, ñâyùcándüá nì nacunun-duu-nè ñuu Jericó usà quivì, te nì caà nama ndiadi nùu ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchi ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní techuún Moisés iin ùi tiàa ñà-nacuni-te nansa iá ñuu nècuàchì mà, dandu nì chindee-néte. Ñâyùcándüá, cóni xihí-nè nahi nèhivì dava ga có-xiníndisá.

³² Pues vichì có-xihíhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), nì mà sàà stnáì nacani nsihi xi-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefeé, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchi nisa cahàn cuenta xì Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà nì xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñâyùcándüá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú ví-né, te nì ñihí-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùu ñuuu xixìn, cóni quidá dañúà xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahni xi-né xì espada nì cú. Stná nècuàchi còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vätùni nì nacuaàhandee ini-nè, te na ní caquixì soldadu inga ñuu, vätùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchi ñahà, nì xinindisá stná-néya, te ñâyùcándüá nì nihitáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchì mà, nì dándòhò nèhivì-né, te nì xihí-nè; vihini dacàcu-tèné nì cú (nú nì nácóo-né ichi-yá); doco còò, cóni quidá-né ducán, vâchi cùnì-nè nihitáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchi sàhana ma, cuàhà gà nì sàcündiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cui stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcündiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùu, ò machete. Te dava-ne, serrucha nì quedava-ne. Cuàhà gà nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñâyùcándüá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsà idàhvi-ne xì cuisì iin rii ò simbee, vâchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tnùndoho nì xini-nè; quini nì dándòhò nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucú dãnà, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chicòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùu nsidaa gà nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchi sàhana ma, mate ní ñihí-né nì ndee vàha-ne nùu Dios ñà-nì xinindisá-néya, doco cóni nihitáhvi-né ñà-ndiaha ñi nì cachi-yá (xì xii-ndá) antes. ⁴⁰ Còò, vâchi sàhà-ñà nihnú stná ini-yà ndohó, ñâyùcándüá nì chitnùni ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichì coo iin ñà-chicá ndiaha nihitáhvi-ndá, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xì nècuàchi yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús nì cündéhe-nda nùu-xi

¹ Vichì cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndisá-ndá mii-yá). Ñâyùcándüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñàhà sadí xì nùu-ndá. Nì nácóo-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vâchi ñà-yucán nduá dacá xì ñini-ndá. Iin-ni nì cunchícùn vü-ndá mii-yá inií vida xi-nda; nacua quidá nècuàchi dadavá stnahá

xinú carrera, ducán xiñuhu nacuañhandee ini-ndá. ² Iin-ni ni cündéhe-nda nù Jësús, vâchi sâhà mii-yá ni quesaha-nda xiníndísá-ndá ichi-yá, te divi-ya icúmí chindee stná xi-ndá ndé cachi xinú vida xi-nda. Te mate nchica cruz ni ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yà na ní cahíchi ini nèhivi-yá ñà-ni xihì-yá ducán, vâchi ináhá-yá, después icúmí-yá sàà-yá coo-ya contentu. Daaní, (mànühù-yá gloria), te yucán ni sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa ni cuu xi-yá, cuahà gá ni quida quini nèhivi cuâchi xi-yá, doco ni quidandee ini-yá. Ñâyücândüá, nsinuu ini-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cündéé gâ ini-nsia, te cuhuun ini-nsia. ⁴ Vâchi ñà-ndáà nduá, cuahà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cündéé nèhivi cuâchi ma nùù-nsiá, doco ni-iin-nsia tãñáha ga cahni-né. ⁵ Docu nacua indéhi sàni nandódó-nsiá nansa cachi Dios nùù tutu ì ndé cãhàn-yá xi-ndá na iin yua-nda. Pues dohó cachi-yá:

Hijos míos, màsà cúnãñã-nsiá nú nãni-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còó, ni màsà cùhúún stná ini-nsia nù sàni sãhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vâchi Stoho-nsiá ndufi, te cuú ini sàhà nsidaa-nsiá, ñâyücândüá fuerza nãni-nsia, vâchi nsidaa ana sàni nacãxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-né ñãhni stná-né, cachi Dios.

⁷ Ñâyücândüá, xiñuhu quidandee ini-ndá na nãni-nda nùù-yá, vâchi sàhà-ñã nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sã-ináhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda ni ñihì-ndá conseju nùù yua-nda. ⁸ Docu quivì vichi, nú còó ni-iin conseju ñihì-ndá nùù mii-yá, dandu cuní cachàmã ñà-cò-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vâchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xi-né.

⁹ Vâchi yua-nda ñuhivì yohó, nisa danáni stná-nèndó, te nisa cahvi-ndané. ¿Amadí chicá ndiá icã-ndá cundoo stná-ndá sujetu nùù Yua-nda iá ansivi, te ducán ñihì-ndá cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vâchi sacu tiempu ni ndòo-nda nùù yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudfi ini-né, ducán nisa danáni-nèndó. Docu mii-yá, cuiis sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivi ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáà nduá, có-cudfi ini-ndá na hora ñihì-ndá conseju; tñundoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndá ni cundaà vâha ini-ndá, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vâchi chicá vii sàni sàà-ndá nacani ini-nda.

Cuàhà gá peligru ndácàn nú cahíchi ini-ndá palabra cachi Yua-nda Dios

¹² Ñâyücândüá, màsà cündóó-nsiá cuhúún gá ini-nsia na ian ni còyo ndahàsàhã-nsiá; còó. Iin-ni ni nácuàñhandee ini-nsiá cuniã, ¹³ micuísì ichi vâha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñã màsà tucú iin nècuàchi tàctùtùha vii cacanuú nacua ndiá icã-né. Te nú sã-íá iin ana tàcundáà vâha ini-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-né.

¹⁴ Ni cündóó màni-nsiá xì nsidaa ñanitnaha-nsia, te ni cuahandee stná ini-nsia cunihnu ì ini-nsia nicanicuahàn, vâchi nú có-ñihnú ì ini-ndá, mà nunca sàà-ndá cuni-ndá nùù Stoho-ndá Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cündóó stná-nsiá còtó nandódó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu stná nèhivì malu ndedúmá ini-xi, vâchi nacua quidá iin yohò yucú daná, ducán cui quida stná nècuàchi malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuahà gá nèhivi. ¹⁶ Ñâyücândüá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cutòó xi ñãhà, te ò iin ana có-ndúlócô-xì ichi ñi-yá na ian ni quida Esaú sàhaha. Dèhe sahnú ni sanduu-ne, ñâyücândüá, icúmí-né ndutahví-né cuahà ñà-ndiaha ni cuí, doco ni dama-ne derechu mà sàhà cuiis iyuhu ñà-ndüá ni xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa ni cuu xi-né después, cóni ñihì-né ndutahví gá-né ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yàha ga ni cuni-né ñihì-né. Ni sacundahví-né (nùù nècuàchimã), te ni sacu fuerte-né, doco mànicüí gá, vâchi cóni ñihì-né nansa nadama-ne ñà-ndüá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-ndüá ni xini nèhivi sàhaha na ní sàha Dios-né ley primeru

¹⁸ Vâchi ndohó, cóni tñátuu-nda nùù iin yucú (ñuhivì yohó nacua ni quida nècuàchi Israel sàhaha), vâchi yucú (Sinaí yucán), xixàn, te iin tñuú ndúchi, có-tuínùù, te caná fuerte tàchi. ¹⁹ Te ni sivi stná corneta; dandu ni tiacu cãhàn fuerte mii-yá. Docu nèhivi mà, ni sacundahví-né nùù-yá ñà-màsà cãhàn gá-yá xi-né ducán. ²⁰ Vâchi màni cündéé gâ ini-né quida-ne cumplir palabra ni cachi-yá. Te dohó ni cachi stná-yá: “Màsà náná-nsiá icã yucú jaàn, te ni quisi xí-nsiá, vâchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yùù, ò xi lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yàha ga ni cayùhí cuaá nèhivi mà na ní indehè-né nansa ni cuu. Dècuèndé stná Moisés ni cachi-né: “Ndé quidá cuiis ñà-yùhí güè”.

²² Docu ndohó, còó, vâchi ichi yucú nani Siòn sàni quihìn-nda vichi, vâchi yucú yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndá ndé ndoó tàcã cuahà mil àngel xi-ya, ²³ ndeníhì vâha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndá xì nsidaa gá nèhivi xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itãndiãa quivì-xì ndé gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndá anima-nda nùù mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivi, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sàndüú stná-ndá xi nèhivi ni ndee vâha nùù-yá sàhaha, doco vichi sàni ñihì stná-né ni cundiatu ndiaha stná anima-né. ²⁴ Vâchi nùù

Jesús sàni tnàtuu anima nsidaa-nda, vèchi divi mii-yá nduu ana càhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stnà-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduu ñà-nì xitià nì-yà (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nì-yà mà nùu nìi Abel sàna.

²⁵ Ñàyücàndüá, cuidadu ni cündóó-nsiá ñà-màsà nàcuáa-nsiá mii-yà ana càhàn xi-nda vichi. Vèchi nú cóni càcu nèhivi sàna na ní cahíchi ini-nèyà na ní càhàn-yà xi-né ñuhiví yohó, dandu chicá mà càcu ndohó nú cahíchi ini-nda palabra cachí-yà xi-nda dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní càhàn-yà antes, fuerte nì tnà ñuhiví; doco vichi sàni cachitnùhu-yà xi-nda inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhiví. Doco màdi cuisí ñuhiví yohó icúmí tnàa; còo, dècuèndè stnà ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachí-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndüá ni quidavàha-ya ñuhiví yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíá ndòo. ²⁸ Vèchi ñuhiví ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyücàndüá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhámà sàhà-ñà vátuni cunucuachi víi-nda nùu-yà nacua cuní-yà quida-nda, te cahví víi-ndàyá; màsà nàcuìdiqui uun-nda ichi-yá, ²⁹ vèchi nahi ñuhu ñíhi nduu-yá, te mà ùhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

13

Nansa quida-nda, te cudíi ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-nda sàhà-ndà na ian iin-ni ñani xinduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo maní ini-nda xi nèhivi cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivi, ndé stnà ángel xi Dios nì dáyáha-ne vehe-ne, te cóni cündáa ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stnà ini-nda compañeru-nda xindiadi vehècàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàh stnà-nda xi-né ndiadí-nda. Te nú quidá quini nèhivi xi dava ga compañeru-nda, dandu cundehè ndahví stnà-nda nècuàchimà, vèchi na nèhivi nduu stnà-nda, te vihini cuu stnà xi-nda ducán iin quiví.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stnà-nda xi nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xi inga nèhivi. Vèchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xi ñahà, te ò ana càhàn xi nècuàchì có-ndüü nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhiví yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xi ñà-jaàn-ní ni cündóó-ndá contentu, vèchi sàni cachí-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyücàndüá, vátuni càhàn ndee-nda, cachí-nda:

Divi Stoho-ndá Señor nduu ana chindéé xí. Mà yúhî, vèchi còo ni-ñàha cui quida nèhivi xí’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stnà ini-nsia nècuàchì nisa idònüü nùu-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xi Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida vü-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúnindísá stnà-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàna xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivi-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichi có-ináhà-nsiá, vèchi cuàhà ichi tucù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichi tàcùnì-ndá iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisí gracia xi mii-yà ni cúnihnú ini-nda, te ndufuerté anima-nda, màdiá cunchicùn-nda iin ley cachí sàhà cuisí ìndü comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivi nacání guá ini-xi sàhámà, còo ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchi veheñuhu (xi raza-nda, itiacú-nè ñà-ndüü promesa xi nèhivi). Doco ndohó, iá stnà promesa xi-nda, (divi nduu Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còo derechu xi-ne nihitáhvi-né ni-ñàha nùu mii-yá. ¹¹ Vèchi quisi nduu promesa sàha-ne veheñuhu ma, xitià nì-sì, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduu lugar chicá ì, te quidá-nèamà presentar sàhà cuàchi nèhivi. Doco iquicúñü quisi mà, còo; ndé fuera ñuu icúmí còo. ¹² Pues divi ducán ni cuu stnà xi Jesús sàhà-ñà nihni nèhivi ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yà. Vèchi fuera ñuu ni ndoho stnà-yà. ¹³ Ñàyücàndüá ndohó, iin-ni ni cúnchicùn stnà-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoò-nda ñuu-nda, te cahíchi ini nèhivi-ndó nacua nì quida-ne xi mii-yà. ¹⁴ Vèchi ni-iin ñuu iá ñuhiví yohó, mà cündüá ñuu-nda nicanicuahàn. Còo, iin ñuu quesa quiví vaxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyücàndüá, nicanicuahàn ndiá icà-ndá ndenihí vaha-nda Dios sàhà ñà-ndüá nì quida Jesús. Vèchi na iin ofrenda xi-nda nùu-yà nduájàn na ndácùcahan-nda quiví-yà, te naquímáni-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stnà-nda quida-nda obra xi ñanlnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vèchi ñà-jaàn ndisa nduu promesa cudíi ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndüá cachí nècuàchì idónuu nùu-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùu-né; vèchi inüü-né nùu-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icúmí stnà-nè nacuàha-ne cuenta nùu Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyücàndüá, cunini-nsianè sàhà-ñà cudíi ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúun ini-nsianè; vèchi nú ni cúhúun ini-nè quida-nsia, mà cúí cundumà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ C'àcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-nsí, v'achi ináhà-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsi quida vii-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyucàndúá, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-ni c'àcàn tàhvì cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá y'achi cui nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, v'achi sàhà-ñá nì xitiá nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyucàndúá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi n'ehiví, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, v'achi mate ní xihí Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcúnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te v'ichi cahnú gá Dios nì sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndúá cuní-yà quida-nda; v'achi nú ni nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu v'atùni quida ndisa-nda ñà-ndúá cudí ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá, ñáni, màsà cúdúchí ini-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùu-nsiá yohó, v'achi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá y'achi-nè ndé ié' yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nùu-nsiá, cachi-nsiá xì-né. Te cásàhú stnái xì nsidaa gá n'ehiví xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnahá-xí yohó, cásàhú stnà-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmi cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaf tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xì nsi-úxin ùi dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitiá-nsiá. Yùhù cásáhú xì nsidaa-nsiá.

² Ñani, xiñuhu cudii ini-ndà na yàha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndisá vii-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátuni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyücàndüá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nìhì-ndà vátuni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñaha ni cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ìi ini-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quidámáni gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nìhì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nù có-cùndàá ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvi-ndà nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhámà, vachi mii-yá, sáhatahvi-yándò ñà-ndüá xiñuhu, mà ñhndiá-yà, te mà cánàhá-yà xi-ndà. ⁶ Doco ni cùnindisá vaha-nda, te màsà nácáni ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècuíi mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cùnìhnú ini-ndà nìhitàhvi-ndà ni-ñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vachi nèhivì mà-ìin-ni nihnú ini-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Ñani, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nù nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vátuni cudii stná ini-ndà sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà ùhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vachi nú sàni xinu fuerte orá, te ni cuhìhni, dandu íchì yùcù mà, te ndàhvà ita-ñà, mà vícò gá iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yàchì stná-nè mahi chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yàha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-ndà nú ni quidándéé ini-ndà na yàha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndà ndee vaha-nda nù Dios, te nìhì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yà, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú ini-xi sàhà-yà.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Coó, vachi Dios, mà cú xihò-yà quida-ya ñà-có-ndiàá, ni có-daxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuiisí-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítà xi-ndà ñà-cuní-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchì ma. Doco ¿índü fin cucumí cuàchì ma? Cuisi ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyücàndüá, (cachí xì-nsiá), ñani màni, màsà nunca cuàha-nda datúcu ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-ndà, vachi nsidaa ñà-ndiaha nìhitàhvi-ndà, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnú-yà (sàxinítnùnì-ndà) nù nsidaa ñà-tnú iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dàma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yà, te iá còndàhvi-yà, doco Dios, cóó, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisi xí-yà sàhà-ñà ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-ndüá ni quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudii ini-yà sàhà-xì na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyücàndüá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñaha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuidà yàchì ini-ndà, ñani màni. ²⁰ Vachi nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñaha, mà chindéamàndò quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyücàndüá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-iá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiàá iá guá ñuhivì yohó, te ni màsà ndúcuehè stná-ndà; cóó. Iin-ni ni cùnini-ndà palabra ndiaha xí-yà ni chiñuhu-ya ini anima-ndà, vachi sàhà palabra ìi mà vátuni càcu-nda.

²² Doco màdi cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vachi nú coó, dandu cuiisí-ní ñà-dàndàhvi-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ní queá) nú iníni-ndà palabra ìi mà, te có-quidà-ndà ñà-ndüá cachá, vachi ducán queámà na ian indéhe-nda nù-ndà nù iin yütàtá, ²⁴ te xini-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándodó-nda nansa iá nù-ndà. ²⁵ Doco nú iníni vii-nda ñà-ndüá cachí ley ndiaha xí-yà, te có-nándodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndà nìhitàhvi-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nù cuàchì-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yà nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nêhiví, tuxí ínì-nè nchìcùn vîi-né religiòn xi-ne, doco tùha stnà-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cui sí dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vâchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchí ndahví, xi nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásivi-ndà mii-nda xi chuun siquini iá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vâha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanitnaha-nda

¹ Ñani, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nêhiví, vâchi nêhiví xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà ni sàà iin nêhiví ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahví-nda mii-yá, te ñuhú stnà iin anillu oro òimíndahá-nè. Daaní, ni cachí-ndà ni sàà stnà iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñuhú-ndà ndúu nècuàchimà, mà vâha. Màsà quidáñuhú-ndà (cuisi) nècuàchì ndixí víi, te cachí-ndà xi-né: “Yohó coo-ní iin lugar vîi”, te nècuàchì ndahví mà, cóo, cutu cachí-ndà xi-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vâchi ñà-jaàn nduá sàni cáhìchì ini-ndà nècuàchimà.

⁵ Cunini vâha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmi nècuàchì ndahví ñuhiví yohó, doco çamádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nìhitáhvi-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stnà-nè cundoo-ne ñuhiví ì xi-yá, vâchi ducán sàni quida-ya comprometer xi nsidaa ana cuú ini-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsià), vâchi cáhìchì ini-nsia nècuàchì ndahví. çAmádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndáhvi xi-nsiá, te sanícuàchì stnà-né sàhà-nsiá? ⁷ çAmádi divi stnà-né cáhàn quini guá dìqui quiví ndiaha-yá, divi quiví ni ndacùcahan-nda (na hora ni quihvi-nda ichi-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vîi-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì ni sàha mii-yá ana cusáhnú nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú ini-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stnà ini-ní sàhà ñanitnaha-ní”, cachá`. ⁹ Doco nú chicá quidáñuhú-ndà iin nêhiví nùu inga-nè, dandu cuàchì nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni chivàha vîi-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quida-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chivàha-nda ni-ñàha, ¹¹ vâchi imindaa mii-yá ni sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xi inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stnà-yá ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchìcùn-ndà inga nècuàchì ñàhà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchì-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chivàha-nda). ¹² Ñayùcànduá, ndiá icà-ndà cáhàn vîi-ndà, te quida vîi stnà-ndà. Vâchi divi nacua cachí ley ndiaha ni tavà xi-ndà libre, divi sàhàjàn icúmi ndundaà sàhà cuàchì-nda. ¹³ Te nú có-indéhe ndahví-ndà ñanitnaha-nda vichì, dandu quiví ndundaà sàhà-ndà, mà níhi-ndà cundehè ndahví stnà-yá ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quiví ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cáhì uun-nda xiníndísá-ndà mii-yá

¹⁴ Ñani, ça cundíáá ndisa ñà-càchì-ndà cahví-nda mii-yá te nú có-quidà-ndà obra? çA ndísá càcu anima-nda nú ducán nduú modo cahví-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanitnaha-nda xihí vixin, te cóò sicoto vâha xi-ne; te xihí stnà-nè doco, vâchi cóò ni-ñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stnà iin compañeru-ndà ni cachí xi nècuàchì ndahví mà: “Vâtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà ini-ní, te ni sàà stnà-ní chitu tixi-ní”, cachí-né. Doco nú có-sàha-ne nècuàchimà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stnà xi ñà-cahvì-nda mii-yá nú cóò obra xi-nda. Vâchi nú ducán, dandu nàhà xicá có-càhvi ndisa-ndayá, vâchi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nêhiví: “Dava-nda cuisí fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisí obra xi-nda iá”, doco cóò, vâchi çnansa cui cundaà ini-ndà cahví ndisa iin nêhiví mii-yá nú cóò obra xi-ne? Doco nú iá stnà obra quidá-né, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ndisa iá stnà fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndà ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stnà ñà-malu, ináhà stnà-si imindaa-yá iá, te quidí stnà-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisí fe xi-nda nduá ndiaá, te cóò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhà-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa ni ndee vâha-ne nùu Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-ni ia-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe maní-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùu mesa ì. ²² çA xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchì yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stnà-nè cumplir (ñà-nduá ni cachí-yà): ñayùcànduá, ndiájàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahví vîi ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Ni xinindísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vâha-ne nùu-yá”. Dècuèndè ni cachí stnà Dios amigo xi-ya nduú Abraham

mà. ²⁴ Ñàyücàndüá, nàhà xicà, màdi cui-si-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhaha nani Rahab. Iin nècuàchì ñàhà cónisá ìa sahnú inì-xi nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-nè nècuàchì-mà, dandu después nì dānhùh-nè nècuàchì-mà inga ichì. Pues sàhà-ñá nì quida-ne obra mà, ñàyücàndüá nì ndee vaha stná-nè nù Dios. ²⁶ Vāchi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-ndüá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vāchi cóá quidá, na iin cuerpu nsìi còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cundóo-ndá sàhà ñà-ndüá cachí-ndá

¹ Chicá vaha màsà cundúu cuáhà-ndà nècuàchì chináhà (palabra ìi), ñàni, vāchi cunaha-nsiá, chicá icímí-yà nandacàn-yà cuenta nù nsihùh nècuàchì chináhà. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndá ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùh-ndá, vāchi sàni cutùha-nda cadì-ndá nù nsidaa ñà-chicuehé vihini sàà-ndá quida-nda. ³ Cundehe-ndá idu, chicáá-ndá frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vātùni cui-tàndòò-ndásí mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nù, te ndee caná tàchì dāndiàchì xi-nù, doco cui-si iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nù cùhùh-ndá ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndá. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chiñúhà. (Ináhà-ndá), cui-si iin ñuhu tii cui dacuícùn xi inicutu iin yucú cahnú, te coco nsidaamà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndá: cuáhà sàstnùhù chuun quini cāhàn sàhà-xí. Iá` nùu cuerpu xi-nda, doco mà ùhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndá, cuáhà gá chuun daquifñúhà, te ¿indù divi ñihà` cachí quini guá?` Pues divi nùu ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vātùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yucù, ò laa, ò quisi cuati, ò quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-si. ⁸ Doco yuhù-ndá, cóo: tãñàha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándisá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tātñà dānà, ducán quidá stná`, vāchi chitúá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xi yuhù-ndá naquímāni-ndá Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhà-ndá xi ñanitnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vāchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndá sàni naquimani-ndá mii-yá, te nì canáhà stná-ndá (xi ñanitnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñàni. ¹¹ Vāchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéá tècuif vāha, te ò iin-ni ndéá tècuif ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vātùni cucāa quisi vídi-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còo. Nì mà cùí cuàha stná sihigu nùu nducu yòhò cò-si-uva. Te lugar ndé caná tècuif ùhà, có-cānà stná tècuif vāha.

Cuisi nèhivì datnúu Dios sàxinítmūni-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuahá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahvi stná ini-nsiá, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandisá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbidia cuáhà ini-nsiá, ò cui-si sàhà mii-nsiá nacáni ini-nsiá, dandu màsà cachí gá-nsià nchichí-nsiá, vāchi có-ndüá ñà-ndáá; tñuhu nduá. ¹⁵ Vāchi modo xi-nsia mà, có-ndüá nahi palabra nchichí vāxi nùu mii-yá iá ansivi. Vāchi nú cutu cāhàn nchichí-ndá, te có-quidá víi-nda, dandu nàhà xicà, cui-si ñuhivì yohó vāxi palabra mà; ñini nèhivì ùun nì quea, te divi ñà-malu nì chitnūni ini xán. ¹⁶ Vāchi nú cumbidiá ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nāá stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ii sàxinítmūni-ndá nduá, te túha-nda cundoo maní-ndá; mà dānà-ndá. Cāhàn víi stná-ndá xi nèhivì, te cundehe ndahví stnahá stná-ndá, vāchi vāha ini-ndá, iin-ni cāhàn ndāá-ndá nacua iá iin chuun, mà dānání uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndá cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni nì cāhàn-ndá xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundoo maní nsidaa-nda, vāchi ducán queamà na ian chihì-ndá iin tata vāha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándisá-nda cunchicùn-ndá modo xi ñuhivì yohó

¹ Dava-nsia indéhe ùhì stnahá-nsiá, te nāá stnahá stná-nsiá. Pues, ¿ndiá disáhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsiá? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsiá iñaha, te dacá mà sàxinítmūni-nsiá. ² Xího-nsiá iñaha, te nú mà cùí nìhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsiá) ndañuhu nèhivì (icímí xān). Te nú cumbidiá stnahá ini-nsiá sàhà iñaha, te mà cùí nìhì stná-nsiáñà, dandu nāá stnahá-nsiá, te cāhàn ndiaa stnahá stná-nsiá. Doco ¿indù chuun có-icímí-nsiá ñà-ndüá xího-nsiámá? Divi sàhà-ñá có-xicàn tãhvi-nsiáñà nùu mii-yá. ³ Te mate ni cācàn tãhvi-nsiá nùu-yá, doco mà ñihì-nsiáñà, vāchi mal xicàn-nsiá, cutu cuní-nsiá iñaha sàhà-ñá quida

ndevàha-nsia nacua cudí ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsiá! ¿Índu chuun nchícùn-nsiá ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ináhá-nsiá ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-nda modo xi ñuhívi yohó, vâchi ducán queá na ian có-ndóò váha ga-nda xi Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sàni nihitáhvi-nda nùu Dios ñà-coo Espíritu Ì xi-yá ini anima-nda, te màni cuáhà-nda nùu Yà-ì mà; ñâyücàndüá, có-cúni dahuun-ya cunihnu ini-nda inga iñhá cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdi úún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndáá nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuáhà gracia sáhatahvi-yándó. Ñâyücàndüá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadi-yá nùu nsidaa nehívi nducuéhê, doco nehívi nihnú ndáhvi ini-xi, sáhatahvi-yánê gracia xi-ya”. ⁷ Ñâyücàndüá, ni cúnini-nda nsidaa ñà-ndüá dandacú-yá, doco ñà-ndüá cuní ña-malu, cóo; iin-ni màsà cuáhà-nda cundee-sí nùu-nda, vâchi nú màsà cuáhà-nda quida-si ducán, dandu icúmi-sí cunu-si nùu-nda. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùu Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yá nùu ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndáhà-nda. Te nú ùi ichi nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda. ⁹ (Vâchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá váha) ni dándóhó-nda mii-nda, te cundoo-nda tnúnsi ini, te cuacu cuáhà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sáhàjàn; màsà cudíi gá ini-nda, ni màsà cuácù gâ-nda; cóo. Xiñuhu cundoo-nda tnúnsi ini, ¹⁰ te cucahan nùu-nda nùu Stoho-nda Señor. Cuisi nú ducán, dandu nihí-nda nduvíi tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuítñuhu stnaha-nda

¹¹ Nàni, màsà càhàn-nda dìqui ñanitnaha-nda, vâchi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tñaha-nda, dandu ñà-sàni càhàn-nda dìqui stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndüü gâ-nda ana chivàha xán; cóo, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmi nsidandaà xi sàhà falta xi iin iin-nda. Cóo ni-iin ana cachi a cácu-nda, á cóo, cuisí mii-yá. Ñâyücàndüá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ináhà-nda nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini váha mii-nsiá nècuàchi càhàn ndee guá. Vâchi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dihùn xi-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ináhà-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vâchi vida xi-nda, (yâchi nsíha) nahí vicònùhù. Iin ratu tii iá, dandu cóò cá. ¹⁵ Ñâyücàndüá, ndiá icà-nda cachí-nda: “Pues, nù ducán cuní Stoho-nda Señor, dandisá cutiaca-nda, te ò nú cudíi ini-yá, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá càhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha càhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñâyücàndüá, (nsinuu ini-nsia palabra yohó): nú ináhà-nda nansa ndiá icà-nda quida-nda, te có-quidá-ndañá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-ndüá ni cachí Santiago xi nècuàchi cuicà malu

¹ Cunini váha nsidaa mii-nsiá nècuàchi cuicà. Chicá váha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnúnsi ini, vâchi sà-itúú tnùndoho nahnú dìqui-nsiá. ² Vâchi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sicoto vico xi-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xi plata xi-nsia, dihùn chicuéhê sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te diví ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nehívi (cóni quidá vii-nsiá), te ducán icúmi quea na ian sàni saxi stná ditnu dihùn mà icà-nsiá, na ian ni xixìn cuñu-nsiá ni quidamê (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vâchi yáha ga sàni càyá ñà-ndüá icúmi-nsiá nihí-nsiá quívi xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví ni ndanihi xi cosecha xi-nsia, ni dándàhvi uun-nsianè, vâchi cóni sàha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñâyücàndüá, raya xi-ne mà, na ian ndàhí stná-ña, te tiacú stná Stoho-nda Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuáhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xi. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhívi yohó; cuisí gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahí quisi sàni nei, te ni ndundatnú-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quívi cui-nsiá. ⁶ Vâchi túha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nehívi ndacuisi ini-xi, te sàhà yuhù-nsiá xihí-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cúhuún ini-nda, vâchi sà-itúú naxicocuñ Jesús

⁷ Nàni, iin-ni ni quidandéé ini-nda dècuèndè sàà quívi naxicocuñ Stoho-nda Señor. Quida-nda na quidá iin nehívi campu, ndiatú-né ndè cuun dàvi nùu, (dandu xitú-né); daani ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvi dânsihí sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te diví ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-nda dècuèndè naxicocuñ Stoho-nda Señor. Ñâyücàndüá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-nda, vâchi sà-itúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà càhàn cuàchi-nda sàhà compaferu-nda, ñàni, vâchi nú ducán, dandu icúmi-yá danáni-yándó,

te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quìvi nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná ini-nsia nansa ni cuu xi nècuàchi sàhaha ni sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá ni dándòhó nèhivi-né, doco iin-ni ni quidandee ini-nè. Nàyùcàndüá, nacua ni quida nècuàchimà, ducan ni quida stná ndohó vichi, ñáni, ¹¹ vèchi ndiaha gá ni quida-ne ni quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa ni cuu xi nècuàchi sàhaha nani Job, iin-ni ni quidandee stná ini-nè, dandu después ni quee vii (ñà-ndüá ni cuu xi-né), vèchi ni chindee Stoho-ndà Señor-nè. Nàyùcàndüá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehe ndàhvi stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñáni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndà ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhiví. Còó. Ni-iin xichi màsà chínahá-ndà ducán. Coó'; vèchi nú ni cachí-ndà "Jaan", dandu divi ni cündüá, te ò nú ni cachí-ndà "Còó", divi ñà-jaàn ni cündüú stná'. Ducan ni quida-nda sàhà' màsà ñihì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tñundoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùu-yá. Te nú cudû ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchi sahnú ndiaá xi nèhivi xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite òni-ndà, te càcàn tàhvi-né nùu-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quìvi Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndà na xicàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùu cuèhè mà, vèchi icúmí-ndà nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi ni quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Nàyùcàndüá, ni nàhmà-ndà falta xi-nda nùu ñanitnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vèchi iin nèhivi vàha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvi-né nùu Dios; cuàhà gá chindéa. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhaha. Iin nèhivi ñuhiví nahi ndohó ni sanduu stná-nè, te ni xicàn tàhvi-né nùu Dios ñà-màsà cúún dàvi. Te ndisa, ni yàha ùni cuà dàva, te cóni cùún ni-iin dàvi. ¹⁸ Daaní, tucu tu ni xicàn tàhvi-né nùu-yá, te ni ndesaha tú dàvi, vátùni ni cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà ni tucù iin ichì có-ndüú ñà-ndàá, dandu ni càhàn-ndà xi-né áma naxicocuin-nè ichì vàha, ñáni. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú ni càhàn-ndà xi iin nècuàchi ni tucù ichì cuàchi, te ñihì-ndà natnahnù-nè ichì vàha, dandu ndiaha gá queamà, vèchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàá gá anima-nè cuà; mate cuàhà gá cuàchi-ne ni ia, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nî Tiaa San Pedro nùu Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nùu Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùu mii-nsiá nècuàchi sàni xitià nihni inicutu ndé` ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xi stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vâchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñà sàni nduhii stná anima-nsiá nì quida Espiritu Ìi xí-yá, ñâyùcàndüá sà-ínini ví-nsiáyâ vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nùu Jesucristu. Pues vichi nì cùcúmi cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndè ini ndiaha icúmi-nda nùu Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu, vâchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvi-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-nda), te nì natiacu-yá; ñâyùcàndüá, vâtùni nì nacacu saa-nda ñuhivì ìi xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndè ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmi stná-nda nihitâhvi-nda nùu-yá. Vâchi ndè gloria iá vâha nsidaa ñà-ndiaha ìi xi-ndàmâ, te mà nunca sàà cusiquidiá, nì mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíâ cunahá. ⁵ Te sàhà-ñà nihnú vâha ini-ndáyâ, te ndiaá-yàndó xi poder xi-ya, ñâyùcàndüá vâtùni nihì-nda salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vâha ini-nda (ñà-ndiaha guá) iámâ.

⁶ Ñâyùcàndüá, cuàhà gá cudíi ini-nda vichi, mate vihini sáyâha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vâchi ducàn quidá-yá sàhà-ñà cunahà claru, a xiníndisâ ndisa-ndáyâ, á coó, nacua quidá nèhivì xi oro, dadáâ tütí-néâ nùu ñuhu sàhà-ñà cundaà ini-nè (a oro vâha nduá, á coó). Doco nú nihnú vâha ini-nda Jesucristu, dandu chicá ndiaámâ nùu oro, vâchi oro, mà úhi ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vâha ini-nda mii-yá mate yâha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàâ-nda ndee vâha-nda nùu-yá na quivì naxicocufin-yâ, te nihì stná-nda cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, táñâha ga cuninùu-nsiáyâ, doco cuú ini-nsia sàhà-yá; te mate có-xinì-ndáyâ vichi, doco xiníndisâ-ndáyâ, te cudíi gá ini-nda ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te nì có-sàâ-nda cachì nsihì-nda ñà-cuàhà guá cudíi ini-nda. ⁹ Daanì, icúmi stná-nda nihì-nda càcu anima-nda, vâchi divi sahájàn nduá nì xinindisa-ndáyâ.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchi profeta ñà-ndüü razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-nda cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchi sahnu-ma, vâchi cóni cundaà ini-nè nansa iá salvación icúmi-nda nihì-nda tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índu tiempu divi cuu nsidaájàn. Vâchi ináčáá Espiritu Ìi xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xi-né ñà-icúmi Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnúú gá Espiritu Ìi sàxinítnùnì-nè, dandu nì sàâ-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né cahàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cahàn mà, te mii-né, cuisì-nì nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espiritu Ìi xí-yá, te chindéé-yâ nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndüá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá`).

Nì cúníhni ìi ini-nda na xicánüü-nda ñuhivì yohó

¹³ Ñâyùcàndüá, nì nacuahandee ini-nda sàxinítnùnì-nda, te nacani sahnú ini-nda; iin-ni nì cúníhni vâha ini-nda ñà-nihitâhvi-nda cuàhà gá gracia na quivì naxicocufin Jesucristu, te cuninùu-ndáyâ. ¹⁴ Iin-ni nì quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tûha cunini víi xi-nda. Te màsâ nácóó-nda mii-nda xihò ndevâha-nda na ian nisa quida-nda antes na táñâha ga cundaà vâha ini-nda. Còó. ¹⁵ Nacua ìi mii-yá ana nì cana xi-nda, ducànì quida stná-nda, nì cúníhni ìi stná ini-nda sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vâchi ducàn cachí Dios nùu tutu xi-ya: "ìi gá yùhù, ñâyùcàndüá, stná mii-nsiá nì cùndüú stná-nsiá nèhivì ìi".

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducàn icúmi-yâ nacuahà-yàndó. Ñâyùcàndüá, nsidaa ndohó nècuàchi ndácùcahan xi quivì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhì-nda, còtò mà cudíi ini-yâ sàhà ñà-ndüá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vâchi ináhâ-nda, sàni dãnâá-yâ sàhà cuàchi-nda, te ducàn sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoò xii-nda, vâchi mànicúí chindeámándó. Doco màdi oro ò plata nì dãnââ sàhà cuàchi-nda, vâchi cuisì ñàhà ñuhivì yohó-ní nduámâ. ¹⁹ Còó, cuisì nì ndiaha Cristu nì dãnââ xi sàhâ-nda; na iin lelù còò ni-ñàhà iá nì dòcò nùu Dios, ducàn nì sanduu-ya. ²⁰ Vâchi dècuèndè na tàyò ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducàn, doco cuisì

dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu ni cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda).²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà ni xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá ni natiacu-yà, dandu ni naquihin-ya tñũhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn ni nìhì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te ni sàcò stná iin tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu Ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisi xí-yá. Ñàyùcànduá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vátuni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñàni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátiaá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhiví Ìi xí-yá. Doco màdi nèhivi ñuhiví ni quidà-xi-ndà ducán, còo, divi palabra Ìi xí Dios ni quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivi, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndà na ian itiácutá nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivi ñuhiví, (yàchi nsihì-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchi nsihì stná) nahi ita yucù; vachi ìchi yucù, te ndàhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còo, nicanicuahàn icúmíà coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitñuhu nèhivi xi-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiáá. Màsà dándàhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánání uun-nda nduu-nda nèhivi vaha. Te màsà cúmbidia stnahá stná ini-ndà, ni màsà càhàn quini ga-ndà diquì ñanitnaha-nda. ² Na quidá meé tíquin, yaha ga cudíi ini-vè tëndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudíi cuàhà ini-ndà sàhà palabra Ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndà màni gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vátuni nihitáhvì-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tñàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiácutá-yá. Te mate ní cahíchi ini nèhivi-yá, doco ni cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiáa. Ñàyùcànduá, ni cuàha-nda cuichuún-yándó na ian quidáyucún-yá iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù Ìi xí-yá nduú stná-ndà; vátuni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-ndà, vachi sàhà (obra ni quida) Jesucristu icúmí Dios cudíi ini-yá sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachi (Dios) nùu tutu Ìi: Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiáa; te yaha ga cuàhà tñũhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xí vehe. Te mà nunca naxicocuíin ini nèhivi ñà-ni xinindisá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcànduá, nùu nsidaa ndohó nècuàchi xiníndísá, ndiáa ndisa-ya, doco nùu nècuàchi có-xiníndísá, còo. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà ni cahíchi ini albañil, vachi ni sàà cavà mà ni nandua yùu vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán ni cuu stná xi mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivi (cahíchi ini xí-yá), te na ian nduá-nè, vachi cudúchí ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcànduá icúmí-né nìhì-né (tñundoho) ni chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquihì sàhà-né, te nàcasàn-né, vachi có-cùnì-né cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còo, vachi sàni nacàxin-yándó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xinduu stná-ndà, te xinúcuàchí-ndá nùu rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivi Ìi xí-yá nduu-nda vichi. Còo cá ana nduú Stoho-ndà, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaajàn vátuni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vachi sàni tava-yándó nùu ìchi ñáa, te ni cana-yándó cunchicún-ndà ìchi ndé datnúu ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còo tñũhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivi xí-yá. Te mate còo stná ni-iin ana ni Ìndéhe ndahví xí-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsiá.

Iin-ni ni cunchicún-ndà Jesús mate xitñuhu nèhivi-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú Ìni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachi xí-nsiá ñà-màdi ñuhiví yohó nduú ñuu-nda vichi. Ñàyùcànduá sacúndàhvì nùu-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhiví yohó, vachi sadiámà nùu ñà-vaha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahi nèhivi có-ínáhà xí Dios, te ñàyùcànduá xiñuhu quida vil-nsiá. Ñà-ndáà nduá, xitñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachi-nè, doco nú sàni xini-nè obra vaha quidá-nsiá, dandu quivì quixì (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivi), dandu icúmí-né sàà-nè ndanihi vaha-neyá.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-ni cudíi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcànduá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchi nihì chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnú, te ò nduú-né

nècuàchì cucuáchì, vâchi nècuàchìmâ, quidáchúûn-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmâ, te dandohó-né nsidaa có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudii ini-nè sàhà-nda. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida víi-nda, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cundáâ ini-xi ndohó, doco icúmí-nè sàâ-nè (nducahan-ne), mà cáhí gâ-nè ni-ñàhâ.

¹⁶ Libre iá-nda, (ñâ-ndáâ nduá), ñâyúcândüâ xiñuhu quida víi-nda nacua ndiá icá quida nècuàchì libre. Doco mà váha cachi-nda vâtüni quida ndevâha-nda sàhâ-ñá iá-nda libre. Còò, vâchi iá stná iin Stoho-nda dandacu-xi nù-nda, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-nda nsidanicuú nèhivi. Ni cúcúú stná ini-nda sàhâ nsidaa ana nduú stná ðehe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nù-nda, ni coó stná tññuhu xi-nda nù-né.

¹⁸ Mii-nsiâ nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini víi-nsiâ ñâ-ndüâ dandacú nècuàchìmâ, mate dana-ne. Màdiá cuiisì cahvi-nsiâné nú màni ini-nè.

Nú icúmí-nda ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-nda nansa ni ndoho Jesucristu sàhâ-nda

¹⁹ Vihini icúmí-nda ndoho-nda sàhâ-ñá nchícùn-nda ñâ-ndüâ cachí Dios, mate còò ni-ñàhâ inihíca-nda. Doco vâtüni iámâ, te xiñuhu quidandee ini-nda sàhâ. ²⁰ Vâchi nú cuiisì sàhâ cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà nihi-nda ni-iin ñâ-vâha nú quidandéé ini-nda sàhâmâ. Doco nú sàhâ-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-nda, dandísâ, gracia xi Dios (icúmí-nda nihi-nda). ²¹ Pues, divi ñâ-jaân nduú vida icúmí-nda yâha-nda nú sàni cana-yândó, vâchi mii-yâ, ni ndoho stná-yâ, doco sàhâ ndohó; te ducán vâtüni ni cundáâ ini-nda nansa xiñuhu quidandee stná ini-nda nacua ni quida mii-yâ. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yâ, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yâ nèhivi. ²³ Mate ní canáhâ nèhivi xi-yâ, doco mii-yâ, cóni canáhâ-yâ xi-né. Na ni ndoho-ya, cóni cãhãn dana-ya. Còò, nùù ndahâ Dios ni nacoo-ya chuun xi-ya, vâchi (ináhâ-yâ) túha Dios nsidandaâ-yâ ñâ-ndüú ñâ-ndácuisi. ²⁴ Te (na ní sàcütuu-ya) nchica cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nùù igucúñü-yâ. Ñâyúcândüâ, vâtüni nihi-nda (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihí-nda, (te có-ndülócó gâ-nda sàhâ). Dandu sàhâ obra xi-ya mà, vâtüni nihi stná-nda quida víi-nda ñuhíví yohó. Vâchi na ní sahnì cuii-teyâ, dandu sàhâjãñ nduá ni nihi-nda ni nduvii anima-nda. ²⁵ Vâchi antes, nahí rií ni quecuaân ni sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuññ-nda ni nâcùndoo-nda nùù Stoho-nda inúú xi anima-nda.

3

Nansa ndiá icà-nda quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiâ nècuàchì ñahâ sàni nandàhâ, icúmí-nsiâ cahvi-nsiâ ii-nsiâ; dandu mate có-cãhãn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñâ-ndéhe-né quidá víi-nsiâ, vâtüni sàâ stná-nè cunindisá-né mate có-cãhãn-nsiâ xi-né sàhâmâ. Ñâyúcândüâ, xiñuhu quida sahnü-nsiâ, te cahvi tnahâ stná-nsiâ. ³ Te nú cuní-nsiâ cundáa vico-nsiâ, màsâ cucãhãn-nsiâ a cuiisì xiñuhu ñâ-natnii vico ðini-nsiâ, te ò nduvico-nsiâ xi oro, o sicoto finu. ⁴ (Còò, vâchi ñâ-cundáa vico ndisa-nsia nduá yohó:) divi ñâ-cunihnu maní ini-nsiâ, xi ñâ-coo calma-nsiâ. Ñâ-jaân ndisa icúmí cunaha nicanicuañhã, vâchi ini anima-ni-nda iá ðehâ. Te nùù Dios cuàhâ gá ndiáâ ñâ-cunihnu ini-nda ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchì ñahâ ñi nisa xinindisa-xi Dios tiempu sãnaha, vâchi divi ini anima-nè ni sansida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né ñi-né. ⁶ Vâchi ducán nisa quida stná (ñahâðihí) Abraham nani Sara, ni inini-ne ñi-né, te ðecuèndè “Señor xi” nisa cachi stná-nè xi nècuàchìmâ. Te nú quidá víi-nsiâ, te có-yúhi stná-nsiâ ni-iin nèhivi, dandu vâtüni ndudava stná-nsiâ xi-né.

⁷ Daaní, mii-nsiâ nècuàchì tiãa iá ñahâðihí-xi, xiñuhu cundoo maní-nsiâ xi nècuàchìmâ nacua quidá iin nèhivi cundáâ váha ini-xi. Ináhâ-nsiâ, mà fuerte guá-nè, ñâyúcândüâ xiñuhu cuhi ini-nsiâné, vâchi iin-ni sàni nihitãhvi ndúú-nsiâ vida ndiaha xi Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiâ, dandu mà cóó ni-ñàhâ cadí xi nùù palabra xi-nsia na hora xicãñ tãhvi-nsiâ nùù-yâ.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-nda nú ni sãâ-nda ndoho-nda sàhâ iin chuun víi ni quida-nda

⁸ Cuiisì inga palabra yohó cachí guè: iin-ni sãxinítmüni ni cúcúmi nsidaa-nsiâ. Te cundehè ndãhvi stnahâ stná-nsiâ. Te cucuu stnahâ stná ini-nsiâ sàhâ-nsiâ, vâchi iin-ni ñãñi xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhí stnahâ ini-nda sàhâ-nda, te cunihnu ndahvi stná ini-nda. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivi xi-nda, màsâ náchítacuhá-nda nacua ni quida-ne xi-nda. Te ò nú ni canáhâ-nè xi-nda, màsâ canáhâ stná-nda ðiquí-né; còò. Ni cãcãñ tãhvi-nda nùù Dios sàhâ-né, vâchi cuàhâ gá ni nihitãhvi-nda na ní cana-yândó. ¹⁰ Vâchi (dohó cachí tutu iì):

Nú cuní-ndá cucumi-nda vida ndiaha, te yáha vâha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñâ-màsà càhàn quini-nda, ni màsà dándáhví stnaha-nda. ¹¹ Te màsà tûcù-ndâ inga ichi malu; cuisì-ní ñâ-íá víi ni quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndâ nansa cundoo mani-ndâ ñuhiví; cuàhâ gá xiñuhu nacani ini-ndâ nansa quida-nda ducán. ¹² Vâchi Stoho-ndâ Dios, inúú-yâ nsidaa nècuàchì nihnú vâha iní-xi, te iníní-yâ na xícân tâhvi-né. Doco nècuàchì quidá siquini, na ian xini ùhì-yâ nsidaa nècuàchimâ.

¹³ Nú puru chuun vâha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivi xì-ndâ sâhámâ? ¹⁴ (Ádi coó); doco nú ni sââ-ndâ ndoho-nda sâhâ iin ñâ-íá víi ni quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñâyùcândüâ, màsà yúhí-ndâ na càhàn dana nèhivi xì-ndâ, te ni màsà ndúlócò-ndâ. ¹⁵ Iin-ni ni cúníhnú víi ini-ndâ Jesucristu ñâ-ndúú-yâ Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácân tnùhù-né nùù-ndâ índù chuun nihnú vâha guá ini-ndâ (mii-yâ) ducán, dandu siempre cundoo tûha-nda naxiconihí víi-nda nùù-né. Doco vivíi-ni ni càhàn tnùñuhu-nda xì-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndâ ni-iin ñâ-cui dandoho-xi sâxinítnùn-ndâ después. Daaní, mate ndoó nèhivi xítñuhu xi ñâ-vâha quida-nda ñâ-ndúú-ndâ nèhivi xí Cristu, có-quidámâ, vâchi icúmí-né sââ-né nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sâha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vâha ndoho-nda sâhâ iin ñâ-vii ni quida-nda, te màdiâ sâhâ iin falta xì-nda. ¹⁸ Vâchi stná Cristu, ni ndoho stná-yâ; iin xichì-ni ni ndoho-ya sâhâ falta xi nsidaa ndohó nèhivi cuàchi ñuhiví, mate mii-yâ, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yâ. Te sâhâyùcândüâ, vâtùni ni nihi-ndâ ni nâcúndoo vâha-nda xi Dios. Ñâ-ndââ nduâ ni xihì iquicúñú-yâ, doco espíritu xi-ya ni dânatíacú xì-yâ. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà ni sââ ndé ndoó anima ni sandiadí, te ni cachitnùhu-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivi cóni sâxíníndísâ sâhana tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sâhâ nèhivi ñuhiví, te ni sandiatu-ya ni cuyucun barcu cahnú (xi Noé) ndâ. Te sacu nèhivi ni càcu nùù barcu mà, cuisì ùnâ-né ni càcu ni quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñâ-jaàn, vâchi nduámâ nahi ñâ-cùhí-ndâ tècuí quiví vichi, te càcu-nda sâhâ-ñâ ni natiacu Jesucristu. Doco ñâ-cùhí-ndâ mà, có-nduâ ñâ-ndundoo uun ñuma icâ-ndâ, còò; ñâ-xícân tâhvi-ndâ nùù Dios nduâ, divi ñâ-xícân tâhvi-ndâ ndundoo sâxinítnùn-ndâ. ²² Te mii-yâ, ndé gloria sâmànuhú-yâ, íá-yâ ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú àngel, icúmí-né cunini-neyâ, mate àngel chicá cusâhnú nduú-né, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñâ-có-íá vâha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa ni ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu ni cundóo-ndâ ñâ-ndoho stná-ndâ, vâchi nú sâni ndoho stná-ndâ ducán, dandu ñâ-sâni nacoo-nda cuàchi-nda nduâ. ² Vâchi nú nihnú ini-ndâ ducán, dandu mà xího ndevâha ga-ndâ ñâ-chicuehé íá ñuhiví yohó na ian quidá nèhivi dava ga; vâchi puru ñâ-vâha cudí ini Dios cunduu ñâ-quida-nda. ³ Vâchi mii-nsiá, tiempu ni yâha xì-nda nisa quida ndevâha-nsia nacua quidá nèhivi có-ínahâ xí Dios, vâchi cuahâ vicu nisa icumi-nsiá; cuahâ iñâha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuahâ escándolo nisa quida-nsia, vâchi nisa xihì cuahâ-nsiá. Cuisi figura yùù nisa cahvi stná-nsiâ antes, mate quini íá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñâ-jaàn. ⁴ Ñâyùcândüâ, ndúlócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cundââ ini-né índù chuun có-cùtnâhâ gá-nsiâ xì-né na quidá-né ñâ-có-ndiââ mà. ⁵ Doco (vâxi iin quiví) dandu icúmí nècuàchimâ nacuañâ-ne cuenta (sâhâ nsidaámâ) nùù mii-yâ. Te sâ-ítúù ndâcân-yâ cuenta sâhâ cuàchi nsidaa-ndâ, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sâni xihì. ⁶ Ñâyùcândüâ, ndé stná nècuàchì nsi ni nihi-né ni xinitnùhu stná-né razón vâha xi-ya sâhâ-ñâ vâtùni cutiacu stná anima-né vida xi Dios, mate na nisa itiacu-né ni nihi-né castigu, vâchi nèhivi ñuhiví ni sanduu stná-né.

⁷ Cunaha-nsiá, sâ-ítúù quiví nsihi nsidaa iñâha. Ñâyùcândüâ, xiñuhu nacani víi ini-ndâ, te cunihnu cuahâ ini-ndâ càcân tâhvi-ndâ nùù Dios. ⁸ Doco ñâ-chicá xiñuhu nduú ñâ-cuu cuahâ ini-ndâ sâhâ ñanitnaha-nda, vâchi sâhâ ñâ-jaàn nduâ mà ùhì nandòdó-nda nsidaa falta ni quida nècuàchimâ mate cuahâ gá nduâ.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehé nùù ñanitnaha-nda (nú xicánúù ndahví-né), te màsà cúníñâ-ndâ quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa ni nihítâhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùù ñanitnaha-nda, vâchi ducán ndiâ icâ-ndâ quida-nda xi gracia ni nihítâhvi-ndâ nùù-yâ, te cuahâ clase gracia nduâ yohó. ¹¹ Nú (sâni nihítâhvi) iin nèhivi càhàn-né (palabra ì), dandu ni cundúámâ nahi meru palabra ni cachi mii-yâ. Te nú xicánúù-ndâ indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor nihi-ndâ nùù Dios. Nsidanicuú ñâ-nduâ quidá-ndâ, xiñuhu quida víi-ndâñâ sâhâ-ñâ sââ nèhivi naquimani-né mii-yâ sâhâ Jesucristu. (An-sivéhé-yâ), te nicanicuahàn ni cúsâhnú-yâ, te ni queé stná cuahâ tnùñuhu xí-yâ (inicutu), amén.

Dispuestu ni cündóó-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nú, màsà ndúlócó-nsiá nú ni yáha-nsia tñundoho fuerte (quida nèhivi); cónduá ñà-ndulocó-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; cóo. ¹³ Xiñuhu cudii ini-ndá sàhámà vichi, vàchi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quívi cuni-ndá (naxicocuñin-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudii ini-ndá. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndá nú ni cáhàn quini nèhivi diquí-ndá ñà-nchícùn-ndá mii-yá, vàchi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáá nduá, quini cáhàn-nè (xi-ndá) sàhà-yá, doco ndohó, cóo. Tñùuhu xi-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cünduámà sàhà-ñá ni sàhni stnaha-nda, te ò ni quidá-cuñhá-ndá iñàha, te ò ni quidá-ndá iin ñà-có-ndiáá, ò ni dáquihviiyuhù-ndá nùu chuun xi inga nèhivi; cóo. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivi xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndá sàhájàn. Cóo, ñà-naquimani-ndá Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-íá cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu jíndù iñàha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócó sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivi vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndá nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xí nèhivi malu quida guá xí cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vàchi ducán ni chitnùni ini mii-yá. Ñàyucánduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndá ñuhivi yohó, te nsinuu ini-ndá ñà-ini ndahà-yá íá anima-ndá, vàchi mii-yá nduú ana ni chitnùni ini-xi cundoo-nda ñuhivi yohó, te vátuni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivi sahnú idónuu, xí stná nècuàchì cucuáchi

¹ Vichi cuàhàn cáhàn xí mii-nsiá nècuàchì cusáhnú jaàn. Yùhù nduú stnáí iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù ni xinínú nansa ni cuu na ní ndoho Cristu; te quívi natú stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnáí ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyucánduá, yùhù cachí xi-nsiá) ni cúnú vii-nsiá nèhivi xí Dios ndoo jaàn, nacua quidá pastor xí rii xí-né. Doco ni cünduá xí nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza ni quidá nèhivi xi-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, cóo; ñà-cudii ini-nsia ni cünduá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xí nècuàchì ndiáá-nsiá. Cóo; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivi ndiáá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quívi naxicocuñin mii-yá ana ndiáá xí nsidanicuu-nda, dandu nihí iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu ñini-ndá, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicí cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xicachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahvi ini-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vàchi Dios, sadí-yá nùu nsidaa nèhivi nducuehé; doco nècuàchì nihnú ndahví ini-xi, sàhatahvi-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyucánduá, xiñuhu cunihnu ini-ndá ducán, vàchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yá. Dandu después sàà stná iin quívi quee ndisa tñùuhu xi-nda nùu nsidaa nèhivi quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùu ndahà mii-yá ni ndoo nsidaa chuun nacáni ini-ndá sàhà-xí, vàchi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vàchi íá ana xicánúu xiní ùhì xi-ndá, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá si-león, vàchi xicánúu-si ndàhì-si nanducú-sí ñà-caxi-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni ni cúníndísá víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndá ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndá ndoo inicutu ñuhivi. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuiú Dios nduú ana sàhatahvi xi-ndá gracia, te divi stná-yá sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùu-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyucánduá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yá nsida vii-yá anima-nda, te nacuaàhà-yàndó valor. Icúmí-yá nacuaàhandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà queé-ndá nùu ichi vaha. ¹¹ Te vichi ni quee gá más tñùuhu xi-yá, te iin-ni ni cúsáhnú stná-yá dècùndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na ní ndaquindèè-né xí nèhivi tiaá-né nùu-xí

¹² Iin ñani-ndá quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiáí tutu tíi yohó ndé cáhàn xi-nsiá sàhà ñà-cundaà ini-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná ini-nsia ñà-divi gracia ndiaha xí Yua-nda Dios nduá (sàni nihí-ndá). Ñàyucánduá, iin-ni ni cúníndísá víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoo stná nèhivi ni nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xi-nsiá. Daaní, yohó íá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xi-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsiá entre mii-nsiá.

Ni cündoo cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivi xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndá Jesucristu. Te divi nù mii-yá ni nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchi iin-ni sàni nihitáhvi stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Váchi ducán ni chitnùni ini-yá quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndácuisi ini-xi. Dios nduu-yá, te cahvi-ndayá, vâchi mii-yá nduu ana ni dâcâcu xi-nda. ² Pues vichi ni cûcûmî-nsiá cuàhà gracia xi-ya, te contentu ni cûndóo-nsiá sâhà-ñâ inâhâ-nsiâ mii-yá xi (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gâ mii-yá, te ndiaha gâ quidá-yá, ñâyúcandüá ni cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu ni chindee ndudu ì xi-yá ndohó, te ni nihitáhvi-ndá nsidanicuú ñà-ndüá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndá. ⁴ Te sâhà-ñâ fuerte guá-yá, te ndiaha guá-yá, ñâyúcandüá ni cundiatú-ndá cuàhà gâ ñà-vâha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócó-ndá ñà-ndiaha guá palabra sâni cachi-yá. Vâchi sâhà palabra mà vâtùni cucumi stná-ndá meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihí ndèè stná-ndá naco-nda modo siqini icúmi nècuàchi dava ga ñuhiví yohó, divi modo cudí guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sâhà-ñâ ni cachi-yá xi-nda palabra mà, ñâyúcandüá xiñuhu cuàhandee ini-ndá (cunchicùn-ndáyá) chicá vii. Pues vichi sâ-xinindisá-ndáyá, doco xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu vii ini-ndá. Daaní, xiñuhu sâà stná-ndá mànihí vâha ini-ndá (sâhà ichi-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cadí-ndá nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá quidandee ini-ndá; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu vâha ini-ndá mii-yá nicanicuàhàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu mani ini-ndá sâhà ñanitnaha-nda; daaní, xiñuhu sâà stná-ndá cuu stnahá ndisa ini-ndá sâhà-ndá. ⁸ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni cutùha vâha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdi uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndá Jesucristu; ni màdi uun-ni quea ñà-inâhâ-ndáyá. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vâha ma ini anima-xi, cò-cundâà vâha ini-nè, na ian quidámáxiní-nè, te cò-nsinúú gâ ini-nè nansa ni quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñâyúcandüá, chicá vâha cunsihi ini-ndá cundoo-nda seguru ñà-ndüù-ndá nèhivì ni nacâxin-ya, te ni cana-ya. Vâchi nú ni quida ndisa-nda ñà-vâha jaàn, dandu mà sâà-ndá tùcù-ndá ichi cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gâ icúmi quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana ni dâcâcu xi-nda, divi Stoho-ndá Jesucristu, te dayâha stná-yàndó ñuhiví ì xi-yá ndé dandacú-yá nicanicuàhàn.

¹² Ñâyúcandüá, cuní dansínuu ga ini mii-nsiá nansa (quida-nsiá), mate sâ-inâhâ-nsiá iyuhu sâhâmâ vichi, te nihnú vâha ini-nsiá palabra ndácuisi ni xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yuhù tuxí ini, mientras itiácú-ve ñuhiví yohó, chicá vâha dansínuu ini mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vâchi inâhí sâ-ítúú quivi icúmi cui nacua ni cachi Stoho-ndá Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmi nanduquí nansa cui nsinuu ini-nsiá palabra yohó nú sâni xihí.

Nansa ni xini Pedro ni natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ì ni cachitnùhu-nsi xi-nsiá, màdi cuentu ni nachuhun tnahá uun nèhivì màña nduá. Còò, vâchi sâni xininùù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndá Jesucristu, ñâyúcandüá, ni nacani-nsi xi-nsiá sâhà poder xi-ya, xi nansa icúmi stná-yá naxicocuiní-yá. ¹⁷ Vâchi nsiùhù, ni xini-nsi na ní tavâ Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te ni natnuù fuerte-yá. Dandu ndiaha gâ ni càhàn Yuamáni-yá sâhà-yá na ní cachi-yamâ: “Dèhemaní nduu ana yohó, te cudí ini sâhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, ni inini-nsi ñà-jaàn na ní sâhàn-nsi xi-yá ñini yucú ì yucán, te ni tiacu-nsi ni càhàn (Yuamáni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñâyúcandüá, sâhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndácuisi nduá ni cacachi profeta nisa càhàn sâhà-yá sânahà; te vichi ndiá icà-ndá cunihnu vâha ndisa ini-ndá palabra xi nècuàchimâ, vâchi palabra mà, ndiaha gâ datnúá sâxinítùnî-ndá na iin ñuhu nchií fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmi chindee stná-màndó dècuèndé quivi danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoo inicu tu ñuhiví). Daaní, quivi jaàn (icúmi-yá datnúú-yá ini anima-nda na ian) quidá sitnúù cahnú cachitnùhu ñà-sâcuàhàn tùnuù inga quivi.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduu ñà-sâà-ndá cundâà vâha ini-ndá nansa iá palabra ì ni cachitnùhu nèhivì sânahà ma, te ni tiaa-neà nùù tutu. Màdi sâhà cuisí sâxinítùnî ndohó cui sâà-ndá cundâà vâha ini-ndá nansa cuní cachâmâ. ²¹ Vâchi nèhivì ì sânahà ma, màdi ini-ni mii-nè ni chítùnî ini-nè ñà-ndüá ni cachi-nè sâhà mii-yá. Còò, divi Espíritu ì xi-yá nduu ana ni dàtnúú xi sâxinítùnî-nè, te ni cachi-nè ñà-ndüá ni cachi-nè.

2

Màsà nâcutnùhù-ndá ñà-tnùhù chináhà nèhivì

¹ Tiempu sàhaha ma ni sandoo stná tètñhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè cáhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmi casaá stná tètñhù nahi tèt-sàhaha ma. Te icúmi-té daquíhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndè icúmi stná-te nacuaá-té Stoho-ndá Señor, mate sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuiisí mii-té quidá quini-tè xi mii-té, ñàyucàndúá yàchi icúmi-té ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nēhivi icúmi tenchicùn xi ichi siquini mà, dēcuendè sà stná-nè cahíchi ini-nè ichi ndacuisi-yá. ³ Te tètñhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyucàndúá, vico uun icúmi-té cáhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dēcuendè sàhaha sàni cachi Dios ñà-icúmi-té tuncida-tè cuàchi-tè, te sà-itúú sà stná quivi ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná àngel ni sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yà sàhà-né, vāchi ni sàcùnuhni-nè cadena, te ni ndiachi-né ndè cahà andea ndé iin tñúú, te yucán ndiatú-né dēcuendè sà quivi ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nēhivi ñuhivi sàhaha, cóni dácácu Dios-né, vāchi cuàhà gá cuàchi-ne ni-ia, teayucàndúá ni quixi diluvio diquimé. Doco tiàa nani Noé, cóo. Ní cācu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá ni cāhàn stná nēcuàchimà xi nēhivi sàhaha mà áma quidá vī stná-né, doco (cuisi) Noé mà xi inga usà gá tnaha-ne ni cācu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra, ni xixìn nsiha, ndé cuiisí yàà-ñà ni ndòo, vāchi iin castigu xi mii-yá ni sanduu tñundoho ma, áma yúhí stná nsidaa gá nēhivi malu icúmi cundoo ga ñuhivi quivi nù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nisa ia stná iin nēcuàchi vāha nani Lot. Te yāha ga ni cuduchi ini-nè sàhà modo siquini xi nēhivi ñuu mà. Vāchi yucán iá-nè mahi nēcuàchimà, te nsiquíví iníní-né, te indēhe-né ñà-quini guá quidá nēcuàchimà. Ñàyucàndúá yāha ga ni ndòo cahan-ne sàhà nēcuàchimà. Daaní, na (ní ñihí ñuu mà tñundoho), ni dácácu Dios-né nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yucán nàhà claru, tūha ndisa Dios tavà-yá nēhivi vāha xi-ya nùú tñundoho yāha-ne ni cū. Te ináhà vāha stná-yá nansa cuàhàn-yá quida-ya xi nēhivi malu vichi, itnúi-yá cuenta sàhà-né ndè cachi sà quivi juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nēcuàchi chicá icúmi ndoho nduú nēcuàchi quidá siquini guá xi mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchi stná ini-nè ñà-ndúá dandacú mii-yá nùú-né.

Vāchi tètñhù mà, atrevidu gā-te, mii-té xínduu-té mii-té. Mà ia yuh-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé àngel xi Dios, có-cāhàhà quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùú Stoho-ndá Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùú témà), te chicá dandacú stná-né.

¹² Doco témà, mate có-sàa-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñà. Nahi quisi có-cundáa ini-xi xínduu-tè, te quidá-te na ian cóo anima-te. Ñàyucàndúá, divi icúmi cuu xi-té na ian cū-xí quisi yūcū, cuiisí ndoó-sí ñuhivi sàhà-ñà tñii nēhivi-sí, te cahñí-nésí; pues divi ducán icúmi cuu stná xi tètñhù mà, icúmi-té ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhi nduá ñihí-té, divi nacua ni quida-tè xi ñanitnaha-tè. Doco vichi cudú ini-te quidá-te ndéni ñà-siquini ni cui nduú (ó ñuuú) ni cundúá. Ñàyucàndúá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicó xi-ndá, doco dandahví uun-tè, vāchi cudú gá ini-te dandahví-te.

¹⁴ Indēhe stná-te nsidaa nēcuàchi ñahà, te cuní-te dàvā diquí-tené. Có-nàcócó-te cuàchi quidá-te. Te nēhivi mà-fuerte anima-xi, mà ùhi dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàhà xího stná-te cucumi-té. Doco icúmi-té ñihí chíhàn-te. ¹⁵ Vāchi sàni nacoo-tè ichi vāha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichi malu nacua ni quida Balaam dēhe Beor sàhaha; iin nēcuàchi xinítúú ni sanduu nēcuàchimà, doco cuàhà gá nisa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiáa nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco ni ñihí-né iin conseju vāha nùú burru xi-ne, có-ia vāha ñà-ndúá quidá-né, ni cachi-si xi-né. Mate quisi nduú-si, doco ni cáhàn-si na iin nēhivi, te ni sadi-si nùú nēcuàchimà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-né quida-ne ni cū.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé ni ndoco tēcuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàhà ñihí-ndá) nùú-té, nahi vicó tächí, cóò ni-iñàhà ñihá. Ñàyucàndúá icúmi-té sàa-te iin xaan ndé iin tñúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachi Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte cáhàn-te na ian yāha ga ndiáa-te. Doco puru palabra chicuéhé nduá cachi-te, vāchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàhà-nda nansa ni ni cui; vātùni iá ñà-cuñuhu quini ini-nda, cachi stná-te; te sàháyucàndúá, nādítá-te cuàhà nēhivi ladu xi-tè, dēcuendè stná nēhivi sà-itúú cācu nùú ichi malu mà ni cū. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachi-te xi nēhivi, doco mà cū, vāchi ndé stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùú-té. Te nú sàni cundee iñàhà nùú-ndá, dandu có-ndóo gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vāchi ni cachi-ndá iá ini nēhivi, te nisa cundaà vāha ini-nè sàhà Stoho-ndá Jesucristu, te ni cācu stná-né nùú modo siquini xi ñuhivi yohó; doco nú tucu tu ni dácá ñihí-né, te cundee cuàchi ma nùú-né, dandu chicá quini queamà nùú ñà-primeru. ²¹ Vāchi chicá vāha màsà cúníñuhu-ne sàhà ichi vāha-ya ni cū, te màdiá ni xinítñuhu-ne, dandu después ni naxicocuíñ tu ini-nè, te ni nacoo-ne palabra ñi ni cachi-yá xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachi dichu sàhà sihina: “Ní nsihí ni ndusan-si,

dandu naxícocuïn tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécamu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuïn Stoho-ndá Jesús ñuhiví

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñani màní. Te nùu ndúì carta xi sàni quide lucha nacuañhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani vii ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu ñèhiví ìì sàhana, xi stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùu nsiùhù nècuàchi nì nihì chuun nùu Stoho-ndá Señor nì dácàcu xi-nda, vachi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá ñàha chicá cuní cundaà ini-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo ñèhiví cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsi naxicocuïn-ya nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xihì xii-ndà, còò ni-ñàha, vachi iin-ni iá ñuhiví vichi nacua nì sàcòa quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachi ñèhiví ducán, cuiis quidámáxini-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòo ansivi, te nì xínu stná ñuhù ìchì mahì tècuií, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dándacú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuií mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana ma, vachi nì dhàvia dàvi inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhiví iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíá coco nsiha, cuiis ndiatú-yá ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi ñèhiví malu, dandu coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchi malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mìl cuià nduá, doco iin-ni nduá nùu Stoho-ndá Señor. ⁹ Ñàyùcàndùá, mate cachi ñèhiví ¿índù chuun cucuèé-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdi ñà-cò-ndulócò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-ya sàhà-ndà nduá, vachi có-cuní-ya ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuïn ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanaá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndá Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nihnú ini ñèhiví quixi tècuihná ñuú, ducán coo. Dandu yàha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhiví yohó xì nsidaa ñà-íá nùá, icúmíá coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ínhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcàndùá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ìì stná ini-ndà. ¹² Siempre nì nsinúu ini-ndà ñà-icúmí sàà quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vachi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vaha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xi-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-íá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vaha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcàndùá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo mani-ndà ñuhiví, màsà còò ni-iin falta xi-nda, ni màsà còò ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni cóo ducán dècuèndè quivì naxicocuïn-ya.

¹⁵ Te nú dacuèé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisi sàha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùu-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vachi ducán nì nihitáhvi-né. ¹⁶ Te nùu nsidaa carta xi-nemà, cachitnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndáá nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachi-nè nùu carta mà. Ñàyùcàndùá, ñèhiví có-sàà cundaà ini-xi, dasiví uun-ne palabra mà, vachi ñèhiví có-xiníndisà vaha nduú-né. Te divi ducani dasiví stná-nè dava ga tutu ìì xí Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínhá-nsiá nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cùndóo-nsiá sàhà tètñhù cò-ndulócò sàhà ley xi Dios, còtò naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsiá quee-nsia nùu ichì vaha nchícùn vii-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnáì nùu-nsiá ñà-nì cùnsihi ini-nsiá nansa cucumi gá-nsiá más gracia xi Stoho-ndá Jesucristu, xì nansa nihì stná-nsiá cunaha vaha-nsiayà, vachi mii-yá nduú ana nì dácàcu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quivì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa ía vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuni-nsi cáhàn-nsi xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhivì, sà-íá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì cáhàn-yà; sàni xininùu-nsiyá, dècuèndè sàni tniù ndahà stná-nsi icà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xì palabra ì cachítñùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiacù-ndà. Ñàyücàndüá, (nì quixi-ya) ndè ñuhivì yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùu stná-nsiyá, ñàyücàndüá, vichi cachítñùhu-nsi, te dansítñùu ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuañàn. Nùu Yuamáni-yá nisa la-ya, dandu nì quesaa-yá ñuhivì yohó, te nì xini-nsiyá. ³ Te ñà-ndüá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítñùhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-nì nì cúníñnú vaha stná ini-nsiá nacua quidá nsiùhù. Te nacua niñnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán niñnú stná ini-yá ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudii ini-nsia, ñàyücàndüá disàhà-xì tiaa-nsi ñà-yohó nùu-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán ía anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyücàndüá dohó cachítñùhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (ánima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vaha nduú-yá), te ni-iyuhu có-niñnú ini-yá ichi ñáa. ⁶ Ñàyücàndüá, nú nì cachi-ndà ía vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichi ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúu-yá sàxinítñùni-ndà, te niñnú vaha ini-ndà nacua niñnú ini mii-yá, dandu mà ùhi cundoo mani tàcá nsidaa-nda. Te nù Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xì nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú nì cachi-ndà có-ndüu-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán náhà xicá có-niñnú ini-ndà palabra ndàcuisi. ⁹ Doco nú nì cuàha-nda cuàchi-nda, dandu icúmi-yá quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yándó, seguro cuicahnú ini-yá sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú nì cachi-ndà cóo cuàchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndenihí tñuhù-ndayá. Te nú ducán, dandu náhà xicá, tàñáha ga sàa-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Dios

¹ Nahi dèhe míi xinduu-nsia, ñàyücàndüá tiaí palabra yohó nùu-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú ía ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cunáhà-nè) ía stná ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuisi ini-yá. ² Te divi sàhà ñà-ndüá nì quida-ya nì xihì-yá sàhà cuàchi-nda, ñàyücàndüá, mà nsínúú gá ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdi cuiisì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yá, cóo, vàchi nì dandá stná-yá sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú nì chivàha-nda ñà-ndüá cachi-yá, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnáhà ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachi iin nèhivì ináhà-nèyá, doco có-chivàha-ne ñà-ndüá cachi-yá, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-niñnú ndàá cuiisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndüá cachi-yá, dandísá sàni sàa-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vátùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xi-yá sàndüu-né. ⁶ Vàchi nú nì cachi-nè nèhivì xi-yá nduú-né, dandu ndiá icà-né quida víi stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-ndüu palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cùcáhàn-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñàni. Cóo, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichi-yá, vàchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitñùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-ndüá tiaí nùu-nsiá yohó. Te nù nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní la-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yá) xì ndohó vichi, dandísá vátùni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vàchi cueé-nì cueé-nì làcá iyuhu iin tñúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtñúu-yá sàxinítñùni-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa ía ñà-ndàcuisi.

⁹ Nú ía iin ana cachi sàdàtñúu Dios sàxinítñùni-xì, doco có-xiñhù-né ñanitnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ì-nè dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchi cuú ini-xì sàhà ñanitnaha-xì, mii-né ndisa, iin-ni datnúu Dios sàxinítñùni-nè, te có-nàcání ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchi có-xiñhù-xì ñanitnaha-xì, tàñáha ga tñúu ndiaha sàxinítñùni-nè. Xicá ñáa-né, nì có-sàha tñuní ini-nè índü cuàhàn-nè, vàchi iin tñúú ini anima-nè ñà-sàni quihin-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te ni ndacùcahan-nsiá quívi-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchi sahnú, tiaá stnáí palabra yohó nù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí nù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nù-nsiá sàhà ñà-sàni sàa stná-nsiá ni xini stnahá-nsiá xì Yuandi-aha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchi sahnú jaàn, tiaá stnáí ñà-yòhó nù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí ñà-yòhó nù-nsiá sàhà-ñá fuerte gà anima-nsiá, vàchi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cùú ini-nsiá sàhà ñà-ndùú modo xi ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-ndúá iá núa. Vàchi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xi ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vàchi nèhivi nihnú ini-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xi iquicúñú-né, te xího stná-né cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuehè stná-né sàhà ñà-ndúá icúmí-né. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-ndúá ñà-cùdñí ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còò, ñà-cùdñí ini nèhivi ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhí gá nèhivi ñà-ndúá nisa xíhò guá-nemà. Doco ana quidà-xi ñà-ndúá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-ndúú ñà-ndáá, te índù ñà-ndúú ñà-tñùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcàndúá, vátuni cundaà ini-ndà ñà-vàxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-né xi-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vàchi cóni ia ndisa-ne ladu xi-nda, vàchi nú nèhivi ladu xi-nda nduú-né ni cùí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ñi-né xi-ndà. Doco, còò, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahá xicà ñà-diin ladu iá-né.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nù mii-yá ana chicá ì sàni nihitáhvi sàxínitnùní-nsiá, te sà-ínáhá nsidaa-nsiá ñà-ndúú ñà-ndáá. Te ñà-sà-ínáhá-nsiámà, ñàyùcàndúá tiaí tutu yohó nù-nsiá, màdi sàhà-ñá có-ínáhá-nsiá, vàchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-ndúú ñà-ndáá. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisi, ñàyùcàndúá ni-iyuhu mà cùndúá ñà-tñùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndúú-yá Cristu ndiaha ni quixi nùú Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhemani-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemani-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaá stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemani-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xi-ndà.

²⁴ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu ini-nsia palabra xi-yá, divi palabra ni xinitnùhu-nsia sàna. Nú iin-ni ni cùnlhú ini-ndà ñà-ndúá ni xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivi xi Dèhemani-yá, nèhivi xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nihí-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsia sàhà nèhivi tñùhù cuní dandahví xi-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhii sàxínitnùní-nsiá ni quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivi mii-nsiá, vàchi sàni nsida ii-yá sàxínitnùní-nsiá, te dècuèndè vichi chindéámà mii-nsiá, vátuni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa iñàha, vàchi palabra ndàcuisi nduá ni chinaha-yá, còò ni-iin ñà-tñùhù nduá. Te divi nacua ni chinaha-yá mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn ni cùnlhú ini-nsiá cunduu ñi-nsiá nèhivi xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xi-nsiá: iin-ni ni cùndúú-ndá nèhivi xí-yá, dandu quivi naxi-cocufin-yá, mà yúhí-ndà, ni mà cùcáhan nùú-ndà cundehè-yándó. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisi ini-yá. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisi stná ini ndohó, dandu vátuni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vàchi sàni nihitáhvi-ndà cachí-yá xi-ndà ñà-ndúú-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndúá, nèhivi ñuhiví yohó, có-nàcúni-né ndohó, vàchi ni mii-yá, cóni nàcúni-nèya daa. ² (Cachí xi) mii-nsiá nècuàchi màni guá nùí ñà-vichi sàndùú-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate tãñàha ga datú-ya nùú-ndà índù forma nùú-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivi naxicocufin-yá, dandu nahí mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yá, ducán icúmí-ndá cuní-ndà

nùu-yá. ³ Ñâyùcàndüá, nú ducán nihnú ini-ndá ñà-icúmi-ndá cuni-ndá nùu-yá, dandu cuàhàn-ndá nsidavii-ndá anima-ndá, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú tûha nêhiví quida-ne cuàchi, dandu ñà-cáhíchi stná ini-nê ley xi-ya queamá, vâchi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sâha ley xi-ya nduá. ⁵ Sâ-ináhá-nsiá ñà-disáhâ-xí ni quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsiá ni quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, cóò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nêcuàchi nduú ndisa nêhiví xi-yá, mà túha-nda quida ga-ndá cuàchi. Doco ana tûha quida ducán, tàcùnî-nê mii-yá, ni tàcùnî stná-nê nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhiví mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndáá nduá yohó): nú quidávii-nda, dandu (vâtûni cachi-ndá) ndâcuisi ini-ndá nahi mii-yá. ⁸ Nêcuàchi tûha quida-xi cuàchi, iá-nê ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndê yuté ñuhiví xi dècuèndê vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índû-ñá disáhâ-xí ni quixi Dêhemani Dios ñuhiví yohó: divi sâhá-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-ndüá quidá quisi mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhí ini-nê, te mà sâá-nê quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-nê. ¹⁰ Mà úhi cundaá ini-ndá ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nêcuàchi có-quidá víi, ò iin nêcuàchi có-cúu ini-xi sâhá ñanitnaha-xi, có-ndúú-nê nêhiví xi Dios. ¹¹ Vâchi sâhana na ní xinitnúhu-nsia razón ndiaha sâhá-yá, te iin-ni dècuèndê vichi, ducán ni sâcûnaha-nsiá ñà-ni cúu stnahá ini-ndá sâhá-ndá. ¹² Màsà quidá-ndá na ni quida Cain (sâhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñâyùcàndüá ni sahnî-té ñani-te. Te ¿índû chuun ni sahnî stnahá-te? Divi sâhá-ñá ni xini-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-nê.

¹³ Ñáni, màsà ndúlócô-ndá nú indêhe-nda có-xiñûhù nêhiví ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sâhá-ñá cúu stnahá ini-ndá sâhá-ndá, ñâyùcàndüá cundaá ini-ndá sâni yâha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-ndá nicanicuahàn; có-íá ga-ndá ladu ndé xíhi anima-ndá.

Nú có-cúu ini iin nêhiví sâhá ñanitnaha-ne, dandu nâhá xicá tâñâha ga yâha-ne ladu ndé itiácu anima-ndá. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñûhù xi ñanitnaha-xi, ndudávâ-né xi iin tê-sâhnî. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñûhú anima iin tê-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sâni sâá-ndá ni cundaá vâha ini-ndá nansa ndiá icâ-ndá cuu stnahá ini-ndá sâhá-ndá, vâchi sâni xini-ndá ñà-ndüá ni quida mii-yá, ni xihî-yâ cuenta xi-nda. Ñâyùcàndüá, ndiá icâ stná-ndá cundoo-nda dispuestu cui-ndá sâhá ñanitnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indêhe iin nêhiví iá necesidad nùu iin ñanitnaha-ne, te có-indêhe ndahví-nê nêcuàchimâ, mate algu icúmi-nê, dandu ñà-jaèn cundaá ini-ndá có-cúu ini-nê sâhá Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cachí uun-nda ñà-cúu stnahá ini-ndá sâhá-ndá; màsà cáhàn uun-nda cachí-ndá ducán. Xiñûhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndá obra nùu ñanitnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vâtûni cundaá ndisa ini-ndá palabra ndâcuisi nduá sâncícûn-ndá, te mà yúhî gâ-ndá sâhá anima-ndá nùu Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhî cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñûhu nsinuu ini-ndá), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yâ nansa iá nsidaa iñâha. ²¹ Doco te nú cóò ni-iñâha dayúhî xi anima-ndá, dandísâ mà yúhî-ndâyá, (ñani) mání, ²² vâtûni câcàn tâhvi-ndá nùu-yá, te nihi-ndá ñà-ndüá xicân-ndá, vâchi chivâha-nda ñà-ndüá cachí-yá, te quida-nda ñà-ndüá cudîi ini-yâ sâhá-xi. ²³ Te ¿ndiá nduá ni dândâcû-yá nùu-ndá? Divi ñà-cahvi-nda xi Dêhemani-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndá sâhá-ndá nacua ni cachi-yâ xi-ndá. ²⁴ Te nú chivâha-nda ñà-ndüá cachí-yá, dandu ñà-sâni ndêe anima-ndá ini anima mii-yâ nduá, te iá stná-yâ ini anima ndohó. Te sâni sâhatahvi stná-yândó Espiritu ñi xí-yá, te ñâyùcàndüá, vâtûni cundaá ini-ndá iá ndisa Dios ini anima-ndá.

4

Nansa quidá Espiritu ñi xí Dios, xi nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nêcuàchi mání guá núi, màsà cúnindísâ ndevâha-nsia ñà-ndüá cachí nêhiví nú cachí-nê Espiritu ñi dacáhàn xi-nê. Cóò, vâchi xiñûhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xi-nê, á cóó. Vâchi cuàhá têtñûhù sâni quesaha xicánúu ñuhiví vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espiritu ñi xí Dios dacáhàn xi iin nêhiví, dandu cuàhàn-nê candísâ-nê cachí-nê: “Ñà-ndáá nduá, ni sâcôo cuerpu Jesucristu, te ni tûmuu-yá ñuhiví yohó”. Ducán xiñûhu cachi-nê, dandu cundaá ini-ndá, divi Dios dacáhàn xi-nê. Doco nú có-câchi-nê ducán, dandu cundaá ini-ndá màdi Dios dacáhàn xi-nê; cóò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xi-nê. Te sâ-ináhá-nsiá icúmi quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sâ-íá espíritu xi temâ ñuhiví yohó.

⁴ Hijos míos, nêhiví xi Dios xinduu-nda, te sâni cundee-nda nùu nêhiví (xínchicûn xi contra xi Cristu), vâchi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-nda, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúu guá ñuhiví yohó. ⁵ Nêhiví (nchícûn contra xi-ya) mà, cuisí modo xi ñuhiví yohó nihnú ini-nê, te ñâyùcàndüá, modo xi ñuhiví yohó cáhàn-nê, te compañeru-nê, divi ducán nihnú stná ini-nê, te cudîi ini-nê cunini-ne ñà-ndüá cachí guá nêcuàchimâ. ⁶ Doco ndohó, nêhiví (nihnú ini xi) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xi-yá, cudîi ini-nê cunini-ne palabra cáhàn-ndá.

Doco nècuàchì có-ndúù nèhivì xí-yá, có-cuní-nè cunini-ne. Ñàyùcàndüá, ducán nduú modo cundaá ini-nda a ndisa Espíritu Ìi chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xi-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cucúù stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) mànì, vächì divì ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xi-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cúù ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, có-ináhá-né Dios, vächì mii-yá, de por sí ducánì cuú ini-yá sàhà nèhivì. ⁹ Divì ñà-jaàn nduá disàhà-xì nì techuún-yá mindaa Dèhemani-yá nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñá nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcundáá vaha ini-ndà ñà-cúù ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vächì màdì ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, cóò; divì ñà-cúù ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcàndüá nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya nì xihì-yá sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gá ini-yá sàhà cuàchi-nda.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, ñani mànì. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru núù Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaá ini-ndà ñà-ìni anima-ndà iá-yá, te chindéé-yándó sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yándó Espíritu Ìi xí-yá. Ñàyùcàndüá cundaá ini-ndà ñà-sàni ndéè anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xinínùù-nsí ñà-ndüá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachítñuhu-nsí xì nèhivì. ¹⁵ Vächì nú sàni cachi vate-nda ñà-divì Dèhemani Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndéè stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xinì-ndà ñà-cúù ndisa ini-yá sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vächì mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yá sàhà nèhivì. Ñàyùcàndüá, nú iin-nì cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaá ini-ndà ñà-sà-iá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàá quivì juiciu, vátùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vächì na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhivì yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà núù ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhàmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vächì dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yá sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cúù ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanitnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vächì nú có-cúù ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xinínùù-ndà, dandu ¿nansa cuú cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cuninùù-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú ini-xi sàhà-yá, sàni dándacú stná-yá núù-ndà ñà-nì cuú stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda núù nèhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divì Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandisá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vächì nú cuú ini-ndà sàhà-yá, te chivàha-nda ñà-ndüá cachí-yá, dandu cundaá ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vächì ñà-chivàha-nda ñà-ndüá nì cachí-yá, divì ñà-cúù ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-ndüá dándacú-yá, mà cúnáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vächì cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-yá, nicanicuahàn icúmi-nè cundee-né núù nèhivì malu ñuhivì yohó. Vächì divì sàhà-ñá xinindisá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xì nìhì-ndà cundee-nda núù nècuàchimà. ⁵ Vächì ¿ana gá cuí cundee-xi núù nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisi nèhivì xinindisá-xì Jesús ñà-nduú-yá Dèhemani Dios cundee.

Ñà-ndüá cachítñuhu xi-nda sàhà Dèhemani Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhii-yá xì tècuíi, te nì xitiá stná nù-yá. Màdì cuisiá nì cùhii-yá xì tècuíi nduá; cóò, divì sàhà-ñá nì cuítiá stná nù-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu Ìi xí-yá nduú ana datnúù xì anima-ndà sàhà nsidaájàn, vächì micuísì ñà-ndáá nduá cachí Espíritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, núù gloria na ian ndoó ùni ana cachítñuhu xi-nda sàhà stná mà, divì Yua-nda Dios, xì (Dèhemani-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo iá cundaá ini-ndà sàhà Jesús, vächì Espíritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachítñuhu sàhà-yá; te iá stná tècuíi nì cuhii-yá, xì stná nù-yá nì xitiá. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaá ini-ndà sàhà-yá, doco iin-nì razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nêhiví ùún cachitnúhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá icà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitnúhu Dios sàhà Dêhemani-yá, vâchi íá ñà-ndúá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndâcuisi nduá, vâchi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dêhemani-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísâ, (ndahví-nè), vâchi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-nê Dios, vâchi có-xiníndísâ-né ñà-ndúá sàni cachi-yà sàhà Dêhemani-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yòhó nduá sàni cachi-yà: íá nansa ñihitâhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dêhemani-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana ináá Dêhemani-yá anima-xi, sà-icúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñà ñihì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dêhemani-yá, te ndácùcahan xi quivi-yá áma sàà-nsiá cundaà vâha inì-nsia ñà-sàni ñihì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vâchi nú iin chuun vâha nduá xicàn tàhvi-ndà, dandu iníni-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníni-yá na xicàn tàhvi-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-icúmí-ndá ñà-ndúá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cundúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xi-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchi có-ndúú cuàchi cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñà nì ñihì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-ndúá iin cuàchi cui-ndà sàhà-xí. Vâchi íá cuàchi cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nêhivi-ñà, dandu mà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáá, cuàchi nduá. Doco íá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dêhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiáá stná Dêhemani-yándô sàhà màsà tníí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nêhivi ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dêhemani-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vâtùni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndêe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñâyùcàndùá, sà-íá anima-ndà ini anima Dêhemani-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvi-nsiá nì-iñàha có-ndúú ndisa Dios.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduì nècuàchi sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nuù mii-ní nècuàchi ñahà nì nacàxin Dios, xì nuù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdi cuiisì yùhù, vâchi nsidaa gá ana cundáa inì-xi sàhà palabra ndàcuisi xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vâchi iin-ni palabra ndàcuisi nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nuù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoño-ndà Jesucristu ñà-ni cuàha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cùndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contenu ni cùndóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cùnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisi mà, te ni cùcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisi nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhví nuù mii-ní, señoa, ñà-ni cùú inì-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Vâchi màdi lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, cóo, dècuèndè tiempu nì quesaha xitíà palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nuù mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ñansa divi iá ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cùnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cùndóo-ndà sàhà tètñhù cuni datúcù xi-ndà inga ichi

⁷ Vâchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñhù; xicánúú-te ñuhíví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhíví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xì Cristu queámà. ⁸ Ñàyúcànduá, cuidadu ni cùndóo-ndà sàhà-té, cóto ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni cóo nsihí ñà-vaha icúmí-ndá ñhì-ndà. ⁹ Vâchi nú ni túcù iin nèhiví inga ichi, te nacoo nihni-ne ichi Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, cóo ndisa Dios nuù anima-nè. Doco nèhiví iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, ía ndisa Yua-nda Dios ini anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhiví vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñhù có-nduù dàñhù sàni cachimà, màsà dáyàha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gá-nsiá xi-nè. Vâchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cùní guè cachi xi-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiaá guè nuù tutu yohó, vâchi nacání inì sàì nàcòti mii-nsiá, dandu ndatnuhu vaha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xi-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchímà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhùì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùù; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnái nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; nì coó vaha-ní nacua iá vii stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudíi cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì ' sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vii-ní palabra ndàcuisi xí Dios, cachí-nè, vachi iin-ni chívaha vii-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahí dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíi inì na xiníntùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisi. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíi inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xini ñà-tùha-ní quida vii-ní, vachi siempre chindéé-ní dava ga nèhivi xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchímà. ⁶ Vachi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsi cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-ninè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vachi mii-né, sàhà-ñá cuú stná inì-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Nì có-xícàn stná-nè nì-íñàha nùù nèhivi có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchímà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítà-nè) palabra ndàcuisi xí Dios.

Nansa quidá Diótrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiai iin carta nùù nèhivi xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vachi mii-né cudíi inì-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sái jaàn, icúmí càhìn xì-né, vachi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè diquì-nsí. Te màdi cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vachi na xísàà ñani-ndà ñuu-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchímà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchímà vehe-xi, dandu sadí Diótrefes mà nùù-nsiá; còò gá permisù nataca gà-nsiá xì nèhivi xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichi malu; còò. Cuisi ñà-vaha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vachi iin nèhivi quidá víi, nèhivi xí Dios nduú-né; doco iin nèhivi quidá quíni, nì có-sàha tnùnì inì-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivi. Te náhà xicá palabra ndàcuisi nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsi vaha ndisa-ne, te ináhá-ní màdi tnúhu nduá cachí-nsi.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiai nùù-ní nì cuí, doco vichi mà tíáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàchì sàà mimí nàcòti mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Nì cúcuéé nì-ní. Cásàhù nsidaa amigo xì-ní. Te mii-ní, casàhù stná-ní xì iin iin amigo xì-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnái ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nùu mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nùu-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xí stná-nsiá. ² Nì cùndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te nì cúcuéé nì-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, nì cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñùhù ndohó

³ Ñani màní, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhin xì-nsiá sàhà salvación xì-nda nì cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nùu-nsiá ñà-nì cuàhandee inì-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacoó-ya palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xì-nda. Malu sàstnùhù-nè, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-icúmi-nè nìhì-nè castigu xì-ne, vachi tucu nihnú inì-nè sàhà gracia xí Yua-nda Dios. Tuxí inì-ne vátuni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú inì-yá sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nacúni-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyucánduá, cunf dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xì nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nùu ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dandánúhù-yá cuàhà-nè sàhà-ñà cóni xiníndísá-néyà. Sà-ináhà-nsiá ñà-jaàn, doco cunf dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-nè; nì nacoó-ne lugar ndé ndiá icá-nè cundoo-nemà. Ñàyucánduá, nì sàcúndiadi vaha-ne, nì sàcúnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iin tnúú dècuèndè cachí sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xí ñuu Gomorra, xí ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-nì nì cui nisa nacuidiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xì tiaa. Ñàyucánduá, nì nìhì-nè iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuu xixin nicanicuahàn, sàhà-ñà ducán cundaà inì nsidaa nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáa nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xidandahví mà, iin-nì có-quidánúhù-tè cuerpu xì-tè, có-ndúlócò-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivì. Ducán xiquida-tè, vachi ducán nì sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, nì mii-nè, cóni canáhà-nè xì ñà-malu quivì nì nàa tnahá-nè xì-sì na nì cuni-sì nìhì-sì iquicúfú nsi-Moisés (sàhana). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachí-nè xì-sì: “Dios nì cadí xì nùu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xidandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhi càhàn quini-tè sàhà-ñà, vachi cutu nihnú inì-te na iin quaisì, mà cùu cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmi dandánúhù xí-tè.

¹¹ Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucú stná-te na ian nì tucú Balaam (sàhana); vachi Balaam mà, puru sàhà dihùn nisa quidachuun-te chuun ì xí-te. Daaní, nudává stná tètñùhù ndoó vichì xì (tiaa sàhana nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìqui ana dandacú. Ñàyucánduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichì, cudí inì-te cutnahá-te xì-nsiá na natácá-nsiá ndoó màni-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachi có-chívàha-tè tñùuhu nùu ni-ñàha. Cuisì sàhà mii-tè ndulócò-te. Nahi vicò tàchì, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyucánduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnú có-cànà ñà-vidí-xi tiempo xan, te ò nahi yutnú nì tnuhu-nda, (te nì ichì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyucánduá, ùi modo cóò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucú tècuí, te vaxi chìhñù nùu-tè, ducán xínduu stná tè-tñùhù mà ñà-quini guá xiquida-tè. Nahi stná sitnúú xicá nihni ansivì, ducán quidá stná-te, (vachi sàni tucú-te inga ichì), ñàyucánduá lugar xì-tè cunduu iin xaan ndé iin tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàhana. Descendencia usà xì Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nisa càhàn stná-nè cuenta xì Dios, nì cachitnùhu-ne sàhà tètñùhù xicánúú vichì. Te dohó nì cachí-nè: “Cunaha-nsiá, icúmi Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhivì, cutnahá stná-yá xì cuàhà sàstnùhù ángel ì xí-yá, ¹⁵ dandu ndacàn-yá cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vachi icúmi-yá dacúndàà inì-yá nècuàchì malu mà ñà-có-íá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-íá vaha stná ñà-nì nandòdó-nè ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìqui-yá, vachi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachí Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichì.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná inì-te sàhà ni-ñàha. Puru cudúchì inì-te sàhà nsidaa, te cuisì nandúcú-tè ñà-nduá xìho mii-tè

quida-tè. Cò-yùhí yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn trùñuhu-té xi nêhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mání guá nùí, xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa ni cachi apóstol ni nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vâchi ni cachitnùhu nècuàchimà ñà-seguru icumí cundoo cuàhà tè-sácundiaa, xi cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndóó-te vichi; divi xinduu tiàa siempre sahné dava xi nêhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vâchi còò Espíritu ñi xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá ini sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ñi, vâchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicán tàhvi-ndà nùù Dios, ni cuáha-nda chindee stná Espíritu ñi xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichi còtó nandóó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yá sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvi-yandó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nêhivì, iá-nè xi cuàhà duda; ñàyùcandùá, càhàn vii-nsiá xi-né dècuèndè ni sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchimà, vâchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quiñuhu-nè, te ni ditá-ndané, te ni càcu-ne. Te nsidaa stná nêhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvi stná-ndané, doco cuidadu ni cundóó-ndà ñà-màsà cùmáncá stná anima-ndà, vâchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa ni dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquimáni-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchichí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vâtùni cundiaa-yandó ñà-màsà tucù-ndà inga ichi có-ndiáa; vâtùni cundiaa-yandó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudii cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácucahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquimáni cuáhi' mii-yá. Te xicán tàhvi ni queé cuàhà trùñuhu ndiaha xí-yá, te ni sàà-yà cusahnú fuerte-yá inicutu, te ni cundáa stná ini nêhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sànahe xi dècuèndè vichi, xi nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùní Dios San Juan

Nà-nduá cachitnúhù nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnúhù Jesucristu ñà-nduá sà-itúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nêhivì xínúcuáchì nùù-yá. Iin àngel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnúhù xi palabra yohó, te nì inìni yùhù. Juan nani, te nduú stnái iin nêhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xi stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduú, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáa nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xi stná nêhivì iníni xân, nú nì chívàha-ne ñà-nduá cachá; vâchi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-itúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnúhà).

Nansa nì casàhù Juan xi nêhivì xí Dios, ndoó nùù usà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casàhù xi nsidaa mii-nsiá nêhivì natáca cãhvi xi-yá xíndoo usà ñuu ladu Asia. Nì cuní màni-yá mii-nsiá, te nì ndóo vâha inì-nsiá quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yá, te ndè nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yá coo-ya. Te ducán cuní stná usà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnúhù xi-nda puru palabra ndàcuisi. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yá, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitià), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhitãhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xi stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuchi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yá. PUES vichi nùù mii-yá nì coó tñùhùhù xí nsidanicuú nêhivì, te nicanicuahàn nì cusáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocufin-yá. Mahì vico icúmí-yá nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nêhivì. Te icúmí cundehè stná nêhivì (nì xicàn) nì quihvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nêhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèya. Ducán icúmí coo, cachí`.

⁸ Cachí mii-yá: "Nicanicuahàn ié". Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-nduá chícá cunaha nùù. Nàyùcànduá, ducán nduú nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z".

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vâchi dècuèndè sàhana iá-yá, te nicanicuahàn coo stná-yá quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vâtùni quida-ya.

Nansa nì nìhitãhvi Juan nì dàcùní Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yá

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnái sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnái sàà quivì cusahnù Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa ie ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahi mar. Divi sàhà-ñá nchícuin Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xidandacu), vâchi vate nì cachí ié` ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié` ndahà Espíritu Ì xí Dios, na ian sánî, dandu nì tiacu cáhàn-yá yàtí, fuerte iá tàchi-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yá:

—Nicanicuahàn ié; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chícá cunaha nùù, vâchi nahi letra A nduú, xi nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiaa nùù tutu nsidaa ñà-nduá nì xinu, te dasàa-ñà nùù nêhivì-xí ndoó usà ñuu ladu Asia. Dohó nani usà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xi ñuu Esmirna, xi ñuu Pérgamo, xi ñuu Tiatira, xi ñuu Sardis, xi ñuu Filadelfia, xi ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yá.

¹² Daaní, nì nacucioé yàtí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xini yucán itá usà candeleru. Oro nì cuyucán, te itá iin iin isì xíxin. ¹³ Daaní, mahì usà isì mà nì xini jaan iin mii-yá, na indéhe nêhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchica-ya nuhnì iin siumha nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididini-yá nahi idi nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchínú-yá, trúa nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhé nina-ña na iin cãa yahá nì dàà titi inì xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yá na ian cahá tēñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yá iníndáhá-yá usà sitnúù, te iníyúhú-yá na iin espada ñuu nduú ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xini mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhà-yá nì tñii-ya iqué, te nì cachi-yá:

—Còó, màsà yùhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chícá cunaha nùù. ¹⁸ Te vichi itíacú. Nà-ndáa nduá nì xihì, doco sàni natiacu, te nicanicuahàn icúmí cutiacu. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnái sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinu yohó, te tiaa stná nansa iá

tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quiví nùu-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi usà sitnúu iníndáhá ndahá cuàhí nì xinù. Te cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi usà candeleru oro yohó. Pues, usà sitnúu yohó, xíndua usà nècuàchì cachitnúhu palabra-xì. Te usà candeleru oro yohó, xíndua usà grupu nèhivi natácá iníni xì palabra xì mà ndé usà ñuu yucán.

2

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivi xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùu nècuàchì cachitnúhu palabra xì ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivi-xì ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhá usà sitnúu ndahá cuàhí, te xicánuí mahí usà candeleru oro, te dohó cachi xì-ní: ² Ináhi nansa quida-ní vida xì-ní. Ináhi nansa nì sàhandee iní-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee iní-ní. Te nèhivi malu, có-cùdñi iní-ní modo xi-ne. Te dava nèhivi, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihí chuun nùí, doco cóo, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà iní-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee iní-ní, mate cuàhà vida nì váha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóo-niá. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdñi iní sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá iní-ní sàhí nacua nisa cuu iní-ní sàhí dihna. ⁵ Ñàyúcandúá, nsinuu iní-ní nansa nisa ia-ní nà táñàha ga quida-ní falta, te naxicocuñin iní-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú cóo, sàni ndé iá-ní, te dacúxióé candeleru xì-ní, nú màsà naxícocuñin iní-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhù ñà-nduá quidá témá.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúnini váha-nsia ñà-nduá cachi Espiritu ñi xí-yá, vachi dohó cachi-yá: Nú nì cúndéé-nsiá nùu nsidaa ana cuní datúcú xì-nsiá, dandu nùu yùhù nihitáhvi-nsiá caxi-nsiá quisi vidí caná nùu yutnú ndiaha iin ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivi xí-yá ñuu Esmirna

⁸ Daaní, nùu nècuàchì cachitnúhu palabra-xì ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivi-xì ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te cóo ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ndisa, nì xihí, doco sàni natiacuí. ⁹ Yùhù ináhi ñà-nduá quida-ní, ináhi nansa váha-ní cuàhà tñundoho quidá nèhivi. Ináhi ndahví dahuun váha-ní. Doco cunaha-ní, nùu yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivi, quini ndatnúhù-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachi-nè, doco cóo, mà ndisá. Nèhivi natácá cuenta xì ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gá-ní quida nèhivi, doco màsà yúhí-ní ñà-nduá icúmí-ní váha-ní. Dècuèndé cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhà mà vátuni cundaà iní-xì, a xíníndisá ndisa-nsia. Úxin quiví cóo tñundoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate nì cuí-ní quida-ne, dandu nihitáhvi-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúnini váha-nsia ñà-nduá cachi Espiritu ñi xí-yá, vachi dohó cachi-yá: Nú nì cúndéé-nsiá nùu ana cuní datúcú xì-nsiá, dandu mà sàa-nsia cui-nsia ùi xichí (mahí nècuàchì dava ga).

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivi xí-yá ñuu Pérgamo

¹² Daaní, nùu nècuàchì cachitnúhu palabra-xì ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivi-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihí-xì espada diin ndúú ladu xi. ¹³ Yùhù ináhi ñà-nduá quida-ní; ináhi nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhi mii-ní ñà-iin-ní nchícùn-ní yùhù, te ndácúcahan-ní quiví, cóni nàcuáa-ní yùhù, iin-ni xíníndisá-ní, mate yucán nì sahní-té iin ana nì cachi vate iá-nè ladu xi, cóni chidéhé-nèa. Divi nduú Antipas, te yucán nì xihí-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdñi iní sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì nì càhàn xi tè-Balac sàna, nì cachi-nè xì témá nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá icà-né, nì chiyuhù-téné caxi-né promesa nì sàcòo nùu figura cahvi nèhivi, te nì chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivi cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivi nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñhù ley mà. ¹⁶ Ñàyúcandúá, naxicocuñin iní-ní. Te nú cóo, vachi sàni ndé iá-ní, te cuàhí mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihí-né castigu.

¹⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúnini váha-nsia ñà-nduá cachi Espiritu ñi xí-yá, vachi dohó cachi-yá: Nú nì cúndéé-nsiá nùu nsidaa ana cuní datúcú xì-nsiá, dandu nihitáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùu Dios), divi nduú maná ndiaha.

Te dacutáhvi stnáì iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quìvì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quìvì yucan, cuisì ana cutahví xi yùù mà.

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ Daaní, nùù nēcuàchì cachitnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dēhemani Dios, te nduchinúí, nchiá na ian tnúù ñuhu, te sàhí, yēhè-ñà nahi cāa yahá. Te dohó cachí' xì-ní, ¹⁹ ináhi nansa quida-ní, te ináhi cuú inì-ní sàhà ñanitnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dìsàhà-xí có-cùdù inì quida-ní, vāchi sàha-ní permisú chináhà nēcuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-né, (doco cóò). Dacuahá-né nēhivì-xí, te datúcù-né nēcuàchì, vāchi cachí-né iá permisú cāhàn nēhivì xi ana cóni nándàhà xì-né, te vātùni caxì stná-né promesa ni sàcòo nùù figura cahví nēhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, ni sandiatuí, āma naxicocuñin inì-né sàhà cuāchi quidá-né xì nēcuàchì tiaa, doco cóò, cóni nāxícocuñin inì-né. ²² Ñāyùcāndúá, icúmi-né quicuehè-né quide, te cunduhù-né. Stnáì tiaa ni caquida xi cuāchi ma, icúmi stná-né ndoho cuahá-né nú más cóú-né arrepertir sàhámà. ²³ Stnáì dēhe nēcuàchì ñahà mà, icúmi stná-né quicuehè-né, te cui-né. Dandu nsidaa nēhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà inì-né ñà-yùhù ináhi nansa nihnú inì nsidaa nēhivì inì saxinítñunì-né, te segùn nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmi-né nihì stná-né nùù. ²⁴ Doco vichi cuāhàn cachì inga ináha xi nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuehé) mà, vāchi có-dācuahá-nsiá palabra siquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-né palabra dēhé. Cunaha-nsiá, mà cachí gué xì-nsiá ni inga ináha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-ndúá sàni nihì-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dēcuèndé quìvì nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁶ Iin nēhivì, nú ni cundéé nùù nsidaa ana cunì datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-ndúá cachí' dēcuèndé quìvì último, ndiaha gá coo xi-né. Vāchi icúmi-né nihitáhvi-né dandacú stná-né nùù cuàhà ñuu ñuhivì. ²⁷ Nahì yùhù, nùù Yuamānì 'ni nihitáhvi' cusahnú nùù ñuhivì, ducán icúmi stná mii-né cusahnú stná-né, cunindaha-né nìi vara cāa cunduu seña, te nēhivì (có-ininì, ndahví-ne), vāchi yáha ga fuerte icúmi-né ian fuerte-né na ian cháhà mà iin quidì cóò chuun-xi. ²⁸ (Doco nēhivì nchícùn vù xì'), icúmi-né nihitáhvi stná-né cucumi-né sitnùù cahnú xínu datnàa. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nēcuàchì natácá cāhvi xì Dios, ni cúninì vāha-nsia ñà-ndúá cachí Espiritu ìi xí-yá.

3

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ Daaní, nùù nēcuàchì cachitnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmi xì usà espíritu ndiaha xì Dios, te inindáhà stnáì usà sitnùù. Te dohó cachí' xì-ní, ináhi nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vù-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñāyùcāndúá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndañúhù ni-iin ñà-vàha ñuhù anima-ní, vāchi iyuhá iá', te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní nùù, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cunì' chivàha-ní vichì, te naxicocuñin inì-ní sàhà cuāchi-ní. Vāchi nú màsà nācúnihnú vù inì-ní, te coo tūha-ní, dandu yāchì màsàì ndé iá-ní. Nanáà sàì yucán, te ni mà cundáà inì-ní ìndù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nēhivì (vāha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cūchicuehé anima-né. Ñāyùcāndúá, icúmi-né cutnahá-né xì' na cacanui, te iin-ni cundixi stná-né sicoto cuxín na ian mii, vāchi ducán nátù-ne nihitáhvi-né nùù.

⁵ Cunaha-ní, nú ni cundéé iin nēhivì nùù nsidaa ana cunì datúcù xì-né, dandu nihitáhvi stná-né cundixi cuxín-né. Te mà nunca dandutí quìvì-né nùù tutu xì vida ndiaha. Te claru icúmi cachì xì Yuandíahì ñà-divi nēhivì-xí nduú nēcuàchì xiníndisámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xì-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nēcuàchì natácá cāhvi xì Dios, ni cúninì vāha-nsia ñà-ndúá cachí Espiritu ìi xí-yá.

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nùù nēcuàchì cachitnùhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìi, te puru ñà-ndācuisì cāhìn. Yùhù nihì ndahàcāa xi rey David, te nú sàni nacune ináha, cóò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñāyùcāndúá, ducán cachí' xì-ní, ⁸ ináhi nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhivì nùù-ní nahi yehè nuná, te cóò ni-iin cui nacadi xán. Vāchi mate có-ndúú-nsiá nēhivì chicá icúmi fuerza, doco vātùni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nācuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nēhivì cachí-né xínduu-ne (nēhivì ndiaha), nēhivì raza Judea nduú-né, cachí-né, doco tnuhu-né, vāchi xínduu nsihì-ne ana

nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnúti mii-né nùù-ní ñà-cuitasì-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùú. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhi inicutu ñuhívi na icúmí ñehivi ndoho-ne, te cundaà ini-xi nansa ndisa ía anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cuni-ní tiempu mà, vächì iin-ní sàni quidaandee ini-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yächì icúmí nasai ñuhívi. Ñàyücàndüá, nacua sàni sàà-ní quida vii-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí ñhi inga ñehivi ñà-ndüá cuàhàn cunduu premiu xi-ní.

¹² 'Nsidaa ñehivi-xí, nú ni cündéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ní icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vächì mà quéeé gá-nè nùù-yá. Te icà-né icúmí chítuu stnáì quívi Dios-xi, xì quívi saí, xì stnáì quívi ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vächì ndé ansivi ndé ía-yá icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyücàndüá, nsidaa mii-nsíá ñecuàchì natáca càhvi xì Dios, ni cúníni vaha-nsia ñà-ndüá cachì Espíritu ñi xí-yá.

Razón ni dásáa Jesús nùù ñehivi xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nùù ñecuàchì cachitnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa ñehivi-xí ndoo ñuu yucán: Yùhù ndui ana chicá seguru. Mícuísi ñà-ndácuisi càhin, mà dándáhví, te divi ndahá yùhù ni cuyucun nsidaa íñaha ía ñuhívi xì Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhi nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóo-ní ladu xi! Vächì yùhù ndaníhi mii-ní nahi təcuií có-xihí vii, ñà-mà íhni-tè ni mà víxin-tè, te ñàyücàndüá, vihini dacúxíoií mii-ní nùú, na ian quida ñehivi xì təcuií có-xihí víi, sasí-nète. ¹⁷ Vächì dohó cachí-ní: Sà-íá ñà-cuíqué. Cuàhà biene xi, cóò ni-iin necesidad icúmí, cachí-ní. Te ni có-cundáà ini-ní ñà-mii-ní nduú ana ía tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vächì nùù yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vächì ndahví ía anima-ní), te sàhàmà chicá vaha cuhi ini-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyücàndüá, iin palabra vii cachí xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu vii ini-ní), dandu ñhi-ní ñà-cuicà ndisa nùú, divi ñà-ndüú nahi oro ni dàà, te ni cundaà ini-xi, vaha-ña. Te xíñuhu stná (ñà-naquida vii-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sicoto cuxín nùú ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùú), te ducán màsà cúcáhan nùù-ní. Daaní, xíñuhu (ñà-cundehé-ní cuisì ichi vaha. Vächì nùú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùú, te cutatna nduchìnùù-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú ini sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stná-nè dava xichi. Ñàyücàndüá, nacani vaha ini-ní, te naxicocuíin ini-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ 'Pues, ducán ía na ian càhin yehè ñehivi, áma cunini-ne, te nacuna-ne quíhvi cutnahí xì-né, vächì nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyücàndüá, càhin xì ndéni ñehivi ni cuií áma cunini-ne, te quíhvi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni ñehivi-xí, nú ni cündéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nè cutnahá stná-nè xí' ndé (gloria) ndé coo stná-nè nùù iin silla ndiaha dandacú-né nacua ni quida yùhù, ni cundeí, dandu ni sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnahí xì Yuamáni' dandacú stnáì. ²² Nsidaa mii-nsíá ñecuàchì natáca càhvi xì Dios, ni cúníni vaha-nsia ñà-ndüá cachì Espíritu ñi xí-yá, —ni cachì Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, ni nsihì ni xini ñà-jaàn, dandu ni nuna iin yehè ansivi ni xini. Te ni tiacu tàchi-yá càhàn-yà xí' na ian ni càhàn-yà xí' daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te ni cachì-yà xí':

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní' dacuní' mii-ní nansa cuàhàn cuu quívi vaxi xi-nda.

² Dandu vichì vichì ducán ni sàcòì na ian sání' ni quida nduu ñi xì Espíritu xì Dios. Te ni xini yucán ndé gloria íin iin silla ndiaha ndé ía mii-yá. ³ Na iin yùù yehé jasje, ò iin yùù yehé cuahá, ducán nahà-yà. Te dìquì stná silla mà íin iin sicòyàhnchì, na iin yùù yehé cuií nani esmeralda, ducán nahàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachì. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmí-nú, te nùù iin iin-nù ndoo iin iin ñecuàchì sahnú. Sicoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xíñuhu stná corona ñhi iin-ne. ⁵ (Te ni xini), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gá tása, te na ian càhàn dàvi, ducán tiacú, te ndee ñhi stná. Te frente silla mà itá usà ñà-xixìn nduú usà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà ía stná nahi mar ni cuyucun vidriu, ducán nahà lugar mà, te yehà na iin yùù nchíi ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmí nduú-né, te ía stná cuàhà nduchìnùù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha ía-nè; te inga-nè, na iin buey ía-nè, te inga-nè, nùù ñehivi ñhi-né; te ñecuàchì cùmí, na iin águila ndavá ansivi, ducán ía-nè. ⁸ Te iin iin-ne, ía íñù ndixìn-né, te ía chitu stná nduchìnùù-né ícà ndixìn-né. Te tíxi stná ndixìn-né ía stná cuàhà nduchìnùù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuu ducán cána-ne cachì-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ìñàha. ìì gá-yà. Ndé sàhana íá-yà, te vichi íá-yà, te ndé nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tñũũhu xí-yá, naquímání-néyá, divi mii-yá íá nùù silla ndiaha, te itíácú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmi nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sàhà-yà, te cahvi-néyá, chítání-né corona ndiaha-né nùù-yá, cachí-nè xí-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsí Dios, te ní coó tñũũhu xí-ní nùù nsidaa ana itíácú, te ní cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndíà icà coo, vachi mii-ní ní quidavàha-ní nsidanicuú ìñàha, ní chitnùní iní-ní, te ní quidayucùn-ní nsidaa ìñàha, te ñàyúcàndúà ndé vichi íá ìì nsidaàjàn.

5

Nansa ni quida Jesucristu xi tutu itúì

¹ Daaní, indéhí nùù silla ndiaha ndé íá mii-yá, te ní xinì ndahàcuahá-yà iníndáhá-yá iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te ní xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúù iin sellu. ² Daaní, ní xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhi fuerte-né, ndácàtñùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhñí tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ní-iin ní túi nacani xì tutu mà, vachi còò iin ní nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ní-iin ana íá ansivi, ní-iin ana íá ñuhiví yohó, ní-iin ana nduú nsii, ní-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴ Ñàyúcàndúà, ní quesahí sacú fuertí, vachi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, ní còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu ní cáhàn iin nècuàchì sahnù-mà ní cachí-nè xí':

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni túi ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhñiá. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vachi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyúcàndúà vátùni nacuna-yañà. Te nani stná-yà Nsicahe nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te ní ndacotí, te ní xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán íá na ian ní sahní ñehiví-yá, doco vichi iín-yá dava mahí-xí silla ndiaha, xì òcò cùmi nècuàchì sàhnú, xì nsi-cùmi ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiquí-yá na iin nsiquí rii, te ùsà nduchinúù-yá. Cunaha-nsiá, nsi-ùsà nduchinúù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúù espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahí-xí yucán, ní tñàtuu-ya nùù ana íá nùù silla ndiaha, te ní tñii-yá tutu íá ndahàcuahá-yamà. ⁸ Te ní nsihí ní tñii-ya tutu mà, dandu nsiçúmi ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnù-ma, ní tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù Ìí xí Dios. Nihí stná-né iin iin yutnú cuerda quidandaa-né, te nihí stná-né còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra ní cachí ñehiví na xicán tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhí yucán, ní xito-ne iin alabanza saa, te ní inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmí-ní tñii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhñiá. Te vátùni quida-ní ducán, vachi ní xihí-ní, ní xitià nù-ní, te ducán ní dànáá-ní sàhà ñehiví. Te divi sàhámà vátùni ní yàha-ne ní sàcunduu-ne ñehiví xí Dios, xínduu-ne ñehiví nsidanicuú raza cáhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te ní chitnùní iní-ní cunduu stná-né nahí dùtù xínúcuáchí nùù Dios xi-nda. Te icúmí-né dandacú-né nùù ñehiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-né xitó-né.)

¹¹ Daaní ní ndacotí inga xichí, te ní xinì sàni nataca yáha ga cuahà sàstnùhù mil ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé íá Dios, xì ndé itá nsiçúmi ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te ní tiacuí ¹² cáhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá ní quida mii-yá ana nani Lelù Ìí xí Dios, vachi ní xihí-yà (sàhà ñehiví).

Ñàyúcàndúà, icúmí-yà sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yà naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yá cuiin fuerte-ya, te (dandacú) nchichí-yà nùù ñehiví; te mii-né, icúmí-né ndenihí cahnú-néyá, te tavá-né tñũũhu xí-yá, vachi naquímání-néyá.

¹³ Daaní ní inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xí ñuhiví, xì nsidaa stná nsii, xì nsidaa ìñàha ní quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xì ñà-íá tècuí cuahà, nsidanicuú ñà-jaàn, ní tiacuì xícachí-nè:

Naquímání-nsí mii-yá íá nùù silla ndiaha; te naquímání stná-nsí mii-yá nani Lelù Ìí. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te ní sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, ní cachí-nè.

¹⁴ Dandu ní cáhàn stná nsiçúmi ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —ní cachí-nè.

Dandu nsi-òcò cùmi nècuàchì sahnú yucán, ní tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te ní cahvi-néyá.

6

Nansa icúmi cuu na cahnde Jesús iñu lugar ndé nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí

¹ Daaní, ni xiní mii-yá nani Lelù Íí, ni sahnde-yá iin ñà-nùhní tutu itúimà. Te ni tiacuí cáhàn iin ana iin saín nùu-yá; na cáhàn dàvi, ducán fuerte ni cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te ni xiní ni quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihi-né arcu. Te ni nihi stná-nè iin corona ñà-cufuuhu-ne. Ñàyücàndüá, ni quee-ne cuàhàn-nè, vächi icúmi-nè cundee-né nùu cuàhà ñuu.

³ Daaní, (ni xiní), ni sahnde-yá ñà-úi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí ni cáhàn inga ana iin nùu Dios, te ni cachí-nè:

—¡Naha!

⁴ Te ni quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmi-tè permisú dacá-té nèhiví ñà-nà stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te ni sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, ni sahnde-yá ñà-úi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí ni cáhàn inga ana iin nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te ni xiní ni quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tè iin balanza. ⁶ Te tiacuí cáhàn ana cáhàn mahí nsicúmi ana itá nùu Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gá nùni, quidáchúun-ndá iin quiví, te cutu iin litro-ñà nihi-ndá; te nú cebada, cuisí iin quartillu dava; doco aceite xi vinu, cóni nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, ni sahnde-yá ñà-cúmi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí cáhàn inga ana iin nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu ni xiní ni quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quiví, te jaàn nchícùn gá vächi ingá, te diviamá nduú ana ndaca-xi nèhiví cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúu ñà-jaàn icúmi cui cuahà nèhiví; nùu cada cùmi nèhiví icúmi cui iin-ne quida, vächi icúmi dandacá nùu guerra, xi nùu tnama, xi nùu cuèhè, xi nùu quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmi cui cuahà nèhiví.

⁹ Daaní, ni sahnde-yá ñà-úhùn nuhní tutu itúimà, te ni xiní tixi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoó anima nèhiví. Xínduu-ne nèhiví xiníndísá palabra ií xí Dios, te sàhà ñà-jaàn ni sahní nèhiví-né, vächi ni cachí vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xi Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Dios, ¿nadaa ga quiví, dandu nacuitacuhá sàhà-nsi? Vächi nèhiví ñuhiví, ni sahní-né nsiuhù, ñàyücàndüá xiñuhu ndoho-ne, vächi mii-ní, ñi ndisa iní-ní, siempre tùha-ní quida vil-ní —ni cachí-nè.

¹¹ Dandu nècuàchi nsii ma, ni cutahvi-né iin iin dùhnú quihín cuxín yaa, te ni sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chíi gá-nè dècuèndè cui stná cuahà compañeru-nè nchícùn ichi Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmi cui stná nacua ni xihí mii-né.

¹² Daaní, ni sahnde-yá ñà-íñu nuhní tutu itúimà, te ni xiní ni tnaa fuerte, te ni nàcutnùu orá nahi sicoto tnuu. Te yoo, ni nducuahá stná-si nahi nù. ¹³ Te ni còyo chitu stná sitnùu ñuhiví yohó, na ian còyo ñà-vidí quidá tàchi, ducán ni còyo-si. ¹⁴ Te ni ndañuhu ansivi ni natuí na ian natú iin tutu caní, te nsidaa yucú iá ñuhù íchí, xi nsidaa stná ñuu iá mahí mar, ni ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicu nèhiví ñuhiví, ni xinu dèhè-né yucú, ni chidèhè-né mii-né ini cueva, te mahí cavà nahnú, xínduu-ne rey, xi gobiernu, xi nècuàchi cuicà, xi soldadu dandacú, xi nècuàchi idónuu, xi cuahà stná-nè peón, xi nèhiví úun. ¹⁶ Te ni cacachi nsidaa-né xi yucú, xi stná cavà ducún:

—A sácú vaha ni còya diqui-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùu mii-yá iá nùu silla ndiaha, te màsà nihi-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íí. ¹⁷ Vächi vichi sàni sàa quiví ndoho-nsi quida-ya, te còo iin cui cundee iní-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmi màcütuu seña xi Dios tnaa cuahà mil nèhiví raza Israel

¹ Daaní, ni nsihamá, dandu ni xiní cùmi ángel, itá-né nsicúmi ladu ñuhiví, te sadí-nè nùu tàchi caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà cáná gá tàchimà nùu ni-iin ñuu, ni nùu mar, te ni nùu ni-iin yutnù. ² Te ni xiní inga ángel ni nana-ne vächi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihi-né sellu dúcùn nèhiví xí Dios. Te ni ndàhi ndee ángel mà ni cáhàn-né xi nsicúmi tnaha-nemà, divi ángel ni sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xi ñuhiví xi mar. ³ Dandu dohó ni cachí ángel mà xi tnaha-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-íñàha xi ñuhiví, ni xi mar dècuèndè nú sàni dúcùn seña xi Dios tnaa nèhiví xinúcuachí nùu-yá.

⁴ Dandu ni inini ni nacani-ne nadaa nêhivî icúmî nihî xî seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nêhivî xînduu-ne. Te nsidaa-né, nêcuàchî descendencia xi Israel nduú stná-né. ⁵ Te iin dêhe Israel mà nani Judá, te (ni xini) ni sâcütuu seña mà nuú ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi nêcuàchimâ. Daaní, ni sâcütuu stná seña mà nuú ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi (ñani Judá) nani Rubén. Te ni sâcütuu stná seña mà nuú ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-né) nani Gad. ⁶ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-né) nani Aser, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-né) nani Neftalí, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Manasés, ni dùcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Simeón, xi inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Levi, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Isacar, ni dùcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Zabulón, xi stná inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi José, xi stná inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Benjamín, ni dùcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa ni xini Juan cuàhà mil nêhivî ndixí cuxín

⁹ Daaní, ni ndacoti, te ni xini yucán itá yáha ga cuàhà nêhivî, mà cù nandiahvi nadaa xînduu-ne. Nêhivî nsidanicuú ñuu xînduu-ne, nêhivî nsidanicuú ladu xi nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nuú mii-yá iá nuú silla ndiaha, xi nuú mii-yá nani Lelù Ì, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-né ndahà nù-ñuú. ¹⁰ Te cána fuerte-né, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nuú silla ndiaha, vâchi sàni dàcâcu-yândó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ì, vâchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, ni cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nêcuàchî sahnú ndoó yucán xi stná nsicúmî ana itá nuú-yá, te ni tutuyuhá-né ñuhù nuú sàhà-yá ndé iá-yá nuú silla ndiaha xí-yá, te ni cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñâyücàndúá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsi xî-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímánî-nsí mii-ní, te ni coó tnùñuhu xí nsidaa nêhivî nuú-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní incitucú. ¡Ducanicóò nicanicuahàn!

¹³ Dandu ni càhàn iin nêcuàchî sahnú yucán xi yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nêcùtâchî xînduu nêcuàchî ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù ni quixi-ne?

¹⁴ Te ni cachí xi nêcuàchimâ:

—Còò, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu ni cachí-nè xí:

—Nêcuàchî yohó, xînduu-ne nêhivî ni xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi tnùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-ní xitá nuú mii-yá nani Lelù Ì, ñâyücàndúá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo sáin-né nuú silla ndiaha ndé iá Dios; nduú te ñuú xíxinucuchi-né nuú-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhá-yá xî-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñâyücàndúá mà nunca sàà-né cui gà-né doco, ni mà cúí gà-né tècuí, ni mà nsíú gà-né quida orá, ni mà cúni ihni gà-né. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Ì, icúmî-yá cunuú-yànè. Íin-yá ladu nuú silla ndiaha yucán, te icúmî-yá cundaca-yànè sàà-yá xî-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-né, vâchi contentu cundoo-ne quida-yá.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-ùsà ndé nuhní tutu itúí, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daaní, ni sahnde-yá ñà-ùsà nuhní tutu itúimà, te ni nsihî ni quida-ya ducán, dandu ni nâcuìhî dádí incitucú ansivi nahi dava hora. ² Te ni xini yucán nuú Dios sâ-itá tûha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-né. ³⁻⁴ Dandu ni tnâtuu inga ángel ni sàà-né nuú iin mesa oro iá nuú silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nuú-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro ni sàà, te ni sàha stná xî-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà díqui mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmâ-ñá mànana nuú Dios. Te na hora mà nana ñùhmâ mà, dandu cutnahá stná palabra ni cachí nsidaa nêhivî xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nuú-yá. Ñâyücàndúá, divi ducán ni quida ángel mà, ndahà-né ni chitanini-ne nsidaámà nuú Dios. ⁵ Daaní, ni tavà-né chíi ñuhu xíxin nuú mesa oro mà, te ni dàquée-neà ini còhò mà ndè ni chitucú, dandu ni dàndiâchî ndee-néà nuú ñuhiví. Dandu ni tiacu cuàhà gà ana càhàn fuerte, te ni càhàn ndee dàvi, te ni tàsa, te ni tnàa.

Nansa icúmî cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, ni nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te ni sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu ni sivi, dandu ni còyo iin nuú ñuhiví, doco dáca stnahá iin ma xi ñuhu xíxin, xi stná ni. Ñâyücàndúá, nuú cada ùni yutnú (itá ñuhiví) ni xíxin iin-nù, te ni xíxin nsihí stná yucú iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni xini ñàha cuú mànuu na ian iin yucù xixin, ducán náha, te ni nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar ni nanduu-tè nìi (ni quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuí mar ni cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndütè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí ni xihì. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú ni sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùni, ni sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhívi ni nacava iin sitnúu cahnú nsa ituu ansivi, xixin fuerte-si, te tnúu nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te ni nacava-si núu ñuhívi ni còya núu cuàhà yüte xi cuàhà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yüte xi pozo ni còya núu-xi. ¹¹ Te sitnúu mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga ni ndu-uà yucù tècuí ndé ni còyo-si. Te cuàhà gá stná nèhivi ni xihì ñà-ni xihì-ne tècuí uà mà.

¹² Daaní, ángel cùmi, ni sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá ni cúi, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo ni cúi xi stná sitnúu; iyuhuni cumáni gá, te nsihi dava fuerza xi-si. Ñàyucàndüá, ni nanchii ndahvi orá ndui, te ni nanchii ndahvi yoo ñuu.

¹³ Te ni xini meru dìqu-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndàhi ndee-né cachi-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivi ñuhívi. Ndahví-nsiá, vächì ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vächì cumáni gá ùni gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsiá na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, ni sivi-nè corneta xi-ne, te ni xini dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhívi ni nacava iin ana nchii nahi sitnúu. Te ni nihí-né ndaháca ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu ni quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xixin ini xitnú cahnú, te ni nanchii ndahvi orá ni quida ñùhmà mà, te ni nàcutnúu inicutu. ³ Daaní, mahi ñùhmà mà ni caquee cuàhà sica ni ndava-si ñuhívi. Sàni nihitáhvi-sí cucumi-sí iñù ñà-cunduu-sí quisi daná nahi siduhma. ⁴ Te ni sàcùhà stná-si ñà-màsà caxi-sí yucù itá ñuhívi, ni-iin stná ndahà yutnú, cuisì-ñà dandohó-si nèhivi có-itúu seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivi tui-si mà, mà cúi cúi-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-nè, na ian ndoho-nda na tui siduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhi-nè ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndaíuhu-nè ñuhívi, doco mà cúi.

⁷ Te ni xini sica ma, te ducán ndáa-si nahi idu fuerte sàhàn guerra. Dini-sí, sicàtè oro ñuhá. Te núu-sí, nahi núu nèhivi nduá. ⁸ Te ididini-sí, na iá ididini nècuàhi ñàhà, ducán iá; te nùhu-si, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te icà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá ansivi, yáha ga ndee cahá ndixin-sí, na ian cahá cuàhà gá carreta iditá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohó-sí, nihá iñù nahi siduhma, vätùni tui-sindó. Te ùhùn yòò icúmí-sí dandohó-si nèhivi. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacò núu-sí, divi nduú ñà-malu dandacò núu yavi cunú mà; Abadón nani-sí núu dàhàn hebreu, te núu dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yáha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni tiacú iá ana càhàn yucán ndé iin mesa oro núu Dios. Nsicúmi esquina mesa mà itúu iin iin ñà-iá nahi nsiqui quisi, te mahi ñà-jaàn tiacú càhàn iin ana càhàn ¹⁴ xi ángel làcà ní sivi xi corneta-xi, te dohó ni cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmi ángel nuhní yuhù yüte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyucàndüá, ducán ni quida ángel mà, ni ndaxi-né cùmi ángel yucán, vächì yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuà, meru yòò, meru quiví, meru hora ñà-cacahní-nè cuàhà nèhivi. Núu cada ùni nèhivi ñuhívi, icúmí cùi iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu ni xini na ian ni sàni, te ni xini cuàhà sàstnùhù idu, te itádoó nèhivi yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivi xinduu-ne, ni tiacú, vächì iá ana ni cachtitnùhu nadaa-ne. Te xindixi-ne òhùn càa, color cuahá nduú òhùn dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te òhùn idu mà, na iá òhùn nsicaha, ducán xi-ia-ñà. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xi ñùhmà xi stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhà mà ni ca-xihì cuàhà nèhivi, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivi ñuhívi ni caxihì ni quida ñuhu mà xi ñùhmà mà xi azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná núu òhùn-sí xi núu ndohó-sí, vächì ndohó-sí, na iá còò, ducán iá, te iá òhùn nahi còò, vätùni tui-sindó.

²⁰ Doco nèhivi ni càcu núu nsidaa tnùndoho nahnú-ma, ni cóni cùu-né arrepentir sàhà cuàchi ni caquida-ne ni quidayucun-nè ñà-ndüá cahvi-né. Còó, iin-ni ni quida-ne seguir sàha-ne promesa núu ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro ni cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùu, ò sea yutnú ni cuyucàn. Te nsidaa ñà-ndüá cahvi-némà, ni có-índehá, ni có-itiacú, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivi ndóo ga ñuhívi, ni cóni màxícocúin ini-nè sàhà cuàchi-ne,

iin-ni ni caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdí-né, te iá-né xi ñàhá xí-né, te xidácuíhná stná-né.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, ni xini vaxi inga ángel fuerte, manuu-ne decuèndè ansivi vaxi-ne. Íducún-né iin vicò, te ñuhú ñni-né iin sicoyáhchì. Nchií nù-né na ian nchií orá, te tnúú sàhá-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te ni sàcuìn-né ñuhiví, sàhá cuahá-né ián diquí mar, te sàhá itní-né, ián diquí ñuhú íchí. ³ Te ni ndàhi ndee-né, na ian ndáhi nsicaha, ducan tiacú. Daaní, ni nsihi ni ndàhi-né, dandu ni tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvi. Úsà xichi ni cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-nduá ni cachi-né ni cú, doco momentu mà ni tiacui iá ana cáhàn ansivi, cachi-yá xi:

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá ni cachi ana ni cáhàn ùsà xichi, te ni ìa na ian cáhàn dàvi, vachi icúmi coo dehé palabra mà —ni cachi-yá.

⁵ Daaní, ángel iin mahi mar xi diquí ñuhú íchí, ni ndanihi-ne ndahàcuahá-né ansivi, ⁶ te ni ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá ni quidayucun xi ansivi, xi ñuhiví, xi mar, xi nsidaa ñàhá iá lugar yucán. Te ni cachi-né:

—Chináhí Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quiví cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni cachitnùhu nèhiví xí Dios sàhá, vachi na cuàhàn sivi trompeta xi ángel ùsà, dandísá, icúmi xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dehà` vichi.

⁸ Daaní, inga tu ni tiacui iá ana cáhàn ansivi, te dohó ni cachi-yá xi:

—Tnàtùu-ní nùú ángel iin mahi mar xi diquí ñuhú íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyucànduá, ni tnàtùu nùú-né, te ni cachi xi-né:

—Taxi-ní libru tii nùú.

Te ni cachi-né:

—(Yoho iá'.) Tnii-niá, te caxi-niá. Icúmi nduvidi yuhù-ní nahi ndudi ñuñù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmiá ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, ni tnii libru iníndáhá-nemà, te ni saxiá. Te (ñà-ndàá nduá), saxí vídiá, nahi ndudi, doco ni nsihi ni coquí, dandu ni nsicuihnú uá iní. ¹¹ Dandu ni cachi tu ángel mà xi:

—Icúmi-ní cachitnùhu gà-ní ñà-nduú razón ndiaha xí Dios sàhá cuahà nèhiví ndoó cuahà ñuu cáhàn cuahà dàhàn. Daaní, stná cuahà rey dandacú nùú ñuu mà, icúmi-ní cachitnùhu stná-ní sàhá-té —ni cachi ángel.

11

Ûi nèhiví cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, ni sàhá-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te ni cachi-yá xi:

—Ndacuiìn-ní, cuahán-ní, chitacuhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhiví Dios, te chitacuhá stná-ní mesa ndé sàhá-ne promesa ìi xí-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sáhàn cahvi xi-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacuhá-ní, vachi icúmi ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa mà, icúmi-té cundoo-tè nsidanicuú gà lugar ñuu ìi, te quida quini-té xi nèhiví yucán. Ûi dico ùi (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuahàn cundoo stná ùi nèhiví-xi icúmi nihitáhvi cáhàn cuenta xi. Iin mil ùi cientu ùni dico quiví icúmi-né cáhàn-né xi nèhiví ñà-nduú razón xi. Te sicoto cundixi-ne, sicoto tnuu cundua —ni cachi-yá.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yá (ansivi) itá ùi nù-olivù, xi ùi candeleru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùú-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhiví cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xini ùhi iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-té xi-né, dandu cuahàn cana ñuhu yuhù-né coco-té. Te ducán icúmi cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchimà icúmi ndòo poder ñà-cadi xi dàvi ñà-màsà cuun ni-iin dàvi inii tiempu cáhàn-né cuenta xi Dios. Te icúmi-né dandacú stná-né nùú tècuí ñà-nanduu-tè nìi, te nú cuní-né, vātùni dandohó stná-né nèhiví nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-né. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-né xi nèhiví cuenta xi Dios, dandu icúmi-né cui-né, vachi iá iin quisi dàná inacáá ini yavi cùnù sàstnùhù yucán, te icúmi quisi mà nana-sí quee-sí, nàá-si xi ndúú nèhiví cáhàn-né cuenta xi Dios mà, te icúmi-sí cundee-sí nùú-né, dandu cui-né. ⁸ Te yucán mahi calle ñuu ndé ni xihì Stoho-ndà Señor nchica cruz, yucán icúmi nsi ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachi stná-né xán, te Egipto cachi stná-né xán, (vachi malu gà modo xi nèhiví ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsi ma, te cundehé cuahà nèhiví-né, nèhiví cuahà raza ndoó cuahà ñuu, te cuahà dàhàn cáhàn-né. Ûni quiví dava cuitànduhù nècuàchimà yucán, ni mà cuahà nèhiví cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuahàn-né cudii ini-né ñà-sàni xihì nsi ma. Cuahàn-né quida-ne vicò, te dacùtáhvi stnahá-né ñàhá, te cudii ini-né, vachi còò gà ndúú nècuàchì sàhnú ni sacahàn cuenta xi Dios, vachi antes cuahà gà ni ndoho-ne ni quida nècuàchimà. ¹¹ Daaní,

nú sàni yàha ùni quìvi dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyucàndüá, yáha ga icúmí yùhí nsidaa nèhivi cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchi ana càhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xì yohó.

Dandu canana nècuàchi sàhnümà dìquì-xì ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundehè nsidaa nèhivi xìnì ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùu cada ùxin vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mà nèhivi sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivi dava ga, cuàhà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumánì gá ñà-ùì, te sà-itúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, ni sivi-nè corneta xi-ne. Te ni inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachi-nè:

Sàni sàà quìvi cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuàhàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemani-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchi sàhnú ndoo nùu Dios dìquì silla vico, ni tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te ni cahvi-néyà, ¹⁷ cachi-nè:

Naquímánì-nsí mii-ní Stoho-nsí Dios, vàchi icúmí-ní nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuàhàn icúmí-ní coo-ní. Ansivéhé-ní, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùu ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùu nsidaa nèhivi ñuhiví.

¹⁸ Mii-né, ni xidà ini-nè, doco sàni sàà quìvi nachitacùhá-níne castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchi nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuachí nùu-ní, nacua nècuàchi càhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivi xì-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivi ùún, ò nèhivi chicá ni nihí chuun nùu-ní. Doco nèhivi ni quida quini xi ñuhiví, cóò, vàchi icúmí-ní dandáñuhú-níne, ni cachi nècuàchi sàhnümà.

¹⁹ Daaní, ni nuna veheñuhu ì xì Dios ansivi, te ni xìnì ini veheñuhu ma iá caja ì ndé inacáa palabra ni cachi-yà na ni ndoo sahnú-yá xì nèhivi xì-yá sàhana. Dandu yáha ga ni tása, te ni tiacu cahá fuerte; te ndee gá ni càhàn stná dàvi, te ni tnàa. Te ni còyo stná iin.

12

Nansa ni xini Juan seña sàhà nècuàchi ñahà ni xinudéhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, ni xini iin seña cahnú ansivi. Ni natùu iin nècuàchi ñahà. Tixi sàhà-né iá luna, te tnùu nihni ñà-ndüá ndixí-né, vàchi orá nduá, te òcò-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxin ùì sinsiví. ² Meru sà-itúú tùinuù mèe xi-ne, ñàyucàndüá, ndáhi-nè, vàchi ni quicuehé-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te ni tùi inga seña nùu ansivi. Ni quecunu iin quisi cahnú cuahá, caní-si nahí còò nahu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà òcò-sí, te ùxin nsiquí-sí itá. Cada iin iin òcò-sí ñuhú sicaté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá ni caní-si cuàhà sitnúu itándiaa ansivi, ni dàndiàchi-ñásí nùu ñuhiví. Iin tantu sitnúu mà ni ndiàchi nùu ñuhiví, te ùì tantu-si ni ndoo ansivi. Dandu ni sàcùlìn quisi mà nùu nècuàchi ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mèe xi-ne, vàchi cuní-si caxi-sivè na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu ni tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùu nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-yá quida ndevàha-ne. Dandu (ni xini) ni ndanchito-yá dècuèndè ndé iá Dios nùu silla ndiaha xi-yá.

⁶ Daaní, nècuàchi ñahà mà, ni xinudéhé-nè yucù dànà, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nihí-né ñà-cutiacu-nè iin mìl ùì cientu ùni dico quìvi.

⁷ Doco ni quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te ni canàa stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyucàndüá, ni taxi-nésí ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gá-si yucán (ndé iá Dios). Ni dàndiàchi-yási nùu ñuhiví yohó, mii-sí, xi nsidaa ana nchícùn xi-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivi inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu ni tiacuú iá ana càhàn fuerte ansivi, te dohó cachi-nè:

—Vichí sàni càcu nsidaa nèhivi xì Dios. Te sàni sàà quìvi cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vàchi sàni ndiàchi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuu dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, ni cundee-né nùu-sí ñà-ni ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù ñì, divi mii-yá ni xitià nì-xì sàhà-ndà. Ni cóni càyùhí-nè, ni cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu ni sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudii ini nsidaa ana ndoo ansivi, (vâchi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivi ndoo ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vâchi yucán sàni nasaà-sì, xidà cuahà ini-sì, vâchi ináhà-sì làcà iyuhu quivì ndoo nùu-sì (ñà-quida-sì ñà-nduá cuní-sì).

¹³ Daanì, na sàni cundaà ini-sì ñà-sàni ndiachi-sì ñuhiví yohó nduá, dandu ni quesaha-sì nâá-sì xi nècuàchi ñahà mà, divi nècuàchi nì tùinuù mèe xi. ¹⁴ Dandu mii-nè, nì ñihitáhvi-nè coo ndixin-nè nahi ndixin yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuahàn-nè yucú ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmi-nè lugar (dèhé) xi-ne ndé ñihì-nè ñà-cutiacu-nè ùni cuà dàva, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuahà tècuilí nahi yùte, vâchi cuní-sì tñani nècuàchi ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchimà, vâchi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihì tècuilí nì cana yuhù-sìma. ¹⁷ Ñâyùcànduá, nì xidà gâ ini-sì sàhà nècuàchi mà, te nì quesaha-sì xicánúu-sì nandúcu-sì dava ga dèhe-ne, vâchi, cuní-sì quida quini stnâ-sì xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vîi xi ñà-nduá cachí Jesucristu.

13

Nansa ni ndecoyo ùi gâ quisi daná

¹ Daanì, nì sàcuiìn yuhù mar, te nì xini mahi tècuilí nì quecunu iin quisi daná, usà ñini-sì, xì ùxin nsiqui-sì. Te iin iin nsiqui-sì ñuhù iin sicaté vico. Te icà iin iin ñini-sì itándiaa quivì-sì, iin quivì iá quini, te càhàn contra xi Dios. ² Nahì tigre, ducán nàhà quisi nì xini mà. Doco sàhà-sì, nahì sàhà si-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sì, nahì yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán nì ñihì quisi yohó poder dandacú-sì nùu ñuhiví. Ñâyùcànduá, ndee nì cusahnú-sì; vâchi nùu inga quisi mà nì ñihì-sì coo-sì nùu silla cahnú dandacú-sì. ³ Daanì, nì xini nì nacuehè-sì, iin ñini-sì nì nacuehè, cuahàn cuà càhín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-sì. Ñâyùcànduá, nì ndulocó nsidaa nèhivi ñuhiví ñà-nì nduvàha-sì. ⁴ Sàháyucànduá, nì cahvi-nè quisi nahi còò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dandacú-sì. Stnâ quisi ùi mà, nì cahvi stnâ-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sì nú nì nâá-nè xì-sì —xícachi-nè.

⁵ Te nì ñihì stnâ-sì ñà-màsà yúhí yuhù-sì càhàn ndevàha-sì diquì Dios; ndee nì càhàn quini-sì diquì-yá. Te nì ñihitáhvi stnâ-sì ñà-cusahnú-sì ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhà-sì diquì Dios, quini gâ nì càhàn-sì diquì-yá, xì diquì lugar ndé iá-yá, xì diquì nsidaa ana ndoo cutnàhà xí-yá ansivi. ⁷ Te nì ñihì stnâ-sì ñà-quida quini-sì xi nèhivi xí-yá, te cuahà-nè nì sahnì-sì. Te nì ñihitáhvi stnâ-sì ñà-dandacú-sì nùu nsidaa raza nèhivi ndoo nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuù nèhivi ñuhiví, cuahàn-nè cahvi-nèsi. Doco ni-iin nèhivi mà, có-itúu quivì-nè nùu libru xi Lelù ñi. Vâchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyoo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmi cutiacu nùu-yá.

⁹ Nì cúnini vâha nsidaa nèhivi nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú nì chícadí nèhivi-ndó, dandu mii stnâ-nè icúmi-nè cundiadi stnâ-nè; te nú nì cahnì nèhivi-ndó machete, divi machete icúmi-nè cui stnâ-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vâha ini-ndà mii-yá, vâchi nèhivi xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daanì, nì xini yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhiví nì nana-sì. Itá ùi nsiqui-sì, nahì nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stnâ quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iin quisi yohó, te sàhà chindéé quisimà-sì, ñâyùcànduá quidá-sì cuahà iñàha ndulocó nèhivi. Te quidá stnâ-sì xi nèhivi ñuhiví ñà-fuerza cahvi-nè quisi iá-sì nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná ñini-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisi iin yucán, cuahà gâ iñàha quidá-sì ñà-quida tontó-te nèhivi, dècuèndè coyo stnâ ñuhu ansivi cundehè-nè, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandáhvi-siné ñà-cuahà guá quidá-sì, vâchi nì ñihì-sì ñà-quida-sì ducán nú iin-sì nùu inga quisi mà. Ñâyùcànduá, cachí-sì xi nèhivi ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha mà. ¹⁵ Te figura mà, ndé nì ditá tácha, vâchi ducán nì ñihì inga quisi mà quida-sì xán. Dècuèndè càhàn stnâ nì quida quisi mà. Te nú có-cándisá iin nèhivi cahvi xán, dandu dandacú-sì cui nècuàchimà. ¹⁶ Te icúmi stnâ-sì dandacú-sì màcùtuu iin tñuni xi-sì icà nsidanicuù nèhivi, ò sea màcùtua ini ndahàcuahà-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuù-nè, icúmi màcùtuu tñuni mà icà-nè, a sea nì cundúu-nè nèhivi ñihì chuun, te ò nèhivi ùun, ò nècuàchi ndahví, ò nècuàchi cuicà, ò iin peón-nì, ò iin lamú. ¹⁷ Vâchi nú còò tñuni xi-sì, ò quivì-sì, te ò número xi quivì-sì icà-nè, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-nè. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuahàn cachí xi-nsiá yohó. Iin nècuàchi nchichí, vátuni cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisi mà, vâchi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmi coto 144,000 nèhivi xí Jesús

¹ Daaní, ni xini dècuèndè yucù Sión, te yucán iin mii-yá nani Lelù ñi, te cutnáhá-yá xi iin cientu ùi dico cùmi mil (144,000) nèhivi, te icà tnaa iin iin-ne itúu quìvi Yuandíáhá-yá. ² Dandu ni inini ndé ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnú cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvi. ³ Te ni caxito nèhivi cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmi ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmi nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànciù cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nèhivi cuáhà itá yucán, divi nèhivi xínduu iin cientu ùi dico cùmi mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nèhivi ni càcu nùu ñuhivi yohó ni quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xì nècuàchì ñahà, vachi cóni cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vachi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù ñi ndéni ni cui ni cùhùn-yá. Antes mahi nèhivi ñuhivi ni sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dānāá-yá sàhà-nè, te sàhājān ni càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xì nùu Lelù ñi, ⁵ vachi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vachi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Úni razón ni cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, ni xini ndavá inga ángel ñiquí-xí ansivi, nihi-né razón vaha xi Dios, iin razón icúmi cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivi nsidanicuú ñuu iá ñuhivi, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn ni cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó ni cachi ángel xì nèhivi mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnùñuhu xí-yá, vachi sàni sàà quìvi nsidandaà-yá sàhà cuàchi nèhivi ñuhivi. Ñàyücàndüá, cahvi-nsiáyá, vachi divi mii-yá nduu ana ni quidayucun xi ansivi, ñuhivi, mar, xi nsidaa stná ndé caná tēcuíi.

⁸ Daaní, (ni xini) nchícùn gá vaxi inga ángel, te dohó ni cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan ni quida Dios, vachi ni sàha nèhivi ñuu mà ñà-coho stná nèhivi inga ñuu, tē ñàyücàndüá, ni xini stná nècuàchì mà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyücàndüá, icúmi nècuàchì Babilonia mà nihi-né iin castigu fuerte —ni cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gá vaxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te ni ndàhi ndee-né, cachi-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisi daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-itúu tnuni xi-sì nùu tnaà-xi, ò ini ndahà-xi! ¹⁰ Vachi yáha ga icúmi-nè ndoho-ne mahi ñuhu cahnú ndé xixìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ñi xí Dios, xì stná Lelù ñi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuàhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vachi xidá ini-yá sàhà-né. ¹¹ Ñàyücàndüá icúmi-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xixìn ñuhu, te) caná ducún ñühmà, ni mà nunca nihi gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmi-nè ndoho-ne, vachi ni cahvi-né quisi mà xì figura-si, te ni sàcütuu stná quìvi-sì icà-né. ¹² Ñàyücàndüá, cuáhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivi xí Dios, divi nsidaa ana chívaha xi ley xi-ya, te nihnú vaha ini xi (Dèhemaní-yá) Jesús.

¹³ Daaní, ni tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachi-nè xì:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachi xùn: “Dècuèndè vichi xi quìvi nùu-xì, ndiaha gá coo xi nèhivi cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndá Señor”. Ñà-ndáà ndüá, cachi Espiritu ñi xí Dios, icúmi nècuàchì mà quetatu vaha-ne, mà ndóhó gá-nè nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra ni quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quìvi último

¹⁴ Daaní, ni xini iin vicò cuxín yaa, te nùu vicò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi. Te ñuni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yá iin hoz ñi. ¹⁵ Dandu ni quee inga ángel nùu veheñuhu ñi xí-yá, te ni ndàhi-nè ni cáhàn-nè xì mii-yá iá nùu vicò, cachi-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vachi sàni xida viu ñuhivi, te vichi sà-ia ndanchitoo. ¹⁶ Daaní, ni sahnde-yá viu iá ñuhivi, te ducán ni ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu ni quee inga ángel nùu veheñuhu ñi iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz ñi.

¹⁸ Dandu ni quee inga ángel nùu ndé iin mesa ñi ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xixìn. Te ni ndàhi ndee-né, cachi-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz ñi jaàn cahndè-ní nsidaa si-uva caá nducuyòhò ñuhivi, vachi sàni xichi-sì —ni cachi-nè.

¹⁹ Ñàyücàndüá, ni sahnde ángel mà si-uva ñuhivi xì hoz xi-ne, te ni dàtácá-né nsidaa-sì ni dàqueé-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sì quee tēcuí-sì. Te seña ñà-icúmi-sì chàhmà-símà nduú ñà-icúmi Dios cuàha-ya nèhivi malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vachi cunaha-nsiá, fuera ñuu ni chàhmà-né, te ni xitia ni-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tēñuhu, te cunú

nì xica (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càní yùte nìi mà.

15

Ùsà àngel dandacú nùù ùsà tñundoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xini cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vächì nì xini ndoo ùsà àngel dandacú nùù ùsà tñundoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vächì sà-íá, xi ñà-jaàn-nì mà cuídà gá ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xini mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xi ñuhu xixìn, ducán nàhà. Te nùù mar mà itá cuahà nèhivi, xínduu-ne ana nì cundee nùù quisi daná mà, xi nùù figura-sì, xi nùù número xi quìvi-sì, nùù nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nìhí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachì nùù Dios (sàhana), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Ìi, cachì-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsi Dios; ndulócò-nsi ñà-cuahà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmi-ní. Doco micuisi ñà-íá vù nduá quida-ní, cuiisì ñà-íá vaha nacua ndiá icà. Ansvéhé-ní, vächì rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivi mii-ní, Stoho-nsi Señor; xiñuhu nsidaa-nsi ndanihi cahnú-nsi mii-ní, vächì cuiisì mii-ní ìi ndisa-ní. Te icúmi nèhivi nsidaa ñuu tñatuu-ne cuítasì-né nùù-ní, vächì nùù nsidaa-né nàhà claru iá vù nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xi nèhivi ñuhiví.

Ducán nì cachì-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xini nì nuna cuarto chicá ìi iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vaha ley ìi xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà àngel mà vaxi-ne, diví àngel dandacú nùù ùsà tñundoho nahnú icúmi ndoho nèhivi. Te ndixí-né sicoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tñatuu iin ana iin saín nùù-yá, te nì sàha-ne iin àngel mà iin yaxìn oro, chitù iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itíacú nicanicuaàn, vächì sàhà cuächì nèhivi, ñàyücandúá, xidá ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yá, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyücandúá nì cana ñùhmà, te nì xitiá inicutu veheñuhu ìi mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicú nansihvi ga ni-iin nèhivi ini lugar mà dècuèndè sàni nsihì ùsà tñundoho nahnú dandacú àngel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmi dacóyo àngel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-nduú tñundoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ìi mà, cachì-yá xi ùsà àngel mà:

—Cuahán-ndá dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà diquí ñuhiví ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xidá ini Dios sàhà cuächì nèhivi —nì cachì-nè.

² Dandu nì quee àngel primeru nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né diquí ñuhiví. Ñàyücandúá, nsidaa nèhivi itúu tñuni xi quisi daná mà, nì cana iin nsihì ùhì icà-né, quini iá, te yáha ga cuhíá; nùù nsidanicuú ana cahvi xi figura quisi mà, nì cana nsihì ùhì mà icà-né.

³ Daaní, àngel ùi, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihì tècuí mà nìi, nahi nìi nèhivi nì xihì. Ñàyücandúá, nì xihì nsidanicuú quisi itíacú ñuhì mar.

⁴ Daaní, àngel ùni, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xi nùù nsidaa lugar ndé caná tècuí, te nì nanduu stná tècuí mà nìi. ⁵ Dandu nì tiacuí cáhàn iin àngel dandacú nùù nsidaa tècuí, te nì cachì-nè xi Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Señor, mii-ní nduú ana iá ndé nicanicuaàn sàhana. Te ìi gá stná-ní, ñàyücandúá, iá vù ñà-nduá sàni quida-ní xi nèhivi sàhà cuächì-ne. ⁶ Vächì mii-né, nì casahní-né nèhivi vaha xi-ní; cuahà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahní-né, te nì xitiá nìi-né, ñàyücandúá, divi nìi nduá icúmi nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmi coo xi-né, vächì malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga àngel yatni nùù mesa ìi ndé cahvi-né Dios, te nì cachì-nè:

—Ñà-ndáá nduá, Stoho-nsi Dios. Nsidanicuú poder icúmi-ní, te micuisi ñà-íá vù nduá sàni quida-ní xi nèhivi sàhà cuächì-ne, cuiisì ñà-ndiá icà nduá sàni quida-ní xi-nè.

⁸ Daaní, àngel cùmi, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù orá, te ñàyücandúá nì nihitáhvi orá dansí fuerteà nèhivi. Nahi ñuhu xixìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuahà nì nsii-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyücandúá, quini guá nì canáhà-nè diquí Dios, vächì divi-ya nduú ana nì dandacú coo tñundohoma; doco cóni náxicócuñi ini-nè sàhà cuächì-ne, nì cóni nácúni-né ñà-vù nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, àngel ùhùn, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù silla ndé iá quisi daná mà, te nì nacúin tñùù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivi ndoo yucán, mà cundéé gá ini-né dolor ndohó-né, ñàyücandúá nì tñii ñuhu-ne yàá-nè. ¹¹ Te nì canáhà quini-ne diquí mii-yá iá

ansivi ñà-cuahà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsihi ùhì nì cana icà-né. Doco nì sàhà ñà-jaàn cónì cùù-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiàá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ifñù, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhù ini yaxin xí-né diquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuifá, te ducán mà cádi yùte ma nuù soldadu cuahàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xini nì quee iin si-dicui yuhù iin iin quisi yucán. Ñà-malu nduú si-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisi cuahà nahi còò, te ingà-sì nì quee yuhù quisi nì queecunu mahi mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisi cáhàn cuenta xi quisi úi mà. ¹⁴ Te espíritu xí ñà-malu nduú si-dicui ma, te nì quee-si cuahàn-si ñà-chiyuhù-si nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuahà gá icúmì quisi mà quida-si ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataka nsihi-tè, cundoo tùha-tè sàà quivi coo guerra, te cundua quivi cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmì xi nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yá xi-ndá: “Cunaha-ndá, naànáá icúmì sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyúcandúa, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha ini-ndá sàhà màsà cùcáhàn-nù-ndá na ian cucahan-núù iin ñehiví nú còò sicoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataka nsihi soldadu, xi stná tè-dandacú nuù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vachi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel usà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhù ini yaxin xí-né mahi ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñùhu ìi xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nuù silla ndiaha nduú ana nì cáhàn, te nì cachí-yá:

—¡Sà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nihi fuerte, te yáha ga nì cáhàn dàvì, te nì tnaa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnaa nuù nsidaa xichi inii tiempu ndoo ñehiví ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnaa, ñàyúcandúa nì tãhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuahà-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vachi xidá ini-yá sàhà nsidaa cuàchi nècuàchi ñuu mà, ñàyúcandúa cuahàn-yá quida-ya xi-né na ian dacohó-yánè iin ndute có-cùni-né. ²⁰ Dandu nsidaa yucú iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahi mar. ²¹ Daaní, ndé ansivi nì còyo iin nuù ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te ñehiví ñuhiví, quini ga nì dàqueé cuàchi-ne diquì Dios, vachi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmì ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nuù nsi-usà nècuàchi xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nuù nì cáhàn-nè xi' nì cachí-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmì ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhù cuahà tècuifá. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xi cuahà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nuù mii-ñá sàni cutùha stná daga ga ñehiví ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queamá na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xi-ñá, te ducán xini stná-nè —nì cachí ángel.

³ Ñàyúcandúa, ndacá ángel mà yùhù cuahàn xicà-nsí dècuèndè ndé nduú yucú. Na ian sání quidá Espíritu ìi xí Dios, ducán nduá cuahàn-nsi. Te na ní sàà-nsi yucú mà nì xini iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, usà ñini-sí xi ùxin nsiqui-sí, te itándiaa cuahà quivi siquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sicoto moradu vico, xi sicoto cuahá laa, te nì nducutá oro xi yùù yéhe, xi stná sidiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiàá xi nsidaa ñà-siquini, vachi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhù mà. ⁵ Daaní, icà tnaa-ña itúú iin quivi ùhì mànihi ini-ndá. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuahà-xi dèhe yoco-xi ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶ Te nì xini ñahà mà, na ian xini-ña, vachi ñà-nì cudii guá inia sàhà ñà-nì xitla nù ñehiví xi Dios, ñàyúcandúa, ducán quea na ian xini-ña nì quida nuù mà, vachi nì cudii guá inia nì xihì ñehiví váha cáhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquf' indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachí tu ángel mà xi':

—Màsà ndúlócó-ní, vachi cuahàn dacuní mii-ní iñàha ñà-cundaà vaha ini-ní sàhà ñahà mà xi sàhà stná quisi indánuú-ña, divi quisi iá usà ñini-xí, xi stná ùxin nsiqui-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nisa la quisi mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmì-sí naquecunu-si quee-si yavi cunú cuahà, dandu después sàà-si ndañuhu dahuun-si. Te cuahà gá ñehiví ñuhiví, icúmì-né ndulocó-nè na cuni-né quisi mà ñà-nì ia-si ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmì-sí nandecunu tu-si. Doco ñehiví mà, ni-iin-ne có-itándiaa quivi-né nuù tutu xi Dios. Vachi tutu mà, dècuèndè na táyô ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivi nsidaa ñehiví cutiacu nicanicuahàn.

⁹ Pues vichi, yohó iá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchi nchichí. Cunaha-ní, nsi-usà ñini quisi mà, usà yucú nduá, te diquì yucú mà iá ñahà mà. ¹⁰ Usà stná rey ndoo. Ùhùn-te sàni yáha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te iá stná ingà-te, doco cumáni gá quesaà-te. Daaní, nú sàni

quesaà-te, dandu iin ratu tii icúmi-tê dandacú-te. ¹¹ Te quisi daná nisa ía, te vichi còò cá-si, pues divi quisi mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmi-sí sàà stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹² Daaní, ùxin nsiquí quisi mà, ùxin rey xíndua, doco tañáha ga nihì-tê ñuu ndé cusahnú-te. Cuisi imindaa hora nihítáhvì-tê cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Váchi nsi-ùxin rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-sì lugar xì-tè. ¹⁴ Te icúmi stná-te quida-tè guerra nàà-te xì Lelù ñí, doco mii-yá, icúmi-yá cundee-yá nùù-té, vâchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yá, vâchi chicá fuerte-yá nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xì-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì càhàn tu ángel cutnàhá xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuíi cuahà ndé íá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuahà ñuu inicutu ñuhivì, vâchi cuahà raza nduú-né, te cuahà dàhàn càhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxin rey nduú ùxin nsiquí itá dinì quisi daná mà, icúmi-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñâyücàndüá, cuahàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmi-ñà. Còò ni-iñàha cucumiá. Dandu cahni-téñá, te cahmí-téñá. ¹⁷ Iin-ni icúmi nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vâchi icúmi Dios danacání inì-yàte quida-tè ñà-ndüá nì chitnùnì inì-yá cuu, te sàhámá icúmi-tè cuahà stná-te quisi mà dandacú-sì lugar xì-tè dècuèndé cuu ndisa ñà-ndüá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xini-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhivì nduú-ñà.

18

Nansa icúmi ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì xini mànuu iin ángel ansivi vâxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhivì ñà-yèhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichì cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vâchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa siquini. ³ Vâchi ndé nùù ñuu mà (nì quesaha cuahà estílu siquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuahà stná rey ndoó ñuhivì, nisa xì-ia stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuahà stná-nè sàhà ñà-siquini vico nì xiin nècuàchi ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuí ía ana càhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yá:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu siquini jaàn sàhà-ñá màsà quidá stná-ndá cuàchi na ian quidá vecinu xì-ndá jaàn, dandu mà nihì stná-ndá castigu nahi mii-nè. ⁵ Vâchi ndé ansivi íin dini cuàchi-ne, te vichì sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá xiquida-ne. ⁶ Ñâyücàndüá, vichì, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmi stná-nè nihì-né tñundoho, dècuèndé ùi tantu icúmi-né nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vâchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchi dava ga, ñâyücàndüá, iin doble icúmi nacuitacuhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhivì, cutu ndoó vico-nè quidá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñâyücàndüá, dava nì tantu icúmi-né ndoho-ne, te cundoo-ne tñunsi inì, mate vichì nihnú inì-nè, cachí-nè: “Ndiaha mání ía vida xì. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-iñàha cuu xí, nì mà nunca sàì coi tñunsi inì”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú inì-nè ducán, ñâyücàndüá icúmi-né yàha-ne cuahà tñundoho, cuahà gá icúmi-né ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuahà-né, dandu còco stná ñuu-nè. Te nsidaa tñundoho mà, iin quivì-nì icúmi quixa diquì-né, vâchi fuerte gá mii-yá ana cuahà xì castigu mà, vâchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhivì, icúmi-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xixín ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vâchi mii-té, iin-ni nisa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xì-né cundoo vico-né ñuhivì. ¹⁰ Ñâyücàndüá, xica itá-te ñà-yúhì-te nihì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vâchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tixi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná-tè-nàcuíin te nadíco ndoó inicutu ñuhivì, icúmi-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuahà inì-te, vâchi còò cá nècuàchi ñuu ma cuiin xì ñà-ndüá nihì-te dicò-té. ¹² Vâchi nihì-te oro, xì plata, xì yùù yèhè, xì sidiqui cuxín vico, xì sicoto cuxín finu, xì sicoto moradu, xì sicoto sèda, xì sicoto cuahá, xì yutnú sahán vii, xì stná cuahà iñàha nì cuyucun ñuu elefante, xì cuahà iñàha nì cuyucun yutnú finu, ò cãa yahá, ò cãa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihì stná-te canela, xì cuahà ñà-nì nchico sahán tnami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquì, xì rii, xì idu, xì carreta, ndé stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn ndüá nisa xiin nècuàchi ñuu mà.) ¹⁴ Ñâyücàndüá, dohó icúmi cachì nèhivì xì nècuàchi ñuu mà:

—¡Ndahví-nsiá! Vächi nsidaa ñà-vico xího guá-nsia, sàni ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá viì, te vico gá nì sandixi stná-nsiá, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tui ga nùu-nsiá.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuahà gá nì cucuica nsidaa tè-dìcò ma sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nùu nècuàchì ñuu mà. Ñàyücànduá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tñundoho iá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vächi sicoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sicoto moradu, xì sicoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùu yéhe, xì stná sidiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tixi iin hora-nì sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachí-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnàhà-te xi peón quidáchúün nùu-té, xì stná cuahà tiàa sàhàn viaji ini-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xíxin ñuu mà, te cachí-te:

—(Na cuaha guá) ñisa ìa ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù ñìnì-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vächi sàhà nèhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-ìcúmi xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vächi tixi iin hora-nì sàni ndutu nsihá —nì cachí-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudii gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhivì) nì ñhì chuun nùu Dios, xì nsidaa stná profeta càhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vächi vichi sàni nachitacùhá-yá sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùu cahnú nahi yùu yódó xí molinu, te nì dāndiàchì-néà mahi mar, te nì cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmi cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmiá ndañuhu dahuun, te mà nunca gá sàa ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnù cuerda ñuu mà, nì stná pitu, nì mà síví gá stná ni-ìñàhà cundáá, vächi mà cóó gá ni-iin músico yucán, nì mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficio xi-tè, nì mà tiácú gá stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Nì mà cútñú gá ñuhu ni-iin vehe, nì mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vächi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dìcò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandaa-tè nùu nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndé ñuu mà nì sandoo cuahà stná tètātnà xì tètādí, te ñisa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuahà tiàa càhàn cuenta xi Dios, xì cuahà gá stná nèhivì vaha xi-ya. Ñàyücànduá, icúmi ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xihì ñuhivì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì tiacu càhàn ndee cuahà gá nèhivì ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vächi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyücànduá, tavá-nda tñùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnù-yá vichi, vächi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuiisì ñà-ìá viì sàni quida-ya, cuiisì ñà-ndiá icà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vächi sàhà mii-ñà nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyücànduá, vichi sàni nachitacùhá-yá cuàchì-ñà nì sahnì-ñà nèhivì xinúcuáchì nùu-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachí-nè—. (Te yucán tui xica) caná ñùhmà ndé xíxin ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmi nècuàchì sàhnú, xì nsicùmi ana itá saín nùu-yá, nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá ndé iá-yá nùu silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnú-ní, amén!

⁵ Daaní, nùu yatni silla ndiaha xí-yá nì inini càhàn iin ana càhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnú-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùu-yá, te xícahvi xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihì chuun cahnú nùu-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùün.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini càhàn yáha ga cuahà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tēñuhu cuahà, na ian yáha ga ndee càhàn dàvi, te dohó cachí nèhivì cuahà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vächi vichi sàcùsàhnù-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú ñàhà. ⁷ Ñàyücànduá, cuahàn-ndà cudii cuahà ini-ndà sàhà-yá, cuahàn-ndà naquimani-ndayá, vächi sàni sàa quivi nandàhà mii-yá nani Lelù Ì. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuahàn nandàhà xí-yá, vächi sàni nihitáhvi-né cundixi-ne sicoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vèchi nsidaa nèhivi xí-yá, icúmí-nè (cutnahá xí-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xí-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu àngel mà xí':

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xí mii-yá nani Lelù ñi”.

Te nì cachi stná-nè xí':

—Palabra ndàcuisi xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì càhàn xí', cuàhàn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xí':

—Màsà quidá-ní ducán, vèchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quidá mii-ní, xí dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnáì ñani-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá icà-ndà cahví-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñà-iin-ni quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchi sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi àngel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xini nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándà-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàá-yà xí ana xini ùhì xí-yá. ¹² Te nduchínúú-yá, nahi ñuhu xíxìn, ducán iá', te ñini-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te icà corona mà itúú iin quívi-yá, doco nì-iin nèhivi có-ináhi xí quívi mà, cuisì mii-yá ináhá-yá. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ñi xí Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándò stná-nè idu cuxín yaa, te xindixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada ñini, vèchi divi ñà-jaàn nàá-yà xí nèhivi nsidaa ñuu ñuhívi yohó, te ducán cundéé-yà nù-né, dandu dandacú ndee-yà nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xí nèhivi xidà gà ñni Dios sàhà-xí, vèchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quívi-yà nùu capa-yà xí icà ñini stná-yà, te ducán cachá': Rey dandacú nùu nsidaa rey nduì, te nduu stnáì Stoho nsidanícú ñà-íá, ducán cachá'.

¹⁷ Daaní, nì xini nùu orá, yucán iin iin àngel, ndáhi ndee-né, cachí-nè xí nsidaa laa ndava ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà ñàhà caxi-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vèchi cuàhàn cui cuàhà rey, xí cuàhà gà stná tè-dàndacú nùu soldadu, xí stná cuàhà soldadu fuerte, xí stná idu, xí stná tè-itàndò yàtà-sí, xí stná peón, xí stná lamú xi-tè, xí stná nècuàchi chícà idónuu, xí stná nècuàchi nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xini sàni nataca nsidaa rey ndoo ñuhívi, xí nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xí quisì daná mà, vèchi cuní-si quida-si guerra xí mii-yá indánuú diquì idu (cuxín) xí nsidaa stná ana nchícùn xi-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sì), vèchi nì tñi-sì, mii-sì xí stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà ñàhà na iin-sì nùu quisì primeru mà, vèchi ducán nì ñihì-sì nì dandàhvì-sì nèhivi ñuhívi, te nì sàcútuu tñuni xí quisì mà nùu-né, te nì cahví-né figura-sì. Pues ndúu quisì mà, vivu nì dandàchi xí-sì ndé xíxìn ñuhu cahnú sahàn quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indánuú nùu idu. Divi xí espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahani-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxi-sítè nì chitu tixi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuià

¹ Daaní, nì xini nì nuu inga àngel ansivi, ñihí-né ndahàcáa xí yavi cunú cuàhà, te iníndáhà stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tñi-ne quisì cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ñni yavi cunú mà, te nì sàcúndiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-sì dècuèndè ñsihi iin mil cuià ñà-màsà dándàhvì gà-sì nèhivi ñuhívi. Vèchi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhívi ndè sàhana, divi ñà-malu nduú-sì, te Satanás nani stná-sì. Pues yucán nì sàcúndiadi-sì, doco nú sàni ñsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sì dàñà-sì iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xini, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te diquí-nú ndoo stná ana sàni ñihítàhvì nsidandaà sàhà nèhivi. Te nì xini anima nèhivi nì quendodò ñini-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoo-né ladu xí Jesús, te ñàyùcàndúà nì xihì-nè, vèchi iin-nì nì xiníndisá-né palabra xí Dios, te sàhà mà cóni cándisá-né cahví-né quisì daná mà, nì cóni cahví-né figura-sì, nì cóni dúcùn-nè tñuni xi-sì nì icà tnaa-né, nì ñni ndahà-né. Ñàyùcàndúà, nì natiacu-nè, te dava nì nì cusahnú stná-nè xí Cristu iin mil cuià, (nì xini).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru natiácú nèhivi xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà natiácú-nè dècuèndè ñsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhivi natiacu primeru mà, nansicáhàn-nè, vèchi cunduu-ne nèhivi ndiaha xí Dios. Mà sàa-nè cui-nè ñà-ù. Còò, vèchi icúmí-nè

cundoo-ne cucumi-né chuun nù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nù mii-yá xì nù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàñá-sí quee-sì ndé ndiadí-si, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sí nsidanicuú nêhivì ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcù nani) Gog, icúmí-sí dandahví stná-sité, mii-té xì nsidaa stná tè-ndòò ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàá-te guerra xì ñuu ndé ndoó nêhivì xì Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuíta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nêhivì xì mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yá sàhà-xì. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dàndáhvì xì-té, nì dàndiàchi xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xìln azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahi ñuhu jaàn, ndoó ñì stná quisi daná xì stná quisi nisa cahàn cuenta xì-sì. Te nsi-ùni quisi mà, icúmí-sí ndoho-sì ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na màcòo Dios nù sillà cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nêhivì
¹¹ Daaní, nì xini iin sillà cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nù-nù. Te (nì xini) nì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nù-yá, nì còò cá stná nì-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stná yucán nù Dios nì sàcuíta nsidanicuú nsi, nêcuàchi cuià xì nêcuàchi ndahví. Te nì la stná ana nì nacuna xì tutu ndoó yucán nù-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gá, divi tutu xì vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndunda sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsi ma, según nansa cachá' nù nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nêhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsi ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nù-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nêhivì nahi vichi, nì mà còò vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahi ñuhu cahnua ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xì nêhivì nú sàni xihì-nè ñà-ù cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahi ñuhu cahnua. ¹⁵ (Vàchi nì xini), nú cóni-nàtù quivì iin nêhivì nù tutu xì vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchi xì-né mahi ñuhu cahnua.

21

Ansivi saa xì ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yùhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xì ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhiví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá nì-iin mar. Te nì xini stná ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndé nù Dios ansivi nì quea mànu. Ndiaha gá iá', vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacu cáhàn ndee iin ana cáhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sà tiempu coo saín Dios xì nêhivì ñuhiví, vachi icúmí-yà cutnahá-yà xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nêhivì xì-yà cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yà xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Nàyucànduá, nsidaa ndutènuú-né, icúmíá ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Nì mà sàà gá-nè cui-nè, nì mà còò gá-nè tnùnsi ini, nì mà tnáná gá-nè, nì mà chúhì gá-nè, vachi mà còò gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá diquì sillà ndiaha cahnú, nì cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachí stná-yà xì':

—Tiaa-ní palabra yohó, vachi palabra ndisa nduá, mà dàndáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachí-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vachi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stná, vachi nsidaa iñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xihì têuiví ndiaha, yùhù icúmí cuàhì-nè cuàhà têuiví mà, vachi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nêhivì tiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xì nù ana cuní datúcú xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhì. ⁸ Doco nsidaa nêcuàchi la, xì nêcuàchi có-xinindísá, xì nêcuàchi quidá quini, xì nêcuàchi sahní, xì nêcuàchi tùha cundoo ñàhà-xì, xì nêcuàchi sàhàn xì promesa nù yucù, xì nêcuàchi cahví xì yùù yóco ò figura, xì nsidaa stná nêcuàchi tnùhù, (ndahví-nè), vachi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xìln xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xì-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndé gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó usà àngel nì sa-icumi xì yaxin ñuhù usà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xì', cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vachi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù í.

¹⁰ Dandu Espiritu ìl xì Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xiqué ndé iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùnì-yà yùhù ñuu ì nani Jerusalén, dècuèndè nù Dios mànu ansivi vaxan. ¹¹ Nchií

yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vâchi nahi yùù yéhè nina nani jaspe, ducán nchii ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxin ùi yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yehè mà itándiaa quivi descendencia ùxin ùi dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùni yehè. Ladu ndé caná orá iá ùniá. Te ladu norte iá ùni stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnú orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùni yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxin ùi yùù nahnú xínduu cimientu xan. Te ùni cimientu mà itándiaa quivi ùxin ùi nècuàchì nì nihì chuun nùù mii-yá nani Lelù ñi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xí' iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmi laduá, vâchi iin-ni itácùhá nsicúmi laduá. Te na nì chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caníá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmi (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivi ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùù jaspe nì cuyucan nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchii ndai vidriu, ducán nchii oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá', vâchi puru yùù yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùù yéhè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùù yéhè nani jaspe. Daaní, nchicùn gá indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùni nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cúmi, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùù ònice nduá; te ñà-ínù, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsá, puru yùù crisólito nduá; te ñà-úná, puru yùù berilo nduá; te ñà-ín, puru yùù topacio nduá; te ñà-ùxin, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-ùxin iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-ùxin ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxin nani perla nì cuyucán, iin mindaa perla cahnú nì cuyucan iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivi ñuu mà, mii oro finu nì cuyucán, nahi vidriu nchii nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì ximí' ñuu yucán, vâchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xì nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù ñi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà nì-iin orá, nì-iin yoo cunchii yucán, vâchi mii Dios nchii ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù ñi itnúù-yá yucán. ²⁴ Ñàyucánduá tñuù ñuu mà, vátùnì tuí núù nèhivi xicánúú yucán. Te icúmí casaà nèhivi nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivi nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihí-te ñà-cuicá-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadí yehá, vâchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaá. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuahà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì ònduu, nihí-nè ñà-cuicá-né sàá. ²⁷ Doco mà nunca quihvi nì-iin ñà-siquini yucán, nì-iin tè-nihnú quini inì-xi, mà quihvi-tè yucan, nì-iin stná tètñùhù. Cuisi quihvi nèhivi itándiaa quivi-xì nùù libru icúmí mii-yá nani Lelù ñi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xì Yua-nda Dios, xì Lelù ñi. Ndaí gá tècuí ñuhù, na ian nchii-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnú, yutnú xì vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu ndúì ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisi vídì sàha-nù. Iin iin yòò sàha-nù díin quisi vídì. Daaní, ndahá cuii-nu, ñà-jaàn cutnáà nèhivi ñuhiví ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhiví mà cóó gá nì-ínàha nì tãhvi chíhàn, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xì Lelù ñi dandacú-yá, te cundoo stná nèhivi xì-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-nè cundehè-né nùù-yá, te macùttu stná quivi-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaá yucán. Ñàyucánduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, nì còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùù-né, vâchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii nùù-né ñà-cutúì nùù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nè cundoo-ne cusahnú stná-né.

Sà-itúú naxicocuin Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, nì cachí tu ángel mà xí':

—Palabra ndàcuisì xì Stoho-ndà Dios nduá sàni cachí xì-ní, vátùnì cahvi òhònu xán. Vâchi iin ángel xì mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xì nsidaa ana xinúcuáchì nùù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vâchi ducán nì saquida stná-yá sàhaha, nì techuún-yá nèhivi ìi xì-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-yá.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiátú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó (—nì cachí-yá).

⁸ Yùhù Juan, ni xinì nsidaa ñà-jaàn, te ni inini nsidaa ñà-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihi ni xinì, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù nùù sàhà ángel ni dàcùnì xì' nsidaamá, cuàhìn cahví-nè ni cùí. ⁹ Doco ni cachi-nè xì':

—Màsà quidá-ní ducán. Vàchi yùhù, iin-ni nduú stnái iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnái mii-yá) nahi mii-ní xì ñàñtaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chívàha stnái nacua cachi nùù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahví-ní.

¹⁰ Te ni cachi stná-nè xì':

—Màsà chidèhé-ní ni-íñàha cachítñuhu nùù tutu yohó, vàchi sà-itúú cua.

¹¹ Ñàyucànduá, vichi ni cúnàhà tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùtnúñí). Doco nècuàchì nihnú ndàà cuisì inì-xi, iin-ni ni quidá-né seguir quida vii-né ducán, te iin-ni ni coó ndoo anima-né.

¹² (Te dohó cachi stná Jesús:)

—Cunaha-ní, vàchi naxicocuñin ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsiá sàì dacutàhvì' iin iin-nsiá, segùn nansa ni quida vii iin iin-nsiá. ¹³ Ndè sàhana iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyucànduá, ducán ié' nahi letra nuu nani A, xi stná letra dansihí nani Z, vàchi sàhà yùhù ni sàcòò nsidanicuú iñàha, te còò ni-íñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ Ñdiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vàchi ducán queamá na ian sàni ndoo vàha sicoto xi-ne (te sàndixì víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihitáhvì-né caxì-né quisi vídà yutnú tàtà cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihitáhvì stná-né quihví-ne yehè nahnú ñuu-yá (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàá-nè quihví-ne, ni mà quihví stná tètàtmà, ni-iin stná tètàdì, ni-iin stná tètòò cundoo ñàhà-xì, ni-iin stná tè-sàhni canúú, ni-iin stná tè-càhvi xì yùù yóco ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ Yùhù nduí Jesús, te ni techuín ángel-xì sàà-né càhàn-nè xi nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùchan xì, te ni cachítñuhu-ne xi-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sitnúù cahnú xínu dàtnàà (cachítñuhu-sì túinuù quivì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —ni cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachi stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xì):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachì-yà xì-né, te ducán cachì stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-íninì xì palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-ni tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnái xì nsidaa ana cunì (cucumi xi vida ndiaha), cachì xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihitáhvì-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chiyàhvì-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachì xì nsidaa ana ininì xì ñà-nduá cachì Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-nduá cachá', vàchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nihì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachítñuhu libru yohó sàhà-xì. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-nduá cachì-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihitáhvì-né cundoo-ne ñuu ìì xì-yá nacua cachi tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachi Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana ni cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítñuhu stnái xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuñin ndé ndoó-nsiá —cachì-yà.

Pues ducanicóo, Señor Jesús. Vàchi cunì-nsi naxicocuñin-ní.

²¹ Ni cùcúmi nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.